J. D. WATSON

Un cuvânt pe zi

Cuvinte-cheie din Noul Testament

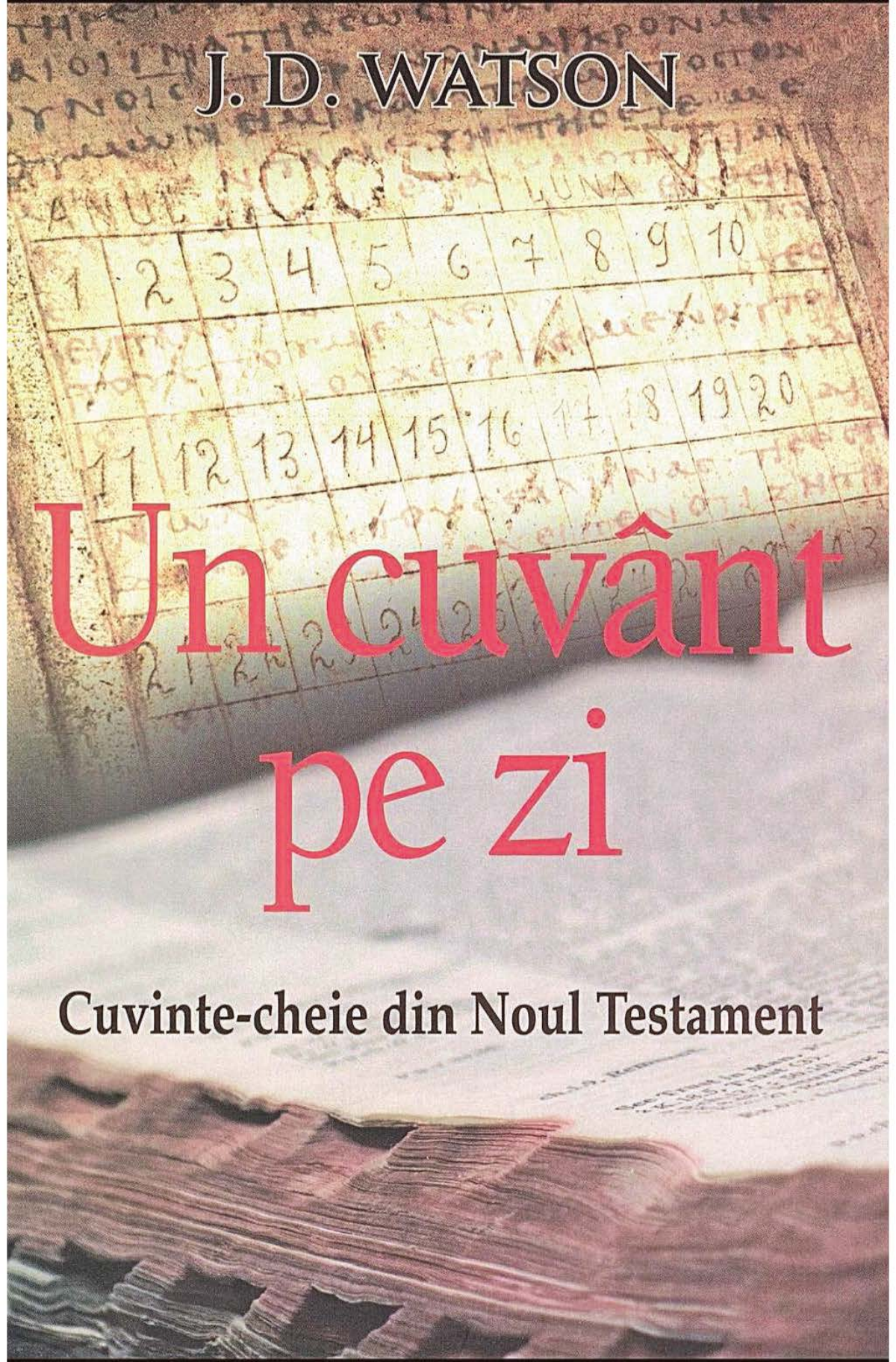

Cuvinte de apreciere

Majoritatea cărților și broșurilor „devoționale" funcționează ca o vitamină spirituală – iei una pe zi și te simți mai bine. Dar nici vitaminele și nici cărțile devoționale nu au fost create pentru a înlocui o dietă echilibrată; ele sunt menite a fi doar niște suplimente alimentare. Din această cauză, materialele devoționale nu abordează prea adânc doctrina, fiind create mai degrabă cu scopul de a-l înălța spiritual decât de a-l instrui doctrinar pe cititor. Dar citiți excelenta carte a Dr. Watson. Ignorând paradigma, de obicei puțin profundă, a acestui gen de literatură, Dr. Watson oferă o hrană biblică tare – carne și cartofi. Nu cred că există o altă carte de acest gen care, cu atâta meticulozitate, să ilumineze mintea și, în același timp, să încurajeze și inima. O recomand cu multă căldură.

Dr. Gary E. Gilley
Pastor-învățător la Southern View Chapel, Springfield, IL Autor al cărții
This Little Church Went to Market

Aceste meditații curg din izvoarele adânci ale vocabularului și teologiei Noului Testament. Avem aici har zilnic pentru fiecare cititor.

R. Kent Hughes
Pastor la College Church, Wheaton, IL

Iată o mină de aur plină de cuvinte cu bogat conținut teologic, extrase din Scriptură, menite să îmbunătățească umblarea zilnică a credinciosului. Această carte este o minunată resursă ce va oferi o cunoaștere mai profundă a termenilor biblici și va încuraja inimile să se aprindă pentru Domnul.

Dr. Steven J. Lawson
Pastor la Christ Fellowship Baptist Church, Mobile, AL

Pastorul Watson ne-a făcut o mare favoare scriind această carte devoțională bazată pe diferite cuvinte esențiale din Scriptură. Fiecare cuvânt al Bibliei este vital pentru înțelegerea adevărului spiritual și fiecare este încărcat de lecții importante pentru umblarea noastră de fiecare zi. Această lucrare unică va fi ca o aventură, ca un drum pe care pornim să studiem gânduri cerești și concepte care să îl ajute pe creștin să înceapă fiecare zi cu Domnul. În prezent, nu există pe piață o carte asemănătoare pentru credincioși.

Dr. Mal Couch
Scofield Ministries, autor și fondator al Seminarului Teologic Tyndale

În timpul meu devoțional de dimineață, prefer carne în locul laptelui și a cerealelor. În cartea *Un cuvânt pe zi*, Dr. Watson ne oferă prin acest devoțional o hrană deosebită pentru micul dejun, un mijloc excelent

pentru o înțelegere mai profundă a Adevărului, prin intermediul limbii originale în care a fost scris Cuvântul lui Dumnezeu. Recomand această carte cu căldură.

J. D. Wetterling
Prezbiter în Biserica Prezbiteriană (PCA), Autor al cărții *No one...*

Un cuvânt pe zi este un studiu, bogat și valoros, al cuvintelor grecești, menit să îmbogățească creștinii în înțelegerea și aplicarea Scripturii. Comorile biblice extrase din acest volum se vor dovedi ca fiind neprețuite pentru cititorul obișnuit.

Richard Mayhue, Doctor în teologie
Vicepreședinte executiv al Master's College and Seminary

Sunt cu toată inima de partea cărților devoționale „adevărate" (cele care oferă cu adevărat învățătură din Biblie) și sunt total împotriva expresiilor superficiale, de genul: „Dumnezeu te iubește, te iubește, te iubește, da, te iubește! El te iubește mult, mult, mult de tot, și crede că și tu ești cu adevărat *cool*!"

Ești ceea ce mănânci. Nu poți spune că te hrănești sănătos dacă mănânci dulciuri la micul dejun. Studiul cuvintelor oferă o fundație solidă pentru înțelegerea Scripturii. Dr. Watson a lansat un produs de calitate pentru ca biserica să se hrănească sănătos și să crească. Un bun subtitlu pentru această carte ar fi „Hrană sănătoasă pentru pastorii credincioși și pentru oițele lor".

Dr. Jim Bearss
Fondator și Director al „On Target Ministry"
Învățătură pentru credincioși prin educația internațională

Fiecare cuvânt rostit de Dumnezeu este pur (Prov. 30:5), încercat și purificat în focul suveranității divine. De aceea, este necesar ca oamenii lui Dumnezeu să examineze cu atenție fiecare cuvânt pe care Dumnezeu îl folosește în exprimarea voii și a căii Lui pentru noi prin Scripturile Sale. De ce ar trebui ca alegerea unui sinonim și nu a altuia, din Scriptură, să aibă vreo importanță pentru noi? Pentru că, dacă pentru Autorul divin a fost important cuvântul ales, atunci la fel de important ar trebui să fie și pentru noi. Duhul Lui cel Sfânt a controlat scrierea fiecărui cuvânt. Cartea lui J. D. Watson, *Un cuvânt pe zi*, permite cititorului să înțeleagă diferitele aspecte legate de sensul cuvintelor, și chiar între sinonime. Vom începe astfel să înțelegem frumusețile complexe ale Cuvântului atât de meșteșugit scris al unui Dumnezeu omniscient.

Dr. William D. Barrick
The Master's Seminary

Un cuvânt pe zi: cuvinte-cheie din Noul Testament

Un cuvânt pe zi:

cuvinte-cheie din Noul Testament

Traducere de Adriana Ioana Nacu

J. D. WATSON

Casa Cărții, Oradea
2010

A Word for the Day
Copyright © 2006 by Dr. J. D. Watson
Published by AMG Publishers
6815 Shallowford Rd.
Chattanooga, Tennesse 37421

Citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură, traducerea Dumitru Cornilescu, cu excepția celor precizate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții.
Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Un cuvânt pe zi: cuvinte-cheie din Noul Testament
de J. D. Watson
Copyright © 2010 Casa Cărții
O. P. 2, C. P. 30,
410670 Oradea
Tel./Fax: 0259-469057; 0359-800761; 0728-874975
Email: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WATSON, J. D.
Un cuvânt pe zi : cuvinte-cheie din Noul Testament / J. D. Watson ; trad.: Adriana-Ioana Nacu. - Oradea : Casa Cărții, 2010
Index
ISBN 978-973-8998-83-4
I. Nacu, Adriana Ioana (trad.)
2

Traducerea: Adriana Ioana Nacu
Editarea: Florin Moțiu
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Coperta: Adrian Mihocaş

Dedicaţie

Această lucrare este dedicată, întâi de toate, scumpului meu Mântuitor şi Domn, Isus Cristos, şi fiului meu,

Paul C. Watson,

care mă tachinează mereu în legătură cu predicile mele:
„Ca să obţii un cuvânt grecesc, nu trebuie decât să adaugi „-os"
la sfârşitul fiecărui cuvânt englezesc".
Mama lui şi cu mine îl slăvim pe Dumnezeu pentru maturitatea şi spiritualitatea lui.

Fiule, nu ne-ai dezamăgit niciodată, iar singura noastră rugăciune este ca tu să faci voia Domnului în toate şi să „creşti în harul şi în cunoştinţa Domnului şi Mântuitorului nostru, Isus Cristos .
A Lui să fie slava acum şi în veci!
Amin!"

Cuprins

Mulțumiri	10
Prefață	11
Cuvânt înainte la ediția în limba română	13
Introducere	15
Convenții și abrevieri	19
Abrevieri ale cărților Bibliei	21
Alfabetul grecesc	22
Ce are Cuvântul tău pentru mine: Un sonet-rugăciune	23
Meditații pentru 366 de zile	24
Descoperind bogățiile Cuvântului biblic	390
Note	397
Bibliografie	411
Index scriptural	412
Index de cuvinte românești	424
Index de cuvinte grecești și ebraice	427
Indexul numerelor Strong	431

Mulţumiri

Aş vrea să-i mulţumesc celui care mi-a fost prieten de mulţi ani, lui Bob Dasal, editor şef al revistei *Pulpit Helps*, pentru că a „dus mai departe" ideea acestei cărţi lui Dan Penwell, manager al departamentului de dezvoltare a produselor/achiziţii din AMG. Îi mulţumesc, apoi, noului meu prieten, Dan, pentru călăuzirea pe care mi-a oferit-o pe durata proiectului (şi pentru că a răspuns tuturor întrebărilor mele nepricepute).

Mulţumesc, de asemenea, întregului comitet din departamentul pentru noile produse al AMG, pentru entuziasmul lor referitor la această carte. (Habar n-aveam că editorii se pot entuziasma!)

Multe mulţumiri, de asemenea, tuturor editorilor care au lucrat pentru a da o formă finală acestei cărţi: Christy Sterner, Sharon Neal, Warren Baker şi Dan Penwell, cu mulţumiri speciale Dr. Baker pentru scrierea prefeţei.

Printre multele alte lucruri pe care le face iubita mea parteneră de viaţă, Debbie, trebuie să îi mulţumesc pentru că m-a scutit de nenumărate ore de muncă, lucrând ea la alcătuirea indexurilor.

În cele din urmă, îi mulţumesc mult Dr. Spiros Zodhiates pentru minunatele sale cărţi care mi-au uşurat mult studiile de greacă şi le-au făcut mai productive.

Prefaţă

Înţelegerea elementelor de bază care constituie viaţa joacă un rol important în înţelegerea universului nostru. De-abia când s-au îmbogăţit cunoştinţele noastre despre atomi, am început să înţelegem cu mai multă acurateţe şi semnificaţie elementele care compun lumea noastră. Înarmaţi cu aceste noi cunoştinţe, cercetarea ştiinţifică şi înţelegerea vieţii însăşi s-au îmbogăţit enorm de mult. O descoperire a condus la alta, iar măreaţa creaţie a lui Dumnezeu ni s-a dezvăluit sub microscop.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru Cuvântul lui Dumnezeu. În mod asemănător, el este un întreg alcătuit din părţi mici – din însăşi cuvintele inspirate ale Domnului Însuşi! Pentru a căpăta o înţelegere mai profundă a Bibliei, trebuie să cercetăm aceste mici părţi care o compun; trebuie să învăţăm despre cuvintele Scripturii.

Unii studiază diferite cuvinte din Biblie în versiunea din limba engleză, lucru care, deşi îşi are dezavantajele lui, este un ajutor preţios în studiul Scripturii. Dar, în această fază, se studiază un cuvânt pe care altcineva l-a folosit pentru a traduce limba din textul original. În cazul Noului Testament grecesc, nici chiar cele mai bune traduceri nu sunt capabile să dezvăluie toate nuanţele, idiomurile şi comorile textului original. Dacă studiul cuvintelor unei traduceri din engleză se poate compara cu studiul creaţiei la microscop, atunci studiul cuvintelor din limbile originale este tot atât de relevant ca studiul la un microscop cu efect tunel, capabil să vadă imagini tridimensionale, până la nivel de atom. Atât de bogat este studiul vocabularului Noului Testament în greacă!

Timp de ani de zile, AMG a oferit credincioşilor instrumente care să le permită să pătrundă adânc în sensurile Noului Testament în limba greacă, fără a trebui să înveţe de fapt limba greacă. Totuşi, aceste instrumente, ca şi altele, necesită timp şi efort. În cartea *Un cuvânt pe zi*, Dr. Watson vă oferă deja rezultatele muncii sale. În această carte, el vă prezintă semnificaţiile unor cuvinte cheie din vocabularul Noului Testament în greacă, în 366 de studii zilnice. În fiecare zi, el vă va împărtăşi sensurile pe care le-a descoperit în studiile sale personale şi vă va da sugestii cum să săpaţi şi mai adânc după comorile Cuvântului lui Dumnezeu.

Dr. Warren Baker Chattanooga, TN

Cuvânt înainte la ediția în limba română

Prima întâlnire cu cartea *Un cuvânt pe zi* a lui J. D. Watson am avut-o la un târg de carte unde am remarcat-o pe un raft între sute de alte cărți. Pentru ca o carte să se facă remarcată într-o așa mulțime de cărți trebuie să aibă ceva deosebit.

Din prima clipă am știut că această carte e deosebită. Aceasta, în primul rând pentru că este o carte devoțională. Tocmai avusesem câteva discuții cu mai mulți editori creștini din alte țări și am remarcat oferta extrem de săracă de carte devoțională din partea editurilor române. Am constatat atunci că lectura devoțională își face loc destul de greu în viața cotidiană, printre multiplele activități considerate de noi care mai de care urgente. De fapt, analiza mai atentă a fenomenului m-a condus la cauza – deloc ușor de recunoscut sau de acceptat – a acestuia, și anume lipsa disciplinei devoționale, iar această carte devoțională, în al doilea rând, obligă la disciplina devoțională. Beneficiul maxim al devoțiunii sugerate de autor prin intermediul acestei cărți nu constă din simpla lectură a ei, ci din studiul atent și din interacțiunea cu textele biblice propuse pentru devoțiunea zilnică. Iar pentru un studiu atent e nevoie de timp și de disciplină.

În al treilea rând, devoțiunea zilnică propusă de autor are ca punct de pornire tocmai cuvinte-cheie din Noul Testament. Discuțiile cu editorii creștini au scos la iveală încă o cauză care făceau din practica devoțională o „cenușăreasă" a cititorilor, și anume slaba calitate a unor scrieri devoționale. Al patrulea lucru pe care l-am remarcat imediat la cartea *Un cuvânt pe zi* a fost accesibilitatea cititorul necunoscător de limba greacă la sensul cuvintele-cheie grecești din Noul Testmanent. Îmi amintesc de situații în care unii predicatori citau sau foloseau cuvinte din limba greacă, dar pe care nu reușeau să le explice sau să le integreze în expunerile lor, iar cuvintele din greacă care ar fi trebuit să îl apropie pe ascultător de textul Scripturii nu făceau decât să-l îndepărteze și mai mult de acesta.

Prin această carte autorul și-a propus – și a reușit în cea mai mare parte – să ne invite la o lectură devoțională zilnică și nu la un studiu dogmatic sau teologic. Pe lângă partea de exegeză aplicată la fiecare cuvânt-cheie grecesc din Noul Testament, autorul vine cu cel puțin o aplicație imediată, iar forța acestei aplicații este dată de interacțiunea pe care cititorul este îndemnat să o dezvolte cu versetele biblice pentru studiu din finalul fiecărui text devoțional.

Trebuie să recunosc însă că în câteva cazuri am identificat afirmații dogmatice, asumări de poziții şi enunțuri teologice, aproape exclusiviste, făcute de autor mai degrabă sub influența apartenenței religioase, decât în spiritul exegezei biblice. Exprimarea unor convingeri personale sub forma unor afirmații teologice şi dogmatice categorice este (sau poate deveni) totuşi un exercițiu destul de periculos într-o carte devoțională. Şi aceasta cu atât mai mult cu cât subiectele în discuție sunt tratate fără a face parte din experiența autorului (sau din practica comunității sale religioase) şi în absența unei hermeneutici riguroase. Aş putea aminti aici discuția despre darurile charismatice ale Duhului Sfânt, despre formele de călăuzire aflate la îndemâna credinciosului, despre lucrările de echipare spirituală a creştinilor sau despre necesitatea experiențelor charismatice pentru exersarea vieții spirituale a credinciosului. În acele situații în care diferențele dintre opinia autorului şi opinia noastră sunt evidente, am intervenit prin adăugarea unei scurte note prin care îl informăm pe cititor că nu împărtăşim concepția autorului în totalitate.

Cu toate acestea, am decis să publicăm această carte deoarece „plusurile" ei cântăresc mult mai mult decât „minusurile" sau neajunsurile ei. Consider că orice cititor care doreşte să îşi dezvolte practica devoțională cu ajutorul acestei cărți va avea maturitatea spirituală de a trece peste aceste mici diferențe de opinii şi se va bucura de bogăția şi de frumusețea textului devoțional bazat pe o scurtă exegeză a unor cuvinte-cheie greceşti din Noul Testament. Trebuie să recunoaştem deschis că fiecare dintre noi este, într-un măsură mai mică sau mai mare, tributar mediului religios în care a crescut. Însă acest lucru nu ar trebui să constituie o piedică în a ne da toate silințele pentru asemănarea noastră tot mai mult cu Domnul şi Mântuitorul nostru, Isus Cristos.

Rugăciunea mea sinceră este ca această carte să fie utilă oricărui cititor în acest sens.

Vasile Gabrian
Oradea, 2010

Introducere

Cuvintele au o foarte mare importanță! De fapt, cu toții folosim în fiecare zi cuvinte. Ele exprimă gândurile, sentimentele, atitudinile, ideile, scopurile, bucuriile şi durerile noastre – pe scurt, *totul*. Fără cuvinte, fără limbaj, oamenii nu ar fi prea departe de animale. Acest lucru este, de fapt, încă o enigmă pentru evoluționiști, care pur şi simplu nu pot explica de ce sau cum au „dezvoltat" oamenii limbajul. Ei iau în râs chiar şi ideea că limbajul şi cuvintele sunt daruri de la Dumnezeu.

Limba engleză, cu cele peste un milion de cuvinte, este bogată şi plină de diversitate, iar în spatele acestei splendori şi diversități se ascunde un motiv. Autorii fascinantei cărți *Istoria limbii engleze* ne spun că: „În termenii cei mai simpli, limba engleză a fost adusă în Anglia de către triburile germanice, anglii, saxonii şi iuții, a fost influențată de limbile latină şi greacă atunci când Sfântul Augustin şi urmaşii săi au convertit Anglia la creştinism, pentru ca apoi să fie îmbogățită de danezi şi, în cele din urmă, transformată de către normanzi, vorbitori de franceză".[1]

Aşa cum descriu aceiaşi autori, „engleza are puține rivale, dar niciuna egală cu ea", devenind *„a doua* limbă" în multe țări, „unde este folosită în administrație, mass-media şi educație".[2] Având o pregătire în domeniul informaticii, acelaşi fenomen l-am putut observa şi în acest domeniu. Am auzit oameni vorbind în limbile lor native, cum ar fi spaniolă sau chiar poloneză, şi pronunțând deodată cuvinte precum *hard drive* şi *Internet*.

Dacă engleza este o limbă uimitoare, comparată cu greaca (limba NT), engleza este inferioară în câteva aspecte esențiale. Vom reveni imediat la acest subiect, dar, mai întâi, să ne oprim pentru o mică lecție de istorie în urma căreia vom aprecia şi mai mult cuvintele la care vom medita pe tot parcursul anului.

Greaca a fost de fapt folosită timp de multe secole înainte de existența vreunei istorii scrise (în jurul anului 1400 î.H.). Greaca perioadei clasice (între secolele al VI-lea şi al IV-lea î.H.) se baza pe dialectele ateniene şi în cele din urmă a încetat să mai fie folosită. În timpul „perioadei eleniste" – când cultura greacă a dominat zona mediteraneană (300 î.H. până în 300 d.H.) – s-a răspândit o altă formă a limbii greceşti, care a devenit limbă universală. Aceasta era, aşa cum observă William Barclay, o formă simplificată a limbii greceşti, care, fără să fie câtuşi de puțin inferioară, a înlăturat anumite nereguli şi ciudățenii ale dialectului, consolidând în acelaşi timp unele subtilități ale anumitor moduri şi timpuri[3]. Limba minunată care s-a născut a fost numită *Koinē*, care este varianta scurtă de la *hē koinē dialektos*,

„limba comună", „limbaj" (Fapte 2:6) sau „limbă" (Fapte 1:19; 2:8; 21:40; 22:2; 26:14).

Însă, cel mai fascinant aspect al acestei poveşti este modul în care greaca a devenit limba universală a acelei epoci. În timp ce aramaica era limba comună în Palestina, acest lucru se schimbă în mod dramatic din cauza cuceririlor lui Alexandru cel Mare. El organizează campanii de cucerire pe tot teritoriul Greciei de astăzi, al Turciei (vechea Asia Minor), Siria, Egipt, Irak, Iran, Afganistan şi Pakistan, ajungând până la graniţele Indiei. Până la moartea sa, în 323 î.H., limba şi cultura greacă se răspândise peste toată lumea cunoscută atunci. Cu toate că *imperiul* urma să cadă în mâinile romanilor, *cultura* greacă a continuat să domine.

Ce exemplu minunat al suveranităţii şi providenţei lui Dumnezeu! El a dorit ca greaca să fie limba NT. De ce? În primul rând, pentru universalitatea sa. Pentru că, dacă greaca devenea limba comună a unui vast teritoriu şi unui mare număr de oameni, nicio barieră lingvistică nu mai putea împiedica răspândirea Evangheliei. Gleason Archer a avut dreptate afirmând:

> Greaca a reprezentat mediul lingvistic ideal pentru comunicarea Evangheliei pe tot teritoriul estic al Mediteranei, în Egipt şi în Orientul Apropiat. De o expresie exactă, eufonică, şi având o mare forţă retorică, aceasta a reprezentat un mijloc ideal pentru proclamarea mesajului lui Dumnezeu către oameni, depăşind barierele semitice şi ajungând la toate popoarele păgâne. Este foarte semnificativ faptul că „împlinirea vremurilor", prima venire a lui Cristos, a fost amânată până în momentul în care greaca a deschis canalele de comunicare către toate popoarele păgâne de la est de Italia şi Libia, cu o amploare care nu a fi fost posibilă înainte, în contextul multilingvistic ce domina anterior.[4]

Lucru care ne aduce înapoi la comparaţia dintre limba engleză şi limba greacă. Deşi engleza este azi chiar mai răspândită pe plan mondial decât era greaca în epoca NT, bogăţia pe care o dobândeşti din studiul limbii greceşti e inestimabilă. De exemplu, engleza are un singur cuvânt pentru *iubire*, şi folosim acel cuvânt pentru a exprima mai multe tipuri de iubire. Oricât de mult mi-am iubit câinele pe care l-am avut mai demult, ar fi foarte lipsit de înţelepciune ca eu să-i spun soţiei mele: „Te iubesc la fel de mult cum mi-am iubit câinele!" Greaca, printr-un contrast dramatic, are patru cuvinte pentru iubire (*eros, stergō, philōs* şi *agapē*), pe care le vom examina în paginile ce urmează. De asemenea, engleza are numai două „diateze", activă şi pasivă, pe când greaca mai are una, diateza reflexivă, care exprimă nuanţe pe care engleza nu le poate exprima; vom analiza mai încolo câteva exemple ale acesteia.

Deci, scopul acestei cărți este acela de a vă împărtăși bogăția unor cuvinte grecești folosite în NT și de a vă ajuta să le folosiți în mod practic în viața de creștin. De vreme ce cuvintele sunt importante, atunci cele din NT au cea mai mare importanță. Deși trăim într-o vreme în care cuvintele nu par să fie importante, nevoia de precizie în doctrina și în practica creștină nu a fost niciodată mai imperioasă.

Richard Trench, binecunoscut erudit al secolului al XIX-lea, a scris în mod special despre sinonimele grecești – comparând diferite cuvinte cu sens asemănător și, totuși, distinct – dar ceea ce a scris se poate aplica la orice studiu al vocabularului grec. „Studierea sinonimelor antrenează mintea, dezvoltând o gândire precisă și exactă, și îmbogățește cunoștințele... Deoarece cuvintele din NT sunt cuvintele lui Dumnezeu, este important să înțelegem fiecare mică diferență în sensul pe care autorul le-a dat-o. Îmbogățirea intelectului nostru prin studiul sinonimelor din NT va duce, de asemenea, la creșterea bogăției noastre spirituale".[5]

Aș dori să încurajez aici predicatorii și învățătorii Bibliei. M-a durut foarte tare să-i aud pe unii dintre aceștia făcând afirmații precum: „Nu este nevoie să folosim ebraica sau greaca; engleza este de ajuns". Pe aceeași linie, acum câțiva ani am predicat într-o biserică și am folosit câteva cuvinte în greacă, oferind și explicația lor, într-o prezentare normală în care încercam să îmi argumentez un punct de vedere. După serviciul divin, un student la colegiul biblic s-a apropiat de mine și mi-a zis: „Mi-a plăcut foarte mult mesajul dumneavoastră, însă eu am fost învățat că nu trebuie să folosesc *niciodată* un cuvânt grecesc atunci când predic". Am rămas cel puțin șocat la auzul spuselor lui.

Într-adevăr, nu este o predică și nici o învățătură bună aceea care folosește în exces limbile, zăpăcind ascultătorii cu lucruri tehnice. Totuși, nici a *ignora* limbile nu este bine; de fapt, dacă procedăm așa, predicarea și învățătura noastră e *slabă*. Martin Luther a fost foarte conștient de importanța covârșitoare a limbilor. Sfatul său pentru predicatori era: „Deși un predicator Îl poate predica pe Cristos într-un mod edificator, fără ca acesta să aibă capacitatea de a citi Scripturile în original, el nu poate explica sau apăra învățătura creștină împotriva ereticilor fără a avea aceste cunoștințe indispensabile".[6]

Este biblic punctul lui de vedere? Bineînțeles că da. Așa cum vom explica pe larg în meditația din 19 decembrie, după șaptezeci de ani de captivitate în Babilon, majoritatea israeliților nu mai vorbeau ebraica, ci mai degrabă aramaica. Deci, atunci când au fost citite Scripturile în ebraică, a fost nevoie nu numai ca Ezra și alți scribi să „citească deslușit în cartea legii lui Dumnezeu", ci și să îi „arate înțelesul, ca să-i facă să înțeleagă ce citiseră"

(Neemia 8:8). Acesta este exact scopul predicării expozitive, iar cunoaşterea acestor limbi la un nivel de bază este absolut esenţială în acest scop.

Aşadar, în fiecare zi a anului vom examina câte un cuvânt în greacă, prezentând mai întâi un scurt studiu asupra cuvântului şi apoi o aplicaţie practică pentru ca acel cuvânt să devină realitate în viaţa ta. Pentru consolidare, în fiecare zi vom include şi alte versete pe care le veţi putea studia singuri. În cele din urmă, fiecare meditaţie vă sugerează subiecte de rugăciune care vă vor ajuta în aplicarea Adevărului învăţat. Pentru că cele trei aspecte principale ale rugăciunii sunt mulţumirea, lauda şi cererea, îndemnurile la rugăciune se bazează pe aceste principii (vezi luna mai, zilele 28–29, pentru un studiu al rugăciunii). În continuare, pentru că unul din cele mai bune moduri de a-L lăuda pe Dumnezeu este acela de a proclama atributele şi natura Sa, lauda se va baza pe acestea. Aşadar, în fiecare zi a anului vom examina câte un cuvânt în greacă, prezentând mai întâi un scurt studiu asupra cuvântului şi apoi o aplicaţie practică pentru ca acel cuvânt să devină realitate în viaţa ta. Pentru consolidare, în fiecare zi vom include şi alte versete pe care le veţi putea studia singuri („Versete de studiat"). În cele din urmă, vă încurajăm să folosiţi studiul fiecărei zile pentru a vă gândi la „motive de rugăciune". Meditaţi la studiul fiecărei zile şi lăsaţi-L pe Duhul Sfânt să vă conducă în cele patru etape ale rugăciunii: mulţumire, laudă, cercetare şi cerere, aşa cum reiese din modelul de rugăciune prezentat în Matei 6:9–13 (vezi şi luna mai, zilele 28–29, pentru un studiu al rugăciunii).

A fost dorinţa mea de ani de zile aceea de a scrie o carte devoţională cu meditaţii zilnice care să conţină nu numai adevăruri spirituale profunde, ci să fie şi uşor de citit. În prezentul acesta relativist, avem o nevoie disperată de valorile absolute ale Cuvântului lui Dumnezeu (şi de *cuvintele* Lui). Mă rog ca această carte să vă binecuvânteze inima, să vă îmbogăţească mintea, să vă zidească sufletul şi să dea putere vieţii voastre creştine. Sper că ea se va dovedi folositoare pastorilor, învăţătorilor şi tuturor credincioşilor creştini care doresc să capete o înţelegere mai profundă a *cuvintelor* lui Dumnezeu şi care doresc să le aplice.

Nimic nu este mai frustrant pentru un scriitor decât să nu poată găsi cuvintele care să-i exprime cu exactitate gândurile şi sentimentele. Acesta este şi cazul meu aici. Pur şi simplu, cuvintele nu pot exprima ceea ce a însemnat pentru mine scrierea acestei cărţi. A fost una din cele mai mari bucurii ale vieţii mele şi unul din cele mai profitabile exerciţii în slujirea mea către Domnul. Rugăciunea mea este ca aceasta să fie o bucurie şi pentru voi şi să vă aducă acelaşi profit spiritual. Dar cel mai mult mă rog ca ea să fie:

Εις έπαινοων δόξης της χάριτος αυτου
(eis epainon doxēs tēs charitos autou)
„spre lauda slavei harului Său" (Efeseni 1:6)

Convenţii şi abrevieri

ASV – *Versiunea Americană Standard* (1901)
CEV – *Versiunea Engleză Contemporană*
ESV – *Versiunea Engleză Standard*
GWT – *Traducerea God's Word*
KJV – *Versiunea King James*
NASB – *Noua Biblie Americană Standard*
NCV – *Versiunea New Century*
NKJV – *Noua Versiune King James*
NIV – *Noua Versiune Internațională*
NLT – *New Living Translation*
NRSV – *Noua Versiune Standard Revizuită*
NT – Noul Testament
RSV – *Revised Standard Version* (Versiunea Revizuită Standard)
VT – Vechiul Testament
YLT – *Young's Literal Translation* (Traducerea Literală a lui Robert Young)

Greaca clasică (veche sau seculară) – limba greacă de dinainte de epoca NT. Referințele la aceasta includ, de exemplu, greaca folosită de Platon (cca 427–347 î.H.) şi greaca poetului Homer (secolul al VIII-lea î.H.), care e faimos pentru poemele sale epice, *Iliada* şi *Odiseea*.

(Numărul Strong) – Pentru a face mai uşoară referința la numeroasele surse ce privesc studiul termenilor în greacă, cuvintele greceşti şi ebraice din meditații sunt însoțite şi de numărul din Concordanța Strong, între paranteze. Litera "H" ce urmează după un număr indică o referință la un cuvânt ebraic.

Septuaginta – traducerea în greacă a VT ebraic; tradusă între secolul al III-lea şi al II-lea î.H., probabil în Alexandria, pentru biblioteca lui Ptolemeu Filadelful, regele Egiptului, de către un grup de şaptezeci de înțelepți evrei; de aici, numele *Septuaginta* (şaptezeci) şi folosirea abrevierii LXX.

Eruditul Edward F. Hills, care şi-a desăvârşit educația prin studiile la Seminarul Westminster, la Harvard şi la Yale, specializându-se în texte biblice, a rezumat foarte bine semnificația Septuagintei pentru cei care studiază NT: „Din Alexandria, folosirea Septuagintei s-a extins rapid până ce, în zilele apostolilor, a ajuns să fie citită pretutindeni în sinagogile evreilor vorbitori de greacă din afara Palestinei. Apoi, după un timp, convertiții din aceste sinagogi în care se vorbea greaca, au adus Septuaginta cu ei în biserica creştină. Atunci când cineva studiază citatele VT în NT, este impresionat de înțelepciunea pe care apostolii au arătat-o în atitudinea lor față de

Septuaginta. Pe de o parte, nu au ignorat această versiune pentru a face propriile traduceri din versiunea evreiască. Un astfel de accent pus pe scripturile ebraice ar fi dăunat bisericilor recent formate în rândul păgânilor. I-ar fi pus creştinii proveniţi din rândul păgânilor într-o poziţie de dependenţă faţă de rabinii evrei necredincioşi, pe a căror erudiţie ar fi fost obligaţi să se bazeze pentru înţelegerea VT în ebraică. Dar, pe de altă parte, apostolii nu citau din Septuaginta întotdeauna, pentru ca astfel să încurajeze percepţia că această traducere grecească avea aceeaşi autoritate cu VT în ebraică. În schimb, ei au ales calea de mijloc între aceste două extreme. Uneori au citat Septuaginta cuvânt cu cuvânt, chiar şi atunci când ea se îndepărta de versiunea ebraică în lucruri neesenţiale, iar alteori făceau propria lor traducere direct din ebraică sau îşi foloseau cunoştinţele de ebraică pentru a îmbunătăţi exprimarea Septuagintei" (*The King James Version Defended* [În apărarea versiunii King James], Des Moines, The Christian Research Press, 1956, 1973, 1984, p. 229–230).

Text îngroşat – un cuvânt examinat în fiecare meditaţie zilnică.

Abrevieri ale cărţilor Bibliei

Vechiul Testament	
Gen.	Geneza
Ex.	Exodul
Lev.	Leviticul
Num.	Numeri
Deut.	Deuteronomul
Ios.	Iosua
Jud.	Judecătorii
Rut	Rut
1–2 Sam.	1–2 Samuel
1–2 Împ.	1–2 Împăraţi
1–2 Cron.	1–2 Cronici
Ezra	Ezra
Neem.	Neemia
Est.	Estera
Iov	Iov
Ps.	Psalmii
Prov.	Proverbele
Ecl.	Eclesiastul
Cânt.	Cântarea-cântărilor
Is.	Isaia
Ier.	Ieremia
Plâng.	Plângerile lui Ieremia
Ezec.	Ezechiel
Dan.	Daniel
Osea	Osea
Ioel	Ioel
Amos	Amos
Ob.	Obadia
Iona	Iona
Mica	Mica
Naum	Naum
Hab.	Habacuc
Ţef.	Ţefania
Hag.	Hagai
Zah.	Zaharia
Mal.	Maleahi

Noul Testament	
Mt.	Matei
Mc.	Marcu
Lc.	Luca
Ioan	Ioan
Fapte	Faptele apostolilor
Rom.	Romani
1–2 Cor.	1–2 Corinteni
Gal.	Galateni
Ef.	Efeseni
Flp.	Filipeni
Col.	Coloseni
1–2 Tes.	1–2 Tesaloniceni
1–2 Tim.	1–2 Timotei
Tit	Tit
Flm.	Filimon
Evr.	Evrei
Iac.	Iacov
1–2 Pet.	1–2 Petru
1–2–3 Ioan	1–2–3 Ioan
Iuda	Iuda
Apoc.	Apocalipsa

Alfabetul grecesc

Α = A
α = a
Β = B
β = b
Γ = G
γ = g
Δ = D
δ = d
Ε = E
ε = e
Ζ = Z
ζ = z
Η = E
η = e
Θ = Th
θ = th
Ι = I
ι = i
Κ = K
κ = k
Λ = L
λ = l
Μ = M
μ = m
Ν = N
ν = n
Ξ = X
ξ = x

Ο = O
ο = o
Π = P
π = p
Ρ = R
ρ = r
Σ = S
σ / ς = s
Τ = T
τ = t
Υ = Y
υ = y
Φ = Ph
φ = ph
Χ = Ch
χ = ch
Ψ = Ps
ψ = ps
Ω = Ō
ω = ō
Ῥ = Rh
ῥ = rh
῾ = h
γξ = nx
γγ = ng
αυ = au
ευ = eu
ου = ou
υι = ui

Ce are Cuvântul tău pentru mine:

(Un sonet-rugăciune)

Tată, fie ca în fiecare zi să caut fața Ta iubită
În orele timpurii ale dimineții;
Și Cuvântul Tău scris să-l primesc în inimă
Cu o dorință mereu mai vie, mai aprinsă.
Este vreun exemplu pe care vrei să-l urmez
În timp ce merg pe drumul greu al vieții?
Este vreun păcat pe care vrei să-l mărturisesc,
Este vreo poruncă pe care trebuie să o urmez?
Sau poate este o descoperire nouă
Despre persoana Ta atotputernică,
Ceva la care nu m-am gândit înainte
Și la care să meditez oră de oră...
O, Tată, fie ca în fiecare zi să-mi deschid inima
La ceea ce Cuvântul Tău Sfânt are pentru mine.

Om nou

kainos anthropos

Acum, la început de an, nimic nu poate fi mai potrivit decât să ne gândim la ceea ce Pavel numeşte **omul nou** (Ef. 2:15; 4:24). Cele două cuvinte greceşti sunt *kainos anthropos* şi au o importanţă cu totul aparte.

Un alt cuvânt ce se poate traduce **nou** este *neos* (2537), care „se referă la ceva care este nou din punct de vedere *temporal*, care s-a născut de curând". Cel conţinut în sintagma noastră este *kainos* (2537), cuvânt care „se referă la ceva nou din punctul de vedere al *calităţii*", ceva care se poate distinge de un lucru vechi şi perimat.[7] Acest cuvânt, *kainos*, este folosit, de exemplu, cu referire la „mormântul nou" în care Iosif din Arimatea a depus trupul lui Isus (Mt. 27:60). Mormântul nu era unul care fusese de curând săpat în stâncă (*neos*), ci era unul care nu mai fusese folosit niciodată şi, deci, era nou din punctul de vedere al calităţii.

Pentru cuvântul **om**, cuvântul grecesc folosit nu este *anēr* (435, „bărbat"), ci *anthropos* (444), care descrie omul ca „specie"[8], ca rasă. Acesta se referă, de asemenea, nu numai la o „parte" din om, ci la întreg, la fiecare aspect care îl priveşte.

Dacă adunăm toate aceste informaţii, imaginea devine una foarte vie. Omul nou este ceva ce nu a existat înainte. El a fost transformat în interior, lucru care produce un caracter nou şi obiceiuri noi.

Un alt verset cheie este 2 Corinteni 5:17: „Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă [*kainos*]. Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi [*kainos*]." Creştinul este, aşadar, o „făptură nouă", nu în sens *temporal* – ca şi cum s-ar referi la data în care L-a primit pe Cristos ca Salvator – ci nou în sens *calitativ*, o făptură care nu a existat înainte, o făptură cu un caracter nou. (Vezi 30 martie pentru un studiu mai aprofundat.)

Acum, la început de an, conştientizaţi că sunteţi un om nou (bărbat sau femeie), o nouă făptură în Cristos, cu un caracter nou şi o viaţă nouă.

Versete de studiat: Reţineţi diferenţa dintre *kainos* şi *neos* şi gândiţi-vă la ceea ce este nou în versetele următoare: Matei 26:28; Ioan 13:34; 1 Corinteni 11:25; Evrei 8:8, 13, 15; 2 Petru 3:3.

Înfiere

huiothesia

Conceptul răsăritean de înfiere are rădăcini mai adânci decât cele ale conceptului nostru occidental. Doar Pavel foloseşte acest cuvânt în NT. Fără îndoială că el l-a împrumutat din cultura romană, pentru că evreilor nu le era familiar un astfel de cuvânt.

Cuvântul grec *huiothesia* (5206) înseamnă propriu-zis „plasarea fiului". Dacă, în copilărie, un copil nu poseda nimic şi nu avea niciun drept, în timpul adolescenței se organiza o ceremonie publică prin care era declarat membru oficial al familiei. După această „plasare a fiului", el dobândea privilegii şi responsabilități depline. Aceasta nu însemna neapărat o schimbare a *relației* – pentru că un tată roman putea fi la fel de iubitor ca orice tată, şi fără îndoială că mulți tați au avut o relație apropiată cu copiii lor. Ceea ce observăm aici este mai degrabă o schimbare de *poziție*. Nu mai este vorba despre un *copil*; este vorba despre un *fiu*.

Înfierea putea avea loc, de asemenea, între un om şi un copil care *nu era al lui prin naştere*. Cezar Augustus (conducătorul roman contemporan cu Cristos), de exemplu, fusese înfiat. Numele său original fusese Octavian şi era fiul Atiei, nepoata lui Iulius Cezar. Deci el era nepotul lui Cezar. Octavian a avut optsprezece ani când Cezar a fost asasinat (15 martie, 44 î.H.). Înainte de aceasta, în testamentul său, Cezar îl înfiase pe Octavian, dându-i numele oficial Gaius Iulius Caesar. Senatul i-a conferit titlul onorific „Augustul" (Cel înălțat) în anul 27 î.H.

Cel înfiat era cu adevărat „o nouă persoană", atât din punct de vedere legal, cât şi practic. El dobândea toate drepturile pe care le avea un fiu prin naştere şi chiar îi erau iertate toate vechile datorii.

Aceasta este imaginea unui copil înfiat de Dumnezeu. Înainte, noi l-am avut ca tată pe diavol (Ioan 8:44; 1 Ioan 3:8–10). Fiind sub domnia lui, am fost, cu adevărat, sclavi, sclavi ai păcatului, condamnați la moarte, morți în greşelile şi în păcatele noastre (Ef. 2:1–3). Dar am fost înfiați în familia lui Dumnezeu. Suntem membrii unei noi familii, toate datoriile vechi ne sunt plătite şi suntem oameni noi, cu un alt Tată.

Versete de studiat: Pentru că am fost înfiați, ce sentimente nu trebuie să mai avem niciodată, conform Romani 8:15? Conform Efeseni 1:5, care este baza înfierii noastre şi rezultatul ei?

Tată (1)

patēr

Pentru a continua subiectul de ieri, acela despre **înfiere**, azi şi mâine vom analiza două cuvinte traduse prin cuvântul **Tată**. Primul este *patēr* (3962), de unde sunt derivate cuvinte precum *paternitate* şi *patern*. În filosofia greacă, acesta se referea la capul familiei, la bărbatul cel mai înaintat în vârstă, patriarhul. Este de reţinut că evreii VT recunoşteau cinci principii de bază referitoare la calitatea de Tată a lui Dumnezeu.

În primul rând, ei vedeau calitatea Lui de Tată în faptul că El era Creatorul. 1 Cronici 29:10 Îl numeşte „Domnul, Dumnezeul părintelui nostru Israel", recunoscându-L ca fiind Cel care a creat popoarele.

În al doilea rând, evreii VT vedeau în Dumnezeu un Tată pentru că El era aproape de ei. Ei vedeau că Tatăl din Ceruri le era mai apropiat decât orice rudă, decât orice prieten. În Psalmul 68, Dumnezeu este înfăţişat venind pe nori, cu cele 20 de mii de care ale Sale, înconjurat de îngeri. Dar, în versetul 5, psalmistul trece de la măreţia lui Dumnezeu la apropierea de copiii Lui – Dumnezeu este şi „tatăl orfanilor". Ce contrast!

În al treilea rând, evreii VT vedeau în Dumnezeu un Tată pentru că El le arăta iubire şi iertare. Evreii Îl vedeau pe Dumnezeu Tatăl ca fiind iertător, blând, îndurător şi plin de har. „Cum se îndură un tată de copiii lui, aşa Se îndură Domnul de cei ce se tem de El" (Ps. 103:13).

În al patrulea rând, evreii VT vedeau în Dumnezeu un Tată pentru că El era Cel care îi călăuzea. Ieremia a scris: „Plângând vin şi îi duc în mijlocul rugăciunilor lor; îi duc la râuri de apă, pe un drum neted pe care nu se poticnesc. Căci Eu sunt Tatăl lui Israel" (Ier. 31:9).

În timp ce aceste perspective ar putea da ideea, la suprafaţă, că sentimentalizează imaginea lui Dumnezeu, a cincia percepţie dovedeşte faptul că evreii nu erau de fapt aşa.

În al cincilea rând, evreii vedeau în Dumnezeu un Tată în termenii supunerii lor faţă de El. Iată piatra de căpătâi, percepţia care le echilibrează pe celelalte. După multă răzvrătire şi stricăciune în sânul poporului Israel, Moise li se adresează astfel: „Pe Domnul îl răsplătiţi astfel! [...] Nu este El oare Tatăl tău, care te-a făcut, Te-a întocmit şi ţi-a dat fiinţă?" (Deut. 32:6). „După tot ce a făcut Dumnezeu pentru voi", răsună glasul lui Moise, „aşa Îl răsplătiţi voi? Îndrăzniţi să vă răzvrătiţi şi să nesocotiţi Cuvântul Lui?"

Aceste principii referitoare la calitatea de Tată a lui Dumnezeu ar trebui să ne amintească şi nouă cum trebuie să-L privim pe Tatăl nostru ceresc.

Versete de studiat: De câte ori apare cuvântul **Tată** în Matei 6? Ce observaţii puteţi face în urma studierii contextelor în care apare acest cuvânt?

Tată (2)

Abba

În ciuda modului minunat în care evreii VT L-au văzut pe Dumnezeu ca **Tată**, în mod tragic evreii au pierdut din vedere relația de intimitate dintre Dumnezeu și poporul Lui. În zilele lui Isus, calitatea de Tată a lui Dumnezeu era percepută mai mult în sensul grijii pe care El o purta poporului Său, Israel; intimitatea relației personale fusese pierdută. Devenise chiar o blasfemie menționarea numelui Lui – Iahve.

Abba (5) provine de fapt din cuvântul aramaic *'ab* (2H). În timp ce cuvântul grec *patēr* (3962) este de obicei folosit pentru a-l traduce pe *abba*, *abba* însuși apare de trei ori în NT (Mc. 14:36; Rom. 8:15; Gal. 4:6). Era folosit de către copiii evreii pentru a se adresa taților lor. Este în uz chiar și azi în familiile vorbitoare de ebraică, folosit nu numai de copiii mici, ci și de fiii sau fiicele aflați la vârsta maturității. Un echivalent nefericit răspândit în engleză în zilele noastre este „Daddy" (tăticule, n.tr.). Acest termen a căpătat conotații prea sentimentale și a lăsat loc unei relații în care Dumnezeu era văzut ca un egal. Mai precis, cuvântul ebraic înseamnă „tatăl meu", „Tată, Tatăl meu" sau „dragă Tată", subliniind nevoia de reverență. De fapt, din punct de vedere istoric, cuvântul copilăresc (*daddy*) a dispărut.

Acest lucru ne oferă atât consolare, cât și o provocare.

În primul rând, consolarea este aceea că avem o relație de intimitate cu Tatăl. Evreii din zilele lui Isus n-ar fi folosit niciodată acest cuvânt, considerând că era prea familiar, prea nepotrivit. Dar este foarte posibil ca Isus să-l fi folosit deseori, lucru care i-a uimit pe evrei. El a demonstrat că adevăratul credincios, fiu sau fiică, are într-adevăr o relație intimă cu Tatăl. Pavel s-a referit tocmai la acest lucru când a folosit termenul.

În al doilea rând, abba este și o provocare. În timp ce există cu siguranță o *intimitate* cu Tatăl, trebuie să existe și *respectul* pentru ceea ce este El. Aceasta a fost, desigur, expresia folosită de Domnul Isus în timp ce s-a rugat în grădina Ghetsimani (Mc. 14:36), unde se poate vorbi atât de intimitate, cât și de respect. Da, Domnul nostru a avut o relație de intimidate cu Tatăl și I-a adresat cereri, dar în relația dintre Ei a existat și respect și reverență, pentru că Isus se supunea voii Tatălui. Acest lucru ne provoacă să fim foarte atenți, să nu intrăm în prezența lui Dumnezeu pretinzând să ne îndeplinească dorințele. (Vom continua acest subiect în următoarele trei zile).

Versete de studiat: Citiți Romani 8:15 din nou (vezi 2 ianuarie) și Galateni 4:6. Ce anume face ca relația de tip *abba* să fie posibilă?

Îndrăzneală

parrēsia

Efeseni 3:12–13 spune: „În El avem, prin credința în El, slobozenia şi apropierea de Dumnezeu cu încredere. Vă rog iarăşi să nu vă pierdeți cumpătul din pricina necazurilor mele pentru voi: aceasta este slava voastră." Într-un context mai larg privitor la rugăciune (Ef. 3:12–21), Pavel ne oferă trei atitudini de bază pe care trebuie să le avem în rugăciune. Prima este **îndrăzneala** (*parrēsia*, 3954).

În greaca clasică, acest cuvânt era important în situații politice. El însemna „dreptul de a spune orice, deschidere către adevăr, sinceritate". Dus la extremă, el a căpătat sensul negativ de „insolență", de a fi lipsit de respect. Acest cuvânt este folosit de treizeci şi unu de ori în NT, cu referire la discursul Domnului Isus, al apostolilor şi al altor credincioşi. În fiecare caz, ideea de bază este că persoana avea dreptul de a vorbi şi că a rostit adevărul în mod deschis. Cuvântul este de fapt format din două cuvinte, *pas* (3956, „tot") şi *rēsis* (nu se întâlneşte în NT; „actul vorbirii"), deci, în traducere literală, „a spune totul". Cu alte cuvinte, putem veni înaintea Tatălui nostru având o libertate totală de exprimare, ne putem vărsa inimile, Îi putem spune totul. Ce privilegiu binecuvântat ne-a acordat Dumnezeu!

Datorită lui Isus Cristos putem vorbi cu Dumnezeu fără teamă, deschis şi sincer. Evrei 4:14–16 şi 10:19 sunt versetele care ilustrează cel mai bine acest lucru. În iudaism, numai marele-preot putea intra în prezența lui Dumnezeu în Sfânta Sfintelor, numai o dată pe an, în Ziua Ispăşirii. Dar acum, datorită sângelui lui Cristos, putem veni direct la Dumnezeu, putem vorbi direct cu El, oricând.

Ajunşi în acest punct, trebuie să avertizăm: *îndrăzneala* nu înseamnă *insolență* (sensul negativ al cuvântului *parrēsia*). Din învățăturile pe care le auzim în zilele noastre despre rugăciune reiese tot mai mult lipsa de respect față de Dumnezeu. Dacă îndrăzneala înseamnă că nu trebuie să avem nicio inhibiție atunci când venim înaintea lui Dumnezeu, nu trebuie totuşi să uităm că Dumnezeu este Dumnezeu. Atitudinea „de la egal la egal" pe care mulți oameni o au față de Dumnezeu este cu adevărat blasfemie pentru că Îl coboară pe Dumnezeu la nivelul omului. Dumnezeu trebuie respectat şi venerat ca Dumnezeu. El nu este „egalul nostru" sau „amicul nostru"; El este Tatăl şi Dumnezeu nostru. Putem într-adevăr veni înaintea Lui deschişi, sinceri şi fără teamă, dar trebuie, de asemenea, să venim înaintea Lui în reverență, respect şi închinare.

Versete de studiat: Citeşte Evrei 4:14–16. Care sunt cele două rezultate ale îndrăznelii în rugăciune? Citeşte Faptele apostolilor 4:31. Ce altă activitate trebuie făcută cu îndrăzneală?

Acces

prosagōgē

A doua atitudine de bază în rugăciune, descrisă în Efeseni 3:12–13, este **apropierea** sau **accesul**. Cuvântul grecesc este *prosagōgē* (4318), care înseamnă „a deschide o cale de intrare", şi care apare numai aici şi în alte două locuri din NT (Ef. 2:18 şi Rom. 5:2). Un cuvânt similar era folosit în timpurile străvechi pentru a descrie o persoană care îi dădea cuiva permisiunea de a-l vedea pe rege. Persoana care dorea să-l vadă pe rege nu avea niciun drept de a-l vedea; altcineva trebuia să îi dea permisiunea, să o introducă. Deci, deşi noi nu avem niciun *drept* de a veni înaintea lui Dumnezeu (ce aroganţă!), ni s-a acordat totuşi acest *privilegiu* de a veni.

Ca să mergem un pas mai departe, vom adăuga că este semnificativ faptul că textul grecesc foloseşte forma articulată hotărât a cuvintelor *îndrăzneala* şi *accesul*.[9] În traducere literală, versetul spune: „în El avem îndrăzneala şi accesul." Numai creştinul adevărat are privilegiul deosebit de a veni înaintea lui Dumnezeu. Alte religii pretind că au acces la Dumnezeu, dar numai aceia care vin prin Cristos au dreptul de a se apropia (Ioan 14:6).

Reţinând toate acestea în minte, trebuie să reluăm avertismentul de ieri: *îndrăzneala* nu înseamnă *insolenţă*, iar *accesul* nu înseamnă *impetuozitate*. A fi impetuos înseamnă a fi impulsiv, a face lucrurile în grabă, a fi grăbit. Mulţi dintre noi ne facem vinovaţi de faptul că venim în grabă în rugăciune înaintea Domnului. Deseori venim înaintea Lui în grabă şi Îi cerem, sau chiar Îi pretindem, un anumit lucru. Şi adevărul este că deseori credem că avem dreptul de a veni înaintea Lui.

Să renunţăm la asemenea acţiuni oribile! Trebuie să înţelegem faptul că nu avem niciun drept să venim înaintea lui Dumnezeu, ci ni s-a acordat acest privilegiu minunat, de a fi introduşi înaintea Lui de către Mântuitorul nostru. Să nu ne grăbim niciodată când venim în prezenţa Lui, ca să ne facem cunoscute dorinţele. Mai degrabă, în comuniunea noastră cu El, să venim în linişte, în umilinţă, răbdători, conştientizând în faţa cui venim.

Versete de studiat: Citiţi Efeseni 2:18 şi Romani 5:2. Cine ne „introduce" pe noi înaintea Tatălui?

Încredere

pepoithesis

A treia atitudine de bază pe care trebuie să o avem în rugăciune, conform Efeseni 3:12–13, este **încrederea**. Cuvântul grecesc (*pepoithesis*, 4006) sugerează ideea de „încredere, confidență, convingere deplină". Toate aceste idei sunt esențiale. În ce anume ne vom pune încrederea? De ce anume suntem noi deplin convinși? *Suntem deplin convinși că putem veni la Tatăl, că putem avea încredere în El făcând voia Lui și că putem fi încrezători în ce privește rezultatul.* Observați, nu este vorba despre voia *noastră*, ci *a lui Dumnezeu* (Ioan 14:13; 1 Ioan 5:14–15).

Rugăciunea este, într-adevăr, un mister pe care nu îl *înțelegem*, dar este și un mister care știm că *funcționează*. Nu știm exact cum funcționează rugăciunea, dar știm că Dumnezeu o folosește. Depinde ceva de rugăciunea mea? Nu. Depinde numai de voința suverană a lui Dumnezeu. Oare Dumnezeu încă se folosește de rugăciune? Da. „Dar nu înțeleg", spui tu. Nici eu, dar Dumnezeu înțelege. Tot ceea ce trebuie să știm este că totul se bazează pe suveranitatea, pe slava și pe iubirea lui Dumnezeu pentru copiii Săi.

Studiul de azi completează avertismentul din ultimele două: *îndrăzneala* nu înseamnă *insolență*, *accesul* nu înseamnă *impetuozitate*, iar *încrederea* nu înseamnă *aroganță*. În zilele de azi, fără îndoială, se rostesc multe rugăciuni arogante. Mulți răstălmăcesc versete precum cel din Filipeni 4:13: „Pot totul în Hristos, care mă întărește." Ei pervertesc sensul acestuia astfel: „Pot face tot ceea ce îmi doresc pentru că îmi dă putere Cristos." Dar versetul spune altceva: că întotdeauna vom primi puterea de a face ceea ce Dumnezeu dorește de la noi. Mulți răstălmăcesc acest verset, dar și pe altele, pentru a-și argumenta învățătura despre „imaginea de sine" și filosofia de viață bazată pe succes. Dar totul nu este altceva decât aroganță umanistă, cu o falsă aparență de creștinism. Încrederea noastră nu trebuie să stea niciodată în „sine". Ea trebuie să stea numai în Cristos.

Versete de studiat: Conform Filipeni 3:3–4, în ce nu trebuie să ne punem încrederea? Care este încrederea noastră, așa cum reiese din 1 Ioan 5:14? Citește 28–31 mai pentru un studiu mai aprofundat al rugăciunii.

Disperare

ekkakeō

În lumina **îndrăznelii**, a **accesului** şi a **încrederii**, pe care le-am examinat în ultimele trei zile, Efeseni 3:13 ne oferă un alt exemplu al acestui adevăr: „Vă rog, nu vă pierdeți cumpătul din cauza suferințelor mele pentru voi: acestea sunt gloria voastră" (KJV).

Pavel a îndurat enorme persecuții, aşa cum subliniază în 2 Corinteni 11:23–33. Epistola către efeseni a scris-o în timp ce se afla, de fapt, la Roma, în închisoare. El ştia că unii credincioşi ar putea începe să se teamă din cauza detenției lui prelungite. De aceea, el îi îndeamnă **să nu îşi piardă cumpătul.** Din nefericire, unele traduceri moderne pierd din vedere sensul adevărat al cuvântului *ekkakeō* (1573), traducându-l „a fi descurajat" (NIV) sau „a-i fi teamă" (NASB şi NKJV). Ambele traduceri sunt mai slabe decât sensul real al cuvântului, acela de „a se dovedi laş, a-şi pierde curajul, a-i fi frică sau a dispera în faţa unei încercări"[10], sau chiar mai puternic, sensul de „a-şi pierde cumpătul"[11]. Una este să fii *descurajat* şi alta să-ți pierzi curajul din cauza *disperării.*

Cu aceste cuvinte, Pavel îi provoacă pe credincioşi să nu dispere, să nu cadă în deznădejde, să nu ajungă atât de apatici şi de laşi încât să renunțe. *Ekkakeō* este, de asemenea, folosit în Septuaginta în Proverbele 24:10: „Dacă slăbeşti în ziua necazului, mică îți este puterea." Cum putem să nu slăbim? Având încredere în Domnul, în suveranitatea Sa, încrezându-ne în faptul că Dumnezeu se foloseşte chiar şi de adversități şi de suferințe pentru a-şi duce planul şi scopurile la îndeplinire.

Ce încredere a avut Pavel în Dumnezeu! Dar dacă s-ar fi încrezut numai în sine? Care ar fi fost rezultatul dacă Pavel fi spus: „Voi strânge din dinți şi puterea voinței mă va ajuta să răzbesc"? Ce persoană ar putea să înfrunte moartea pe care a înfruntat-o el înarmată numai cu această atitudine? Sau, cum a putut reformatorul Jan Hus să afirme: „Nu este nevoie să-mi legați mâinile de rug; voi sta eu singur în flăcări"? În acest caz, Pavel, Hus şi mulți alții au avut o putere care venea de dincolo de ei.

Fiecare din noi se descurajează la un moment dat în umblarea creştină, chiar până în punctul unei disperări fără margini. Dar, aşa cum a spus Pavel, încercările sunt de fapt „gloria noastră". Iar romanilor le-a scris: „Eu socotesc că suferințele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi" (Rom. 8:18). A memora acest verset înseamnă a ne transforma viața creştină.

Versete de studiat: Citeşte Luca 18:1. Ce activitate ne fereşte de disperare? Ce motiv pentru a nu dispera ne dă Pavel în 2 Corinteni 4:15–16?

Sfânt

hagios

Câtă dreptate are Warren Wiersbe când scrie: „Niciun cuvânt din NT nu a suferit mai multe schimbări de sens decât acest cuvânt, *sfânt*. Chiar şi dicţionarul îl descrie ca fiind «o persoană recunoscută în mod oficial pentru sfinţenia vieţii»".[12]

În greaca seculară, cuvântul *hagios* (40) însemna „reverenţă sau devotament faţă de zei". Acest cuvânt provine din religia greacă păgână, dar Pavel a trebuit să-l folosească pentru că nu avea un altul. Deci, cuvântul a fost original folosit în legătură cu o persoană care era loială unui zeu. O astfel de persoană era privită drept „sfântă" sau „un om sfânt".

Acest lucru este adevărat şi cu privire la doctrina romano-catolică, ce afirmă că, pentru a deveni „sfântă", o persoană trebuie mai întâi să moară. Persoana este atunci nominalizată pentru această poziţie, după care au loc una sau mai multe „cercetări judiciare", în care o persoană numită pledează în favoarea virtuţilor celui nominalizat şi aduce dovada vredniciei lui ori a ei. O astfel de dovadă este aceea că cel propus spre sanctificare a făcut cel puţin două (şi, în unele cazuri, patru) minuni. Apoi, viaţa lui/ei este examinată pentru a se vedea dacă a fost „suficient de sfântă pentru a fi recunoscută oficial prin canonizare". Dar toate acestea contrazic Scriptura şi neagă un principiu fundamental al creştinismului.

Pavel, prin inspiraţia Duhului Sfânt, a ridicat cuvântul *hagios* la un nou nivel de înţeles: „a pune deoparte sau a fi separat". Acelaşi cuvânt este tradus şi *sfânt* şi *sfinţire*. În timp ce unii spun că un sfânt este *mort*, Dumnezeu spune că un sfânt este *viu*. A fi sfânt nu este o problemă de *realizare* sau de *performanţă*; este o problemă de *poziţie*. Nu depinde de ceea ce *am făcut*, ci de cine *suntem* în Cristos. Nu depinde de *faptele noastre*, ci de *harul Său*.

Putem spune fără să greşim că **sfânt** a fost cuvântul preferat prin care îi descria Pavel pe creştini, de vreme ce l-a folosit de *patruzeci şi două* de ori în epistolele sale. Cât de mult a iubit acest cuvânt! Îi plăcea să le spună: „Fiecare dintre voi, care aţi crezut în Cristos ca Mântuitor şi Domn, este un sfânt, unul care a fost pus deoparte."

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete: Faptele apostolilor 26:10; Romani 8:26–27; 15:25–26; 1 Corinteni 6:2; Efeseni 4:12. Ce primesc sfinţii lui Dumnezeu în fiecare din aceste cazuri?

Destoinic

hikanos

În zilele noastre, omul se vede pe sine ca fiind măsura tuturor lucrurilor. Vedem acest lucru pretutindeni. Omul își este suficient sieși, independent și centrat pe sine. Nu auzim vorbindu-se despre altceva decât despre respectul de sine și valoarea de sine a omului. Dar Dumnezeu are o cu totul altă părere. 2 Corinteni 3:4–5 afirmă: „Avem încrederea aceasta tare în Dumnezeu, prin Hristos. Nu că noi prin noi înșine suntem în stare să gândim ceva ca venind de la noi. Destoinicia noastră, dimpotrivă, vine de la Dumnezeu."

Pavel declară că nu reprezintă nimic prin sine însuși și el singur nu este în stare să facă nimic, nici în lucrare, nici în viața personală. El spune că **destoinicia** sa i se datorează numai lui Dumnezeu. Cuvântul grecesc pentru destoinicie este *hikanos* (2425), care exprimă ceva care este adecvat sau suficient de mare. Este folosit în Matei 3:11, unde Ioan Botezătorul declară: „Cel ce vine după mine, este mai puternic decât mine și eu nu sunt *vrednic* [*hikanos*] să-I duc încălțămintele" (s.a.). În același mod, sutașul din Capernaum a trimis la El pe niște prieteni să-I spună: „Doamne, nu Te mai osteni atâta, pentru că nu sunt *vrednic* să intri sub acoperământul meu. De aceea nici nu m-am socotit *vrednic* să vin eu însumi la Tine. Ci zi o vorbă și robul meu va fi tămăduit" (Lc. 7:6–9, s.a.). Ce mult avem nevoie azi de această smerenie și dependență de El, în locul filosofiilor care ridică în slăvi sinele, filosofii care au acaparat chiar și Biserica!

Ce provocare! Să încetăm să credem că suntem destoinici prin noi înșine! Puterea pe care o avem, o avem numai prin Cristos. În loc de a ne considera destoinici prin noi înșine, mai bine să ne considerăm *destoinici prin Cristos*. În loc de o atitudine de independență, să căutăm să țintim *către Cristos*. În loc să fim motivați de sine în acțiunile noastre, mai bine să fim motivați *de Cristos*. În loc să fim centrați pe sine, mai bine să fim centrați *pe Cristos*. În loc să punem preț pe un înalt respect de sine, mai bine să avem un înalt respect *pentru Cristos*. A fi în Cristos înseamnă că *numai El este destoinic*.

Versete de studiat: În 1 Corinteni 15:9, cum se vede Pavel pe sine însuși („vrednic" este *hikanos*)? Conform 2 Timotei 2:2, ce ar trebui un pastor „să fie în stare" (*hikanos)* să facă?

Pace

eirēne

Cuvântul grecesc *eirēne* (1515) apare de nouăzeci şi trei de ori în NT şi înseamnă, ca şi în timpul lui Homer, „o stare de linişte; opusul furiei şi războiului". Acest cuvânt are legătură cu termenul ebraic *şalom* (7965H), un cunoscut salut evreiesc, tradus *eirēne* de peste 250 de ori în Septuaginta. Totuşi, *şalom* înseamnă nu atât antonimul războiului, cât opusul oricărei tulburări a liniştii oamenilor lui Dumnezeu. Deci, când Pavel foloseşte acest cuvânt, de exemplu, în Efeseni 2:14: „Căci El [Cristos] este pacea noastră", el spune că, datorită lui Cristos, creştinul are parte de linişte şi armonie.

În acelaşi verset, totuşi, mai există un adevăr, acela că *Cristos este, de fapt, pacea însăşi.* În traducere literală, Efeseni 2:14 sună astfel: „Căci El Însuşi este pacea noastră." Oamenii ţin „întruniri de pace" în care încearcă „să obţină", „să promoveze" sau „să decreteze" pacea. Dar Domnul Isus Cristos *este* pacea. Este semnificativ faptul că Pavel nu a folosit cuvântul grecesc *eirēnopoios* (1518), care înseamnă „făcător de pace". Ce adevăr minunat! În ziua de azi sunt mulţi făcători de pace care încearcă în zadar să aducă pacea în lume. Dar Domnul Isus Cristos este mai mult decât un „făcător de pace". El este pacea însăşi.

Acest lucru este indicat şi de faptul că termenul *eirēnē* este precedat de articolul hotărât („-a"). Cristos este „pacea", singura şi unica pace care există. Conform jurnalului armatei canadiene, *Canadian Army Journal,* un fost preşedinte al Academiei Norvegiene de Ştiinţe, ajutat de istorici din Anglia, din Egipt, din Germania şi din India, a venit cu unele informaţii şi cifre cutremurătoare. Din 3600 î.H., lumea a cunoscut numai 292 ani de pace. În timpul acestei perioade, au avut loc 14531 războaie, mai mari sau mai mici, în care au fost ucişi 3.640.000.000 oameni. Valoarea în bani a distrugerilor produse ar fi fost suficientă pentru a acoperi valoarea unei centuri de aur care ar fi înconjurat lumea, având 150 kilometri lăţime şi circa 10 metri grosime. De ce nu poate omul să realizeze pacea fără Cristos? *Pentru că nu există pace în afara lui Cristos!*

Versete de studiat: Citiţi Romani 5:1 şi Filipeni 4:6–7. Care sunt cele două tipuri majore de pace indicate de propoziţii? Potrivit poruncii din Coloseni 3:15, unde ar trebui să domnească pacea?

Binecuvântat

makarios

În NT grecesc, există două cuvinte traduse de obicei cu **binecuvântat**. Unul este *makarios* (3107), care apare de circa patruzeci şi nouă de ori, şi pe care Domnul l-a folosit de nouă ori în Fericiri (Mt. 5:3–11). Mulţi predicatori şi învăţători, când ajung la acest cuvânt, spun că înseamnă „fericit" şi apoi trec mai departe. Dar acest cuvânt înseamnă *mult* mai mult. De fapt, cuvântul *happy* (fericit) provine din termenul din engleza medievală *hap*, care, la rândul lui, provine din limba veche a scandinavilor, din cuvântul *happ*, care înseamnă „noroc".

În primul rând, makarios implică „mulţumire". Este vorba despre o mulţumire interioară care nu poate fi afectată de circumstanţe. Acesta este genul de fericire şi de mulţumire pe care Dumnezeu îl doreşte pentru copiii Lui – o stare de bucurie şi de bine care nu depinde de circumstanţele fizice sau temporare (cf. Flp. 4:11–13). Aceasta cu siguranţă dă profunzime cuvintelor Domnului nostru: „Este mai ferice să dai decât să primeşti" (Fapte 20:35).

În al doilea rând, makarios are sensuri chiar mai profunde, aşa cum arată eruditul în greacă Spiros Zodhiates, cuvântul referindu-se la „a beneficia de favorul lui Dumnezeu, acea stare caracterizată de împlinirea dată de Dumnezeu"[13]. Aşa cum declară Romani 4:7–8: „Ferice de aceia ale căror fărădelegi sunt iertate şi ale căror păcate sunt acoperite! Ferice de omul căruia nu-i ţine Domnul în seamă păcatul! (KJV)" Ce mulţumire şi ce împlinire este aceasta!

În al treilea rând, pentru a scoate în evidenţă un sens chiar mai profund, cel binecuvântat este „părtaş firii dumnezeieşti, prin credinţa în Isus Cristos" (vezi 2 Pet. 1:4). Zodhiates afirmă din nou: „A fi *makarios*, binecuvântat, este echivalent cu a avea Împărăţia lui Dumnezeu în inima ta." În cele din urmă, adaugă el, „*makarios* este cel care este în lume şi totuşi este liber de această lume. Satisfacţia sa vine din Dumnezeu şi nu din circumstanţele favorabile"[14]. Înţelegerea acestui cuvânt minunat ne ajută să înţelegem Fericirile şi multe alte versete, într-o lumină cu totul nouă. Acest lucru transcende cu mult simpla fericire! În următoarele două zile, vom examina două cuvinte asemănătoare: *speranţa* şi *bucuria.*

Versete de studiat: În Tit 2:13, care este „fericita" nădejde pe care o aşteaptă credinciosul? În Iacov 1:12 şi 1:25, care sunt cele două lucruri care aduc „fericirea" sau „mulţumirea"?

Speranţă

elpis

Gândiţi-vă pentru o clipă la conceptul de **speranţă** aşa cum este înţeles în lume azi. Speranţa exprimă o dorinţă, ca de exemplu: „Sper să obţin acea promovare!", sau: „Sper să obţin acea mărire de salariu!" sau: „Sper că ne vom putea cumpăra casa cea nouă pe care o dorim!" În cuvântul speranţă, aşa cum îl folosim noi azi, nu există certitudine. Însă, în Scriptură, se aplică exact opusul. Cuvântul grecesc *elpis* (1680) se referă la „dorinţa de a avea ceva bun, cu aşteptarea de a-l obţine". În acelaşi mod, verbul *elpizō* (1679) înseamnă „a aştepta ceva cu o mare dorinţă"[15]. Deci, *speranţa înseamnă întotdeauna certitudine*; ea exprimă o atitudine de absolută *convingere* şi *linişte* în ce priveşte acea certitudine.

Este uimitor faptul că filosofia greacă este glorificată de atâţia oameni când, de fapt, adevărul este că ea manifestă adâncimile disperării. Aşa cum observă un erudit grec, „speranţa vie, ca atitudine religioasă fundamentală, nu era cunoscută în cultura grecească", după cum „a spus Theognis: «Atâta vreme cât trăieşti venerând zeii, îţi mai rămâne doar speranţa!»" La rândul lui, „Seneca definea speranţa ca fiind «un bun nesigur»".[16] În imnurile homerice din secolul al VIII-lea î.H., zeii din Olimp sunt fascinaţi de muzele care cântă „despre darurile nepieritoare ale zeilor şi despre suferinţele oamenilor, provocate chiar de voia zeilor nemuritori, oameni care trăiesc ignoranţi şi neajutoraţi, fără a avea leac împotriva bătrâneţii sau morţii".[17]

De ce această disperare? Pentru că, fără Cristos, nu există speranţă (Ef. 2:12). 1 Corinteni 15:19 este semnificativ. Pavel spune: „Dacă numai pentru viaţa aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nenorociţi dintre toţi oamenii!" Într-adevăr, speranţa (certitudinea) învierii noastre şi a vieţii veşnice sunt numai în Cristos. 1 Tesaloniceni 5:8 vorbeşte despre „nădejdea mântuirii", ceea ce înseamnă că mântuirea noastră este absolut sigură. Fără aceasta, oamenii sunt cu adevărat nefericiţi. Un vechi imn spune (My hope is built on nothing less, n.ed.):

Credinţa mea eu o zidesc
Pe Cuvântul sfânt şi ceresc
Altceva trece ca spuma
Cristos ca stâncă-n veci va sta.
Cine în El se încrede
Pe nisip nu mai zideşte
Pe nisip nu mai zideşte.

Mâine vom analiza un verset care reuneşte speranţa cu **bucuria**.

Versete de studiat: Ce altceva ne dă siguranţă, conform Romani 15:4? Ce ne mai promite nădejdea noastră în Cristos, conform Coloseni 1:27?

Bucurie

chara

Oamenii din această lume caută în diferite moduri să experimenteze ceea ce ei numesc **bucurie**. Indiferent ce ar încerca, însă, ei reuşesc să trăiască numai momente trecătoare în care „se simt bine", „fericiți". Prin contrast, cuvântul grecesc *chara* (5479), care înseamnă „bucurie şi exultare", depăşeşte cu mult simplele sentimente umane de fericire, bucurie sau exuberanță. În Scriptură, mai ales în epistolele lui Pavel, descoperim un paradox: poate exista bucurie adevărată chiar şi în mijlocul durerii, suferinței şi încercărilor.

În înțelegerea acestui mare adevăr, cheia este următoarea: „fericirea" este temporară, în timp ce bucuria este absolută. N-am să uit niciodată ceea ce a spus J. Sidlow Baxter cu mulți ani în urmă: „Atunci când întâmplările se întâmplă să fie fericite, ai parte de fericire; când întâmplările se întâmplă să fie nefericite, ai parte de nefericire; deci, fericirea este pur şi simplu rodul întâmplării. Dar bucuria nu depinde de circumstanțe."

În lumina studiului de ieri despre **speranță**, Romani 15:13 alătură speranța bucuriei: „Dumnezeul nădejdii să vă umple de toată bucuria şi pacea, pe care o dă credința, pentru ca, prin puterea Duhului Sfânt, să fiți tari în nădejde!" Cum este posibilă bucuria? Numai prin speranță, adică prin *certitudine*. Bucuria este imposibilă atunci când totul în jurul nostru este nesigur şi când trăim în nesiguranță.

Epistola către filipeni este în mod special semnificativă, deoarece tema ei principală este bucuria. *Scriind din închisoare,* Pavel foloseşte *chara* nu mai puțin de cinci ori (1:4; 1:25; 2:2; 2:29 [„bucurie"]; 4:1). În plus, el foloseşte şi alte cuvinte prin care îşi exprimă bucuria, care sunt traduse în diferite moduri, prin „a se bucura" (de opt ori) şi „bucuros" (de trei ori). Aşa cum afirmă un comentator, „în Filipeni, bucuria este, astfel, un *şi totuşi* într-o continuă sfidare a dificultăților". Indiferent de ceea ce se întâmplă, bucuria niciodată *nu uită,* niciodată *nu se sfârşeşte,* niciodată *nu dă greş*. De ce? Pentru că bucuria noastră este în Domnul.

Versete de studiat: În ce avem noi speranță şi bucurie, conform 1 Tesaloniceni 2:19? Ca şi Filipeni, ce ne încurajează Iacov 1:2 să facem?

Alegere

Eklegō (eklektos)

Iată un cuvânt care creează tot felul de probleme când, de fapt, nu ar trebui să fie așa. În realitate, este unul din cuvintele (și doctrinele) din Biblie care ne conferă cea mai mare liniște și siguranță. Cuvântul grecesc pentru **alegere**, (sau „ales", în versete precum Ef. 1:4), este un cuvânt într-adevăr minunat. Verbul este *eklegomai* (1586; substantivul *eklektos*, 1588) și înseamnă „a alege pentru sine". Cel mai important lucru, în Efeseni 1:4: „în El, Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui" – este că acest cuvânt este la timpul aorist, la diateza reflexivă. Timpul aorist este folosit pentru o acțiune simplă, nedefinită. Când este folosit la modul indicativ, așa cum este aici, el denotă o acțiune petrecută în trecut.

Putem înțelege mai bine diateza reflexivă făcând o comparație între diateza activă și cea pasivă. Dacă în diateza activă subiectul întreprinde acțiunea, iar în diateza pasivă subiectul suferă acțiunea, în diateza reflexivă subiectul întreprinde acțiunea în propriul său interes, efectele răsfrângându-se tot asupra lui. Deci, timpul aorist al diatezei reflexive de aici arată că Dumnezeu a făcut alegerea, independent de agenți exteriori, în trecut, și că a făcut-o *în primul rând* pentru propriul Său interes, adică pentru slava Sa. J. Sidlow Baxter explică foarte bine acest lucru: „Gândiți-vă – ales *din lume*, odată *pentru totdeauna*, pentru a fi al lui Dumnezeu, ca o comoară de preț!"[18] Acest înțeles se poate regăsi în versetele 6, 12 și 14, căci toate accentuează cuvintele „slava *Lui*".

Un alt aspect important privitor la *eklegō* este că, în timp ce acesta sugerează o alegere făcută pentru sine, *nu implică* în mod necesar respingerea a ceea ce nu a fost ales. Doctrinei alegerii i s-a adus o binecunoscută critică, aceea că, dacă Dumnezeu a ales pe unii în vederea mântuirii, înseamnă că El alege ca restul să fie condamnați. Dar această acuzație nu are nicio bază. Nicăieri în Cuvântul lui Dumnezeu nu citim despre faptul că Dumnezeu alege (sau „predestinează") necredincioșii la condamnare eternă (ceea ce unii numesc „dubla predestinare"). Un om poate ajunge în iad pentru un singur motiv: pentru că Îl respinge pe Dumnezeu și mântuirea Sa. O persoană este condamnată datorită propriei necredințe, nu datorită predestinării lui Dumnezeu.

Există cu siguranță anumite aspecte greu de înțeles ale doctrinei alegerii, dar, oricum, este o mângâiere să știm că Dumnezeu ne-a ales pentru Sine „înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui".

Versete de studiat: Pentru că noi suntem aleșii lui Dumnezeu, ce comportament ar trebui să caracterizeze viața noastră (Col. 3:12–13)? Potrivit cu pilda judecătorului (Lc. 18:1–8), ce va face Dumnezeu pentru aleșii Lui care au suferit pentru El?

Predestinare

proorizō

Iată un alt termen care îi face pe oameni să bată în retragere. Când este menționat acest termen, unii reacționează prin cuvinte ca: „O, toată problema aceasta cu **predestinarea**! Mai bine să nu intrăm în acest subiect!" Dar trebuie să „intrăm în subiect" pentru că acolo vom afla un adevăr minunat.

Proorizō (4309) este un cuvânt fascinant. Sensul lui este „a numi dinainte", dar vedem adevărata lui profunzime în faptul că e un cuvânt compus. *Pro* (4253), desigur, înseamnă „înainte", dar *horizō* (3724) se referă la „o graniță sau o limită", și de aici derivă și cuvântul englezesc *horizon* (orizont). Deci, așa cum orizontul marchează o limită între ceea ce putem și ceea ce nu putem vedea, Dumnezeu ne-a plasat între anumite limite, într-un anumit „orizont". El ne-a pus într-un loc în care putem vedea și înțelege multe lucruri, dar în care multe altele sunt ascunse vederii și înțelegerii noastre, dincolo de orizontul nostru. Apoi, chiar dacă mergem mai aproape de orizont și înțelegem lucruri pe care nu le-am înțeles înainte, un nou orizont se profilează. Nu vom putea înțelege niciodată totul cât vom fi aici pe pământ.

Cuvântul demonstrează în mod clar că *Dumnezeu a rânduit ceva pentru fiecare ales al Său; El a hotărât un destin.* Mare parte din acest destin ne este ascuns; este dincolo de orizont. Dar, slavă lui Dumnezeu, El ne dezvăluie tot mai mult din planul Lui cu fiecare pas pe care-l facem.

Care este acest destin? Care este acest scop? E adevărat că nu îl cunoaștem întru totul, dar cunoaștem o parte din el. Scopul principal al lui Dumnezeu în predestinare este „ca El [Cristos] să fie cel întâi născut dintre mai mulți frați" (Rom. 8:29), adică *Cristos* să fie preeminent. Scriptura ne revelează faptul că întâiul născut a avut întotdeauna preeminența. Scopul suprem al lui Dumnezeu este, așadar, acela de a-Și glorifica Fiul. Mai departe, Efeseni, 1:5, ne spune că Dumnezeu ne-a predestinat să fim **înfiați** (vezi 2 ianuarie), făcându-ne frații lui Cristos. Gândiți-vă! Fiecare dintre noi suntem fratele sau sora scumpului nostru Mântuitor! Apoi, în Efeseni 1:11 citim că am fost predestinați să avem o moștenire, adică bogății spirituale în Cristos. *Acesta* este destinul nostru.

Deci, controversa cu privire la acest cuvânt nu este justificată. *Predestinarea înseamnă pur și simplu faptul că Dumnezeu ne-a hotărât un destin potrivit poporului Său pe care l-a cunoscut dinainte.*

Versete de studiat: În Faptele apostolilor 4:26–28, ce evenimente a hotărât Dumnezeu să se petreacă? În 1 Corinteni 2:1–8, ce a proclamat Pavel că a fost hotărât înainte de întemeierea lumii?

Cunoaştere dinainte

proginoskō

Iată încă unul din termenii „controversaţi", deşi nici de data aceasta controversa nu îşi are rostul. Credinţa comună este aceea că acest cuvânt înseamnă „a cunoaşte dinainte", doar a şti ceva înainte de a avea loc. Dar nu este aşa. Cuvântul grec *proginoskō* (4267) conţine şi ideea de *hotărâre dinainte*.

Un bun exemplu se găseşte în Fapte 2:23, unde Petru predică în ziua de Rusalii şi le reaminteşte evreilor despre Isus: „pe Omul acesta, dat în mâinile voastre, după *sfatul hotărât şi după ştiinţa mai dinainte* a lui Dumnezeu, voi L-aţi răstignit şi L-aţi omorât prin mâna celor fărădelege." Oare Petru spune că Dumnezeu ştia dinainte, din eternitate, că Isus va muri pe cruce? Oare vrea să spună că Dumnezeu doar a privit de sus, prin timp, şi a spus: „O, da, văd că Îl vor trimite pe Fiul meu la moarte"? Desigur că nu. Ceea ce vrea să spună Petru este că Cristos a murit pe cruce pentru că Dumnezeu L-a trimis pe pământ cu acest scop. Chiar şi construcţia versetului demonstrează acest lucru. „Hotărât" vine de la *horizō* (pe care l-am studiat ieri), iar „sfat" vine de la termenul *boulē* (1012), care în greaca clasică se referea la un consiliu înfiinţat oficial în scopul luării unor decizii. Deci, Dumnezeu, care este El însuşi propriul Său „consiliu", a pus intenţionat limite în cadrul cărora oamenii puteau acţiona.

Mai profund şi mai binecuvântat, totuşi, este faptul că radicalul *ginoskō* înseamnă „a şti din experienţă" şi este uneori aproape sinonim cu iubirea şi cu intimitatea. Matei 1:25, de exemplu, spune că Iosif „nu a cunoscut-o" pe Maria înainte de naşterea lui Isus, adică ei nu au avut momente de intimitate fizică. Isus a folosit acelaşi cuvânt în Matei 7:23, unde vorbeşte despre aceia care s-au dat drept credincioşi, dar care în realitate nu erau: „Atunci le voi spune curat: «*Niciodată nu v-am cunoscut*; depărtaţi-vă de la Mine, voi toţi care lucraţi fărădelege»" (s.a.).

Este exact ceea ce vedem în 1 Petru 1:1, 2: „Petru, apostol al lui Isus Hristos, către aleşii care trăiesc ca străini, împrăştiaţi prin Pont, Galatia, Capadocia, Asia şi Bitinia, după ştiinţa mai dinainte a lui Dumnezeu Tatăl." Unii insistă că este vorba doar despre a cunoaşte dinainte, dar observaţi versetul 20: „El [Cristos] *a fost hotărât* mai înainte de întemeierea lumii, şi a fost arătat la sfârşitul vremurilor pentru voi." Acest verset este semnificativ, pentru că termenul grecesc pentru *hotărât dinainte* este acelaşi cuvânt pentru *ştiinţa mai dinainte*, din versetul 2. Deci, este clar că acesta nu înseamnă că Dumnezeu doar a văzut dinainte că Cristos va muri pe cruce. Mai degrabă, El a fost, aşa cum suntem şi noi, hotărât dinainte şi cunoscut dinainte printr-o *relaţie intimă, înainte de întemeierea lumii*. Ce adevăr copleşitor!

Versete de studiat: În Romani 8:29–30, care acţiune a lui Dumnezeu este prima în acest lanţ? În lumina studiului de azi, ce părere aveţi despre această acţiune a lui Dumnezeu? În Romani 11:1–24, pe care popor nu l-a „lepădat" Dumnezeu? Ce va face El în viitor?

Fără prihană

amōmos

Iată un cuvânt care ne oferă o explicație practică a ceea ce înseamnă o „trăire sfântă". Efeseni 1:4 afirmă: „În El, Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui, în dragoste." Conform ultimelor trei studii (în special cel din 15 ianuarie), motivul pentru care Dumnezeu ne mântuiește este acela de a ne face sfinți, iar cel mai bun mod de a ne testa este să vedem dacă suntem „nevinovați", adică **fără prihană**.

Cuvântul grec *amōmos* (299) provine din radicalul *mōmos* (3470), care înseamnă „pată, cusur", căruia i s-a adăugat prefixul *a-* (1) privativ (vezi 1 aprilie) cu sensul „fără". *Amōmos*, deci, înseamnă „fără cusur, fără pată, fără vreun defect". În greaca clasică, însemna că jertfa nu avea vreun cusur care ar fi făcut-o să fie lipsită de valoare. În același mod, cuvântul este folosit în Septuaginta pentru a arăta că un animal de jertfă nu trebuia să aibă vreun cusur (ex. Lev. 22:21). Iată, deci, cum trebuie să trăim – curați în atitudine și în faptă. Cuvântul sugerează că un creștin trebuie să trăiască o viață ireproșabilă; adică, oricine ar privi la viața lui nu trebuie să aibă prilejul să vadă o viață lipsită de sfințenie, de curăție.

În aceasta rezidă și forța versetului 1 Petru 1:16: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt." Da, acesta este un standard ridicat. Citând din Leviticul 11:44–45, Petru ne poruncește să fim sfinți, așa cum și Dumnezeu este sfânt. De ce ne-a ales Dumnezeu în Cristos înainte de întemeierea lumii? Pentru *a putea* fi și *a fi* sfinți, atât în *poziție*, cât și în *practică*.

Ne gândim la cei care predică în zilele noastre o falsă Evanghelie, aceea a unei „credințe facile", care nu pune accentul pe păcat. *Dar păcatul este problema.* Scopul mântuirii este acela de a ne face sfinți.

De ce trebuie să trăim în sfințenie? Pentru că viețile noastre sunt trăite înaintea lui Dumnezeu; noi suntem o carte deschisă „înaintea Lui", adică ceea ce în greacă se numește *katenōpion autou*, tradus literal prin „a vedea în jos". Aceasta descrie privirea cercetătoare, penetrantă, a Duhului lui Dumnezeu în viețile noastre. Dar acest lucru nu este atât negativ, cât este pozitiv. Cea mai mare semnificație a acestei imagini rezidă în apropierea și intimitatea cu Tatăl pe care El dorește să o avem. Deci, nu numai că Dumnezeu ne-a *făcut* sfinți; El ne-a dat și puterea de *a trăi* în sfințenie. El nu se așteaptă de la noi să o facem prin propriile noastre puteri, ci ne dă puterea de a trăi în sfințenie, prin Duhul Sfânt.

Versete de studiat: În Efeseni 5:27, la ce anume se referă, în viitor, cuvintele „fără pată" (*amōmos*)? (Vezi și 1 Tes. 3:13 și Iuda 1:24.) Cum te motivează acestea la sfințenie? În Apocalipsa 14:1–5, cine sunt cei „fără vină"?

Iubire (1)

agapē

Unul dintre cele mai violente atacuri asupra doctrinei **alegerii** (vezi 15 ianuarie) îi impută acesteia că este rece, dură, şi că, în cele din urmă, îşi bate joc de **iubirea** lui Dumnezeu. „Această perspectivă", se spune, „Îl descrie pe Dumnezeu ca fiind aşezat pe tronul Său, învârtind o roată a norocului şi alegând în mod arbitrar oamenii, ca şi cum ar trage la sorţi pentru a alege terenul într-un joc cu mingea."

Din contră, în Efeseni 1:4, Pavel scrie că Dumnezeu „ne-a ales în Hristos [...] în dragoste", arătând că iubirea stă la rădăcina, la baza alegerii lui Dumnezeu. Poate că cea mai bună traducere a cuvântului grec *agapē* (26) este „dezbrăcare de sine, sacrificiu de sine". Dumnezeu nu se poartă cu noi numai în acord cu suveranitatea şi cu sfinţenia Lui; dacă ar face-o, am fi condamnaţi fără speranţă. El ne tratează şi prin prisma iubirii.

Faptul că alegerea lui Dumnezeu se naşte din iubirea Sa este evident peste tot în Scriptură. De ce l-a ales Dumnezeu pe Israel? „Nu doar pentru că întreceţi la număr pe toate celelalte popoare S-a alipit Domnul de voi şi v-a ales, căci voi sunteţi cel mai mic dintre toate popoarele. Ci, *pentru că Domnul vă iubeşte*" (Deut. 7:7–8, s.a.). De ce oare a iubit El poporul acela încăpăţânat şi rebel (Deut. 31:27, Ier. 17:23)? O întrebare şi mai importantă: de ce m-a iubit *pe mine*, care sunt la fel de încăpăţânat, de corupt, de rebel şi de egoist? Nu ştim de ce.

Prietene creştin, de ce te-a ales Dumnezeu pe tine? Pentru că te iubeşte. Deuteronomul 10:15 spune: „Şi numai de părinţii tăi S-a alipit Domnul ca să-i iubească; şi după ei, pe sămânţa lor, pe voi v-a ales El dintre toate popoarele, cum vedeţi azi." Acest lucru este clar în Ioan 15:19: „Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar, pentru că nu sunteţi din lume şi pentru că Eu v-am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăşte lumea." Iar un verset simplu precum 1 Ioan 4:19, „Noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi", nu ne arată acelaşi adevăr minunat?

Ce minunat şi binecuvântat este acest adevăr! Dumnezeu ne-a iubit mai înainte de întemeierea lumii. El ne-a iubit conform scopului Său plin de har, după buna Sa plăcere. Vom continua aceste gânduri mâine.

Versete de studiat: În Romani 5:8, care este rezultatul iubirii lui Dumnezeu? Ce anume ne poate despărţi de acea iubire, conform Romani 8:38–39?

Marea iubire

polus agapē

Haideți să aprofundăm mai mult conceptul de iubire divină, *agapē* (26). Iubirea lui Dumnezeu este percepută adesea în zilele noastre ca fiind un fel de sentimentalism superficial, însă ea este mai profundă decât ne putem noi imagina. Când o persoană obișnuită pronunță cuvântul „iubire", aceasta nu știe nici măcar ce spune, pentru în mintea sa nu se referă cu siguranță la „sacrificiu de sine". Azi, iubirea a ajuns să însemne mai mult „satisfacere de sine" decât „sacrificiu de sine".

Este interesant de observat faptul că, în greaca obișnuită, *agapē* era un cuvânt mai degrabă lipsit de culoare. Așa cum explică un erudit grec, *agapē* avea inițial conotația de simpatie și se referea la iubirea unei persoane cu un rang superior față de una cu un rang inferior; ea mergea până într-acolo încât se putea vorbi chiar despre o iubire care nu căuta satisfacerea sinelui.[19] Dar Domnul Isus a transformat acest cuvânt; El i-a dat sensul mult mai profund de *sacrificiu total*. Așa cum afirmă mai departe același erudit, „această iubire creează oameni noi, care vor călca și ei pe urmele iubirii sacrificiale pe care a mers Cristos".[20] Prin urmare, acum putem oferi și noi umila noastră definiție a iubirii lui Dumnezeu: „Sacrificiul total prin care Dumnezeu S-a dăruit pe Sine sub forma sigurului Său Fiu, care și-a dat viața pentru noi."

Dar Pavel nu se mulțumește, în Efeseni 2:4, să folosească numai cuvântul *agapē*; el vorbește despre „**dragostea cea mare**" [*pollēn agapēn*] cu care Dumnezeu ne-a iubit". Sensul principal al cuvântului grec *polus* (4183, mare) este „mult sau mare". Dar, când este folosit la figurat, ca în acest caz, redă ideea de *intensitate*.[21] Cu alte cuvinte, Pavel nu vorbește atât despre cantitatea iubirii lui Dumnezeu, cât despre *intensitatea* acesteia. Multora dintre noi ne place să facem anumite lucruri în viață; uneori practicăm „intens" un hobby sau o altă activitate. Dar, chiar dacă am multiplica la infinit această intensitate, nu ar fi suficient pentru a cuprinde măcar o fărâmă din marea iubire a lui Dumnezeu.

Acest adevăr atrage imediat după sine întrebarea: „De ce ne iubește Dumnezeu?" În toți anii mei de slujire, singurul răspuns pe care l-am putut da a fost: *Nu știu*. Când citim Efeseni 2:1–3 din perspectiva noastră omenească, vedem că nu există niciun motiv pentru care Dumnezeu ar trebui să ne iubească, dar vedem că o face. Iubirea Lui nu este vreun sentimentalism siropos de genul „Isus iubește pe toată lumea", ci este mai degrabă o pasiune profundă, incomprehensibilă, pentru aceia care nu merită deloc să fie iubiți.

Versete de studiat: Meditează din nou la versetele studiate ieri. Scrie gândurile pe care le nasc acestea în inima și în mintea ta.

Iubire (2)

phileō

În timp ce engleza are un singur cuvânt pentru **iubire**, greaca are patru. *Eros* se referă la pasiunea sexuală (de unde avem cuvântul *erotic*), şi nu apare deloc în NT. *Stergō* se referă la dragostea reciprocă dintre părinţi şi copii, dintre un zeu şi închinătorii săi şi chiar la cea a unui câine pentru stăpânul său, nefiind folosit în NT (cu excepţia cuvintelor compuse precum *astorgos* [794], Rom. 1:31, şi *philostorgos* [5387] Rom. 12:10). *Agapē*, cuvânt pe care l-am studiat deja, se referă la dragostea sacrificială.

Acum vom studia termenul *phileō* (verb, 5368) şi *philos* (substantiv, 5384, vezi 18 noiembrie). Deşi între erudiţii în greacă există mici neînţelegeri în ceea ce priveşte diferenţa dintre acest cuvânt şi *agapē*, *phileō* pare să fie total diferit de acesta, implicând respectul, aprecierea şi afecţiunea, având o componentă emoţională mult mai pronunţată. Deşi are şi o conotaţie pasională, el nu implică totuşi pierderea raţiunii.[22]

De departe, cel mai viu exemplu al diferenţei dintre cele două cuvinte apare în Ioan 21, unde Domnul Isus şi Petru stau de vorbă, după lepădarea lui Petru şi învierea Domnului. Imaginea lui Petru este aceea a unui om distrus care se ruşinează de ceea ce a făcut. Este interesant că Domul nu îl mustră pe Petru şi nici nu îl întreabă de ce a făcut-o, ci mai degrabă îl întreabă pe acest ucenic al Său atât de pasional (v. 15): „Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti (*agapaō*) tu mai mult decât aceştia?" Dar, în ruşinea sa, şi ştiind că Domnul putea vedea în inima lui, Petru nu reuşeşte să-I spună că Îl iubea într-un mod sacrificial, altruist, aşa că răspunde: „Da, Doamne, ştii că Te iubesc (*phileō*)". În versetul 16, Isus îi adresează aceeaşi întrebare, folosind cuvântul *agapaō* şi Petru răspunde din nou cu *phileō*.

Dar apoi, ceva extraordinar se întâmplă (v. 17). Domnul coboară la nivelul trăirii lui Petru şi îl întreabă: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? (*phileō*)". Întotdeauna mi-am imaginat lacrimile curgând pe faţa lui Petru, în timp ce i-a răspuns, plin de durere şi cu vocea sugrumată: „Doamne, Tu toate le ştii; ştii că Te iubesc (*phileō*)".

O cheie pentru înţelegerea acestei scene este aceea că, în toate cele trei schimburi de replici, Domnul îl recheamă de fiecare dată pe Petru la slujire, spunându-i să-I hrănească poporul. Binecuvântarea pe care o avem aici este faptul că chiar şi afecţiunea noastră tandră ne califică pentru slujire. Pe măsură ce creştem, acea afecţiune se va transforma în *agapē*, aşa cum s-a transformat în cazul lui Petru (căci în 1 Pet. 1:8 va folosi *agapaō*).

Dragul meu prieten creştin, Îl iubeşti pe Domnul? Cât de mult?

Versete de studiat: În 1 Corinteni 16:22, ce se spune despre o persoană care nu Îl iubeşte (*phileō*) pe Domnul? (Vezi şi 6 februarie.) În Apocalipsa 3:19, ce face Domnul pentru că ne iubeşte (*phileō*)?

Răscumpărare (1)

agorazō [şi] *exagorazō*

Răscumpărare! Ce cuvânt vom studia azi şi mâine! Acesta este un cuvânt care, într-adevăr, exprimă esența mântuirii noastre! Există mai multe cuvinte care în greacă descriu ceea ce înseamnă mântuirea. Unul din ele este *agorazō* (59), care apare de treizeci şi unu de ori şi înseamnă „a cumpăra". Acesta este folosit, de exemplu, în 1 Corinteni 6 :20: „Căci ați fost cumpărați cu un preț: Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu." Referindu-se la suferințele sfinților, Apocalipsa 5:9 declară: „Şi cântau o cântare nouă, şi ziceau: «Vrednic eşti Tu să iei cartea şi să-i rupi peceţile: căci ai fost înjunghiat şi ai răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice norod şi de orice neam.»"

Un alt cuvânt este *exagorazō* (1805), care apare numai de patru ori şi înseamnă „a răscumpăra". Acesta este folosit în Galateni 3:13: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi: fiindcă este scris: «Blestemat e oricine este atârnat pe lemn.»"

Rădăcina ambelor cuvinte este cuvântul *agora* (58), care înseamnă „piață", şi este cuvântul cheie care ne va ajuta să înțelegem răscumpărarea. *Agora* reprezenta piața în care erau aduse şi vândute produsele, şi aceasta este imaginea pe care Pavel vrea să ne-o înfățişeze. Acolo ne aflam noi, când eram fără Cristos – în această piață, o piață a robiei față de păcat. Toate aceste versete demonstrează cu claritate că noi am fost „cumpărați cu un preț", şi că nu mai aparținem nouă înşine sau tatălui nostru, diavolul, ci trebuie să Îl „proslăvim pe Dumnezeu în trupul şi în duhul nostru, care sunt ale lui Dumnezeu" (1 Cor. 6:19–20). Acelaşi lucru vrea să-l spună Pavel şi în Galateni 2:20: „Am fost răstignit împreună cu Hristos: şi trăiesc [...] dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine. Şi viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit şi S-a dat pe Sine însuşi pentru mine."

Să ne bucurăm pentru răscumpărarea noastră! Mâine vom examina un alt cuvânt care înseamnă răscumpărare.

Versete de studiat: Ce imagine minunată ne înfățişează *agorazō* („cumpără") în Matei 13:44–46? În Galateni 4:5, de ce realitate spirituală avem noi parte, drept rezultat al faptului că am fost răscumpărați (*exagorazō*)?

Răscumpărare (2)

apolutrōsis

Continuând meditaţiile noastre despre **răscumpărare**, vom analiza un alt cuvânt care ar trebui să aibă un mare impact asupra noastră. Rădăcina cuvântului *apolutrōsis* (629) este *lutroō* (3084), care înseamnă „a elibera în urma primirii unei plăţi de răscumpărare". Prefixul *apo-* semnifică „de la", ceea ce intensifică sensul verbului *lutroō*. Un erudit grec comentează că acesta exprimă caracterul *complet* al răscumpărării noastre, implicând faptul că niciodată în viitor nu vom mai putea fi luaţi în robie.[23] Cu alte cuvinte, răscumpărarea este o tranzacţie definitivă. Nu vom mai fi niciodată înrobiţi.

În zilele noastre, nu înţelegem atât de uşor întreaga putere a cuvântului răscumpărare, aşa cum o înţelegeau cititorii lui Pavel. Atunci când el pronunţa acest cuvânt, ei ştiau *exact* la ce se referea, căci sclavia era un fapt înrădăcinat în cultura greacă şi romană. În timpul NT, existau aproximativ şase milioane de sclavi. Comerţul cu sclavi era o afacere importantă şi era acceptată ca făcând parte din societate. Era un lucru obişnuit ca o persoană să aibă o rudă sau un prieten care să fi fost vânduţi ca sclavi (vezi **slujitor (rob)**, 11 februarie). Un sclav putea fi eliberat numai dacă cineva plătea preţul cu care acesta fusese cumpărat şi apoi îi reda libertatea. *Nu era posibil ca un sclav să se răscumpere singur.*

Aşadar, cititorii lui Pavel ştiau cu claritate ce era un sclav. O persoană vândută în sclavie nu putea face ceea ce dorea; era legată; nu poseda nimic. Spre deosebire de prezent, cititorii lui Pavel au înţeles deplin ce însemna doctrina depravării totale, deoarece ştiau ce înseamnă sclavia. În timp ce unii oameni cred că au o problemă cu doctrina **alegerii**, ceea ce ei nu înţeleg este că adevărata lor problemă este cu doctrina *depravării*, doctrină care face alegerea necesară. Natura noastră pur şi simplu nu poate accepta totala noastră depravare. Dar un sclav nu era „parţial liber". Nu, el era sclav. Sclavia era o poziţie atât de decăzută încât, din toate punctele de vedere practice, un sclav putea fi considerat „mort".

Aceasta este exact imaginea depravării pe care o reprezintă Scriptura. Aşa cum scrie Pavel în Efeseni 2:1–3, fără Cristos noi eram „morţi în greşelile şi în păcatele noastre", în care trăiam „după mersul lumii acesteia, după domnul puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării". În zilele noastre, păcatul a fost redefinit astfel încât să însemne tot ce vrem noi să însemne, ca de exemplu: „a nu fi perfect, dar a fi în general bun", sau pur şi simplu „a avea un respect scăzut de sine". Dar imaginea din Scriptură este aceea a unui cadavru spiritual pe care Dumnezeu trebuie să-l răscumpere şi să-l regenereze, iar aceasta este numai lucrarea harului lui Dumnezeu. Din această stare am fost noi răscumpăraţi.

Versete de studiat: În Romani 3:24, care este unica sursă a răscumpărării? În Coloseni 1:14, ce altceva avem ca rezultat al răscumpărării?

Sânge

haima

În continuarea meditațiilor noastre despre **răscumpărare**, este vital să înțelegem care a fost *prețul* plătit pentru răscumpărarea noastră. Prețul a fost **sângele** (*haima*, 129) Domnului Isus Cristos. Mulți falși învățători spun că Isus este un „model bun de urmat" sau vorbesc despre El ca despre un „exemplu de moralitate". Ei mai afirmă că, în timp ce Adam a fost exemplul rău, Isus este exemplul bun, concluzionând apoi că, urmând exemplul bun al lui Isus, putem fi „salvați" de păcat. „Dacă am urma exemplul moral al lui Isus și am trăi o viață bună", insistă ei, „am fi eliberați de neajunsuri, slăbiciuni și de respectul scăzut pentru propria persoană".

În contrast cu această Evanghelie redefinită, Scriptura vorbește în mod constant despre sângele lui Cristos și despre faptul că nu *viața*, ci *moartea* Sa a fost cea care ne-a răscumpărat. Sângele Lui a plătit prețul răscumpărării. Aici se află esența mântuirii noastre.

Este cunoscut faptul că nimănui nu-i place să vorbească despre sânge. Este ceva lipicios, murdar, crud; exprimat în limbajul de azi, este ceva „dezgustător". Majorității oamenilor le displace ideea unui Mântuitor plin de sânge. Ocazional, ei sunt dispuși să vorbească despre *moartea* Lui, dar niciodată despre *sângele* Lui. Nu vor să se gândească la un Mântuitor atârnat pe cruce, cu sângele curgându-i din corp și formând mici bălțoace la picioarele Lui.

Din unele cărți de imnuri chiar s-au scos imnurile care vorbesc despre sângele Lui. Unele traduceri moderne ale Bibliei procedează la fel. *Versiunea Good News for Modern Man* (*Today's English Version*), de exemplu, traduce greșit *haima* (sau *haimatos*) cu „moarte", când de fapt este clar că înseamnă „sânge". Acest cuvânt grecesc este rădăcina mai multor termeni medicali precum *hemoglobina, hemoragie, hemostat* și altele, toate în legătură cu sângele. Astăzi am vrea să „atenuăm impactul" cuvântului schimbându-i sensul, astfel încât să nu ne lezeze sensibilitatea.

Cu toate acestea, așa cum viața a fost identificată întotdeauna cu sângele (Gen. 9:4; Lev. 17:11), tot așa și noi avem viață numai prin sângele lui Cristos. Așa cum a scris Pavel: „Dar acum, în Hristos Isus, voi, care odinioară erați depărtați, ați fost apropiați prin sângele lui Hristos" (Ef. 2:13). Noi nu suntem „apropiați" de Dumnezeu prin „învățăturile morale" ale lui Isus sau prin „standardul Lui etic". Am fost apropiați de El numai prin sângele Lui.

Versete de studiat: Conform Evrei 9:22, ce anume nu poate exista fără „vărsare de sânge"? Ce a îndeplinit și a înlocuit sacrificiul lui Cristos, conform Evrei 9:12–14?

Iertare

aphesis

Unul din rezultatele directe ale **răscumpărării** (vezi 22 şi 23 ianuarie) este **iertarea** de păcate. Cuvântul grec este *aphesis* (859), care înseamnă literal „eliberare, grațiere, anulare". În greaca clasică, acesta însemna „eliberarea voluntară a unei persoane sau a unui lucru asupra căruia cineva are control prin lege sau în mod natural".[24] De fapt, acest cuvânt semnificativ are trei aspecte.

În primul rând, din punct de vedere *legal,* iertarea este o achitare juridică de vinovăția şi de pedeapsa păcatului, adică moartea. *Înainte de toate, iertarea este o tranzacție legală.* Acesta este un lucru esențial, pentru că noi, care am fost sub pedeapsa morții, conform Legii, suntem acum iertați în urma acestei tranzacții legale. Legea nu poate niciodată salva; ea poate numai să scoată la iveală vina şi să ne condamne, căci „prin Lege vine cunoştința deplină a păcatului" (Rom. 3:20) şi „nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui, prin faptele Legii" (Gal. 3:11). Aceasta este, de fapt, ideea lui Pavel, expusă în prima jumătate a Epistolei către romani, de a arăta mai întâi *vina* omului şi apoi *harul* lui Dumnezeu.

În al doilea rând, din punct de vedere *etic,* iertarea este o eliberare din groaza păcatului ce afectează conştiința. Mântuirea schimbă păcătosul din punct de vedere etic. Creştinul nu mai doreşte lucrurile pe care le dorea înainte (2 Cor. 5:17).

În al treilea rând, din punct de vedere *personal,* iertarea înseamnă încetarea mâniei pe care Dumnezeu o îndreptase asupra păcătosului. O ilustrare vie a acestui lucru este, în VT, țapul ispăşitor din Leviticul 16. În Ziua Ispăşirii (Yom Kippur), marele-preot alegea doi țapi fără cusur, dintre care pe unul îl ucidea şi apoi îi împrăştia sângele pe altar (vezi 11 decembrie). Versetele 21–22 îl descriu pe marele-preot punându-şi mâinile pe țapul viu, mărturisind păcatele poporului şi apoi izgonindu-l în pustiu.

Este o imagine minunată, dar, deşi frumoasă, *ea era numai un simbol. Nu putea îndepărta păcatul.* Nu era o jertfă perfectă. Era numai un *simbol* a ceea ce numai Dumnezeu putea face, prin Mesia, cel care avea să vină. Isus Cristos nu numai că avea să fie *mielul de jertfă* perfect, dar avea să fie şi *țapul ispăşitor* perfect. El nu numai că avea să-Şi *răscumpere* poporul cu sângele Lui, dar avea să îl *spele de păcat* pentru totdeauna. *Aceasta* este iertarea.

Versete de studiat: În Matei 26:26–28, care ceremonie ilustrează iertarea noastră („iertare")? Conform Evrei 9:22, care este singurul lucru prin care avem iertare de păcate?

Înțelepciune și pricepere

sophia [și] *phronēsis*

În contrast cu filosofiile lipsite de conținut ale oamenilor, apostolul Pavel declară că al doilea rezultat al **răscumpărării** este că Dumnezeu, prin Cristos, ne-a dat **înțelepciune** și **pricepere** – sau „înțelepciune și iscusință" (Ef. 1:8). Ce profund! Numai prin Isus Cristos putem avea adevărata cunoștință și adevărata pricepere. De două milenii, oamenii tot bâjbâie după ele în întuneric, când, de fapt, tot ceea ce trebuie să facă este să deschidă Cuvântul lui Dumnezeu.

Cuvântul grecesc tradus prin **înțelepciune** este *sophia* (4678) și a fost un cuvânt foarte important pentru greci. El descrie o calitate sau o atitudine mai degrabă decât o acțiune. Sensul lui principal, conform lui Aristotel, este „cunoașterea lucrurilor celor mai prețioase". Deși Aristotel nu a înțeles pe deplin care erau cele mai prețioase lucruri, el a definit totuși corect conceptul. Acesta se referă la o cunoaștere și o învățătură profunde, „implicând cultivarea minții și o înțelegere iluminată".[25] Cu alte cuvinte, *sophia* vorbește despre cunoașterea lucrurilor care au cu adevărat importanță, care sunt cele mai valoroase.

Priceperea, *phronēsis* (5428), este un alt concept important pentru greci. Sensul de bază al cuvântului este „mod de gândire, stare a minții, inteligență, bun simț", dar avea deseori și conotația de „discernământ și capacitate de judecată".[26] Însemna capacitatea de a vedea dincolo de simpla cunoaștere a unui lucru, înțelegerea modului de aplicare în practică, folosirea lui. Aristotel a numit aceasta cunoașterea problemelor ce țin de viața umană și a lucrurilor care necesită planificare. Plutarh îl considera a fi cunoașterea practică a lucrurilor care ne privesc pe noi, oamenii. Am putea, deci, traduce acest termen prin „pricepere" sau chiar **discernământ** (vezi 15 iulie).

Așadar, Pavel folosește acești doi termeni pentru a arăta că atât înțelepciunea, cât și priceperea, i-au fost date credinciosului pentru ca acesta să fie deplin pregătit pentru viață. *Sophia* accentuează o cunoaștere profundă a lucrurilor care au cu adevărat importanță, adică adevărurile lui Dumnezeu precum: viața și moartea, Dumnezeu și omul, neprihănirea și păcatul, raiul și iadul, și așa mai departe. Oare are lumea cunoștința acestor lucruri? Nu, dar credinciosul are. *Phronēsis* subliniază modul prin care putem pune toate acestea în practică, cum putem aplica lucrurile care au cea mai mare importanță în viața de zi cu zi. Profunzimea este importantă, dar la ce ne folosesc cunoștințele profunde dacă nu sunt practice?

Versete de studiat: Cât de adâncă este înțelepciunea lui Dumnezeu, conform Romani 11:33? Dacă ne lipsește înțelepciunea (și sigur ne lipsește), cum o putem obține, conform Coloseni 3:16 și Iacov 1:5?

Moştenire

eklērōthēmen

Un alt rezultat direct al **răscumpărării** (vezi 22 şi 23 ianuarie) este **moştenirea,** descrisă în Efeseni 1:11. Cuvintele pe care le întâlnim aici – „am fost făcuţi moştenitori" – traduc un singur cuvânt din greacă, *eklērōthēmen* (verbul *klēroō* este la modul indicativ, timpul aorist al diatezei pasive, 2820). Acest cuvânt unic apare numai aici în NT.

În greaca clasică, aceea din timpul lui Homer, substantivul radical *klēros* (2819) se referea la „fragmentul de piatră sau bucata de lemn folosite pentru a trage la sorţi". Sorţii se trăgeau pentru a descoperi care era voia zeilor. Pentru că pământul era împărţit prin tragere la sorţi, probabil din cauza desei folosiri în acest context, *klēros* a ajuns să însemne o bucată de pământ împărţit prin tragere la sorţi, apoi o bucată de pământ şi, în cele din urmă, moştenire.[27] În mod asemănător, în VT, acelaşi concept de bază, tragerea la sorţi (Urim şi Tumim) era folosit pentru a descoperi voia lui Dumnezeu (Num. 27:21, 1 Cron. 24:5, etc.) şi pentru a împărţi pământul (1 Cron. 6:54–81).

Deci, ideea pe care Pavel o redă aici este aceea că *moştenirea pe care noi am primit-o nu a fost la întâmplare, ci hotărâtă prin voinţa suverană a lui Dumnezeu.*

De asemenea, pentru că *eklērōthēmen* este la diateza pasivă (acţiunea se răsfrânge asupra subiectului), el poate fi, de asemenea, tradus prin „am fost făcuţi o moştenire" (aşa cum este tradus în KJV şi în ASV). Deci, în loc să spunem că noi am obţinut o moştenire, spunem că am fost făcuţi moştenirea lui Cristos. În timp ce, *gramatical,* şi chiar *teologic,* fraza are sens, *contextual* nu se potriveşte. Şi, pentru a mai face încă o observaţie, vom adăuga că NIV greşeşte profund traducând termenul prin „în El am fost şi noi aleşi", pentru că nu este ceea ce textul doreşte să exprime.

Dar KJV realizează o traducere corectă. Efeseni 1:14 vorbeşte în mod explicit despre moştenirea noastră, pe care o avem asigurată prin Duhul Sfânt. Ideea lui Pavel în întregul text (Ef. 1:3–14) este aceea de a sublinia bogăţiile *noastre* în Cristos. Mai exact, ideea moştenirii ne poartă înapoi la faptul că am fost predestinaţi să fim **înfiaţi,** în versetul 5; *credinciosul nu poate fi predestinat la înfiere fără a fi predestinat la moştenire.* Moştenirea era, de fapt, un motiv principal al înfierii. De asemenea, în Romani 8:17, Pavel spune că suntem „moştenitori împreună cu Hristos". Charles Hodge, teolog şi comentator, spunea: „Am fost făcuţi nu numai *părtaşi* în cunoaşterea răscumpărării, ci suntem, de fapt, *moştenitori* ai binecuvântărilor care decurg din aceasta."[28]

Vom continua aceste idei mâine, când vom analiza cuvântul **bogăţie.**

Versete de studiat: Citiţi Efeseni 5:5. Cine nu are nicio moştenire „în Împărăţia lui Hristos?" Care sunt câteva din caracteristicile moştenirii noastre (*klēronomia*), aşa cum reiese din Evrei 9:15 şi 1 Petru 1:4?

Bogăţie

ploutos

Ieri am meditat la **moştenirea** noastră în Cristos. Mai precis, acea moştenire este **bogăţia** spirituală. Mulţi dintre noi îşi închipuie moştenirea noastră viitoare ca fiind compusă din vase pline de aur, aflate peste tot în casa noastră cerească, dar aceasta pentru că minţile noastre au fost corupte de ideile lumii despre bogăţie. Adevărata noastră moştenire este mântuirea pe care Pavel o descrie în Efeseni 1:3–14.

Termenul grec tradus prin **bogăţie** este *ploutos* (4149), de unde s-au format cuvinte precum *plutonic* şi *plutocrat*. Se cuvine să abordăm puţin istoria acestui cuvânt. La origine, vechii greci vedeau bogăţia ca fiind „o abundenţă de posesiuni pământeşti de orice fel". Mai târziu, cu câteva secole înainte de Cristos, sensul acestuia s-a divizat în două aspecte: bogăţie în sensul *material* şi bogăţie în sensul *abstract*, aşa cum se foloseşte în concepte precum bogăţia înţelepciunii, a cinstei, a milei, şi aşa mai departe. Platon (cca 427–347 î.H.) şi Aristotel (384–322 î.H.) judecau bogăţia după efectul pe care ea îl avea asupra societăţii. Pentru ei, bogăţia trebuia refuzată dacă nu slujea comunităţii. Ceea ce este şi mai semnificativ, în timp ce Aristotel considera bogăţia ca fiind întotdeauna ceva material, Platon făcea diferenţa între „bogăţia materială şi adevărata bogăţie, care consta în înţelepciune, virtute şi cultură".[29]

Dar, deşi Platon şi Aristotel au fost cu siguranţă păgâni, ei au definit bine termenul. Adevărata bogăţie nu constă în lucrurile *materiale*, ci, aşa cum Pavel a scris cu câteva secole mai târziu, este în lucrurile *spirituale*. Şi nimic nu e mai mare decât bogăţia adevăratei iertări a tuturor păcatelor în **răscumpărarea** făcută de Cristos.

Poate chiar mai important este cuvântul „după", folosit în Efeseni 1:7: „după bogăţiile harului Său". Cuvântul grecesc nu este *ek* (1537), care înseamnă „din", ci mai degrabă *kata* (2596), care înseamnă literal „jos" şi sugerează dominarea. Dumnezeu nu ne-a dat „din" bogăţiile Sale, ci mai degrabă „potrivit cu" bogăţiile Sale; sau că darul Lui a fost dominat de bogăţiile Sale.

Vom continua aceste idei mâine, în timp ce vom analiza cuvântul **arvună** („prima rată").

Versete de studiat: Citiţi Efeseni 1:3–14. Enumeraţi toate bogăţiile spirituale pe care le aveţi în Cristos. Conform Filipeni 4:19, ce ne promite Dumnezeu că va face după bogăţia Sa?

Arvuna

arrabōn

În ultimele două zile, am meditat la **moştenirea** şi la **bogăţiile** noastre în Cristos. În concordanţă cu acestea este „arvuna moştenirii" (Ef. 1:14), adică Duhul Sfânt ce locuieşte în noi (v. 13).

Una din cele mai triste realităţi ale creştinismului de azi este faptul că mulţi neagă doctrina biblică a siguranţei mântuirii credinciosului. Despre aceasta s-a spus că este „acea condamnabilă doctrină care permite oamenilor să păcătuiască". S-a mai afirmat, de asemenea: „Dacă mântuirea ta e veşnic asigurată, poţi trăi aşa cum vrei, trebuie doar să Îl rogi pe Dumnezeu să te ierte". Dar doctrina aceasta nu susţine aşa ceva, căci oricine priveşte mântuirea în felul acesta nu poate fi numit creştin. Mântuirea implică o nouă persoană, o nouă fiinţă în Cristos (2 Cor. 5:17). Nu mai dorim lucrurile pe care le doream înainte.

Versetul de mai sus ne indică exact în ce anume se află siguranţa noastră – *în Duhul Sfânt*. Dacă nu ar fi Duhul Sfânt, am fi forţaţi să fim de acord cu aceia care neagă siguranţa mântuirii. Dar textul nostru ne spune că El este **arvuna** moştenirii noastre. Minunatul cuvânt ce redă sensul de arvună este *arrabōn* (728), care a intrat în limba greacă prin negustorii fenicieni şi înseamnă „prima rată, avans, depozit".

Această arvună este o *garanţie* sau o promisiune (ca în traducerea catolică *Douay-Rheims* şi RSV); este de fapt o *parte* a moştenirii, prima rată a acesteia. După cum a afirmat un comentator: „Arvuna este, pe scurt, moştenirea în miniatură."[30]

Acest termen era folosit în greaca seculară ca un termen legal, în contextul comerţului şi al afacerilor; odată cu această plată în avans, un contract devenea valid prin lege, aplicabil şi de neîncălcat. De fapt, chiar şi azi folosim termenul „bani în avans". Acelaşi cuvânt grecesc este folosit în greaca modernă pentru inel de logodnă; acesta este mai mult decât o simplă promisiune de căsătorie; este prima parte a căsătoriei care urmează să vină.

Ce binecuvântare să ştim că Dumnezeu nu ne-a *promis* doar o bogăţie, ci deja *ne-a dat* o parte din ea! Duhul Sfânt al lui Dumnezeu care locuieşte în noi este prima rată.

Versete de studiat: Conform 2 Corinteni 1:22, de ce altă realitate spirituală ne putem bucura, în afara arvunei Duhului Sfânt? Pe aceasta o vom examina mâine.

Pecetluit

sphragizō

Ieri am analizat cuvântul **arvună** (prima rată) a bogăţiilor noastre în Cristos, adică Duhul Sfânt care locuieşte în noi. Această realitate este rezultatul unei alte lucrări a Duhului Sfânt – *pecetluirea* (Ef. 1:13).

Cuvântul grecesc tradus prin **pecetluit** este verbul *sphragizō* (4972), care înseamnă „a pune o pecete" sau „a marca printr-un sigiliu". Acesta provine de la substantivul *sphragis*, care se referă la un inel cu pecete, ce avea un anumit semn distinctiv. Există multe exemple de pecetluire, atât din vechime cât şi din modernitate. Le putem înţelege analizând cele patru semnificaţii ale pecetluirii.

În primul rând, pecetluirea semnifică o *achiziţie*. Prin aceasta înţelegem că pecetluirea este o tranzacţie încheiată. Înainte de toate, pecetluirea ilustrează un act legal; ea arată finalizarea unei *tranzacţii legale*. Un exemplu modern de pecete este cea a notarului public. Un notar semnează şi pecetluieşte un document, finalizând astfel tranzacţia şi pecetluind o înţelegere. Din punct de vedere spiritual, Duhul Sfânt care locuieşte în noi este dovada tranzacţiei finalizate a **răscumpărării** noastre.

În al doilea rând, pecetluirea înseamnă *posesiune absolută*. Anticii îşi puneau pecetea pe animale şi chiar pe sclavi, ca semn că erau proprietatea lor. De fapt, marcarea animalelor se crede că a început prin 2000 î.H. Desigur, marcarea vitelor şi a cailor încă se face şi azi. În America, o marcă este înregistrată în statul în care locuieşte proprietarul, iar acea marcă arată că animalul este proprietatea prin lege al acelui proprietar. Acelaşi lucru este valabil pentru un patent sau un drept de autor. Din punct de vedere spiritual, Duhul Sfânt care locuieşte în noi este dovada că noi Îi aparţinem lui Cristos.

În al treilea rând, pecetluirea înseamnă *autenticitate*. O pecete atestă autenticitatea unei semnături; în mod asemănător, o semnătură dovedeşte autenticitatea unei scrisori. În sens spiritual, Duhul Sfânt din noi dovedeşte autenticitatea credinciosului. Gândiţi-vă! Prezenţa Duhului în noi este, de fapt, „semnătura lui Dumnezeu".

În al patrulea rând, pecetluirea înseamnă *siguranţă*, o siguranţă absolută. Aplicaţia spirituală este clară: *Noi suntem pecetluiţi pentru totdeauna în Cristos prin pecetea Duhului Sfânt*. Unul din cele mai importante aspecte ale pecetluirii este acela privitor la siguranţă. Toate trei referinţele din NT privitoare la pecetluire sunt la timpul aorist, timpul unei acţiuni încheiate, definitive.

Într-adevăr, doctrina pecetluirii cu Duhul Sfânt este una dintre cele mai binecuvântate din Biblie, oferindu-ne o mare siguranţă referitoare la mântuire.

Versete de studiat: În 2 Corinteni 1:21–22, ce altă garanţie avem noi, în afara pecetluirii? Conform Efeseni 4:30, ce trebuie să facem în lumina pecetluirii noastre?

A mărturisi

homologeō

Ce trebuie să facem când păcătuim? Unii învățători cred că, păcătuind, ne pierdem mântuirea, dar această idee nu este numai tristă, ci şi contradictorie principiului de „mântuire veşnică" (Ev. 5:9), prezent peste tot în NT.

Deci, atunci când *păcătuim*, suntem iertați prin *mărturisirea* păcatului. Aşa cum scrie apostolul Ioan: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curețească de orice nelegiuire" (1 Ioan 1:9). Ce verset minunat! Este un verset pe care trebuie să îl punem în aplicare în fiecare zi.

Cuvântul grecesc pentru **a mărturisi** este *homologeō* (3670). Rădăcina, *logeō* (3056), înseamnă „a spune", iar prefixul *homo* (3674) înseamnă „acelaşi", astfel că sensul literal al cuvântului este „a spune aceleaşi cuvinte". Deci, a mărturisi *păcatul* înseamnă „a spune acelaşi lucru despre păcat pe care îl spune Dumnezeu", sau, pe scurt, „a numi păcatul, păcat". Acelaşi cuvânt este folosit în Romani 10:9–10: „Dacă mărturiseşti deci cu gura ta pe Isus ca Domn şi dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit. Căci prin credința din inimă se capătă neprihănirea şi prin mărturisirea cu gura se ajunge la mântuire." Cu alte cuvinte, pentru a fi mântuiți, trebuie să afirmăm aceleaşi cuvinte despre Cristos ca cele exprimate în Scriptură: El este Dumnezeu şi este singura cale spre mântuire.

Deci, a mărturisi înseamnă a spune şi noi, ca David: „Am păcătuit!" (Ps. 51:4). A mărturisi înseamnă să nu căutăm scuze, să nu aruncăm vina pe alții, ci să ne „recunoaştem" păcatul (v. 3) cu „o inimă zdrobită şi mâhnită" (v. 17). Atunci când ne mărturisim cu adevărat păcatul *de care avem cunoştință*, Dumnezeu ne curăță de *tot* păcatul. Ce mare har! Nu mai este nevoie de ***răscumpărare***, numai de *curățire*.

Mărturisirea înseamnă o relație, relația unui copil cu **Tatăl** său, o relație minunată de care ne putem bucura şi noi.

Versete de studiat: Despre ce tip de mărturisire este vorba atât în Romani 10:9–10, cât şi în 1 Timotei 6:12? Care este trăsătura caracteristică a falşilor învățători, conform 2 Ioan 7?

Adevăr (1)

alētheia

Trăim zile în care conceptul de **adevăr** este suspus unor schimbări din ce în ce mai mari. Niciodată înainte nu s-au petrecut redefiniri atât de radicale ale adevărului. Mulți neagă chiar și existența vreunui adevăr. Prin contrast, Cuvântul lui Dumnezeu afirmă cât de poate de clar că *există* adevăr și că acesta se poate găsi *numai* în Dumnezeu și în Cuvântul Lui.

Cuvintele *adevăr* și *adevărat* se referă la ceea ce este real, ceea ce există în realitate, faptic. Nu este o opinie, o conjunctură, o ipoteză sau o teorie. Mai degrabă, cum spune vechea expresie, adevărul înseamnă „a spune lucrurile așa cum sunt ele". Dacă ceva este adevărat, atunci este de o încredere absolută, total sigur. Acel lucru nu se poate schimba, pentru că, altfel, ar însemna că nu este adevărat, că nu este demn încredere.

Cuvântul grecesc *alētheia* (225) înseamnă practic același lucru ca și cel din română. Un erudit grec afirma: din punct de vedere etimologic, *alētheia* înseamnă „neascundere". Astfel, el denotă ceea ce se vede, se indică, se exprimă sau se dezvăluie, un lucru așa cum este el în realitate, nu ascuns sau fals. *Alētheia* exprimă starea reală a lucrurilor.[31]

Alētheia, împreună cu celelalte cuvinte înrudite, apare nu mai puțin de 187 ori în NT. De exemplu, apare în Ioan 1:14, unde se referă la Cristos întrupat: „Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl." În Ioan 16:13, Domnul a promis: „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul", adică, în ceea ce este de încredere, constant, sigur și neschimbător. În ambele cazuri, și în toate celelalte, conceptul de adevăr reprezintă ceea ce nu este ascuns, ceea ce există în realitate.

Deci, din nou, lucrul fundamental pe care trebuie să îl înțelegem în legătură cu adevărul este că este el reprezintă tot ceea ce este absolut, cert, irefutabil, incontestabil, de netăgăduit și neschimbător. Dacă ceva este adevărat, înseamnă că este *întotdeauna* adevărat și nu poate fi *niciodată* neadevărat, indiferent de circumstanțe.

Vom continua studiul acestui cuvânt în următoarele două zile. Dorința unui creștin adevărat este adevărul absolut în toate lucrurile și în fiecare domeniu al vieții sale.

Versete de studiat: Ce spune Ioan 14:6? În Ioan 16:13, care este lucrarea Duhului Sfânt? În Ioan 17:17 și 19, care este rezultatul adevărului?

Adevăr (2)

alētheia

În lume, mulți pretind că dețin **adevărul**, dar oare sunt ei surse reale de adevăr? Oferă ei ceea ce e sigur, demn de încredere și neschimbător? Haideți să analizăm trei discipline care pretind că dețin adevărul în lume.

De departe, cea mai mare pretenție la posedarea sursei adevărului e făcută, în zilele noastre, de *știință*. Să fim sinceri, însă, este cu adevărat știința o sursă a adevărului? Este ea întotdeauna de încredere, constantă, sigură și neschimbătoare? De exemplu, odinioară se credea că lumina se propagă în linie dreaptă, dar apoi s-a descoperit că gravitația îi cauzează o direcție curbilinie. Am putea cita numeroase alte exemple a ceea ce un scriitor a numit „rapiditatea cu care legile științei sunt anulate și înlocuite cu altele noi". Ar fi culmea să auzi azi un om de știință recunoscând: „Ei bine, vechile legi erau greșite, dar acum știm adevărul." În realitate, însă, chiar aceasta pretinde știința.

Filosofia este o altă disciplină care pretinde că deține adevărul în zilele noastre. *Filosofia* este traducerea grecescului *philosophia,* adică, literal, „dragoste de înțelepciune". Mulți oameni cred că suprema cunoaștere se află în gândirea omului. Din punct de vedere istoric, filosofia a reprezentat încercarea omului de a explica universul din jur și sensul existenței lui. Dar este filosofia adevărul? Nicidecum. De ce? Fiecare filosof spune ceva diferit. De fapt, într-un anumit sens, fiecare persoană este un filosof, pentru că el sau ea deține propriul sistem de „adevăruri". Așadar, cine are dreptate?

În cele din urmă, *religia* pretinde și ea că este o sursă a adevărului, ea fiind, de fapt, o altă filosofie. Desigur, într-un anumit sens, creștinismul biblic este o religie. Dar, în cele cinci locuri din NT în care apare cuvântul *religie,* el este *întotdeauna* însoțit de un determinant. Vorbind în postura de fariseu, Pavel se referă la „religia noastră" în Faptele apostolilor 26:5, adică la religia centrată pe fapte care devenise iudaismul. El procedează la fel în Galateni 1:13–14, unde folosește termenul „religia iudeilor". Iacov folosește doi determinanți, numind una dintre religii „religia omului", iar pe cealaltă „religia curată" (Iac. 1:26–27).

Așadar, există o diferență marcantă între „religie" în sine și „religia curată". Cuvântul curat este traducerea grecescului *katharos* (vezi 22 august), care înseamnă ceea ce este autentic, ceva fără vreun amestec necurat. Creștinismul biblic este, așadar, *lucrul autentic,* în contrast cu simpla „religie".

Versete de studiat: În Romani 1:18 și 25, ce fac oamenii necredincioși cu adevărul? În ce stare se găsesc ei ca urmare a acestui lucru? 2 Ioan se referă la falșii învățători. Citiți epistola și urmăriți fiecare referință făcută de Ioan *adevărului.*

Adevăr (3)

alētheia

Dacă ştiinţa, filosofia sau religia nu ne pot oferi **adevărul**, aşa cum am văzut ieri, ce ne poate da adevărul? În Ioan 18:37–38, Ponţiu Pilat L-a întrebat pe Domnul Isus: „Eşti tu împărat?" Domnul a răspuns: „Eu sunt Împărat. Eu pentru aceasta M-am născut şi am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu." Ce declaraţie plină de putere! „Dacă vrei să cunoşti adevărul", spunea Isus, „ascultă-mă pe Mine!" La aceste cuvinte, Pilat a răspuns prin trei cuvinte – probabil pe un ton dacă nu disprețuitor, atunci cinic – cuvinte care au avut ecou peste milenii: „Ce este adevărul?"

Lucrul cel mai notabil legat de acea scenă este că, deşi Pilat a pus o întrebare îndreptățită, esențială, el n-a mai aşteptat răspunsul, ci „a ieşit iarăşi afară la Iudei". Gândiți-vă – a stat în fața Adevărului Întrupat, dar i-a întors spatele. De atunci, oamenii continuă să întoarcă spatele adevărului.

Ce este, de fapt, adevărul? Unde găsim ceea ce e real? Ce poate fi demn de o încredere absolută, în totalitate sigur şi neschimbător? Nu avem decât un singur răspuns – *Dumnezeu şi Cuvântul Său.* Cât de trist este faptul că sunt atât de mulți oameni „care învață întotdeauna şi nu pot ajunge niciodată la deplina cunoştință a adevărului" (2 Tim. 3:7). Indiferent de ceea ce descoperă omul, indiferent de ceea ce învață, indiferent de progresele pe care le face, el nu poate ajunge la adevăr.

Gândiți-vă la aceste două minunate versete: „Şi a zis Iudeilor, care crezuseră în El: «Dacă rămâneți în cuvântul Meu, sunteți în adevăr ucenicii Mei; veți cunoaşte adevărul, şi adevărul vă va face slobozi»" (Ioan 8:31–32). Ne poate elibera ştiința? Nu, căci învățăm întotdeauna, dar niciodată nu descoperim adevărul. Ne poate elibera filosofia? Nu, ea l-a înnebunit pe Nietzsche. Ne poate elibera religia? Nu, pentru că Legea ne ține în robie.

Numai Evanghelia lui Cristos ne face liberi şi numai în Cuvântul Lui putem găsi adevărul.

Oricare ar fi întrebarea, oricare ar fi problema, să facem ca motto-ul nostru să fie: „Ce spune Scriptura?" (Rom. 4:3; Gal. 4:30). De ce? Pentru că numai ea este adevărul.

Versete de studiat: Care este misiunea principală a Bisericii conform 1 Timotei 3:15? (Pe aceasta o vom examina mâine.) De la ce ne întoarcem atunci când alegem adevărul (Tit 1 :14 ; 2 Pet. 2:2; cf. 2 Tim. 3:8)?

Stâlpul [şi] temelia (Adevărului)

stulos [şi] *hedraiōma*

Pavel îi face o declaraţie extraordinară lui Timotei: „Dar, dacă voi zăbovi, să ştii cum trebuie să te porţi în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul şi temelia adevărului" (1 Tim. 3:15). Timotei era pe atunci pastor al bisericii din Efes. Pavel îl lăsase acolo pentru a se ocupa de unele probleme care apăruseră. În timp ce nouă nu ne este uşor să înţelegem aceste cuvinte, Timotei şi efesenii au recunoscut imediat metafora folosită de Pavel.

Impresionantul templu al zeiţei Diana (Artemis), una din cele şapte minuni ale lumii antice, se afla în Efes. William Barclay îl descrie astfel: „Una din trăsăturile lui distinctive erau stâlpii. Avea 127 stâlpi, iar fiecare era darul unui rege. Toţi erau făcuţi din marmură şi unii erau chiar încrustaţi cu pietre scumpe şi acoperiţi cu aur"[32]. Fiecare **stâlp** (*stulos*, 4769) era un omagiu al regelui care îl donase. Semnificaţia acestora era însă secundară funcţiei lor de susţinere a imensei structuri a acoperişului. În versetul de mai sus, Pavel vrea să spună că *misiunea Bisericii este de a susţine adevărul.*

Dar Pavel mai adaugă ceva – Biserica este, de asemenea, **temelia** adevărului. *Temelia* este cuvântul grecesc *hedraiōma* (1477), care apare numai aici în NT şi se referă la „un cablu, o proptea sau un suport". În timp ce traducerea NIV şi unii comentatori susţin că ideea exprimată aici este de „fundaţie", aceasta este în realitate o foarte mare eroare. Biserica *nu* poate fi fundaţia adevărului; nu ea a inventat adevărul. Exact aceasta este eroarea pe care o face Biserica Romano-Catolică; ea susţine că are dreptul să hotărască ce e adevărul, nu doar Scriptura fiind adevărul. Biserica este mai degrabă cea care păstrează, susţine, sprijină şi propagă adevăr. Aşa cum stâlpii templului Dianei erau o mărturie a erorii ce caracteriza falsa religie a păgânilor, tot aşa şi **Biserica** trebuie să fie o mărturie a adevărului lui Dumnezeu. Aceasta este misiunea ei, *raţiunea ei de a exista.*

În directă contradicţie cu metafora lui Pavel, misiunea multor biserici de azi este de a fi „prietenoase cu vizitatorii", „conduse de scopuri", „centrate pe nevoile celor aflaţi în căutare", când, de fapt, Dumnezeu a însărcinat-o să predice adevărul. Aceasta este responsabilitatea solemnă a fiecărei biserici conduse de un pastor, de a susţine cu tărie, fără modificări şi fără compromisuri, adevărul Cuvântului lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Care este responsabilitatea pastorilor (Fapte 20:27–27; Ef. 4:11–12; 2 Tim. 2:15)? Conform Galateni 4:16, ce se va întâmpla uneori când veţi proclama adevărul?

Evanghelie

to euaggelion

În Efeseni 1:13, Pavel vorbeşte despre „cuvântul adevărului", care este cunoscut drept „Evanghelia mântuirii voastre". Cu alte cuvinte, **Evanghelia** este singurul **adevăr** care aduce mântuirea. Singurul adevăr, care la rândul lui reprezintă fundamentul şi sursa tuturor celorlalte adevăruri, este Evanghelia.

Cuvântul (vezi şi 16 martie) este traducerea grecescului *logos* (3056), care înseamnă a vorbi inteligent, a rosti un mesaj, a ţine un discurs. **Adevărul,** aşa cum am aflat deja, este *alētheia* (225), înseamnă neascundere şi prezintă un lucru aşa cum este el în realitate, nu un lucru ascuns sau falsificat. Deci, sintagma „cuvântul adevărului" declară că există un singur mesaj real şi neascuns, nefalsificat sau schimbător. Care este acest mesaj? Este mesajul Evangheliei.

Cât de profundă este această afirmaţie! Într-o vreme în care declaraţia că există o singură religie adevărată este considerată intoleranţă, discriminare, aceasta atrage cu siguranţă critici. Dar dezaprobarea celor din jur nu schimbă cu nimic faptul că Dumnezeu spune că numai Cuvântul Său este adevărul.

Cuvântul **Evanghelie** are o etimologie interesantă. El provine din cuvântul compus *euaggelion* (2098): *eu* (2095), „bun", şi *aggellō*, „a vesti, a spune". Termenul englezesc, *gospel*, este chiar mai fascinant. El provine din engleza veche, din termenul *godspel*: *gōd*, „bun", şi *spel*, „povestire". Atunci când făceau o vrajă, vrăjitoarele spuneau anumite cuvinte (*cast a spell*), care se presupune că aveau puteri magice. Un alt termen, *spellbind*, înseamnă a vorbi în aşa mod încât atenţia oamenilor să fie captivată de spusele tale. *To spell* înseamnă a pronunţa sau a scrie literele care compun un cuvânt. Deci, cuvântul *Gospel* înseamnă cu adevărat rostirea cea bună, povestirea cea bună, mesajul cel bun, vestea cea bună.

Chiar mai semnificativ este faptul că această **Evanghelie** este *singura* povestire bună. Articolul hotărât (-a) este foarte des prezent în versiunea greacă. În acest verset, de exemplu, deşi în versiunea din limba engleză apare numai de două ori, în greacă îl întâlnim de *trei* ori. Literal, putem citi astfel: „Mesaj*ul* adevăr*ului*, veste*a* bună a mântuirii voastre". Pavel vrea să scoată în evidenţă faptul că nu există decât *o singură veste bună*. Aşa cum vom studia mâine, există învăţători care pretind că deţin altă „veste bună", dar mântuirea nu se poate găsi decât în vestea cea bună a lui Isus Cristos (Ioan 14:6).

Versete de studiat: Care sunt cuvintele Domnului nostru în Marcu 1:15? Care este responsabilitatea noastră, conform Marcu 16:15? Care este puterea Evangheliei aşa cum citim în Romani 1:16?

Blestemat [şi] Blestem (1)

anathema

Ieri am examinat **Evanghelia**, singura veste bună care există. Dar există învăţători care pretind că au o altă veste bună. Pavel se referă la astfel de oameni în Galateni 1:6–7: „Mă mir că treceţi aşa de repede de la Cel ce v-a chemat prin harul lui Hristos, la o altă Evanghelie. Nu doar că este o altă Evanghelie; dar sunt unii oameni care vă tulbură, şi voiesc să răstoarne Evanghelia lui Hristos." Pavel subliniază faptul că o Evanghelie pervertită nu este deloc o Evanghelie (o veste bună, o povestire bună). Din acest motiv, Pavel dă o poruncă foarte directă, strictă, în următoarele două versete: „Dar chiar dacă noi înşine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o Evanghelie, deosebită de aceea pe care v-am propovăduit-o noi, să fie blestemat! Cum am mai spus, o spun şi acum: dacă vă propovăduieşte cineva o Evanghelie, deosebită de aceea pe care aţi primit-o, să fie blestemat!" (KJV, v. 8–9).

Anathema (334), înseamnă **blestemat** şi se referă la ceva care este „sub blestemul lui Dumnezeu", „sortit pieirii" sau „pus deoparte pentru judecată". În creştinismul de azi vedem multă toleranţă faţă de falşii învăţători, ceea ce este contrar a ceea ce Scriptura nu numai că ne *învaţă*, dar ne *porunceşte*. Nu trebuie să fim toleranţi cu învăţăturile false; aceşti învăţători şi învăţăturile lor trebuie consideraţi ca fiind sub judecata lui Dumnezeu. Pur şi simplu Dumnezeu nu va tolera pervertirea Evangheliei. De ce? Pentru că ea este singurul adevăr.

Azi, Evanghelia este repovestită ca o poveste nouă, o poveste în care Dumnezeu este văzut ca un tată universal, viaţa lui Isus este doar un bun exemplu moral, mântuirea este posibilă fără pocăinţă, fără supunere faţă de Dumnezeu şi chiar fără recunoaşterea păcatelor. Azi, oricine poate defini Evanghelia după bunul său plac. Predicarea împotriva păcatului „îndepărtează oamenii, le ofensează sensibilitatea, îi pune în gardă şi îi face să se simtă inconfortabil". Dar, dacă nu predicăm despre păcat şi despre salvarea din păcat, suntem condamnaţi.

O teologie care nu îl vede pe om „mort în greşelile şi păcatele sale" (Ef. 2:1–4) nu este o teologie biblică. Este o învăţătură falsă. Mă tem pentru cei care nu predică adevărata Evanghelie; ei predică o altă Evanghelie şi Dumnezeu îi va judeca pentru aceasta. Acea Evanghelie, care de fapt nu este deloc o Evanghelie, trebuie blestemată pentru ceea ce este – *o minciună. Singura Evanghelie, aşa cum reiese din context, este cea care predică răscumpărarea din păcat prin sângele lui Isus Cristos.*

Versete de studiat: Cum este folosit cuvântul **blestemat** în 1 Corinteni 12:3?

Care este motivul **blestemului** în 1 Corinteni 16:22?

Blestemat [şi] Blestem (2)

anathema

Azi vom medita din nou asupra unuia dintre cele mai puternice şi importante cuvinte din Biblie. Pentru a aprofunda puţin lucrurile, vom face observaţia că *anathema* (331) este de fapt o formă secundară a cuvântului *anathēma* (334), care este compus din *ana* (303), „pe", şi *tithēmi* (5087), „a pune, a plasa, a aşeza". El însemna la origine un dar de seamă oferit unui zeu. Singura apariţie în NT a vechii forme (*anathēma*) este în Luca 21:5, unde „daruri" consacrate lui Dumnezeu sunt aduse la Templu. Mai târziu, *anathema* a ajuns să însemne ceea ce este deferit unui zeu pentru experimentarea mâniei acestuia.

Acest sens apare în Septuaginta, de exemplu, în Iosua 6:17, unde oraşul Ierihon şi tot ce se afla în el era „blestemat" – *anathema* traduce cuvântul ebraic *chērem* (2764H), „lucru dedicat, lucruri care ar fi trebuit să fie complet distruse" (Strong).

Aparițiile sale în NT reflectă sensul „ceva predat lui Dumnezeu pentru judecată". Aşa cum specifică un erudit: „Cuvântul nu denotă pedeapsa sub forma disciplinării, ci a fi predat sau pasibil de condamnarea divină"[33]. Cu alte cuvinte, nu este implicată o pedeapsă disciplinară, ci numai judecata şi condamnarea.

În Romani 9:3, într-o mişcătoare dovadă de dragoste, Pavel era atât de îndurerat pentru evreii care nu vroiau să creadă Evanghelia, încât spune: „Căci aproape să doresc să fiu eu însumi anatema, despărţit de Hristos, pentru fraţii mei, rudele mele trupeşti." Probabil că Pavel a luat această atitudine de la Moise, care s-a rugat în acelaşi mod (Ex. 32:32).

Pavel declară cu tărie în alt loc: „Dar chiar dacă noi înşine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o Evanghelie, deosebită de aceea pe care v-am propovăduit-o noi, să fie anatema! Cum am mai spus, o spun şi acum: dacă vă propovăduieşte cineva o Evanghelie, deosebită de aceea pe care aţi primit-o, să fie anatema!" (Gal. 1:8–9).

Iudaizatorii (vezi 2 aprilie, 4 iulie, 24 noiembrie, 8 decembrie) pervertiseră serios Evanghelia, predicând că, pentru a fi creştini, cei proveniţi din neamurile păgâne trebuiau să devină prozeliţi iudei şi să se conformeze Legii mozaice. O asemenea pervertire şi un asemenea compromis erau intolerabile, aşa că Pavel spune fără echivoc că un astfel de învăţător va fi anathema, adică predat lui Dumnezeu pentru judecată.

Într-un vreme în care sunt atâtea erezii şi atacuri asupra Evangheliei, precum şi o apatie atât de răspândită în Biserică legată de falsele învăţături, avem nevoie de un accent reînnoit asupra poruncii lui Pavel. Este posibil să fim numiţi „intoleranţi" şi „schismatici", dar falsa învăţătură pur şi simplu nu poate fi tolerată.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând folosirea instructivă a cuvântului anatema în fiecare din ele: 1 Corinteni 12:3; 16:22.

Credinţă (a crede)

pisteuō

Într-o vreme în care cuvinte precum **credinţă** şi **a crede** sunt folosite cu atâta uşurinţă, este esenţial să examinăm sensul acestor cuvinte din punct de vedere biblic. Sensul de bază al verbului *pisteuō* (4100) este „a avea credinţă în ceva, a se încrede; a fi ferm convins cu privire la ceva".[34] Mulţi învăţători de azi insistă că înseamnă un simplu „consimţământ mental" şi spun că tot ceea ce trebuie să facem pentru a fi salvaţi este să fim de acord intelectual cu privire la câteva adevăruri despre Isus.

Aşa cum scrie un erudit grec, *pisteuō* are şi sensul de „a se supune": „Evrei 11 accentuează ideea că a crede înseamnă a te supune, ca şi în VT. Pavel, în Romani 1:8 [şi] 1 Tesaloniceni 1:8 (cf. Rom. 15:18; 16:19 [2 Tes. 1:7–8]) demonstrează, de asemenea, că a crede înseamnă a te supune. El vorbeşte despre ascultarea credinţei în Romani 1:5 [6:17; 16:26], şi cf. 10:3; 2 Corinteni 9:13"[35]. Este clar că acest cuvânt implică în mod fundamental ideea de domnie, pentru că, în substrat, el sugerează supunere, devotament şi ascultare.

Atunci când credem ceva, indiferent ce, această credinţă ne schimbă, rezultând într-o acţiune sau un comportament caracteristic acelei credinţe. Fiecare din personajele din Evrei 11 a avut credinţă, dar acea credinţă, *întotdeauna*, fără excepţie, a rezultat într-o acţiune exterioară. Noe nu a spus: „Bine, dacă Dumnezeu a zis că va ploua, atunci cred că va ploua, dar aceasta nu mă afectează pe mine, nu pretinde absolut nimic de la mine!" Nu, ci Noe a construit arca drept rezultat al credinţei sale în ceea ce Dumnezeu a spus. A fost fapta lui Noe *cauza* salvării sale? Nu, ci a fost o *dovadă* a salvării sale. Credinţa presupune acţiune. Întotdeauna presupune acţiune, îndreptată către un obiect.

Practic vorbind, credem noi în gravitaţie? Da, şi acţionăm conform acestei credinţe prin faptul că nu sărim de pe clădirile înalte. A crede cu adevărat în ceva, a fi deplin convins de acel lucru, a avea încredere în acel lucru presupune un comportament care se conformează acestei credinţe.

Aplicând aceasta la mântuire, a „crede în Isus" înseamnă trei lucruri. În primul rând, înseamnă a crede în cine *este* El, adică Dumnezeu întrupat, Mântuitorul şi Domnul suveran. În al doilea rând, înseamnă a crede în ceea ce *a făcut* El, şi anume că a murit pentru păcatele noastre şi a înviat din mormânt. În al treilea rând, înseamnă a crede în ceea ce *spune* El, a te încrede în El şi, implicit, în Cuvântul Lui, a dori să te supui Lui în toate privinţele. A te supune Lui înseamnă a recunoaşte domnia Lui şi a ne supune autorităţii Lui. Orice prezentare a Evangheliei care nu prezintă, în vreun mod, esenţa acestor trei elemente, este o falsă prezentare a Evangheliei.

Versete de studiat: Citiţi Evrei 11, observând de fiecare dată faptele care însoţesc credinţa (substantiv, *pistis*).

Credincios

pistos

Cuvântul grecesc *pistos* (4103) este un adjectiv. Dar ce adjectiv! Un creştin nu numai că îşi pune credinţa în Cristos, dar este un om **credincios**, demn de încredere, consecvent, constant, pe care te poţi baza. Dumnezeu nu ne cere numai *credinţă*; El ne cere, de asemenea, şi *fidelitate*.

Există o tristă lipsă de credincioşie în creştinismul de azi, atât faţă de Cuvântul lui Dumnezeu, faţă de casa lui Dumnezeu, cât şi în slujirea Domnului. Noi *pretindem* că avem credinţă, dar trebuie să ne cercetăm, să vedem dacă şi *posedăm* credinţa adevărată. Adevăratul **sfânt**, adevăratul *credincios*, va rămâne credincios. Credinţa adevărată este dovedită prin fapte. Haideţi să clarificăm un lucru – aceasta nu înseamnă că faptele fac „parte din mântuire" sau că „ne păstrează mântuiţi", aşa cum predică unii învăţători. Mai degrabă înseamnă că, dacă suntem cu adevărat născuţi din nou, lucrul acesta se va vedea din felul nostru de vieţuire. Aceasta este şi ideea Epistolei lui Iacov – *dovada credinţei* noastre.

Credincioşia este o caracteristică fundamentală a vieţii creştine. Pavel a scris corintenilor: „Încolo, ce se cere de la **ispravnici**, este ca fiecare să fie găsit credincios în lucrul încredinţat lui" (1 Cor. 4:2). Aşa cum vom studia mâine, un ispravnic era un administrator al casei şi al gospodăriei. O astfel de persoană fără îndoială că ştie să administreze banii, este organizată şi pricepută în afaceri. Dar niciuna din aceste calităţi nu este menţionată. Ceea ce avea *cu adevărat* importanţă la un ispravnic era să fie credincios şi demn de încredere. Un ispravnic ar fi fost de-a dreptul fără valoare dacă stăpânul casei ar fi trebuit să privească mereu peste umăr să vadă dacă făcea lucrurile cum trebuie sau să se asigure că nu îşi însuşea banii.

Aceasta este imaginea unui adevărat copil al lui Dumnezeu. Deşi contextul versetului de mai sus se referă în mod specific la lucrătorii implicaţi total în lucrare, ca Pavel şi colegii săi, el se poate totuşi aplica fiecărui creştin. Cu toţii suntem ispravnici ai adevărului. În Efeseni 1:1, de exemplu, Pavel se adresează nu numai „sfinţilor care sunt în Efes", ci şi „credincioşilor în Isus Hristos". Aceeaşi idee se regăseşte şi în pilda talanţilor (Mt. 25:14–30), în care Domnul a spus ispravnicilor credincioşi: „Bine, rob bun şi credincios; ai fost credincios în puţine lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpânului tău" (v. 21, 23). Haideţi să fim fiecare credincioşi în viaţa noastră creştină!

Versete de studiat: Cine este femeia credincioasă din Faptele apostolilor 16:14–15? Cine este bărbatul credincios din 1 Corinteni 4:17?

Ispravnic

oikonomos

În studiul de ieri asupra credincioşiei, ne-am uitat pe scurt la **ispravnicii** din antichitate. Cuvântul grecesc tradus prin ispravnic este *oikonomos* (3623), compus din *oikos* (3624; „casă") şi *nemō* (nu se întâlneşte în NT; „a administra, a distribui, a împărți"). În timpurile străvechi, un ispravnic se ocupa de treburile domestice ale familiei, de afacerile ei şi de proviziile acesteia. Această funcție încă există şi azi, sub diferite forme: contabil, administrator de moşie, guvernantă, menajeră sau chiar bucătar-şef. Vechea funcție de ispravnic avea, însă, mult mai multe responsabilități, deci este o metaforă importantă atunci când este aplicată unui creştin.

Metafora este întărită şi mai mult prin faptul că, deşi persoanele libere erau uneori cele care erau angajate ca ispravnici (Lc. 16:1, 3, 4, 8), de obicei sclavii ocupau poziția aceasta (Lc. 12:42; cf. Eliezer în Gen. 15:2 şi Iosif în Gen. 39:4). Aceasta se aplică în mod clar creştinilor, pentru că suntem socotiți slujitori sau, literal, robi (Rom. 1:1; etc.; vezi studiul de mâine).

Un exemplu al isprăvniciei noastre se poate întâlni în 1 Petru 4:10: „Ca nişte buni ispravnici ai harului felurit al lui Dumnezeu, fiecare din voi să slujească altora după darul pe care l-a primit." Petru ne spune aici că fiecare creştin a primit nişte „daruri spirituale" (vezi 15 februarie, **daruri spirituale**) cu ajutorul cărora el sau ea slujeşte Trupului lui Cristos. Creştinul, aşadar, trebuie să fie un ispravnic al propriilor sale daruri, administrându-le şi folosindu-le spre binele Trupului. Aşa cum am putut observa ieri, calitatea esențială a ispravnicului este credincioşia, adică acea calitate prin care el demonstrează că este demn de încredere şi că te poți baza pe el (1 Cor. 4:2).

Haideți ca fiecare din noi să ne cercetăm inimile şi să ne întrebăm: „Sunt eu un ispravnic credincios?"

Versete de studiat: Citiți pilda talanților (Mt. 25:14–30). Comparați-vă cu acei ispravnici şi faceți orice schimbări de care este nevoie în viața voastră.

Slujitor (Rob)

doulos

Cuvântul grecesc cel mai folosit în NT pentru **slujitor** este *doulos* (1401) şi înseamnă literal, aşa cum subliniază un erudit grec, „un sclav, unul care este într-o permanentă relaţie de servitute faţă de o altă persoană, şi a cărei voinţă este total anihilată de voinţa celeilalte persoane".[36]

Aşa cum s-a observat în studiul din 23 ianuarie, sclavia era parte integrantă a societăţii, existând şase milioane de sclavi care slujeau atât în case particulare, cât şi în cadrul unor servicii publice. Deşi sclavii nu erau de obicei trataţi rău – de fapt, beneficiau de îngrijiri medicale şi de alte facilităţi – ei erau totuşi sclavi, neputându-şi manifesta voinţa lor proprie.

Am putea fi tentaţi să ne gândim: „Atunci, de ce este un lucru bun faptul că Biblia ne spune că suntem robi? A fi rob oare nu înseamnă a avea o existenţă oribilă, degradantă şi dezumanizantă?" Aşa ar fi, cu siguranţă, dacă am fi robii unui stăpân decăzut, păcătos şi nedrept. Dar noi suntem robii Stăpânului perfect, care ne-a răscumpărat de la cel mai groaznic stăpân – *păcatul*. Aşa cum declară Pavel, noi am fost „eliberaţi de păcat" şi am devenit „robii neprihănirii" (Rom. 6:18). Pavel chiar i-a îndemnat pe stăpânii lumeşti (angajatorii, în ziua de azi) să fie stăpâni drepţi şi cinstiţi (Col. 4:1).

De fapt, noi suntem mai mult decât sclavi, conform spuselor lui Pavel către galateni: „Aşa că nu mai eşti rob, ci fiu; şi dacă eşti fiu, eşti şi moştenitor, prin Dumnezeu" (Gal. 4:7). Deşi *poziţia* noastră este aceea de robi, *locul* nostru este lângă Tatăl, ca fii (vezi **înfiere**, 2 ianuarie).

În cazul în care ne vom considera vreodată mai presus de condiţia de robi, să ne amintim ce a spus Pavel despre Domnul nostru: „El, măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuşi n-a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci S-a dezbrăcat pe sine însuşi şi a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. La înfăţişare a fost găsit ca un om, S-a smerit şi S-a făcut ascultător până la moarte, şi încă moarte de cruce" (Flp. 2:6–8). Dacă Cristos a putut să Se înjosească atât de mult, până la postura de rob, oare este prea mult dacă ni se cere şi nouă să facem la fel?

Versete de studiat: Ce înseamnă să fii un rob al lui Cristos, conform Efeseni 6:6–7? Citiţi Epistola către Filimon şi observaţi relaţia dintre un stăpân credincios şi un rob credincios.

Mort

nekros

Când ați citit titlul meditației de azi, poate v-ați gândit: „Ei bine, se pare nu e un mod prea bun de a începe o zi." Dar vă rog să aveți răbdare; sper să vă schimb reacția inițială. Trebuie să studiem ce înseamnă a fi „mort spiritual" înainte de a putea aprecia **harul** (la care ne vom întoarce mâine).

După Romani 1, Efeseni 2:1–3 este cea mai sugestivă descriere a condiției păcătoase a omului (şi a efectelor păcatului) din Biblie. Cheia textului este expresia „morți în greşeli şi păcate" (v. 1). **Mort** este traducerea lui *nekros* (3498), care, literal, se referă la un trup mort, un cadavru, ca şi în Iacov 2:26: „După cum trupul fără duh este mort, tot aşa şi credința fără fapte este moartă." Ceea ce vrea să spună Pavel este că o persoană nemântuită este un cadavru spiritual. El trăieşte, dar de fapt este mort; deşi este fizic viu, merge şi respiră, se poate spune că este un mort în viață. Nu este vorba despre o figură de stil. Pavel nu vrea să spună că „arată ca mort", că este „în pericol de moarte", că „este pe marginea prăpăstiei" şi nici că „priveşte moartea în față", ci pur şi simplu că este cu adevărat mort. John Eadie, un comentator scoțian şi erudit în domeniul limbii greceşti, descrie foarte bine această situație: este o „moarte ambulantă".[37]

O analogie pe care mulți dintre noi am auzit-o la întâlnirile evanghelistice sună cam aşa: „Imaginați-vă un om care se îneacă. Se luptă să rămână la suprafață. S-a scufundat deja de două ori, iar acum se afundă a treia oară, în timp ce deasupra apei nu se mai vede decât o mână căutând disperată ajutor. Singura lui speranță ar fi ca cineva să-i arunce un colac de salvare. Este exact ceea ce face Dumnezeu dar, deşi colacul îi atinge mâna omului, nu este suficient. El trebuie să-şi întindă mâna şi să prindă colacul de salvare."

Este o analogie foarte sugestivă şi foarte folositoare atunci când predicatorii fac apel la sentimentele ascultătorilor, dar este în acelaşi timp şi falsă. Oare o persoană moartă se poate îneca? *Nu!* Este moartă. Ea se află la fel de îngropată în fundul mării, aşa cum sunt cei peste 1100 de oameni îngropați încă în vasul USS Arizona, care s-au scufundat la Pearl Harbour. Singura speranță este ca Dumnezeu să coboare în adânc, să tragă corpul la suprafață şi apoi să îi sufle viață în corp. Este ceea ce Dumnezeu a făcut şi pentru Mântuitorul nostru, atunci când era mort: „L-a înviat din morți" (Mt. 17:9; 27:64; Rom. 6:4; etc.), şi este exact ceea ce face El pentru noi, prin **harul** Său.

Versete de studiat: Cine a fost mort în Ioan 12:17, dar a fost înviat de Isus? Pe cine a sculat Pavel din morți conform Faptele apostolilor 20:9? Acest caz şi alte cazuri în care apare cuvântul *nekros* arată că moartea spirituală trebuie luată la fel de literal ca şi moartea fizică.

Har (1)

charis

Harul este teologia noastră. Într-un anumit sens, cuvântul **har** însumează toată teologia biblică. Dintre toate cuvintele teologice pe care le-am putea analiza – *răscumpărare, reconciliere, justificare, sfințire, glorificare, alegere,* şi multe altele – niciunul nu este atât de semnificativ pentru teologia noastră precum *harul.*

Este incredibil, dar, în acelaşi timp, puține cuvinte sunt mai greşit înțelese, mai greşit folosite sau aplicate ca *harul.* Din ce în ce mai des auzim predicatorii spunând: „Da, mântuirea vine prin har, dar faptele bune o completează", sau: „Da, harul este necesar, dar tot atât de necesare sunt şi faptele". Nu există declarație mai contradictorie! Aceşti predicatori nu ştiu nimic despre har.

În greaca clasică, cuvântul *charis* (5485) însemna „ceea ce produce bucurie, plăcere, încântare"[38], şi de aici s-au dezvoltat mai multe sensuri: grație, favor, mulțumire, recunoştință, plăcere, bunătate, etc.[39] La origine, deci, cuvântul nu avea conotația de ceva „nemeritat", pentru că filosofia greacă (cea care stă la baza culturii noastre vestice) credea în meritele omului şi în autosuficiența sa. Chiar şi aşa, însă, grecii credeau că au nevoie de „puțin ajutor", aşa că se rugau la zeii lor pentru favoruri şi daruri.

Aşa că NT a fost acela care a transformat cuvântul *charis.* Deşi se mai pot întâlni câteva dintre sensurile pe care le avea cuvântul în greaca clasică, folosirea în NT este unică, pentru că *harul din NT este asociat cu persoana şi lucrarea lui Isus Cristos.* Dacă-L înlăturăm pe Cristos, şi deci harul, tot ceea ce rămâne este doar o altă religie. Rămân zece porunci concrete, multe principii etice pentru viață, dar tot ce vei avea va fi o simplă religie.

Ioan 1:17 declară: „Harul şi adevărul au venit prin Isus Hristos." Oare versetul spune că harul şi adevărul au venit prin religie sau fapte? Nu, pentru că manifestarea supremă a harului lui Dumnezeu este Isus Cristos. Peste tot în NT, harul este asociat cu Cristos, pentru că El este manifestarea supremă a harului lui Dumnezeu. Deci, harul poate fi definit astfel: *Harul reprezintă favorul nemeritat a lui Dumnezeu îndreptat către om, manifestat în primul rând prin persoana şi lucrarea lui Isus Cristos, independent de orice merit sau lucrare a omului.* Putem afirma cu dragoste, dar în acelaşi timp cu curaj că, dacă cineva defineşte harul într-un mod diferit decât ce s-a spus, acel om va fi **blestemat** (Gal. 1:8–9). Oricine nu predică această doctrină a harului este un fals învățător.

Vom continua meditațiile despre har mâine.

Versete de studiat: Conform Romani 11:5–6, care este rezultatul adăugării faptelor la har? Ce anume numeşte Pavel har în 2 Corinteni 9:13–15?

Har (2)

charis

Este greu să lăsăm doctrina **harului** (*charis*, 5485) acum că am început să o studiem, pentru că harul este totul pentru adevăratul creştin. Este începutul, conținutul şi sfârşitul mântuirii. Aşa că a adăuga fapte la har înseamnă în esență a redefini harul, a face din el altceva decât har.

Să ne gândim la două texte. 2 Corinteni 9:13–15 spune: „Aşa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească pe Dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturisiți că o aveți față de *Evanghelia lui Hristos*, şi pentru dărnicia ajutorului vostru față de ei şi față de toți; şi-i face să se roage pentru voi, şi să vă iubească din inimă, pentru *harul nespus de mare* al lui Dumnezeu față de voi. Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu pentru *darul* Lui nespus de mare! (s.a.)" În acelaşi ton, în 2 Tesaloniceni 1:12 citim: „pentru ca Numele Domnului nostru Isus Hristos să fie proslăvit în voi, şi voi în El, potrivit cu harul Dumnezeului nostru şi al Domnului Isus Hristos."

În VT există nişte ilustrări minunate ale harului lui Dumnezeu. Mie îmi place în mod deosebit istoria regelui David, care a arătat bunătate față de Mefiboşet, fiul olog al prietenului său Ionatan (2 Sam. 4 şi 9). În această povestire minunată citim că Mefiboşet era olog din cauza unei căzături (4:4), iar David a dorit să-i arate bunătate de dragul lui Ionatan (9:1), tot aşa cum Dumnezeu a arătat omului har de dragul lui Cristos. Observăm mai departe că această bunătate nu era meritată de către Mefiboşet (9:1), că el a fost căutat mai degrabă de către rege (9:1, 5) ambele lucruri demonstrând o favoare nemeritată. David a trimis mai mulți oameni în căutarea lui (9:5), ceea ce este o metaforă a evanghelizării. Observăm, apoi, mai multe rezultate: Mefiboşet s-a închinat regelui (9:6), a devenit slujitorul lui (9:6), i s-au dat bogății şi i s-a oferit siguranță (9:7), a fost făcut fiu al regelui David (9:11), iar handicapul lui era ascuns când se aşeza la masa regelui (9:13).

Deşi aceasta este o poveste minunată, ea nu se poate totuşi compara cu sensul harului în NT, pentru că acesta îşi are centrul în Cristos. Când întâlnim cuvântul har în NT, trebuie să realizăm că acesta *se identifică imediat cu Cristos*, este înrădăcinat în persoana Sa divină şi în lucrarea Sa. Dacă adăugăm ceva la aceasta, înseamnă că îl negăm şi chiar comitem o blasfemie.

Versete de studiat: Harul nu este numai un adevăr al NT, ci şi al VT. Identificați recipientul harului în următoarele versete: Geneza 6:8; 19:19; Exodul 33:12–13; Ezra 9:8. Puteți găsi şi altele?

Daruri spirituale

pneumatikos charisma

Tuturor ne place să primim un dar, ceva care să ni se dea fără să cerem, oferit din dragoste. Cel mai mare dar pe care îl putem primi, însă (alături de mântuirea însăşi), este un „dar spiritual". Cuvântul **daruri,** aşa cum apare în texte precum Romani 12:6–8 şi 1 Corinteni 12:4–11, este grecescul *charisma* (5486), derivat din *charis* (**har**, 5485). Ca şi *charis,* darul este un „dar al harului", un **dar** nemeritat, oferit nu pentru un merit anume, ci numai datorită harului. În Romani 1:11, Pavel adaugă adjectivul **spiritual** (*pneumatikos,* 4152) pentru a sublinia faptul că asemenea daruri vin de la Duhul Sfânt (cf. 1 Cor. 12:11).

Darurile spirituale nu sunt abilităţi naturale sau talente, ci mai degrabă sunt facultăţi spirituale, sau abilităţi, dăruite de Dumnezeu, în scopul zidirii (edificării) Trupului lui Cristos. Sunt trei liste cu daruri spirituale în NT (Rom. 12:6–8; 1 Cor. 12:8–10; Ef. 4:11). Deşi unele dintre ele erau daruri-semne temporare (1 Cor. 12:8–10), de care nu mai este nevoie pentru că s-a încheiat scrierea NT (1 Cor. 13:10), există încă multe altele pe care Dumnezeu le dăruieşte. (Această interpretare reprezintă opinia autorului şi nu opinia editurii, n.ed.)

„Darurile de slujire" din Efeseni 4:11 sunt date de Dumnezeu unor oameni cu daruri speciale, care îndeplinesc rolul de lideri în biserică. Deşi „apostolii" şi „profeţii" (vezi 27–28 iunie) au avut rolul de fundament şi au fost, deci, temporari, Dumnezeu a pus în locul lor „evanghelişti" (care se traduce literal prin „plantatori de biserici", cum era Pavel) şi „pastori-învăţători" (care este construcţia gramatică corectă şi se referă la o slujbă cu dublu scop; vezi 29 iunie–1 iulie). Romani 12:6–8 adaugă la această listă: darul profeţiei (adică, al predicării şi aducerii unui mesaj din partea lui Dumnezeu), darul slujirii, darul învăţăturii, îmbărbătării (încurajării) şi dărnicia.

Cel mai emoţionant adevăr este că „fiecare din noi" (Ef. 4:7) a primit sau va primi cel puţin un dar spiritual. Şi ce anume ne dă aceste daruri? **Harul** lui Cristos. Acelaşi har care ne-a salvat este acelaşi har care ne dă darurile spirituale. Noi nu am meritat mântuirea; nu meritǎm nici darurile spirituale. Aceste daruri ne sunt date, nu pentru a ne ridica pe noi, ci pentru a zidi Trupul lui Cristos. Nu ne sunt date pentru a ne putea *flata* cu ele, ci Dumnezeu ni le-a dat pentru a *facilita* zidirea şi slujirea Bisericii Lui.

Versete de studiat: În 1 Timotei 4:14 şi 2 Timotei 1:6, ce provocări îi face Pavel lui Timotei legat de darul său spiritual?

Batjocoritor

hubristēs

În prima sa epistolă către Timotei, Pavel îi spune acestuia cu sinceritate că, înainte de convertirea sa pe drumul Damascului (Fapte 9:1–9), el fusese un „un hulitor, un prigonitor şi un batjocoritor" (1 Tim. 1:13). Un „hulitor" (*blasphemos,* 989) este unul care Îl huleşte pe Dumnezeu, ceea ce Pavel (Saul) nu numai că a făcut, dar i-a obligat şi pe creştini să facă (Fapte 26:11). Un „prigonitor" (*diōktēs,* 1376) era acela care urmărea pe cineva cu scopul de a-l persecuta.

Cel mai ilustrativ este faptul că Pavel recunoaşte că era un **batjocoritor.** Termenul grecesc *hubristēs* (5197) este tradus în felurite moduri în diverse traduceri ale Bibliei: „om insolent" (NKJV), „om violent" (NIV) şi „agresor violent" (NASB). Niciuna dintre aceste traduceri nu reuşeşte însă să capteze complet ideea conținută aici. *Hubristēs* se referă la o persoană care nu este doar violentă, ci este *condusă* în tot ceea ce face de violență şi de disprețul pentru ceilalți. A-i vedea umiliți şi în suferință îi provoacă plăcere. Am putea chiar să-l numim sadic, deşi cuvântul nu implică o boală mintală. Faptele apostolilor 9:1 ne spune că Saul „sufla amenințarea şi uciderea împotriva ucenicilor Domnului". Nu este de mirare că Pavel a fost uimit de voia lui Dumnezeu de a-l converti tocmai pe el.

Hubristēs apare, de asemenea, în lista păcatelor care descriu natura decăzută a omului din Romani 1:30, unde versiunea AV îl traduce „disprețuitor". În plus, Domnul a folosit forma verbală (*hubrizō*) pentru a descrie tratamentul pe care avea să-L primească în timpul arestării şi judecării Sale (Lc. 18:32, „Îl vor batjocori").

Ce încurajare este acest fapt în evanghelizare! Am auzit mereu oameni spunând: „Sunt un păcătos prea mare pentru ca Dumnezeu să mă salveze pe mine!" Dar povestea lui Pavel ne dă dreptul să răspundem prin întrebarea: „Ai omorât vreodată pe cineva? Ai scos oare pe cineva afară din casa sa şi l-ai bătut în stradă?" Din fericire, majoritatea oamenilor nu a făcut aceste lucruri, dar, chiar dacă le-a făcut, Dumnezeu tot îi poate salva, aşa cum a făcut-o cu Pavel.

Versete de studiat: Citiți Faptele apostolilor 7:55–58, 8:1–4, şi 9:1–2, observând acțiunile lui Saul (Pavel).

Revelație

apokalupsis

Cuvântul grecesc *apokalupsis* (602) este compus din *kaluptō* (2572, „a învălui") și *apo* (575, „de la") redând ideea de „înlăturare a vălului" sau „revelație" a unor lucruri care mai înainte erau ascunse. Biblia ne învață că Dumnezeu a revelat adevărul Său prin Duhul Său, făcându-ni-l cunoscut nouă. Aceasta este și dorința lui Pavel, de exemplu, în Efeseni 1:17, unde se roagă să înțelegem adevărul pe care l-a revelat Dumnezeu.

În zilele noastre, unii oameni caută „o nouă revelație" (trebuie făcută distincția între „revelația" finalizată a lui Dumnezeu – Scriptura – și revelarea sau aflarea voii lui Dumnezei în vederea unei călăuziri, n.ed.). Alții spun: „Dacă m-aș «ruga suficient» și dacă aș «avea Duhul», Dumnezeu mi-ar da o revelație." Unei astfel de persoane, trebuie să îi răspundem cu blândețe: „Nu, nu îți va da." Este o *erezie* să crezi acest lucru. Dumnezeu deja a revelat ceea ce a intenționat să reveleze în Cuvântul Său și prin Duhul Său, care energizează acest Cuvânt. Dacă ne-am concentra pe Cuvânt, am deveni atât de ocupați studiindu-l încât nu am avea timp să „căutăm alte revelații". (Această interpretare reprezintă opinia autorului și nu opinia editurii, n.ed.)

Warren Wiersbe descrie foarte sugestiv acest lucru. Celebrul „editor de jurnale, William Randolph Hearst, a investit o avere colecționând comori de artă din întreaga lume. Într-o zi, domnul Hearst a găsit o descriere a unor obiecte de valoare și a dorit să le aibă, așa că și-a trimis agentul în străinătate pentru a le găsi. După luni de căutare, agentul i-a spus că a găsit în cele din urmă comorile de artă. *Ele se aflau în depozitul domnului Hearst.* El căutase cu frenezie niște obiecte valoroase pe care deja le deținea! Dacă ar fi parcurs catalogul comorilor sale, aceasta l-ar fi scutit de mult efort și multă cheltuială."[40]

Această istorioară îi descrie cu acuratețe pe mulți creștini de azi, unii dintre ei asemănându-se cu vechii gnostici. Gnosticismul, ajuns la apogeu în secolul al II-lea, se lăuda cu o cunoaștere mai profundă, superioară, pe care numai anumiți oameni o puteau dobândi. Mulți oameni caută azi o presupusă „viață mai profundă" sau „binecuvântări mai mari". Unii merg atât de departe încât să se întoarcă la ritualurile și ceremoniile VT, gândind că acestea au o semnificație mai profundă decât simplele adevăruri ale NT. Ce nebunie! Ca și William Randolph Hearst, ei habar nu au de comorile pe care deja le dețin. Care este „catalogul" comorilor noastre? Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă oamenii l-ar cerceta, ar găsi toate comorile pe care Dumnezeu ni le-a dat.

Versete de studiat: În Romani 16:25, ce face revelația lui Dumnezeu pentru noi? La ce revelație finală se referă 2 Tesaloniceni 1:7?

Cunoaştere (1)

ginōsis

Un cuvânt foarte des folosit în NT (apare de 224 de ori) şie încărcat de o profundă semnificaţie este *ginōsis*. În greaca clasică *ginōsis* (verbul *ginoskō*, 1097, „a cunoaşte") se referea, la început, la recunoaştere, la a cunoaşte ceva sau pe cineva prin vedere. Mai târziu, el a ajuns să însemne cunoaşterea dobândită prin experienţă personală.

Un sens foarte profund al acestui cuvânt îl găsim în Filipeni 3:10. Pavel scrie: „Şi să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi părtăşia suferinţelor Lui, şi să mă fac asemenea cu moartea Lui" (vezi şi 12 iulie). Cea mai mare dorinţă a lui Pavel era să-L cunoască pe Cristos, să fie într-o relaţie mai profundă şi mai intimă cu Domnul şi Stăpânul Lui. El nu dorea să ştie cât mai multe *despre* Domnul, ci dorea să-L cunoască pe Domnul Însuşi.

Există mai multe moduri prin care putem cunoaşte pe cineva. Putem cunoaşte pe cineva din punct de vedere *istoric*: putem afla trecutul său. Aceasta însă afectează numai mintea, nu şi inima. Putem cunoaşte pe cineva din punct de vedere *contemporan*, adică în prezent; putem afla atâtea informaţii citind despre cineva încât să ni se pară că deja cunoaştem acea persoană, dar totuşi nu este aşa. Putem, apoi, cunoaşte pe cineva prin *contact*, adică am putea să ne întâlnim cu acea persoană în realitate, dar aceasta înseamnă că acea persoană e doar o cunoştinţă a noastră, nu că există o cunoaştere intimă între noi. Prin contrast, cunoaştem unele persoane *personal*. Nu numai că le cunoaştem *după nume*, dar le cunoaştem şi *caracterul*. Cunoaştem inteligenţa lor, modul lor de gândire, sentimentele, reacţiile, dispoziţia, temperamentul, obiceiurile, idiosincrasiile lor. Aşa dorea Pavel să-L cunoască pe Domnul Lui.

Oare este dorinţa noastră cea mai mare aceea de a-L cunoaşte pe Domnul nostru? Oare dorim să-L cunoaştem pe El mai mult decât să cunoaştem orice altceva? Dar cum Îl putem cunoaşte? *Prin Cuvântul Său.*

În primul rând, trebuie să ne familiarizăm mai mult şi mai mult cu imaginea Lui din evanghelii, într-un mod *fotografic*. Aşa cum afirmă J. Sidlow Baxter, în paginile Evangheliilor putem vedea schiţa în detaliu a lui Isus. Aici Îl descoperim pe *adevăratul* Isus, Stăpânul universului, viu, parcă umblând în carne şi oase înaintea ochilor noştri. Când citim evangheliile, vedem gândurile, sentimentele, acţiunile, atitudinile, scopurile, valorile, actele Sale de caritate şi modul în care s-a purtat El cu oamenii.

În al doilea rând, trebuie să Îl cunoaştem pe Domnul din punct de vedere *doctrinar*. Epistolele NT conţin îndemnuri adresate Bisericii şi creştinilor referitor la modul de vieţuire şi slujire bazate pe ceea ce a fost şi a făcut El în evanghelii. E imposibil pentru creştini să crească, să se maturizeze şi să fie puternici în credinţă fără a avea sprijinul doctrinar din epistole. Predicarea doctrinară e cea care ne ajută să parcurgem aceşti paşi.

Versete de studiat: Ce ne porunceşte 2 Petru 3:18? Cum putem şti că Îl cunoaştem pe Domnul (1 Ioan 2:3-5; 3:24; 4:7; 4:13)?

Cunoaştere (2)

epignōsis

Ieri am analizat cuvântul *gnosis*, care înseamnă „cunoaştere prin experienţă". Însă, în Efeseni 1:17: „Şi mă rog ca Dumnezeul Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea un duh de înţelepciune şi de descoperire, în cunoaşterea Lui", Pavel foloseşte o formă mai intensă a acestui cuvânt, *epignōsis* (1922). Prin adăugarea prefixului *epi-* (1909, „pe, spre"), cuvântul capătă semnificaţia de „cunoaştere prin experienţă, personală, deplină şi minuţioasă". El are, de asemenea, şi sensul de „cunoaştere precisă şi corectă".[41] Cât de important este să Îl cunoaştem pe Dumnezeu deplin, precis, minuţios şi corect!

Atât în viaţa, cât şi în lucrarea mea de slujire, am fost pasionat de precizie. Urăsc ambiguitatea şi relativismul ce caracterizează vremea în care trăim. Pavel se referă aici la o doctrină precisă, la cunoaşterea exactă şi nu la ceva vag şi relativ, ce depinde de experienţa fiecărei persoane. Filosofiile moderne, care fac caz cu privire la „a avea o minte deschisă" şi la „toleranţă", erau străine de gândirea lui Pavel şi ar trebui şterse şi din mintea creştinilor de azi. Mulţi oameni de azi „au o râvnă pentru Dumnezeu, dar fără pricepere" (*epignōsis*, Rom. 10:2).

Nu, nu vom şti niciodată totul, dar cunoaşterea noastră este deplină în sensul că ştim ceea ce este bine şi rău şi de ceea ce este nevoie pentru o viaţă creştină. Şi, desigur, cunoaşterea noastră continuă să crească cu cât aprofundăm mai mult Cuvântul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, cunoaşterea noastră poate fi deplină clipă de clipă; putem cunoaşte chiar acum ceea ce Dumnezeu vrea ca noi să ştim, iar mâine vom şti şi mai mult; astfel că, în fiecare moment, noi trăim la întregul potenţial al cunoaşterii prezente.

Aceasta ar trebui să fie rugăciunea fiecărui pastor pentru turma sa, aşa cum a fost rugăciunea lui Pavel pentru credincioşii din Coloseni: „De aceea şi noi, din ziua când am auzit aceste lucruri, nu încetăm să ne rugăm pentru voi, şi să cerem să vă umpleţi de cunoştinţa voii Lui, în orice fel de înţelepciune şi pricepere duhovnicească; pentru ca astfel să vă purtaţi într-un chip vrednic de Domnul, ca să-I fiţi plăcuţi în orice lucru: aducând roade în tot felul de fapte bune, şi crescând în cunoştinţa lui Dumnezeu" (Col. 1:9–10).

Versete de studiat: În 2 Timotei 3:7, care este trista condiţie a persoanei nemântuite? În 2 Petru 1:3, ce beneficii avem prin faptul că Îl cunoaştem pe Cristos?

Adâncime (Lucruri adânci)

bathos

În ultimele două zile am analizat două cuvinte care însemnau **cunoaştere** şi am abordat în treacăt importanţa **adâncimii** cunoaşterii. Azi vom continua meditaţia de ieri încercând să înţelegem cuvintele lui Pavel din 1 Corinteni 2:9–10: „Dar, după cum este scris: «Lucruri, pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, aşa sunt lucrurile, pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc.» Nouă însă Dumnezeu ni le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar şi lucrurile adânci ale lui Dumnezeu."

Pentru mine este de mirare că atâţia creştini, şi chiar pastori, nu doresc profunzime, ci preferă să „rămână în ape puţin adânci". Nimic nu poate fi mai incitant decât „lucrurile adânci ale lui Dumnezeu". Varianta în limba greacă este: „adâncimile lui Dumnezeu". „Adâncimi" este traducerea grecescului *bathos* (899), de la care sunt derivate cuvintele englezeşti *bath* (baie) şi *bathysphere* (batisferă). Cuvântul este folosit în sens literal în pilda semănătorului, în care o parte din seminţe „a căzut pe locuri stâncoase, unde n-avea pământ mult: a răsărit îndată, pentru că n-a găsit un pământ adânc" (Mt. 13:5). Folosit în sens metaforic, ca aici, el se referă la măreţie, imensitate, profunzime, la ceva de nepătruns, la incomprehensibilitate.

Pavel mai foloseşte *bathos* în Efeseni 3:18, unde scrie despre dorinţa sa ca cele patru dimensiuni ale iubirii lui Dumnezeu: **lărgimea, lungimea, adâncimea** şi **înălţimea** să fie înţelese de credincioşi. Adâncimea iubirii lui Cristos sugerează *condescendenţa* iubirii Sale; cu alte cuvinte, ne arată că Dumnezeu S-a coborât până la nivelul nostru. Această dimensiune este, într-adevăr, cea mai minunată dintre cele patru. Aşa cum este foarte clar în Efeseni 2:1–5, omul nu poate fi mai depravat şi mai decăzut decât este descris aici. **Dar Dumnezeu** (vezi 25 martie) s-a aplecat către el şi l-a răscumpărat prin **iubirea** şi prin **harul** Său.

De ce a murit Cristos pentru noi? *Pentru că ne-a iubit.* Acest adevăr ne uimeşte şi mai mult dacă ne amintim că nu a fost nimic vrednic de iubit în noi. Romani 1:21–32 şi 3:10–18 sunt alte două texte care descriu cu claritate răutatea omului. Dar să Îi dăm slavă lui Dumnezeu pentru că *iubirea Sa* este mai adâncă decât *depravarea noastră.*

Versete de studiat: Ce anume este considerat adânc în Romani 11:33? Care este semnificaţia lui *bathos* în 2 Corinteni 8:2?

Lărgime

platos

Aşa cum am studiat ieri, în Efeseni 3:18, Pavel scrie despre marea sa dorinţă ca cele patru dimensiuni ale iubirii lui Dumnezeu – lărgimea, lungimea, adâncimea şi înălţimea – să fie înţelese de credincioşi. După ce am examinat **adâncimea**, se cuvine acum să abordăm **lărgimea**. Cuvântul grecesc este *platos* (4114), fiind aici folosit la figurat (ca şi în Apoc. 20:9) pentru a sugera marile întinderi ale pământului.[42] Deci, lărgimea iubirii lui Cristos arată *extinderea* iubirii Lui, cât de atotcuprinzătoare este.

Această lărgime a iubirii lui Cristos e prezentată şi în Efeseni 2:11–18, unde vedem faptul că Dumnezeu îi acceptă în mod egal în Cristos atât pe evrei, *cât şi* popoarele păgâne. Evreii credeau că mântuirea era numai pentru ei. Li se *spusese* despre iubirea lui Iahve, dar ei *n-au înţeles* niciodată cât de largă era aceasta. Iubirea lui Dumnezeu este peste toţi oamenii, fără nicio deosebire.

În Apocalipsa 5:9 întâlnim o altă dovadă a lărgimii acestei iubiri. Aici citim despre Isus că „a răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sângele Lui, oameni din orice seminţie, de orice limbă, din orice norod şi de orice neam". Ioan descrie mai departe în Apocalipsa 7:9 ceea ce a văzut ca rezultat al lărgimii acestei iubiri, şi anume *închinarea* tuturor popoarelor: „După aceea m-am uitat, şi iată că era o mare gloată, pe care nu putea s-o numere nimeni, din orice neam, din orice seminţie, din orice norod şi de orice limbă, care stătea în picioare înaintea scaunului de domnie şi înaintea Mielului, îmbrăcaţi în haine albe, cu ramuri de finic în mâini; şi strigau cu glas tare, şi ziceau: «Mântuirea este a Dumnezeului nostru, care stă pe scaunul de domnie, şi a Mielului!»"

Cât de mult ar trebui să-L lăudăm şi să ne închinăm Lui pentru lărgimea incomensurabilă a iubirii Sale! Vom continua mâine studiul celor patru dimensiuni ale iubirii lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Cum este folosit cuvântul lărgime în Apocalipsa 20:9 şi 21:16?

Lungime

mēkos

În continuarea studiului nostru privitor la cele patru dimensiuni ale iubirii lui Dumnezeu din Efeseni 3:18, am ajuns la **lungimea** iubirii. Cuvântul grecesc este *mēkos* (3372) şi se referă pur şi simplu la lungime. Aici simbolizează *durata* iubirii lui Cristos; cu alte cuvinte, acest cuvânt ne arată că iubirea Lui este eternă.

Iubirea lui Cristos pentru noi se întinde din veşnicia trecută până în veşnicia ce stă înainte. Efeseni 1:4, de exemplu, declară că Dumnezeu ne-a iubit în veşnicia *trecută*, iar 2:4 şi 7 ne vorbesc despre dragostea Lui în veşnicia *care stă înainte*. Ce gând minunat i-a dat Dumnezeu profetului Ieremia: „Te iubesc cu o iubire veşnică!" (Ier. 31:3). După cum mulţi oameni de ştiinţă consideră că timpul este „ce-a de-a patra dimensiune", la fel, iubirea lui Dumnezeu pentru poporul Său transcende universul fizic, incluzând însuşi timpul. Timpul este un lucru creat, deci Dumnezeu Şi-a iubit poporul înainte ca timpul să fi existat şi îl va iubi şi după ce timpul se va sfârşi.

Să ne gândim, de asemenea, şi la disertaţia lui Pavel pe acest subiect, în Romani 8. În versetul 35, el întreabă: „Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos?" Apoi enumeră o listă de lucruri despre care mulţi oameni cred că ne pot despărţi de această iubire. Apoi, în versetul 39, Pavel concluzionează: „nimic nu va fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru."

Cât de trist este că sunt atâţia care refuză să accepte doctrina siguranţei celui credincios, când Cuvântul lui Dumnezeu afirmă clar că *nimic* nu ne poate despărţi de El. După cum a spus Domnul Isus: „Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, şi ele vin după Mine. Eu le dau viaţa veşnică, în veac nu vor pieri şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea" (Ioan 10:27–28). Aceasta este o iubire veşnică, cuprinzând trecutul şi viitorul, cât şi această perioadă scurtă numită „timp".

Tot acest adevăr nu este numai *o mare încurajare*, ci este, de asemenea, un *minunat îndemn*. Cât de instabili suntem noi în sentimentele noastre spirituale! Deseori, punem dorinţele personale înaintea celor spirituale. Deseori, valorile umane le copleşesc pe cele spirituale. Observând lungimea iubirii lui Cristos ar trebui să ne ruşinăm. Dragul meu prieten creştin, să-L iubim „pentru că El ne-a iubit întâi!" (1 Ioan 4:19).

Vom încheia mâine studiul celor patru dimensiuni ale iubirii lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Citiţi Romani 8:35–39 observând siguranţa pe care o avem în Cristos.

Înălţime

hupsos

În încheierea studiului nostru privitor la cele patru dimensiuni ale iubirii lui Dumnezeu din Efeseni 3:18, am ajuns la **înălțimea** iubirii. Grecescul *hupsos* (5311) înseamnă la figurat elevare şi demnitate. Acest cuvânt apare, de exemplu, în Iacov 1:9–10: „Fratele dintr-o stare de jos să se laude cu *înălțarea* lui. Bogatul, dimpotrivă, să se laude cu smerirea lui", ceea ce înseamnă că „cei săraci, spre deosebire de bogați, sunt ridicați de către Dumnezeu".[43]

Înălțimea iubirii lui Cristos, deci, ne arată *poziția* la care au fost ridicați credincioşii; adică, ne arată scopul final şi suprem al lui Dumnezeu pentru noi. Ce binecuvântare! Nu numai că iubirea lui Cristos *s-a coborât* la noi, dar ea *ne şi ridică* la o nouă şi înaltă poziție.

Să citim Efeseni 2:6: „El ne-a înviat împreună şi ne-a pus să şedem împreună în locurile cereşti, în Hristos Isus." Gândiți-vă! Cristos ne iubeşte atât de mult încât ne-a unit cu El Însuşi. Să reformulăm astfel: Am fost ridicați din *adâncimea păcatului* nostru la *înălțimea slavei* Sale.

Iată un al text: „Vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să ne numim copii ai lui Dumnezeu! Şi suntem. Lumea nu ne cunoaşte, pentru că nu L-a cunoscut nici pe El. Preaiubiților, acum suntem copii ai lui Dumnezeu. Şi ce vom fi, nu s-a arătat încă. Dar ştim că atunci când Se va arăta El, vom fi ca El; pentru că Îl vom vedea aşa cum este. Oricine are nădejdea aceasta în El, se curăță, după cum El este curat" (1 Ioan 3:1–3). La ce înălțime mai mare am putea fi ridicați oare?

John R. W. Stott, în comentariul său, rezumă aceste patru dimensiuni făcând următoarea observație: „Dragostea lui Cristos este destul de „largă" ca să cuprindă întreaga omenire (în special iudei şi neamuri, tema acestor capitole), destul de „lungă" ca să dureze până în veşnicie, destul de „adâncă" pentru ca să ajungă până la cel mai de jos păcătos şi destul de „înaltă" pentru ca apoi să-l ridice în ceruri."[44] Lăsați ca aceste dimensiuni să devină reale în viața voastră!

Versete de studiat: În Iacov 1:9, care este cauza bucuriei noastre? În Apocalipsa 20:1–6, ce vor face sfinții lui Dumnezeu într-o zi?

Ochi

ophthalmos

Deseori, Pavel a subliniat în epistolele sale că Îl putem cunoaşte pe Dumnezeu numai prin Cuvântul Său care este insuflat de Duhul Sfânt, iar Efeseni 1:18 este unul din cele mai frumoase exemple: „şi să vă lumineze ochii inimii". Mulţi oameni spun azi că sunt în „căutarea iluminării", a „regăsirii de sine", şi multe astfel de expresii. Din acest verset putem afla ce părere a avut Pavel despre aceasta. Începând de azi, vom examina trei cuvinte.

Ochi este traducerea grecescului *ophthalmos* (3788), de unde a fost derivat şi cuvântul *oftalmolog*, adică doctor de ochi. În sens literal, termenul se referă la ochii fizici, ca atunci când Domnul nostru a vindecat un orb (Mc. 8:22–26). La sensul figurat, aşa cum este folosit în versetul pe care îl studiem noi, înseamnă „a deschide ochii minţii, [adică] a face pe cineva să perceapă şi să înţeleagă".[45] Domnul nostru a folosit acest cuvânt atunci când a ieşit înaintea lui Pavel pe drumul spre Damasc şi l-a însărcinat să meargă la popoarele păgâne „ca să le deschidă ochii, să se întoarcă de la întuneric la lumină" (Fapte 26:18).

Cuvântul este folosit, apoi, în sens negativ în Marcu 7:20–23, unde Domnul spune: „Ce iese din om, aceea spurcă pe om." Unul din aceste lucruri rele este „ochiul rău", adică a gândi şi a face răul. În mod tragic, aşa cum demonstrează existenţa pornografiei, mulţi oameni de azi au un ochi rău. De asemenea, Pavel scrie că problema oamenilor este că „frica de Dumnezeu nu este înaintea ochilor lor" (Rom. 3:18).

Ca exemplu pozitiv, doctorul Luca declara: „Căci au văzut ochii mei mântuirea Ta" (Lc. 2:30). De asemenea, Luca redă modul cum foloseşte Domnul acest cuvânt pentru a demasca ipocrizia fariseilor. În timp ce ei au criticat micile greşeli ale celorlalţi, înfăţişate printr-un pai în ochi, au falimentat în a recunoaşte propriile lor greşeli enorme, comparate cu o bârnă în ochi (6:41–42).

Aici este provocarea pentru noi: să deschidem ochii şi să înţelegem adevărul lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Ce trebuie să vadă ochii noştri conform Ioan 4:35? Care este problema oamenilor aşa cum este ea văzută în Faptele apostolilor 28:27?

Înțelegere

dianoia

Ieri am analizat semnificația spirituală a cuvântului **ochi**, așa cum este el folosit cu sensul metaforic, înțelegerea adevărului lui Dumnezeu. Pavel folosește un cuvânt apropiat în Efeseni 1:18 pentru a reda acest principiu: „și să vă lumineze ochii inimii, pentru înțelegerea nădejdii chemării Lui."

Înțelegere este traducerea grecescului *dianoia* (1271), care înseamnă „abilitate de a gândi, facultatea cunoașterii".[46] (Pentru un alt cuvânt tradus *înțelegere* și *a înțelege*, vezi 26 aprilie.) Așa cum spunea filosoful evreu din secolului I, Filon: „Ceea ce ochiul este pentru trup, este mintea pentru suflet."[47] Cu alte cuvinte, în timp ce ochiul *vede*, mintea este cea care *înțelege* ceea ce apare în fața vederii noastre. Așadar, Pavel vrea să spună că mințile noastre, abilitatea noastră de a gândi, capacitatea noastră de a cunoaște și de a înțelege, au nevoie de iluminare. Așa cum am văzut în studiile din 2 și 3 februarie, oamenii caută adevărul în știință, filosofie și religie, dar nu-l găsesc niciodată. Adevărul nu se găsește decât în Cuvântul lui Dumnezeu. Deci, Pavel afirmă că adevărul se găsește undeva în afara noastră, că avem nevoie de iluminare de la o sursă exterioară.

Există mai multe întrebuințări semnificative ale cuvântului *dianoia*. Domnul nostru îl folosește în Matei 22:37–38, unde rezumă primele patru din cele Zece Porunci într-una singură: „Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul (*dianoia*) tău. Aceasta este cea dintâi, și cea mai mare poruncă." Pavel îl folosește din nou în Coloseni 1:21 pentru a demonstra că pe noi, care eram odinioară străini de Dumnezeu în mințile noastre (adică în abilitatea noastră de a gândi și a înțelege), El ne-a împăcat și deci acum „gândim corect".

Petru folosește și el acest cuvânt într-un mod unic atunci când scrie: „De aceea, încingeți-vă coapsele minții voastre, fiți treji, și puneți-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus, la arătarea lui Isus Hristos" (1 Pet. 1:13). „Încingeți-vă" este traducerea lui *anazōnnumi*, care apare numai aici în NT. El provine din obiceiul răspândit în acele zile conform căruia oamenii își încingeau togile lungi cu o cingătoare sau cu o curea atunci când trebuiau să facă efort (vezi 3 octombrie). Sensul metaforei, așadar, este acela că mințile noastre trebuie să fie mereu pregătite pentru „exercițiul spiritual".

Versete de studiat: Conform Evrei 10:16, ce pune Dumnezeu în inimile și în mințile copiilor Săi? În 2 Petru 3:1, ce spune Petru despre scopul pentru care a scris cele două epistole ale sale?

Iluminare

phōtizō

Întorcându-ne pentru ultima dată la Efeseni 1:18: „şi să vă lumineze ochii inimii", ne oprim la un alt cuvânt. **Să lumineze** este traducerea verbului *phōtizō* (5461), care înseamnă „a da lumină, a străluci". Acesta, împreună cu substantivul *phōs* (5457; vezi 15–16 iunie), este şi rădăcina cuvântului *fotografie*.

Apostolul Ioan declară: „În El era viaţa, şi viaţa era lumina oamenilor. Lumina luminează în întuneric şi întunericul n-a biruit-o" (Ioan 1:4–5). Folosind *phōs* ca nume propriu, apostolul Ioan continuă să povestească cum Dumnezeu l-a trimis pe Ioan Botezătorul „ca martor, ca să mărturisească despre Lumină, pentru ca toţi să creadă prin el", şi că numai Cristos „era adevărata Lumină, care luminează pe orice om, venind în lume" (v. 7–9). Şi, chiar dacă Lumina a venit, oamenii „nu au putut să o înţeleagă" (v. 5, KJV), ci au continuat să umble de bunăvoie (Ioan 12:35) şi chiar să „rămână" (*menō*, „a rămâne într-un singur loc"; vezi 2 iunie) „în întuneric" (Ioan 12:46).

Pavel foloseşte *phōtizō* în 1 Corinteni 4:5 pentru a descrie judecata viitoare, în care Domnul „va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric, şi va descoperi gândurile inimilor". Oamenii cred că îşi pot ascunde faptele şi că se pot ascunde ei înşişi de Dumnezeu, dar într-o zi totul va fi descoperit.

În Efeseni 1:18, *phōtizō* vorbeşte despre dăruirea înţelegerii şi culminează cu ceea ce Pavel a spus. Iluminarea nu vine atunci când stăm pe podea, cu picioarele încrucişate, şi „contemplăm sunetul aplauzelor făcute cu o singură mână" (cum cere budhismul Zen), sau alte noţiuni fără sens, de felul acesta. Adevărata iluminare vine de la Cristos şi din Cuvântul Său.

Nici nu-mi mai amintesc de câte ori, în timpul studiului unui anume text dificil, a unui verset sau a unui cuvânt, Dumnezeu m-a iluminat şi, aşa cum spune expresia „s-a făcut lumină" am înţeles adevărul. Iată ce face Dumnezeu – El ne dă înţelegerea adevărului Său în minţile noastre. Suntem iluminaţi şi cunoaştem adevărul lui Dumnezeu prin „ochii noştri spirituali".

S-ar putea să nu aveţi ochii legendarului luptător şi pilot de teste Chuck Yeager, care putea vedea avioanele inamice de la cincizeci de mile depărtare, dar Dumnezeu v-a dat o vedere spirituală perfectă, numai să o folosiţi.

Versete de studiat: Ce anume a fost adus la lumină de Evanghelie (2 Tim. 1 :10)? Ce mare adevăr declară Apocalipsa 21:23?

Nemărginită mărime

huperballon megethos

Predicatorii vorbesc mult despre măreția lui Dumnezeu, dar cât de măreț *este* El cu adevărat? Există anumite cuvinte greceşti care ne dau o frântură despre acest lucru, ne pot ajuta să răspundem. Sunt mai multe cuvinte de felul acesta într-un singur verset, Efeseni 1:19: „şi care este față de noi, credincioşii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui."

Mărime este traducerea lui *megethos* (3174), care apare numai aici în NT, şi înseamnă „puternic" sau „măreț". Acest cuvânt cu siguranță nu era suficient de bun pentru Pavel, aşa că mai adaugă şi *huperballo* (**nemărginit,** 5235), care este un cunvânt compus din *huper* (5228, „peste, deasupra sau dincolo"), şi *ballō* (906, „a pune sau a arunca"). Sensul literal este „a arunca dincolo de ținta obişnuită", iar metaforic înseamnă a excela sau a depăşi. Sensul deplin al expresiei *huperballon megethos* exprimă, deci, o putere dincolo de limite, o putere care întrece orice măsură, care este „mai mult decât suficientă".

Un erudit grec face următorul comentariu: „Cuvântul *megethos* se întâlneşte numai aici în NT. Aceste *hapax legomena* (cuvinte folosite o singură dată) ale lui Pavel reflectă din nou bogăția minții marelui apostol în încercarea sa de a descrie minunile răscumpărării divine. Se poate observa cum Pavel lărgeşte limitele unor cuvinte încercând să le dea un sens cât mai bogat."[48]

Observați, de asemenea, că Pavel nu specifică ce anume depăşeşte puterea lui Dumnezeu. Implicația cuvintelor lui este că puterea lui Dumnezeu *depăşeşte totul.* Ce idee! Dumnezeul care nu numai că a creat universul, dar care L-a înviat pe Cristos din morți şi „i-a pus totul sub picioare şi L-a dat căpetenie peste toate lucrurile, Bisericii" (Ef. 1:22), are o putere care depăşeşte orice posibilitate de măsurare. Ce instrument existent ar putea să o măsoare? Pur şi simplu, Pavel nu putea să descrie suficient măreția şi maiestatea lui Dumnezeu şi, deşi greaca este o limbă atât de exactă, el tot întâmpina dificultăți în a-şi exprima gândurile. Şi, aşa cum vom vedea mâine, el încă e departe de a termina ceea ce are de spus.

Versete de studiat: Cum Îl descrie Deuteronomul 10:17 pe Dumnezeu? Ce ne spune Tit 2:13 cu privire la „marele" (*megas*) nostru Dumnezeu?

Putere (1)

dunamis

Aşa cum am văzut ieri, Efeseni 1:19 foloseşte mai multe cuvinte pentru a descrie puterea lui Dumnezeu: „şi care este faţă de noi, credincioşii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui." El îngrămădeşte cuvânt după cuvânt pentru a exprima acest adevăr.

Prima apariţie a cuvântului **putere** este sub forma *dunamis* (1411), de unde sunt derivate cuvinte precum *dinamic* şi *dinamită*. Folosit de peste 100 de ori în NT, acesta se referă la o putere foarte mare, inerentă, la abilitatea de a face minuni, şi la învingerea oricărei rezistenţe.

Există nenumărate explozibile incredibil de puternice în zilele noastre, cum ar fi C-4 Petin şi multe altele, care practic pot dărâma orice obstacol. Unul din membrii bisericii noastre, care a activat mulţi ani în armată, mi-a împărtăşit într-o zi o vorbă de duh amuzantă, pe care o auzise circulând în mijlocul specialiştilor în explozibile: „Nu există problemă atât de insurmontabilă încât să nu poată fi rezolvată prin aplicarea adecvată a unor explozibile puternice." Explozibilele nu au existat în timpurile străvechi şi, deci, Pavel cu siguranţă că nu se gândeşte la aşa ceva, dar, prin comparaţie, Pavel ne spune că avem la dispoziţia noastră o putere care poate învinge orice obstacol sau piedică în umblarea noastră creştină.

Acum trebuie să înţelegem că această putere este „faţă de noi, credincioşii". Oare aceasta înseamnă că Dumnezeu vrea ca noi să avem acest fel de putere înăuntrul nostru? *Da!* Rugăciunea lui Pavel este ca noi să cunoaştem puterea lui Dumnezeu *prin propria experienţă*. Înţelegeţi ideea? Nu avem nicio scuză dacă trăim o viaţă în mediocritate sau înfrângere, nu avem nicio scuză dacă trăim o viaţă plină de de suişuri şi coborâşuri, căci aceasta e contrar înseşi puterii care ni s-a dat.

De exemplu, Pavel i-a scris lui Timotei: „Căci Dumnezeu nu ne-a dat un duh de frică, ci de putere, de dragoste şi de chibzuinţă" (2 Tim. 1:7). Ca mulţi creştini, „timidul Timotei" avea tendinţa de a fi temător în a-L mărturisi pe Domnul, dar Pavel promite că Dumnezeu îi dă credinciosului puterea de a depăşi asemenea obstacole.

Versete de studiat: În Faptele apostolilor 1:8, ce ne învredniceşte să facem puterea Duhul Sfânt? Care este puterea lui Dumnezeu în 1 Corinteni 1:18?

Putere (2)

ischos

Efeseni 1:19 ne oferă încă o imagine a puterii imense a lui Dumnezeu: „şi care este faţă de noi, credincioşii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui." Ce-a de-a doua apariţie a cuvântului **putere** este sub forma cuvântului grecesc *ischos* (2479) şi se referă la putere şi abilitate (în special fizică). Oare această abilitate fizică înseamnă că putem sări peste clădiri înalte dintr-un singur salt? Desigur că nu. Dar, atunci când suntem în slăbiciune, Dumnezeu ne dă putere fizică şi vitalitate mai mult decât ne putem noi imagina.

Lângă acest cuvânt stă **lucrarea**, adică grecescul *energeia* (1753, de unde avem cuvântul *energie*, vezi 31 mai), care se referă la puterea în acţiune; el exprimă o acţiune în curs de desfăşurare, o forţă care acţionează, care este activă. Următorul cuvânt este **tărie**, care este traducerea lui *kratos* (2904), „puterea transpusă în acţiune". Eruditul grec John Eadie compară cele două cuvinte astfel: „*Ischus* [putere], pentru a da un exemplu familiar, este puterea care se poate găsi într-un braţ, *kratos* [tărie] este acest braţ întins sau ridicat într-un scop anume, iar *energeia* [lucrare] este acelaşi braţ pus propriu-zis la muncă, îndeplinind rezultatul preconizat."[49]

Ce imagine! Şi iată ceea ce vrea Dumnezeu ca noi să ştim! Aceste trei cuvinte apar, de asemenea, împreună, în Efeseni 6:10: „Încolo, fraţilor, întăriţi-vă [*endunamoō*] în Domnul şi în puterea [*kratos*] tăriei Lui [*ischus*]."

Punând laolaltă toate aceste lucruri, înţelegem că Pavel se roagă (şi orice pastor ar trebui să se roage) ca noi să putem cunoaşte măreţia abundentă şi incomensurabilă a puterii Sale inerente, de neînvins, o putere care este la lucru, arătând puterea tăriei Lui.

De ce foloseşte Pavel atâţia termeni? După cum scrie John Eadie din nou: „Folosirea atâtor termeni vine din dorinţa lui Pavel de a prezenta Puterea lui Dumnezeu în toate etapele ei; căci spectacolul este atât de minunat, încât apostolului îi place să-l admire şi să-l contemple. Epitet după epitet, niciunul nefiind pus la întâmplare, ci cu un scop specific. În emoţia sa mentală, scriitorul este nerăbdător să dea o formă gândurilor sale, şi, după toate eforturile, se lamentează de sărăcia limbajului său."[50]

Într-adevăr, când este vorba despre a-L descrie pe Dumnezeu, nici măcar inteligenţa strălucită a lui Pavel nu poate găsi cuvinte potrivite. Limbajul uman este pur şi simplu prea limitat.

Versete de studiat: În Faptele apostolilor 19:20, ce anume se răspândea cu „putere [*kratos*]"? În 1 Petru 4:11, ce abilitate (*ischus*) avem după puterea pe care ne-o dă Dumnezeu?

Putere (3)

dunamis

Pentru a ne reîntoarce la cuvântul *dunamis* (1411), pe care l-am analizat în 28 februarie, vom aborda un alt verset, unul din cele care ilustrează cel mai bine puterea lui Dumnezeu, aşa cum apare în Cuvântul Său: „Iar a Celui ce, prin **puterea** care lucrează în noi, poate să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim noi, a Lui să fie slava în Biserică şi în Hristos Isus, din neam în neam, în vecii vecilor! Amin" (Ef. 3:20–21).

Primul adevăr pe care trebuie să-l observăm aici este că Dumnezeu „poate". De mai multe ori, Scriptura afirmă ceea ce Dumnezeu este în stare să facă. Sub ameninţarea de a fi aruncat în cuptorul aprins pentru că nu s-au închinat lui Nebucadneţar, Şadrac, Meşac şi Abed-Nego au răspuns: „Iată, Dumnezeul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul aprins, şi ne va scoate din mâna ta, împărate" (Dan. 3:17). (Vezi şi *Versete de studiat* pentru azi, pentru alte asemenea instanţe.)

Dumnezeu poate „să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim noi". „Nespus mai mult" este o expresie uimitoare. Este un cuvânt foarte rar, *huperekperissou*. Prefixul *hyper* înseamnă „peste, dincolo de sau deasupra", prima prepoziţie *ek* înseamnă „afară din sau de la", iar rădăcina *perissos* înseamnă „peste şi deasupra, mai mult decât suficient". Nu era suficient pentru Pavel să spună că *Dumnezeu poate face mai mult decât e suficient*, el a dorit să spună că Dumnezeu poate face *mult peste şi dincolo* de acest *mai mult decât suficient*. Ce paradox! Cum poate face cineva mai mult decât mai mult decât suficient?

Dar nici atât nu este de ajuns, pentru că Pavel adaugă „peste" (*huper*). Ideea completă este aceea că Dumnezeu nu numai că poate face *mai mult decât suficient* şi *mult peste şi dincolo* decât *mai mult decât suficient*, dar poate face chiar *mai mult* decât mult peste şi dincolo decât mai mult decât suficient. Pe scurt, Dumnezeu poate face infinit mai mult decât poate „cere" sau chiar „gândi" oricare dintre noi.

Toate aceste cuvinte rămân inadecvate, însă, pentru a descrie **puterea** lui Dumnezeu, Martyn Lloyd-Jones spunea: „Toate superlativele noastre nu pot descrie puterea lui Dumnezeu. Adăugaţi-le unul după altul, înmulţiţi-le, adunaţi-le din nou, înmulţiţi-le iar şi tot nu veţi reuşi să o descrieţi."[45] Şi să ne amintim că este vorba despre aceeaşi putere care „lucrează în noi".

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând în fiecare ceea ce Dumnezeu poate să facă: Matei 10:28; 2 Corinteni 9:8; Filipeni 3:10; Evrei 7:25; Iuda 24.

Putere (4)

exousia

Un alt cuvânt din NT grecesc tradus prin cuvântul **putere** este *exousia* (1849), deseori tradus prin „autoritate". În greaca epocii clasice, *exousia* denota o libertate nelimitată de acțiune, putere, autoritate, precum și dreptul de a acționa.[52] Aceste sensuri sunt evidente, de asemenea, în toată Scriptura.

Autoritatea și dreptul lui Dumnezeu de a acționa sunt evidente în absoluta Sa suveranitate. Cea mai ilustrativă este imaginea lui Dumnezeu din Romani 9:21: „Nu este olarul stăpân pe lutul lui, ca din aceeași frământătură de lut să facă un vas pentru o întrebuințare de cinste și un alt vas pentru o întrebuințare de ocară?" Faptele apostolilor 1:7 declară, de asemenea, că Dumnezeu are autoritatea de a controla **vremurile** și **soroacele** (vezi 27 august).

Autoritatea lui Cristos este la fel de vie. În Matei 9:2–8, în timp ce Isus vindecă și iartă păcatele, El declară că numai Dumnezeu are „puterea" (autoritatea) de a face aceasta. Aici, de fapt, este clară pretenția lui Isus de a fi divin. De asemenea, Isus învăța cu „autoritate", spre deosebire de cărturari, care învățau numai potrivit tradiției și rațiunii umane (Mc. 1:22). Era aceeași „autoritate" care i-a dat Lui dreptul de a curăța Templul de aceia care îl profanaseră făcând negoț în el (Mt. 21:12–13, 23).

Este uimitor, dar prin **harul** minunat al lui Dumnezeu (vezi 13 februarie), creștinului i s-a dat *exousia*. Cel mai notabil verset este Ioan 1:12, care declară că, prin credința noastră în Cristos avem „puterea" (dreptul) de a fi numiți „fiii lui Dumnezeu". Creștinul, de asemenea, are „libertatea" în Cristos de a proceda așa cum dorește, atâta timp cât nu violează porunca biblică sau nu devine „o piatră de poticnire pentru cei slabi" (1 Cor. 8:9; 4–6, 12, 18). Martin Luther a afirmat corect: „Creștinul este stăpânul, absolut liber, a toate, supus nimănui. Creștinul este slujitorul absolut dedicat al tuturor, supus tuturor."[53]

Versete de studiat: În Coloseni 1:13, din „puterea" cui am fost eliberați? În Apocalipsa 22:14, la ce are dreptul un adevărat credincios?

Plinătate (1)

plērōma

Cuvintele greceşti traduse prin **plinătate** (substantivul *plērōma* [4138] şi verbul *plēroō* [4137]) apar de peste 100 ori în NT. Efeseni 1:22–23 este un exemplu deosebit de remarcabil: „El I-a pus totul sub picioare şi L-a făcut cap peste toate, pentru Biserică, care este trupul Lui, plinătatea Celui Care umple totul în toţi" (NTR). *Plērōma* se referă la „ceea ce este umplut". Acest cuvânt era folosit cu referire la un vas care se umplea cu marinari, vâslaşi, soldaţi şi chiar încărcătură. Acelaşi cuvânt este apoi folosit ca verb („umple") în a doua parte a versetului. Timpul verbului este un participiu prezent, ceea ce arată o acţiune continuă. Un aspect al acestui fapt este că Cristos umple Biserica cu propria Sa viaţă.

Un alt aspect, însă, este şi acela că *Biserica este, de asemenea, plinătatea Lui.* Cu alte cuvinte, aşa cum capul trebuie să aibă un corp care să-l întregească, tot aşa, Cristos trebuie să aibă o Biserică care să-I manifeste slava. Jean Calvin s-a exprimat în aceste cuvinte foarte profunde: „Aceasta este cea mai mare onoare a Bisericii, anume faptul că, până nu se uneşte El cu noi, Fiul lui Dumnezeu se consideră într-o anumită măsură incomplet. Ce consolare este pentru noi să aflăm că, până ce nu suntem în prezenţa Lui, El nu are toate mădularele şi nici nu doreşte să fie privit ca fiind întreg. Deci, în prima epistolă către Corinteni [1 Cor. 12:12–31], când apostolul vorbeşte despre metafora unui corp uman, el include sub numele lui Cristos întreaga Biserică."[54]

Ce afirmaţie importantă! Creatorul atotputernic, perfect şi întreg prin El Însuşi, alege să Se considere pe Sine, într-un anumit sens, incomplet fără Biserica Sa! Ce idee extraordinară! Deci, ideea deplină redată aici în declaraţia lui Pavel este că *Cristos continuă să umple Biserica, astfel încât Biserica să fie expresia deplină a lui Cristos.*

O altă folosire uimitoare a termenului *plērōma* apare în Romani 13:10: „Dragostea nu face rău aproapelui: dragostea deci este împlinirea Legii". Ultimele şase din cele Zece Porunci privesc relaţia noastră cu ceilalţi oameni. Dacă noi suntem plini de dragoste, îi vom trata pe ceilalţi corect. Mâine vom privi la altă folosire profundă a acestui cuvânt.

Versete de studiat: Cu ce vom fi umpluţi, conform Efeseni 5:18? În ce mod dovedeşte Coloseni 2:19 divinitatea lui Cristos?

Plinătate (2)

plērōma

Pentru a completa studiul de ieri al cuvântului *plērōma* (4138), vom adăuga că un alt mod de a traduce acest cuvânt este prin „stăpânire" sau alte forme similare. De fapt, această traducere se potriveşte în toate cazurile formelor greceşti folosite în Efeseni:

- 1:23 – „[Biserica], care este trupul Lui, [stăpânirea] Celui ce [stăpâneşte] totul în toţi"
- 4:10 – „ca să [stăpânească] toate lucrurile"
- 4:13 – „la înălţimea staturii [stăpânirii] lui Cristos"
- 5:18 – „fiţi [stăpâniţi] de Duh"

Având acest lucru în minte, am putea să traducem Efeseni 3:19 astfel: „ca să ajungeţi plini de toată stăpânirea lui Dumnezeu." A fi plini de plinătatea lui Dumnezeu înseamnă că suntem goliţi de sine şi suntem total stăpâniţi de El. Haideţi să ne exprimăm astfel: *A fi plini de plinătatea lui Dumnezeu înseamnă a fi dominaţi de stăpânirea Sa.*

În acest punct, am putea întreba: „Dar cum este posibil să fii total dominat de Dumnezeu? Cum este posibil ca fiecare gând, impuls, valoare şi scop din viaţa ta să fie total dominate de Dumnezeu?"

Un exemplu ne va ajuta. Dacă suflăm aer într-un balon, putem spune: „Acest balon este plin cu aer." Apoi, putem sufla încă puţin şi din nou putem spune: „Este tot plin, dar este mai mare." În acelaşi mod, putem fi azi umpluţi de plinătatea Lui, iar mâine să fim şi mai plini. Acesta este, într-adevăr, un proces continuu. Cât de tragic este atunci când credincioşii, fie membri simpli în biserică sau predicatori, cred că au crescut suficient sau că ştiu destul! Să ne întrebăm pe noi înşine: „Oare sunt eu plin de toată „plinătatea lui Dumnezeu"? Sunt eu total sub stăpânirea Sa?

Charles Spurgeon a scris: „Cu cât ştim mai mult, cu atât suntem mai conştienţi de ignoranţa noastră cu privire la ce nu cunoaştem." El continuă citându-l pe Thomas Chalmers, un teolog al secolului al XIX-lea, profesor de teologie la Edinburgh şi unul din cei mai mari predicatori ai acelei perioade. Împrumutând un termen de comparaţie din matematică, Chalmers spunea studenţilor săi: „Cu cât este mai mare diametrul luminii, cu atât este mai mare perimetrul întunericului." Cu alte cuvinte, aşa cum concluzionează Spurgeon: „Cu cât un om ştie mai multe, cu atât intră în mai multe puncte de contact cu necunoscutul."[55] Altcineva a exprimat acest lucru chiar mai succint: „Cunoaşterea este descoperirea ignoranţei."

Vom concluziona aceste gânduri mâine.

Versete de studiat: Ce promisiune este inclusă în Romani 15:14? Chiar şi în dificultăţi, cu ce anume era Pavel umplut, potrivit cu 2 Corinteni 7:4?

Plinătate (3)

plērōma

Ieri am vorbit despre ce înseamnă a fi stăpâniți total de Dumnezeu. Practic, cum putem fi în întregime stăpâniți de Dumnezeu?

În primul rând, vom fi stăpâniți de Dumnezeu atunci când citim Cuvântul Său. Citirea acestor meditații zilnice demonstrează cu siguranță dorința voastră de a creşte spiritual; citirea Scripturii deschide uşa creşterii spirituale pentru un creştin. Fie că citiți Biblia într-un an (ceea ce puteți face citind trei capitole şi jumătate pe zi), fie că citiți o epistolă a lui Pavel pe lună, citind un capitol pe zi şi, deci, trecând de mai multe ori prin acea epistolă, fie că urmați vreo altă metodă, trebuie să evitați să citiți mecanic, doar pentru a vă „face datoria". Trebuie să citiți căutând să înțelegeți ceea ce este scris şi să meditați la ceea ce citiți. A citi un singur verset şi a-l înțelege este mult mai bine decât a citi trei capitole şi a nu înțelege nimic. Vă sugerez să scrieți într-un carnețel lecțiile pe care le învățați şi binecuvântările pe care Dumnezeu vi le dă. Când aveți întrebări, notați-le şi întrebați-l pe pastor.

În al doilea rând, vom fi stăpâniți de Dumnezeu atunci când ne supunem predicării şi învățăturii expozitive a Cuvântului lui Dumnezeu ca fiind adevărul absolut. Dacă sunteți într-o biserică în care predicarea Cuvântului lui Dumnezeu nu este lucrarea prioritară, atunci găsiți una în care este. Scriptura este foarte clară cu privire la această problemă (vezi 18 mai), căci nu există o altă aşa-numită lucrare care să poată aduce o creştere reală.

În al treilea rând, vom fi stăpâniți de Dumnezeu atunci când ne supunem învățăturilor pe care le citim şi le auzim. Cunoştințele fără aplicație sunt fără valoare – sunt chiar distructive. Aşa cum Pavel a spus corintenilor: „cunoştința îngâmfă, dar dragostea zideşte" (1 Cor. 8:1). Cunoştințele, singure, ne transformă în niște aroganți. Aplicarea a ceea ce ştim ne face smeriți.

În al patrulea rând, vom fi stăpâniți de Dumnezeu atunci când petrecem timp în rugăciune. Rețineți că nu le veți putea face pe primele trei – citirea, ascultarea şi aplicarea – dacă nu vă rugați. De fapt, acestea sunt imposibil de realizat fără rugăciune. Dacă nu intrați în comuniune cu Dumnezeu (1 Tes. 5:17), nu veți înțelege ceea ce citiți, nu veți vrea să ascultați predicile şi nu veți aplica nimic pentru că nu vă smeriți înaintea lui Dumnezeu. Numai prin rugăciune vă veți putea mărturisi păcatele (1 Ioan 1:9), veți putea cere înțelepciune (Iac. 1:5) şi vă veți putea ruga pentru ceilalți (Col. 1:9; 1 Tes. 5:25).

Versete de studiat: În Faptele apostolilor 12:24 şi 19:20, ce anume „se răspândea" şi „se mărea"? Care este provocarea lui Petru pentru noi în 2 Petru 3:18?

Greşeli

paraptōma

Când e vorba de oameni, există diferite abordări ale „problemei păcatului". Sunt, desigur, oameni care nu recunosc deloc că există vreo „problemă a păcatului". Asemenea oameni văd păcatul ca pe un accident, o greşeală sau o imprudenţă. Alţii îl văd ca pe o „slăbiciune tolerabilă" sau pur şi simplu ca „imaturitate". Teologia liberală, reprezentată de oameni precum Robert Schuller, consideră că „esenţa păcatului este lipsa aprecierii de sine". Pe lângă aceste abordări se observă, de asemenea, în zilele noastre, o generală ignorare a păcatului. Mai rău este faptul că mulţi predicatori moderni, chiar şi dintre evanghelici, nu abordează deloc păcatul.

Printr-un dramatic contrast, există două cuvinte greceşti care redau cu claritate părerea lui Dumnezeu despre păcat. Ambele cuvinte se găsesc împreună în Efeseni 2:1, unde Pavel declară că noi „eram morţi în greşelile şi în păcatele noastre".

Vom examina cuvântul **păcat** mâine. Cuvântul **greşeli** este traducerea lui *paraptōma* (3900), care este compus din *para* (3844), „pe lângă, pe margine", şi *piptō* (4098), „a cădea". Cuvântul, deci, ilustrează o deviere într-o parte sau cealaltă. El era folosit uneori de către vechii greci pentru a descrie o eroare, o greşeală de judecată sau o gafă. Dar ideea aceasta nu este nici măcar sugerată în NT.[56] În NT este folosit mai degrabă cu sensul unui act deliberat, cu consecinţe serioase. De fapt, **greşeli** se referă la *o deviere deliberată de la poruncile lui Dumnezeu.*

În Romani 5:15–20 întâlnim cuvântul *greşeală* (*paraptōma*) folosit de mai multe ori pentru a descrie cu claritate păcatul lui Adam ca o deviere deliberată de la porunca lui Dumnezeu: „prin greşeala unuia singur, cei mulţi au fost loviţi cu moartea [...] prin greşeala unuia singur, moartea a domnit prin el singur [...] printr-o singură greşeală, a venit o osândă, care a lovit pe toţi oamenii [...] Ba încă şi Legea a venit pentru ca să se înmulţească greşeala. Dar unde s-a înmulţit păcatul, acolo harul s-a înmulţit şi mai mult."

Care este semnificaţia? Aceea că suntem toţi păcătoşi în mod deliberat. Noi, ca şi Adam, Acan, Saul şi Israel, încălcăm în mod voit poruncile lui Dumnezeu. Noi nu facem pur şi simplu greşeli; nu comitem imprudenţe; nu comitem „erori". Noi suntem *păcătoşi în mod deliberat.* Noi păcătuim nu pentru că „diavolul ne-a făcut să păcătuim", nu pentru că este vina partenerului de viaţă, nu pentru că am avut o copilărie nefericită. Păcătuim pentru că alegem să păcătuim; deviem de la poruncile lui Dumnezeu.

Dar să-I mulţumim lui Dumnezeu pentru **iertarea** Sa! (vezi 25 ianuarie).

Versete de studiat: În Galateni 6:1, care sunt cele două lucruri pe care trebuie să le facem pentru un creştin care este „căzut în greşeală" (*paraptōma*)? Ce adaugă Iacov 5:16?

Păcat

hamartia

Un al doilea cuvânt ilustrativ pentru **păcat**, folosit în NT, este *hamartia* (266), din verbul *hamartanō* (264), „a rata ținta". Verbul era folosit în greaca veche cu referire la un lăncier care rata ținta atunci când arunca cu sulița. Apoi a ajuns să fie folosit în sens etic, însemnând a nu se ridica la înălțimea unui standard sau a nu atinge un scop sau un standard. Versetul reprezentativ pentru acest principiu este Romani 3:23: „Căci toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu." Ce este păcatul? *Ratarea țintei.* Care este deci ținta noastră? *Slava lui Dumnezeu.* Cu alte cuvinte, ținta noastră este să fim vrednici de slavă, *dar o ratăm de fiecare dată.*

În comentariul său asupra cărții Romani, William Barclay afirmă următoarele: „De obicei, avem o idee greșită despre păcat. Am fi imediat de acord că hoțul, ucigașul, cuțitarul, bețivul și gangsterul sunt păcătoși, însă, de vreme ce majoritatea dintre noi suntem cetățeni respectabili, în adâncul inimii credem că păcatul nu prea are a face cu noi. Ne-am supăra dacă ne-ar spune cineva că suntem păcătoși și că merităm să mergem în iad. Dar *hamartia* ne pune față în față cu ceea ce este păcatul, cu eșecul de a nu fi ceea ce trebuie să fim și ceea ce am putea fi."[57]

Într-adevăr, o concepție greșită obișnuită despre păcat este că el este ceva ce *facem* noi, când, de fapt, păcatul este ceva ce *nu facem*. Și care este acel lucru pe care nu-l facem? Nu ne ridicăm la standardul de sfințenie al lui Dumnezeu. Dumnezeu este sfânt, perfect, absolut pur; deci, păcatul nostru este faptul că nu ne ridicăm la acel standard. Toate „păcatele" pe care le facem sunt rezultatul a ceea ce *nu facem*. Ce mult ratăm slava lui Dumnezeu!

Punctul de vedere al omului referitor la păcat este cu adevărat distorsionat și pe bună dreptate; păcatul din viața sa îi distorsionează percepția asupra păcatului și a vinei sale. Dar perspectiva lui Dumnezeu este clară – omul s-a îndepărtat în mod voit de Legea lui Dumnezeu și nu a atins standardul lui Dumnezeu de sfințenie.

Încă o dată, să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru **iertarea** Sa (vezi 25 ianuarie).

Versete de studiat: De câte ori este menționat păcatul în Romani 6? Reamintiți-vă ce înseamnă „a fi morți în greșelile și păcatele voastre" (vezi 12 ianuarie). Din fericire, ce altceva se înmulțește atunci când se înmulțește păcatul, conform Romani 5:20 (vezi 13–14 februarie)?

Lume

kosmos

În funcție de context, cuvântul **lume** (*kosmos*, 2889) poate avea mai multe semnificații: pământ, rasa umană, etc. Totuși, în cele 188 de apariții, el se referă de obicei la „sistemul de valori al lumii" sau la „ordinea lumii", adică la valorile, plăcerile, dispozițiile, filosofiile, scopurile, instinctele, atitudinile și acțiunile societății. Acest sistem este în totalitate centrat pe om și ușor de recunoscut în societatea umanistă și relativistă de azi.

Să ne gândim la următorul contrast: Cuvintele lui Isus au fost „Facă-se nu voia mea, ci voia *Ta*"; cuvintele omului sunt: „Nu voia Ta, ci *a mea* să dę facă." Așa cum scria Martyn Lloyd-Jones: „Oamenii gândesc cum gândește lumea. Își iau opiniile direct formulate din ziarele lor preferate. Chiar și aspectul lor exterior este controlat de lume și de moda ei schimbătoare."[58]

Stăpânirea lumii în inima omului se poate vedea azi în fiecare domeniu al vieții. Fraza aceasta populară, „Sunt propriul meu stăpân!", este falsă și ridicolă, pentru că fiecare om este dominat de lume. De exemplu, majoritatea oamenilor pur și simplu „urmează moda", moda în îmbrăcăminte, în coafură, în moralitate și în nenumărate alte lucruri. Majoritatea oamenilor cred că aceste curente în modă sunt izolate, că sunt fără legătură între ele și că nu au sens. Din contră, aceste curente în modă nu sunt izolate; ele sunt parte a unei filosofii care stă în spatele lor – *spiritul lumesc*. Legalismul afirmă că a fi lumesc înseamnă să facem sau să nu facem anumite lucruri, cum ar fi să nu jucăm cărți, să nu mergem la film, iar femeile să nu poarte pantaloni. A fi lumesc, însă, nu înseamnă ceva ce *facem*, ci mai degrabă este ceva ce *credem*. Comportamentul exterior este cu siguranță o manifestare în exterior a ceea ce credem, dar a fi lumesc este o atitudine, un sistem de gândire, o filosofie.

Toți oamenii, bărbați și femei, chiar și creștinii, sunt într-un fel sau altul dominați de lume. De ce? Pentru că suntem oameni; suntem păcătoși. Numai Duhul lui Dumnezeu ne poate da victorie asupra acestei dominații. Dar cât de tragic este atunci când creștinii sunt dominați de lume! Acesta este motivul pentru care ni s-au dat porunci precum 1 Ioan 2:15: „Nu iubiți lumea, nici lucrurile din lume. Dacă iubește cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în El."

Versete de studiat: Citiți 1 Ioan 4, observând semnificația cuvântului **lume**. În lumina acestui lucru, ce promisiune este dată credinciosului în 1 Ioan 5:4?

Omul vechi

palaios anthropos

Opusul **omului nou** (vezi 1 ianuarie) este **omul vechi**. Un verset cheie este Romani 6:6: „Ştim bine că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, pentru ca trupul păcatului să fie dezbrăcat de puterea lui, în aşa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului." Destul de ciudat, dar acest verset a fost un motiv de controversă timp de multe secole. Problema nu era dacă devenim sfinţi în Cristos sau nu – toţi sunt de acord cu acest aspect – ci mai degrabă *cum* se realizează această sfinţenie.

Toată neînţelegerea vine din presupunerea greşită că Romani 6:6 se referă la ceva ce se întâmplă prin propria noastră experienţă, adică ceva ce facem prin propriile noastre eforturi, ceva ce vine drept rezultat al propriei noastre lupte împotriva păcatului. *Dar aceasta este exact opusul a ceea ce afirmă textul.*

Cheia pentru înţelegerea acestui verset este să observăm că *toate timpurile verbale din Romani 6 sunt la timpul trecut* (aorist sau perfect). Cu alte cuvinte, fiecare timp verbal care se referă la identificarea noastră cu Cristos în moartea Sa este la un timp care exprimă o acţiune încheiată în trecut. Deci, Romani 6:6 afirmă că „omul nostru cel vechi *a fost* răstignit" cu mult timp în urmă, când a murit Cristos, iar acest lucru fost încheiat atunci şi acolo. Versetul nu afirmă că trebuie să ne trezim în fiecare dimineaţă şi să ne „răstignim din nou faţă de păcat". Mai degrabă, spune că, prin *actul de justiţie al lui Dumnezeu*, nu prin efortul nostru, vechiul om a fost „răstignit" şi, deci, „distrus". **Vechi** este traducerea cuvântului *palaios* (3820), care înseamnă „vechi în sensul de uzat, decrepit, nefolositor".[59] Deci, persoana uzată, decrepită, nefolositoare, care eram, a fost „distrusă" (timpul trecut de la verbul *katargeō*, 2673), „făcută inactivă, scoasă din uz, anulată, nimicită, terminată". Aceasta a fost înlocuită de noul om.

Pe baza dovezilor lingvistice, vechiul om nu se poate referi decât la un singur lucru: *la tot ceea ce noi eram în Adam*, adică: vina, pedeapsa, puterea şi dominaţia păcatului. Poate dorim imediat să întrebăm: „Dar eu încă *păcătuiesc* – de ce ?" Mâine ne vom ocupa de această întrebare. Ideea de aici este că păcatul nu mai ne *conduce* viaţa, aşa cum era înainte. Nu mai suntem dominaţi de păcat cum eram înainte. Vechiul om a dispărut datorită a ceea ce Cristos a făcut la Calvar. Noi nu suntem *fără de păcat*, aşa cum vom vedea, ci „păcătuim *mai puţin*", pentru că *nu mai suntem dominaţi şi controlaţi de păcat.* Dacă păcatul era odată stăpân, acum Cristos este stăpânul.

Versete de studiat: Care este contrastul din Romani 7:6 („veche" este *palaiotes*, „antică")? *Palaios* înseamnă şi „ceva ce nu e recent, ceea ce există de mult". Care este, deci, ideea din 1 Ioan 2:7?

Carne (1)

sarx

Dacă **omul cel vechi** a fost distrus, de ce mai păcătuim încă? Pavel ştia că această întrebare şi-o vor pune mulţi, aşa că, după capitolul 6 din Romani, în capitolul 7 se plânge de păcatele „cărnii" sale. Deşi omul cel vechi nu mai este, iar păcatul nu mai domneşte în viaţa noastră, „**carnea**" încă rămâne.

Grecescul *sarx* (4561) apare de optzeci şi nouă de ori în epistolele lui Pavel (în afară de Evrei) şi se referă la: trupul fizic, de treizeci şi şapte de ori (ex.: Rom. 2:28), umanitate sau ceea ce este omenesc de douăzeci şi cinci de ori (3:20) şi un *rău inerent în natura umană,* de douăzeci şi şapte de ori (7:5). Romani 7:5 numeşte cel de-al treilea sens „patimile păcatelor".

„Patimile" este un vechi cuvânt sinonim cu „impulsuri", corespondentul grecescului *pathēma* (3804), derivat de la *pathos* (3806; de unde şi *patologie*), şi „se referă la emoţiile, sentimentele şi impulsurile sufleteşti, pe care nu omul şi le produce, ci se află deja în sine, prin intermediul cărora poate fi chiar indus în eroare." În greaca clasică, „el avea un sens predominant negativ, de pasiune."[60] Putem, într-adevăr, să fim induşi în eroare de pasiunile noastre.

„Carnea" reprezintă, deci, înclinaţiile egoiste, perversitatea şi înclinaţiile centrate pe sine, dorinţa de satisfacere de sine şi de împlinire a poftelor care este inerentă în natura noastră morală. Deşi Satana este sursa ultimă a răului, cel mai mare duşman al nostru este chiar sinele nostru, carnea noastră. Martin Luther avea dreptate spunând: „Mă tem mai mult de propria mea inimă decât de papă şi de toţi cardinalii, căci în mine se află cel mai mare papă, sinele meu."

Avem două „stări de spirit", una *înaltă* şi alta *joasă;* cea înaltă este spiritualitatea noastră şi cea joasă este carnea. Cea înaltă este prezentă datorită Duhului Sfânt care locuieşte în noi (Rom. 8) şi cea joasă rămâne pentru că noi trăim încă în trup. Aceasta este şi ideea lui Pavel în Romani 7, unde spune: „văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea" (v. 23). El se plânge că binele, pe care vrea să-l facă, nu-l face, ci răul, pe care nu vrea să-l facă, îl face! (v. 19). Apoi întreabă: „O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?" (v. 24). Avem aici conflictul cu **carnea**, cu păcatul care rămâne încă în noi (v. 18).

Din fericire, aşa cum vom concluziona mâine, Dumnezeu ne dă victoria.

Versete de studiat: Ce spune Romani 7:5? Care este porunca din Romani 13:14?

Carne (2)

sarx

Aşa cum am observat ieri, în noi este o stare de spirit „înaltă" şi alta „joasă" (Rom. 7). Întrebarea este: „Cum domneşte «starea înaltă»? Cum să tratăm acele pasiuni şi impulsuri care încă rămân în noi?" Într-adevăr, dacă Pavel s-ar fi oprit la Romani 7, am fi rămas într-o adâncă depresie. Dar el *nu s-a oprit* acolo. În Romani 8, el ne descoperă adevărul că Duhul Sfânt care locuieşte în noi ne dă victorie asupra cărnii. *De fapt, „carnea" nu este niciodată menţionată în capitolul 8 fără ca Duhul Sfânt să fie şi El menţionat* (v. 1, 3–4, 5, 8–9, 12–13).

Noi, deci, am fost eliberaţi de păcat în două moduri: am fost eliberaţi în sens *poziţional* de **omul cel vechi**, prin ceea ce a făcut Cristos (Rom. 6) şi, apoi, *prin experienţă*, de **carne,** prin Duhul Sfânt care locuieşte în noi (Rom. 7–8).

Gândiţi-vă la următorul lucru: *Noi nu avem inabilitatea de a păcătui, ci abilitatea de a nu păcătui.* Aţi înţeles? Am ajuns noi la perfecţiune, suntem fără de păcat? Am ajuns noi la punctul în care nu mai păcătuim? Cu siguranţă că nu. Totuşi, avem abilitatea de a nu păcătui şi putem avea victorie asupra păcatului prin puterea Duhului Sfânt. Nu mai putem spune: „N-am avut ce să fac!" Ba da, avem ce să facem, din cauza Duhului Sfânt. Chiar dacă pasiunile şi impulsurile noastre sunt puternice, putem să avem victorie asupra lor. Repet, noi nu suntem fără de păcat, noi „păcătuim *mai puţin*".

În 1 Corinteni 10:13 citim: „Nu v-a ajuns nicio ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Şi Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit şi mijlocul să ieşiţi din ea, ca s-o puteţi răbda." Dumnezeu promite că ispita de a păcătui nu ne va copleşi niciodată, că pasiunile şi impulsurile noastre nu ne controlează.

Cât de des încercăm să fugim şi să ne ascundem de păcatele care ne înfrâng? Dar este greşit să procedăm aşa. Putem şi trebuie să ne confruntăm cu pasiunile şi impulsurile noastre. Prin puterea Duhului Sfânt, putem spune acelor impulsuri: „Nu îmi este teamă de voi! Nu voi fugi de voi. Puterea lui Dumnezeu este peste viaţa mea şi mă va elibera de mine însumi. Eu *nu* mai sunt vechiul om, nu mă voi *purta* ca vechiul om!"

Versete de studiat: Citiţi Romani 8:1–13, observând modul în care Duhul Sfânt este menţionat cu privire la victoria asupra cărnii.

Dezbrăcare

apotithēmi

În lumina studiilor noastre din ultimele trei zile, Efeseni 4:22 adaugă un îndemn important, acela că trebuie **să ne dezbrăcăm** de **omul cel vechi**. Această expresie este traducerea grecescului *apotithēmi* (659) şi este o metaforă ce sugerează dezbrăcarea de un veşmânt. Verbul este la timpul aorist şi arată o dezbrăcare definitivă de omul cel vechi. Aşa cum ne dezbrăcăm de hainele vechi, fără valoare, şi nu le mai folosim niciodată, tot aşa ne dezbrăcăm şi de omul cel vechi.

Comentatorul John Phillips povesteşte despre un anunţ pe care l-a citit pe fereastra unei curăţătorii: „Dacă hainele dumneavoastră nu arată frumoase, veniţi la noi!" Phillips recunoştea că, deşi acesta era un slogan inteligent, nu este ceea ce Pavel vrea să spună aici. Noi nu ne trimitem vechile haine la curăţătorie; ele nu mai sunt potrivite pentru un creştin, aşa că le aruncăm pentru totdeauna. Aceasta este exact problema cu aşa-numita reformă morală. Nu poţi schimba viaţa oamenilor până nu le schimbi mai întâi inimile. Nu putem să îmbunătăţim omul cel vechi; el trebuie transformat într-un **om nou**.

Unii creştini au ideea greşită că de omul cel vechi ne dezbrăcăm pe parcursul umblării noastre creştine, dar acest lucru este fals. De omul cel vechi ne-am dezbrăcat când am fost salvaţi – atunci a fost înlăturat veşmântul cel vechi. Acea persoană care pretinde că este creştină, dar viaţa ei nu s-a schimbat, nu este cu adevărat născută din nou.

O întrebare se ridică aici. Aşa cum am văzut, Romani 6:6 declară că noi am murit deja faţă de păcat, că vechiul om, tot ceea ce eram în Adam, a fost distrus. Dar oare de ce spune Pavel acum că trebuie să ne dezbrăcăm de ceea ce a fost deja distrus? Răspunsul este simplu: Romani 6:6 se referă la un act *poziţional*, în timp ce Efeseni 4:22 la unul *practic*; primul este *doctrinar*, al doilea se referă la *experienţa* noastră. Cu alte cuvinte, Pavel spune: „Doresc ca ceea ce s-a întâmplat din punct de vedere poziţional cu voi să fie realitate în experienţa voastră." Da, suntem morţi faţă de păcat datorită a ceea ce Isus a realizat în trecut, care este şi motivul pentru care nu mai acţionăm ca nişte păcătoşi. Noi *nu* mai suntem omul cel vechi, deci nu trebuie să ne mai *purtăm* ca atare. În fiecare zi ne dezbrăcăm de „rămăşiţele" omului cel vechi (Ef. 4:22–29). În următoarele câteva zile, vom examina acele rămăşiţe.

Versete de studiat: Care este îndemnul similar a lui Pavel în Romani 13:12?

La fel, ce ne încurajează Evrei 12:1 să facem, prin cuvintele *să dăm la o parte* (*apotithēmi*)?

Minciună

pseudos

Deşi timp de mai multe decade, oameni binevoitori au venit cu tot felul de liste cu „aşa da, aşa nu" referitoare la comportament, aceste liste sunt de obicei legaliste şi fără autoritate. Prin contrast, în Efeseni 4:22–29 găsim una din listele făcute de Dumnezeu. Acest text enumeră rămăşiţele **omului cel vechi.** Mai sunt şi alte astfel de liste în Scriptură – una este în Proverbele 6:16–19 şi este, probabil, cea mai exhaustivă şi atotcuprinzătoare – dar lista de aici este unică prin *aplicarea ei specifică la creştini.* Aceste păcate sunt cele care, cel mai probabil, se strecoară înapoi în viaţa unui creştin.

Pentru că **minciuna** este cel mai răspândit păcat al umanităţii, şi pentru că adevărul este caracteristica esenţială a creştinismului, Pavel menţionează mai întâi minciuna. Grecescul *pseudos* (5579) a stat la baza formării mai multor cuvinte care încep cu *pseudo* (cum ar fi *pseudonim,* un nume fals) şi apare în greacă încă „din timpul lui Homer", însemnând „opusul **adevărului,** *alētheia*".[61] Scriind din Efes, apostolul Ioan a scris bisericilor din Asia Mică despre faptul că ei cunoşteau „adevărul" şi ştiau că „nicio minciună nu vine din adevăr" (1 Ioan 2:21). Într-o minciună nu există nici cea mai mică urmă de adevăr, nicio „zonă gri", aşa cum se crede de obicei. Chiar şi cea mai mică minciună neagă adevărul.

O minciună, deci, este „o declaraţie contrară unui fapt real, făcută cu intenţia de a înşela". Există, bineînţeles, două aspecte în această definiţie. O declaraţie contrară unui fapt real nu înseamnă neapărat o minciună. De exemplu, dacă eu spun cuiva că ne vom întâlni la o anumită oră, dar întârzii din cauza problemelor la maşină, declaraţia mea nu a fost o minciună pentru că nu încercam să-l înşel. Dar, dacă îi spun că voi fi acolo la o anumită oră, ştiind că voi întârzia, acest lucru este o minciună.

Glumele, poveştile fantastice, limbajul figurat şi a nu spune un anumit lucru din politeţe nu sunt minciuni. Totuşi, există mult mai multe lucruri care *sunt* minciuni: falsitatea evidentă, povestirile exagerate şi înfrumuseţate, înşelăciunea (pentru că afirmi că ai făcut ceva când, de fapt, adevărul este că nu ai făcut), înşelarea încrederii, inventarea scuzelor pentru un comportament greşit, jumătăţile de adevăruri, plagiatul, lauda, flatarea, falsa smerenie, ipocrizia, promisiunile false şi încă multe altele. Pe scurt, atunci când spunem ceva care nu este în întregime adevărat, este de fapt o minciună.

Într-adevăr, minciuna este un viciu universal, ea face parte din esenţa umană şi este un obicei cu care chiar şi creştinii se luptă. Dar Dumnezeu este Cel care ne dă victorie.

Versete de studiat: În Ioan 8:44, cine este tatăl minciunii? Citiţi Faptele apostolilor 5:1–11. Pentru a vedea cât de gravă este minciuna, care a fost pedeapsa aplicată?

Mânie

orgē

A doua rămăşiţă a **omului cel vechi** care se poate strecura cu uşurinţă în viaţa unui creştin este **mânia**. În Efeseni 4:26, Pavel porunceşte ca, în timp ce ne mâniem, să nu păcătuim în mânia noastră. Cuvântul grecesc este *orgē* (3709; verb, *orgizō*, 3710), care este diferit de grecescul *thumos* (2372). În timp ce *thumos* se referă la o pasiune temporară, *orgē* indică „o stare de spirit mai îndelungată".[62] Ideea aici este aceea de „mânie sfântă". Aceasta este o stare de spirit mai îndelungată în care se manifestă indignarea şi ura împotriva a ceea ce este ofensator şi păcătos împotriva lui Dumnezeu şi o dorinţă ca Dumnezeu să facă dreptate.

Prin cuvintele „şi nu păcătuiţi", Pavel ne spune care este limita mâniei, testul care ne arată dacă mânia noastră este într-adevăr **sfântă** (vezi 6 august). Când devine mânia păcat? Atunci când este nu îndreptată împotriva lucrurilor care păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu. Pe scurt, *mânia este păcat atunci când este stârnită de motive personale, adică atunci când cineva ne-a jignit pe noi, nu pe Dumnezeu.*

Să ne gândim de câte ori mânia noastră este egoistă, în loc să fie sfântă? Cât de des ne mâniem pentru că am fost nedreptăţiţi, în loc să ne mâniem deoarece Cuvântul lui Dumnezeu a fost încălcat? Chiar dacă fapta cuiva este păcătoasă, păcătuim şi noi dacă mânia noastră este motivată de sinele nostru, de jignirea adusă nouă personal sau din cauza „sentimentelor noastre rănite".

Ce efecte distrugătoare are ura motivată de sentimetele personale! Se spune că o femeie a încercat să-şi scuze temperamentul iute în faţa predicatorului Billy Sunday, spunându-i: „Deşi mă aprind pentru cel mai mic lucru, îmi revin într-un minut!" La care acesta a replicat: „Tot aşa este şi cu o împuşcătură! Se termină totul în câteva secunde, dar răul produs este irecuperabil."[63] Gândiţi-vă la efectele aşa-numitelor crime din pasiune, când sub efectul unei mânii de moment cineva este înjunghiat, împuşcat, sau pur şi simplu defăimat prin cuvinte.

Horaţiu, faimosul poet roman din secolului I î.H., a scris: „Mânia este o nebunie temporară." Cât de adevărat este acest lucru! „Nebunia" este pierderea capacităţii mentale şi a raţiunii. Iată ce este şi mânia necontrolată! Iată cum trebuie să trăiască un creştin. Creştinul nu trebuie să facă pe nebunul, nu trebuie să piardă controlul lucrurilor, nu trebuie să „o ia razna", nu trebuie să îşi piardă controlul la cele mai mici lucruri. Atunci când se mânie, el trebuie să se mânie pentru motive corecte şi să îşi controleze mânia.

Versete de studiat: Ce declară Romani 1:18 despre „mânia" lui Dumnezeu (*orgē*)? Ce ne porunceşte Pavel în Romani 12:19? Care este sfatul lui Iacov (Iac. 1:19–20)?

A fura

kleptō

A treia rămăşiţă a **omului cel vechi** ce se poate furişa uşor în viaţa creştinului e furtul: „Cine fura, să nu mai fure" (Ef. 4:28). Cuvântul grecesc de la baza termenilor *a furat* şi **să fure** e *kleptō* (2813; de aici, *cleptomanie*) şi „scoate în evidenţă caracterul ascuns, abilitatea şi înşelăciunea implicate în actul furtului" (în contrast, *lēstēs* „include elementul violenţei").[64] Deci, nu este vorba despre jaf armat, ci mai degrabă de o spargere.

Pare o poruncă ciudată; oare ar fura ceva în secret un creştin? Mustrarea lui Pavel trebuie însă înţeleasă în lumina societăţii de atunci. Furtul era răspândit, mai ales pe docuri şi, în mod deosebit, în băile publice. William Barclay subliniază: „Băile publice erau un fel de cluburi pe vremea aceea; iar furtul obiectelor personale ale celor care se îmbăiau era una din cele mai des întâlnite încălcări a legii din oraşele greceşti." Sclavii, de asemenea, furau şi ei de la stăpânii lor şi chiar cetăţenii se dedau unor mici furturi, pentru că acest lucru nu era un lucru cu totul condamnat de opinia generală.

Pavel se temea că şi creştinii ar putea recădea în această practică des întâlnită. Ne facem vinovaţi de furt atunci când furăm ceva de la serviciu, când raportăm că am lucrat mai mult decât am lucrat în realitate, când „ne ascundem" în timpul orelor de lucru pentru a nu munci, când nu plătim o datorie pe care o avem, când un angajator nu plăteşte angajaţilor salariile sau când solicităm o primă de asigurare falsă, când cerem o plată exagerată pentru un anume serviciu sau când ridicăm preţul unei reparaţii sau al unui serviciu gândind că, oricum, compania de asigurări va plăti, ori atunci când păstrăm restul pe care un vânzător ni l-a dat greşit. Toate acestea înseamnă furt!

Mai rău e faptul că Îl putem fura pe Dumnezeu. O putem face în două moduri. Primul, nedând ceea ce trebuie să dăm. În VT se practica zeciuiala, care se folosea numai pentru susţinerea statului Israel, dar standardul NT este: „În ziua dintâi a săptămânii, fiecare din voi să pună deoparte acasă ce va putea, după câştigul lui, ca să nu se strângă ajutoarele când voi veni eu" (1 Cor. 16:2). Trebuie să dăm potrivit cu **harul** (vezi 27 noiembrie).

Celălalt mod prin care Îl putem fura pe Dumnezeu este prin timpul nostru. Cum citim în Efeseni 5:15–17, una din caracteristicile adevăratei înţelepciuni este „răscumpărarea vremii", adică folosirea timpului cu înţelepciune şi cu folos. Trebuie să folosim timpul nostru pentru a-L slăvi pe Dumnezeu. Trebuie să fim credincioşi în venirea noastră la biserică, în mărturisirea zilnică a lui Cristos şi în lucrarea noastră de slujire a altora.

Versete de studiat: Revedeţi cele Zece Porunci (Ex. 20:1–17) şi observaţi unde sunt menţionate minciuna, mânia şi furtul. Care este binecuvântarea de a strânge „comori în cer" (Mt. 6:19–20)?

Vorbire stricată (cuvânt stricat)

sapros logos

O ultimă rămăşiţă a **omului cel vechi** care se poate cu uşurinţă strecura în viaţa creştină este **vorbirea stricată**, aşa cum citim în Efeseni 4:29: „Niciun cuvânt stricat să nu vă iasă din gură; ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud."

Vorbirea este traducerea grecescului *logos* (3056), care înseamnă a vorbi inteligent, a rosti un mesaj, a ţine un discurs. El este derivat din *legō* (3004), care la origine (înainte de secolul al cincilea î.H.) denota „activitatea de a strânge, de a selecta cu grijă, de a clasifica şi de a aranja în ordine".[65] Cuvântul a evoluat căpătând sensul de „a pune înainte, adică a relata, a povesti" şi, în cele din urmă, „a spune, a vorbi, adică a rosti cuvinte clare, cu legătură între ele, a ţine un discurs".[66] Cât de importante sunt cuvintele! Ele trebuie selectate cu grijă, în ordine, trebuie legate unele de altele. Cuvintele au importanţă!

Deci, aici, Pavel este preocupat de cuvintele pe care le folosesc creştinii, de vorbirea care îi caracterizează. În special, este preocupat de faptul ca vorbirea noastră să nu fie **stricată**, cuvânt care este traducerea cuvântului *sapros* (4550), care înseamnă „putred, descompus". La origine, acest cuvânt atât de expresiv descria hrana putrezită sau stricată. Dar Domnul l-a folosit pentru a ne avertiza împotriva „proorocilor mincinoşi [...] îi veţi cunoaşte după roadele lor [...] orice pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele. Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune" (Mt. 7:15–18). El l-a mai folosit şi în Matei 13:48 pentru a se referi la peştele „rău" (putred) care trebuie aruncat.

Vorbirea unui creştin nu trebuie să fie niciodată putredă, stricată, descompusă. Câteva traduceri moderne traduc greşit cuvântul *sapros* prin „nesănătos", care nu este atât de puternic precum **stricat**. Şi cât de stricată este, într-adevăr, vorbirea omului astăzi! Vulgaritatea, blestemele, aluziile murdare şi înjurăturile fără perdea sunt prezente în toate glumele, povestirile şi chiar în conversaţia normală.

Coloseni 4:6 ne spune că vorbirea (*logos*) noastră ar trebui să fie „dreasă cu sare". Aşa cum sarea scoate în evidenţă gustul unei mâncări, tot aşa şi vorbirea noastră ar trebui să-L scoată în evidenţă pe Cristos şi pe cei din jurul nostru. Cuvintele noastre trebuie să aibă „gust bun". Haideţi să facem în aşa fel încât să nu lăsăm un „gust rău" în gura nimănui.

Versete de studiat: În Romani 13:9, ce poruncă le cuprinde pe toate celelalte?

Conform 1 Corinteni 14:19, care „cuvinte" sunt superioare?

Amărăciune

pikria

Ca un fel de anexă a celor patru păcate care pot reveni în viața creștinului, menționate în Efeseni 4:22–29, Pavel adaugă în versetul 31: „Orice amărăciune, orice iuțime, orice mânie, orice strigare, orice clevetire şi orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru."

Grecescul *pikria* (4088) înseamnă pur şi simplu „ostilitate întreținută", un resentiment mocnit, a păstra în sine ura. În comentariul său referitor la textul grecesc, John Eadie descrie foarte bine termenul: „Amărăciunea este un termen figurat care denotă acea stare de spirit caracterizată prin iritare şi agitație, care îl țin pe om în perpetuă animozitate – ceea ce îl face să aibă păreri aspre şi lipsite de înțelegere despre oameni şi lucruri – îl fac acru, ursuz şi respingător în atitudinea sa – şi care îl fac să aibă chipul mereu încruntat, iar cuvintele pe care le rostește să fie mereu pline de venin."[67]

Amărăciunea este rezultatul final al mâniei suprimate şi ne întinează, conform Evrei 12:15. Cuvântul grecesc de la baza cuvântului „întinat" este *miainō* (3392), care înseamnă „a păta cu o culoare, nuanță, sau a polua". Mânia nu trebuie suprimată – ea trebuie confruntată. Dacă nu este confruntată, ea poate conduce la şi mai multă mânie (*thumos*) şi **mânie** (*orgē*; vezi 14 martie).

Mai sunt şi alte consecințe: „strigarea" (*kraugē*, 2906, a striga împotriva cuiva sau chiar încăierare fizică"), „clevetirea" (*blasphemia*, 988; în românește blasfemie, vorbire defăimătoare şi distrugătoare; vezi 23 noiembrie), şi „răutatea" (*kakia*, 2549, adică ceea ce este răuvoitor, neprofitabil, nefolositor, defăimător, vicios şi nepotrivit).

Consecințele amărăciunii sunt îngrozitoare! Amărăciunea a fost cea care l-a împins pe Cain să devină primul ucigaş din istorie şi pe regele Saul să încerce să-l omoare pe David. Amărăciunea poate răni sentimente, poate diviza biserici şi distruge reputații. Împreună cu mânia, amărăciunea „lasă loc diavolului" (Ef. 4:27).

„A lăsa loc" este expresia *didote topon*. „A lăsa" (*didomi*, 1325, 4 noiembrie) înseamnă „a da cu propriul acord, a da de bunăvoie". „Loc" este grecescul *topos* (5117; de aici *topografie şi topologie*), care, atunci când este folosit literal, se referă la „orice porțiune de spațiu delimitat în cadrul unui alt teritoriu", cum ar fi un loc, un spațiu sau o cameră. Folosit la figurat, acesta se referă la o „oportunitate, putere [sau] ocazie de a acționa". Ideea completă a acestei expresii este: „Poftim, diavole! Îți adresez de bună voie invitația de a veni şi de a distruge cât mai mult prin intermediul mâniei mele!"

Dragul meu prieten creştin, fii atent la mânie şi la amărăciune.

Versete de studiat: În Faptele apostolilor 8:23, cine era „plin de fiere amară" [*cholē*, 5521, „otravă"]? În Romani 3:14, cine era „plin de blestem şi amărăciune"?

Bine

agathos

Grecescul *agathos* (18), care apare frecvent în NT (107 ori), are o bogăție mare de sensuri, printre care: binevoitor, profitabil, folositor, benefic, excelent, virtuos şi potrivit. Aşa cum vom vedea, fiecare din aceste sensuri se aplică la tot ceea ce spunem şi facem.

Întregul concept de **bine** era foarte important pentru filosofii greci, în special pentru Platon. Pentru el, ideea „binelui" era cea mai înaltă dintre toate ideile, pentru că binele „menține şi întăreşte, în opoziție cu răul, care strică şi distruge".[68] Pentru Platon, universul nu era mecanic la baza sa, adică orb, impersonal şi neutru din punct de vedere moral, ci era un univers moral, cu „valori şi idealuri supreme, la esența cărora nu stau numai Rațiunea şi Scopul, ci şi Bunătatea".[69]

Subliniem acest lucru cu un motiv bun: dacă bunătatea a putut fi atât de importantă pentru un păgân, un filosof umanist, cu cât mai importantă ar trebui să fie ea pentru un creştin? În lumina meditației noastre din 16 martie, unul dintre cele mai importante aspecte ale binelui este vorbirea, adică *ce* spunem şi *cum* spunem. Dar, fie că este vorba despre cuvinte, fapte, acțiuni sau atitudini, noi trebuie întotdeauna să căutăm să facem binele.

Cu acest lucru în minte, folosind sensurile cuvântului *agathos* ca şi ghid, haideți să ne testăm zilnic punându-ne o serie de întrebări:

1. Oare lucrul pe care urmează să-l spun este *binevoitor*? Este bun, plin de compasiune şi de grijă?
2. Oare ceea ce urmează să spun este *profitabil, benefic* şi *folositor*? Oare va împlini ceva? Este constructiv sau distructiv? Va ajuta sau va împiedica? Este pozitiv sau negativ?
3. Oare ceea ce urmează să spun este *excelent*? Este doar *bun*, sau este *excepțional*? Este cel mai bun lucru pe care-l pot spune?
4. Oare ceea ce urmează să spun este *virtuos*? Este drept, onorabil şi moral? Evită aluziile păcătoase, vulgaritatea şi cruzimea?
5. Oare ceea ce urmează să spun este *potrivit*? Se potriveşte momentului? Este adecvat? Este corespunzător?

Versete de studiat: Care este marele adevăr din Romani 8:28? Care este porunca din Romani 12:9? Ce va birui aceasta, atunci (v. 21)?

A zidi

oikodomē

Pe lângă a fi **buni**, ceea ce spunem şi facem trebuie şi **să zidească**. Grecescul *oikodomē* (3619), împreună cu celelalte forme ale sale, este un cuvânt compus din *oikos* (3624), „casă sau locuinţă", şi *dōma* (1430), „a zidi". Ideea este clară: ceea ce facem şi ce spunem trebuie să-i zidească pe cei din jurul nostru şi pe noi înşine. Vorbirea noastră trebuie să înalţe, să încurajeze, să instruiască şi chiar să provoace.

Un exemplu grăitor al termenului *oikodomē* apare în 1 Corinteni 14:26–31, unde citim despre haosul ce domnea în biserica locală din Corint. Acolo nu era deloc ordine; toţi aveau ceva de spus şi o spuneau în acelaşi timp. Fiecare se lupta să fie în faţă şi să fie cel mai profund vorbitor din biserică. Pavel, deci, îi mustră: „toate să se facă spre zidirea sufletească" (v. 26). Întocmai ca pe un şantier, unde, dacă fiecare muncitor face ce vrea, acea clădire nu va putea fi ridicată niciodată, tot aşa şi noi, dacă am face ce vrem şi am încerca să ieşim în evidenţă, Biserica nu ar putea fi edificată. Edificarea despre care vorbim implică două lucruri.

În primul rând, Trupul este zidit *în interior.* Aceasta era şi ideea lui Pavel când a adresat mesajul de rămas bun bătrânilor efeseni la Milet: „Şi acum, fraţilor, vă încredinţez în mâna lui Dumnezeu şi a Cuvântului harului Său, care vă poate zidi sufleteşte [*epoikodomēo,* 2026]" (Fapte 20:32). Pavel le-a adresat aceste cuvinte ştiind că numai Cuvântul lui Dumnezeu poate zidi Trupul în interior. Ce tragic că în zilele noastre mulţi se luptă să aibă o biserică puternică *în exterior,* înainte de a avea o biserică puternică *în interior.* Creşterea interioară trebuie întotdeauna să vină înainte, altfel lucrarea se va prăbuşi din cauza propriei sale greutăţi. Fără o fundaţie solidă, orice clădire se va prăbuşi.

În al doilea rând, Trupul este zidit *în exterior.* Nu trebuie să dăm o importanţă prea mare acestui lucru, pentru a nu cădea în „capcana cifrelor", care este atât de răspândită azi. Dar nici nu trebuie să-i subestimăm importanţa, dacă nu vrem să cădem în capcana izolării şi a unei eventuale stagnări. Cum putem păstra atunci echilibrul? Pe măsură ce pastorii dau creştinilor instrumentele pentru slujire (Ef. 4:11–12), drept rezultat, alţi oameni sunt aduşi la Cristos. Domnul nostru nu a lăsat creşterea Bisericii să depindă de planificarea noastră, aşa cum susţine azi mişcarea bisericilor sensibile la publicul căutător [„seeker-sensitive", n.ed.], care încearcă să facă Biserica atractivă în faţa lumii. El a spus: „pe această piatră voi zidi Biserica Mea" (Mt. 16:18). Da, noi plantăm şi udăm, dar El face să crească (1 Cor. 3:6–7).

Versete de studiat: Ce principiu al libertăţii creştine este descris în 1 Corinteni 10:23? Conform 1 Corinteni 14:4 şi 1 Timotei 1:4, ce lucruri nu edifică?

A da har

didōmi charis

Expresia *didōmi charis* („a da har") apare de cinci ori în NT şi este foarte evocatoare. Aşa cum am menţionat în meditaţia din 17 martie, *didōmi* (1325) înseamnă „a da cu propriul acord, a da de bunăvoie". **Harul**, desigur, este cuvântul *charis* (5485, vezi 13–14 februarie), care, folosit în contextul mântuirii, înseamnă favoarea nemeritată arătată de Dumnezeu omului, manifestată în principal prin persoana şi lucrarea lui Isus Cristos, fără ca meritul să aparţină omului sau vreunei fapte a lui.

Deci, ce înseamnă pentru noi să dăm har altora? În linii mari, cuvintele *har* şi *favoare* descriu o bunătate excepţională, o bunăvoinţă specială şi o prietenie dincolo de cea obişnuită. Vorbirea noastră ar trebui să fie astfel. Pavel scrie în Efeseni 4:29 că „[vorbirea noastră] trebuie să dea har celor ce o aud". Uneori spunem *lucrurile* pe care trebuie să le spunem, o facem chiar la *timpul* potrivit, dar o facem într-un *mod* nepotrivit. Trebuie să vorbim întotdeauna cu iubire, cu preocupare pentru alţii şi cu bunătate. Deşi trebuie să „spunem adevărul" (Ef. 4:15) întotdeauna, noi nu ne umilim niciodată în faţa aşa-numitei politici de sinceritate totală, care deseori îi răneşte pe cei din jurul nostru. Cuvintele noastre sunt întotdeauna pline de bunătate.

În Talmudul evreiesc există o poveste despre un rege care a trimis doi bufoni să-i facă un serviciu. I-a spus unuia: „Nebunule Simon, du-te şi adu-mi cel mai bun lucru din lume!"; iar celuilalt: „Iar tu, prostuţule Ioan, du-te şi găseşte-mi cel mai rău lucru din lume." Amândoi au plecat şi s-au întors foarte repede. Rânjind, Simon a făcut o plecăciune şi a spus: „Sire, iată cel mai bun lucru din lume!" În mâinile sale ţinea o limbă. Prostuţul Ioan a venit şi el înaintea tronului şi a desfăcut legătura pe care o ţinea în mână: „Iată cel mai rău lucru din lume, Sire!" Era o altă limbă![70]

Într-adevăr, limba este cel mai bun, dar şi cel mai rău lucru pe care îl avem. Ea poate ajuta sau poate pune piedici; poate zidi sau poate distruge. Să ne întrebăm de-a lungul zilei: „Oare limba este cel mai bun lucru la mine sau cel mai rău? Vorbirea mea Îl slăveşte pe Domnul, îi zideşte pe cei din jurul meu?" Să ne rugăm şi noi împreună cu psalmistul: „Pune, Doamne, o strajă înaintea gurii mele şi păzeşte uşa buzelor mele!" (Ps. 141:3).

Versete de studiat: Care este măsura harului, conform Efeseni 4:7? Cui îi dă Dumnezeu har (Iac. 4:6; 1 Pet. 5:5)?

A întrista

lupeō

Cuvântul *lupeō* (3076) înseamnă „a întrista, a aduce durere, a lovi cu un necaz". El apare în Matei 26:22 şi în Marcu 14:19, de exemplu, unde ni se spune că ucenicii „s-au întristat" foarte tare când Domnul le-a spus că unul dintre ei Îl va trăda. De asemenea, şi Petru a fost la fel de întristat când Domnul l-a întrebat a treia oară dacă Îl iubea cu o afecţiune sinceră (Ioan 21:17; vezi 21 ianuarie). În 2 Corinteni 7:8–9 citim că Pavel nu şi-a cerut scuze pentru că i-a făcut pe acei credincioşi să se „întristeze" din cauza păcatelor lor, prin ceea ce a scris în scrisorile precedente, deoarece a fost adevărul şi pentru că acea întristare i-a dus la pocăinţă.

Dar cea mai importantă apariţie a termenului *lupeō* este următoarea: „Să nu întristaţi pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, prin care aţi fost pecetluiţi pentru ziua răscumpărării" (Ef. 4:30). Ce declaraţie plină de putere! Este, de fapt, o aluzie la Isaia 63:9–11, în care profetul declară că oamenii lui Dumnezeu „au fost neascultători şi au întristat pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu". Acest verset ne reaminteşte de Duhul Sfânt care locuieşte în noi şi de rezultatul practic al acestui fapt.

În timp ce *toate* păcatele Îl întristează pe Dumnezeu, nu numai cele menţionate de Pavel în versetele următoare, totuşi acestea din urmă sunt, în mod clar, în special dureroase pentru Duhul Sfânt. De ce? Pentru că ele sunt în opoziţie cu o viaţă trăită prin Duhul Sfânt. Aşa cum am studiat mai devreme, nimic nu poate fi mai contrar unei vieţi trăite prin Duhul decât: **minciuna, mânia** fără motivaţie sfântă, **furtul, vorbirea stricată, amărăciunea**, precum şi toate celelalte păcate menţionate în acel verset.

Aşa cum am văzut în meditaţia din 30 ianuarie, suntem **pecetluiţi** cu Duhul Sfânt. Deci, pentru că suntem pecetluiţi, până ce vom merge acasă, la Domnul, trebuie să ne *purtăm* ca atare aici, fără să-L întristăm pe Duhul Sfânt prin păcat.

Mâine vom încheia ideea de azi analizând ce trebuie să facem cu păcatul.

Versete de studiat: În Ioan 16:17–33, ce a spus Isus că va transforma întristarea ucenicilor în bucurie? Conform 1 Tesaloniceni 4:13–18, care este cauza întristării? Ce eveniment o va transforma în bucurie?

A îndepărta

airō

În sens literal, grecescul *airō* (142) înseamnă „a ridica sau a înălța" şi, de obicei, este folosit cu acest sens. De exemplu, în Matei 9:1–8, când Domnul Isus l-a iertat şi l-a vindecat pe omul paralizat, El i-a dat acestuia porunca: „Scoală-te, ridică-ți (*airō*) patul şi du-te acasă" (v. 6).

Folosit în sens figurat, ca în Efeseni 4:31: „Orice amărăciune, orice iuțime, orice mânie, orice strigare, orice clevetire şi orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru", cuvântul înseamnă „a lua şi duce departe, a curăța cu desăvârşire". Aşa cum a afirmat Ioan Botezătorul despre Domnul Isus: „A doua zi, Ioan a văzut pe Isus venind la el, şi a zis: «Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică (*airō*) păcatul lumii!»" (Ioan 1:29). Îl întâlnim din nou în Ioan 2:16, când Domnul „curăță" Templul de negustori, spunând: „Ridicați acestea de aici şi nu faceți din casa Tatălui Meu o casă de negustorie!"

Deci, prin acest cuvânt, Pavel sugerează că noi ar trebui să „îndepărtăm" piedicile care stau în calea vieții noastre de creştini, piedici menționate în contextul respectiv. Pastorul şi predicatorul Martyn Lloyd-Jones lansează această solemnă provocare:

> Apostolul îi îndeamnă pe efeseni să dea la o parte toate aceste rele. El nu afirmă că, din cauză că au devenit creştini, ele au dispărut automat... Şi observăm din nou că el nu le spune să se roage doar pentru ca aceste păcate să fie luate din viețile lor. Rugați-vă, este bine să o faceți, dar să nu uităm că Pavel le spune efesenilor să se dezbrace de aceste păcate, să le îndepărteze de la ei, iar noi trebuie să facem la fel. Nu este un lucru plăcut. Nu este plăcut nici măcar să predici despre aceste lucruri; este foarte neplăcut pentru noi să ne confruntăm cu ele... dar, spune apostolul, trebuie să o facem, iar dacă găsim în noi orice rămăşiță sau urmă a acestor păcate, trebuie să le prindem bine şi să le aruncăm departe de noi, să le călcăm în picioare şi să zăvorâm bine uşa, pentru a nu le permite să se mai întoarcă vreodată.[72]

Versete de studiat: Ce încurajare minunată ne dă Domnul în Matei 11:28–30 („luați" este verbul *airō*)? În 1 Ioan 3:5, ce a „luat" Isus?

Bun

chrēstos

În greaca clasică, *chrēstos* (5543) denota inițial un caracter util, referindu-se la lucrurile care erau folositoare, potrivite, adecvate, precum mâncarea bună sau vinul bun (ex.: Lc. 5:39, „[vinul] mai bun"). Sensul termenului s-a îmbogățit, ajungând să cuprindă excelența morală.[73] Când este folosit cu referire la persoane, el descrie un om cu „caracter bun, blând"[74], „liniştit şi plăcut", în contrast cu „dur, aspru, tăios şi crud".[75]

Domnul Isus a folosit acest cuvânt într-un verset pe care l-am studiat ieri: Matei 11:30: „Căci jugul Meu este bun (*chrēstos*) şi sarcina Mea este uşoară." Cine a mai auzit de un jug „bun"? Se ştie faptul că ele nu pot fi decât crude şi dureroase. Aceasta este şi ideea versetului. Chiar dacă şi creştinul are parte de poveri, ele sunt blânde în comparație cu cele ale lumii.

Domnul nostru a folosit acest cuvânt pentru a-L descrie pe Dumnezeu Însuşi ca fiind bun „şi cu cei nemulțumitori şi cu cei răi" (Lc. 6:35). Petru declară acelaşi lucru în 1 Petru 2:3, unde scrie că „în adevăr, bun este Domnul" (*chrēstos*). Cât de milos este Dumnezeu când lasă oamenii să continue să trăiască în răutatea lor incredibilă!

Ca şi El, indiferent de persoana cu care avem de-a face, trebuie să arătăm bunătate. Domnul Isus afirmă acelaşi principiu în Fericiri: „Ferice va fi de voi când, din pricina Mea, oamenii vă vor ocărî, vă vor prigoni şi vor spune tot felul de lucruri rele şi neadevărate împotriva voastră!" (Mt. 5:11). Aşa cum am văzut în meditația din 12 ianuarie, cuvântul **binecuvântat** este *makarios* (3107) şi se referă la o mulțumire ce nu poate fi afectată de împrejurări. Nu are importanță cum ne tratează cineva; ceea ce contează este cum tratăm noi acea persoană.

Mâine vom studia un alt cuvânt înrudit cu acesta.

Versete de studiat: În Romani 2:4 la ce ne îndeamnă „bunătatea" lui Dumnezeu (*chrēstos*)? În 1 Corinteni 15:33, ce strică obiceiurile „bune" (*ethos*, 1485, „obiceiuri morale")?

Milos

eusplagchnos

Asociată cu bunătatea, la care am meditat ieri, este mila. De fapt, cuvintele **bun** şi **milos** apar împreună în Efeseni 4:32. Grecescul *eusplagchnos* (2155) apare numai aici şi în 1 Petru 3:8. Este un cuvânt compus din prefixul *eu* (2095), „bun sau bine", şi *splagchnon* (4698), care înseamnă literal „întărit de la splină". În greaca clasică, aceasta se referea la intestine. Dacă în cultura noastră ne gândim la „inimă" ca fiind sediul emoţiilor, în cultura greacă sediul emoţiilor erau intestinele. La figurat, *splagchnon* însemna afecţiune lăuntrică, milă, compasiune, chiar **iubire** (*phileō*, 5368). Această idee are mai mult sens decât ideea noastră de „inimă", de vreme ce emoţiile ne dau adesea „fluturaşi" şi alte simţăminte în stomac.

A fi milos, deci, înseamnă a avea sentimente şi emoţii pozitive faţă de ceilalţi, a avea o afecţiune sinceră pentru ei. În cealaltă apariţie a cuvântului, aceste sentimente sunt parte integrantă din unitate: „Încolo, toţi să fiţi cu aceleaşi gânduri, simţind cu alţii, iubind ca fraţii, miloşi [ex.: *eusplagchnos*, plini de milă, iubitori], smeriţi" (1 Pet. 3:8).

Istorioara care urmează descrie foarte bine ce înseamnă bunătatea şi mila. În Vestul Mijlociu, la un capăt al unui depozit de marfă se află o companie de distribuire a cărbunelui, împrejmuită cu un gard înalt, prin mijlocul căreia trec linii de cale ferată. Câteva trenuri de marfă trec zilnic pe acolo şi un muncitor l-a observat pe proprietar, care era creştin, aruncând bucăţi de cărbune peste gard în anumite locuri. Curios, muncitorul l-a întrebat de ce făcea acest lucru. Puţin jenat că fusese observat, omul a replicat: „O bătrână săracă locuieşte peste drum şi ştiu că pensia ei este prea mică pentru a-şi permite să cumpere suficient cărbune. După ce trec trenurile, ea iese şi adună cărbunii care crede că au căzut din vagonul de cărbune din spatele locomotivei. Vederea i-a slăbit, aşa că nu-şi dă seama că locomotivele cu abur au fost înlocuite cu locomotive diesel. Nu vreau s-o dezamăgesc, aşa că îi arunc câteva bucăţi peste gard ca să o ajut."[76]

Aceasta este bunătatea creştină!

Versete de studiat: Citiţi Filimon 1:7, 12, 20, observând folosirea cuvântului „intestine" (*splagchnon*). Sună ciudat (sau chiar amuzant) în urechile noastre, dar sensul este profund. Care este porunca din 1 Ioan 3:17?

Dar Dumnezeu

de theos

După ce, în Efeseni 2:1–3, am citit despre oribila depravare a omului, primele două cuvinte ale versetului 4 sunt: „**Dar Dumnezeu...**". Ceea ce urmează până la versetul 10 este descrierea mântuirii glorioase pe care o avem în Cristos numai prin **har** (vezi 13 februarie), numai prin **credință** (vezi 8 februarie), numai în **Cristos** (vezi 5 aprilie).

Din nefericire, deseori tindem să trecem cu vederea un cuvânt atât de mic precum **dar**. Însă, în aceste versete, el introduce cel mai mare contrast din univers. Într-o anumită privință, aceste două cuvinte conțin întregul mesaj al Evangheliei. De ce? Pentru că ele sugerează *contrastul suprem: starea critică* a omului, dar şi *ajutorul* lui Dumnezeu; *incapacitatea* omului, dar *intervenția* lui Dumnezeu; ele *descriu lipsa de speranță* a omului, dar *proclamă speranța* în Dumnezeu.

În general, *de* (1161) semnifică „deosebirea". De asemenea, marchează o trecere de la ceva vechi la ceva nou. Deci, deoarece **Dumnezeu** (*theos*, 2316, vezi 3 aprilie) este subiectul propoziției, El face deosebirea; El face tranziția; El este Cel care marchează contrastul suprem între ce *am fost* şi ce *suntem!* Fără ajutorul, intervenția şi speranța lui Dumnezeu am fi încă morți în greşelile şi în păcatele noastre, am fi condamnați pentru vecie.

Gândiți-vă! Odată eram *morți* (vezi 12 februarie), acum suntem *vii* (Rom. 6:13; 1 Cor. 15:22); odată eram *vrăjmaşii* lui Dumnezeu, acum Îi suntem *prieteni* (Col. 1:21; cf. Lc. 7:34; vezi 18 noiembrie); odată eram *străini*, acum suntem *cetățeni* (Ef. 2:12–13; vezi 2 decembrie); odată eram *pierduți*, acum am fost *găsiți* (Lc. 15:6, 9, 24, 32); odinioară eram *depărtați*, acum suntem *apropiați* (Ef. 2:13); odinioară eram *în afara familiei* lui Dumnezeu, acum avem *intrare* la El (Rom. 5:2); odinioară eram în *război* cu Dumnezeu, acum avem *pace* cu El (Rom. 5:1); odinioară eram *condamnați*, acum suntem *justificați* (Rom. 5:9).

Toate acestea mulțumită expresiei „Dar Dumnezeu...". Psalmistul declară: „Sunt duşi ca o turmă în locuința morților, îi paşte moartea şi în curând oamenii fără prihană îi calcă în picioare: li se duce frumusețea şi locuința morților le este locaşul. Dar mie Dumnezeu îmi va scăpa sufletul din locuința morților, căci mă va lua sub ocrotirea Lui" (Ps. 49:14–15). Iar Pavel, ca un ecou, scrie în Romani 5:7–8: „Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar, pentru binefăcătorul lui, poate că s-ar găsi cineva să moară. Dar Dumnezeu Îşi arată dragostea față de noi prin faptul că, pe când eram noi încă păcătoşi, Hristos a murit pentru noi".

Versete de studiat: Observați contrastele din următoarele versete: revelație (1 Cor. 2:9–10); eliberare (Fapte 7:9–10); protecție (1 Sam. 23:14); călăuzire (Ex. 13:18); putere (Ps. 73:26); judecată (Is. 17:13; Prov. 21:12; Ps. 64:6–7); slujire (1 Cor. 3:6–7); şi mântuire (Ef. 2:4, cu Rom. 5:7–8).

Îndurare

eleos

O definiție simplă a **îndurării** este: „retragerea pedepsei meritate și alinarea durerii". Grecescul *eleos* (1656) are sensul de „compasiune, milă". Un lexicon grecesc dă următoarea definiție: „bunătate sau bunăvoință față de cei nenorociți și întristați, asociată cu dorința de a-i alina."[77] Chiar și păgânii din Grecia simțeau mila. Aristotel a scris că o tragedie trezea în inimile oamenilor mila și chiar teama că aceeași nenorocire ar putea cădea asupra lor.

Acest cuvânt apare în Matei 23:23, de exemplu, unde Domnul nostru îi numește pe farisei ipocriți pentru că, în timp ce socoteau cu minuțiozitate a zecea parte din semințele de plante, ca să le dea ca zeciuială, ignorau lucruri mai importante, ca mila și credința. Într-un exemplu sugestiv de milă, după ce Domnul le-a spus ucenicilor pilda samariteanului milostiv care a dat dovadă de milă (Lc. 10:25–37), le poruncește apoi: „Duceți-vă și faceți și voi la fel."

Pavel, de asemenea, a folosit acest cuvânt deseori în epistolele sale pentru a reaminti de mila lui Dumnezeu, milă de care niciodată nu ni se poate reaminti prea des (Rom. 9:23; 11:31; Gal. 6:16). Într-unul din cele mai sugestive versete din Scriptură, despre mântuirea care nu se capătă prin fapte, Pavel i-a scris lui Tit: „El ne-a mântuit, nu pentru faptele făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt" (Tit 3:5). Acest cuvânt s-a grevat atât de tare în gândirea lui Pavel, încât îl folosea chiar și în formulele sale de salut (1 Tim. 1:2; 2 Tim. 1:2; Tit 1:4).

Este evident că îndurarea este arătată întotdeauna celor neajutorați. În plus, așa cum înțelegem din Efeseni 2:1–3, noi meritățm orice tragedie, suferință, nefericire, depresie, dureri de inimă și toate celelalte dureri care vin peste noi, dar Dumnezeu, în îndurarea Sa nemeritată, ridică această pedeapsă. Pe scurt, meritățm mânia lui Dumnezeu, dar El ne arată îndurare; El ridică toată povara noastră, din imensa Sa compasiune față de noi.

Înainte de a încheia subiectul nostru, să observăm importanta diferență dintre **îndurare** și **har**:

- Îndurarea — *retragerea* a ceea ce *este* meritat (ex.: moartea și iadul).
- Harul – *acordarea* a ceea ce *nu* este meritat (ex.: viața și raiul).

Sau, așa cum afirmă un autor: „Mila *te compătimește*. Harul te *iartă*."[78]

Versete de studiat: Cui îi arată Dumnezeu îndurare, conform Luca 1:50? În calitate de creștini, unde găsim noi neîncetat îndurare (Ev. 4:16)?

Regenerare

paliggenesia

Ca şi *charis* (**har,** vezi 13 februarie), *paliggenesia* (3824) este unul din acele cuvinte vechi greceşti al căror sens a fost transformat în NT, ajungând să aibă o semnificaţie mult mai profundă decât înainte. Este un cuvânt compus din *palin* (3825), „din nou", şi *genesis* (1078), „naştere, origine". Astfel că însemna o restaurare, o întoarcere la împrejurările anterioare, o revigorare. Filosofii stoici credeau că pământul se distrugea periodic în urma unei calamităţi şi foloseau acest cuvânt pentru a se referi la momentul în care „pământul s-a trezit înflorind primăvăratic din somnul de iarnă, revigorat după moartea sa din timpul iernii". Filon, filosof evreu din secolul I, a folosit deseori acest cuvânt pentru a se referi la lumea care renăştea ca prin foc, într-o reînviere ca aceea a păsării Phoenix, credinţă susţinută şi de filosofii stoici. Iar despre Noe şi familia sa, Filon a scris: „Ei au fost primii care au trăit o *paliggenesia,* fiind capii celui de-al doilea ciclu al pământului."

Este evident că acest cuvânt, folosit de două ori în NT, denotă o renaştere *reală.* El apare pentru prima dată în Matei 19:28, unde Domnul Însuşi spune: „Adevărat vă spun că, atunci când va sta Fiul omului pe scaunul de domnie al măririi Sale, la înnoirea tuturor lucrurilor, voi, care M-aţi urmat, veţi şedea şi voi pe douăsprezece scaune de domnie şi veţi judeca pe cele douăsprezece seminţii ale lui Israel." Contextul este, desigur, învăţătura Domnului cu privire la evenimentele viitoare, aşa că El se referă la „regenerarea", „restaurarea" şi „re-crearea" lumii, care va avea loc după cea de-a doua venire a Sa. Mulţi creaţionişti şi învăţători biblici cred că aceasta va însemna o revenire la perfecţiunea de la început a pământului dinainte de potopul din Geneza. În contrast evident cu credinţa păgână, aceasta va însemna o renaştere reală a lumii originale, făcută de singurul Dumnezeu adevărat, Cel care a creat-o. Aşa cum declară Faptele apostolilor 3:21: „Isus Cristos, pe care cerul trebuie să-L primească, până la vremurile aşezării din nou a tuturor lucrurilor: despre aceste vremuri a vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sfinţilor Săi proroci din vechime."

Cealaltă apariţie a cuvântului *paliggenesia* este în Tit 3:5: „El ne-a mântuit, nu pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea naşterii din nou şi prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt." Aşa cum Dumnezeu poate restaura o lume decăzută, la fel îi restaurează pe cei care au fost odată *vii* spiritual şi apoi *morţi* în Adam (1 Cor. 15:22; Rom.5:17), la *o nouă viaţă* în Cristos (Rom. 6:4).

Mâine vom analiza un concept înrudit.

Versete de studiat: Citiţi discursul lui Isus despre „Pâinea vieţii" din Ioan 6:22–71, notând fiecare apariţie a cuvântului *viaţă.*

Aduşi la viaţă

suzōopoieō

În lumina meditaţiei de ieri despre **regenerare**, azi vom analiza un cuvânt înrudit, care apare tot de două ori în NT. „Măcar că eram morţi în greşelile noastre, ne-a adus la viaţă împreună cu Hristos (prin har sunteţi mântuiţi)" (Ef. 2:5); şi: „Pe voi, care eraţi morţi în greşelile voastre şi în firea voastră pământească netăiată împrejur, Dumnezeu v-a adus la viaţă împreună cu El, după ce ne-a iertat toate greşelile" (Col. 2:13).

În Efeseni, grecescul *suzōopoieō* (4806) este tradus prin sintagma „ne-a **adus la viaţă** împreună", care, literal, înseamnă: „a face pe cineva viu, împreună cu altcineva". De asemenea, verbul este la timpul aorist, ceea ce indică faptul că, într-un anumit moment, încheiat în trecut, noi am fost aduşi la viaţă „împreună cu Hristos", adică în legătură cu El, asociaţi cu El într-o nouă viaţă. Cu alte cuvinte, aceeaşi putere care L-a ridicat pe El din mormânt, ne-a dat şi nouă viaţă. Gândiţi-vă! Aceeaşi putere infinită care avea puterea de a trezi la viaţă pe cei morţi *fizic*, îi trezeşte şi pe cei morţi *spiritual*.

Un adevăr crucial pe care trebuie să-l înţelegem aici este imaginea identificării noastre cu Cristos. Trebuie să înţelegem această minunată progresie:

- Am fost răstigniţi împreună cu Cristos (Rom. 6:6; Gal. 2:20).
- Am murit împreună cu El (Rom. 6:8; 2 Tim. 2:11).
- Am fost îngropaţi împreună cu Cristos (Rom. 6:4; Col. 2:12).
- Acum am primit o nouă viaţă împreună cu Cristos (am fost aduşi la viaţă).

Aşa cum declară Romani 5:2: „pentru ca, după cum păcatul a stăpânit dând moartea, tot aşa şi harul să stăpânească dând neprihănirea, ca să dea viaţa veşnică, prin Isus Hristos, Domnul nostru." Cât de mult ne putem bucura de noua viaţă pe care o avem împreună cu Cristos, în legătură, în comuniune cu El!

Mâine vom analiza un alt adevăr legat de cel de azi.

Versete de studiat: Citiţi şi meditaţi asupra versetelor din progresia menţionată mai sus. Reflectaţi asupra a ceea ce eraţi fără Cristos şi ceea ce sunteţi acum.

A învia împreună

sunegeirō

Pe lângă faptul că am fost **aduşi la viaţă** împreună Cristos, aşa cum am studiat ieri în Efeseni 2:5, Cristos, de asemenea, „**ne-a înviat** împreună" cu El (v. 6). Din nou, întreaga sintagmă este traducerea unui singur cuvânt grecesc, *sunegeirō* (4891). Sensul complet este „a învia împreună din moartea spirituală la o viaţă nouă şi binecuvântată, devotată lui Dumnezeu"[80]. Într-adevăr, ceea ce Dumnezeu a lucrat în noi prin Cristos nu este altceva decât o înviere. Am fost aduşi de la moarte la *viaţă* şi, chiar mai mult decât atât, la o viaţă *dedicată* Lui.

Versetul cheie este Romani 6:4: „Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropaţi împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, *tot aşa şi noi să trăim o viaţă nouă*" (s.a.). De ce am fost botezaţi (*baptizō*, aşezaţi în, cufundaţi; vezi 24 iunie) în Cristos? De ce ne-a înviat Dumnezeu în Cristos? Pentru ca noi să trăim o viaţă nouă. Nu ne mai aflăm la nivelul păcatului; Cristos ne-a înviat la un „nou nivel", dându-ne un „nou potenţial". Dumnezeu nu ne-a înviat pentru ca noi să trăim ca şi cum am fi încă morţi în greşelile şi în păcatele noastre. Cu siguranţă, nu! Noi suntem morţi faţă de păcat! Nu mai trăim în păcat!

O frumoasă ilustrare a acestui adevăr se află în învierea lui Lazăr (Ioan 11:12). În acest text, citim: „După ce a zis aceste vorbe, [Isus] a strigat cu glas tare: «Lazăre, vino afară!» Şi mortul a ieşit cu mâinile şi picioarele legate cu fâşii de pânză, şi cu faţa înfăşurată cu un ştergar. Isus le-a zis: «Dezlegaţi-l şi lăsaţi-l să meargă»" (11:43–44). Chiar dacă Lazăr era acum *viu*, el încă purta *urmele morţii* – fâşiile de pânză. De aceea, Isus a spus: „Dezlegaţi-l!" Pentru că Lazăr era viu, el trebuia să şi arate ca unul viu.

Ce mulţi creştini în zilele noastre arată ca Lazăr înainte de a fi dezlegat! Cât de absurd ar fi fost dacă Lazăr ar fi încercat să sară încoace şi încolo înfăşurat în pânzele acelea! Dar mulţi dintre noi facem exact acest lucru; încercăm să păstrăm valorile şi scopurile lumii.

Dragul meu prieten creştin, noi nu mai umblăm în păcate şi în greşeli, conduşi fiind de carne; noi umblăm în conformitate cu noua noastră viaţă, cu noul nostru potenţial, noua noastră stare interioară.

Versete de studiat: Care este implicaţia evidentă a versetului din 2 Corinteni 5:17? (Vom studia acest verset mâine.) Care este expresia folosită de Ezechiel pentru această transformare (Ezec. 11:19; 36:26)?

O nouă creaţie

kainos ktisis

Iată o altă expresie care caracterizează noua noastră viaţă în Cristos. Aşa cum am menţionat la 1 ianuarie, în timp ce *neos* (2537) se referă la ceva nou din punct de vedere *temporal*, ceva care a luat fiinţă recent, *kainos* (2537) se referă la ceva nou din punct de vedre *calitativ*, opus unui lucru vechi şi uzat. În greaca clasică, *ktisis* (2937) era actul creaţiei, lucrul creat sau rezultatul acelui act. Acesta (şi verbul *ktizō*, 2936) era deseori folosit în Septuaginta pentru traducerea termenului evreiesc *bara* (1254H), „a crea din nimic".

O controversă a zilelor noastre este aceea legată de conceptul „Lordship Salvation" (acceptarea lui Isus ca Mântuitor şi ca Domn, n.ed.), însă această controversă este inutilă pentru că adevărata problemă se rezumă la un singur principiu: *Când Cristos vine în viaţa ta, ea se schimbă. Peste tot,* Cuvântul lui Dumnezeu declară că, atunci când cineva crede, credinţa este urmată de schimbarea vieţii.

Unul dintre cele mai minunate exemple ale acestui principiu este relatat în Faptele apostolilor 19:8–10, unde citim că Pavel a întâlnit mulţi oameni cu inimi „împietrite" (*sklērunō*, 4645, a întări sau a înţepeni) în timp ce a predicat Evanghelia în sinagogă timp de trei luni. Dar, în afară de aceştia, au fost mulţi oameni în Efes care au crezut. Aşa cum relatează versetele 18–20, Evanghelia a schimbat lucrurile în Efes. A transformat societatea din acel loc. Aceia care au fost implicaţi în practici oculte şi-au ars cărţile despre magie, vrăji şi alte astfel de lucruri. Valoarea acelor cărţi demonstra amploarea schimbării din viaţa lor. Cincizeci de mii de arginţi ar valora azi sute de mii de dolari. Ni se reaminteşte astfel faptul că chiar şi unii creştini din zilele noastre se joacă, în ignoranţa lor, cu lucruri ca horoscoapele şi spiritismul, lucruri care ar trebui arse.

Versetele 23–29 continuă relatând cum credincioşii nu au mai investit banii în practici păgâne sau obiecte de cult, ceea ce a însemnat o lovitură devastatoare pentru comerţul local. Argintarii nu mai aveau de lucru pentru că oamenii nu mai cumpărau templele de argint ale zeiţei Diana, care erau idoli ai casei. Declaraţia lui Pavel că aceştia „nu sunt dumnezei" şi tulburarea iscată de argintari au condus la o răscoală. Situaţia a devenit atât de gravă încât a existat pericolul ca închinarea la Diana să fie în întregime distrusă.

Iată ce face Evanghelia! Schimbă vieţi. Dacă cineva vrea să numească acest lucru conceptul de „Isus Domn şi Mântuitor", să-l numească, dar realitatea este: *convertirea* adevărată înseamnă o *schimbare* adevărată. Creştinismul nu este un crez, un cod sau un sistem de valori etice. Creştinismul este o nouă *viaţă*, o nouă realitate pe care începem să o trăim după ce am crezut în Cristos ca Mântuitor *şi* Domn.

Versete de studiat: Câte exemple din NT puteţi găsi unde o schimbare a vieţii a reprezentat o evidenţă clară a mântuirii?

A şedea împreună

sunkathizō

Concluzionând meditaţiile noastre din ultimele câteva zile, mai este un cuvânt care subliniază noua noastră viaţă în Cristos. Efeseni 2:6 declară că Dumnezeu „ne-a pus să stăm împreună în locurile cereşti, în Hristos Isus". Sintagma **ne-a pus să stăm** este traducerea grecescului *sunkathizō* (4776), care înseamnă „a face pe cineva să şadă împreună cu altcineva". Rădăcina cuvântului este verbul *kathizō*, „a face să şadă". Aceasta nu înseamnă nimic pentru noi până ce nu înţelegem că a şedea era un semn de cinste şi autoritate în lumea antică. De exemplu, un rege şedea când îşi primea supuşii; judecătorii erau, de asemenea, aşezaţi atunci când judecau persoana care stătea în picioare în faţa lor; un învăţător şedea şi îşi învăţa elevii.[81]

Aşadar, ideea transmisă de acest cuvânt este aceea de *onoare*. De fapt, acest cuvânt e folosit în Efeseni 1:20 pentru a sublinia faptul că El a fost „pus să stea la dreapta Tatălui în locurile cereşti". Apoi, când e adăugat prefixului *sun* (4862), sensul devine „a şedea *împreună în Cristos*". În sens spiritual, aşadar, noi am fost deja (aorist, acţiune încheiată în trecut) întronaţi şi înălţaţi cu Cristos.

Ce înseamnă toate acestea în practică? Înseamnă pur şi simplu că, *de vreme ce am fost deja aşezaţi cu Cristos în ceruri, trebuie să ne purtăm ca atare pe pământ*. Meditaţi la următorul text din Coloseni 3:1–3: „Dacă, deci, aţi înviat împreună cu Hristos, să umblaţi după lucrurile de sus, unde Hristos stă la dreapta lui Dumnezeu. Gândiţi-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pământ. Căci voi aţi murit, şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu."

Cât de clar spune Pavel lucrurilor pe nume, în epistola „soră", efesenilor! Dumnezeu ne-a dat o nouă viaţă, un nou potenţial; acum trebuie să trăim ca atare. De mulţi ani circulă un clişeu foarte cunoscut. A fost rostit prima dată de către un faimos evanghelist din secolul al XIX-lea, dar este total eronat. Clişeul sună aşa: „Unii creştini au o gândire atât de cerească, încât nu mai sunt buni de nimic pe pământ." Cât de ridicol este! Este imposibil pentru un creştin să aibă o gândire „prea" cerească. Da, sunt unii care afişează o evlavie, o neprihănire de sine şi o sfinţenie superioare, dar aceasta *nu* înseamnă a avea o gândire cerească. A avea o gândire cerească înseamnă exact ceea ce spune Pavel – a ne concentra gândurile, valorile, cuvintele, faptele şi toate celelalte pe lucrurile de sus. În plus, Dumnezeu nu ne poate folosi decât dacă *avem* o gândire cerească.

Versete de studiat: Către cine este îndreptată dragostea menţionată în 1 Cronici 29:3? Citiţi Psalmii 119:97–168. De câte ori menţionează psalmistul iubirea sa pentru Cuvântul lui Dumnezeu? Ce sinonime foloseşte (ex.: „lege" în v. 97)?

Nebun (1)

aphrōn

Prin tradiție, ziua de 1 aprilie este ziua păcălelilor, Ziua Nebunilor din Aprilie (sau Ziua Tuturor Nebunilor). Conform unei enciclopedii, obiceiul a început probabil în Franța în anul 1564, când prima zi a Anului Nou s-a schimbat din 1 aprilie în 1 ianuarie. Cei care continuau să respecte ziua de 1 aprilie ca începutul Anului Nou erau luați peste picior.

Biblia, oricum, are multe de spus despre **nebun.** Există 160 referințe despre nebun (sau „nebuni", „nebunesc") în Biblie, dintre care treizeci şi trei sunt din NT. Un cuvânt grecesc tradus prin nebun este *aphrōn* (40). Rădăcina, cuvântul *phrēn* (5424), este interesantă. Aşa cum relatează eruditul în greacă Spiros Zodhiates, acest termen se referea propriu-zis la „diafragmă, cea care separă sau împiedică", care, în sens figurat, reprezenta „sediul întregii activități mentale şi emoționale". În continuare, eruditul explică: „Diafragma era aceea care determina amploarea respirației şi, deci, spiritul uman şi emoțiile. Ea se referă nu numai la abilitatea de a gândi, ci şi la aceea de a controla gândurile şi atitudinile. Se referă atât la inimă, ca sediu al pasiunilor, cât şi la minte, ca sediu al facultăților mentale."[82]

Când este adăugat prefixul *a* (care este numit „alfa privativ"), acesta îi dă un sens exact opus. Şi în limba română există acest prefix, în cuvinte precum *amoral* şi *atemporal*. Deci, cu prefixul „alfa privativ", *aphrōn* înseamnă exact opusul. În celelalte zece apariții ale cuvântului *aphrōn* din NT, el este tradus prin „nebun", „nebuni" sau „nebunesc".

Un nebun, deci, este o persoană care nu doar că nu gândeşte corect, dar nici nu-şi poate controla gândurile şi atitudinile pe care le are. Nu numai că nu se gândeşte la lucrurile corecte, dar şi când gândeşte, nu o face cum trebuie. Joseph Thayer, un erudit în greacă din secolul al XIX-lea, defineşte nebunul astfel: „Fără rațiune... fără simț, nebunesc, stupid, fără gândire sau inteligență, acționând pripit."[83] În Luca 11:40, Domnul Isus îi numeşte pe farisei „nebuni" pentru că aceştia credeau că lucrurile exterioare Îl pot mulțumi pe Dumnezeu. Nimic nu este mai nebunesc decât a crede că un Dumnezeu sfânt ar putea fi mulțumit de vreo faptă pe care o poate face omul. În acelaşi mod, El l-a numit **nebun** pe omul bogat din Luca 12:20, deoarece acesta credea că bogăția şi posesiunile materiale erau tot ce avea nevoie. Să crezi acest lucru este culmea nebuniei.

Să mulțumim fiecare lui Dumnezeu că noi nu ne mai purtăm ca niște nebuni, ci gândim într-un mod corect, deoarece Cuvântul Său domneşte în mințile noastre.

Versete de studiat: Ce anume îl caracterizează pe nebun („neînțelept", *aphrōn*) în Efeseni 5:17? Ce va închide gura oamenilor nebuni, conform 1 Petru 2:15?

Nebun (2)

anoētos

Un alt cuvânt grecesc tradus prin **nebun** (sau „nebunesc") este *anoētos* (453). Exemplul clasic al unui creştin nebun se regăseşte în Galateni 3:1 şi 3, unde Pavel scrie: „O, Galateni nechibzuiţi! Cine v-a fermecat, pe voi, ca să nu ascultaţi de adevăr?[...] Sunteţi aşa de nechibzuiţi? După ce aţi început prin Duhul, vreţi acum să sfârşiţi prin firea pământească? (KJV)"

Anoētos este un alt cuvânt precedat de prefixul „alfa privativ", pe care l-am explicat ieri. Rădăcina, *nous* (3563) înseamnă „minte, intelect, înţelegere, raţiune, gândire", iar prin adăugarea prefixului *a*, termenul capătă exact sensul opus. Iudaizatorii se infiltraseră în Biserică şi începuseră să discrediteze chiar esenţa creştinismului, şi anume justificarea numai prin credinţă, afirmând că, pentru a deveni creştini, cei proveniţi din popoarele păgâne trebuiau să devină prozeliţi iudei şi să respecte Legea lui Moise. Uimit că galatenii se arătau dispuşi să tolereze, ba chiar să îmbrăţişeze această erezie, Pavel i-a numit oameni fără înţelegere, fără raţiune şi gândire, oameni care abandonaseră însuşi adevărul care le fusese predicat.

Acest lucru este la fel de adevărat azi ca şi atunci. Respingerea din ce în ce mai mare a doctrinei justificării numai prin credinţă, atacul continuu împotriva mesajului adevărat al Evangheliei şi provocările crescânde aduse slujirii biblice ne fac să credem că există nenumăraţi învăţători şi creştini „nebuni". Acest fel de nebun poate fi descris în mai multe moduri.

În primul rând, nebunul este preocupat de lucrurile *abstracte,* în loc să fie preocupat de cele *absolute.* Pentru mulţi în zilele noastre, doctrinele stau în calea unităţii. Nu degeaba se spune: „Doctrinele despart, dar dragostea uneşte." Aceasta este culmea nebuniei, pentru că, astfel, nimic nu mai este absolut, nimic nu este sigur.

În al doilea rând, nebunul este preocupat de *nevoi,* în loc de *Cuvânt.* Multe biserici ce se construiesc azi, chiar şi cele aşa-numite evanghelice, nu se fundamentează pe predicarea Cuvântului lui Dumnezeu, ci mai degrabă pe ceea ce doresc oamenii, şi anume nevoia de distracţie, de programe cât mai captivante. Dar Scriptura, desigur, nu ne învaţă nimic din toate acestea.

În al treilea rând, nebunul este preocupat de *sentimentele trecătoare* şi nu de *adevărata credinţă.* Din nefericire, sentimentele stau la baza sistemului de credinţe al multor oameni; nu *faptele* sunt importante, nu *credinţa* în ceea ce afirmă Dumnezeu în Cuvântul Său este importantă, ci mai degrabă cum se *simt* ei. Nu *intelectul* conduce, ci *impulsurile. Zelul* este mare, dar nimic nu este *real.* Sentimentele lasă o poartă de intrare deschisă misticismului tot mai frecvent, care predică descoperirea lui Dumnezeu prin viziuni şi revelaţii.

Provocarea adresată fiecăruia din noi este să ne lăsăm conduşi numai de adevărul Cuvântului lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Care este o cauză obişnuită a comportamentului nechibzuit conform 1 Timotei 6:9? În Tit 3:3, ce alte trăsături se asociază unui comportament neînţelept?

Dumnezeu

theos

Azi începem studiul mai multor nume şi titluri date lui Dumnezeu în NT. Este logic să începem, desigur, cu **Dumnezeu**.

Grecescul *theos* (2316), care stă la baza cuvintelor *teologie* (studiul lui Dumnezeu) şi *teocraţie* (o formă de guvernământ în care autoritatea emană de la Dumnezeu), este numele lui **Dumnezeu** cel mai frecvent întâlnit în NT. Acest cuvânt avea o semnificaţie cu totul diferită pentru greci, în comparaţie cu evreii şi creştinii. Grecii erau politeişti (*poli* înseamnă „mai mulţi", deci credinţa în mai mulţi zei), aşa că foloseau cuvântul *theos* pentru a se referi la „zei" ca la forţe impersonale ce controlau tot ceea exista. În vremea lui Homer (secolul al VIII-lea î.H.), zeii erau doar puţin mai mult decât fiinţe umane zeificate, care, deşi erau puternici, tot mai păstrau slăbiciunile şi limitările umane.

Prin contrast, evreii erau monoteişti (*mono* înseamnă „unul", deci credinţa într-un singur Dumnezeu). Termenul ebraic *Elohim* (430H) a fost tradus prin *Theos* în Septuaginta. Ceea ce este interesant este că, în timp ce *Elohim* este un plural (denotând Trinitatea), Septuaginta nu foloseşte *niciodată* pluralul *Theoi* („zei"), pentru că aceasta ar fi transmis grecilor o idee despre Dumnezeu care era compatibilă cu politeismul lor.

Ca şi conceptul ebraic (Mc. 12:32), creştinii cred într-un singur Dumnezeu, un Dumnezeu unic, adevăratul Dumnezeu, creator al universului. Aşa cum a declarat Pavel: „totuşi, pentru noi nu este decât un singur Dumnezeu: Tatăl, de la care vin toate lucrurile şi pentru care trăim şi noi, şi un singur Domn: Isus Hristos, prin care sunt toate lucrurile şi prin El şi noi" (1 Cor. 8:6). Apoi, în timp ce omul îşi modelează zei după chipul său (Fapte 14:11), Pavel declară că există un singur Dumnezeu „viu şi adevărat" (1 Tes. 1:9), în contrast cu zeii lipsiţi de viaţă ai păgânilor.

Ce binecuvântare să ştim că există un singur Dumnezeu adevărat! Pe când ceilalţi oameni bâjbâie în întuneric, închinându-se unor idoli pe care i-au modelat astfel încât să se potrivească felului lor de trai, noi ne închinăm şi Îl urmăm pe Dumnezeul adevărat al Universului.

Versete de studiat: În textele următoare, identificaţi ce anume primim noi de la Dumnezeu: Romani 15:13, 16, 20; 2 Corinteni 1:3; 13:11.

Isus

Iesous

Au existat nenumărate atacuri de-a lungul secolelor împotriva persoanei lui **Isus**. Divinitatea Lui şi umanitatea Lui au fost întotdeauna motiv de polemică. Nenumărate culte şi sute de eretici L-au negat pe Isus ca „personaj istoric" şi încă o mai fac şi azi.

Totuşi, NT menţionează numele **Isus**, singur, de circa 612 ori şi de mai multe ori în asociaţie cu alte nume (ex.: „Isus Cristos"). De ce? *Pentru că* **Isus** *este numele mântuirii.* **Isus** (*Iesous*, 2424) este numele omenesc al Domnului nostru şi înseamnă **Mântuitor** (vezi 6 aprilie), adică: „El va mântui pe poporul Lui de păcatele sale" (Mt. 1:21).

Este semnificativ faptul că, în loc să aleagă un nume pentru copil, aşa cum fac de obicei părinţii, Iosif şi Maria i-au dat copilului numele pe care îngerul lui Dumnezeu le-a spus să îl dea (Mt. 1:21; Lc. 1:31). Dumnezeu nu a dorit să existe vreo ambiguitate cu privire la identitatea acestui copil şi cu privire la lucrarea Lui.

Care este, deci, semnificaţia acestui cuvânt? *Iesous* (în greacă şi latină) corespunde termenului evreiesc *Jeshua* (3091H), care este echivalentul numelui „Iosua" şi înseamnă „Domnul este mântuirea". Iată de ce oamenii trebuie să Îl atace şi să încerce să-L distrugă pe Isus. Dacă El rămâne intact, ei trebuie să se nege pe ei înşişi, să-şi nege religia, faptele lor, şi să se încreadă numai în El în ce priveşte mântuirea – lucru pe care ei nu vor să-l accepte.

Ce putere este în acest nume, **Isus!** Reprezintă o chemare la pocăinţă (Fapte 2:38), este numele care vindecă bolnavii (3:6), este numele prin care demonii sunt alungaţi (16:18), este numele care mântuieşte (1 Cor. 1:2). Deşi oamenii au încercat să-L *distrugă* în zilele când Isus era pe pământ, deşi oamenii Îl *neagă* în zilele noastre, va veni o zi în care „în Numele lui Isus se va pleca orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ şi de sub pământ" (Flp. 2:10). Lela B. Long, un compozitor de imnuri din secolul al XIX-lea, ne invită să medităm la acest nume unic, **Isus**, prin aceste versuri (Jesus is the sweetest name I know, n.ed.):

> Isus este numele cel mai dulce pe care-L cunosc,
> Iar El este la fel
> Ca şi numele Lui minunat.
> Acesta este motivul pentru care Îl iubesc atât de mult;
> Isus este cel mai dulce nume pe care-L cunosc

Versete de studiat: Evanghelia după Ioan ni-L prezintă în mod unic pe Isus în dumnezeirea Sa. Acest nume apare acolo de 256 ori, de cele mai multe ori în capitolul 11; citiţi acest capitol şi notaţi de câte ori apare. De asemenea, ce incident minunat este relatat acolo?

Cristos

Christos

Grecescul *christos* (5547) este un termen derivat purtând, în greaca clasică, la origine, o semnificație laică. Acesta este derivat de la *chierin*, a unge sau a întinde peste ceva. În anumite locuri, termenul era folosit pentru ungerea săgeților cu otravă, în vederea pregătirii pentru bătălie (la Homer) sau pentru aplicarea vopselei sau varului. De asemenea, același termen era folosit pentru ungerea corpului cu ulei după o baie.

În VT, acest cuvânt corespunde echivalentului ebraic *mēsiah* (Mesia), care se referă la cineva care a fost uns în mod ceremonial cu ulei pentru învestirea într-o funcție. Cea mai cunoscută funcție pentru care avea loc ungerea era cea de rege (ex.: David, 2 Sam. 2:7); o alta era cea de preot, ca în cazul lui Aaron, foarte frumos descrisă în Psalmul 133.

Însă, de-abia în NT cuvântul capătă cea mai mare putere și semnificație. Este foarte semnificativ faptul că acest cuvânt, *Christos*, stă lângă celelalte două, Domnul Isus **Cristos**, în toate evenimentele majore ale vieții și lucrării Lui. Unul din cele mai semnificative momente a fost cel în care Isus a pus o întrebare ucenicilor Săi. După ce a întrebat: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?", și după ce a primit răspunsuri cum că era Ioan Botezătorul, Ilie, Ieremia sau alți profeți, El a întrebat: „Dar voi cine ziceți că sunt?" Răspunsul lui Petru a fost cel corect: „Tu ești Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!" Într-o demonstrație dramatică a pretenției lui Isus de a fi divin, Isus a spus: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă nu carnea și sângele ți-au descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu care este în ceruri" (Mt. 16:13–17).

Cel mai semnificativ lucru în acest text, și în multe altele, este articolul hotărât („-ul") înaintea lui Cristos (*ho Christos*). Acesta demonstrează faptul că Domnul Isus este singurul Uns, singurul Fiu al lui Dumnezeu, singurul și unicul Mântuitor. Așa cum declară Ioan: „Noi L-am găsit pe Mesia, care, în traducere, înseamnă Cristosul" (Ioan 1:41, KJV), și: „Acum [...] credem [...] din pricină că L-am auzit noi înșine, și știm că acesta este în adevăr Cristosul, Mântuitorul lumii" (Ioan 4:42). Domnul Isus a afirmat despre Sine că El este Mesia cel prezis de David și de profeți (Mc. 12:35; Ps. 110:1).

Ce binecuvântare să știm că ne închinăm singurului și adevăratului Uns!

Versete de studiat: Așa cum am menționat mai sus, numele *Cristos* stă lângă cel de Isus în fiecare eveniment major al vieții și lucrării Lui. Citiți următoarele versete și identificați fiecare eveniment: Matei 1:16–18; Luca 2:11; Marcu 12:35; Luca 22:67; 23:2, 35; 24:25–26.

Mântuitor

sōtēr

Grecescul *sōtēr* (4990) înseamnă **salvator,** eliberator, apărător. În greaca veche, *sōtēr* era folosit atât cu referire la zei, cât şi la oameni. Zeii – unii ca Poseidon şi în special Zeus – erau numiţi „salvatori din pericolele vieţii, protectori şi apărători". Însă, oamenii „pot fi şi ei salvatori, salvându-i pe ceilalţi de la necaz şi pericol, sau cum ar fi cazul doctorilor". Termenul a fost aplicat chiar şi filosofilor, precum Epicur, oamenilor de stat şi conducătorilor.

Sōtēr apare de douăzeci şi patru de ori în NT, din care, în şaisprezece cazuri se referă la Domnul Isus (iar celelalte opt se referă la Dumnezeu). Nu este niciodată aplicat oamenilor (cu excepţia unui soţ credincios care, prin Cristos, este protectorul, apărătorul şi susţinătorul soţiei sale, în Efeseni 5:23).

În lumina studiului de ieri despre *Christos* (**Cristos,** Unsul), descoperim treisprezece versete în NT în care *Christos* şi *Sōtēr* apar împreună. Luca 2:11, de exemplu, declară: „Astăzi în cetatea lui David vi s-a născut un Mântuitor, care este Cristos, Domnul." Pe de altă parte, Pavel se bucura „aşteptând fericita noastră nădejde şi arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu şi Mântuitor Isus Cristos" la a doua Sa venire (Tit 2:13).

Cel mai semnificativ exemplu se găseşte în modul în care Isus se raportează la samariteni în Ioan 4. Mulţi samariteni au răspuns Evangheliei şi au mărturisit: „Acum nu mai credem din pricina spuselor tale, ci pentru că L-am auzit noi înşine, şi ştim că acesta este în adevăr Cristosul, Mântuitorul lumii" (v. 42). Petru scrie, de asemenea, despre „Domnul şi Mântuitorul Isus Cristos" (2 Pet. 2:20). Aşa cum am menţionat ieri, articolul hotărât („-ul") este crucial şi apare în aceste versete în cuvintele „Cristos*ul*", „Mântuitor*ul*" şi „Domn*ul*". Într-adevăr, numai Isus este eliberatorul, apărătorul şi Domnul oamenilor. El singur este cel care ne mântuieşte de păcat (mâine vom analiza cuvântul **mântuire**).

Din perspectiva noastră, desigur, cea mai mare binecuvântare dintre toate este aplicarea acestui adevăr în viaţa noastră. Datorită lui Cristos avem siguranţa absolută a mântuirii. El nu numai că este Mântuitorul *lumii,* dar este şi Mântuitorul *tău.* Aşa cum afirmă apostolul Ioan: „V-am scris aceste lucruri ca să ştiţi că voi, care credeţi în Numele Fiului lui Dumnezeu, aveţi viaţa veşnică" (1 Ioan 5:13).

Versete de studiat: Care ar trebui să fie reacţia noastră la faptul că Cristos este Mântuitorul, conform Luca 1:47? Ce declară Filipeni 3:20 despre noi şi despre Cristos?

Mântuire

sōtēria

Deoarece acest termen, *sōtēr* (**Mântuitor**), pe care l-am analizat ieri, este atât de important, se cuvine să analizăm şi implicaţiile pe care le are în zilele noastre. Ce este mai precis **mântuirea**? *Sōtēria* (4991; ex.: Rom. 1:16; 10:9–10; Ef. 1:13; Ev. 5:9; etc.) înseamnă siguranţă, eliberare şi apărare de pericol sau de distrugere.

Auzind „evanghelia" predicată în multe biserici de azi, chiar şi în cele evanghelice, nu ţi-ai da niciodată seama că se vorbeşte despre mântuire. *Eliberare* de la pierzare? Tot mai puţini predicatori menţionează un astfel de concept „ofensator". „Evanghelia" de azi afirmă: „Vino la Isus şi El va avea grijă de toate problemele tale!"; sau: „El te va face un jucător de fotbal mai bun!"; sau: „El îţi va da tot ceea ce doreşti!" Dar Cuvântul lui Dumnezeu arată clar cât de păcătos este omul şi cât de mare este Dumnezeu. El afirmă fără echivoc că Dumnezeu, *numai* prin harul, îndurarea şi dragostea Lui, S-a plecat să mântuiască o rasă umană moartă în păcate, un neam care Îl ura. Aşa cum citim în Plângerile lui Ieremia 3:22: „Din cauza îndurărilor lui Dumnezeu nu suntem mistuiţi, din cauză că bunătatea Lui nu s-a sfârşit" (KJV). Oare de ce foloseşte Ieremia cuvântul *mistuit?* Pentru că Dumnezeu este „foc mistuitor" (Deut. 4:24; 9:3; Ev. 12:29). Mântuirea este scăparea de judecată şi siguranţa că nu vom fi atinşi de mânia lui Dumnezeu (cf. Rom. 1:18).

Deci, în contrast cu definiţia **mântuirii** oferită de „noua teologie" a zilelor noastre, adică „eliberare se sub opresiunea structurilor vieţii contemporane"[84] (indiferent ce înseamnă ea), eu aş oferi o alta, care cred cu tărie că se bazează pe Cuvântul lui Dumnezeu: *Mântuirea este exclusiv actul lui Dumnezeu, prin care El, prin îndurarea şi harul Său, îi răscumpără veşnic pe credincioşii Săi aleşi şi îi eliberează de păcatul lor şi de moartea spirituală rezultată din acesta, prin lucrarea de răscumpărare săvârşită de Isus Cristos odată pentru totdeauna pe cruce.* Orice altă doctrină diferită de aceasta ar trebui să fie anatemizată. Aşa cum Pavel le-a spus galatenilor (1:8–9): „Dar chiar dacă noi înşine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o Evanghelie, deosebită de aceea pe care v-am propovăduit-o noi, să fie anatema! Cum am mai spus, o spun şi acum: dacă vă propovăduieşte cineva o Evanghelie, deosebită de aceea pe care aţi primit-o, să fie anatema!"

Într-adevăr, azi auzim falşi profeţi pretutindeni şi fiecare dintre ei ar trebui să fie demascaţi şi anatemizaţi pentru ceea ce reprezintă. Mântuirea nu se referă la *respectul de sine,* nu se referă la aşa-numitele *nevoi ale celui care caută* şi nu înseamnă *sentimentalism.* Mântuirea are de-a face cu *păcatul* şi cu *Mântuitorul.*

Versete de studiat: Ce declară Romani 10:9–10 despre mântuire? Care ar trebui să fie atitudinea noastră referitor la adevărata Evanghelie (Rom. 1:16)?

Domn (1)

kurios

În greaca clasică de la început, deşi *kurios* (2962) era un termen aplicat zeilor, nu exista credinţa generală într-un Dumnezeu Creator. Cuvântul, deci, era folosit în sens larg, cu referire la cineva care avea putere sau autoritate. Lucrurile stăteau cu totul altfel în gândirea orientală. Pentru mintea orientală, zeii erau „domnii lumii reale". În vremea lui Isus, regi din Orient, precum Irod cel Mare (cca 73–4 î.H.), Agrippa I (10 î.H. – 44 d.H.) şi Agrippa al II-lea (27 – cca 100 d.H.) au ajuns să fie numiţi **domni**. Majoritatea împăraţilor romani s-au opus acestei ispite, dar altora, precum Caligula (37–41 d.H.) şi Nero (54–68), li s-a părut atrăgător. Cuvântul conţinea ideea de divinitate şi, de aceea, atât evreii, cât şi creştinii, au refuzat să folosească termenul **domn** cu referire la împărat.

Revenind la Septuaginta, *kurios* apare de peste 9000 ori, din care, în 6156 cazuri traduce ebraicul *YHWH* (Iahve, Iehova), subliniind astfel ideea de divinitate.

În NT, *kurios* apare de 717 ori, în majoritatea cazurilor în Evanghelia după Luca şi în Faptele apostolilor (210), şi în epistolele lui Pavel (275). Motivul este, desigur, acela că amândoi au scris pentru cititorii care erau cunoscători ai limbii şi ai culturii greceşti şi care înţelegeau adânca semnificaţie a acestui cuvânt şi faptul că el conţinea ideea de divinitate.

În cele din urmă, deşi **domn** este folosit uneori ca un simplu titlu onorific, precum cel de Rabbi, Învăţător, Stăpân (Mt. 10:24; cf. Lc. 16:3), sau chiar un soţ (1 Pet. 3:6), *când este folosit cu referire la Isus într-un crez, fără îndoială că se referă la dumnezeirea Lui.* Expresia *Kurios Iēsous* (Domnul Isus) este înrădăcinată în comunitatea creştină greacă pre-paulină şi este probabil cea mai veche dintre crezurile creştine.

Nu se poate contesta faptul că primii creştini L-au mărturisit pe Isus ca Dumnezeu, aşa cum a scris Pavel filipenilor: „Şi orice limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul" (2:11). Este şi mai semnificativ faptul că, atunci când Toma L-a văzut pe Isus înviat, L-a numit: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!" (Ioan 20:28). Aşa cum vom vedeam mâine, chiar mântuirea se bazează pe mărturisirea lui Isus ca **Domn**, ca autoritate divină (Rom. 10:9–10).

Se cuvine să-I dăm Domnului nostru slavă *ca* Domn! Vom continua meditaţia despre acest adevăr mâine.

Versete de studiat: În următoarele versete, observaţi atitudinile noastre faţă de Dumnezeu (şi Isus) ca Domn: Matei 4:10; Romani 15:11; Ieremia 26:13; Romani 14:11; 2 Petru 3:18.

Domn (2)

kurios

Marcu 12:28–34 oferă o demonstrație clară a importanței domniei lui Cristos. Când un cărturar L-a întrebat pe Isus: „Care este cea dintâi dintre toate poruncile?", Isus a răspuns: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot cugetul tău." Când cărturarul I-a răspuns că există un singur Dumnezeu pe care trebuie să-L iubim, Isus i-a spus: „Tu nu eşti departe de Împărăția lui Dumnezeu." Adevărul profund din acest text este acela că, în răspunsul lui, cărturarul a repetat tot ce a spus Isus, *cu excepția* unui singur cuvânt: **Domn**. El a înțeles cât de important este să-L iubim pe Dumnezeu; tot ceea ce rămânea era să-L recunoască pe Isus Însuşi ca Domn, să creadă în El şi să se supună Lui.

Iată esența aşa numitei (şi tragicei) polemici despre conceptul de „Isus Mântuitor şi Domn" (vezi 30 martie). Există o greşeală foarte mare şi serioasă în teologia care susține că există o diferență între „acceptarea lui Isus" ca *Mântuitor* şi apoi, mai târziu, acceptarea Lui ca *Domn*, pentru că nu există absolut nicio asemenea dihotomie sau diferență în Biblie. De fapt, a afirma că tot ce trebuie să facă cineva pentru a fi mântuit e să „creadă în Isus" înseamnă negarea unui „singur Domn" (Ef. 4:5). Până la urmă, „şi dracii cred şi se înfioară" (Iac. 2:19). Ei cred în lucrurile referitoare la Cristos şi exact aşa văd unii mântuirea azi, ca o credință vagă, în care nu este nevoie de pocăință, nu trebuie să te aştepți la nicio schimbare în viața ta şi nu ai nicio responsabilitate. Din nou, Romani 10:9–10 clarifică faptul că mântuirea se bazează nu numai pe mărturisirea lui Cristos ca Mântuitor, ci şi pe mărturisirea Lui ca *Domn*. Ar putea fi mai clar decât atât?

Conceptul „un singur Domn" şi, deci, aşa-numitul concept de „Isus Mântuitor şi Domn", înseamnă că adevărata mântuire are ca efect *schimbarea instantanee* petrecută în persoana care crede. Adevărata „convertire" (în latină *convertere*, „a se întoarce, a transforma") se referă în mod fundamental la o „nouă stăpânire". Nu mai suntem *noi* Domni, nu mai este *Satana* Domn, ci *Cristos* este Domn. Aceasta este chiar esența mântuirii: „Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă: Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi" (2 Cor. 5:17). Nu există *justificare* fără *sfințire*, sau *viață* spirituală fără *trăire* spirituală. Unii obiectează: „Tu adaugi Evangheliei; tot ceea ce trebuie să faci este să crezi." Nu, nu am *adăugat* Evangheliei; aceasta *este* Evanghelia. Da, tot ceea ce trebuie să facem este să „credem", dar această credință întotdeauna rezultă în supunere (Rom. 1:5; 16:26; 1 Pet. 1:2; vezi şi **credință**, 8 februarie).

Versete de studiat: Citiți Marcu 8:34–38; 12:28–34; Luca 14:25–35; şi Romani 10:9–10, meditând la profunda lor semnificație.

Eu sunt

egō eimi

Iată un nume al Domnului Isus Cristos care iese în evidență din paginile Scripturii. Adresându-se evreilor, Isus a declarat: „Adevărat, adevărat, vă spun că, mai înainte ca să se nască Avraam, sunt Eu" (Ioan 8:58). La această afirmație, evreii au devenit belicoşi, neştiind cum să culeagă mai repede pietre ca să-L ucidă pe loc. De ce au reacționat astfel? Pentru că şi-au dat seama imediat de ceea ce pretindea Isus, că era Dumnezeu întrupat. Aceasta a fost, fără îndoială, cea mai clară afirmație referitoare la propria dumnezeire pe care Isus a făcut-o cât a fost pe pământ.

Eu sunt este *egō eimi* (1510), cuvinte care, prin ele însele, nu sunt foarte importante. Cuvântul *eimi* este pur şi simplu verbul „a fi", verb care redă existența. Pentru grecii din zilele lui Isus şi pentru urechile noastre azi, Isus spunea pur şi simplu: „Eu exist."

O, dar nu acelaşi lucru au auzit şi evreii! Ei au înțeles imediat că Isus se referea la Exodul 3:14, unde Moise L-a întrebat pe Dumnezeu care este numele Lui şi Dumnezeu a răspuns: „EU SUNT CEL CE SUNT", afirmație care implică faptul că Dumnezeu „există" prin Sine însuşi, fără început şi fără sfârşit. Această idee este conținută şi în termenul *Iahve*, „Eu sunt cel ce sunt", cel mai semnificativ nume al lui Dumnezeu din VT. Deci, când Isus a spus „Eu sunt cel ce sunt", evreii s-au manifestat cu o furie fără limite, dincolo de orice control. Declarații similare făcute cu alte ocazii i-au înfuriat pe evrei, pentru că ei au înțeles că Isus susținea că este egal cu Dumnezeu (Mc. 2:5–9; Ioan 5:16–18; 10:30–33).

Lucrurile nu stau azi altfel decât stăteau atunci. Oamenii Îl numesc pe Isus „un om bun", „un învățător înțelept", „un exemplu moral" şi alte astfel de platitudini, dar Îl resping categoric ca Dumnezeu. Negarea dumnezeirii lui Cristos reprezintă esența mai multor culte, dar acest adevăr este o doctrină absolut cardinală a creştinismului; fără ea, creştinismul se prăbuşeşte sub propria greutate. Este o doctrină clar prezentată în Scriptură, fără absolut nicio ambiguitate. Aşa cum declară Ioan: „La început era Cuvântul, şi Cuvântul era cu Dumnezeu, şi Cuvântul era Dumnezeu [...] Şi Cuvântul S-a făcut trup şi a locuit printre noi, plin de har şi de adevăr. Şi noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl [...] Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut" (Ioan 1:1,14, 18).

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, notând frazele în care Isus Îşi susține dumnezeirea: Marcu 2:5–9; Ioan 5:16–18; 10:30–33.

Alfa şi Omega

to A kai to ō

Iată un titlu fascinant al Domnului Isus Cristos, unul care, iarăşi, subliniază dumnezeirea Sa. El apare de patru ori în NT, de fiecare dată în cartea Apocalipsa (1:8, 11; 21:6; 22:13). Cel mai notabil verset este 1:8: „«Eu sunt Alfa şi Omega, Începutul şi Sfârşitul», zice Domnul Dumnezeu, Cel ce este, Cel ce era şi Cel ce vine, Cel Atotputernic." (Mâine vom analiza numele **Atotputernic**.)

Alpha (A, 1) şi **Omega** (ō, 5598), reprezintă, desigur, prima şi ultima literă a alfabetului grecesc, pe care Domnul le foloseşte pentru a sublinia faptul că El este „începutul şi sfârşitul", „primul şi ultimul" (1:11). Acest concept afirmă cel puţin trei adevăruri despre Domnul Isus.

În primul rând, declară *existenţa Sa prin Sine.* Conceptele „începutul şi sfârşitul" şi „primul şi ultimul" se explică prin faptul că, aşa cum precizează un erudit în greacă, „evreii, grecii şi romanii foloseau literele din alfabetul grecesc drept numerale, de aici uşurinţa cu care alfa şi omega reprezintă, totodată, primul şi ultimul"[85]. „Primul" nu înseamnă „primul creat", ci mai degrabă cel care a existat deja „la început" (ca şi în cazul lui **Eu sunt**) şi care a adus toate lucrurile în existenţă (Ioan 1:1–3). Conceptul de „început şi sfârşit" se regăseşte în imagistica VT (Is. 41:4; 44:6; 48:12–13).

În al doilea rând, declară *omniscienţa* Sa. Aşa cum literele alfabetului sunt folosite pentru a crea cuvinte, idei, concepte, şi, deci, pentru a transmite cunoştinţe, faptul că Dumnezeu este Alfa şi Omega înseamnă că El are o cunoaştere perfectă a tuturor lucrurilor.

În al treilea rând, declară *suveranitatea* Sa. El nu este numai Cel care a adus toate lucrurile în existenţă, ci şi Cel care va duce toate lucrurile la „sfârşitul" deja hotărât de El.

Trebuie să menţionăm din nou folosirea articolului hotărât **–a** (*kai,* 2532), care se regăseşte atât la Alfa, cât şi la Omega. Aceasta sugerează că El este singurul şi unicul „început", singurul şi unicul „sfârşit", şi că, tot ce e cuprins între aceste limite este al Lui.

Acesta este Dumnezeul căruia ne închinăm! Nu vreunei „forţe a vieţii" vagi sau aşa-numitului Mare Arhitect al Universului, nu vreunei „puteri superioare", ci mai degrabă lui **Alfa şi Omega**.

Versete de studiat: Citiţi textele din Apocalipsa şi Isaia menţionate mai sus. Ce observaţii puteţi face referitor la Dumnezeu ca fiind primul şi ultimul?

Atotputernic

pantokratōr

Aşa cum am putut observa ieri, Apocalipsa 1:8 declară: „«Eu sunt Alfa şi Omega, Începutul şi Sfârşitul», zice Domnul Dumnezeu, Cel ce este, Cel ce era şi Cel ce vine, Cel Atotputernic." **Atotputernic** este traducerea grecescului *pantokratōr* (3841), un cuvânt compus din *pas* (3956), „totul sau fiecare", şi *kratos* (2904; vezi 29 februarie), „putere, tărie, stăpânire". Conotaţia termenului este: cel ce deţine toată puterea, care conduce peste toate, care este omnipotent.

Acest cuvânt apare în NT de zece ori, de fiecare dată în cartea Apocalipsa, cu o singură excepţie (2 Cor. 6:18; Apoc. 1:8; 4:8; 11:17; 15:3; 16:7,14; 19:6,15; 21:22). Conceptul, desigur, este înrădăcinat în imagistica VT, apărând acolo de patruzeci şi opt de ori. Echivalentul său este termenul evreiesc la genul masculin *Sadday* (*Shaddai*, 7706H), pe care Septuaginta îl traduce întotdeauna cu *pantokratōr*, şi care înseamnă „omnipotent" şi „Cel suficient sieşi". De exemplu, Dumnezeu S-a revelat lui Avraam (Gen. 17:1–2), pentru a-i confirma faptul că El avea puterea de a-Şi ţine promisiunea de a face din Avraam un neam mare (12:2) şi că sămânţa lui va fi numeroasă ca pulberea pământului (13:16) şi ca stelele de pe cer (15:5), chiar dacă Avraam şi Sara trecuseră de vârsta când puteau avea copii.

Este interesant faptul că, din cele patruzeci şi opt de apariţii ale termenului *Sadday* în VT, treizeci şi unu sunt în cartea Iov (unde este tradus întotdeauna cu **Atotputernic**). Acest lucru e semnificativ, deoarece Iov nu a fost un israelit, ceea ce demonstrează că **Atotputernic** este un termen universal folosit pentru Dumnezeu.[86] Dacă cititorul va parcurge acele referinţe biblice, va avea imaginea completă a imensei măreţii a lui Dumnezeu şi a puterii Lui peste toate lucrurile.

Folosit cu referire la Domnul Isus, acest cuvânt declară că El este, într-adevăr, „Cel suficient Sieşi", „Dumnezeul omnipotent, atotputernic" şi „Stăpân peste toate". Noi nu ne închinăm unui Dumnezeu limitat, un Dumnezeu care poate face numai anumite lucruri, în anumite circumstanţe. Noi ne închinăm unui Dumnezeu **Atotputernic** (Gen. 28:3; 35:11; 43:14; 48:3; etc.)

Versete de studiat: Citiţi cele zece versete din NT menţionate mai sus, în care apare termenul *pantokratōr* (este tradus „atotputernic" în Apoc. 19:6). Care sunt, conform acestor versete, caracteristicile şi rezultatele atotputerniciei lui Dumnezeu?

Rege

basileus

Grecescul *basileus* (935) este într-adevăr un termen vechi. El poate fi regăsit încă în perioada miceniană a istoriei greceşti (1600–1200 î.H.). Pe vremea aceea, el nu se referea la suveranul statului, ci mai degrabă la un prinţ sau lider aflat în subordinea sa. Homer l-a folosit cu sensul de conducător ereditar, legitim.

În Septuaginta, *basileus* devine un titlu important acordat lui Dumnezeu – singurul care are dreptul la titlul de **Rege.** Prima apariţie a acestui termen folosit cu referire la Dumnezeu este în Isaia 6:5: „Atunci am zis: «Vai de mine! Sunt pierdut, căci sunt un om cu buze necurate, locuiesc în mijlocul unui popor tot cu buze necurate, şi am văzut cu ochii mei pe Împăratul, Domnul oştirilor [în ebraică, *melek,* 4428H], Domnul oştirilor.»" Ce contrast faţă de atitudinile de azi, în care Dumnezeu este numit „Cel de la etajul de deasupra" sau „Bunul meu amic". Isaia a înţeles că Dumnezeu era un **Rege** *Sfânt,* iar înţelegerea acestui lucru l-a redus la tăcere, aproape până la a crede că este pierdut (cum indică termenul ebraic, „ruinat", *dēmēh,* 1820H).

Perspectiva NT asupra cuvântului *basileus* este apropiată celei din VT. Cel mai important titlu este cel de *Rege al regilor* (1 Tim. 6:15; Apoc. 17:14; 19:16), care ne arată cu adevărat contrastul dintre El şi ceilalţi regi şi conducători minori, nesemnificativi, de pe pământ.

În comentariul său, *Exploring Revelation* [Să descoperim Apocalipsa], John Phillips scrie: „Una din paginile cele mai agitate din istoria Angliei este aceea a cuceririlor şi a cruciadelor lui Richard I, supranumit Inimă de Leu. În timp ce Richard era plecat să lupte cu Saladin, regatul lui a început să treacă prin momente grele. Vicleanul său frate, John, a uzurpat toate prerogativele regelui şi a condus regatul într-un mod abuziv. Englezii sufereau, îşi doreau întoarcerea regelui şi se rugau ca ea să se petreacă cât mai curând. Apoi, într-o zi, Richard s-a întors. După ce a pus piciorul pe pământul Angliei, s-a îndreptat spre capitală să-şi ocupe tronul. În jurul acestei întoarceri s-au spus multe poveşti, ţesute în pânza de legende a Angliei – una dintre ele fiind povestea lui Robin Hood. Fortăreţele lui John au căzut înaintea lui ca popicele. Marele Richard a venit să-şi recupereze tronul şi nimeni n-a îndrăznit să-i stea în cale. Oamenii l-au aclamat cu bucurie. Clopotele au bătut în neştire. Leul se întorsese! Trăiască regele! Într-o zi, un Rege mai mare decât Richard va veni să pretindă un regat mai mare decât Anglia. Şi cei care au abuzat de pământ în absenţa Sa, cei care I-au uzurpat domeniile şi au condus lumea în mod abuziv vor fi măturaţi de pe faţa pământului."[87]

Ce zi va fi când **Regele** Se va întoarce!

Versete de studiat: Citiţi următoarele texte: Isaia 6:1–5; 43:15; 44:6; 1 Timotei 1:17; Evrei 7:2; Apocalipsa 15:3. Ce caracteristici aparţin numai lui Dumnezeu ca Rege? Care sunt drepturile Sale unice?

Nazarinean

Nazarēnos

Isus era din Nazaret, un mic sat de agricultori şi de meşteşugari, printre care se număra şi Iosif, tâmplarul evreu. Satul era aşezat pe un deal în sudul Galileii, situat la 350 metri deasupra nivelului mării. În circa zece minute puteai urca până în vârful dealului şi puteai vedea minunatele privelişti întinse pe mai mulţi km în faţa ta. Se văd dealuri şi văi roditoare, cu vârful Muntelui Hermon înzăpezit în nord; Câmpia Esdraelon, unde Israelul a purtat bătălii, se află la sud; albastra Mare Mediterană şi Muntele Carmel, unde Ilie a luptat cu Baal, se află la vest; Taborul, unde Barac a condus 10.000 oameni în luptă, se află la est. Ce loc pentru meditaţie! Ni-l putem imagina pe Domnul stând singur, cuprinzând cu privirea acele privelişti şi intrând în comuniune cu Tatăl.

Însă există ceva ce pătează această scenă. În Ioan 1:45–46 citim că: „Filip a găsit pe Natanael şi i-a zis: «Noi am găsit pe Acela despre care a scris Moise în Lege, şi prorocii: pe Isus din Nazaret, fiul lui Iosif.» Natanael i-a zis: «Poate ieşi ceva bun din Nazaret?» «Vino şi vezi!», i-a răspuns Filip." De ce acest bigotism faţă de Nazaret? Ioan 7:52 ne oferă un posibil răspuns: „Drept răspuns, ei i-au zis [lui Nicodim]: «Şi tu eşti din Galileea? Cercetează bine, şi vei vedea că din Galilea nu s-a ridicat niciun prooroc.»" Nazaret era doar un orăşel fără resurse într-un ţinut lipsit de strălucire, din care nu se ridicase niciun profet. Natanael probabil că s-a gândit: „Cu siguranţă că Mesia va veni din Ierusalim."

Putem învăţa cel puţin două lecţii de aici.

În primul rând, adevăratul Isus şi *adevăraţii* Lui ucenici nu vor fi niciodată populari. Din nefericire, azi, Evangheliei i s-a dat o nouă interpretare. A fost diluată pentru a putea fi acceptată de „necreştini" şi pentru a se conforma la „sensibilitatea celor în căutare". Dar adevărata Evanghelie învaţă despre păcat, despre mânia lui Dumnezeu, despre nevoia de pocăinţă şi credinţa în sângele lui Isus. Nu, acestea nu sunt populare, iar cei care le predică nu sunt nici ei populari, dar acesta este mesajul Nazarineanului.

În al doilea rând, Filip nu s-a certat cu Natanael, ci doar i-a spus: „Vino şi vezi". Avem aici o imagine a evanghelizării. Nu este de niciun folos să te certi cu cineva încercând să-l aduci prin argumente în Împărăţia lui Dumnezeu sau să încerci să dovedeşti ceva scepticului prin „argumente apologetice". Cea mai bună evanghelizare este *proclamarea* adevărului cu *gura* noastră şi *dovada* prezenţei lui Cristos în *vieţile* noastre.

Versete de studiat: Citiţi dialogul lui Isus cu femeia samariteană şi observaţi metoda Lui de evanghelizare şi rezultatul acesteia (Ioan 4:1–42).

Emanuel

Emmanouel

Emanuel este un cuvânt care nu este întâlnit în greaca clasică, deoarece nu este de origine grecească. *Emmanouēl* (1694) este, de fapt, transliterarea directă a termenului ebraic *Immēnu'ēl* (6005H). El apare numai odată în NT (Mt. 1:23), unde este şi tradus pentru noi: „«Iată, fecioara va fi însărcinată, va naşte un fiu, şi-i vor pune numele Emanuel», care, tălmăcit, înseamnă: «Dumnezeu este cu noi»".

Ce cuvânt minunat! El îşi trage rădăcinile din două referinţe din VT.

În primul rând, Isaia 7:14: „De aceea Domnul Însuşi vă va da un semn: Iată, fecioara va rămâne însărcinată, va naşte un fiu, şi-i va pune numele Emanuel." Aici este o profeţie clară despre venirea lui Mesia, care va fi Dumnezeu întrupat. Aceasta avea să fie împlinirea promisiunii făcute de Dumnezeu în Geneza 3:15: „Vrăjmăşie voi pune între tine şi femeie, între sămânţa ta şi sămânţa ei. Aceasta îţi va zdrobi capul şi tu îi vei zdrobi călcâiul." Când a venit Mesia, Dumnezeu a fost, cu adevărat, împreună cu poporul Său „în trup".

Apoi, Matei 1:23 relatează despre îngerul lui Dumnezeu care îi spune lui Iosif că soţia lui încă fecioară, Maria, poartă în pântecele sale pe Mesia cel promis, conceput de Duhul Sfânt (vezi meditaţia de mâine pentru o analiză a cuvântului **fecioară**). Este interesant, dar numele Emanuel nu este aplicat lui Cristos în altă parte din NT. Aici este unica afirmaţie despre cine este Emanuel.

În al doilea rând, citim în Isaia 8:8: „Va pătrunde în Iuda, va da peste maluri, va năvăli şi va ajunge până la gât. Iar aripile întinse ale oştirii lui vor umple întinderea ţării tale, Emanuele!" (cf. 8:10). Aşa cum menţionează o autoritate ebraică, acesta este „un strigăt către Dumnezeu Însuşi de a fi cu Israel când Asirienii au ameninţat că-i vor distruge"[88].

Toate acestea sunt lucruri pline de învăţăminte pentru creştinul nou-testamentar. Noi toţi am avut o experienţă personală cu Emanuel, care a venit să „să caute şi să mântuiască ce era pierdut" (Lc. 19:10). Mai mult, noi avem o relaţie continuă cu Emanuel, care este, într-adevăr, întotdeauna „cu noi" prin Duhul Său (Ioan 14:16).

Versete de studiat: Citiţi Evrei 13:5 (cf. 1 Împ. 8:57), Psalmii 46:7 şi 2 Cronici 32:8. Ce alte adevăruri mai observăm, pe lângă faptul că Dumnezeu este cu noi?

Fecioară

parthenos

Ieri am examinat semnificaţia cuvântului **Emanuel** aşa cum ne este ea dezvăluită în Matei 1:23: „«Iată, fecioara va fi însărcinată, va naşte un fiu şi-i vor pune numele Emanuel», care, tălmăcit, înseamnă: «Dumnezeu este cu noi»".

Mai este, însă, un alt cuvânt semnificativ în acest verset – **fecioară**, care este traducerea grecescului *parthenos* (3933). Cu toate excesele lor, vechii greci preţuiau foarte mult virginitatea. Era, de fapt, trăsătura multor zeiţe din religiile păgâne. Exemplele reprezentative erau zeiţele greceşti Artemis (Diana, la romani) şi Atena (Minerva, la romani). Templul Atenei din Atena era chiar numit Parthenon.

În Septuaginta, *parthenos* este traducerea a două cuvinte evreieşti. Unul este *'almēh* (5959H, fecioară, tânără femeie, fată, virgină). Aşa cum scrie teologul Charles Ryrie: „Nu există vreo instanţă pe baza căreia să se demonstreze că *'almēh* desemnează o tânără fată care să nu fie virgină" (*Basic Theology*, p. 242). Binecunoscutul verset care foloseşte acest cuvânt este Isaia 7:14, pe care l-am analizat ieri. Celălalt cuvânt ebraic este *betulēh* (1330H). În timp ce unii eruditi încearcă să traducă inexact acest termen prin „tânără femeie", folosirea lui pentru a o descrie pe Rebeca în Geneza 24:16 clarifică faptul că niciun bărbat nu o „cunoscuse".

Au existat mulţi falşi învăţători de-a lungul timpului care au negat naşterea lui Cristos din fecioară, dar NT este clar cu privire la această doctrină cardinală. Luca 1:27 declară că Maria a fost *logodită* cu Iosif, dar că ea era încă fecioară. Ea a rămas însărcinată numai prin Duhul Sfânt (Mt. 1:18). Alte apariţii ale termenului *parthenos* apar în pilda celor zece fecioare (Mt. 25:1, 5, 11), precum şi în învăţătura lui Pavel despre căsătorie (1 Cor. 7:25, 28, 36). Aceste apariţii şi altele fac ca sensul cuvântului *parthenos* să fie mai presus de orice îndoială. Ryrie observă din nou: „Cuvântul se referă la o tânără femeie ajunsă la vârsta măritişului şi a cărei caracteristică este virginitatea."

De ce este importantă această doctrină? Pentru că natura păcătoasă este transmisă de la Adam prin tatăl pământesc, nu de la Eva prin mamă. Adam a fost reprezentantul rasei umane şi a fost responsabil de Căderea în păcat. Dacă Isus s-ar fi născut din bărbat, El ar fi moştenit păcatul, dar Pavel spune clar: „Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El" (2 Cor. 5:21).

Versete de studiat: Care este lecţia pe care o putem învăţa din pilda celor zece fecioare (Mt. 25:1–13; vezi 14 decembrie)? Despre ce virgini este vorba în Apocalipsa 14:4?

Dar (1)

dōron

În 13 şi 14 februarie am analizat minunatul cuvânt **har** (5485, *charis*). Deşi analiza cuvântului *charis* ar trebui să fie suficientă pentru a demonstra că mântuirea nu este meritată, Pavel a gândit altfel, căci în Efeseni 2:8–9 el continuă: „Căci prin har aţi fost mântuiţi, prin credinţă. Şi aceasta nu vine de la voi; ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni." Să privim mai îndeaproape acest verset.

Cuvântul grecesc pentru **dar** este *dōron* (1435). Ideea care stă în spatele lui şi cuvântul înrudit, *dōrea*, înseamnă „un lucru oferit gratuit". Termenul este folosit, de exemplu, în Luca 21:1, unde banii sunt aruncaţi în vistierie pentru susţinerea Templului şi a săracilor (cf. Mt. 15:5). Un sinonim, *didōmi* (vezi 17 martie; 4 noiembrie), este folosit în des citatul verset din Ioan 3:16, şi înseamnă „a da cu propriul acord şi de bunăvoie".

Este atât de plăcut să primeşti un dar, nu-i aşa? Când spunem dar, ideea este că e ceva nemeritat; este ceva ce ne este oferit din dragoste. Prin contrast, gândiţi-vă la banii pe care îi primiţi în fiecare lună de la angajator. Sunt aceşti bani un dar? Cu siguranţă că nu; sunt bani pe care i-aţi câştigat. Dar mântuirea noastră este un dar; nu este câştigată, nu este meritată, ci ne este oferită dintr-o iubire infinită.

Aşa cum vom vedea mâine, chiar şi **credinţa** (vezi 8 februarie) făcea parte din acest dar. Spurgeon s-a referit la acest adevăr în predica sa *Totul prin har:*

> Nici măcar voinţa de a fi mântuiţi prin har nu vine de la noi, ci este darul lui Dumnezeu... Fiecărui om mântuit vreau să-i cer să-şi amintească de convertirea lui şi să explice cum a avut loc aceasta. Te-ai întors la Cristos şi ai crezut în numele Lui: acestea au fost faptele tale. Dar ce te-a determinat să te întorci la Dumnezeu? Ce forţă sacră a fost aceea care te-a întors de la păcat la neprihănire? Ai atribuit această înnoire faptului că a existat ceva mai bun în tine decât ceea ce este în aproapele tău neconvertit? Nu, tu mărturiseşti că ai fi ceea ce este el acum, dacă nu ar fi fost o putere care să fi atins centrul voinţei tale, care să-ţi fi iluminat mintea şi să te fi călăuzit la piciorul crucii.[89]

Acest adevăr ar trebui să ne facă să declarăm *soli Deo gloria* – numai a lui Dumnezeu să fie slava.

Versete de studiat: Cui îi dă Dumnezeu har, conform 1 Petru 5:5? În 1 Petru 5:10, ce realizează harul lui Dumnezeu?

Dar (2)

dōron

Într-o vreme în care Evanghelia este din ce în ce mai diluată şi mai distilată, ba chiar negată, un accent pus pe **har** este mai necesar ca niciodată înainte din vremea Reformei până azi. Vom analiza din nou cuvântul **dar** (*dōron*, 1435), aşa cu Pavel îl foloseşte în Efeseni 2:8.

O învăţătură obişnuită azi afirmă: „Răstignirea lui Cristos este o dovadă a valorii noastre." Dar această învăţătură este o distorsionare eretică a harului. **Crucea** (vezi 4 decembrie) nu este o dovadă a *valorii* noastre, ci a *harului lui Dumnezeu*. Noi nu meritam nimic, eram chiar morţi (Ef. 2:1–3). Ce valoare poate avea un cadavru? Deci, *harul care nu este ÎN ÎNTREGIME har, NU mai este har*. Harul înseamnă că Dumnezeu a făcut totul; dacă nu face El totul, atunci nu mai este har.

Cheia acestui verset se află în polemica asupra cuvintelor: „aceasta nu vine de la voi: ci este darul lui Dumnezeu". Polemica este: La ce se referă mai exact cuvântul *aceasta*? Oare se referă la **har**, la **credinţă**, sau doar la conceptul de **mântuire** în general? A spune că se referă la har sau la întregul concept de mântuire ar însemna o redundanţă. Ideea centrală al lui Pavel este că noi am fost mântuiţi prin har, lucru pe care îl afirmă cu claritate în prima propoziţie. Oare vrea să repete acelaşi lucru, spunând: „harul este un dar al lui Dumnezeu", sau „mântuirea este un dar al lui Dumnezeu"? Nu, deja a afirmat acest lucru. Ceea ce vrea să spună Pavel este că *şi credinţa* este un dar de la Dumnezeu.

Gândiţi-vă la următorul lucru: cum pot două persoane nemântuite să asculte acelaşi mesaj despre mântuire, să asculte acelaşi predicator vărsându-şi inima înaintea lor, să asculte mesajul Evangheliei despre păcat, mânia lui Dumnezeu şi mântuire, şi apoi, una să creadă, iar alta nu? Răspunsul este simplu atunci când realizăm că, dacă lucrul acesta ar fi lăsat la latitudinea lor, niciunul nu ar crede, dar una dintre persoane crede deoarece Dumnezeu îi dă credinţă. Pentru că amândoi sunt morţi, niciunul nu poate răspunde până ce Dumnezeu nu-i dă puterea să o facă.

Mai departe, credinţa *trebuie* să fie de la Dumnezeu, căci, dacă spunem că credinţa este de la noi, atunci ea devine o lucrare a omului, la fel ca împărtăşirea dintr-un sacrament sau a fi „o persoană bună". Nu *credinţa* determină mântuirea; *harul* determină mântuirea. Dumnezeu a făcut totul. John MacArthur exprimă foarte bine acest lucru: „Când acceptăm lucrarea finalizată a mântuirii, realizată de Cristos pentru noi, noi acţionăm pe baza credinţei pe care ne-a dat-o Dumnezeu prin harul Lui". De unde vine credinţa noastră? Este un dar al harului.

Versete de studiat: În Evrei 13:9, ce este în contrast direct cu doctrina harului? Citiţi următoarele versete observând cum abilitatea de a crede este un dar al harului: Ioan 6:65; Faptele apostolilor 18:27; Filipeni 1:29.

A se lăuda

kauchaomai

Aruncând o ultimă privire la Efeseni 2:8–9, Pavel spune că mântuirea este prin har: „Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni." El afirmă faptul că niciun om nu se poate **lăuda** spunând: „Mi-am câştigat mântuirea!" sau „Mi-am cumpărat iertarea!"

A se lăuda este *kauchaomai* (2744), „a se lăuda, a se etala, a fi mândru". Pavel îl foloseşte de circa treizeci şi cinci de ori în epistolele sale. El i-a mustrat pe corinteni, de exemplu, astfel: „Căci cine te face deosebit? Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit? Şi, dacă l-ai primit, de ce te lauzi [*kauchaomai*] ca şi cum nu l-ai fi primit?" (1 Cor. 4:7). Cu alte cuvinte, ce avem noi fără să-l fi primit, într-un fel sau altul? De ce ne lăudăm ca şi cum l-am fi realizat noi?

Deci, Pavel ne spune că nu ne putem lăuda nicidecum cu faptul că mântuirea noastră este în vreun fel rezultatul faptelor noastre. Oamenii se laudă cu privire la confirmare, **botez** (vezi 24 iunie), statutul de membru în biserică, Cina Domnului (vezi 28 octombrie), ţinerea celor Zece porunci, trăirea pe baza Predicii de pe munte, dărnicia sau o viaţă morală. Unii oameni se laudă chiar şi cu **credinţa** lor (indiferent care ar fi obiectul credinţei lor). Dar toate laudele îşi au rădăcina în **fapte bune**, nu în har.

Pavel cunoştea foarte bine ce înseamnă lauda. Predicatorul Martyn Lloyd-Jones observă: „N-a existat vreodată o persoană mai mulţumită de sine sau mai încrezătoare în sine decât Saul din Tars."[90] Într-adevăr, el era mândru că era evreu, mândru că făcea parte din seminţia lui Beniamin, mândru că era fariseu, mândru de religia sa, mândru de moralitatea sa, mândru de cunoştinţele sale şi mândru de faptele sale. Dar acum el spune că niciunul dintre noi nu are vreun lucru cu care să se laude. Aşa cum a scris din nou în Corinteni: „Cine se laudă, să se laude în Domnul" (1 Cor. 1:31). Iar galatenilor, el le-a declarat: „În ce mă priveşte, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită faţă de mine, şi eu faţă de lume!" (Gal. 6:14).

A afirma că trebuie să adăugăm faptele noastre la harul lui Dumnezeu este cea mai contradictorie declaraţie pe care am putea-o formula vreodată. Orice teologie care amestecă harul cu faptele sau credinţa cu meritele, indiferent cât de sincer ar fi motivul, este pur şi simplu o erezie şi trebuie să fie respinsă (anatema) (Gal. 1:8–9).

Versete de studiat: Dacă ne putem lăuda cu ceva, în ce anume ne putem lăuda (1 Cor. 1:31; „slavă" este *kauchaomai*)? Cu ce nu trebuie niciodată să ne lăudăm (1 Cor. 3:21)?

Fapte bune

agathois ergois

După ce am văzut în Efeseni 2:8–9 că faptele nu ne mântuiesc, înseamnă aceasta oare că faptele nu au niciun loc în viața credinciosului? Oare înseamnă că faptele sunt nesemnificative și irelevante? Categoric că nu, așa cum afirmă clar Pavel în chiar următorul verset: „Căci noi suntem lucrarea Lui, și am fost zidiți în Hristos Isus pentru faptele bune pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele" (v. 10). **Faptele bune** nu produc mântuirea, dar mântuirea cu siguranță produce fapte bune.

În meditația din 18 martie am analizat termenul *agathos* (18, **bun**) și am aflat că are foarte multe sensuri: binevoitor, profitabil, folositor, benefic, excelent, virtuos și potrivit. În versetul nostru, întâlnim pluralul *agathois*. **Fapte** este grecescul *ergois* (plural de la *ergon*, 2041), care înseamnă un act, o faptă, îndeplinirea unei munci sau chiar un serviciu. Creștinul, deci, este acum angajat să facă lucruri care sunt bune în toate sensurile implicate de termenul *agathos*. Și acesta este un serviciu pe cinste!

Comentatorul Walter Liefeld relatează această mărturie personală care subliniază importanța acestor versete și următorul principiu:

> Sunt puține versete mai importante și, în același timp, mai greșit înțelese decât Efeseni 2:8–9. Aceasta este parțial din cauza faptului că versetul 10 deseori nu este citat împreună cu ele. Pe când eram un tânăr creștin, am primit niște cartonașe cu versete de memorat. Printre primele era și Efeseni 2:8–9. Am început să le citez atunci când Îl mărturiseam pe Domnul, dar mi-a luat câțiva ani să înțeleg că omiterea versetului 10 era unul din motivele pentru care aveam probleme să-mi conving prietenii mei cu o moralitate sensibilă că mântuirea este numai prin har. Aproape inevitabil, răspunsul era: dacă acesta este adevărul, atunci creștinii pot trăi așa cum doresc ei și tot vor merge în rai. Romani 6:1 se referă la aceeași problemă, dar când citim Efeseni 2:8–9 nu trebuie să abandonăm contextul, pentru că versetul 10 ne oferă corectivul necesar: am fost *creați în Cristos Isus pentru ca să facem fapte bune.*[91]

Mulți creștini cred că, de vreme ce mântuirea noastră a fost un dar, în consecință nu pretinde nimic de la noi. Isus este prezentat azi drept un fel de „panaceu" al tuturor problemelor și drept cineva care nu cere nimic de la noi. Este o gravă eroare! *Orice* dar implică un răspuns, chiar dacă este vorba despre un simplu „Mulțumesc!" Dar, cu adevărat, mântuirea noastră cere mai mult decât un „mulțumesc", pentru că mântuirea noastră este o realitate care schimbă viața; ea transformă un *păcătos* depravat, a cărui soartă este iadul, într-un *sfânt* răscumpărat cu preț de sânge, a cărui destinație finală este raiul.

Versete de studiat: Ce ne pregătește pentru a face fapte bune, conform 2 Timotei 3:16–17? Care este provocarea din Evrei 10:24 în legătură cu faptele bune?

Lucrare

poiēma

Efeseni 2:10 declară: „Căci noi suntem lucrarea Lui, şi am fost zidiţi în Hristos Isus pentru faptele bune, pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele."

În spatele cuvântului **lucrare** stă un frumos cuvânt grecesc, *poiēma* (4161), care înseamnă ceva ce este făcut sau creat. O altă formă a cuvântului, *poiētēs*, se referă la cineva care creează ceva sau la o lucrare de artă. În greaca veche, acesta denota un autor sau un poet. De fapt, cuvântul *poem* este derivat de la *poiēma*. Noi suntem, deci, lucrarea lui Dumnezeu, „opera Lui de artă", „capodopera" Lui, „poemul" Lui, dacă vreţi. În timp ce poemele epice *Paradisul pierdut* şi *Paradisul regăsit* ale lui Milton sunt capodopere reale, ele pălesc în comparaţie cu adevărata capodoperă care este un copil al lui Dumnezeu.

Observaţi, apoi, că noi suntem *ai Lui*, adică lucrarea *lui Dumnezeu*. Este un important contrast între textul grecesc şi cel românesc. În română, acest verset începe cu „noi", dar în greacă începe cu „ai Lui". Literal, versetul spune: „Căci al Lui produs suntem noi." Lumea spune că fiecare din noi suntem produsul mediului nostru sau produsul propriilor noastre experienţe. Chiar şi creştinii au tendinţa de a gândi astfel. Dar Cuvântul lui Dumnezeu declară că, de fapt, credinciosul este „produsul lui Dumnezeu". Mulţi predicatori sunt produsul unui anume colegiu biblic sau seminar (cu greşelile acestora cu tot). Dar noi suntem *cu adevărat* produsul lui Dumnezeu.

Gândiţi-vă la *poiēma* în contextul unui olar. Oare oala îi spune olarului: „Ei bine, ştii că şi eu am avut un merit pentru ceea ce am devenit?" Desigur că nu; lutul nu are nimic de-a face cu procesul. Olarul este cel care iese afară şi caută lutul, îl aduce în atelierul lui şi îl modelează după propria sa viziune. În acelaşi mod, „Olarul divin" ne modelează în vase pe care El le poate folosi. Este exact ceea ce Pavel a exemplificat în Romani: „Dar, mai degrabă, cine eşti tu, omule, ca să răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Nu cumva vasul de lut va zice celui ce l-a făcut: «Pentru ce m-ai făcut aşa?» Nu este olarul stăpân pe lutul lui, ca din aceeaşi frământătură de lut, să facă un vas pentru o întrebuinţare de cinste şi un alt vas pentru o întrebuinţare de ocară?" (Rom. 9:20–21).

Ce gând provocator să ştim că suntem fiecare lucrarea de artă a lui Dumnezeu!

Versete de studiat: Ce declară Romani 1:20 despre „lucrarea de artă a lui Dumnezeu" („făcut" este *poiēma*)? Deşi cuvântul de azi nu apare în Filipeni 2:13, ce declară acest verset despre meditaţia de azi?

Creaţie

ktizō

Încă o dată, citãm Efeseni 2:10: „Căci noi suntem lucrarea Lui, creaţi în Cristos Isus pentru faptele bune pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele" (NTR). Pe lângă faptul că suntem „produsul lui Dumnezeu" (**lucrarea,** *poiēma,* 4161), creştinul a fost **creat** în Cristos.

Creat este verbul *ktizō* (2936), un alt cuvânt care înseamnă „a crea, a produce", dar unul cu sensuri mult mai profunde decât *poiēma;* este cuvântul deseori folosit în Septuaginta pentru a traduce termenul ebraic *bara* (1254H), „a crea din nimic", precum în Geneza 1:1. Gândiţi-vă la această creaţie în lumina textului nostru. Azi, cei pierduţi şi chiar unii creştini, vorbesc despre „dezvoltarea sinelui", „imagine de sine" şi alte şabloane care se concentrează pe sine. Dar principiul pe care îl vedem aici este că *Dumnezeu l-a creat pe credincios din nimic.* Gândiţi-vă! Ce eram noi înainte ca Cristos să fi venit în viaţile noastre? *Nimic.* Fiecare dintre noi a fost o bucată de lut lipsită de valoare, moartă în greşeli şi în păcate – nu aveam nicio valoare, nicio formă, niciun scop. **Dar Dumnezeu** (vezi 25 martie) ne-a creat!

Vedeţi? Tot ceea ce *suntem* şi tot ceea ce *vom fi vreodată* Îi datorăm lui Isus Cristos. Nu datorăm nimic experienţelor, educaţiei, formării sau talentelor noastre – numai lui **Cristos.** Fără El, noi suntem nimic; fără El, noi nu avem nici scop, nici sens în viaţă. Iată cum ne explică mai bine acest gând 2 Corinteni 5:17: „Astfel, dacă cineva este *în Cristos,* este o *nouă creaţie. Cele vechi* s-au dus; iată, toate au devenit *noi!*" (NTR, s.a.).

Creştinii pe care îi păstoresc eu, dar şi eu însumi, avem o slăbiciune pentru frumuseţea Munţilor Stâncoşi de pe versantul de vest al statului Colorado. Şi care dintre noi nu s-a minunat de complexitatea ochiului uman sau de degetele unui nou născut? Dar există ceva mult mai frumos decât toate aceste lucruri – *creştinul.* Un copil al lui Dumnezeu este cea mai frumoasă creaţie a lui Dumnezeu, pentru că este creat după chipul Său.

După cum a scris Augustin: „Oamenii călătoresc în alte ţări pentru a se minuna de înălţimea munţilor, de valurile imense ale mării, de cursurile lungi ale râurilor, de varietatea anotimpurilor, de mişcarea circulară a stelelor; dar trec pe lângă ei înşişi fără a se minuna."[92]

Versete de studiat: Conform Efeseni 4:24 şi Coloseni 3:10, ce a creat Dumnezeu? Ce tragedie descrie Romani 1:25 („Creator" este *ktizō*)?

A hotărî dinainte

proetoimazō

Să mai privim odată la Efeseni 2:10, căci el conține probabil cea mai provocatoare idee pentru viața creștină: „Căci noi suntem lucrarea Lui, creați în Cristos Isus pentru faptele bune, pe care le-a hotărât Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele" (KJV).

Iată un verset pe care ar trebui să-l scriem pe o bucată de hârtie și să-l afișăm undeva la vedere (de exemplu, pe ușa frigiderului). El spune: *Faptele **bune** pe care Dumnezeul suveran le face în mine azi au fost deja hotărâte dinainte.* Dacă ne-am putea aminti acest lucru, dacă ni l-am aminti zilnic, acesta ne va transforma viața.

De ce sunt aceste fapte „bune"? Pentru că Dumnezeu le-a dictat; nu noi le producem. Dumnezeu a stabilit deja care fapte sunt bune. Motivul pentru care faptele din versetul 9 nu sunt numite „bune" este pentru că ele sunt *făcute de om* și nu *hotărâte de Dumnezeu*. Mai mult, orice fapte pe care le produce omul sunt „lucrări ale întunericului" (Ef. 5:11; Rom. 13:12).

Toate aceste idei sunt conținute în cuvintele **hotărât dinainte**. Grecescul *proetoimazō* (4282) este compus din *pro* (4253), „înainte", și *hetoimazō* (2090), „a pregăti", deci sensul este „a pregăti dinainte", „a face să fie gata dinainte". Așa cum afirmă o autoritate în limba greacă: „Termenii [în acest grup de cuvinte] sunt folosiți pentru a denota creația divină și păstrarea Lui."[93] Un alt erudit rezumă foarte bine ideea din textul nostru: „Dumnezeu a aranjat dinainte sfera acțiunilor morale în care să umblăm noi. Nu doar că faptele reprezintă o manifestare necesară a credinței, dar și caracterul și scopul faptelor sunt pregătite de Dumnezeu."

Unii dintre noi merg peste tot precum „cercetașii", căutând fapte bune pe care să le facă pentru a primi „insigna de merit" când ajung în rai. Problema *evidentă* cu această atitudine este că lasă la decizia omului care fapte sunt bune. Deci, care fapte *sunt* bune? Răspunsul este rezumat în 4:24: „Și să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după chipul lui Dumnezeu, de o neprihănire și sfințenie pe care o dă adevărul." O „faptă bună" este ceea ce este drept și sfânt conform Cuvântului lui Dumnezeu.

Înțelegeți principiul? Dumnezeu a definit faptele bune. Tot așa cum nu avem nimic cu care să ne lăudăm în ce privește mântuirea noastră, la fel nu avem nimic cu care să ne lăudăm în ce privește faptele bune. Dumnezeu le-a hotărât dinainte și ele reprezintă acum principiul care ne călăuzește viața.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete observând modul în care faptele bune călăuzesc acum viața credinciosului: Matei 5:16; Efeseni 4:1; 2 Timotei 2:20–21; Tit 2:7.

A se apropia (1)

proserchomai

Evrei 10:22 declară: „Să ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină, cu inimile stropite şi curăţite de un cuget rău, şi cu trupul spălat cu o apă curată" (Ev. 10:22). **A se apropia** este *proserchomai* (4334), a veni aproape, a accede la ceva. El este de obicei folosit în Septuaginta pentru a traduce termenul ebraic *qērab* (7126H), care înseamnă şi a veni aproape sau a se apropia, dar sugerează şi ideea de apropiere (în sens de ataşament) faţă de obiectul despre care este vorba.

Şi termenul grecesc sugerează această apropiere. Cuvântul apare în Matei 4:11, de exemplu, unde ni se relatează că „au venit la Isus nişte îngeri şi au început să-I slujească", după ce Satana L-a ispitit şi apoi s-a îndepărtat de El. Ucenicii lui Isus, de asemenea, „au venit la El" deseori (Mt. 5:1; 8:25; etc.), arătându-şi ataşamentul faţă de El. Un verset care merită observat este 1 Timotei 6:3–5, unde Pavel scrie că noi trebuie să ne depărtăm de oricine „nu se ţine" de (ex.: nu aderă la sau nu este de acord cu) învăţătura sănătoasă.

Ce înseamnă deci, din punct de vedere biblic, să ne apropiem de Dumnezeu?

În primul rând şi înainte de toate, a te apropia de Dumnezeu înseamnă a avea o dorinţă sinceră după adevăr. Sintagma *inimă curată* corespunde în greacă expresiei *alēthinēs kardias*. Aşa cum am studiat în meditaţiile din 1–3 februarie, atât cuvântul **adevăr**, cât şi corespondentul lui grecesc (*aletheia*, 225) denotă ceva ce este absolut, indiscutabil, irefutabil, incontestabil, de netăgăduit şi neschimbător. Termenul grecesc se referă, de asemenea, şi la „sinceritate". *Kardia* (2588, **inimă**, vezi 14 noiembrie) se referă nu numai la natura emoţională, ci şi raţiune şi la inteligenţă.

Deşi mulţi oameni declară: „Vreau să fiu lângă Dumnezeu" sau „Vreau să mă apropii de Dumnezeu", atunci când li se cere să respecte standardele absolute ale lui Dumnezeu, se revoltă. Ce contradicţie uluitoare! Ei nu doresc deloc să se apropie de Dumnezeu! Ei sunt ca Israeliţii, despre care Isaia a scris: „Domnul zice: «Când se apropie de Mine poporul acesta, Mă cinsteşte cu gura şi cu buzele, dar inima lui este departe de Mine, şi frica pe care o are de Mine, nu este decât o învăţătură de datină omenească»" (Is. 29:13). Da, oamenii vorbesc despre apropiere, dar când vine vorba de adevăr, îl resping şi trăiesc după bunul lor plac. Cel mai important lucru pe care îl implică apropierea de Dumnezeu este dorinţa noastră sinceră de a asculta, de a primi şi a ne supune adevărului lui Dumnezeu.

Vom continua aceste gânduri mâine.

Versete de studiat: Care este lucrul de care ne putem „apropia" cu deplină încredere, conform Evrei 4:16? (vezi şi 5 ianuarie). Care este condiţia apropierii de Dumnezeu (Ev. 11:6)?

A se apropia (2)

proserchomai

Azi vom continua meditația asupra versetului: „Să ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină, cu inimile stropite şi curățite de un cuget rău, şi cu trupul spălat cu o apă curată" (Ev. 10:22). A te apropia de Dumnezeu înseamnă în primul rând o dorință sinceră după adevăr.

În al doilea rând, a te apropia de Dumnezeu înseamnă a avea o încredere absolută în Dumnezeu. Cuvintele „credință deplină" reprezintă traducerea grecescului *plerophoria* (4136), care înseamnă „încredere deplină, siguranță deplină". A fi aproape de Dumnezeu, deci, înseamnă a avea *încredere totală* în promisiunile Lui, *siguranță absolută* în purtarea Lui de grijă şi *credință totală* în suveranitatea Lui. Cu cât ne îndoim mai mult de El, cu cât Îi punem mai mult la îndoială caracterul, cu atât ne îndepărtăm mai mult de El.

În al treilea rând, a te apropia de Dumnezeu înseamnă a avea o dorință după sfințenie. Imaginea prezentă în cuvintele „cu inimile stropite şi curățite de un cuget rău" îşi are rădăcinile în VT, în stropirea cu sângele jertfei pentru curățirea de păcat. Noi nu numai că suntem mântuiți prin acest sânge, dar suntem în mod constant aduşi din nou sub acest sânge pentru curățire zilnică. Apostolul Ioan a scris: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curețe de orice nelegiuire" (1 Ioan 1:9). Întotdeauna ne întoarcem la Cruce, căci acolo păcatul nostru a fost ispăşit şi conştiința noastră a fost spălată.

În al patrulea rând, a te apropia de Dumnezeu înseamnă a dori Cuvântul Lui. În timp ce primul principiu era legat de *atitudine,* aici este vorba despre *acțiune.* Unii comentatori înțeleg cuvintele „trupul spălat cu o apă curată" drept o referință la **botez** (vezi 24 iunie). Dar această interpretare nu este corectă, pentru că botezul nu este o spălare de păcat, ci doar un simbol al identificării, o mărturie publică a ceea ce s-a petrecut în inimă. Această sintagmă înseamnă că cel care ne va păstra curați prin „îmbăierea" noastră zilnică în el este Cuvântul lui Dumnezeu. Iată ce a vrut să spună Pavel când a scris efesenilor: „Hristos a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, după ce a curățit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt" (Ef. 5:25–26). A ne apropia de Dumnezeu înseamnă a ne apropia în mod constant de Cuvântul Său, a fi mereu „cufundați" în el.

Dragă prietene creştin, oare te apropii de Dumnezeu în fiecare zi?

Versete de studiat: În Matei 8:19, ce i-a cerut Isus cărturarului care a „venit" la El dorind să-L urmeze? Citiți Exodul 3:1–6 („apropia" din v. 5 este *qērab,* echivalentul ebraic al termenului *proserchomai* pe care l-am studiat ieri). Observați necesitatea sfințeniei în viețile noastre.

A înțelege

suniēmi

În meditația din 25 februarie am analizat cuvântul *dianoia* (1271). Un alt termen tradus prin *înțelegere* și **a înțelege**, este *suniēmi* (4920), un cuvânt fascinant, folosit încă din vechime, atestat și în scrierile lui Homer (secolul al VIII-lea î.H.). „La origine, termenul însemna a aduna."[95] Eruditul în greacă Spiros Zodhiates explică: „Termenul *suniēmi* implică activitatea de înțelegere a minții și sugerează asocierea unor detalii individuale într-un întreg organizat, asemenea strângerii pieselor de puzzle și potrivirii lor. Mintea percepe conceptele și face legătura între ele."[96]

Un exemplu elocvent al acestui cuvânt apare în Faptele apostolilor 28:25–28. În timp ce s-a aflat în Roma, deținut la domiciliu timp de doi ani, Pavel a dat învățătură celor care îl vizitau. Unii au crezut, alții nu. Când a văzut necredința evreilor, el a zis, citând din Isaia 6:9–10: „Du-te și spune poporului acestuia: «Întruna veți auzi și nu veți înțelege; întruna veți vedea și nu veți pricepe!» Împietrește inima acestui popor, fă-l tare de urechi și astupă-i ochii ca să nu vadă cu ochii, să n-audă [28 aprilie] cu urechile, să nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la Mine și să nu fie tămăduit."

De asemenea, Romani 3:11 declară: „Nu este niciunul care să aibă pricepere. Nu este niciunul care să caute cu tot dinadinsul pe Dumnezeu." În ambele cazuri, ideea este că necredinciosul nu înțelege adevărul spiritual; el nu poate „pune piesele cap la cap" și înțelege ceea ce aude. În meditația de mâine vom descoperi că exact acesta a fost motivul pentru care Isus a folosit pildele ca modalitate de învățare.

Prin contrast, Romani 15:21, un alt citat din Isaia (50:12) declară că predicarea lui Pavel în mijlocul neamurilor a împlinit profeția lui Isaia, aceea că Neamurile care nu au auzit niciodată înainte adevărul lui Dumnezeu îl vor auzi și îl vor înțelege.

Acest lucru este o mare încurajare pentru noi. După mărturisirea lui Petru că Isus era „Cristosul, Fiul Dumnezeului cel Viu", Domnul a răspuns: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă nu carnea și sângele ți-a descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu care este în ceruri." La fel, Duhul Sfânt ne ilumineză și pe noi pentru a putea înțelege adevărul spiritual, pentru a „pune piesele cap la cap". Ce dar minunat!

Versete de studiat: În Luca 2:50, cine nu putea înțelege ceea ce spunea Isus? Unde se petrece scena din acest verset? Ce dorește Dumnezeu ca noi să înțelegem în Efeseni 5:17?

Parabolă

parabolē

Ideea sugerată de grecescul *parabolē* (3850) este aceea de a plasa un lucru lângă altul şi, deci, de a face o comparaţie sau a stabili o asemănare. „În sens specific", aşa cum scrie o autoritate în limba greacă, o parabolă este „o scurtă povestire care trimite către un alt sens sau în care elementul ficţional este folosit pentru a ilustra şi exemplifica elementul real."[97] De asemenea, este interesant faptul că *parabolē* traduce termenul „asemănare" din Evrei 9:8–9, demonstrând faptul că cortul din deşert a fost o „parabolă" a lucrării cereşti a lui Isus Cristos.

S-a făcut observaţia că circa o treime din învăţătura lui Isus fost în parabole, ceea ce ne face să ne întrebăm: De ce? De ce nu a fost literal şi clar? De ce a fost abstract? Răspunsul este în Matei 13:13: „De aceea le vorbesc în pilde, pentru că ei, măcar că văd, nu văd, şi măcar că aud, nu aud, nici nu înţeleg."

Domnul nostru foloseşte cuvântul a **înţelege** (*suniēmi;* vezi meditaţia de ieri) de trei ori în acest verset şi în următoarele două, pentru a scoate şi mai mult în evidenţă motivul pentru care El a început să vorbească numai în parabole. Cei care L-au respins şi nu au vrut să cunoască adevărul nu puteau să „pună piesele cap la cap" şi să înţeleagă povestirile pe care El le spunea. Ei nu erau capabili să înţeleagă sensul mai profund pe care Isus încerca să-l transmită. De fapt, El spunea adevăruri profunde care necesitau o gândire profundă, dar majoritatea pur şi simplu nu putea pricepe.

Din nefericire, la fel se întâmplă şi azi. Dacă Domnul nostru ar fi azi aici, fără îndoială că El ar vorbi în parabole. Auzim destul de des despre „iubirea de Dumnezeu" şi „a-L iubi pe Isus", dar multă vorbărie de felul acesta este, în cel mai bun caz, confuză, iar, în cel mai rău caz, goală de orice sens. Mulţi oameni care afirmă aceste lucruri, *inclusiv pastorii,* detestă doctrina, cât şi predicarea şi învăţătura sănătoasă bazată pe Biblie. Dar Scriptura este clară cu privire la acest aspect: *numai cei care iubesc Cuvântul lui Dumnezeu Îl iubesc cu adevărat pe Domnul.* Este tragic, dar azi se scriu multe cărţi despre „a-L iubi pe Dumnezeu" şi „a avea o relaţie cu Isus", dar acestea nu se bazează pe argumente biblice. Ele vorbesc despre misticism, sentimente şi impresii, dar nu despre doctrină şi adevărul biblic. Însă Scriptura nici că poate fi mai clară afirmând că iubirea pentru Dumnezeu înseamnă iubire pentru Cuvântul Său.

În timp ce noi putem, şi trebuie să apreciem parabolele Domnului nostru, şi în timp ce putem învăţa multe adevăruri mari din ele, în acelaşi timp să dorim, de asemenea, lucrurile mai profunde ale Cuvântului lui Dumnezeu. Faptul că citiţi această carte, de fapt, este o dovadă că aceasta este dorinţa voastră. Fie ca Domnul să vă binecuvânteze din plin credincioşia.

Versete de studiat: Citiţi parabolele din următoarele versete, observând contrastele pe care Domnul nostru le scoate în evidenţă: Matei 21:28–32; 25:1–13; 25:14–30; Luca 10:30–37.

A auzi

akouō

Probabil majoritatea dintre noi tindem să gândim că **a auzi** ceva înseamnă pur şi simplu faptul că sunetul se înregistrează în urechile noastre şi în creier, însă chiar şi dicţionarul Webster spune că acest cuvânt înseamnă mai mult decât atât: „a percepe sau înregistra sunetele cu urechea; a dobândi cunoaştere prin cele auzite; a asculta cu atenţie." Fiecare părinte a experimentat momente când copilul spune că aude ceea ce spune părintele, dar, de fapt, el nu ascultă cu atenţie.

Termenul grecesc *akouō* (191), de unde este derivat şi cuvântul *acustică* (ştiinţa sunetului), are un sens şi mai profund. Nu înseamnă numai a auzi în general (ex.: Mt. 2:3), a asculta cu atenţie (ex.: Mc. 4:3, „ascultaţi"), şi a înţelege (ex.: Mc. 4:33), ci şi a se supune. De exemplu, în Septuaginta, *akouō* este folosit pentru a traduce termenul ebraic *sēma* (8085H), ca de exemplu în Geneza 3:17, unde Dumnezeu a spus despre Adam că „a ascultat de glasul nevestei" (cf. Is. 6:9–10).

Un exemplu grăitor al acestui cuvânt apare în pilda omului bogat şi a lui Lazăr (Lc. 16:19–31); când omul bogat l-a rugat pe Avraam să-l trimită înapoi pe Lazăr din morţi să le spună celor cinci fraţi ai săi despre chinurile iadului, Avraam a răspuns: „Au pe Moise şi pe proroci; să asculte de ei" (Lc. 16:29). Răspunsul lui a fost tăios. Mai departe, Avraam îi spune că, dacă aceştia nu ascultă (nu se supun) de Legea lui Dumnezeu, care a fost revelată, nu vor fi convinşi nici de cineva care s-a întors din morţi. Acest adevăr este evident chiar şi în zilele noastre, căci oamenii Îl resping pe Domnul Isus cel înviat din morţi.

Provocările pe care le aduce acest adevăr sunt evidente:

În primul rând, el ne provoacă să ascultăm *cu adevărat* Cuvântul lui Dumnezeu. În mesajele Sale pentru cele şapte biserici din Apocalipsa 2–3, Domnul spune de şapte ori: „Cine are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul" (2:7, 11, 17, 29; 3:6, 13, 22). Întocmai ca relaţia pe care noi o avem cu copiii noştri, Dumnezeu vrea ca noi nu numai să auzim Cuvântul în mod fizic, ci să ne şi *supunem* lui.

În al doilea rând, el ne provoacă să proclamăm Cuvântul lui Dumnezeu. Nu argumentele noastre bine gândite vor convinge oamenii cu privire la Adevăr. Domnul a făcut nenumărate minuni, a înviat chiar şi oamenii din morţi, şi totuşi majoritatea oamenilor nu au crezut. Noi trebuie doar să proclamăm Adevărul, iar Dumnezeu îl va folosi ca să-l „facă să crească" (1 Cor. 3:6–7), iar Cuvântul va împlini voia Domnului (Is. 55:11).

Versete de studiat: Cât de importantă este supunerea, conform lui Ioan 8:47 şi 18:37? Ce declară Luca despre acest tip de ascultare în Fapte 3:22–23?

A rostogoli [şi] a rostogoli înapoi

proskuliō, apokuliō, airō

Scepticii au negat mult timp învierea lui Isus, sugerând că ucenicii i-au furat trupul (este aceeaşi poveste pe care liderii religioşi au spus-o în Matei 28:12–13 şi pe care au poruncit şi gărzilor romane să o spună). O analiză a trei cuvinte greceşti anulează această acuzaţie nefondată.

În primul rând, vom analiza termenul *proskuliō* (4351), care este folosit în Matei 27:60 şi în Marcu 15:46 pentru a relata faptul că o piatră a fost **rostogolită** în faţa mormântului lui Isus pentru a-l închide. Acest cuvânt înseamnă pur şi simplu a rostogoli ceva într-o anumită direcţie. Practica obişnuită în zilele acelea era de a folosi o piatră foarte mare, rotundă, care se mişca pe un şanţ. O astfel de piatră cântărea de obicei între o tonă şi jumătate şi două.

În al doilea rând, vom analiza cuvântul *apokuliō* (617), folosit atât de Marcu (16:3–4), cât şi de Luca (24:2) pentru a descrie o imagine şi mai sugestivă. Acest cuvânt înseamnă a da la o parte, a rostogoli înapoi şi indică o altă practică obişnuită în zilele acelea, de a avea o pantă, lateral faţă de intrare, pe care să fie rostogolită piatra. Fără îndoială că ea era ţinută de o proptea, pe care Iosif din Arimatea pur şi simplu a îndepărtat-o, lăsând apoi gravitatea să ajute la închiderea mormântului. De asemenea, Matei foloseşte *apokuliō* pentru a ne comunica faptul că un înger **a rostogolit înapoi** piatra de la mormânt (28:2). Deci, puteau oare ucenicii să dea la o parte o piatră de circa o tonă şi jumătate – două tone? Era nevoie de cel puţin douăzeci de oameni pentru a o muta. Şi chiar dacă ucenicii ar fi mutat piatra, ar fi putut ei s-o facă fără ca gărzile romane (Mt. 27:65) să-i vadă şi să-i audă?

În al treilea rând, vom analiza cuvântul *airō* (142), pe care Ioan (20:1) îl foloseşte pentru a ne da şi mai multe informaţii despre piatra respectivă. Acest cuvânt înseamnă „a ridica, a sălta, a înălţa", şi este tradus prin „îndepărtat", în loc de a „rostogolit înapoi". Cu alte cuvinte, piatra nu a fost pur şi simplu **rostogolită înapoi**, ci a fost ridicată şi mutată la o distanţă considerabilă de la mormânt. Din nou ne întrebăm, puteau ucenicii să facă această faptă supraomenească?

Deşi scepticii au încercat timp de zeci de ani să discrediteze, să distrugă şi să nege Biblia, datele istorice, dovezile arheologice şi alte astfel de dovezi au confirmat acurateţea şi temeinicia Bibliei. Nu, nu trebuie să încercăm să-l convingem pe sceptic de adevăr, dar cu siguranţă îi putem arăta nebunia lui şi putem apăra integritatea Bibliei.

Versete de studiat: În pregătirea meditaţiei de mâine, citiţi una sau mai multe relatări legate de înviere (Mt. 28:1–15; Mc. 16:1–8; Lc. 24:1–12; Ioan 20:1–10).

Înviere

anistēmi

Ce anume face creştinismul să fie unic în comparaţie cu celelalte religii? **Învierea** lui Isus Cristos din morţi. Toţi ceilalţi fondatori de religii sunt încă *în* mormânt, dar Isus *a ieşit* din mormânt.

Anistēmi (450) este un cuvânt compus din două elemente; primul este termenul *histēmi* (2476), „a face să se ridice, a se ridica, a trezi, a se scula (despre persoane care stau întinse sau dorm)".[98] Al doilea este prefixul *an* (*ana*, 303), care înseamnă „din nou"; sensul deplin al termenului *anistēmi* este: „a se ridica din nou". Deşi în context laic, în greacă era folosit rar acest cuvânt (ca şi derivatul său, *anastasis*, [386]) pentru a exprima învierea, Platon le-a folosit pe amândouă pentru a descrie nemurirea sufletului. Termenul a fost, de asemenea, folosit în Septuaginta atunci când Ilie l-a înviat din morţi pe fiul văduvei din Sarepta (1 Împ. 17:17–22).

Apologetul Josh McDowell, altădată sceptic şi critic al creştinismului, povesteşte despre un student de la Universitatea din Uruguay care l-a întrebat: „Profesore McDowell, de ce nu puteţi combate creştinismul?" McDowell a răspuns: „Dintr-un motiv foarte simplu. Nu pot să justific în alt mod un anume eveniment din istorie – învierea lui Isus Cristos din morţi."[99]

Într-adevăr, aşa cum am menţionat ieri, nenumăraţi critici au încercat să nege faptele petrecute în legătură cu învierea, dar orice încercare s-a dovedit a fi zadarnică şi nebunească. Faimosul şi strălucitul avocat englez, Frank Morison, şi-a propus să combată învierea lui Cristos, considerând-o ca fiind cea mai mare farsă care a fost vreodată jucată umanităţii. Cu toate studiile sale de drept, cu cât avansa mai mult în cercetarea sa, cu atât a devenit mai convins de faptul că învierea era adevărată. Drept rezultat al cercetărilor sale, nu numai că s-a întors la Cristos, dar a scris şi cartea care a ajuns un best-seller, *Cine a mutat piatra*? (Londra: Faber and Faber, 1930). De asemenea, Dr. Simon Greenleaf, una din minţile cele mai strălucite pe care le-a produs America în materie de drept, profesor de drept faimos la Harvard, a concluzionat în 1874 că, în conformitate cu legile evidenţelor juridice, învierea a fost una din cele mai bine dovedite evenimente din istorie.[100]

Cât de mult ne putem bucura de înviere! Credinţa noastră nu se bazează pe vreun concept filosofic sau pe învăţăturile vreunui guru. Credinţa noastră se bazează pe realitatea istorică a unui Mântuitor care a înviat din morţi.

Versete de studiat: În Romani 6:3–5, care este simbolul învierii? În Coloseni 3:1–2, ce anume ne dă, ca şi credincioşi, viaţa nouă a învierii (cf. 2 Cor. 5:17)?

Zidul de la mijloc

mesotoichon

La data de 12 iunie 1987, preşedintele Ronald Reagan a rostit un discurs memorabil la Poarta Brandenburg, adresat cetăţenilor din Vestul Berlinului, dar care a putut fi auzit şi în Estul Berlinului. El l-a provocat pe liderul sovietic, Mihail Gorbaciov, să contribuie la dărâmarea acelui zid, dacă dorea într-adevăr pacea. Douăzeci şi opt de luni mai târziu, Zidul Berlinului a căzut, punând capăt Războiului Rece.

Ce imagine dramatică! **Zidul de la mijloc** (*mesotoichon*, 3320) la care se referă Pavel în Efeseni 2:14: „Căci El este pacea noastră, care din doi a făcut unul, şi a surpat zidul de la mijloc care-i despărţea" – era chiar mai descurajator, mai înfricoşător, şi făcea o divizare şi mai clară, dar şi acesta a fost în cele din urmă distrus. Era vorba despre zidul din Ierusalim, de un metru şi jumătate, care separa curtea Neamurilor de zona Templului. Istoricul evreu din secolul I, Josephus, relatează că pe acel zid se afla o inscripţie atât în greacă, cât şi în latină, „care interzicea oricărui străin (adică păgân) să treacă de el, sub pedeapsa cu moartea".[101] Descoperirile arheologice din 1871 şi 1934 (acum expuse la Muzeul Arheologic din Istanbul şi la Muzeul Rockefeller din Ierusalim) au confirmat existenţa acestor inscripţii de avertizare. Dar, deşi acel zid a căzut odată cu căderea Ierusalimului în 70 d.H. – la vreo nouă ani după ce Pavel a scris despre el – Pavel a văzut acest zid ca fiind *deja distrus* de Cristos pe cruce.

Acest lucru are o semnificaţie adâncă în ziua de azi. Au existat (şi încă mai există) sentimente de aroganţă şi bigotism între evreu şi neevreu, pe care Dumnezeu nu le-a intenţionat să existe. Intenţia lui Dumnezeu a fost ca evreii să folosească această „curte a Neamurilor" ca un loc în care acestea să fie câştigaţi pentru iudaism şi, în cele din urmă, să fie aduşi în Templu, dar evreii au folosit „zidul despărţitor" pentru a-i ţine departe pe păgâni, pentru a-i ţine pe aceştia pentru totdeauna în afara favorului lui Dumnezeu.

Este trist, dar şi azi vedem aceeaşi aroganţă şi acelaşi bigotism în rândul denominaţiunilor, asociaţiilor, părtăşiilor şi chiar în cazul bisericilor fundamentale şi evanghelice locale. Mulţi se poartă ca şi cum denominaţia sau asociaţia lor ar fi fost stabilită de Dumnezeu. Este o mare nevoie azi să înţelegem unitatea care ar trebui să fie prezentă în Trupul lui Cristos.

Nu, *nu* dorim să avansăm ideea unui compromis în ceea ce priveşte doctrina, căci nicio biserică şi niciun credincios nu trebuie să se asocieze cu cei care neagă doctrine fundamentale, precum: mântuirea numai prin har, divinitatea lui Cristos, naşterea din fecioară sau inspiraţia Scripturii. Însă, se acordă prea mare atenţie unor aspecte minore, ceea ce cauzează dezbinare în Trupul lui Cristos. Haideţi să luptăm pentru **unitate** (pe care o vom analiza mâine)!

Versete de studiat: 1 Corinteni 1:10–3:23 este despre dezbinarea din biserica din Corint. Citiţi 1:10–2:31 azi, observând fiecare exemplu de lipsă de unitate. Citiţi mâine restul paragrafului.

Unitate

henotēs

Azi auzim vorbindu-se despre **unitate** mai mult ca niciodată în istorie. Dar multe lucruri pe care le auzim nu se bazează pe o înțelegere corectă a *adevăratei* unități. De exemplu, unitatea, nu înseamnă compromis sau toleranță, ca atunci când renunțăm la principiile doctrinare pentru ca „toți să se înțeleagă". Unitatea nu este nici „frățietate", nici „camaraderie", lucruri pe care le găsim între membrii aceleiași companii, uniuni, asociații sau chiar denominații religioase. Nu este nici uniformitate, unde toată lumea merge, vorbește, acționează, gândește și chiar se îmbracă la fel.

Adevărata natură a unității e descrisă de termenul grecesc *henotēs* (1775), care apare, de exemplu, în Efeseni 4:3: „căutați să păstrați unirea Duhului, prin legătura păcii." El înseamnă „unanimitate și înțelegere". O autoritate în limba greacă prezintă un contrast extraordinar legat de modul în care foloseau acest cuvânt grecii, Septuaginta și NT: „În filosofia greacă și romană, unitatea lui Dumnezeu și a lumii este descoperită *rațiunii* educate. În VT [Septuaginta], unitatea lui Dumnezeu este o mărturisire derivată dintr-o *experiență* avută cu Dumnezeu. Progresul decisiv în semnificația acestei idei apare în NT (ca urmare a lucrării lui Dumnezeu), unde unitatea și unicitatea lui Dumnezeu sunt fundamentate pe *revelația unică venită prin și în omul Isus Cristos.*"[102]

Pentru a simplifica, unitatea se poate baza pe *rațiune*, pe *experiență sau* pe *persoana și lucrarea lui Isus Cristos.* Mare parte din așa-zisa unitate din zilele noastre este bazată sau pe *experiență* („Cu toții am experimentat același lucru, așa că suntem uniți"), sau pe *rațiune* („Pentru a realiza mai multe, vom da la o parte deosebirile noastre doctrinare"). Deși sună nobil, aceste păreri sunt nescripturale. Aceasta este unitatea biblică: *acceptarea unanimă a revelației unice a lui Dumnezeu prin Isus Cristos.* Dacă nu suntem toți de acord cu privire la persoana și lucrarea lui Isus Cristos, nu poate exista unitate. Este simplu. Numai acest lucru poate fi baza unității noastre.

Versete de studiat: Așa cum am menționat ieri, citiți restul textului din 1 Corinteni 1:10–3:23, observând fiecare exemplu de dezbinare.

Legătură

sundesmos

Un alt cuvânt din NT care scoate în evidență importanța **unității** este **legătură** (*sundesmos*, 4886) din Efeseni 4:3: „Căutați să păstrați unirea Duhului, prin legătura păcii." În greaca clasică, începând din vremea lui Homer, rădăcina *desmos* (1199) însemna „lanț".[103] În NT, ea avea sensul de „bandă, legătură, ligament".[104] Prin adăugarea prefixului *sun* (4862, „cu"), *sundesmos* a ajuns să însemne „ceea ce leagă împreună". În sens negativ, cuvântul apare în Faptele apostolilor 8:23, unde se referă la cineva care este robit unui obicei sau unei atitudini. Petru i se adresează astfel lui Simon vrăjitorul, care nu era cu adevărat convertit: „căci văd că ești plin de fiere amară și în lanțurile fărădelegii." În Coloseni 2:19, el se referă la un tendon sau la un ligament al oaselor, care ține trupul împreună.

Aceasta este imaginea adevăratei unități. Ea nu este un sentimentalism superficial și lacrimogen, ci mai degrabă o legătură, înseși ligamentele corpului care ne țin pe toți uniți. Comentatorul Albert Barnes observă că indienii americani vorbeau despre **pace** (vezi 11 ianuarie) ca despre un „lanț al prieteniei". Acesta este, într-adevăr, ceea ce creștinul adevărat are în comun cu ceilalți creștini.

Suntem însă puși în fața unui adevăr provocator: lipsa păcii în Trupul lui Cristos este păcat, indiferent de motivul care a cauzat-o (excepție făcând lupta pentru puritatea doctrinei). Un exemplu grăitor apare în Filipeni 4:2–3: „Îndemn pe Evodia și îndemn pe Sintichia să fie cu un gând în Domnul. Și pe tine, adevărat tovarăș de jug, te rog să vii în ajutorul femeilor acestora, care au lucrat împreună cu mine pentru Evanghelie, cu Clement și cu ceilalți tovarăși de lucru ai mei." Singura problemă în biserica din Filipi era un conflict între două femei, conflict care risca să creeze grave probleme. Bineînțeles, Pavel nu ne spune care era problema, pentru că nu avea însemnătate. Nu conta nici faptul dacă o femeie avea dreptate și cealaltă nu. Ambele erau de vină, deoarece dădeau naștere la dezbinare în Trup.

Când ne gândim prea mult la ceea ce *credem noi* și la ceea ce *simțim noi*, se va produce dezbinare. Ca pastor, eu sunt în mod constant deranjat (și, sincer, îngrozit) de neînțelegerile și diferențele de *opinie* cu privire la alegerea vopselei pentru zugrăvit, a fibrei din care trebuie să fie mocheta, a formei băncilor și a ferestrelor, și alte astfel de probleme ridicole, care pot afecta unitatea bisericii. Astfel de lucruri țin de gustul personal și de înțelepciunea lumească, iar pentru Dumnezeu sunt completă nebunie (1 Cor. 3:18–20). Ele pot distruge unitatea într-o secundă, așa că trebuie să fim mereu în gardă.

Versete de studiat: Comparați *poruncile* lui Cristos referitoare la unitate (Ioan 17:11, 21–23) și *practica* Bisericii primare privind unitatea (Fapte 2:47–48). În jurul a ce trebuie să ne unim noi?

Smerenie

tapeinophrosunē

În ultimele zile am meditat asupra **unității**. Vom continua să analizăm anumite atitudini pe care Pavel ni le recomandă în vederea menținerii unității. În Efeseni 4:2–3, el scrie: „Cu toată smerenia şi blândețea, cu îndelungă răbdare, îngăduiți-vă unii pe alții în dragoste; şi căutați să păstrați unirea Duhului, prin legătura păcii."

Prima atitudine care ne va ajuta să menținem unitatea este **smerenia**. Grecescul *tapeinophrosunē* (5012) denotă modestia, umilința, smerenia în gândire, a avea o părere umilă despre sine, un sentiment profund al propriei micimi. Gândiți-vă! Nu este vorba despre o falsă umilință, ca în exclamația: „Ah, ce ghinion! Se pare că nu sunt chiar atât de bun!", ci mai degrabă un sentiment profund al micimii noastre.

Cel mai fascinant aspect al termenului *tapeinophrosunē* este, aşa cum puncta eruditul în greacă Richard Trench, acela că: „Niciun scriitor grec nu a folosit acest cuvânt înaintea erei creştine şi, în afara scriitorilor creştini, el nu a fost folosit nici mai târziu."[105] Motivul era acela că, în mintea grecilor şi a romanilor, o asemenea atitudine era sinonimă cu slăbiciunea şi cu laşitatea. Era un lucru atât de detestabil pentru mințile lor, încât nu aveau termen pentru a-l descrie. La fel, în zilele noastre, când mândria de sine şi glorificarea sinelui sunt la mare cinste, chiar şi în rândul creştinilor, este nevoie tot mai mult de smerenie.

Una din povestirile mele preferate este cea despre un grup de vizitatori ai casei în care a locuit Beethoven în Germania. După ce ghidul le-a arătat pianul lui Beethoven şi şi-a terminat prezentarea, a întrebat dacă este cineva dornic să ia loc la pian şi să cânte câteva acorduri. Deodată, toți s-au îmbulzit către pian, cu excepția unui bătrân cărunt, cu părul lung. Ghidul l-a întrebat, în cele din urmă: „Nu doriți şi dumneavoastră să cântați câteva note?" El a răspuns: „Nu, nu mă simt vrednic!" Nu l-a recunoscut nimeni, dar era Ignațius Paderewski (1860–1941) însuşi, om de stat polonez, compozitor şi pianist celebru. Deşi el era, dintre toți, singurul vrednic să cânte la pianul lui Beethoven, el nu se considera astfel.

Aceasta este smerenia. Şi, dacă un pianist celebru crede că este mic în comparație cu Beethoven, cât de mici suntem noi în comparație cu Domnul nostru? Oare sentimentele şi părerile noastre sunt atât de importante încât să merite distrugerea unității?

Versete de studiat: În Faptele apostolilor 20:19, ce nu putem face dacă nu avem „smerenie" (*tapeinophrosunē*)? Ce spune Filipeni 2:3 despre „mândria de sine"?

Cel mai neînsemnat dintre toţi

elachistoteros

Ieri am analizat prima dintre atitudinile pe care Pavel ni le recomandă în vederea păstrării unităţii (Ef. 4:2–3). Vom reveni la ele în cuprinsul meditaţiei din 8 mai, dar, în lumina importanţei **smereniei** şi a blândeţii, ne vom uita la un alt cuvânt care se adresează acestei probleme, *elachistoteros*, care apare numai în Efeseni 3:8, unde Pavel afirmă despre el însuşi: „Mie, care sunt **mai mic decât cel mai mic** dintre toţi sfinţii" (KJV).

Pentru a crea imaginea pe care dorea să o transmită, Pavel formează ceea ce s-ar putea numi „un comparativ format pe un superlativ". De exemplu, pentru a pune la gradul comparativ cuvântul *mic*, vom adăuga „mai" şi vom avea *mai mic*. Pentru a forma superlativul, vom adăuga „cel mai" şi vom avea *cel mai mic*. În textul nostru sunt folosite două cuvinte: *mai* (comparativul) şi *cel mai* (superlativul). În greacă, însă, avem un singur cuvânt (*elachistoteros* [5012], superlativul adjectivului *elachistos* [1646], „cel mai mic, minim ca mărime". Literal, am putea traduce termenul prin: „mai prejos decât cel mai de jos" sau „şi mai ultimul", dar şi atunci noi folosim mai mult cuvinte.

Sensul cel mai literal este, aşadar, „ultimul". Cuvântul grecesc desemnează „cea mai mare umilinţă".[106] Aceasta era părerea lui Pavel despre sine; el se considera drept „cel mai neînsemnat" dintre toţi sfinţii. Aceasta nu era o falsă smerenie sau o modestie înşelătoare, ci mai degrabă o evaluare adevărată, biblică, a lui însuşi înaintea lui Dumnezeu.

Această atitudine e în directă opoziţie cu cultul „propriei persoane", atât de răspândit în zilele noastre, în care au căzut şi nenumăraţi creştini. Putem să declarăm că o atitudine ca aceasta nu e contrară doar aceleia pe care a avut-o omul care e considerat cel mai mare dintre apostoli, dar e opusă şi atitudinii Domnului nostru Isus, care „S-a smerit şi S-a făcut ascultător până la moarte, şi încă moarte de cruce" (Flp. 2:8). Gândiţi-vă! Domnul nostru e Dumnezeu, Cuvântul care „S-a făcut trup şi a locuit printre noi" (Ioan 1:14), dar El S-a smerit şi a murit răstignit, moartea cea mai agonizantă şi mai umilitoare din zilele acelea, aplicată numai criminalilor şi sclavilor, scursurile societăţii.

Este nevoie să se proclame cu curaj faptul că acest cult „al propriei persoane" din zilele noastre este foarte departe de standardul de spiritualitate şi de sfinţenie al NT. Acest lucru ne provoacă pe fiecare din noi să spunem împreună cu Pavel: „Sunt cel mai neînsemnat." Cu cât suntem mai puţin conştienţi de sinele nostru, cu atât vom deveni mai asemănători lui Cristos.

Versete de studiat: Ce promite Matei 23:12 în ceea ce priveşte smerenia? Ce spune Petru despre atitudinea lui Dumnezeu faţă de cei mândri în 1 Petru 5:5?

Mândrie

huperēphanos, alazoneia

Un alt cuvânt care apare la orizont atunci când vorbim despre umilință și **smerenie** este **mândrie**. Cele două cuvinte grecești traduse prin „mândru" sau „mândrie" sunt *huperēphanos* (5244) și *alazoneia* (212).

În timpurile străvechi, *alazon* (213) reprezenta un șarlatan rătăcitor, personajul preferat al comediilor grecești. Iată ce declară o autoritate în domeniul limbii grecești: „El însemna, la origine [în greaca clasică], vorbire sau manifestare goală, lăudăroasă, fanfaronadă; de aici, o siguranță insolentă și deșartă în propriile resurse sau în stabilitatea lucrurilor lumești, ceea ce duce și la o disprețuire a legilor divine. *Zădărnicia vieții* este zădărnicia care ține de viața de aici."[107] *Alazoneia* apare în 1 Ioan 2:16 și este unul din cele trei tipuri de păcat, împreună cu **pofta** (vezi 11 mai) cărnii și **pofta** ochilor.

Huperēphanos este, de asemenea, imaginea aroganței și a trufiei. El apare, de exemplu, în lista păcatelor care caracterizează căderea și depravarea omului (Rom. 1:30), precum și în lista păcatelor care caracterizează omul în zilele din urmă (2 Tim. 3:2). Rădăcina condiției decăzute a omului este mândria. Dacă există două cuvinte care ar putea rezuma lumea de azi, acestea sunt: *huperēphanos* și *alazoneia.*

Este cu adevărat uimitor cât de ușor sunt ignorate versetele și principiile biblice, chiar de către *creștini* și *liderii* creștini. Vorbim tot timpul despre Biblie, dar, de fapt, neglijăm ceea ce spune. Complet ignorat este, de exemplu, faptul că, din cele patruzeci și nouă de apariții ale cuvântului *mândrie,* și cele patruzeci și opt de apariții ale cuvântului *mândru* din Scriptură (VA), *niciuna nu are sens pozitiv.* Mândria nu este *niciodată* tolerată, nicidecum ridicată în slăvi, cum este azi. În ciuda acestui lucru, întâlnim azi la tot pasul principii precum „mândria pozitivă" și dezvoltarea sinelui.

Această învățătură este cum nu se poate mai greșită. Este o filosofie complet opusă față de ceea ce spune Dumnezeu. Concluzia Scripturii este: „Dumnezeu stă împotriva celor mândri" (Iac. 4:6), chiar și a unei presupuse „mândrii pozitive". Apoi, oare spune Proverbele 16:18: „Mândria merge înaintea *înălțării*"? Nu, spune că „Mândria merge înaintea *pieirii.*" Este tragic, dar creștinii sunt din ce în ce mai mult atrași în mândrie și glorificarea sinelui, fie că este vorba despre slujbele lor, despre zeul „sporturilor" sau chiar despre slujirea în biserică.

Haideți să încercăm să facem față provocării de fiecare zi (pentru că este o luptă zilnică) de a disprețui mândria și de a fugi din calea ei ca din calea unei ciume, căci aceasta este chiar mai rea decât ciuma.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete din Proverbele, observând consecințele mândriei: 8:13; 11:2; 13:10; 16:18; 29:23.

A se îngâmfa

phusioō

Cu riscul de a insista prea mult pe acest subiect, trebuie să spunem din nou că **mândria** este un dușman viclean, pe care este nevoie să îl înfruntăm și să îl condamnăm pe orice cale posibilă. În NT mai există un termen care descrie în mod elocvent acest sinistru dușman. Pavel a scris corintenilor că se **îngâmfau (făleau)**. De fapt, el folosește acest termen de *cinci ori* (1 Cor. 4:6, 18, 19; 5:2; 13:4).

La rădăcina tuturor problemelor care erau în biserica din Corint (și erau *multe*!) stăteau mândria și aroganța. Pavel folosește cuvântul *phusioō* (5448), care este derivat din *phusa*, „foale". Tot așa cum se umflă foalele când se umplu cu aer, așa se umflau și corintenii de mândrie. În 1 Corinteni 4:6 se spune că ei se făleau unul față de altul, fiecare crezându-se mai bun decât celălalt. Din 1 Corinteni 4:18–19 aflăm că aceștia erau mândri față de Pavel, crezând că el nu se va întoarce în Corint pentru a le confrunta atitudinea. În 1 Corinteni 13:4, aroganța lor a distrus orice posibilitate de iubire unul față de altul. Ba, mai rău, în 1 Corinteni 5:2 aflăm că s-au mândrit chiar și cu un caz de incest care avea loc în biserică, fără îndoială gândind că în felul acesta ei erau deschiși în gândire și practică „libertatea creștină".

Recunosc că îmi plac filmele bune și unul din preferatele mele este *Patton*, în care actorul George C. Scott joacă rolul enigmaticului general George Smith Patton. La sfârșitul filmului, chiar înainte de lista finală cu numele actorilor și a producătorilor, îl vedem pe Patton plimbându-se singur pe un drum de țară și auzim suprapusă vocea generalului vorbind despre gloria soldaților de altă dată pe care atât de mult îi admira. Acele cuvinte mă impresionează atât de tare de fiecare dată când le aud încât le-am învățat pe de rost:

> Timp de peste o mie de ani, cuceritorii romani care se întorceau de la război se bucurau de onorurile victoriei, de o paradă tumultoasă. Din procesiune făceau parte trompetiști, cântăreți, animale ciudate aduse din teritoriile cucerite, împreună cu carele încărcate de comori și arme luate ca pradă de război.
>
> Cuceritorul mergea într-un car triumfal, în timp ce prizonierii, uluiți, mergeau în lanțuri înaintea lui. Uneori, copiii lui, îmbrăcați în alb, stăteau alături de el în car și conduceau caii.
>
> Un sclav stătea în picioare în spatele cuceritorului, ținându-i deasupra capului o coroană de aur și șoptindu-i în ureche: *toată gloria este trecătoare.*

Haideți să ne propunem în fiecare zi să nu cădem în capcana aroganței. Ea nu este numai trecătoare și goală, dar Îl și dezonorează pe Dumnezeu. Numai El merită gloria (1 Cor. 1:31; 3:21; 4:7; 9:16).

Versete de studiat: În Deuteronomul 8:1–3, pe cine a smerit Dumnezeu? Cum a procedat? Dacă ai o problemă cu mândria, gândește-te la ce ar fi nevoie să facă Dumnezeu pentru a te scăpa de ea.

Blândeţe

prautēs

Revenind la lista de atitudini din Efeseni 4:2, ce promovează **unitatea**, întâlnim cuvântul **blândeţe**, care de fapt este strâns legat de **smerenie** (vezi 4 mai).

O eroare des întâlnită este aceea că **blândeţea** înseamnă „slăbiciune", dar nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Grecescul *prautēs* (4240, sau *praotēs*) înseamnă delicateţe, blândeţe. De multe ori s-a afirmat în mod corect că „blândeţea nu este slăbiciune, ci putere ţinută sub control". Termenul grecesc era folosit, de exemplu, cu referire la caii care erau îmblânziţi şi apoi dresaţi, dar şi cu referire la un medicament puternic, dar în acelaşi timp plăcut la gust; ambele sunt puternice, dar puterea se află sub control.

Exemplul suprem de blândeţe este Domnul Isus în natura Sa umană. Un binecunoscut cântec proclamă:

El ar fi putut chema zece mii de îngeri,
Pentru a distruge lumea şi a-L elibera;
El ar fi putut chema zece mii de îngeri,
Dar El a murit singur, pentru tine şi pentru mine.

Mântuitorul nostru a avut toată puterea universului la dispoziţia Sa. Nu înseamnă aceasta putere? Totuşi, Scriptura ne spune că era blând. În timp ce Domnul nostru va fi într-o zi răzbunat şi glorificat, în loc să Se răzbune în acel moment, El S-a supus nevoii mai mari de a-i răscumpăra pe cei pierduţi. În plus, Mântuitorul nostru a fost puternic şi din punct de vedere fizic. Persoanele cu o gândire liberală şi lumea ar prefera să credem că Isus a fost slab şi chiar efeminat, dar oare ar fi putut un om slab să poarte greutatea lemnului care cântărea aproape 50 de kilograme după ce fusese bătut atât de tare? Isus a putut! (vezi Ioan 19:17). Dar, cu toată această putere, Isus a fost blând, puterea Lui era sub control.

Blândeţea, deci, este chiar opusul atitudinilor comune de preocupare de sine, afirmare de sine şi independenţă. Azi este nevoie de creştini care să fie blânzi şi smeriţi, de creştini care să cunoască puterea pe care o au în Cristos şi în Duhul Sfânt, dar care să ţină sub control această putere.

Versete de studiat: Conform lui 1 Petru 3:15, ce ne ajută blândeţea să facem?

Ce primim cu blândeţe în Iacov 1:21?

Îndelunga răbdare

makrothumia

O altă atitudine, în Efeseni 4:2, care promovează **unitatea** este **îndelunga răbdare**. Grecescul *makrothumia* (3115) este un cuvânt compus din *macros* (3117), „lung", şi *thumos* (2372), „cumpăt". Ideea este simplă: noi trebuie să ne *păstrăm* cumpătul, nu să ne *pierdem* cumpătul, să fim îndelung răbdători şi să nu fim *iuţi* la mânie şi răzbunare.

Deci, pentru a menţine unitatea, trebuie să dăm la o parte „sinele", să dăm la o parte propriile noastre nevoi şi să fim dispuşi să acceptăm să fim pe ultimul loc şi nu pe primul loc, şi chiar să ne însuşim greşeala, dacă aceasta va păstra unitatea. Nu vorbim despre probleme doctrinare aici – aceasta este ideea din Efeseni 4:4–6 – ci mai degrabă despre lucruri care nu contează, lucrurile mici legate de personalitate şi de interacţiunea umană. Ce minunată mărturie e să ai îndelungă răbdare, să ai abilitatea de nu-ţi pierde cumpătul! „Dragostea este îndelung răbdătoare" (1 Cor. 13:4), iar creştinul trebuie să fie „grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie" (Iac. 1:19).

Când suntem nerăbdători şi irascibili cu oamenii, este pentru că suntem nerăbdători cu Dumnezeu. Înseamnă că, în acel moment, nu avem încredere şi nu ne punem nădejdea în El ca să ne dea putere. Un verset care nu este suficient citat şi trăit de creştini este Isaia 40:31: „Dar cei ce se încred în Domnul îşi înnoiesc puterea, ei zboară ca vulturii; aleargă şi nu obosesc, umblă, şi nu ostenesc." Când ne încredem în Domnul şi Îl lăsăm ne conducă viaţa, lăsându-L să „îndrepte lucrurile rele" pe care ni le fac oamenii, El ne înnoieşte puterea în trei etape.

În primul rând, când ne este uşor, vom zbura ca vulturii. Este foarte uşor să trăieşti pentru Domnul când totul merge bine, dar şi atunci trebuie să ne încredem în El pentru a nu deveni mândri.

În al doilea rând, în timpul dificultăţilor vieţii de zi cu zi, chiar dacă nu vom zbura ca vulturii, tot putem alerga fără să cădem de oboseală, dacă ne sprijinim pe El.

În al treilea rând, în timpul problemelor grave şi a tragediilor, tot vom putea să mergem fără a ne prăbuşi, dacă ne încredem în Cristos.

Însă, cea mai importantă întrebare este: aveţi „îndelungă răbdare"?

Versete de studiat: Ce exemplu de îndelungă răbdare avem în 1 Petru 3:20?

Care este un alt exemplu de îndelungă răbdare în Iacov 5:10?

A se îngădui

anechomai

O altă atitudine din Efeseni 4:2 care promovează **unitatea** este **îngăduința**. Termenul grecesc *anechomai* (430) înseamnă „a se ține drept, a suporta, a îndura". Este același cuvânt pe care Pavel îl folosește în 2 Timotei 4:3 pentru a descrie oamenii care nu „sufereau [nu suportau] învățătura sănătoasă", ci căutau învățături care să le gâdile urechile. De asemenea, Pavel îl folosește în 2 Corinteni 11:4, unde se teme ca nu cumva corintenii „să îngăduie", adică să tolereze, și chiar să accepte, învățăturile falșilor profeți. Cât de provocatoare sunt aceste două situații chiar și în ziua de azi!

Ideea de aici este că, uneori, trebuie, pur și simplu, să ne îngăduim unii pe alții, să ne tolerăm unii pe alții în neînțelegerile noastre, în probleme și în conflicte, că trebuie să ne **iubim** unul pe altul și ne sacrificăm pe noi înșine pentru ceilalți. Aceasta nu înseamnă că îngăduim aceste lucruri, dar în noi înșine încă fierbem de furie, ci, mai degrabă, că le îngăduim *în dragoste*. Niciunul dintre noi nu este perfect, așa că trebuie să ne „îngăduim" unii pe alții.

Fără acest tip de dragoste și îngăduință, unitatea va fi distrusă și, împreună cu ea, și lucrarea lui Dumnezeu. Acest lucru s-a întâmplat în nenumărate biserici de-a lungul timpului. Unul dintre cele mai grave exemple de lipsă de unitate despre care am auzit s-a petrecut într-o biserică unde, fiind nevoie de un acoperiș nou, oamenii nu se puteau hotărî ce culoare să aibă țigla. Jumătate din biserică dorea țigle negre, cealaltă, țigle albe. S-au agitat, s-au înfuriat și s-au certat până ce era cât pe ce să rupă Trupul lui Cristos în bucăți. Cum au rezolvat problema în cele din urmă? Au decis să pună țigle negre pe o parte a acoperișului și albe pe cealaltă parte. Oare au pus astfel capăt lipsei de unitate? Nicidecum. În biserică, în timpul serviciului religios, oamenii care votaseră pentru țiglă neagră stăteau pe „partea neagră", iar cei care votaseră pentru țiglă albă stăteau pe „partea albă". A fost Dumnezeu onorat prin comportamentul lor? Putea exista oare închinare în acea biserică?

Fie că este vorba de un conflict în întregul Trup cu privire la o problemă temporară (Fapte 6:1–6), fie că este un conflict de personalitate între două doamne cu pretenții din biserică (posibil cazul din Flp. 4:2), răspunsul este **îngăduința**.

Versete de studiat: Citiți Faptele apostolilor 6:1–6, observând conflictul care s-a iscat și apoi soluția *biblică*.

Poftă

epithumia

Unul dintre cele mai ilustrative exemple ale cuvântului **poftă** apare în 1 Ioan 2:16: „Căci tot ce este în lume: pofta firii pământeşti, pofta ochilor şi lăudăroşia vieţii, nu este de la Tatăl, ci din lume." Un comentariu des făcut de comentatorii biblici este acela că acestea sunt cele trei domenii în care Satana a atacat-o pe Eva în grădina Eden (Gen. 3), precum şi pe Domnul Isus în deşert (Mt. 4:1–11). Tot aşa ne atacă şi pe noi azi. Orice păcat pe care-l putem numi se poate încadra într-una din aceste categorii.

În general, **pofta** (*epithumia*, 1939) se referă la o tânjire puternică sau o dorinţă pasională. În timp ce, în greaca clasică, termenul descrie întotdeauna o dorinţă negativă, în Scriptură el poate avea, fie o conotaţie bună, fie una rea, în funcţie de contextul în care este folosit; contextul de aici, desigur, se referă la dorinţe rele.

„**Carnea**" (vezi 10 martie) se referă la a dori ceva care este atrăgător naturii noastre decăzute, la pofte trupeşti care au scăpat de sub control. Foamea nu este un lucru rău, dar îmbuibarea este păcat. Setea nu este păcat, dar beţia este. Somnul nu este păcat, dar lenea este. Sexul nu este păcat, dar **curvia** (vezi 30 iulie) este.

„**Ochii**" (vezi 24 februarie) se referă la dorinţe rele care sunt provocate de ceea ce vedem. În timp ce cuvântul *carne* se referă dorinţele noastre primare, cuvântul *ochi* este mai sofisticat, adresându-se nivelurilor mai înalte, al vederii şi al minţii. Grecii şi romanii, de exemplu, trăiau pentru distracţiile pe care le puteau vedea şi pentru plăcerile intelectuale pe care le puteau experimenta.

„**Mândria** vieţii" se referă la aroganţa pe care o simte cineva pentru ceea ce este, pentru ceea ce ştie, ceea ce realizează sau posedă. Cuvântul folosit aici este *alazoneia* (212; vezi 6 mai).

Din nou, contextul ne indică dacă *epithumia* este bună sau rea. De exemplu, în 1 Tesaloniceni 2:17 este utilizat într-un mod pozitiv, unde Pavel declară că a avut o „mare dorinţă" de a-i vedea pe credincioşi.

Prin urmare, când devine „dorinţa puternică" poftă? Cea mai bună definiţie a poftei pe care am întâlnit-o este: „Dorinţa de satisfacere a dorinţelor naturale în afara voii lui Dumnezeu." Nu este nimic în neregulă cu dorinţa – de a mânca, de a bea, de a dormi, de a face sex, etc. – dar, când dorim ceva atât de mult încât ne satisfacem aceste dorinţe în afara modului stabilit de Dumnezeu, atunci dorinţa devine poftă.

Fie ca acest adevăr să ne încurajeze să trăim o viaţă **curată** (subiect pe care îl vom examina mâine).

Versete de studiat: În Galateni 5:16, cum putem evita pofta? În loc să trăim în pofte, cum ar trebui să trăim (1 Pet. 4:2)?

Curat

hagnos

În greaca veche, *hagnos* (53, **pur**, curat) purta inițial o semnificație religioasă şi sugera puritatea rituală, castitatea şi chiar virginitatea. Acelaşi lucru era valabil şi cu privire la modul de folosire din Septuaginta.

În NT, totuşi, nu mai era implicată ideea de puritate rituală şi pe bună dreptate. NT are de a face cu *realitatea,* nu cu *ritualul.* A fi creştin nu se referă, în principal, la modul cum *ne purtăm,* ci la ceea *ce suntem.* Totul a început, desigur, cu Domnul Isus. Aşa cum declară 1 Ioan 3:3: „Oricine are nădejdea aceasta în El, se curăță, după cum El este curat." Deoarece Cristos a fost curat (fără păcat), şi noi *suntem* curați şi, deci, trebuie să *trăim* în curățenie.

O interesantă apariție a lui *hagnos* apare în 2 Corinteni 11:2: „Căci sunt gelos pe voi cu o gelozie după voia lui Dumnezeu, pentru că v-am logodit cu un bărbat, ca să vă înfățişez înaintea lui Hristos ca pe o fecioară curată." Deşi termenul **fecioară** *castă* (vezi 16 aprilie) ar putea părea ritualic, el este de fapt destul de real. Contextul versetului este dorința lui Pavel de a-i vedea pe credincioşii din Corint (şi, prin extindere, pe *toți* credincioşii), păstrându-se curați, neîntinați de nicio doctrină falsă. El exemplifică acest lucru prin compararea Bisericii cu o mireasă, iar pe Cristos cu mirele. La fel cum mireasa trebuie să rămână curată înainte de nuntă, tot aşa credinciosul trebuie să rămână curat în aşteptarea revenirii lui Cristos. Învățăturile false sunt pretutindeni, deci este vital să ne păstrăm **curați**.

Acest verset este, de asemenea, o mare încurajare pentru tinerele fete şi pentru tinerii băieți, de a se păstra curați pentru căsătorie. Succesul sau eşecul în căsătorie depinde adeseori de acest lucru. Dacă o persoană rămâne pură înainte de căsătorie, el sau ea vor înțelege mai bine „legământul" căsătoriei (Mal. 2:14; vezi 23 septembrie) Dacă cineva este impur înainte de căsătorie, există o mai mare posibilitate ca el sau ea să fie impuri şi după căsătorie. Fidelitatea este inexistentă în multe căsătorii de azi, de multe ori din cauza atitudinilor sexuale pe care partenerii le-au avut înainte de căsătorie.

În lume sunt multe lucruri necurate şi acestea îi pot întina pe creştini. Fiecare din noi trebuie să ne păstrăm curați. În acest scop, Pavel ne provoacă în continuare să ne **gândim** la lucruri care sunt curate (Flp. 4:8; vezi 5 august).

Versete de studiat: În afară de lucrurile care sunt pure, la ce alte lucruri ar trebui un creştin să se gândească (Flp. 4:8–9; vezi 5–10 august)? Ce spune Iacov 3:17 despre lucrurile curate?

A împăca

apokatallassō

Termenul **împăcat** este cu adevărat minunat! Echivalentul grecesc este *apokatallassō* (604). Verbul simplu *katallassō* (2644) înseamnă „a schimba monede pe altele de o valoare egală".[108] Ideea este aceea de *a schimba ostilitatea în prietenie.*

În trei referințe din NT, totuși, este adăugat prefixul *apo* (575), (Ef. 2:16; Col. 1:20, 21). Prepoziția grecească adaugă ideea de „înapoi". Prin urmare, *apokatallassō* înseamnă „a aduce înapoi la o stare de armonie de dinainte".[109] Aceasta ilustrează principiul din NT conform căruia a fost un timp când nu a existat nicio vrăjmășie între Dumnezeu și om. Gândiți-vă! A existat o perioadă fără nicio ostilitate, niciun război între noi și Dumnezeu. Când a existat acest timp? Desigur, în grădina Eden. Dar păcatul a creat un obstacol; a produs neînțelegere și divizare. În chiar momentul în care păcatul a intrat în lume, Adam și Eva și-au dat seama imediat că erau goi și au încercat să se ascundă imediat de Dumnezeu, au încercat imediat să arunce vina pe altcineva și au negat imediat responsabilitatea pentru ce au făcut. În chiar acel moment, printr-un singur act, a intervenit ruptura.

Sângele lui Cristos, însă, ne-a împăcat cu Dumnezeu; el ne-a „adus înapoi" la acel timp fără nicio vrăjmășie. Ce adevăr minunat! Ca credincioși, fiecare dintre noi nu mai suntem în vrăjmășie cu Dumnezeu; ne-am întors la acel timp în care umblam cu Dumnezeu „în răcoarea zilei" (Gen. 3:8), având comuniune cu El în inima și în mintea noastră.

Este cu adevărat fascinant faptul că *apokatallassō* nu se întâlnește în greaca clasică. De fapt, chiar și verbul simplu, *katallassō*, nu a fost niciodată folosit în închinarea antică păgână.[110] De ce? Pentru că păgânii nu au fost niciodată împăcați cu zeii lor; ei nu puteau concepe ideea unui zeu cu care să nu fie în vrăjmășie. Zeii religiilor antice păgâne erau întotdeauna mânioși, fiind întotdeauna nevoie să li se potolească mânia.

În plus, *apokatallassō* nu se întâlnește nici în Septuaginta[111], ci mai degrabă doar în epistole, căci în nicio altă dată omul nu mai fusese adus înapoi la un timp fără nicio vrăjmășie cu Dumnezeu. Numai sângele lui Cristos a putut face aceasta. Chiar și jertfele din VT au fost inadecvate; acestea erau numai „ispășire", adică o acoperire a păcatului. *Numai prin sângele lui Cristos am putut fi împăcați.*

Versete de studiat: Citiți cele trei apariții ale verbului *apokatallassō* (Ef. 2:16; Col. 1:20, 21), observând ce a realizat Dumnezeu în fiecare.

Trup

sōma

Un cuvânt interesant care conține termenul *sōma* este *psihosomatic* şi se referă la „simptomele resimțite în corp, cauzate de tulburări psihice sau emoționale" (Webster). Sensul original al lui *sōma* (4983) nu este foarte sigur, aşa cum ne relatează un erudit în limba greacă. Prima lui atestare a fost în opera lui Homer şi s-a referit la un cadavru. Apoi a căpătat sensul de trunchi şi, în secolul al V-lea î.H., a fost aplicat întregului trup.[112] Gnosticismul şi alte filosofii antice priveau trupul (şi toată materia) ca având o natură rea, iar mintea (şi alte lucruri nemateriale) ca având o natură **bună** (vezi 18 martie).

Odată cu epoca NT, însă, această idee păgână a fost repudiată. În timp ce este folosit cu sens propriu, desigur, pentru a se referi la corpul fizic (de ex.: Mc. 5:29; Iac. 2:16; etc.) şi chiar la un cadavru (Mt. 27:58–59; etc.), *sōma* poartă o profundă semnificație spirituală, referindu-se la Trupul spiritual al lui Cristos, **Biserica** (vezi meditația de mâine). Pavel ilustrează într-un mod sugestiv acest adevăr în 1 Corinteni (12:12–27; cf. Rom. 12:5). Analogia lui este aceasta: tot aşa cum există mai multe mădulare într-un trup fizic, toate lucrând pentru binele întregului trup, în acelaşi mod, fiecare creştin este un mădular al Trupului lui Cristos.

Este extrem de semnificativ faptul că Pavel declară, în altă parte, că există „un singur trup" (Ef. 4:4), care este numit şi Biserica universală. Unii învățători nu acceptă acest adevăr, în special denominațiile (sau unele grupuri care refuză să fie chiar numite denominații) care susțin că adunarea lor locală, împreună cu alte adunări locale care sunt de acord cu ei, reprezintă „Biserica"; nimeni altcineva nu mai face parte din Biserică, indiferent de credințele lor religioase. Aceasta este, desigur, o aroganță greu de înțeles.

Cel mai ostentativ exemplu de învățătură falsă cu privire la Trupul lui Cristos este romano-catolicismul, care susține că el singur reprezintă „Adevărata Biserică". Dacă nu eşti romano-catolic, aşa pretind ei, nu faci parte din „Biserică", şi eşti, prin urmare, „blestemat".

Din punct de vedere biblic, totuşi, nicio denominație şi niciun grup de pe pământ nu poate fi numit „Biserica". Fiecare credincios adevărat, care este de acord cu privire la revelația unică a lui Dumnezeu prin şi în Isus Cristos (vezi 2 mai), face parte din Trupul lui Cristos. Orice altă atitudine distruge unitatea şi posibilitatea de a avea părtăşie.

Să ne bucurăm în unitatea pe care o avem cu alți credincioşi, pentru că suntem toți dintr-un singur **Trup**.

Versete de studiat: Citiți textele de mai sus din 1 Corinteni, observând imaginea sugestivă a lui Pavel referitoare la trupul fizic comparat cu Trupul lui Cristos. Luând în considerare acest adevăr, ce responsabilități aveți?

Biserică (1)

ekklēsia

Ce este „Biserica"? Un studiu a **Bisericii** din NT demonstrează că ea nu este iudaismul îmbunătățit sau continuat, nu este Împărăția cerurilor, nu este o denominație și nici o simplă organizație pământească. *Ekklēsia* (1577) este un cuvânt unic. Este un cuvânt compus din *ek* (1537), „afară din", și *kaleō* (2564), „a chema", și deci înseamnă „o adunare chemată afară din". El se întâlnește în greaca clasică începând cu secolul al V-lea î.H. și a fost folosit cu referire la adunarea cetățenilor orașului (*polis*, 4172) pentru decizii și alte probleme publice.

În timp ce *ekklēsia* apare de circa 100 de ori în Septuaginta cu referire la adunarea lui Israel pentru vreun scop bine definit, cuvântul obișnuit este *sunagōgē* (4864, „sinagogă"), care apare de 225 de ori și traduce diverse cuvinte ebraice. Este uimitor faptul că urmașii lui Isus nu își descriau întâlnirile folosind cuvântul *sunagōgē*, deoarece acesta ar fi fost cuvântul pe care evreii l-ar fi folosit în mod natural. Când este folosit, el se referă la locul de întâlnire al comunității sau adunările evreiești locale.

Deci, *ekklēsia* este, într-adevăr, unic, apărând de 116 ori. Așa cum a declarat Domnul nostru: „Pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile Locuinței morților nu o vor birui" (Mt. 16:18). Domnul nostru a transformat cu adevărat acest cuvânt, folosindu-l pentru a se referi la adunarea *Lui*, făcând-o să fie distinctă de iudaism.

În limba engleză, cuvântul biserică, **church**, derivă de la *kuriakos* (2960), care, la rândul lui, provine de la *kurios* (2962, Domn) și înseamnă, literal, „aparținând Domnului" (este tradus „a Domnului" în 1 Cor. 11:20 și Apoc. 1:10). Prin combinarea acestor două cuvinte, Biserica poate fi definită ca fiind *adunarea de credincioși nou-testamentari, chemați afară din lume și aparținând Domnului.*

Ekklēsia este utilizat în primul rând pentru a zugrăvi Biserica în postura de *organism*. Cuvintele de mai sus ale Domnului nostru subliniază ideea că este vorba despre *Biserica* Lui, nu *bisericile*. Pavel ne spună că Cristos Și-a iubit Biserica, S-a dat pe Sine pentru ea (Ef. 5:25), a sfințit-o (v. 26–27) și este capul Bisericii (v. 23). Așa cum am observat ieri, Biserica este descrisă metaforic ca fiind Trupul lui Cristos, și fiecare credincios este un mădular al acestui Trup.

Ce minune este Biserica! Este entitatea vie pe care Dumnezeu o folosește pentru a-Și îndeplini scopurile Lui pe pământ. Și ce binecuvântare este să știm că fiecare dintre noi este o parte integrantă a acesteia!

Versete de studiat: Care era pricina durerii lui Pavel din 1 Corinteni 15:9?

Cum numește Pavel Biserica în 1 Timotei 3:15?

Biserică (2)

ekklēsia

În continuarea meditațiilor noastre cu privire la **Biserică** (*ekklēsia*), vom adăuga că ea nu este descrisă numai ca un *organism*, ci este numită și *organizație*. Însă, nu este o organizație ca toate celelalte. Biserica locală este o adunare de credincioși, organizată și funcționând în conformitate cu principiile Scripturii și îndeplinind o lucrare în afara structurii ei.

În NT sunt menționate mai multe biserici locale: din Ierusalim (Fapte 8:1), din Antiohia (13:1), din Efes (20:17), din Galatia (Gal. 1:2) și din Iudea (1 Tes. 2:14). Importanța și centralitatea bisericii locale nu pot fi accentuate îndeajuns de mult în zilele de azi, căci, în mod tragic, acest accent s-a diminuat foarte mult. Cât de vital este să recunoaștem faptul că biserica locală este organizația funcțională a Bisericii universale. De fapt, Biserica universală nici nu poate funcționa corect fără biserica locală, căci biserica locală a fost rânduită de Dumnezeu pentru a îndeplini lucrările Sale pe pământ. Acesta este motivul pentru care apostolul Pavel a înființat biserici locale peste tot în lumea cunoscută în zilele sale. Negarea întâietății bisericii locale înseamnă negarea fundamentului lucrării nou-testamentare.

Biserica locală există pentru ca oamenii lui Dumnezeu să se adune împreună pentru închinare, pentru practicarea darurilor lor spirituale și pentru echiparea lor în vederea slujirii. Așa cum afirmă Pavel cu claritate în Efeseni 4:11–16, Dumnezeu a dat anumiți oameni „pentru desăvârșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos", și e evident că acest lucru se petrece în biserica locală, așa cum reiese foarte clar din Faptele apostolilor. Iată ce i-a scris Pavel lui Timotei, pastorul unei biserici locale: „Dar, dacă voi zăbovi, să știi cum trebuie să te porți în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, **stâlpul și temelia adevărului**" (1 Tim. 3:15; vezi 4 februarie).

Deși există un exces de „organizații parabisericești" în zilele noastre, care lucrează „alături de" (*para*) Biserică, și deși ele au înfăptuit diverse lucrări pentru Dumnezeu, ele nu reprezintă cele mai bune forme de organizare ale creștinilor, pentru că Scriptura nu ne învață despre ele. De fapt, multe dintre ele sunt slabe în ceea ce privește teologia și metoda. Dumnezeu l-a chemat pe Pavel, dar și pe alții, să întemeieze biserici locale, pentru că prin acestea El dorește să îndeplinească cea mai mare lucrare a Sa pe pământ.

Versete de studiat: Conform versetului din Faptele apostolilor 13:1–3, care este îndatorirea bisericii locale? Care este o altă lucrare a bisericii locale și a pastorilor, conform 2 Timotei 2:2?

A predica (1)

euangelizō, euangelion

Există două cuvinte traduse prin **a predica** (sau o formă asemănătoare) în NT. Primul este *euangelizō* (2097) şi înseamnă „a proclama veşti bune, îmbucurătoare". De aici provine şi cuvântul *a evangheliza,* care este (împreună cu substantivul *euangelion,* 2098), tradus prin mai multe cuvinte: *evanghelie* (Mt. 4:23), *veste îmbucurătoare* (Lc. 1:19), *veste bună* (Lc. 2:10) şi *vestire* (Apoc. 10:7).

În greaca veche, *euangelion* era folosit cu referire la mesajul victoriei, precum şi cu referire la mesajele politice şi particulare aducătoare de bucurie. În Septuaginta este folosit în mai multe cazuri pentru a vesti victoria universală a lui Dumnezeu în lume (Ps. 96:2–10; Is. 41:27; 52:7). Este folosit în NT, apoi, pentru proclamarea Evangheliei, a veştii bune a mântuirii în Cristos.

Termenul englezesc, *gospel,* este chiar mai fascinant. Aşa cum am menţionat în meditaţia din 5 februarie, acesta provine din engleza veche, din termenul *gōdspel*: *gōd,* „bun" şi *spel,* „povestire". Se spunea că, atunci când făceau o *vrajă,* vrăjitoarele rosteau anumite cuvinte care se presupune că aveau puteri magice. Un alt termen, *spellbind,* înseamnă a vorbi în aşa mod încât atenţia oamenilor să fie captivată de spusele tale. *A pronunţa* un cuvânt înseamnă a numi sau a scrie literele care compun acel cuvânt. Deci, cuvântul Gospel înseamnă, literal, rostirea cea bună, povestirea cea bună, mesajul cel bun, vestea cea bună.

Chiar şi mai semnificativ este faptul că „Evanghelia" este *singura* povestire bună. „Evanghelie" apare destul de des însoţit de articolul hotărât. De exemplu, în Efeseni 1:13, citim: „Şi voi, după ce aţi auzit cuvântul adevărului (Evanghelia mântuirii voastre), aţi crezut în El, şi aţi fost pecetluiţi cu Duhul Sfânt, care fusese făgăduit." Deşi articolul apare de două ori în limba engleză, în greacă apare de trei ori. Îl putem citi, literal, astfel: „Mesaj*ul* adevăr*ului,* veste*a* bună a mântuirii voastre".

Pavel vrea să scoată în evidenţă faptul că nu există decât o singură veste bună. El a scris galatenilor că orice persoană care perverteşte Evanghelia va fi „blestemată" (*anathema,* ceea ce e destinat distrugerii, Gal. 1:6–9; vezi 6–7 februarie). Azi, Evanghelia este definită aşa cum vrea fiecare. Unii susţin chiar şi faptul că nu este nevoie de pocăinţă sau de mărturisirea păcatului, dar aceea nu este Evanghelia (Gal. 1:7). Evanghelia, *euangelion,* este un mesaj de încredere în sângele lui Isus ca fiind singura răscumpărare din păcat. Să nu polemizăm, să nu filosofăm, să nu psihologizăm şi nici „să împlinim nevoile altora", lucruri care sunt comune azi. Haideţi să proclamăm doar adevărul, „Vestea bună".

Versete de studiat: În Romani 1:16, care este importanţa Evangheliei? Cum sunt descrişi cei care predică Evanghelia (Rom. 10:15)?

A predica (2)

kērussō

Un alt cuvânt în greacă tradus prin **a predica** este puternicul cuvânt *kērussō* (2784). Pavel a folosit acest cuvânt în provocarea dată lui Timotei, în momentul despărțirii de el, spunându-i că, în fața apostaziei (2 Tim. 3) nu este decât un singur lucru de făcut: *predică Cuvântul* (2 Tim. 4:2–4).

Acest verb înseamnă literalmente „a anunța sau a proclama în public". Forma substantivală este *kērux* (2783; 1 Tim. 2:7; 2 Tim. 1:11; 2 Pet. 2:5) și se referă la crainicul imperial care îl reprezenta pe împărat sau pe rege, făcându-i cunoscute dorințele. Acest cuvânt este formal, grav, serios și autoritar. Este folosit cu referire la Ioan Botezătorul[113], la Domnul Isus[114], la apostoli și învățători[115]. Crainicul nu era ca un ambasador care ar putea să „negocieze"; el era reprezentantul regelui, care, pur și simplu, anunța decretele acestuia. Cuvintele crainicului trebuiau respectate, căci ignorarea cuvintelor sale însemna ignorarea cuvintelor regelui, iar abuz făcut față de crainic însemna un abuz făcut față de rege.

O importantă observație cu privire la acest cuvânt este că, deși este uneori folosit pentru a se referi și la alții pe lângă predicatorul implicat cu totul în lucrare, în cazul predicării și învățării *publice* el este folosit numai pentru aceia care sunt chemați, pregătiți și ordinați să facă acest lucru.

Ce este, atunci, predicarea? Iată o definiție simplă: *Predicarea este expunerea (adică explicația detaliată) și aplicarea Cuvântului lui Dumnezeu de către predicator, oamenilor.* Adevărata predicare nu explică numai Cuvântul lui Dumnezeu în conformitate cu: (1) limba de origine, (2) contextul biblic, și (3) contextul istoric, ci și (4) *aplică* acel adevăr vieții creștine, arătându-ne ceea ce vrea Dumnezeu de la noi.

Scriptura demonstrează în mod repetat că nu există absolut nimic mai important, sau chiar egal în importanță, ca predicarea. În mod tragic, însă, există nenumărate lucruri folosite azi pentru a înlocui predicarea: filmele, comedianții, scenetele și piesele de teatru, așa-numitele studii biblice în care oamenii își împărtășesc sentimentele și opiniile cu privire la ce le spune un anumit text biblic, concerte de muzică creștină, personalități invitate agreate de mulțimi, activități plăcute, discuții și dezbateri, diferite programe în biserică, și multe altele. Dar Cuvântul lui Dumnezeu este clar în a ne arăta că *predicarea nu trebuie niciodată înlocuită* și nici nu este nevoie de ideile și de programele oamenilor pentru a completa predicarea.

Fie că sunteți predicator sau simplu membru în biserică, trebuie să fiți dedicați lucrării de predicare; dacă sunteți predicator, *practicați-o*; dacă sunteți doar un membru, *supuneți-vă* ei.

Versete de studiat: Care este importanța predicării, conform Romani 10:14?

În 1 Corinteni 1:23, care este atitudinea oamenilor nemântuiți cu privire la predicare?

A lua seama

prosechō

În lumina centralității predicării în lucrarea creştină, Pavel i-a scris pastorului Timotei: „Până voi veni, ia seama bine la citire, la îndemnare şi la învățătura pe care o dai altora" (1 Tim. 4:13). Din păcate, cele mai multe lucrări creştine de azi sunt construite pe divertisment, personalitate, evenimente care au ca scop strângerea de mulțimi, glume, programe şi multe alte lucruri, care, pur şi simplu, sunt atractive firii pământeşti. Dar predicatorul cu adevărat biblic zideşte exclusiv pe Cuvântul lui Dumnezeu. Pavel afirmă cu claritate că, până când se va întoarce, Timotei va trebui să facă un singur lucru: să continue să predice adevărul pe care Pavel l-a învățat (cf. 2 Tim. 2:2: „Şi ce-ai auzit de la mine, în fața multor martori, încredințează la oameni de încredere, care să fie în stare să învețe şi pe alții").

A lua seama este grecescul *prosechō* (4337), un termen din navigație care desemna menținerea navei pe o anumită direcție, navigarea înainte. Apoi, termenul a căpătat sensul de „a-şi menține cursul". Şi ce curs trebuia Timotei să mențină? Nu distrarea oamenilor sau „împlinirea nevoilor" lor. Cursul pe care trebuia să-l păstreze el era numai Cuvântul lui Dumnezeu. Pavel a folosit acelaşi cuvânt în epistola lui către pastorul Tit: „să nu se țină [*prosechō*] de basme evreieşti şi de porunci date de oameni, care se întorc de la adevăr" (Tit 1:14). „Basmele evreieşti" erau un amestec de tradiții extra-biblice evreieşti şi mituri păgâne. De asemenea, „poruncile date de oameni" erau învățături inventate de oameni. Pavel i-a spus lui Tit să păstreze direcția nu în conformitate cu acele lucruri, ci în conformitate cu Cuvântul lui Dumnezeu. Ce au de spus toate acestea despre multe din metodele folosite azi?

În mod special, cursul lui Timotei şi al lui Tit era „citirea, **îndemnarea** şi **învățătura**" şi, aplicând aceasta la zilele noastre, acesta ar trebui să fie şi cursul nostru. Articolul hotărât însoțeşte cuvântul „citire" şi indică practica specifică de citire a Scripturii în public. Din cauza numărului mic de manuscrise, practica citirii şi a explicării Scripturii în sinagogă (Fapte 15:21 şi Lc. 4:16) au fost continuate şi în biserică (Col. 4:16; 1 Tes. 5:27). În primul rând, citirea Cuvântului lui Dumnezeu ar trebui să predomine în bisericile noastre. Acesta trebuie să fie cursul nostru.

Versete de studiat: Citiți Neemia 8:1–8, observând locul pe care îl deținea citirea Scripturii. Ce curs trebuie să păstreze pastorii, conform cu Faptele apostolilor 20:28 („a lua seama" este *prosechō*)?

Îndemnare

paraklēsis

Ieri am analizat porunca lui Pavel către Timotei din 1 Timotei 4:13: „Până voi veni, ia seama bine la citire, la îndemnare şi la învăţătura pe care o dai altora." Pavel nu l-a instruit pe Timotei numai „să-şi păstreze cursul" în ceea ce privea citirea Scripturilor, ci i-a spus şi să practice **îndemnarea.**

Grecescul *paraklēsis* (3874) se referă la o „mustrare sau o încurajare în scopul întăririi şi zidirii creştinului în credinţă (vezi Rom. 15:4; Flp. 2:1; Ev. 12:5; 13:22)".[116] Pe scurt, *îndemnarea* este aplicarea Cuvântului *explicat* (vezi 18 mai). Ea îi provoacă pe copiii lui Dumnezeu să se supună adevărului Cuvântului lui Dumnezeu şi îi avertizează cu privire la consecinţele neascultării.

Este interesant faptul că, deşi avem tendinţa de a crede că *paraklēsis* este un cuvânt negativ, el a fost de multe ori tradus în NT prin cuvintele *mângâiere* şi *consolare*. În Romani 15:4–5 citim: „Şi tot ce a fost scris mai înainte, a fost scris pentru învăţătura noastră, pentru ca, prin răbdarea şi prin mângâierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde. Dumnezeul răbdării şi al mângâierii să vă facă să aveţi aceleaşi simţăminte, unii faţă de alţii, după pilda lui Hristos Isus." Ce aduce cu adevărat mângâiere şi consolare? Oare psihologia contemporană ne oferă mângâiere? Oare o găsim în vreun clişeu sau în vreo maximă? Nu. Ceea ce oferă cu adevărat mângâiere unei inimi în suferinţă şi consolare unei minţi confuze este Cuvântul lui Dumnezeu.

O minunată apariţie a cuvântului *paraklēsis* apare în Faptele apostolilor 13:15, când Pavel şi ai lui s-au dus la Antiohia Pisidiei: „După citirea Legii şi a Proorocilor, fruntaşii sinagogii au trimis să le zică: «Fraţilor, dacă aveţi un cuvânt de îndemn pentru norod, vorbiţi»". Versetele care urmează (16–52) narează cum Pavel a predicat în acea zi şi în următorul Sabat. El a rememorat unele aspecte din istoria lui Israel, a vorbit despre David şi despre faptul că, prin el, a venit Mântuitorul Isus, iar apoi a predicat că numai prin El primim iertarea păcatelor (v. 38–39).

Care a fost rezultatul? Deşi aceasta i-a scandalizat pe majoritatea evreilor, lucru care a dus la expulzarea lui Pavel din acea regiune (v. 50), multe dintre Neamuri „se bucurau când au auzit lucrul acesta şi preamăreau Cuvântul Domnului. Şi toţi cei ce erau rânduiţi să capete viaţa veşnică, au crezut" (v. 48). Mai mult, „Cuvântul Domnului se răspândea în toată ţara"(v. 49). Într-adevăr, ceea ce ne aduce mângâiere cu adevărat este cunoaşterea faptului că păcatele noastre sunt iertate în Cristos.

Versete de studiat: Ce alt lucru nu ne aduce mângâiere, conform Luca 6:24?

Al cui nume înseamnă „fiu al mângâierii" în Faptele apostolilor 4:36?

A îndemna

parakaleō

Azi vom examina un cuvânt similar celui de ieri. *Parakaleō* (3870) este un cuvânt compus din *para* (3844), „alături de", şi *kaleō* (2564), „a chema", astfel că sensul cuvântului este „a chema alături de". Iniţial, el se referea la încurajarea cuiva şi uneori la „a chema pe cineva în ajutor sau a solicita încurajare". Totuşi, cele trei sensuri principale din NT sunt reflectate în trei termeni: *a mângâia* (douăzeci şi trei de ori), *a îndemna* (douăzeci şi una de ori), şi, cel mai important, **a conjura**, adică a ruga cu stăruinţă sau a implora (patruzeci şi trei de ori).

De exemplu, Pavel declară în Romani 12:1–2: „Vă îndemn, dar, fraţilor, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceţi trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească. Să nu vă potriviţi chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceţi, prin înnoirea minţii voastre, ca să puteţi deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută şi desăvârşită." În lumina marilor adevăruri doctrinare din capitolele 1–11, Pavel îi imploră pe credincioşii romani să trăiască o viaţă care să corespundă acelor adevăruri.

Pavel dă o poruncă similară efesenilor: „Vă sfătuiesc, dar, eu, cel întemniţat pentru Domnul, să vă purtaţi într-un chip vrednic de chemarea, pe care aţi primit-o" (4:1). El s-a rugat cu atâta fervoare de cele două femei din biserica din Filipi care stricau unitatea, încât a folosit *parakaleō* de două ori: „Îndemn pe Evodia şi îndemn pe Sintichia să fie cu un gând în Domnul" (Flp. 4:2).

De asemenea, în biserica din Corint era o gravă lipsă de unitate, aşa că Pavel a scris: „Vă îndemn, fraţilor, pentru Numele Domnului nostru Isus Hristos, să aveţi toţi acelaşi fel de vorbire, să n-aveţi dezbinări între voi, ci să fiţi uniţi în chip desăvârşit într-un gând şi o simţire" (1 Cor. 1:10). De asemenea, Petru i-a îndemnat pe cititorii săi: „Preaiubiţilor, vă sfătuiesc ca pe nişte străini şi călători, să vă feriţi de poftele firii pământeşti care se războiesc cu sufletul" (1 Pet. 2:11).

Toate aceste instanţe în care apare *parakaleō*, dar şi în multe altele, demonstrează nevoia seriozităţii în **umblarea** creştină (vezi 14 iunie) şi ne provoacă să „umblăm **în mod vrednic**" (vezi 18 iunie). Este atât de important lucrul acesta, încât Pavel i-a instruit pe Timotei şi pe Tit că o parte importantă a predicării este „îndemnarea" (2 Tim. 4:2; Tit 2:15). Mulţumim Domnului pentru pastorii care ascultă de această poruncă.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând ceea ce scriitorul vă imploră să faceţi: Romani 15:30; 16:17; 1 Tesaloniceni 4:9–10; 1 Timotei 5:1 („a sfătui"); Tit 1:9; Iuda 3.

Învățătură

didaskalia

În 1 Timotei 4:13, Pavel îi spune lui Timotei că mai este un alt lucru pe care trebuie să-l predice – **doctrina (învățătură)**. Pentru vechii greci, *didaskalia* (1319) însemna împărtășirea informațiilor și, mai târziu, predarea unor aptitudini.

Didaskalia (și alte forme) apare de douăzeci și șase de ori în epistolele pastorale. Ne mai îndoim acum care este datoria unui predicator? Iată de ce, în 3:2, Pavel menționează că una dintre calificările necesare pentru slujire este ca un om să fie „în stare să-i învețe pe alții", redat printr-un singur cuvânt în greacă (*didaktikos*, 1317), care înseamnă *„abil* în predare". Așa cum subliniază un comentator: „Nu doar *dedicat* învățării altora, ci făcând acest lucru cu abilitate și măiestrie. Tuturor celor cărora Duhul le-a dat acest dar *pot da învățătură*. Dar *măiestria* în transmiterea învățăturii era slujba specială a pastorului, care avea îndatorirea specială de a-i instrui pe credincioși și de a-i combate pe adversari."[117]

Am auzit anumiți predicatori spunând: „Nu sunt un învățător foarte bun, dar cu siguranță îmi iubesc turma", și i-am auzit pe mulți creștini afirmând: „Ei bine, nu este un bun învățător, dar are o inimă de păstor". Deși a-i iubi pe copiii lui Dumnezeu este un lucru lăudabil, dacă un pastor nu este un învățător abil, atunci el pur și simplu nu este calificat pentru acea lucrare, pentru că nu poate face lucrul cel mai important pe care lucrarea sa i-l cere. Acest lucru este echivalent cu un chirurg care nu știe cum să facă o incizie, sau cu un dulgher care nu știe cum să folosească o ruletă.

Este interesant faptul că, în întreaga listă de calificări, „iubirea" nici nu este măcar menționată, în timp ce a fi un învățător abil ocupă un loc de cinste pe listă. Desigur, pastorul iubește oile, lucru sugerat de analogia păstor/oaie și cu siguranță implicit în cuvântul *blând* (v. 3), dar Pavel afirmă în mod special că un candidat în lucrare *trebuie* să fie un bun învățător.

De fapt, aspectul cel mai important al acestei abilități este acela că aceasta este singura de pe listă care se referă în mod specific la darurile și funcția unui candidat în lucrare, singura calificare care se referă în mod specific la ceea ce trebuie să facă. Și ce anume face el? *El dă învățătură.* Aceasta este funcția sa! El nu amuză oamenii, nu este administrator și nici măcar consilier, în primul rând. El este învățător. Oamenii care nu fac acest lucru își trădează slujba și Îl fac de rușine pe Cristos.

Nu, doctrina și învățătura teologică nu sunt *populare* azi, dar ele sunt *biblice.*

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând funcția unui pastor: 1 Timotei 2:7; 4:6, 16; 5:17; 2 Timotei 1:11; 3:16–17; 4:1–4, Tit 1:9.

Cumpătat

sōphrōn

Un pastor nu trebuie numai să aibă abilitatea de a da învățătură, ci trebuie, de asemenea, să fie **cumpătat** (1 Tim. 3:2). Grecescul *sōphrōn* (4998) înseamnă „serios sau prudent". Acesta (şi alte forme) apare de circa şaisprezece ori în NT cu referire la mai multe tipuri de creştini: femeile în vârstă, care trebuie să le înveţe pe cele mai tinere (Tit 2:5); toate femeile creştine (1 Tim. 2:9); bărbaţii în vârstă (Tit 2: 2); bărbaţii tineri (Tit 2:6), precum şi toţi creştinii (Tit 2:12).

Două exemple sunt totuşi speciale, pentru că ele se referă în mod specific la pastor (1 Tim. 3:2; Tit 1:8). Pastorul cumpătat este serios cu privire la lucrurile spirituale. Aceasta nu înseamnă că el e rece şi lipsit de umor, dar nici că timpul petrecut la amvon este dedicat glumelor. Omul cumpătat este conştient de seriozitatea lucrării şi vede lumea prin ochii lui Dumnezeu.

Ce spune aceasta despre „comedianţii creştini" responsabili de „predicarea" din vremea de acum? Am auzit despre un astfel de om care a recunoscut că s-a dus la colegiul biblic pentru a deveni pastor, dar apoi a devenit comediant. Nu doresc să fiu ingrat, dar acest lucru este ruşinos şi imposibil de justificat din punct de vedere biblic. Ca să nu mai spunem cât de lumesc este argumentul: „Păi, dacă îi faci pe oameni să râdă, vei putea strecura şi lucrul pe care vrei să îl transmiţi." *Oamenii cu adevărat spirituali vor dori adevărul spiritual.* Nu mă refer la comentariile sau ilustraţiile amuzante ocazionale, pe care le folosesc şi eu uneori, dar comedia nu-şi are locul la amvon. Avem de-a face cu lucruri sfinte, sacre, şi am face bine să le tratăm ca atare. Dumnezeu ne cere aceasta. Aşa-numita comedie creştină este una dintre cele mai grave erori a zilelor noastre şi, s-o spunem pe faţă, este aproape o blasfemie.

Pastorul şi autorul Alan Redpath, care s-a dus la Domnul în 1989, a scris: „Dumnezeu încearcă să ne spună că versiunea noastră populară de creştinism – confortabilă, plină de umor, superficială, amuzantă, caracterizată prin înţelepciune mondenă – este de condamnat, fiind o prezentare lipsită de reverenţă a Evangheliei lui Cristos. Un predicator este chemat să ofere oamenilor nu ceea ce vor ei, ci ceea ce au nevoie. Nimeni nu are voie să urce în amvon cu intenţia de a-i distra pe ceilalţi. El e acolo pentru a prezenta Calvarul în toată plinătatea gloriei şi a speranţei pe care o oferă el."[118]

Haideţi să ne încurajăm cu toţii şi să credem că Evanghelia şi toate lucrurile spirituale sunt probleme serioase, care nu trebuie tratate cu uşurinţă sau transformate în glume.

Versete de studiat: Citiţi Predica de pe Munte (Mt. 5–7). Aţi găsit cea mai mică glumă sau vreun alt divertisment în predicarea Domnului nostru?

Seriozitate

semnotēs

Ieri am meditat la cuvântului *sōphrōn* (4998, **cumpătat**) şi asupra importanței acestuia în viața fiecărui credincios, în special a pastorilor. Un cuvânt care accentuează un alt aspect al acesteia este *semnotēs* (4587).

În greaca clasică, după cum explică un savant, *semnotēs* denotă „ceea ce este sublim, maiestuos, sfânt, trezind respect.... [Adjectivul] şi substantivul deseori exprimă maiestatea divinității, iar uneori şi solemnitatea, seriozitatea scopurilor şi măreția omului."[119] Ca şi *sōphrōn, semnotēs* (şi *semnos*) sunt folosite cu referire la diferite tipuri de creştini: soții (1 Tim. 3:11), diaconi şi soțiile lor (1 Tim. 3:8, 11), oamenii în vârstă (Tit 2:2), regi şi ceilalți oameni aflați în poziție de autoritate (1 Tim. 2:2), şi chiar cu referire la ceea ce trebuie să se **gândească** *toți creştinii* (Flp. 4:8; vezi 6 august).

De asemenea, ca şi *sōphrōn, semnotēs* descrie o altă cerință pentru pastori (1 Tim. 3:4; Tit 2:7). Aşa cum ne împărtăşeşte în continuare aceeaşi autoritate în limba greacă, *semnotēs* este utilizat în NT pentru a desemna „o perspectivă etică şi estetică ce rezultă în decență şi rânduială", astfel încât „de la liderii bisericii se aşteaptă seriozitate, atât în ce priveşte doctrina, cât şi în trăire".[120] Acest om este, prin urmare, un om serios; el este consacrat unei prezentări solemne a Scripturii. Aşa cum am menționat ieri, ne mai îndoim oare de faptul că aşa-numiții comedianți creştini şi alți „autori de divertisment" sunt o adevărată ruşine? Amvonul este un loc al *solemnității*, nu al *bufoneriei.*

Aşa cum a declarat Dumnezeu prin profetul Isaia, Domnul Îşi va îndrepta privirile către „cel ce suferă şi are duhul mâhnit, spre cel care tremură la cuvântul Meu" (Is. 66:2, KJV). Jean Calvin a comentat foarte bine: „În ceea ce priveşte «tremuratul», la prima vedere ar putea părea ciudat faptul că Dumnezeu pretinde aceasta de la credincioşi, de vreme ce nimic nu este mai dulce sau mai blând decât Cuvântul Domnului, şi nimic nu e mai opus caracterului acestuia decât trezirea groazei. Eu răspund, spunând că există două tipuri de tremurături; una prin care sunt îngroziți cei care Îl urăsc pe Dumnezeu şi fug de El, şi alta care afectează inima şi care promovează supunerea în viața celor care manifestă reverență şi teamă față de Dumnezeu."[121]

Cât oameni de la amvon tremură azi în fața Cuvântului lui Dumnezeu şi îi învață pe oameni să facă la fel? Câți dintre noi pot spune împreună cu David: „Inima mea nu tremură decât de cuvintele Tale" (Ps. 119:161)?

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând ce efect are Cuvântul lui Dumnezeu asupra inimilor noastre, adică asupra gândirii şi sentimentelor noastre: Psalmii 119:11; Ieremia 15:16; 20:9; Evrei 4:12.

Istorisiri închipuite

muthos

Apostolul Pavel declară în 2 Timotei 4:1–4 că unul din principalele motive pentru care predicarea adevărului este atât de importantă este pentru că va veni o vreme când oamenii „nu vor putea să sufere [adică, „să suporte"; vezi 10 mai, *anechomai*, 430] învățătura sănătoasă; ci îi vor gâdila urechile să audă lucruri plăcute şi îşi vor da învățători după poftele lor. Îşi vor întoarce urechea de la adevăr şi se vor îndrepta spre istorisiri închipuite". Ei bine, acele zile sunt deja aici!

Însă, ce este şi mai rău este că astfel de oameni „întorc spatele" *adevărului*, fapt care în greacă este relatat la diateza *activă*, adică ei aleg în mod voit să facă acest lucru. Încă şi mai grav este faptul că sintagma „se vor îndrepta spre istorisiri închipuite" este la diateza *pasivă*, ceea ce înseamnă că nu ei aleg acest rezultat; asupra lor se răsfrânge o acțiune, iar ei nu au de ales. Cu alte cuvinte, pentru că au întors spatele *în mod voit* adevărului, acum vor fi *fără voia lor* înşelați de către **istorisiri închipuite**.

Ce adevăr şocant! Termenul grecesc este *muthos* (3454), de unde derivă şi cuvintele *mit* şi *mitologie*. În greaca clasică, acest termen însemna o poveste sau o legendă „născocită de minte, în contrast cu realitatea".[122] Miturile lui Platon, de exemplu, au rămas legendare: mitul lui Eros, mitul creației, al lumii viitoare, mitul judecății morților.[123] În NT, *muthos* este întotdeauna utilizat pentru a desemna o poveste ingenioasă, plină de falsitate şi prefăcătorie, cu scopul de a-i înşela pe alții.[124]

Să repetăm: atunci când întoarcem spatele *în mod voit* adevărului lui Dumnezeu, vom fi *fără voie* înşelați, şi vedem că acest lucru este atât de real în zilele noastre. Pentru că cea mai mare parte a Bisericii nu suportă adevărata predicare, care proclamă adevărul şi confruntă păcatul, erorile doctrinare sunt peste tot: suveranitatea lui Dumnezeu a fost redefinită în cadrul mişcării numite „teism deschis"; creştinii caută revelații în afara Bibliei, prin misticism şi aşa-numitele profeții; existența iadului este negată; rolurile bărbaților şi femeilor sunt neclare sau total pervertite; homosexualitatea, curvia, avortul şi imoralitatea sunt scuzate şi chiar apărate; şi aşa mai departe. Este tragic că nu mai există practic niciun pic de **discernământ** (vezi 15 iulie) rămas în Biserica de azi. Ereziile sunt atât de răspândite, pentru că noi, *în mod voit*, ne-am întors de la adevăr.

Fie ca voi să doriți întotdeauna **adevărul** şi niciodată să nu-i întoarceți spatele!

Versete de studiat: Citiți celelalte aparențe ale cuvântului *muthos*, observând provocarea din fiecare: 1 Timotei 1:4; 4:7; Tit 1:14 (vezi 19 mai); 2 Petru 1:16.

Bogăţii de nepătruns

anexichniaston plouton

În ultimele zile ne-am aplecat asupra importanţei predicării. Pentru că am lămurit acest aspect, se cuvine să ne punem întrebarea: *ce anume ar trebui să predicăm?* Iată ce ne spune Pavel în Efeseni 3:8: „Da, mie, care sunt cel mai neînsemnat dintre toţi sfinţii, mi-a fost dat harul acesta să vestesc Neamurilor bogăţiile nepătrunse ale lui Hristos" (Ef. 3:8). Ce idee minunată şi uluitoare!

De nepătruns este termenul *anexichniastos* (421), care înseamnă „ceea ce nu poate fi urmat". Rădăcina este un substantiv care înseamnă „drum sau potecă". Verbul apare doar într-un alt loc în NT: „O, adâncul bogăţiei, înţelepciunii şi ştiinţei lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt judecăţile Lui şi cât de neînţelese sunt căile Lui!" (Rom. 11:33). Cuvântul se întâlneşte, de asemenea, în Septuaginta. Acesta a fost şi unul din cuvintele preferate ale lui Iov: „El face lucruri mari şi nepătrunse; minuni fără număr" (Iov 5:9; 9:10).

Bogăţii este cuvântul *ploutos* (4249), care literalmente înseamnă „avere". Totuşi, sensul aici este figurat; *el se referă la întreaga bogăţie a mântuirii şi a creşterii în Cristos.* Este interesant faptul că Pavel a fost singurul scriitor al Scripturii care a folosit sensul figurat al termenului *ploutos*, şi că cinci din cele paisprezece apariţii se găsesc în Efeseni (1:7, 18; 2:7, 3:8, 16).

Punând toate acestea cap la cap, înţelegem că *bogăţia pe care o avem în Cristos este un lucru pe care noi nu îl putem înţelege; mintea umană nu o poate pătrunde.* În locul predicilor contemporane slabe şi superficiale, Pavel declară că trebuie să predicăm adevăruri de nepătruns. Calvin numea acest lucru „uimitoarele şi necuprinsele comori ale harului".

Acum, la ce bogăţii face Pavel referinţă *în mod special*? Se referă el oare la divertisment, psihologia populară, „nevoi" sau alte noţiuni populare? Nicidecum! Bineînţeles, el are în vedere bogăţiile menţionate în Efeseni 1. Cum poate cineva să cuprindă („să pătrundă") răscumpărarea, iertarea, acceptarea, alegerea, înfierea, voia lui Dumnezeu sau lucrarea Duhului Sfânt? Nu putem! Cu mintea umană nu putem înţelege („cuprinde") acest adevăr; este o potecă într-o junglă pe care noi nu am putea-o *găsi* niciodată, cu atât mai puţin să o *urmăm*. Mai degrabă, Duhul Sfânt este Cel care ne dă înţelegere. Înţelegi lucrul acesta? Pavel trebuia să *predice* tot acel adevăr, dar Duhul Sfânt era Cel care îi *ilumina* pe oameni pentru a-l putea înţelege.

Deci, în loc de predici superficiale, de discursuri motivaţionale, de discuţii care să ne facă să ne simţim bine, şi teologii greşite, fiecare predicator ar trebui să predice despre doctrina bogăţiilor nepătrunse ale lui Cristos. Haideţi să predicăm *doctrine*, nu *nimicuri*.

Versete de studiat: Citiţi câteva din celelalte versete în care apare *ploutos* şi identificaţi care sunt bogăţiile despre care vorbeşte Pavel: Romani 2:4; 9:23; Efeseni 1:7, 18; 2:7; 3:16; Coloseni 2:2.

Nespus de felurit

polupoikilos

În declarația sa despre predicare din Efeseni 3:10, Pavel ne spune motivul pentru care trebuie să predicăm: „pentru ca domniile şi stăpânirile din locurile cereşti să cunoască azi, prin Biserică, înțelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu." Aşa cum am menționat în meditația din 26 ianuarie, **înțelepciunea** (*sophia*, 4678) se referă la „cunoaşterea celor mai prețioase lucruri", cunoaşterea lucrurilor care contează cu adevărat. Iată de ce predicarea este „un lucru important". Scopul ei este acela de a face cunoscut modul în care gândeşte Dumnezeu despre lucrurile care contează cel mai mult. *Nicio altă metodă de slujire nu va face acest lucru.* Dar, ca şi cum acest cuvânt nu ar fi suficient, Pavel îi adaugă un adjectiv.

Nespus de felurit este un singur cuvânt minunat în greacă: *polupoikilos* (4182) se întâlneşte numai aici în NT. Sensul literal al acestuia este „multicolor", adică o varietate mare de culori, ca într-o pictură. Deci, în textul nostru, cuvântul înseamnă „cu multe fețe" sau „foarte variat". Este, de asemenea, important de reținut că forma simplă a cuvântului este *poikilos* (4164), însemnând „divers" (de ex: 1 Pet. 4:10). Dar Pavel face din el un verb compus prin adăugarea prefixului *poluso* (4183; în română poli-), „mult". Deci, din nou, ideea transmisă este „multilateral" sau „foarte variat".

Gândiți-vă! Cunoaşterea şi înțelegerea lui Dumnezeu sunt cele mai variate, cu cele mai multe fațete. Nu este vorba doar de faptul că cunoaşterea şi înțelegerea lui Dumnezeu sunt profunde, ceea ce, desigur, este adevărat, ci şi de faptul că acestea iau multe forme şi au o infinită diversitate. Nu putem înțelege niciodată nimic despre Dumnezeu decât dacă ni se revelează El Însuşi. Iar El face acest lucru numai în Cuvântul Lui.

De aceea predicăm! Numai predicarea explorează adâncimile lui Dumnezeu; numai predicarea declară ceea ce este El, ceea ce a făcut, ceea ce face şi ceea ce va realiza El în cele din urmă. Este culmea aroganței să spui, aşa cum spun mulți, că „predicarea nu este relevantă; am găsit o metodă mai bună". Ce aroganță să spunem că putem îmbunătăți ceea ce Dumnezeu a orânduit – *predicarea înțelepciunii nespus de felurite a lui Dumnezeu.*

Versete de studiat: Deşi *polupoikilos* apare numai o dată în NT, el apare de două ori în Septuaginta, cu referire la Dumnezeu. Meditați asupra versetelor din Iov 5:9 şi Psalmii 145:3, în care este tradus „nepătruns".

Rugăciune (1)

proseuchē, eucharistia, aitēma, deēsis

Dacă abordează cineva marea temă a **rugăciunii**, va descoperi nu mai puțin de șapte cuvinte grecești, traduse prin cuvinte ca: *mijlocire, implorare, cerere* și *mulțumire.*

De ce atâtea cuvinte? Probabil că cea mai bună explicație este aceea a eruditului Richard Trench, specialist în limba greacă. El afirmă: „Aceste cuvinte nu se referă la diferite tipuri de rugăciune, ci la anumite aspecte ale rugăciunii."[125] Deși este puțin dificil să facem o distincție între acești termeni, observăm, totuși, unele diferențe subtile.

Grecescul *proseuchē* (4335, și *proseuchomai,* 4336) este cel mai des întâlnit cuvânt pentru rugăciune, apărând de circa optzeci și cinci de ori. Este un cuvânt general care vorbește despre rugăciunea adresată lui Dumnezeu și subliniază principiul evident că numai Dumnezeului cel adevărat trebuie să îi adresăm rugăciuni. Rugăciunea adresată altor dumnezei și sfinți este fără nicio valoare; este o blasfemie cumplită la adresa unicului Dumnezeu adevărat.

Un aspect esențial al rugăciunii este descris de *eucharistia* (2169), la a cărui rădăcină stă termenul *charis* (5485, **har**), cu prefixul *eu* (2095, „bun sau bine"). Ideea sugerată este „a mulțumi de bună voie", adică „a fi recunoscător, a aduce mulțumiri". Din păcate, deși doctrina romano-catolică a Sfintei Euharistii pretinde că ar fi cel mai important act de mulțumire, ea este de fapt privită ca un sacrament care infuzează har în cel care se închină și reprezintă o parte a mântuirii. Nu aceasta este învățătura biblică cu privire la **Cina Domnului** (vezi 28 octombrie). Rugăciunea, deci, înseamnă a adresa mulțumiri și a-L lăuda pe Dumnezeu pentru tot ceea ce face El (Flp. 4:6; Col. 4:2; 1 Tim. 2:1; Apoc. 7:12).

Un alt aspect al rugăciunii este *aitēma* (155), „petiție, cerere", ca în 1 Ioan 5:15: „Și dacă știm că ne ascultă, orice i-am cere, știm că suntem stăpâni pe lucrurile pe care I le-am cerut." Un sinonim este cuvântul *deēsis* (1162), „a face cunoscută cuiva o nevoie anume". În timp ce *aitēma* se referă, în general, la orice cerere, *deēsis* sugerează imaginea unei nevoi mai personale a cuiva. Deci, deși rugăciunea înseamnă *mult mai mult* decât „a cere și a primi" (așa cum un scriitor o definește în mod eronat), cu siguranță putem „aduce cererile noastre la cunoștința lui Dumnezeu" (Flp. 4:6).

Punând cap la cap toate aceste idei, avem o descriere parțială a rugăciunii: *Rugăciunea este comuniunea cu singurul Dumnezeu adevărat, înaintea Căruia venim să-I aducem laudă și mulțumire și Căruia îi îndreptăm cererile noastre pentru alții și pentru noi înșine.* Ce privilegiu! Mâine vom dezvolta această idee.

Versete de studiat: Meditați asupra versetului din Filipeni 4:6, unde găsim toate cele patru cuvinte pe care le-am examinat azi: *rugăciune (proseuchē), implorare (deēsis), mulțumire (eucharistia) și cerere (aitēma).* Ce aduce acest tip de rugăciune în inimile și mințile noastre (v. 7)?

Rugăciune (2)

enteuxis, hiketēria, euchē

În continuarea meditației noastre despre cele șapte cuvinte grecești care descriu aspectele **rugăciunii**, ne vom referi azi la *enteuxis* (1783, 1 Tim. 2:1; 4:5), care sugerează accesul la cineva, și chiar o anumită **îndrăzneală** (vezi 5 ianuarie) de a veni în fața cuiva. Ce privilegiu cauzator de smerenie!

Un alt aspect al rugăciunii este *hiketēria* (2428), care apare numai în Evrei 5:7, unde Domnul Isus, în timp ce S-a aflat pe pământ, „a adus rugăciuni [*deēsis*, vezi 28 mai] și cereri [*hiketēria*] cu strigăte mari și cu lacrimi". Acest cuvânt, și contextul său, indică smerenia și ardoarea în rugăciune. Rugăciunea nu este ceva ce facem cu ușurătate, ci, mai degrabă, o practicăm cu un duh zdrobit și cu solemnitate.

Aceasta ne conduce la un alt aspect al rugăciunii, *euchē* (2171), al cărui sens de bază este o dorință sau un jurământ. Așa cum scrie o autoritate în limba greacă: „Când ne rugăm lui Dumnezeu, dorim ca El să intervină pentru a permite ceva în viețile noastre, ceva ce noi credem că este potrivit și corect... Dorința unui creștin este ca voia lui Dumnezeu să se împlinească în viața lui, chiar dacă aceasta este o boală."[126]

Ajungem acum la, probabil, cel mai ignorat principiu al rugăciunii. Ca s-o spunem cât mai simplu, *scopul rugăciunii este ca voia noastră să se conformeze voii lui Dumnezeu.* Ce aroganță nerușinată să afirmăm că Îi putem pretinde ceva lui Dumnezeu, așa cum învață unii azi, cum ar fi prosperitatea financiară. Scriptura ne învață în mod clar, că trebuie să ne rugăm conform voii lui Dumnezeu. Ideea din rugăciunea „Tatăl nostru" (Mt. 6:9–13) este, așa cum afirmă traducerea YLT: „Vie domnia Ta: Facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ." Ideea de bază aici e: „Doamne, fă ceea ce dorești Tu!" David s-a rugat astfel (Ps. 40:8), așa cum și Isus S-a rugat în Ghetsimani (Mt. 26:39). Oare noi ar trebui să ne rugăm altfel?

Cineva a făcut o declarație înțeleaptă: „Rugăciunea este un instrument puternic, nu pentru a face voia omului în cer, ci pentru a face voia lui Dumnezeu pe pământ." Nu este 1 Ioan 5:14 suficient de clar? „Dacă cerem ceva *după voia Lui*, ne ascultă" (s.a.). Ce anume face Dumnezeu, în cele din urmă? El lucrează în conformitate cu voia Lui, pentru *slava Lui supremă* și pentru *cel mai mare bine al nostru*. Fie ca noi să abandonăm pentru totdeauna rugăciunea arogantă!

Deci, ce este rugăciunea? *Rugăciunea este o comuniune cu singurul Dumnezeu adevărat, înaintea căruia venim cu curaj, dar și cu smerenie, ca să-I aducem laudă și mulțumiri, și Căruia îi îndreptăm cererile noastre pentru alții și pentru noi înșine, conform voii Lui.*

Soli Deo Gloria! (Numai a lui Dumnezeu să fie slava!)

Versete de studiat: Meditați asupra rugăciunii „Tatăl nostru" din Matei 6. Observați mai întâi cuvântul *a se ruga* din versetul 9 (*proseuchomai*) și apoi cererile care urmează. Majoritatea erudiților sunt de acord că există „șapte *aitēmata*, deși unii le-au privit pe primele trei ca fiind *euchai* și numai pe ultimele patru ca *aitēmata*".[121]

Rugaţi-vă neîncetat

proseuchomai adialeiptōs

În 1 Tesaloniceni 5:17 descoperim un alt aspect al rugăciunii: „Rugaţi-vă fără încetare! (KJV)" În timp ce *proseuchomai* (4336) se referă la rugăciune în general, adresată lui Dumnezeu, adverbul *adialeiptōs* (89) ne pune în faţa unui adevăr extraordinar. El este format din prefixul *a* (fără) şi *dialeipō* (1257), „a întrerupe, a lăsa un interval sau un spaţiu". Acest cuvânt, precum şi adjectivul *adialeiptos*, apar de mai multe ori în NT.

În Romani 9:2, de exemplu, Pavel descrie „durerea necurmată" pe care a avut-o pentru fraţii lui evrei care L-au respins pe Cristos. Acest cuvânt era utilizat în timpul romanilor pentru o tuse sâcâitoare; deşi persoana nu tuşea în fiecare moment, ea tuşea însă foarte des, aşa că se putea spune despre el că „continuă să tuşească".[128]

În textul nostru, sensul este clar – rugăciunea trebuie făcută „continuu, fără întrerupere". Cu alte cuvinte, rugăciunea nu constă doar din acele momente specifice când ne rugăm, ci este o constantă comuniune cu Dumnezeu, *o continuă conştientizare a prezenţei lui Dumnezeu, în care vedem totul în viaţă prin relaţia cu El.*

Un alt scriitor afirmă: „Porunca lui Pavel înseamnă că trebuie să fim constant conştienţi de dependenţa noastră totală de Dumnezeu".[129] Aceasta nu înseamnă să ne închidem într-o mănăstire unde să nu facem nimic altceva decât să „ne rugăm". Ci, fiecare moment este un moment pentru rugăciune; ca şi în cazul tusei, noi continuăm să ne rugăm.

De exemplu, dacă ne întâlnim cu cineva, ne gândim imediat care este relaţia acestuia cu Domnul. Dacă auzim că se întâmplă ceva rău, ne rugăm ca Dumnezeu să intervină în situaţia respectivă pentru gloria Sa şi pentru binele oamenilor. Dacă auzim ceva de bine, răspundem aducând imediat laude lui Dumnezeu, căci El a fost slăvit. Pe scurt, vedem tot ce se întâmplă dintr-o perspectivă spirituală. Când Pavel s-a uitat în jurul lui, tot ce a văzut l-a îndemnat la rugăciune de un fel sau altul. Când se gândea sau auzea despre vreuna din bisericile sale mult iubite, el se simţea imediat îndemnat să se roage. Aceasta este exact ideea din Romani 1:9 şi 2 Timotei 1:3.

Prin urmare, dacă nu vedem rugăciunea în acest fel, curând Îl vom vedea pe Dumnezeu doar ca pe cineva la care să apelăm doar atunci când avem vreo nevoie; vom pierde, într-adevăr, din vedere voia Sa. Timpul nostru special de rugăciune este, de fapt, manifestarea „comuniunii noastre constante". Rămânând continuu conştienţi de prezenţa şi de dependenţa noastră de Dumnezeu, El va aduce oamenii şi nevoile lor în *mintea* noastră, astfel încât noi să-i putem aduce, la rândul nostru, înaintea *tronului* Său.

Versete de studiat: Citiţi Neemia 2:1–5. Puteţi identifica „comuniunea constantă" a lui Neemia?

Fierbinte şi puternică (rugăciunea ~)

energeō

Înainte de a lăsa deoparte minunatul subiect al rugăciunii, să cugetăm asupra unei fraze care de multe ori ridică întrebări printre creştini: „Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit" (Iac. 5:16). Acest lucru a fost tradus în diferite moduri: „Foarte puternică este mijlocirea unui om neprihănit" (YLT); „Rugăciunea unui om neprihănit este puternică şi eficientă" (NIV); şi „Rugăciunea eficientă a unui om neprihănit poate realiza multe" (NASB).

Însă, niciuna dintre acestea nu reflectă cu acurateţe adevărul central al versetului. Mulţi oameni cred că acest verset înseamnă: „Dacă mă rog fierbinte şi intens, dacă mă rog suficient de mult şi de des pentru un anumit lucru, acesta se va întâmpla." Dar această idee contrazice principiul după care rugăciunea înseamnă conformarea voii noastre la voia lui Dumnezeu.

Pentru înţelegerea adecvată a acestui verset, cheia este expresia **fierbinte şi puternică**. Aceasta reprezintă un singur cuvânt în greacă, *energeō* (1754), de unde sunt derivate cuvinte precum *energie* şi *a energiza*, şi înseamnă „a fi la lucru, a pune în aplicare ceva". Este extrem de semnificativ, aşa cum ne împărtăşeşte o autoritate în limba greacă, faptul că substantivul *energeia* (1753), „energie, putere activă, lucrare" (vezi 29 februarie) „în [Septuaginta] (ca şi în NT) este folosit aproape exclusiv pentru lucrarea puterilor divine sau demonice".[130] În Efeseni 1:19, de exemplu, este vorba despre puterea lui Dumnezeu, care este „la lucru" (*energeia*) în noi, în timp ce, în Efeseni 2:2, Satana este la lucru (*energeō*).

O altă autoritate împărtăşeşte aceeaşi părere, adăugând că această utilizare este predominantă în *întregul grup de cuvinte*: „Numai în Filipeni 2:13 cuvântul activ *energein* [participiu prezent activ al cuvântului *energeō*] se referă la activitatea umană"[31], dar observaţi că, chiar şi atunci, *Dumnezeu este Cel care este la lucru*, căci El „lucrează în voi, şi vă dă, după plăcerea Lui, şi voinţa şi înfăptuirea". (Observaţi alte exemple la *Versete de studiat.*)

Când observăm, de asemenea, şi faptul că expresia „are putere" este *ischuō* (2480), „putere şi abilitate" (vezi 29 februarie), e uşor apoi să vedem exact ceea ce spune Iacov. El nu ne spune că vom realiza mult prin energia depusă de noi în rugăciune, ci, mai degrabă, că rugăciunile noastre sunt puternice deoarece sunt energizate de Dumnezeu. Am putea traduce acest verset astfel: „Rugăciunea, energizată de Dumnezeu, a unui om neprihănit este puternică."

Să ne rugăm în puterea lui Dumnezeu şi cu scopul de a împlini voia Lui.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând în fiecare că *energeō* se referă la puterea lui Dumnezeu: 1 Corinteni 12:6, 11 („lucrează"); Galateni 2:8 („făcuse"); 3:5 („face"); Efeseni 1:11, 20 („am fost făcuţi"); 3:20; Coloseni 1:29; 1 Tesaloniceni 2:13 („lucrează").

Cunoscătorul inimilor

kardiognōstes

Teologii vorbesc deseori despre atributul lui Dumnezeu numit „omniscienţă", ceea ce înseamnă că Dumnezeu cunoaşte toate lucrurile. De două ori în Scriptură, însă, citim despre o aplicaţie particulară a omniscienţei, care este într-adevăr uluitoare. În Faptele apostolilor 1:24: „Doamne, Tu, care cunoşti inimile tuturor oamenilor"; şi în 15:8: „Şi Dumnezeu, care cunoaşte inimile, a mărturisit pentru ei şi le-a dat Duhul Sfânt ca şi nouă." Este surprinzător, dar sintagma **cunoaşte inimile** reprezintă în greacă un singur cuvânt, *kardiognōstes* (2589).

Acest cuvânt era necunoscut, atât în greaca seculară, cât şi în Septuaginta. Este un cuvânt compus, format din *kardia* (vezi 14 noiembrie), care se referea iniţial la sediul emoţiilor şi al spiritualităţii, iar în cele din urmă a ajuns să însemne o viaţă spirituală şi intelectuală. *Ginoskō* (vezi 17 ianuarie) înseamnă „a şti prin experienţă" şi este, adeseori, practic sinonim cu iubirea şi intimitatea. Dacă punem acestea cap la cap, sensul devine clar şi puternic. Dumnezeu este „Cel ce cunoaşte inimile" sau, altfel spus, „cunoscătorul inimii".

Peste tot în Scriptură ni se spune că Dumnezeu priveşte în inimile noastre şi cunoaşte gândurile şi atitudinile noastre. Deşi construcţia din greacă este puţin diferită în Luca 16:15, sensul este acelaşi. Domnul demască ipocrizia fariseilor şi le spune: „Voi căutaţi să vă arătaţi neprihăniţi înaintea oamenilor, dar Dumnezeu vă cunoaşte inimile; pentru că ce este înălţat între oameni, este o urâciune înaintea lui Dumnezeu." Domnul avertizează biserica din Tiatira: „Eu sunt Cel ce cercetez rărunchii şi inima: şi voi răsplăti fiecăruia din voi după faptele lui" (Apoc. 2:23 cf. Ier. 17:9–10).

Iată de ce Cuvântul lui Dumnezeu este atât de important. Pentru că Isus este Cuvântul care a devenit trup, Cuvântul Lui „judecă simţirile şi gândurile inimii" (Ev. 4:12). Aceasta ne provoacă să ne păzim gândurile, atitudinile, motivele şi toate celelalte lucruri. Faptul că ştim că Dumnezeu vede orice scuză, orice motiv greşit şi orice plan ascuns, ne va ajuta să ne păzim gândirea.

Versete de studiat: Drept rezultat al omniscienţei Lui, ce anume face Dumnezeu, cu dreptate (Ier. 11:20)? În Romani 8:26–27, la ce subiect se referă Pavel şi cum se aplică acesta la faptul că Dumnezeu ne cunoaşte inimile?

A rămâne (1)

menō

În greaca clasică, *menō* (3306) însemna „a rămâne într-un loc, la un moment dat, cu cineva". În sens metaforic, acesta poate însemna „a păstra o înțelegere" sau „a rămâne într-o anumită sferă a vieții". El a fost folosit, de asemenea, pentru a se referi și la ceva care rămânea valabil ca lege. În cele din urmă, atunci când era folosit cu referire la zei, el sugera o existență continuă.[132]

Aceste sensuri laice se regăsesc și în NT. Haideți să examinăm câteva aspecte legate de acest cuvânt. În 1 Petru 1:23 și 25 citim: „fiindcă ați fost născuți din nou nu dintr-o sămânță, care poate putrezi, ci dintr-una care nu poate putrezi, prin Cuvântul lui Dumnezeu, care este viu și care rămâne în veac [...] Dar cuvântul Domnului rămâne [*menō*] în veac. Și acesta este Cuvântul, care v-a fost propovăduit prin Evanghelie". Trăim într-un timp de un relativism fără precedent, în care opiniile, ideile, și chiar „adevărul" se schimbă de la un moment la altul și de la o persoană la alta. Petru declară, totuși, că Dumnezeu și Cuvântul Lui vor continua, vor rămâne în același loc și vor rămâne valabili și consecvenți în orice situație.

Este interesant faptul că versetul 25 este un citat parțial din Isaia 40:8: „iarba se usucă, floarea cade; dar cuvântul Dumnezeului nostru dăinuie în veac." În Septuaginta, „a rămânea" este traducerea grecescului *menō*. Jean Calvin a scris în secolul al XVI-lea: „Nimic nu este mai nebunesc decât a fi satisfăcut de starea prezentă, care este trecătoare; orice om care speră să poată obține fericirea perfectă înainte de momentul în care ajunge la Dumnezeu se înșeală... Dar acest lucru nu ar fi de niciun folos, dacă modul de a-L căuta pe Dumnezeu nu i-ar fi arătat; deci, Dumnezeu ne dă *cuvântul*, de la care noi nu trebuie să ne abatem în nicio privință; pentru că, dacă facem cea mai mică abatere de la acesta, ne vom pierde în labirinturi ciudate, fără a mai găsi calea de ieșire."[133] Cu cât mai adevărat este azi acest lucru!

Întâlnim o altă formă a acestui cuvânt în traducerea Psalmului 119:89 în Septuaginta: „Cuvântul Tău, Doamne, este așezat ferm în veci în ceruri" (KJV). „Așezat ferm" este *diamenō* (1265), a rămâne în permanență, a continua, a nu se schimba. Așa cum am văzut mai devreme când am studiat **adevărul** (*alētheia*, 1–3 februarie), Cuvântul lui Dumnezeu este absolut, constant, și nu se schimbă *niciodată*. O, veniți să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru că adevărul Lui „rămâne [*menō*] în noi, și [...] va fi cu noi pentru totdeauna!" (2 Ioan 2).

Versete de studiat: Ce este adevărat în legătură cu o persoană care nu rămâne în adevărului lui Dumnezeu (2 Ioan 9)? Apoi, ce anume va rămâne peste cel necredincios (Ioan 3:36)?

A rămâne (2)

menō

O altă aplicație glorioasă a cuvântului **a rămâne** (*menō*, 3306) este aceea că Dumnezeu rămâne în credincios. Cu alte cuvinte, după cum indică sensul cuvântului *menō*, Dumnezeu rămâne în creştin; El este întotdeauna prezent acolo şi nu pleacă niciodată.

Ioan 15 este cea mai ilustrativă dovadă a acestui adevăr. Acest cuvânt pare a fi unul din preferatele lui Ioan, pentru că îl utilizează de paisprezece ori în versetele 4–16. Imaginea de aici este, desigur, analogia pe care o face Domnul cu o viță de vie, pentru a ilustra modul în care El rămâne în noi şi noi în El. Versetele 4 şi 5 afirmă: „Rămâneți în Mine, şi Eu voi rămâne în voi. După cum mlădița nu poate aduce rod de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot aşa, nici voi nu puteți aduceți rod, dacă nu rămâneți în Mine. Eu sunt Vița, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne în Mine, şi în cine rămân Eu, aduce multă roadă; căci despărțiți de Mine, nu puteți face nimic." După cum vița de vie dă viață şi îşi trimite seva hrănitoare în întreaga plantă, tot aşa, Cristos ne dă viață şi ne hrăneşte pe noi.

Un alt exemplu grăitor al acestui principiu este în Ioan 14:16: „Şi Eu [Cristos] voi ruga pe Tatăl şi El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac." Vom examina acest verset mai detaliat, în meditațiile din 5 şi 6 iunie, dar minunatul adevăr de aici este că **Mângâietorul** (Duhul Sfânt) rămâne cu noi şi *întotdeauna* va fi în noi (căci „în veac" este o perioadă lungă de timp).

Dumnezeu ne face aceeaşi promisiune în Evrei 13:5: „Nicidecum n-am să te las, cu niciun chip nu te voi părăsi." Acesta este un citat din Deuteronomul 31:6: „Întăriți-vă şi îmbărbătați-vă! Nu vă temeți şi nu vă înspăimântați de ei [adică, de duşmanii voştri], căci Domnul, Dumnezeul tău, va merge El însuşi cu tine, nu te va părăsi şi nu te va lăsa." Ce promisiune! Şi putem fi siguri că ea se va împlini, pentru că „Dumnezeu [...] nu minte" (Tit 1:2; cf. Num. 23:19).

Câtă pace ne dă gândul că Dumnezeu este întotdeauna cu noi!

Versete de studiat: Ioan foloseşte *menō* de mai multe ori şi în epistolele sale. Citiți 1 Ioan 2:6–28, de exemplu, observând fiecare apariție a cuvântului *a rămâne*.

A rămâne (3)

menō

O ultimă aplicație a cuvântului **a rămâne** (*menō*, 3306) este aceea că nu numai Dumnezeu rămâne în creştin, ci şi adevăratul creştin rămâne, de asemenea, în Dumnezeu. Ce relație! Dar ce înseamnă, mai exact, a rămâne în Dumnezeu? Cuvântul lui Dumnezeu ne dezvăluie cel puțin patru principii privind rămânerea noastră în Dumnezeu.

În primul rând, a rămâne în Dumnezeu (sau în Cristos) înseamnă să umblăm aşa cum a umblat Cristos. „Cine zice că rămâne [*menō*] în El, trebuie să trăiască şi el cum a trăit Isus" (1 Ioan 2:6). Aceasta înseamnă că vom *gândi* precum Cristos (Flp. 2:5) şi ne vom *purta* ca şi Cristos (Ioan 13:15).

În al doilea rând, a rămâne în Cristos înseamnă că noi nu mai trăim în păcat. 1 Ioan 3:6 afirmă: „Oricine rămâne [*menō*] în El, nu păcătuieşte; oricine păcătuieşte, nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut." Construcția din greacă ce stă la baza celor două apariții ale cuvântului „păcătuieşte" este la timpul prezent[134], deci ideea este că noi nu mai continuăm în păcat, păcatul nu mai e un obicei în viața noastră. Păcatul nu mai este o regulă în viața noastră; este o excepție.

În al treilea rând, a rămâne în Cristos înseamnă că noi continuăm să rămânem în Cuvântul Său. Domnul nostru a spus: „Dacă rămâneți [*menō*] în cuvântul Meu, sunteți în adevăr ucenicii Mei" (Ioan 8:31). Una dintre cele mai puternice dovezi ale adevăratului creştinism este faptul că iubim Cuvântul lui Dumnezeu şi ne supunem lui. Cineva poate pretinde că este creştin, dar, dacă nu se supune Cuvântului lui Dumnezeu, pretenția sa de a fi un creştin este doar atât – o pretenție. Aşa cum spune apostolul Ioan: „Cine face voia lui Dumnezeu, rămâne [*menō*] în veac" (1 Ioan 2:17).

În al patrulea rând, a rămâne în Cristos înseamnă să aducem roade. Aşa cum am menționat şi ieri, Domnul nostru ne spune în Ioan 15:5: „Eu sunt Vița, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne [*menō*] în Mine, şi în cine rămân Eu, aduce multă roadă." O dovadă puternică a mântuirii noastre este faptul că aducem roade, şi putem să aducem roade prin intermediul următoarelor lucruri: *cuvinte de apreciere* (laudă şi închinare; Ev. 13:15); *caracter* (Gal. 5:22–23); *comportament* (Col. 1:10; Rom. 6:22); *caritate* (Flp. 4:7); şi *convertiți* (1 Cor. 16:5; Ioan 4:36). Aducerea de roade are, de asemenea, mai multe niveluri: „a aduce rod" (Ioan 15:2a), a aduce „mai mult rod" (v. 2b), şi a aduce „mult rod" (v. 5).

Versete de studiat: În continuarea lecturii de ieri, citiți 1 Ioan 2:24 şi 4:12–16, observând iar fiecare apariție a termenului *a rămâne.*

Mângâietor

paraklētos

Printre cele mai binecuvântate cuvinte din NT este *paraklētos* (3875), care apare doar de cinci ori (Ioan 14:16; 14:26; 15:26; 16:7–8; 1 Ioan 2:1). Prefixul *para* (3844) înseamnă „alături de" şi este utilizat în cuvinte precum *paralel* (linii poziţionate una lângă alta). Rădăcina, *klētos*, (2822, de la *kalēo*, 2564, „a chema") înseamnă „cineva care e chemat". În greaca epocii clasice, *paraklētos* însemna literalmente „cel care este chemat alături în ajutor" şi era iniţial folosit în contextul unei curţi de justiţie pentru a aduce asistenţă juridică. Cuvântul *paraclet* are aproximativ aceeaşi semnificaţie.

În NT, însă, Mântuitorul nostru transformă acest cuvânt într-un termen infinit mai frumos şi mai practic. *În primul rând*, în NT, „Paracletul" nu este *chemat*, ci mai degrabă *trimis* (Ioan 14:16; 15:26; 16:7). *În al doilea rând*, „Paracletul" din NT oferă un *ajutor real* celor aflaţi în nevoie. El nu face doar să „pună o vorbă bună" sau să ne „bată pe umăr". Lucrarea lui de mângâiere implică învăţătura, convingerea, cercetarea şi împuternicirea. *În al treilea rând*, şi cel mai binecuvântat dintre toate, „Paracletul" din NT este *personal*, nu *profesional*. Cei mai mulţi avocaţi ai apărării sunt motivaţi de bani; ei trebuie plătiţi în schimbul ajutorului oferit. Dar Paracletului divin Îi pasă cu adevărat; El este acolo dintr-un motiv corect. Ce cuvânt minunat!

Din păcate, traducerile moderne ale Bibliei nu prind profunzimea acestui cuvânt, care apare fie sub forma termenului „Ajutor" (NKJV; NASB), fie „Sfătuitor" (NIV). Dar **Mângâietor** este cea mai bună traducere, deoarece redă ideea de personalitate. Termenul latinesc este *comfortis*: *com* („împreună cu") şi *fortis* („puternic"). „Mângâietor", deci, înseamnă „cel care stă alături de noi pentru a ne ţine companie şi pentru a ne da putere". Oare acest lucru nu ne atinge inima? Cât de dulce şi de preţios este acest cuvânt!

Iată cum rezumă lucrurile un comentator: „*Mângâietor* pare să fie acel tip de ajutor care se potriveşte cel mai bine cu ideea din acest text. Mângâierea prezenţei personale a lui Cristos alături de cei unsprezece ucenici a fost atât de mare, încât, atunci când El a fost cu ei, ei au părut că nu duc lipsă de nimic; iar pierderea prezenţei Lui ar fi însemnat a pierde totul – dezolarea totală (Ioan 14:18). Pentru a preveni această dezolare, credem noi, El le spune că Tatăl le va trimite *un alt* Mângâietor; şi, în toate aceste patru texte, Darul despre care vorbeşte Cristos este Duhul, care este un *Înlocuitor al lui Cristos*, atotsuficient şi care aduce împlinire deplină."[135]

Vom continua aceste gânduri mâine.

Versete de studiat: Citeşte toate cele cinci apariţii ale cuvântului *paraklētos* (Ioan 14:16; 14:26; 15:26; 16:7–8; 1 Ioan 2:1 [„mijlocitor"]), observând profunzimea personală în fiecare caz.

Un alt Mângâietor

allos paraklētos

Din nou vom medita asupra versetului din Ioan 14:16: „Şi Eu voi ruga pe Tatăl, şi El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac."

Primul cuvânt pe care trebuie să îl observăm este „şi", deoarece face legătura între versetele 15 şi 16. Versetul 15 vorbeşte despre iubirea *ucenicilor* pentru Isus; el afirmă că, dacă ucenicii Îl iubesc cu adevărat pe Domnul, vor păzi poruncile Lui. Apoi, versetul 16 se referă la iubirea lui *Isus* pentru ucenici. Dovada iubirii Lui a fost că, atunci când a plecat, El le-a promis că le va trimite **un alt Mângâietor**. Până în acel moment, Isus fusese Mângâietorul lor, dar El se pregătea de plecare. Prin urmare, El îi asigură că *va pleca*, dar *nu îi va părăsi*. Versetul 18 poate fi tradus literal: „Nu vă voi lăsa orfani." Această idee are legătură cu Ioan 13:33, unde Isus foloseşte termenul „copilaşi". El îi asigură pe iubiţii Lui ucenici că nu îi va lăsa fără păstor; ei nu vor ajunge orfani uitaţi, părăsiţi.

Totuşi, cel mai binecuvântat adevăr dintre toate este cuvântul **un alt**. Cuvântul grecesc nu este *heteros* (2087), care înseamnă „un altul de alt fel" (alte cuvinte compuse cu hetero sunt *heterodox* şi *heterosexual*). Cuvântul grecesc este *allos* (243), adică *„un altul de o natură similară sau identică"*. Cât este de emoţionant să aflăm toate acestea! Mântuitorul spune, în esenţă: „Când voi pleca, voi trimite un altul în locul Meu, care este aproape identic cu Mine."

Acesta pe care Domnul avea să-L trimită era, într-adevăr, aproape identic. Există, de fapt, o singură diferenţă între Domnul Isus şi Duhul Sfânt, şi anume: Domnul Isus Şi-a făcut lucrarea din *exterior*, în timp ce Duhul Sfânt Îşi face lucrarea din *interior*. Domnul Isus chiar şi-a avertizat ucenicii să nu se aştepte la o persoană vizibilă (Ioan 14:17), dar i-a asigurat, în schimb, că „înlocuitorul" Lui va face exact lucrarea pe care a făcut-o şi El. Într-adevăr, în timp ce Isus a umblat *alături* de ei, Duhul Sfânt va *locui în ei*. Cu mulţi ani în urmă am auzit următoarele cuvinte şi nu le-am uitat niciodată:

O, darul darurilor; o, harul harurilor,
Dumnezeu a coborât în inima mea
Şi a făcut din ea locuinţa Sa.
El este prietenul meu lăuntric.
Meditaţi la acest adevăr minunat azi.

Versete de studiat: Citeşte din nou toate cele cinci cazuri în care apare cuvântul *paraklētos* (Ioan 14:16; 14:26; 15:26; 16:7–8; 1 Ioan 2:1 [„mijlocitor"]), şi meditează cum ai putea aplica fiecare verset în viaţa ta.

Mijlocitor

paraklētos

Haideți să aruncăm o ultimă privire asupra acestui minunat cuvânt, *paraklētos* (3875). Din cele cinci apariții în NT, cele patru din Ioan se referă la Duhul Sfânt. Ultima se referă la Domnul Isus Cristos: „Copilaşilor, vă scriu aceste lucruri, ca să nu păcătuiți. Dar dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor, pe Isus Hristos, Cel neprihănit" (1 Ioan 2:1). Comparația este clară: Duhul Sfânt (**Mângâietorul** nostru) este Paracletul nostru *pe pământ*, în timp ce Domnul Isus (**Mijlocitorul** nostru) este Paracletul *în ceruri*. Prin urmare, ce anume face Domnul nostru în ceruri?

În Ioan 1:8–10, Ioan spune, în esență: „Nu vă spun aceste lucruri nici pentru a vă descuraja cu privire la o viață sfântă, nici pentru a vă scuza păcatele, ci vi le spun pentru a vă încuraja să nu păcătuiți." Cuvintele cheie sunt în capitolul 2, versetul 1: „dacă cineva a păcătuit." Timpul verbului grecesc (*hamartē*) este subjonctiv aorist, care sugerează *un singur* păcat, accidental, nu păcatul continuu, comis *din obişnuință*. Literal, fraza înseamnă: „dacă un om comite un act păcătos." Ioan ne arată că păcatul în viața credinciosului *nu poate* fi o obişnuință (vezi 1 Ioan 3:6; vezi, de asemenea, 4 iunie).

Deci, vor fi momente când vom comite *acte* păcătoase. Vor fi momente în care vom lăsa firea pământească să conducă şi vom avea gânduri, atitudini, valori, obiective, fapte greşite, sau chiar un singur cuvânt păcătos. Pentru acele momente Dumnezeu ne-a oferit o soluție. Textul nostru spune că, atunci când comitem un *act* păcătos, avem un **Mijlocitor**. Ideea este că Domnul Isus Cristos este, pentru noi, „Avocatul apărării", cel care ne pledează cazul în fața Judecătorului. Însă, ceea ce este fascinant este că, spre deosebire de un avocat al apărării pământesc, care *pledează nevinovăția noastră*, Domnul Isus *recunoaşte vinovăția noastră*. Dar, în această apărare, El prezintă moartea şi învierea Lui ca motive pentru achitarea noastră. *Aleluia!*

Dragă prieten creştin, depinde de tine dacă să păcătuieşti sau nu. Cineva explica lucrurile astfel: „Noi nu avem inabilitatea de a păcătui, ci abilitatea de a nu păcătui." Ați înțeles? Deşi nu putem fi fără de păcat, putem avea victorie asupra păcatului. Vor fi momente când comite un act păcătos, dar acele momente nu vor fi o regulă în viața noastră; vor fi o excepție.

Versete de studiat: Conform 1 Corinteni 10:13, ce anume ne dă victorie asupra păcatului? Dacă este necesar, revedeți meditația din 31 ianuarie cu privire la **mărturisire** (*homologeō*).

Sincer

eilikrinēs

Poate ați văzut vechiul desen animat produs de fratele nostru creştin Charles Schultz, înfățişându-l pe Charlie Brown stând pe o movilă şi spunând: „Nu înțeleg de ce pierdem atât de mult când suntem sinceri!" Am auzit, de asemenea, pe mulți oameni spunând: „Nu contează ce crede o persoană atâta timp cât este sinceră." Dar aceşti oameni habar n-au ceea ce înseamnă cu adevărat cuvântul **sincer**.

Grecescul *eilikrinēs* (1506) apare doar de două ori în NT şi înseamnă „pur, nemurdărit, intact, fără cusur, într-o asemenea măsură încât poate fi examinat în lumina soarelui"[136]. Cuvântul este de origine latină şi este compus din: *sine* (fără) şi *cera* (ceară). În timpurile străvechi, negustorii de porțelan lipsiți de scrupule foloseau ceară pentru a astupa fisurile care apăreau atunci când un vas era trecut prin foc. Un negustor cinstit, deci, ar fi descris un vas perfect folosind cuvintele *sine cera*, „fără ceară". În cazul în care un client avea vreo îndoială, el nu trebuia decât să țină vasul la lumina soarelui şi crăpăturile se puteau observa imediat.

Ce imagine frumoasă! Aceasta a fost rugăciunea lui Pavel pentru credincioşii din Filipi şi, prin extindere, pentru *toți* credincioşii: „Să fiți sinceri şi fără vină până în ziua lui Cristos" (Flp. 1:10, KJV). Pavel se roagă pentru o sinceritate reală a creştinilor. Cu alte cuvinte, el se roagă ca, în timp ce suntem expuşi la lumina Cuvântului lui Dumnezeu, noi să fim găsiți fără ceară, adică să *apărem ceea ce suntem* cu adevărat. El se roagă să fim fără pată şi curați, şi ca alții să poată vedea acest lucru atunci când ne examinează viața.

Şi Petru a folosit acest cuvânt. În a doua sa epistolă, el afirmă că motivul pentru care a scris *ambele* epistole a fost „să vă trezesc mintea sănătoasă [*eilikrinēs*], prin înştiințări, ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții proroci, şi de porunca Domnului şi Mântuitorului nostru, dată prin apostolii voştri" (2 Pet. 3:1–2). Într-o vreme în care impuritatea este peste tot şi amenință să ne murdărească mintea în orice moment, încurajarea lui Petru este de a ne păstra mințile pure, amintindu-ne de adevărul lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Citiți Filipeni 4:8–9, observând **lucrurile** la care ar trebui mai întâi să ne *gândim* (v. 8) şi apoi să le *facem* (v. 9). Vom studia cu atenție aceste versete începând din 5 august.

A locui (1)

katoikeō

Pavel se roagă în Efeseni 3:17: „aşa încât Hristos să locuiască în inimile voastre prin credinţă." Pavel nu se referă aici la Duhul Sfânt care vine să locuiască în credincios în momentul convertirii (Rom. 8:9, 11, 23; 1 Cor. 6:19; 1 Ioan 4:13) şi nici la faptul că în inima noastră intră Cristos când suntem mântuiţi (2 Cor. 13:5; Gal. 2:20; Col. 1:27).

Cheia se află în cuvântul grecesc *katoikeō* (2730) care înseamnă **a locui**, un cuvânt compus din *kata* (2596), „jos", şi *oikeō* (3611), „a locui într-o casă". În contextul nostru prezent, însă, sensul cuvântului e intensificat. Nu înseamnă numai că Cristos se află *în* casa inimii noastre, ci înseamnă şi că El se simte *acasă* acolo.

Acest lucru ar trebui să ne facă, pe fiecare dintre noi, să ne întrebăm: „Face Domnul Isus parte din familia mea sau este doar un vizitator?" Acum câţiva ani a existat o inscripţie foarte populară care decora multe case creştine şi, probabil, încă există în multe case. Ea spunea: „Cristos este Capul acestei case, oaspetele nevăzut la fiecare masă, Ascultătorul tăcut al fiecărei conversaţii." Este un sentiment minunat să ştii acest lucru, însă El ar trebui să fie mai mult decât un simplu oaspete. Mântuitorul nostru face parte din familie.

Cum să Îl facem, deci, să se simtă ca acasă? Textul biblic ne dă răspunsul – *prin credinţă*. Numai când ne încredem în El şi ne punem nădejdea în El, Se poate simţi acasă. Când trăim ca şi lumea, conform valorilor şi atitudinilor ei, Domnul nu Se poate simţi ca acasă în inimile noastre. Dacă ne încredem în „sine" în loc să ne încredem în El, Îl tratăm ca pe un vizitator, a cărui prezenţă este doar tolerată.

Acest adevăr este ilustrat în două incidente care îi implică pe Avraam şi pe Lot (Gen. 18–19). În primul caz, când Domnul a venit împreună cu doi îngeri să îi viziteze pe Avraam şi pe Sara, El S-a simţit acasă. A vorbit cu ei şi chiar S-a aşezat şi a mâncat la o masă cu ei, pentru că Avraam a fost un om plin de credinţă şi supus. Prin contrast, Domnul nu a mers cu cei doi îngeri să îl avertizeze pe Lot de iminenta distrugere a Sodomei. De ce? Pentru că, deşi Lot era credincios, el nu trăia prin credinţă. Domnul nu Se simţea acasă în casa lui Lot. Într-adevăr, cum putea Domnul să Se simtă acasă într-un loc blestemat ca Sodoma? Deci, veniţi să ne întrebăm fiecare din noi: „Se simte Domnul cu adevărat acasă în inima mea?"

Mâine vom analiza puţin mai în profunzime acest cuvânt.

Versete de studiat: Ce ne spune Evrei 11:9–10 despre „casele" lui Avraam?

Cine va locui în cerurile noi şi în pământul nou (2 Pet. 3:13)?

A locui (2)

katoikeō

Aşa cum am observat ieri, *katoikeō* (2730) înseamnă „a locui într-o casă". Există un alt aspect al acestui cuvânt, chiar mai profund. Îl întâlnim în Apocalipsa 2:13: „Ştiu unde locuieşti: acolo unde este scaunul de domnie al Satanei." Aceasta este, desigur, o parte a scrisorii lui Isus către biserica din Pergam. Deşi avea o problemă serioasă cu atitudinea lumească, Domnul nostru tot o laudă pentru unele lucruri bune, cum ar fi faptul că ea locuia acolo unde era locuinţa Satanei, adică într-un loc unde păgânismul era parte a culturii locale.

Ceea ce este interesant este că termenul utilizat de obicei în Scriptură pentru a-l ilustra pe creştin în lume este *paroikeō* (3939, a fi străin, a locui într-un loc numai pentru o scurtă perioadă de timp). Petru numeşte creştinii „străini [*paroikōs*, 3941] şi călători" (1 Pet. 2:11), locuitori temporari într-o ţară străină (vezi 2 decembrie). Dar Domnul nostru foloseşte *katoikeō*, ceea ce înseamnă exact opusul, o locuinţă stabilă, durabilă. Pavel se roagă, de exemplu, ca Cristos să aibă domiciliul permanent în inimile noastre prin Duhul Lui care locuieşte în noi (Ef. 3:17).

Deci, de ce să utilizăm *katoikeō*? De ce să vorbim despre creştin ca şi cum are locuinţa permanentă în lume, când atitudinea noastră ar trebui să fie aceea că suntem doar străini care călătoresc în această lume, ţinta călătoriei noastre fiind cerul? Credem că motivul pentru care Domnul l-a folosit a fost acela de a ne încuraja să rămânem fermi şi să avem răbdare, să fim martori credincioşi acolo unde ne aflăm. Poate părea mai uşor să plecăm în altă parte, dar provocarea este să rămânem stabili acolo unde ne aflăm.

În comentariul său pe Apocalipsa, William Barklay ne spune povestea unei fete care s-a convertit într-o campanie de evanghelizare. Ea era reporter la un ziar secular, dar primul lucru pe care l-a făcut după convertire a fost să îşi ia un nou loc de muncă, la un mic ziar creştin, unde era înconjurată numai de creştini. În loc să rămână fermă în locul în care era şi să fie un martor credincios, ea a fugit. Care ar fi fost rezultatul dacă primii creştini ar fi fugit de fiecare dată când dădeau peste situaţii dificile? Cum s-ar mai fi răspândit Evanghelia? Viaţa creştină nu înseamnă *a te ascunde*; înseamnă a rămâne pe loc, *a rămâne tare*. Domnul nostru, prin urmare, îi laudă pe credincioşii din Pergam pentru faptul că rămâneau acolo unde El îi putea folosi.

Deci, cu toate că noi nu suntem din lumea aceasta, suntem încă *în* această lume; şi, deşi suntem *separaţi* de lume, nu trebuie să ne *izolăm* (Ioan 17:15–16). Dumnezeu vrea să ne folosească acolo unde suntem.

Versete de studiat: Ce ne spune Filipeni 2:15 despre a fi în lume? Unde ne spune Faptele apostolilor 1:8 să mergem să mărturisim?

Înrădăcinaţi

rhizoō

Iată una din rugăciunile lui Pavel din Efeseni 3:17: „Aşa încât Cristos să locuiască în inimile voastre prin credinţă; pentru ca având rădăcina şi temelia pusă în dragoste". Pavel ne oferă trei ilustraţii pentru a ne arăta ce este profunzimea spirituală şi modul în care o putem avea. Prima, pe care am examinat-o deja, a fost ilustrată de verbul **a locui**. Cea de-a doua este faptul că suntem **înrădăcinaţi**.

Grecescul *rhizoō* (4492) înseamnă literal „înrădăcinat, întărit prin rădăcini", iar la figurat, „fixat şi constant". În greaca seculară termenul era, de asemenea, folosit cu referire la fundaţia pământului şi poalele unui munte. Deci, imaginea ilustrată de Pavel în acest verset este aceea că un creştin creşte deoarece este înrădăcinat, întocmai ca un copac.

În ce anume este creştinul înrădăcinat? Vom descoperi un adevăr uimitor! Un copac, desigur, este înrădăcinat în pământ, de unde primeşte apă şi hrană. Rădăcinile pătrund atât de adânc încât copacul nu poate fi smuls cu uşurinţă şi, prin urmare, nu poate fi distrus. Prin comparaţie, **dragostea** este pământul în care noi suntem profund înrădăcinaţi. Hrana noastră spirituală, tot ceea ce ne zideşte şi ne face să fim puternici, vine din pământul dragostei lui Cristos.

Poate că vă gândiţi: „Dar credeam că din Cuvântul lui Dumnezeu ne luăm hrana spirituală." Da, însă în timp ce Cuvântul lui Dumnezeu este *sămânţa*, dragostea este *pământul*. Cuvântul lui Dumnezeu este pus în solul dragostei lui Cristos; cele două sunt inseparabile. Gândiţi-vă: Cum putem *să creştem* în Cuvânt dacă nu *iubim* Cuvântul? Mulţi declară azi că Îl „iubesc pe Isus", dar nu iubesc Cuvântul Lui. Ce contradicţie! Dacă nu avem dragoste faţă de Cuvântul lui Dumnezeu şi nu dorim să creştem în el, nu Îl iubim pe Domnul Isus, pentru că El este Cuvântul întrupat (Ioan 1:14). „Căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Şi poruncile Lui nu sunt grele" (1 Ioan 5:3).

Psalmul 119 este un psalm absolut fascinant al lui David despre Cuvântul lui Dumnezeu, născut din dragostea lui pentru el. Din cele 176 de versete, toate, în afară de două, menţionează Cuvântul lui Dumnezeu, folosind unul din cele opt sinonime. David menţionează patru din cele opt atunci când scrie despre iubirea sa pentru Scriptură (v. 97, 119, 127, 159). De ce sunt creştinii superficiali azi? De ce mare parte din lucrarea Bisericii este înclinată către divertisment? Pentru că oamenii nu iubesc Scriptura. Scriptura singură nu este suficientă pentru ei pentru a-i face să revină la biserică. Aceşti oameni pur şi simplu nu-L iubesc pe Domnul.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete din Psalmul 119, observând sinonimele folosite de David pentru Scriptură, atunci când scrie despre dragostea lui pentru Cuvântul Domnului (v. 97, 119, 127, 159).

Temelie

themelioō

În Efeseni 3:17, prin cuvintele: „aşa încât Hristos să locuiască în inimile voastre prin credinţă; pentru ca, având rădăcina şi temelia pusă în dragoste", Pavel ne oferă încă un exemplu a ceea ce înseamnă profunzimea spirituală şi modul în care o putem dobândi. El spune că noi trebuie să avem pusă o **temelie**. În greaca veche, *themelioō* (2311) însemna a pune o fundaţie, indiferent la ce. Cuvântul provine din radicalul *thema* (temă), ceea ce este pus la temelie ca fiind fundamental.

Este interesant faptul că Pavel, în mod deliberat, amestecă metaforele aici. De exemplu, ceva ca: „Câinii care latră nu muşcă, dar câinii au dinţi în orice ţară" poartă numele de „metaforă mixtă nepermisă", pentru că cele două metafore sunt în conflict, slujind scopuri diferite. Dar Pavel foloseşte ceea ce se numeşte „metaforă mixtă permisă". Da, prima metaforă este botanică şi a doua este arhitecturală, dar ambele au acelaşi scop şi există o corelaţie între ele.

Scopul comun al cuvintelor **rădăcină** şi **temelie** este de a ilustra adâncimea spirituală. Există o corelaţie între ele, deoarece acestea se găsesc ambele în solul **dragostei** pentru Cristos. Cu alte cuvinte, nu numai că suntem înrădăcinaţi în dragostea noastră pentru Cristos, dar avem şi temelia pusă în dragostea noastră pentru Cristos. Şi iată concluzia: Un copac este *stabil* şi *productiv* când se află în pământ, în timp ce o clădire este *solidă* şi *rezistentă* tot în pământ.

Cea mai importantă parte a unei clădiri este, desigur, temelia. O construcţie este pe atât de solidă pe cât este fundaţia sa. O expresie folosită în construcţii este: „Dacă nu sapi adânc, nu poţi înălţa." Deci, imaginea folosită de Pavel aici este că un creştin trebuie să aibă o temelie adâncă. De ce? *Pentru că, dacă nu sapi adânc, nu te poţi înălţa.* Aşa cum Domnul Isus Însuşi ne-a învăţat, înţeleptul „a zidit o casă, a săpat adânc înainte, şi a aşezat temelia pe stâncă" (Lc. 6:48). Dacă nu avem o temelie fermă şi profundă în lucrurile lui Dumnezeu, atunci orice vom construi, în curând se va nărui. Şi, încă o dată, fundaţia este dragostea pentru Cristos şi Cuvântul Lui.

Versete de studiat: Citiţi pilda casei zidită pe stâncă din Luca 6:46–49, care îi compară pe cei care construiesc o casă pe nisip cu cei care o construiesc pe stâncă. Puteţi să vă gândiţi la unele „soluri nisipoase" pe care oamenii îşi construiesc azi vieţile?

A avea un câştig

emporeuomai

Apostolul Petru prezice că falşii învăţători şi profeţi se vor ridica în Biserică şi „vor strecura pe furiş erezii nimicitoare, se vor lepăda de Stăpânul, care i-a răscumpărat" şi mulţi îi „vor urma în destrăbălările lor" (2 Pet. 2:1–2). Este demn de observat faptul că, în timp ce Petru spune că ei *vor veni*, la o scurtă perioadă de timp Iuda scrie că ei sunt deja *aici* (Iuda 4).

De o semnificaţie specială este avertismentul lui Petru că aceşti învăţători „caută ca, prin cuvântări înşelătoare, să aibă un câştig de la voi" (2 Pet. 2:3). **A avea un câştig** este *emporeuomai* (1710), care înseamnă „a face comerţ, a călători ca negustor sau comerciant". De aici şi cuvântul *emporiu*.[137] (Cealaltă apariţie din NT este în Iacov 4:13, unde este folosit în sensul normal de practicare a activităţii comerciale.) Trebuie să adăugăm că „înşelător" este termenul *plastos* (4112; de aici şi cuvântul *plastic*), a modela, a fi artificial, fals, amăgitor. Imaginea completă, este că falşii învăţători călătoresc în diverse locuri şi, folosind cuvinte înşelătoare, fac bani din învăţăturile lor.

Într-adevăr, semnul distinctiv al falşilor învăţători este acela că ei urmăresc numai banii. Tot ceea ce fac, fac în acest scop. În loc să *hrănească* oile, ei le *fură* lâna şi o vând. De la cei care vând tot felul de mărunţişuri care aduc aşa zise beneficii spirituale, până la cei care folosesc a treia parte din emisiunile lor de la televiziune cerşind bani, falşii învăţători urmăresc numai câştigul.

Această dorinţă excesivă de bani se regăseşte şi în mediul evanghelic. Este trist, într-adevăr, că o tendinţă în creştere în Biserica de azi este aceea de a cere bani în schimbul auzirii învăţăturilor biblice. Există tot felul de seminarii şi conferinţe care cer oamenilor bani pentru a participa. Nu vrem să spunem că aceştia sunt, de fapt, falşi învăţători, ci, mai degrabă că au adoptat o trăsătură importantă a falşilor învăţători.

Adevărul este că nu există nicio dovadă biblică în sprijinul acestei abordări. Niciodată în Biblie oamenilor lui Dumnezeu nu li s-a cerut bani pentru a putea auzi adevărul. Este un lucru îngrozitor. Da, există cu siguranţă nevoi care trebuie împlinite, cum ar fi plata facturii pentru electricitate, plata vorbitorilor, tipărirea de broşuri şi aşa mai departe. Dar oare ce s-a întâmplat cu darurile din dragoste ale credincioşilor? Dacă o lucrare este într-adevăr importantă, oare nu îi va oferi Dumnezeu resurse pentru ca ea să fie dusă la bun sfârşit?

Ar trebui să fim circumspecţi cu privire la orice lucrare care sugerează că doreşte „să aibă un câştig" de la oamenii lui Dumnezeu. (Vezi 15 iulie.)

Versete de studiat: Citiţi următoarele texte, observând alte trăsături ale falşilor învăţători: Matei 7:15–16; 24:23–26; Faptele apostolilor 20:28–31; 2 Corinteni 11:3, 13–15; 1 Timotei 6:20–21; Filipeni 3:2; Coloseni 2:8.

A umbla

peripateō

Unul dintre cuvintele cheie ale vieții creştine este verbul **a umbla**, şi acesta apare de mai multe ori în NT. Grecescul *peripateō* (4043) este un cuvânt compus din *peri* (4012), „în jur, dintr-un loc în altul", şi *pateō* (3961), „a merge", deci sensul literal este „a se plimba, a umbla".

În greaca clasică, acest cuvânt a fost folosit doar în sens literal şi a însemnat a se plimba şi a se opri, întocmai ca cineva care ar merge printr-o piață şi se opreşte uneori. Niciodată nu a fost utilizat în sens figurat, aşa cum este în NT.[138] Atunci când este utilizat cu acest sens figurat, termenul se referă la „un mod de viețuire", adică, la „cum trăim", cum ne comportăm în timpul vieții noastre.

Cum trebuie, deci, să ne comportăm? NT specifică mai multe moduri în care putem „umbla". Probabil cel mai important mod de viețuire este să umblăm „în **adevăr**". Aşa cum am studiat în meditațiile din 1–3 februarie, *alētheia* înseamnă „neascundere". Astfel, el denotă ceea ce este vizibil, manifest, exprimat sau dezvăluit, adică un lucru aşa cum este el în realitate, nu ascuns sau falsificat. *Alētheia* exprimă starea reală a lucrurilor.[139] Cu alte cuvinte, adevărul este ceea ce este absolut, incontestabil, irefutabil, de netăgăduit şi neschimbător.

Din nou, scriind despre falşii învățători, apostolul Ioan declară: „M-am bucurat foarte mult când am aflat pe unii din copiii tăi umblând în adevăr, după porunca pe care am primit-o de la Tatăl" (2 Ioan 4); şi, din nou: „A fost o mare bucurie pentru mine, când au venit frații şi au mărturisit că eşti credincios adevărului şi că umbli în adevăr. Eu n-am bucurie mai mare decât să aud despre copiii mei că umblă în adevăr" (3 Ioan 3–4).

Într-adevăr, nu există o mai mare bucurie pentru adevăratul păstor decât să-şi vadă oile din turma sa umblând în adevăr. Biserica din ziua de azi nu este numai *înconjurată* de erezii, ci este ea însăşi *plină* de erezii. Adevărul este negat, diluat, şi chiar şi distrus pe toate fronturile. Cel mai important mod în care creştinii pot umbla este *cunoaşterea* adevărului şi *trăirea* lui.

Vom examina un alt mod de a umbla în meditația de mâine.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând cum nu trebuie să umblăm: Ioan 8:12; Faptele apostolilor 14:16; Romani 8:1; 2 Corinteni 4:2; Efeseni 4:17.

Lumină (1)

phōs

În greaca clasică, sensul de bază al cuvântului *phōs* (5457; de unde derivă şi cuvântul *fosfor*, etc.) este **lumină**, strălucire, şi transmite ideea de lumină a soarelui, lumina zilei, lumină de torţă, lumina unui foc, şi aşa mai departe. Cu alte cuvinte, se referă la lumina însăşi, nu la *sursa* luminii, adică la soare, torţă, foc sau lampă. Chiar şi în contextul secular, cuvântul era folosit la figurat „pentru a desemna sfera binelui etic, în timp ce faptele rele se spune că sunt făcute pe întuneric".[140] Acest sens a fost preluat în NT şi a căpătat o profunzime chiar mai mare, prin identificarea luminii cu Cristos.

Creştinul, prin urmare, trebuie **să umble** în lumină. Deoarece odinioară eram „întuneric; dar acum suntem lumină în Domnul", noi trebuie să umblăm „ca nişte copii ai luminii" (Ef. 5:8). Cu alte cuvinte, trăirea noastră să fie potrivit luminii, lumina lui Cristos şi a Cuvântului Său. Pentru că El este Lumina (Ioan 1:4; 8:12) şi Cuvântul care S-a făcut trup (Ioan 1:14), noi în Cuvântul Lui trebuie să umblăm.

Ceea ce este evident despre întuneric şi lumină este că acestea nu pot coexista. Dacă aprindeţi lumina într-o cameră întunecată, întunericul dispare. Dar acest lucru nu este atât de evident în practica de zi cu zi. Oamenii vorbesc mult despre „zonele gri" de conduită, evitând termeni precum *bine* sau *rău* şi *adevăr* sau *minciună*. Dar Scriptura nu conţine astfel de „zone gri". Comportamentul este ori moral, ori imoral; ori bun, ori rău; ori adevărat, ori fals.

Care sunt, deci, „atributele" luminii? În general vorbind, **lumina** exprimă două idei de bază.

În primul rând, cu privire la *intelect*, lumina simbolizează *adevărul*. Deci, a umbla în lumină înseamnă a umbla în **adevăr**. Noi nu mai suntem ignoranţi, căci adevărul lui Isus Cristos este în noi. În plus, umblarea în lumină înseamnă a creşte în cunoaşterea lui Cristos, zi de zi.

În al doilea rând, în ceea ce priveşte *moralitatea*, lumina semnifică *sfinţenia*. A umbla în lumină înseamnă a trăi o viaţă pură, sfântă; înseamnă a trăi ca oameni sfinţi. Tot ce spunem şi facem reflectă lumina lui Cristos care este în noi (cf. Ef. 4:17–32).

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând alte moduri prin care trebuie să umblăm în viaţa creştină: Romani 4:12; 6:4; Galateni 5:16, 25; Efeseni 5:2; Coloseni 4:5.

Lumină (2)

phōs

Aruncând încă o privire la cuvântul *phōs* (**lumină**), vom concluziona că aceasta este una dintre cele mai splendide metafore din NT cu privire la Domnul Isus Cristos. Fără îndoială, cel mai viu exemplu al lui Cristos prezentat ca lumină apare în Ioan 8:12, unde El declară: „Eu sunt Lumina lumii." Dar numai înțelegând unde Se afla Domnul nostru atunci când a rostit aceste cuvinte, vom percepe pe deplin semnificația cuvintelor Lui.

Cadrul era ceremonia de iluminare a Templului, care avea loc în timpul Sărbătorii Corturilor. În timpul acestei sărbători, care începea la cinci zile după Yom Kippur (Ziua Ispășirii), israeliții aduceau jertfe mistuite de foc timp de șapte zile, în timp ce ei locuiau în corturi făcute din frunze de palmier, pentru a-și reaminti de călătoria lor înspre Canaan (Lev. 23:43).

La sfârșitul sărbătorii, avea loc ceremonia de iluminare, care este descrisă în Mișna. Tora era numele ebraic al „Legii" (de la Geneza la Deuteronomul). Dar, pentru că apăruseră întrebări cu privire la semnificațiile acestor legi, de-a lungul anilor, a apărut o lege orală numită „tradiția bătrânilor", care s-a dezvoltat și a fost apoi scrisă, în jurul anului 200 d.H. Aceasta a fost numită Mișna, ceea ce înseamnă „repetare", așa cum și mare parte din educația evreilor se baza pe repetare; aceasta a devenit o parte principală a ceea ce a fost numit Talmudul, comentariile scrise asupra Legii.

În Mișna aflăm despre cele despre patru candelabre imense, de aur, care se aflau în trezoreria Templului. În vârful fiecăruia se afla o torță mare și un vas conținând cam 75 de litri de ulei. Se mai afla și o scară pentru fiecare candelabru; un preot se urca pe acea scară, turna ulei în vas, punea un fitil făcut din veșminte vechi și apoi îl aprindea. Mișna spune că „nu exista curte în Ierusalim care să nu fie luminată de acea lumină".[141]

În acel loc se afla Isus când a declarat: „Eu sunt lumina lumii." Ce scenă! În esență, El a spus: „În timp ce aceste torțe luminează întregul *Ierusalim*, Eu luminez întreaga *lume*. Numai dacă mă cunoașteți pe Mine, veți fi eliberați din întuneric și veți avea lumină, pentru a putea vedea."

Și, pentru că *suntem parte* din acea lumină, trebuie *să umblăm* în acea lumină (Ef. 5:8).

Versete de studiat: Citiți următoarele versete și bucurați-vă în lumină: Ioan 9:5; 12:46; Romani 13:12; 2 Corinteni 4:6; 1 Tesaloniceni 5:5; Iacov 1:17. Citiți, de asemenea, 2 Corinteni 6:14–7:1, privitor la separarea noastră față de lume.

Prin urmare

oun

Iată încă una din acele expresii din Biblie care pare nesemnificativă, însă este uimitor cât de des apare **prin urmare** în Scriptură. O întâlnim, de fapt, de 1237 de ori în versiunea engleză a Bibliei (356 ori în NT), aşadar merită să o studiem. Termenul grecesc este *oun* (3767) şi exprimă „fie legătura externă dintre două propoziţii, dintre care una o urmează pe cealaltă, fie legătura internă dintre cauză şi efect, în care un fapt decurge din celălalt".[142]

Prima apariţie din NT este în Matei 3:7–8, care declară: „Dar când a văzut pe mulţi din Farisei şi din Saduchei că vin să primească botezul lui, le-a zis: «Pui de năpârci, cine v-a învăţat să fugiţi de mânia viitoare? Faceţi, prin urmare, roade vrednice de pocăinţa voastră.»" Ultima este în Apocalipsa 18:8, unde se este menţionat Babilonul, falsul sistem religios de la Roma: „Prin urmare, într-o singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tânguirea şi foametea. Şi va fi arsă de tot în foc, pentru că Domnul Dumnezeu, care a judecat-o, este tare."

Observăm, de asemenea, cum introduce Domnul rugăciunea Tatăl nostru, folosind de două ori expresia **prin urmare**: „Când vă rugaţi, să nu bolborosiţi aceleaşi vorbe, ca păgânii, cărora li se pare că, dacă spun o mulţime de vorbe, vor fi ascultaţi. Prin urmare, să nu vă asemănaţi cu ei; căci Tatăl vostru ştie de ce aveţi trebuinţă, mai înainte ca să-I cereţi voi. Iată, dar (prin urmare), cum trebuie să vă rugaţi", urmată de restul rugăciunii (Mt. 6:7–9). De asemenea, în Marea Trimitere, Domnul le-a spus ucenicilor: „Toată puterea Mi-a fost dată în cer şi pe pământ. Duceţi-vă, deci (prin urmare), şi faceţi ucenici din toate neamurile" (Mt. 28:18–19). Fără puterea lui Cristos, nu ar exista niciun „prin urmare".

Regăsim acest cuvânt de mai multe ori în fiecare din epistolele lui Pavel (cu excepţia celei către Tit). De o semnificaţie specială în zilele noastre sunt şi cuvintele lui Pavel de despărţire, adresate lui Timotei. În contextul unei apostazii în creştere, ce l-a îndemnat Pavel pe Timotei să facă? L-a îndemnat el să îi distreze pe credincioşi, să fie sensibil la nevoile celor aflaţi în căutare, prietenos cu ascultătorii sau „condus de scopuri"? Nu, El a poruncit: „[Prin urmare], te rog fierbinte, înaintea lui Dumnezeu, propovăduieşte Cuvântul" (2 Tim. 4:1–2). **Prin urmare** se poate întâlni şi în epistolele lui Petru, Iacov şi Ioan.

Am putea continua ore întregi studiind acest cuvânt şi legăturile create de el. Când citiţi Biblia, luaţi aminte întotdeauna la expresia „prin urmare".

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând legăturile indicate de expresia **prin urmare**: Romani 5:1; 6:3–4; 9:17–18; 12:1; 1 Corinteni 5:6–7; Efeseni 5:6–7. Luaţi-vă notiţe ale altor apariţii în timp ce citiţi Biblia.

Vrednic

axios

Iată un alt cuvânt interesant din NT grecesc. În greaca clasică, *axios* (514) însemna o balanță cu două talgere, în care una o contrabalansează pe cealaltă.[143] Un exemplu dramatic al acestei idei apare în Ioan 1:27, unde Ioan Botezătorul spune: „El este Acela care vine după mine – şi care este înaintea mea; eu nu sunt vrednic să dezleg cureaua încălțămintei Lui". Gândindu-se la nevrednicia sa, în comparație cu Cristos, Ioan, de fapt, spune: „Nu mă pot nici măcar apropia de ideea de a echilibra balanța."

Pe de altă parte, în lumina depravării totale a omului, Pavel scrie că, fără Cristos, toți suntem „vrednici de moarte", adică, noi, ca şi Belşaţar, am fost „cântăriți în cumpănă şi am fost găsiți uşori!" (KJV, Dan. 5:27).

În Efeseni 4:1, Pavel ne provoacă „să ne purtăm într-un chip vrednic de chemarea pe care am primit-o". Cu alte cuvinte, noi trebuie, **prin urmare, să umblăm** în echilibru cu ceva. Şi cu ce anume trebuie noi să umblăm în echilibru? Care este cealaltă „greutate" care echilibrează balanța? *Chemarea noastră ca şi creştini*, adică, modul în care suntem chemați să trăim. Şi cum suntem chemați să trăim? Un alt sens al termenului *axios* răspunde la această întrebare: „Faceți dar roade vrednice [*axios*] de pocăința voastră" (Mt. 3:8). Asemenea oricăror existențe vii, creştinul este chemat să aducă rod (vezi meditația din 4 iunie cu privire la modul în care vom face aceasta).

Pavel ne dă o altă provocare în 1 Tesaloniceni 2:12: „să vă purtați într-un chip vrednic de Dumnezeu." Ce afirmație uimitoare! Cum putem echilibra balanța când Dumnezeu Însuşi este în celălalt taler? În timp ce, cu siguranță, noi nu ne putem compara cu Dumnezeu prin *natură*, putem „echilibra balanța" prin *comportamentul* nostru. Iată de ce Petru a putut să scrie că noi trebuie să „călcăm pe urmele Lui" (1 Pet. 2:21). Ioan adaugă că trebuie „să trăim şi noi aşa cum a trăit Isus" (1 Ioan 2:6). Şi cum facem aceasta? Noi trebuie să „vieţuim după poruncile Lui" (2 Ioan 1:6).

Nu, nu vom avea niciodată atributele *naturii* lui Dumnezeu, cum ar fi omniscienta, omnipotența, omniprezența, suveranitatea şi altele, dar putem „echilibra balanța" atunci când este vorba de asemănarea *caracterului* nostru cu cel al lui Cristos (Gal. 5:22–23).

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând ce alt comportament „echilibrează balanța" în modul nostru creştin de trăire: Efeseni 4:1–3; Coloseni 1:10–12.

Chemare

klēsis

Unul din conceptele fundamentale ale creştinismului este acela al chemării pe care o face Dumnezeu omului. În Grecia antică din vremea lui Homer, *klēsis* (2821) se referea la o invitaţie de a veni într-o casă sau la o sărbătoare. Uneori, „invitaţia conferea onoruri speciale, astfel încât cuvântul a ajuns să însemne *ales*". Ideea completă a cuvântului *klēsis* este, deci, „actul de a invita şi, mai adesea, a face o convocare oficială de către o autoritate recunoscută"[144].

Toate acele concepte au fost preluate în NT, dar ele au căpătat o semnificaţie mult mai profundă, fiind vorba despre chemarea pe care o face Dumnezeu oamenilor. Cu doar câteva excepţii[145], Pavel foloseşte acest cuvânt (şi altele similare, cum ar fi verbul *kaleō*, „a chema") pentru a se referi la chemarea divină a celor aleşi să fie mântuiţi: „El ne-a mântuit şi ne-a dat o chemare sfântă, nu pentru faptele noastre, ci după hotărârea Lui şi după harul care ne-a fost dat în Hristos Isus, înainte de veşnicii" (2 Tim. 1:9). De asemenea, iată care era rugăciunea lui Pavel din Efeseni 1:18: „să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeţi care este nădejdea chemării Lui, care este bogăţia slavei moştenirii Lui în sfinţi." Cu alte cuvinte, în afară de faptul că am fost chemaţi la mântuire, suntem, de asemenea, invitaţi şi chemaţi să înţelegem siguranţa mântuirii noastre şi bogăţiile spirituale pe care le avem în Cristos.

Chemarea lui Dumnezeu, de asemenea, pretinde ceva din partea noastră. Noi suntem chemaţi, de exemplu, să trăim în *sfinţenie*, aşa cum ne spune Pavel cu claritate: „Căci Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăţie, ci la sfinţire" (1 Tes. 4:7). Petru adaugă, în acelaşi fel: „Ci, după cum Cel ce v-a chemat este sfânt, fiţi şi voi sfinţi în toată purtarea voastră. Căci este scris: «Fiţi sfinţi, căci Eu sunt sfânt»" (1 Pet. 1:15–16; cf. Lev. 11:44–45).

Suntem, de asemenea, chemaţi la slujire. Aşa cum *klēsis* era folosit ca o chemare la datorie, Pavel l-a îndemnat pe Timotei, şi, prin urmare, pe fiecare pastor (şi, prin aplicaţie, pe fiecare creştin): „Luptă-te lupta cea bună a credinţei; apucă viaţa veşnică la care ai fost chemat [*kaleō*] şi pentru care ai făcut aceea frumoasă mărturisire înaintea multor martori" (1 Tim. 6:12). De asemenea, ca şi în cazul lui Pavel, Dumnezeu îi cheamă pe unii oameni la o slujire spirituală ca vocaţie, adică să-L slujească ca pastori cu normă întreagă (1 Tim. 3:1; cf. Gal. 1:15–16).

Fie să înţelegem fiecare dintre noi ce ne-a chemat Dumnezeu să fim şi să facem.

Versete de studiat: Citiţi 2 Petru 1:3–10, observând virtuţile creştine care ne „întăresc chemarea şi alegerea", dovedind autenticitatea credinţei noastre printr-o trăire sfântă.

Chemare cerească

anō klēseōs

În completare la meditația de ieri cu privire la **chemarea** lui Dumnezeu, Pavel menționează o altă **chemare**, care ar trebui să binecuvânteze inima fiecărui creştin. În Filipeni 3:14 el scrie: „Alerg spre țintă, pentru premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Isus." Termenul grecesc pentru **chemare cerească** este *anō klēseōs*. *Klēseōs* provine din *klēsis* (2821), dar *anō* (507) adaugă o dimensiune cu totul nouă. Sensul literal este „deasupra sau de sus". El era folosit în greaca clasică pentru a „descrie uscatul sau munții în contrast cu marea, sau cerul şi raiul în comparație cu pământul, sau chiar pământul, în contrast cu lumea din adâncuri."[146]

NT, desigur, duce aceste idei pământeşti la un nou nivel. Deşi *anō* nu apare, de fapt, în Ioan 11:41, conceptul lumii antice este prezent în mod clar, căci Isus „Şi-a ridicat ochii" către Tatăl în rugăciune. Chiar şi mai ilustrativ este exemplul din Ioan 8:23, când Isus le-a declarat liderilor evrei: „Voi sunteți de jos [*katō* (2736), jos, pământeşti]; Eu sunt de sus [*anō*]: voi sunteți din lumea aceasta, Eu nu sunt din lumea aceasta."

Acest context explică textul nostru. Pavel îşi îndreaptă privirea nu spre acest pământ, ci către ceruri. Într-o zi el va fi chemat la cer şi el era în aşteptarea acelei zile. El a folosit acest cuvânt din nou în Coloseni 3:1–2 ca o provocare serioasă pentru fiecare credincios: „Dacă, deci, ați înviat împreună cu Hristos, să umblați după lucrurile de sus, unde Hristos stă la dreapta lui Dumnezeu. Gândiți-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pământ" (cf. Rom. 8:6). Dumnezeu ne-a dat o nouă viață şi un nou potențial; acum trebuie să trăim ca atare.

Aşa cum am menționat în meditația din 31 martie, vechiul clişeu „Unii creştini au o gândire atât de cerească, încât nu mai sunt buni de nimic pe pământ" este pur şi simplu incorectă. A avea o gândire cerească înseamnă exact ceea ce spune Pavel aici – a ne concentra gândurile, valorile, faptele şi toate celelalte pe lucrurile cereşti. Pentru ca Dumnezeu să ne folosească, noi trebuie să avem o gândire cerească.

Vom continua mâine meditația noastră asupra textului din Filipeni 3:14 prin studierea expresiei „a alerga spre țintă" către acea chemare înaltă.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând ce caută adevăratul credincios: Matei 6:20, 33; 2 Corinteni 4:18; Evrei 11:13–16.

A alerga înainte

diōkō

Ieri am meditat la **chemarea** noastră **cerească** din Filipeni 3:14: „Alerg spre țintă, pentru premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Isus." Azi vom continua meditația noastră observând faptul că Pavel nu trăia o viață creştină indiferentă şi nici nu aştepta cu nonşalanță să ajungă în rai. Dimpotrivă, el „alerga înainte" către acea țintă.

A alerga înainte este termenul grecesc *diōkō* (1377), a vâna, a urmări cu înverşunare, a încerca să obții ceva. Verbul este la timpul prezent, ceea ce înseamnă că este vorba despre o acțiune continuă. Grecii foloseau acest cuvânt pentru a se referi la un vânător care îşi urmărea prada cu asiduitate, la un atacator care îşi urmărea inamicul, sau la un atlet care făcea eforturi să ajungă la linia de sosire.

A circulat odată o învățătură populară, care încă mai există în anumite cercuri, aceea că un creştin ar trebui „să nu acționeze, ci să-L lase pe Dumnezeu să o facă". Conform acestui principiu, viețuirea creştină este pur şi simplu o supunere pasivă în fața lui Dumnezeu, care va trăi viața pentru noi. Această doctrină se numeşte „chietism" şi a fost susținută de către Quakeri. Alți apărători ai unei astfel de învățături au fost, într-o oarecare măsură, şi adepții mişcării Keswick, Charles Finney şi Hannah Whitall Smith, în cartea ei *The Christian's Secret of a Happy Life* [Secretul creştinului pentru o viață fericită]. Pentru acei oameni sinceri, dar care s-au înşelat în această privință, predarea pasivă în fața lui Dumnezeu însemna o lipsă aproape totală a acțiunilor creştine.

Dimpotrivă, viața creştină cere un efort imens. În 1 Corinteni 9:24–27, Pavel compară viața creştină cu jocurile istmice, care se țineau, de fapt, în Corint, astfel că cititorii au înțeles imediat ceea ce el dorea să spună. Concurenții la jocuri trebuiau să se antreneze riguros timp de zece luni şi petreceau ultima lună de antrenament în Corint, unde, în fiecare zi, făceau exerciții fizice sub supraveghere în săli şi în arenele atletice.

Creştinul, prin urmare, nu este un *spectator* la jocuri, ci mai degrabă un *participant*. El nu trebuie să stea pe margine şi să mănânce floricele de porumb în timp ce îl priveşte pe Duhul Sfânt făcând toată lucrarea. Viața creştină este o viață de luptă, de dedicare şi de disciplină. Suntem într-un război. Iată de ce a scris Pavel în Efeseni 6:12–20 că un creştin trebuie să îmbrace toată armura lui Dumnezeu pentru a se pregăti de luptă. Fiecare dintre noi ar trebui să înceapă fiecare zi cu acest gând.

Vom continua din nou gândurile noastre de mâine prin studierea **premiului** pentru care trebuie să alergăm.

Versete de studiat: Ce trebuie să „urmăm" (*diōkō*), potrivit lui 1 Tesaloniceni 5:15? În 1 Timotei 6:11–12, ce implică „[a lupta] lupta cea bună a credinței" („luptă" este *diōkō*)?

Premiu [şi] cunună

brabeion [şi] *stephanos*

Vom privi încă o dată la minunata mărturie şi încurajare din Filipeni 3:14: „Alerg spre ţintă, pentru premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Isus." Noi trebuie să ne fixăm privirea pe cer şi să urmărim această ţintă; însă, Pavel mai adaugă ceva – noi urmărim un anumit **premiu**.

Premiu este *brabeion* (1017), iar semnificaţia lui este de neconfundat. În greaca clasică, el se referea la „premiul învingătorului", obţinut la jocurile istmice menţionate ieri. Printre lucruri ca banii, faima, mesele gratuite şi locurile din primul rând la spectacolele de teatru din Atena, concurenţii la jocuri luptau pentru o ghirlandă a victoriei făcută din frunze de măslin, dafin, iederă, pin sau flori. **Cunună** este grecescul *stephanos*, care, în greaca clasică se referea nu la o coroană regească, ci, mai degrabă la o cunună oferită la jocuri, pentru merite civice sau acte de curaj în război. O cunună din aur era acordată de către stat ca un semn de mare onoare.

Încurajarea lui Pavel, prin urmare, nu putea fi mai explicită: întocmai ca acei concurenţi care îşi dedicau tot timpul şi energia pentru dobândirea unor premii trecătoare, creştinii ar trebui să fie cu atât mai mult dedicaţi efortului spiritual.

Care sunt, deci, **premiul** şi **cununa** pentru care **alergăm noi înainte**? Există o anumită incertitudine aici. O părere este că există cinci cununi care vor fi oferite la tronul de judecată al lui Cristos (Rom. 14:12; 2 Cor. 5:10; *judecată* este grecescul *bema*, care desemna scaunul înalt pe care stătea judecătorul.) Cununa *care nu se poate veşteji* este pentru autodisciplină (1 Cor. 9:24–27); cununa de *bucurie* este pentru cel care L-a mărturisit cu credincioşie pe Cristos în evanghelizare (1 Tes. 2:19); cununa *neprihănirii* este pentru cei care aşteaptă venirea lui Cristos (2 Tim. 4:8); cununa *slavei* este pentru pastorii care au păstorit cu credincioşie turma lui Dumnezeu (1 Pet. 5:4; cf. Iac. 3:1); şi cununa *vieţii* este pentru cei care Îl iubesc pe Domnul (Iac. 1:12). Cele cinci recompense spirituale vor fi acordate pentru slujirea plină de credinţă adusă Domnului. Deşi nu sunt propriu-zis cununi, ele pot oferi celui care le primeşte o şi mai mare abilitate de a se bucura şi de a-L aprecia pe Cristos, tot ceea ce este El şi tot ceea ce a făcut El.

Un alt punct de vedere este acela că fiecare **cunună** este pur şi simplu „onoarea recunoaşterii prezenţei [acestor] calităţi în credincios, pentru veşnicie. Aşa că avem cununa care înseamnă viaţă, cununa care înseamnă glorie, [etc]"[147].

Indiferent care este premiul, acesta va fi unul glorios, dincolo de puterea noastră de înţelegere prezentă. Haideţi să alergăm înainte pentru acest premiu.

Versete de studiat: Citiţi Psalmii 103:4 şi Isaia 28:5, observând aceleaşi metafore ca în cazul cununilor menţionate în NT.

Întemnițat

desmios

În mai multe locuri, apostolul Pavel s-a numit pe sine însuși „întemnițat al lui Isus Hristos" (Ef. 3:1; cf. 4:1; 2 Tim. 1:8; Flm. 1, 9). **Întemnițat** este grecescul *desmios* (1198), care provine de la verbul *desmeō* (1196) „a lega"; prin urmare, sensul cuvântului este „unul care este legat". În tragediile antice ale literaturii greceşti, acest cuvânt se referea la cel care fusese în lanțuri sau în temniță. Faptele apostolilor 16:25–26 redă cum, în timp ce Pavel şi Sila se rugau şi cântau în temnița din Filipi, s-a produs brusc un cutremur, care a dus la ruperea lanțurilor de fier (*desmon*, 1199) şi la deschiderea uşilor. Poate că Pavel a avut acel incident în minte când le-a scris efesenilor că era un întemnițat.

Dar, deşi Pavel era cu siguranță întemnițat de Nero *din punct de vedere fizic*, ceea ce dorea el să spună era faptul că acea întemnițare fizică nu însemna nimic din punct de vedere *spiritual*. Iată care a fost atitudinea sa: „Eu nu sunt un întemnițat al lui Nero; nu sunt un întemnițat al Imperiului Roman; nu sunt un întemnițat al vreunei autorități pământeşti sau pentru că am încălcat legea romană." De ce avea Pavel această atitudine? *Pentru că el nu a considerat că omul are autoritatea supremă asupra vieții creştinului.* Da, omul poate face multe lucruri fizic, dar nu el are autoritatea supremă; nu el are ultimul cuvânt. Cine, atunci, deține autoritatea supremă?

Expresia în greacă clarifică atitudinea lui Pavel. Declarația sa este la cazul genitiv, indicând *cauza originară*. Sensul nu este doar acela de „întemnițat care *aparține* lui Cristos", ci, mai degrabă „un întemnițat *din cauza lui* Cristos"; nici Roma şi nici Nero nu îl întemnițaseră pe Pavel; Cristos îl întemnițase.

Prezența articolului hotărât, „întemnițat*ul* lui Isus Cristos" subliniază şi mai mult această idee. Evident, Pavel nu vrea să spună că el este „singurul întemnițat" sau „cel mai important întemnițat". Mai degrabă, el vrea să sublinieze caracterul acestei întemnițări, şi anume, *caracterul distinct şi unic de a fi un întemnițat al lui Cristos*. Nu exprima lipsa de speranță şi înfricoşarea unei întemnițări la Roma, ci siguranța şi pacea de a fi în prezența lui Dumnezeu şi în voia Lui.

De asemenea, Pavel adaugă faptul că el era „întemnițat al lui Cristos pentru Neamuri", adică, *pentru binele lor, spre avantajul lor*. De ce era acest lucru pentru binele lor? Întemnițarea lui era rezultatul direct al lui predicării sale (Fapte 21–22), dar era un motiv de bucurie pentru Pavel, deoarece cititorii săi din rândul Neamurilor se puteau bucura de cunoaşterea a ceea ce aveau în Cristos.

Versete de studiat: Citiți Faptele apostolilor 5:17–20 şi 12:1–19, observând cum Petru, Pavel şi alți slujitori ai lui Dumnezeu au fost închişi, dar cum Dumnezeu i-a eliberat.

A boteza (1)

baptizō

Puține subiecte creează mai multe controverse ca cel al botezului, dar aceste controverse sunt atât triste, cât şi inutile. Aşa cum este valabil pentru cele mai multe doctrine, cuvântul în sine clarifică semnificația. **A boteza** transliterează direct grecescul *baptizō* (907), care înseamnă „imersiune; a scufunda în apă". Verbul *baptō* (911) se referea inițial la cufundarea hainelor în vopsea sau la scoaterea apei prin scufundarea unui vas în apă.

Una dintre primele erezii căreia i-a căzut victimă Biserica a fost „regenerarea prin botez", ideea că botezul este o parte a mântuirii. Tertullian (cca 160–cca 220) a fost unul din primii părinți ai Bisericii care a susținut acest lucru, iar romano-catolicii au adoptat învățătura. Este incredibil, dar chiar şi unele biserici *protestante* susțin această idee, lucru care este extrem de contradictoriu, pentru că, de fapt, ar trebui să *protesteze* împotriva ei! Zacheu (Lc. 19:9), tâlharul de pe cruce (Lc. 23:42–43), noii credincioşi de la Rusalii (Fapte 2:41), Pavel (9:17–18) şi Corneliu (10:47), toți au fost declarați mântuiți *înainte* de botez. Mântuirea este numai prin **har**. Orice altă „evanghelie" *nu* este Evanghelia (Gal. 1:6–9).

Botezul a însemnat întotdeauna *identificare şi mărturie publică*. Evreii i-au dat şi ei această semnificație; un prozelit la iudaism trebuia să fie circumcis, să aducă jertfă şi să se boteze în prezența unui rabin pentru a se identifica cu iudaismul. Botezul lui Ioan Botezătorul a avut scopul de a-i identifica pe oameni cu mesajul său referitor la venirea lui Cristos. Botezul creştin, aşadar, este o identificare cu moartea, îngroparea şi învierea lui Cristos, şi o mărturie publică a faptului că Îl urmăm pe El. Chiar Domnul nostru S-a supus acestui ritual, ca o imagine a ceea ce Îl aştepta în viitor şi pentru a fi exemplul nostru (Mt. 3:13–17).

Există, de asemenea, controverse asupra modului de efectuare a botezului, dar a argumenta pentru stropire sau turnarea apei este un lucru inutil, dacă nu chiar absurd! *Baptizō* este foarte clar prin el însuşi. Cine ar încerca să vopsească o haină prin stropirea ei cu vopsea? Am citit despre un căpitan grec care, după ce vasul lui a fost bombardat, a trimis următorul mesaj SOS: *„Baptizō! Baptizō!"* (literal: „Mă scufund! Mă scufund!").[148] Este un fapt istoric că Biserica primară a practicat numai scufundarea şi că alte moduri de a face botezul nu au apărut până spre secolul al III-lea şi că nu s-au practicat pe scară largă până în secolul al XII-lea. Aceste moduri diferite de a vedea botezul pur şi simplu nu au niciun suport biblic.

Botezul prin scufundare este printre primii paşi ai supunerii în urmarea lui Cristos, lucru foarte clar în cartea Faptele apostolilor. Dacă nu ați făcut acest pas, vă încurajez să vorbiți cu pastorul dumneavoastră despre acest lucru.

Versete de studiat: Citiți Faptele apostolilor 2:22–47. Care a fost tema predicării lui Petru? Care a fost răspunsul dat de oameni? Câți oameni au fost mântuiți şi botezați?

A boteza (2)

baptizō

Pe lângă învățătura din NT despre „botezul în apă", pe care l-am studiat ieri, în NT ni se vorbeşte şi de un alt tip de botez. Din păcate, şi acest termen a provocat controverse inutile. Este vorba despre ceea ce Pavel numeşte în Efeseni 4:5 „un singur botez".

Deşi unii teologi cred că Pavel se referă aici la botezul în apă, pur şi simplu limbajul nu ne permite să credem aceasta. „Un singur botez" este *en baptisma*, adică, literalmente, „o singură punere în ceva". Dar o punere în ce? Nu în apă, de vreme ce contextul vorbeşte de „un singur trup" şi de „un singur Duh". Aici este vorba despre un singur botez, odată pentru totdeauna, botez care într-adevăr realizează ceva. Nu este *simbolic*; este *real*. Aceasta este exact ideea din 1 Corinteni 12:13: „Noi *toți*, în adevăr, am fost botezați [plasați, scufundați] de un singur Duh, ca să alcătuim un singur trup, fie Iudei, fie Greci, fie robi, fie slobozi; şi *toți* am fost adăpați dintr-un singur Duh (s.a.)."[149]

Care este ideea lui Pavel din cele două texte? **Unitatea** (vezi 2 mai), **legătura** (vezi 3 mai) şi unicitatea pe care *toți* credincioşii adevărați o au în Cristos.

. Dar cuvântul „botezat" din 1 Corinteni 12:13 este în greacă la diateza pasivă, timpul aorist indicativ, ceea ce ne arată clar că *asupra noastră s-a răsfrânt acțiunea lui Dumnezeu în trecut* (literal, „am fost botezați"). El ne-a aşezat în Trupul lui Cristos; noi nu facem nimic pentru a căuta acest „botez", pentru că nu este nimic de căutat; totul a fost deja făcut.

O astfel de învățătură poate duce la formarea unei „elite spirituale", adică împărțirea credincioşilor în două clase: cei care au „primit botezul" şi cei care nu l-au primit. Încă îmi amintesc de faptul că, în 1971, pe când eram încă student la colegiul biblic, am zburat cu avionul din Denver până în Indianapolis. Pe scaunul de lângă mine se afla un domn foarte plăcut, care, la un moment dat, m-a întrebat: „Ai fost botezat cu Duhul Sfânt?" Am răspuns: „Da, domnule, am fost. Am fost pus în Trupul lui Cristos." „Oh, nu", a răspuns el, „încă mai este ceva şi mă voi ruga să experimentezi acest lucru în curând". N-am uitat niciodată acest fapt, pentru că el ne-a plasat imediat în categorii separate. Din nou, aceasta este exact opusul a ceea ce accentuează Pavel, şi anume *unitatea tuturor credincioşilor în Cristos*.

Versete de studiat: Citiți 1 Corinteni 12:12–31, observând analogia lui Pavel cu privire la un trup unit. Observați mai ales de câte ori foloseşte Pavel cuvântul *toți*, fapt care indică o singură categorie de credincioşi în Corint (în ciuda faptului că toți erau foarte fireşti).

Limbi

glossa

Aşa cum am menţionat ieri, unii învăţători susţin că „botezul cu Duhul Sfânt" are drept rezultat vorbirea în **limbi**.

Limbi este grecescul *glossa* (1100), care iniţial a însemnat trei lucruri în greaca clasică: „limba oamenilor şi a animalelor, în sens fiziologic", apoi, la figurat, fie „facultatea de a vorbi, de a rosti şi, de asemenea, limba [şi] dialectul", şi, în cele din urmă, „o expresie lingvistică obscură care necesită explicare".[150]

La care dintre acestea se referă „darul spiritual" (vezi 15 februarie) al limbilor? Nu se referă cu siguranţă la organul fizic, deoarece Pavel subliniază faptul că există *„felurite* limbi" (1 Cor. 12:10). Nu se referă nici la unele „sunete neinteligibile", pentru că Pavel îi critică *sever* pe corinteni pentru utilizarea „limbilor necunoscute", adică rostirile extatice, pentru că nimeni nu le putea înţelege (14:2, 9, 11, 26). Toate darurile sunt pentru edificare, deci cum ar putea cineva să fie edificat dacă nu poate înţelege ce se spune?

De aceea, nu există niciun argument valabil împotriva faptului că aceste limbi reprezentau limbi cunoscute, pământeşti. Limbile din Faptele apostolilor 2:4–8 în mod clar nu erau extatice, ci, mai degrabă limbi pământeşti, căci „fiecare îi auzea vorbind în limba lui". Versetele 9–11 trec în revistă multe din regiunile de unde proveneau aceste limbi. Din moment ce mii de oameni din diferite zone s-au reunit pentru Sărbătoarea de Rusalii, este clar că Duhul Sfânt i-a învrednicit în mod supranatural pe unii oameni să vorbească într-o limbă pe care nu o învăţaseră mai înainte, astfel încât fiecare persoană prezentă acolo să poată auzi Evanghelia în propria limbă. A fost un dar absolut necesar în acele zile,

Versete de studiat: Citiţi 1 Corinteni 14:27–34. Puteţi observa cele şase principii pe care le dă Pavel pentru reglementarea vorbirii în limbi, principii care

"?[151]

Apostol

apostolos

La încheierea meditației de ieri, am scos în evidență observația lui Pavel că Cristos a dat **daruri spirituale** (vezi 15 februarie) credincioşilor de pe pământ.

Un astfel de „dar de slujire" era acela de **apostol**. Deşi puțini alți bărbați din NT au fost numiți „apostoli" fără a poseda, de fapt, calificările stricte de apostol (vezi versetele propuse pentru studiu), în fiecare context titlul pare unul onorific, pentru că fiecare este asociat cu Pavel şi pentru că fiecare a făcut *lucrarea* unui apostol, dar nu a deținut *funcția* de apostol. Mult prea mult s-a pus accentul pe acest sens neoficial al cuvântului *apostol*. Azi, unii spun că funcția încă există mai mult sau mai puțin într-un „sens general".

În primul rând, în „sens oficial", cea mai importantă condiție era că bărbatul trebuia să-L fi văzut pe Domnul Isus Cristos înviat. Pavel clarifică acest lucru în 1 Corinteni 9:1. Niciun om nu poate fi apostol decât dacă L-a văzut pe Domnul înviat.

În al doilea rând, un om trebuia să fi fost chemat şi însărcinat, în persoană, de Domnul Isus. Pavel este exemplul principal; de obicei, el îşi începea scrisorile sale descriindu-se pe sine ca „Pavel, chemat să fie apostol" (sau literal, „un apostol chemat"). Pavel a fost chemat, într-adevăr, şi însărcinat pe drumul spre Damasc. La fel ca şi ceilalți apostoli, el a fost, de asemenea, personal instruit de Domnul Isus (Gal. 1:16).

În al treilea rând, un apostol trebuia să fi primit o revelație specială de la Dumnezeu şi, prin urmare, să dețină autoritate absolută. Pavel a primit de la Dumnezeu revelație directă privitoare la taina Bisericii (Ef. 3:2–3). Acesta este motivul pentru care „apostolia" (adică, autoritatea apostolilor) a devenit testul suprem pentru canonizarea cărților din NT. O carte trebuia sau să fi fost scrisă de un apostol, sau să fie confirmată de învățătura unui apostol.

În al patrulea rând, un apostol trebuia să aibă puterea de a face minuni (Ev. 2:4). Apostolii au avut rolul de a pune temelia Bisericii (Ef. 2:20). Dumnezeu nu mai este preocupat acum de *temelie,* ci, mai degrabă, de *structură,* de zidirea continuă a Trupului lui Cristos.

Versete de studiat: Citiți următoarele exemple de oameni care au deținut titlul onorific de apostol, dar nu au fost oficial apostoli: Iacov (Gal. 1:19), Barnaba (Fapte 14:14), posibil, Sila şi Timotei (1 Tes. 2:6), şi, posibil, Apolo (1 Cor. 4:6, 9).

Profet

prophētēs

Cuvântul grecesc tradus prin **profet** (*prophētēs*, 4396) indică în mod clar o persoană care, pe lângă proclamarea adevărului deja revelat (implicat în Fapte 13:1), rosteşte, de asemenea, ceea ce Duhul Sfânt îl îndeamnă să spună *imediat*, adică vorbeşte sub directa inspiraţie a Duhului Sfânt.[152] În timp ce apostolul avea o lucrare mai extinsă, profetul se găsea într-o adunare locală. De asemenea, profetul era supus apostolului şi mesajul său era judecat de către apostol (1 Cor. 14:37).

Nu există niciun sens „neoficial" al cuvântului *prophētēs*, aşa cum susţin unii interpreţi. Repetăm, profetul vorbea *imediat*, inspirat de Duhul Sfânt.

Prin contrast, predicatorul/învăţătorul din zilele noastre vorbeşte pe baza studiului atent al Scripturii şi fiind iluminat de Duhul Sfânt.

Martyn Lloyd-Jones rezumă foarte bine această idee:

Încercaţi să vă imaginaţi cum ar fi dacă nu am avea aceste Epistole ale NT, ci numai VT. Aceasta era situaţia Bisericii primare. Adevărul era răspândit în primul rând prin învăţătura şi predicarea apostolilor, iar acestea erau completate de învăţătura profeţilor, cărora le fusese împărtăşit adevărul şi, de asemenea, abilitatea de a-l rosti cu claritate şi putere prin lucrarea şi autoritatea Duhului.

De aceea, în epistolele pastorale scrise într-o etapă mai târzie din istoria Bisericii, când lucrurile s-au stabilizat şi s-au fixat, nu există nicio menţiune referitoare la profeţi.

, iar chemarea era acum ca învăţătorii, pastorii şi alţii, să expună Scripturile şi să transmită cunoaşterea adevărului.[153]

Iată unde ne aflăm azi. ,

Versete de studiat: Citiţi Exodul 7:1–2; 2 Petru 1:20,21; şi 1 Corinteni 14:32, observând modul în care profetul a vorbit numai ceea ce Dumnezeu i-a revelat, în timp ce el şi-a păstrat starea de conştiinţă a minţii.

Evanghelist

euangelistēs

Ce este un **evanghelist**? Am auzit de nenumărate ori acest termen în ultimul secol, de la D. L. Moody până la Billy Graham. Dar ce anume înseamnă el? Deşi sensul exact al termenului *evanghelist* nu este uşor de stabilit, îl putem deduce din contextul în care acesta apare în NT.

Grecescul *euangelistēs* (2099), „unul care proclamă o veste bună", şi contextele în care apare, par să indice faptul că această proclamare avea loc în locuri în care Evanghelia fusese necunoscută înainte. În afară de Efeseni 4:11, acesta mai apare în alte două locuri. În primul rând, Filip este numit evanghelist în Faptele apostolilor 21:8. Puțin mai devreme (8:5) ni se spune: „Filip s-a coborât în cetatea Samariei, şi le-a propovăduit pe Hristos", ceea ce este exact lucrarea unui evanghelist. Mai departe în acel text citim, de asemenea, despre Filip care a vorbit cu famenul etiopian. Cea de-a doua apariție se găseşte în 2 Timotei 4:5, unde Pavel îi spune lui Timotei să „facă lucrarea unui evanghelist", adică să proclame Vestea Bună.

Deci, ca şi apostolul, evanghelistul călătorea proclamând Evanghelia.

154

Ce poziție şi ce responsabilitate! Acest lucru nu trebuie confundat cu ceea ce azi este adesea denumit „evanghelist". A echivala poziția din NT cu ceea ce un scriitor numeşte „predicatorul «de treziri» modern, care poartă numele de [evanghelist] şi care este foarte puțin recunoscut în NT"[155], înseamnă a insulta textul biblic. Azi, acesta este adesea un tip cu şase costume şi o duzină de predici, care se duce peste tot în țară şi predică. Deşi predicarea Evangheliei este, cu siguranță, de o importanță capitală, evanghelistul *biblic* făcea mult mai mult. El îi învăța pe oameni din Cuvânt şi îi înrădăcina în credință, pentru o perioadă de timp. De asemenea, din necesitate, fonda o biserică locală, pentru că acolo era locul în care trebuia să se găsească noul credincios. După ce făcea aceasta, pleca mai departe, lăsând în locul lui

Această imagine a plantării de biserici, este, de fapt, modelul biblic ideal pentru „misiuni". În timp ce „misiunile" de azi sunt definite ca o plecare într-un alt loc ca să facem orice dorim, şi obținerea de sprijin financiar pentru aceasta, misiunile din NT implică plantarea de biserici. Acesta este modul în care lucra apostolul Pavel şi aşa ar trebui să lucrăm şi noi.

Versete de studiat: Citiți Faptele apostolilor 18:18–19:10. În timp ce o biserică tânără se întâlnea în casa lui Acuila şi a Priscilei (1 Cor. 16:19), Pavel a petrecut timp de trei ani (Fapte 20:31) pentru a pune bazele acelei biserici.

Pastor-învățător (1)

pomenas kai didaskalous

Cuvântul **pastor** (latină *pēstor*) este traducerea lui *poimēn* (4166), „păstor". Inițial, el se referea la un cioban care păzea și îngrijea oile. Metaforic, el denota un lider, un conducător sau un comandant. Platon, de exemplu, compara „conducătorii orașului-stat cu păstorii, care aveau grijă de turma lor".[156] Această semnificație a fost transmisă și în NT; un pastor este un om care îngrijește și hrănește turma.

Învățător este *didaskalos* (1320), un învățător sau îndrumător, și se referă la „toți cei implicați în mod regulat în împărțirea sistematică de cunoștințe sau abilități tehnice: învățătorul de școală primară, îndrumătorul particular, filosoful și conducătorul unei trupe de teatru, care trebuie să conducă repetiții de poezie pentru spectacolele publice". De asemenea, în NT, „oamenii care dețineau această funcție aveau sarcina de a explica credința creștină altora și de a asigura o prezentare creștină a VT"[157]. Deci, învățătorul creștin este cel care răspândește sistematic adevărul divin și cunoștințele practice bazate pe Cuvântul lui Dumnezeu.

Însă cheia pentru a înțelege ambii termeni este faptul că *ei se referă la aceeași funcție*; ei nu trebuie separați. Potrivit unei reguli a gramaticii grecești[158], „pastori și învățători" (*pomenas kai didaskalous*, Ef. 4:11) se referă literalmente la „pastori-învățători". Este vorba despre un singur termen care cuprinde două funcții, îndeplinite de un singur om. Teologul și comentatorul Charles Hodge rezumă foarte bine această funcție și citează un exemplu istoric al celor care au deviat de la modelul biblic:

> Conform unei interpretări, avem aici două funcții distincte: cea de pastor și cea de învățător, dar nu există nicio dovadă în Scriptură că existau anumiți oameni autorizați să dea învățătură, dar neautorizați să mustre. Acest lucru este aproape imposibil. O funcție o include pe cealaltă. Omul care transmite îndatoririle creștine și bazele acesteia, în același timp mustră și îndeamnă. Din cauza acestei nefirești interpretări, Îndrumătorul liturgic de la Westminster a făcut din *învățători* o categorie distinctă de slujitori în Biserică. Puritanii din Noua Anglie s-au străduit să pună teoria în practică și au numit *doctori* [sau „lectori"], care sunt diferiți de predicatori. Dar încercarea s-a dovedit a fi un eșec. Cele două funcții nu pot fi separate. Întreaga teorie se bazează pe o falsă interpretare a Scripturii. *Pastorii și învățătorii*, prin urmare, așa cum sunt de acord majoritatea comentatorilor moderni, trebuie considerați ca referindu-se la o singură funcție cu două aspecte, adică oameni care îndeplineau în același timp slujba de călăuzire și de instruire a poporului.[159]

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând analogia pastorului și oilor, pe care se bazează conceptul de pastor: Marcu 6:34; Ioan 10:2–3, 12–16.

Pastor-învăţător (2)

pomenas kai didaskalous

În încheierea studiului nostru despre **pastorul-învăţător**, putem afirma că metafora „păstorului" (*poimēn*, 4166) sugerează faptul că el împlineşte *toate* nevoile oilor sale: de îngrijire, hrănire, protecţie, instruire, etc. A împărţi „păstorii" şi „învăţătorii" în două categorii distincte distruge întreaga imagine. Pentru cititorii din vremea lui Pavel, această unitate era foarte clară. Ideea unui păstor care să pască oile şi a altuia care să aibă grijă de nevoile lor era cu totul străină de ei, pentru că păstorul era cel care le făcea pe amândouă.

Cu toate acestea, de departe cea mai importantă funcţie a pastorului-învăţător este aceea că el hrăneşte turma lui Dumnezeu. Nimic nu este mai important sau chiar egal ca importanţă. Spre deosebire de zilele noastre, Pavel a accentuat acest lucru în repetate rânduri în epistolele sale pastorale. O scurtă privire la statisticile referitoare la aceste epistole arată cât de importantă este hrănirea spirituală.

În căutarea diferitor termeni înrudiţi, iată ce descoperim în KJV: *a da învăţătură* (de nouă ori); *învăţătură* (de două ori); *a predica* (o dată); *predicare* (de două ori); *a vorbi* (de trei ori); *a îndemna* (de şapte ori); *doctrină* (de şaisprezece ori); *a mustra* (de cinci ori); *a pedepsi* (o dată).[160] În total, este vorba de cel puţin *patruzeci şi şase* de referiri la lucrarea de învăţare şi predicare a pastorului-învăţător (numit şi „episcop" şi „bătrân"). Mai există vreo îndoială? Mai are rost să fie pus azi sub semnul întrebării acest lucru?

Totuşi, mulţi cred că alte lucruri sunt mai importante. „Pastorul" din zilele noastre, sau cum vreţi să-l numiţi, este privit ca un parţial administrator, manager, filantrop, şi chiar ca o persoană menită să amuze credincioşii. El este de aşteptat să fie, şi chiar îşi doreşte să fie, „multi-dezvoltat", adică să poată purta multe pălării, ca de exemplu: om de afaceri, persoană mediatizată, psiholog şi filosof. Deşi nu există un singur cuvânt din Scriptură care să sugereze măcar aceste alte aşa-numite calităţi necesare unui pastor, menţionate mai sus, Biblia specifică în mod clar că el *trebuie* să fie, de la început până la sfârşit, un *învăţător*. Dacă el nu este un învăţător, dacă nu poate transmite în mod clar adevărul lui Dumnezeu, nu are ce să caute în lucrare (1 Tim. 3:2).

Dacă sunteţi pastor, cea mai mare provocare este de **a predica** Cuvântul cu credincioşie (vezi 17–18 mai) şi de a da învăţătură din lucrurile adânci ale Cuvântului lui Dumnezeu. Dacă sunteţi laic, provocarea voastră este aceea de a vă supune predicării adevărului.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând accentul lui Pavel pe îndatorirea păstorului de a da învăţătură: 1 Timotei 4:6, 11–13, 16; 5:17; 2 Timotei 2:24; 4:1–2; Tit 2:1.

Prezbiter

presbuteros

Termenul din NT, **presbiter**, are, de fapt, are origini evreieşti. Cuvântul ebraic este *zaqen* (2205H) şi era folosit pentru a se referi la liderii din Israel, ca de exemplu cei şaptezeci de lideri de seminţii care l-au asistat pe Moise (Num. 11:16; Deut. 27:1). NT foloseşte grecescul *presbuteros* (4245, de unde derivă şi termenul *prezbiterian*), care înseamnă „cineva care e avansat în vârstă sau ajuns la vârsta matură". Cât de bătrâni erau nu ştim cu exactitate, dar accentul principal în Israel şi în biserica primară era pe *maturitate*. Acest cuvânt era singurul termen ebraic care nu avea nicio conotaţie referitoare la monarhie sau la preoţie. Deci, de vreme ce Biserica primară a fost evreiască, era normal ca acest concept să fie adoptat.

Termenul **prezbiter** se referă la bărbatul însuşi, la persoana sa, deci, la *caracterul* lui ca persoană matură. Acest termen nu are nimic de-a face cu responsabilităţile şi cu atribuţiile sale, ci, mai degrabă, cu caracterul lui, cu faptul că el este calificat să conducă pentru că este un om matur din punct de vedere spiritual. Termenul este utilizat aproximativ de optsprezece ori în Faptele apostolilor şi în epistole pentru a se referi la liderii din Biserică.

Deşi există o opinie populară în ziua de azi conform căreia există două categorii de prezbiteri, unii care conduc şi alţii care dau învăţătură, Scriptura pur şi simplu nu susţine această dihotomie. Unii îşi bazează acest punct de vedere pe 1 Timotei 5:17: „Prezbiterii care cârmuiesc bine, să fie învredniciţi de îndoită cinste, mai ales cei ce se ostenesc cu propovăduirea şi cu învăţătura pe care o dau altora." Dar, aşa cum observa cărturarul M. R. Vincent: „Pasajul nu sprijină deloc teoria reformată a celor două categorii de prezbiteri – cei care conduc şi cei care dau învăţătură. O onoare specială este atribuită celor care deţin calificări pentru a le face pe amândouă."[161]

Puritanul Matthew Henry, care a fost mai aproape de Reformă decât suntem noi azi, confirmă acest lucru: „Unii [referindu-se la reformatori] şi-au imaginat că prin «prezbiteri care cârmuiesc bine» apostolul a vrut să spună prezbiteri laici, care erau implicaţi în conducere, dar nu în darea de învăţătură... dar, aşa cum am afirmat mai devreme, în Biserica primară nu exista un prezbiter cu rolul de a predica şi altul cu rolul de a conduce, ci conducerea şi învăţătura erau atribuţiile aceleiaşi persoane, numai că unii lucrau mai mult în cuvânt şi doctrină decât alţii."[162]

Aşa cum vom observa mâine, de vreme ce **prezbiterul, episcopul** şi **pastorul** se referă la aceeaşi persoană, aceasta are mai multe responsabilităţi şi, deci, are nevoie de rugăciune şi încurajare de la cei pe care-i conduce.

Versete de studiat: Citiţi Faptele apostolilor 20:13–31, observând îndatoririle serioase ale prezbiterilor.

Episcop

episkopos

Termenul **episcop** este, în zile noastre, încărcat de o mulțime de ornamente ecleziastice. Însă, în NT, acest termen (pe care îl regăsim, de exemplu, în lista de calități care califică un creștin pentru conducere, din 1 Tim. 3:1–7) se referă la aceeași persoană ca și **pastorul** și **prezbiterul**.

Episkopos (1985, de aici, *episcopal*) înseamnă „supraveghetor, paznic". Rădăcinile sale se regăsesc în cultura greacă. Împărații obișnuiau să numească episcopi pentru a supraveghea orașele cucerite sau pe nou create. E posibil ca acest termen să aibă rădăcini și în cadrul comunității Qumran a evreilor esenieni. Esenienii predicau, dădeau învățătură, conduceau, purtau de grijă și exercitau autoritatea, aplicau disciplina. În orice caz, ideea este, în principiu, aceeași.

Deși disputa privind aceste trei „funcții" a durat secole întregi, nu există absolut niciun fel de îndoială că, din punct de vedere biblic, pastorul, prezbiterul și episcopul se referă la aceeași persoană. Aceasta nu e deloc o declarație îngustă, dogmatică, ci mai degrabă un fapt istoric care nu poate fi contestat.

Cel mai bun exemplu este cel al Ieronim (secolul al IV-lea), care a fost unul dintre cei mai mari erudiți în limbile biblice din primele secole ale Bisericii. El afirmă cu curaj și împotriva tuturor tradițiilor din zilele sale că episcopii și prezbiterii erau inițial unii și aceiași: „Prezbiterul [bătrânul] și episcopul sunt una și aceeași persoană... bisericile erau conduse de un consiliu comun al [prezbiterilor]... În cazul în care se presupune că aceasta este doar opinia noastră și nu există suport biblic că episcopul și [prezbiterul] sunt una și aceeași persoană... examinați din nou cuvintele pe care le-a adresat apostolul Filipenilor [1:1, unde Pavel își adresează epistola episcopilor și diaconilor]. Filipi nu era decât un oraș în Macedonia, și, desigur, într-un oraș nu ar fi putut fi numeroși episcopi. Dar pur și simplu, aceleași persoane erau numite, în același timp, fie episcopi, fie [prezbiteri]."[163] Câțiva dintre primii părinți ai Bisericii au aceeași părere.

Însă, ceea ce s-a întâmplat a fost că liderii Bisericii au deviat în mod deliberat de la adevărul biblic și, în final, au format o ierarhie clericală care continuă până azi, chiar și în multe denominațiuni protestante și chiar unele evanghelice. Devastarea rezultată e incalculabilă.

Imaginea biblică este că termenul **prezbiter** (bătrân) se referă la *caracterul* omului, **episcop** se referă la *poziția* lui ca lider, adică un conducător și supraveghetor, iar **pastor** se referă la *îndatorirea* sa de a hrăni poporul lui Dumnezeu (Fapte 20:28).

Versete de studiat: Observați în 1 Timotei 3:1–7 și Tit 1:5–9 calificările pe care trebuie să le aibă un creștin pentru a fi pastor (prezbiter și episcop). Observați că Tit 1:5 vorbește de numirea prezbiterilor, v. 7 îi numește pe aceiași oameni episcopi, iar v. 9 vorbește despre însărcinarea acestui om, și anume de a da învățătură (cf. 1 Pt. 5:1–4).

Libertate (1)

eleutheria

Un binecunoscut realizator al unui talk-show de radio își închide programul în fiecare zi cu fraza: „America este cea mai mare națiune de pe pământul verde al lui Dumnezeu." Suntem de acord cu el, bineînțeles. Nicio altă națiune nu a cunoscut vreodată libertățile de care ne bucurăm noi în America, și nicio națiune nu a avut o istorie și o moștenire egală cu ea. Până în ziua de azi, în fiecare an, americanii sărbătoresc independența lor față de un invadator nedrept, Anglia secolului al XVIII-lea.

Creștinul, cu toate acestea, cunoaște o **libertate** care este, de departe, superioară chiar și cetățeniei americane. Grecescul *eleutheria* (1657) înseamnă libertate și independență. În greaca clasică, el avea în primul rând un sens politic, fiind aplicat unui „cetățean cu drepturi depline în *polis*, orașul-stat, în contrast cu sclavul care nu se bucura de drepturile depline de cetățean." Cetățenii aveau dreptul la libera exprimare, puteau participa la dezbateri publice pe probleme civice și își controlau propriile afaceri.[164]

Prin contrast, *eleutheria* din NT nu se referă niciodată la libertatea politică. Deși evreii așteptau un Mesia care să îi elibereze de sub stăpânirea Imperiului Roman (chiar dacă VT nu a susținut niciodată acest lucru despre Mesia), Isus nu a fost un eliberator politic sau un „revoluționar", așa cum L-au numit unii învățători. Totuși, NT ilustrează ideea de libertate, în contrast cu sclavia.

Este exact ceea ce a făcut Cristos pentru credincios – El „ne-a eliberat [*eleutheria*]" (Gal. 5:1). În primul și cel mai important rând, El a „ne-a eliberat din legea păcatului și a morții" (Rom. 8:2). Deși ne aflam în robia păcatului și eram prizonieri ai morții, Cristos ne-a eliberat odată cu moartea, îngroparea și învierea Sa.

O altă modalitate prin care ne-a eliberat Cristos a fost prin faptul că ne-a dat independență față de **Legea** VT (vezi 9 decembrie). Contextul din Galateni 5:1 se referă la învățătura unei secte numite iudaizatorii (vezi 24 noiembrie, 8 decembrie), care afirma că, pentru a fi mântuit, omul avea nevoie nu numai de credință, ci trebuia să se și supună Legii. În Galateni 3:1–3, el îi numește nechibzuiți, pentru că, deși fuseseră mântuiți prin har, acum trăiau în „legalism" (vezi 8 martie).

Ce bucurie și pace să știm că suntem cu adevărat liberi în Cristos! Vom continua aceste gânduri mâine.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând din nou libertatea pe care o avem în Cristos: Romani 8:20–21; 2 Corinteni 3:17; Iacov 1:25; 2:12.

Libertate (2)

eleutheria

Ieri ne-am bucurat de **libertatea** pe care o avem în Cristos, libertatea pe care El ne-a oferit-o față de păcat, moarte și legalism. Cu toate acestea, libertatea are o limită. Libertatea nu este un sinonim pentru *libertinaj*. Învățătura care afirmă: „Pentru că sunt un creștin, pot trăi în orice mod doresc eu" nu este biblică. Libertatea creștină nu înseamnă „antinomianism" (fără lege).

Petru, de exemplu, a scris că, deși suntem „liberi" (*eleutheria*, 1657), nu trebuie să folosim această „slobozenie drept o haină a răutății, ci ca niște robi ai lui Dumnezeu" (1 Pet. 2:16). Cu alte cuvinte, noi nu trebuie să ne folosim libertatea drept mască pentru imoralitate.

Deși Pavel nu folosește *eleutheria* în mod specific, el totuși se ocupă de acest principiu în detaliu, în prima sa epistolă către Corinteni. Textul din 1 Corinteni 8:4–13 relatează cum unii creștini mai slabi din biserică au fost scandalizați când alți creștini au mâncat din carnea care fusese jertfită idolilor. Înțelegând că acești idoli nu existau și că ei nu luau parte în niciun fel la închinarea la idoli, creștinii mai puternici nu au văzut nimic greșit în a mânca din ea; carnea era, pur și simplu, carne.

Alți creștini, care ieșiseră din rândurile unui astfel de cult păgân, erau încă sensibili la asocierea dintre această carne și închinarea la idoli. Văzându-i pe alți creștini mâncând, ei s-au poticnit și s-au simțit ispitiți să cadă înapoi în păcat. Cuvântul tradus prin *a păcătui* din versetul 13 este *skandalizō* (4624, de unde provine și *a scandaliza*), și înseamnă a face pe cineva să se împiedice și să cadă. Pavel spune, de asemenea, că o astfel de situație a fost o „piatră de poticnire" (v. 9); cuvântul este grecescul *proskomma* (4348), un obstacol în calea cuiva, care îl face să se împiedice și să cadă.

Ce a spus, deci, Pavel creștinilor mai puternici? El nu le-a spus: „Nu-i nimic, mâncați în continuare acea carne; creștinii mai slabi trebuie să mai crească". Dimpotrivă, el a spus: „Luați seama însă ca nu cumva această slobozenie a voastră să ajungă o piatră de poticnire pentru cei slabi [...] Dacă o mâncare face pe fratele meu să păcătuiască, nu voi mânca niciodată carne, ca să nu fac pe fratele meu să păcătuiască" (v. 9, 13).

Provocarea pentru fiecare dintre noi este să înțelegem că nu este nimic în lumea aceasta pentru care să se merite să facem ca un alt frate sau soră în Cristos să se poticnească. Chiar dacă nu este nimic păcătos referitor la o anumită practică, ar trebui să fim dispuși să renunțăm la ea, dacă știm că aceasta ar face ca un alt credincios să se poticnească și să cadă.

Versete de studiat: Citiți învățătura Domnului cu privire la această problemă în Matei 18:6–14. Cât de gravă era pentru El scandalizarea unui credincios mai slab?

Desăvârşire

katartismos

După enumerarea „darurilor pentru slujire" în biserica din Efeseni 4:11, Pavel continuă în versetul 12 afirmând motivul pentru care Dumnezeu ni le-a dat: „Pentru desăvârşirea sfinţilor." **Desăvârşire** este grecescul *katartismos* (2677) şi apare numai aici în NT. Rădăcina *artismos* vine de la cuvântul înrudit *artios* (739, de aici provine şi *artist*) şi înseamnă potrivit, complet, capabil, sănătos. Cu prefixul de intensificare *kata* (2596), „conform", sensul cuvântului *katartismos* este foarte instructiv: „a pune în ordine, a restaura, a furniza, a pregăti, a echipa"[165].

În greaca veche, forma verbală (*katartizō*, 2675) era utilizată în sens medical pentru a se referi la fixarea la loc a unui os rupt sau la punerea unei încheieturi la loc. El a fost, de asemenea, utilizat în politică în situaţia unirii unor facţiuni opuse, astfel încât guvernul să poată rămâne la putere. Un exemplu de folosire a verbului în NT, care apare de treisprezece ori, este cu referire la repararea unor plase de pescuit (Mt. 4:21; Mc. 1:19).

Era, prin urmare, responsabilitatea **apostolului** şi **profetului**, şi este azi responsabilitatea **evanghelistului** şi a **pastorului-învăţător**, să pună în ordine, să restaureze, să pregătească şi să echipeze **sfinţii** (vezi 9 ianuarie). În multe cercuri creştine, acest lucru a fost schimbat cu totul. Azi, mulţi cred: „Slujba pastorului este de a «câştiga suflete» şi de a zidi biserica; el ar trebui să petreacă cea mai mare parte a timpului său evanghelizând oamenii, bătând la uşi, şi slujind oamenii în multe alte feluri." Dar NT nu ne spune acest lucru. Mulţi recurg la sintagma „din casă în casă" (Fapte 2:46; 20:20) pentru a învăţa acest lucru, dar, în fiecare caz, contextul indică cu claritate că este vorba despre a da învăţătură *credincioşilor*. Vechii pastori scoţieni, de fapt, înţeleseseră bine ideea, căci ei mergeau din casă în casă pentru a face catehizare. Şi ei au avut, astfel, o congregaţie educată.

NT ne spune cu claritate că îndatorirea păstorului este de a instrui credincioşii, care, apoi, pleacă pentru a evangheliza. Analogia păstor/oi este clară. Păstorul hrăneşte oile astfel încât acestea să fie sănătoase şi capabile a se reproduce. Într-adevăr, prima preocupare a pastorului trebuie să fie pentru locurile ocupate din biserică, nu pentru cele goale. Cum face pastorul aceste lucruri? Dând învăţătură din Cuvântul lui Dumnezeu. Azi, mulţi încearcă să o facă prin intermediul programelor, a clipurilor promoţionale şi a strategiilor de marketing. Dar, când oamenii lui Dumnezeu eşuează în slujba lor, nu este din cauza *programelor* slabe, ci din cauza *învăţăturii* slabe.

Versete de studiat: Citiţi Faptele apostolilor 2:41–47 şi 20:16–20, observând învăţătura şi părtăşia care caracteriza Biserica primară.

Martor

martus

În Efeseni 4:12, Pavel declară că slujitoriidin Biserică trebuie să-i instruiască pe creştini „în vederea lucrării de slujire". Dar ce este, mai exact, lucrarea de slujire? Faptele apostolilor 1:8 este cel mai important verset pentru evanghelizare, versetul care vorbeşte despre însărcinarea dată fiecărui credincios: „Ci voi veți primi o putere, când Se va pogorî Duhul Sfânt peste voi, şi-Mi veți fi martori [...]." Aceasta este „Marea Trimitere" (cf. Mt. 28:19–20).

Grecescul *martus* (3144, de unde provine şi termenul *martir*) era folosit, la origine, în domeniul juridic, la fel ca şi azi. Martorul este cel care depune o mărturie solemnă cu privire la ceea ce ştie şi oferă dovezi. Creştinul, prin urmare, este o persoană care mărturiseşte despre Cristos şi oferă dovezi prin modul său de viață. Deci, nu este vorba doar de faptul că Îl mărturisim pe Cristos cu *buzele* noastre, ci şi de ceea ce facem prin *viața* noastră. Lucrarea de evanghelizare a bisericii locale nu se face atât prin „programe de evanghelizare" sau „campanii de evanghelizare", ci este făcută de credincioşii individuali, care îndeplinesc această misiune.

Pentru a ilustra această idee, vedem azi şcoli publice cu investiții de milioane de dolari, cu imense săli de sport, piscine olimpice, laboratoare ultradotate, laboratoare de informatică cu tehnologie de ultimă oră şi programe atletice ultra-competitive. Miliarde de dolari sunt investite în învățământul public, dar studiile arată că, în ceea ce priveşte calitatea, nivelul educației continuă să scadă. De ce? Pentru ca am uitat ce este educația. Un înțelept anonim a spus: „Şcoala este un ca un buştean, la un capăt stă profesorul iar la celălalt stă studentul".

În mod asemănător, evanghelizarea nu depinde de o clădire de milioane de dolari, de ultima tehnică în marketing sau de vreo formulă magică pe care o rostim pentru a manipula pe cineva să „creadă în Isus". Evanghelizarea biblică (*euaggelion*, 2088, vezi 5 februarie) înseamnă ca *o persoană* să spună *altei persoane* despre *unica* Persoană.

Care este, deci, scopul bisericii locale în această privință? Biserica locală este locul de instruire. Biserica locală este locul în care creştinii trebuie să fie instruiți pentru a fi echipați pentru slujire, pentru a fi martori eficienți. Aceasta ne provoacă pe fiecare dintre noi să fim martorii pe care Dumnezeu şi-i doreşte, iar pe noi, păstorii, ne provoacă să echipăm în mod corespunzător.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând caracteristica evanghelizării personale: unu la unu. Ioan 4:5–14; Faptele apostolilor 8:26–35.

Diacon

diakonos

NT menționează o altă funcție din slujirea (administrarea) bisericii, **diaconul**. Grecescul *diakonos* (1249) este folosit pentru a descrie o funcție în biserică numită „diacon" (Flp. 1:1; 1 Tim. 3:8–13). Un „diacon" este cel care se ocupă de lucrurile materiale în biserică, prin urmare, eliberând pastorul de această responsabilitate, astfel încât acesta să se poată dedica lucrării de slujire cu Cuvântul.

În ciuda a ceea ce pare a fi o evidentă trimitere la diaconi în Faptele apostolilor 6:1–6, există câțiva învățători care, dintr-un motiv ciudat, fac o problemă din acest lucru și îl neagă, dar acesta este în mod clar primul exemplu de diaconi. De fapt, sensul de bază al „slujirii la mese" este corect în text. Aceasta stabilește un precedent perfect a ceea ce face diaconul – el are grijă de lucrurile materiale.

O minoritate argumentează: „Textul nu îi numește nicăieri diaconi", dar noi nu trebuie fim de acord. În timp ce substantivul **diacon** nu este folosit pentru cei șapte oameni numiți pentru a sluji, verbul *diakoneō* (1247, a sluji prin servirea la masă) este folosit de două ori în versetul 1, iar infinitivul *diakonia* (1248) este utilizat în versetul 2, ambele provenind din aceeași rădăcină. Deci, de ce nu folosește Luca substantivul aici? Fără îndoială, pentru că Biserica este încă în fază incipientă și funcția nu a fost încă definită sistematic.

Unii susțin în continuare: „Cartea Faptele apostolilor nu utilizează nicăieri termenul *diakonos* (diacon), ceea ce pare ciudat, dacă un grup de diaconi a fost inițiat în Faptele apostolilor 6. Prezbiterii sunt menționați de mai multe ori în Faptele apostolilor (cf. 11:30; 14:23; 15:2, 4, 6, 22–23; 16:4; 20:17), făcând această omisiune a oricărei referințe la diaconi și mai semnificativă." Dar acesta este un argument din tăcere, care este întotdeauna slab și, adesea, chiar periculos. Doar pentru că o funcție nu este *numită*, nu înseamnă că ea nu *există*. Epistolele zidesc apoi pe ceea ce e în cartea Faptelor, iar funcția de diacon, care este *numită* în epistole pare să fie în mod clar înrădăcinată în acea instanță timpurie din Faptele apostolilor 6. Aceasta este poziția consecventă a majorității comentatorilor și este concluzia naturală a unei interpretări simple, normale.

Aplicația este provocatoare. Dacă sunteți un diacon sau vă gândiți să deveniți unul, Dumnezeu vă pretinde un standard foarte înalt. Dacă nu sunteți un diacon, rugați-vă pentru cei care sunt.

Versete de studiat: Citiți calificările pentru diaconi din 1 Timotei 3:8–13, observând standardul înalt la care sunt chemați astfel de oameni.

Piatra din capul unghiului

akrogoniaios

În Efeseni 2:20 Pavel aseamănă Biserica cu o clădire. În timp ce în construcțiile moderne ne gândim la fundație ca fiind cea mai importantă parte a unei clădiri, Pavel ne explică tehnica antică de construcție a **pietrei din capul unghiului**. În timp ce **apostolul** (vezi 27 iunie) și **profetul** (vezi 28 iunie) sunt temelia bisericii, Domnul Isus este Piatra din capul unghiului.

Akrogoniaios (204) este un cuvânt compus din *akron* (206), „vârf", și *gōnia* (1137), „unghi sau colț". Așa cum ne explică un comentator, sensul literal este „la vârful unghiului" și se referă la „piatra pusă la colțul unui zid pentru ca unghiul exterior să devină important".[166] Această piatră era punctul de plecare pentru orice măsurare făcută în clădire. Ea reglementa fiecare linie și fiecare unghi. Ea nu oferea mai mult sprijin pentru structură decât altă piatră; întreaga ei valoare era în unghiul său exterior.

Acest termen se poate regăsi în imagistica VT. Termenul *piatra din capul unghiului* a fost timp de secole o metaforă profetică pentru Mesia. Isaia, de exemplu, a afirmat: „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: «Iată, pun ca temelie în Sion o piatră, o piatră încercată, o piatră de preț, piatră din capul unghiului clădirii, temelie puternică; cel ce o va lua ca sprijin, nu se va grăbi să fugă»" (Is. 28:16).

Poate chiar mai important este Psalmii 118:22: „Piatra, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului clădirii." Întregul psalm, de fapt, este mesianic și este cel mai citat psalm în NT. Versetul 22 declară că piatra pe care evreii o vor respinge va fi însăși piatra pe care Dumnezeu o va folosi pentru a-Și zidi întreaga lucrare.

Aceasta este imaginea despre Cristos descrisă de Pavel. În toate privințele, El a fost piatra perfectă din capul unghiului – puternică, perfectă în caracter și exactă în măsurători. Noi, prin urmare, trebuie să ne conformăm Lui în fiecare detaliu, căci și noi facem parte din clădire. Ce se întâmplă dacă nu ne conformăm Pietrei din capul unghiului? Ce se întâmplă dacă nu ne măsurăm după acest standard? Ce se întâmplă dacă poziționarea noastră nu este în conformitate cu acest reper absolut? Gândiți-vă la cât de ușor de observat este vopseaua care se cojește pe o casă sau cât de urât se vede cărămida sau piatra incorect puse. *Orice defect de această natură, ori slăbește construcția, ori, cel puțin, urâțește clădirea.* În mod asemănător, noi trebuie să ne conformăm lui Cristos pentru a nu slăbi rezistența clădirii sau a o sluți.

Vom continua să studiem metafora lui Pavel în următoarele câteva zile.

Versete de studiat: Comparați următoarele versete cu sursa lor din Psalmul 118: Matei 21:9, 42; 23:39; Marcu 11:9, 10; 12:10, 11; Luca 13:35; 19:38; 20:17; Ioan 12:13; Faptele apostolilor 4:11; Evrei 13:6; 1 Petru 2:7.

Bine închegat

sunarmologeō

Pavel continuă metafora referitoare la construcție în Efeseni 2:21: „În El toată clădirea, bine închegată, creşte ca să fie un Templu sfânt în Domnul." Aşa cum cunoaşte orice meşter, există ceva uimitor într-un proces de construcție, în a lua mai multe părți mici, de diferite forme şi dimensiuni, diferite materiale, şi a face ca ele să se potrivească pas cu pas. Este o minune să vezi cum toate aceste părți se îmbină pentru a compune o structură.

Este exact motivul pentru care Pavel foloseşte cuvintele **bine închegată**, care sunt traducerea fascinantului cuvânt grecesc *sunarmologeō* (4883), o metaforă arhitecturală care sugerează procesul minuțios din zidărie, de potrivire a pietrelor împreună pentru a forma o structură.

Este un cuvânt compus din trei elemente. Cuvântul cheie este substantivul *harmos* (719), care înseamnă „o îmbinare". Prefixul *sun* (4862) este o prepoziție care denotă unirea şi înseamnă „împreună" sau „împreună cu". Acesta intensifică semnificația lui *harmos*; ideea nu este doar de „o îmbinare", ci, mai degrabă, de „o îmbinare împreună". Este iarăşi intensificat prin al treilea element al termenului, *logos* (3056; vezi 16 martie), care provine de la verbul *logeō* („a vorbi inteligent"), şi, prin urmare, înseamnă „inteligență, cuvânt ca expresie a inteligenței, discurs, zicere".[167] Domnul nostru este numit „Cuvântul", „Logos-ul" (Ioan 1:1–3), pentru că El este însăşi inteligența lui Dumnezeu întrupată, venită pe pământ pentru a-I rosti cuvintele, pentru a transmite mesajul Său. În centrul *logos*-ului se găseşte, aşadar, ideea de a alege exact cuvintele potrivite şi de a le aranja împreună pentru a forma propoziții, paragrafe şi, în cele din urmă, un întreg discurs.

Punând totul împreună, avem, literal: „împreună-îmbinare-alege".[168] Imaginea este foarte sugestivă. Putem vedea cum zidarul alege cu grijă o piatră, înlătură cu atenție un colț de aici, o imperfecțiune de acolo, încercând-o în zid să vadă dacă se potriveşte, şi apoi repetând procesul de câte ori este necesar, până când aceasta se potriveşte exact. Acest lucru nu numai că face un zid rezistent, dar şi un zid în care fiecare piatră le completează pe celelalte şi peretele ca întreg. Gândiți-vă, de asemenea, şi la faptul că nicio piatră nu este asemenea celeilalte – fiecare este unică.

Ce imagine frumoasă a **unității** adevărate (vezi 2 mai) în Biserică! Fiecare credincios trebuie să „se potrivească". Zidirea Bisericii reprezintă un proces continuu, în care fiecare credincios este tăiat în mod corect şi unic pentru a fi util clădirii, pentru a completa întregul. O fereastră frumoasă către mare nu este mai puțin importantă pentru clădire decât un singur cui în tâmplăria ferestrei; ambele sunt necesare pentru gloria clădirii şi a proiectantului.

Versete de studiat: Examinați alte apariții în NT ale termenului *sunarmologeō* (Ef. 4:16). Care este rezultatul final al acestui impresionant proces?

A creşte

auxanō

Azi vom mai arunca o privire asupra versetului din Efeseni 2:21: „În El toată clădirea, bine închegată, creşte ca să fie un Templu sfânt în Domnul." Pavel continuă metafora sa luată din construcţie afirmând că structura acestei clădiri este, de fapt, în creştere. Am vorbit despre metafore mixte! Ce minunat rezultat avem în acest caz!

De obicei, noi ne gândim la o clădire ca fiind un lucru static; odată făcută, e terminată. Dar nu şi această structură. Cuvântul **creşte** este *auxanō* (837) şi înseamnă „a creşte sau a se înmulţi, creşterea a ceva ce e viu din punct de vedere natural sau spiritual".[169] Este folosit de circa douăzeci şi două de ori în NT, cum ar fi în cuvintele lui Isus: „Şi de ce vă îngrijoraţi de îmbrăcăminte? Uitaţi-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii de pe câmp: ei nici nu torc, nici nu ţes" (Mt. 6:28); şi în îndemnul lui Petru: „Ca nişte prunci născuţi de curând, să doriţi laptele duhovnicesc şi curat, pentru ca prin el să creşteţi spre mântuire" (1 Pet. 2:2).

Dar cheia pentru înţelegerea acestui cuvânt stă în realizarea faptului că *creşterea este dată de o putere din afara obiectului.* Eruditul în limba greacă Spiros Zodhiates ne oferă această excelentă explicaţie: „Pentru ca cineva sau ceva să crească (*auxanō*), asupra lui trebuie să se răsfrângă o putere exterioară sau să aibă elementul vieţii în el. Acest lucru se observă în mod clar în utilizarea verbului *auxanō*. De exemplu, crinii cresc (Mt. 6:28; Lc. 12:27); sămânţa creşte (Mt. 13:32); rodul vine din seminţe (Mc. 4:8); sămânţa de muştar a crescut şi a devenit un copac. În toate aceste cazuri, este vorba despre ceva viu care a putut creşte datorită elementului de viaţă pe care îl avea în interior. Această creştere, însă, nu s-a produs datorită vreunei proprietăţi speciale a seminţelor, ci datorită vieţii care a fost pusă în ea de Dumnezeu Însuşi."[170]

Clădirea lui Dumnezeu, deci, este o entitate vie, mereu în creştere. Ea creşte, cu toate acestea, nu datorită abilităţii ei speciale, şi, cu siguranţă, nu datorită talentelor vreunei pietre anume, ci numai datorită puterii lui Dumnezeu.

Dar în ce mod creşte această clădire? În primul rând, creşte atunci când fiecare piatră vie îşi îndeplineşte funcţia şi îşi foloseşte darurile spre slava întregii clădiri. În al doilea rând, construcţia creşte prin adăugarea de noi pietre la structură. În timp ce pietrele vii sunt martorii şi mărturiile Pietrei din capul unghiului (Fapte 1:8), El, la rândul Lui, mai adaugă alte pietre la construcţia Sa (Mt. 16:18).

Versete de studiat: Care este ideea sugerată de Ioan în Ioan 3:30 („a creşte" este *auxanō*)? Ce „creştea" şi „se înmulţea" în Faptele apostolilor 6:7, 12:24 şi 19:20? Ce ne încurajează acest lucru să facem?

Gunoi

skubalon

Filipeni 3:10 este unul dintre cele mai frumoase versete din NT. Pavel meditează: „Şi să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi părtăşia suferinţelor Lui, şi să mă fac asemenea cu moartea Lui." Dorinţa cea mai mare a lui Pavel a fost să-L cunoască pe Cristos. Forţa motrice din viaţa sa era să-L cunoască mai profund şi mai intim pe Domnul şi Stăpânul său. El nu a dorit doar să ştie cât mai multe *despre* Domnul, ci a dorit să-L cunoască pe Domnul Însuşi (vezi 18 februarie).

Dar cât de mult şi-a dorit el această cunoaştere? Cât de puternică a fost dorinţa lui? Răspunsul îl găsim în versetul 8: „Ba încă, şi acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, faţă de preţul nespus de mare al cunoaşterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate şi le socotesc ca un gunoi, ca să-L câştig pe Hristos." Cuvântul **gunoi** este *skubalon* (4657). Din păcate, fiecare traducere modernă ratează adâncimea acestui cuvânt traducându-l prin *lucru bun de aruncat, resturi, murdărie* sau chiar *gunoi.*

Dar *skubalon* are o semnificaţie chiar mai profundă decât acele imagini relativ blânde. Este vorba despre un cuvânt extrem de urât şi respingător, care se referea şi la excremente, iar varianta KJV a Bibliei a prins acest sens. Pavel a considerat totul în această lume ca fiind, nici mai mult, nici mai puţin, decât cel mai respingător lucru la care se putea gândi, în comparaţie cu cunoaşterea Domnului Isus Cristos.

Acest adevăr ne provoacă pe fiecare dintre noi să ne întrebăm: „Oare Îl iubesc cu adevărat pe Domnul? Oare doresc eu cu adevărat să-L cunosc personal, nu doar pentru mântuire, dar şi pentru intimitate?" Singura cale prin care putem face acest lucru, desigur, este prin intermediul Cuvântului Său. Însuşi Isus a spus: „Dacă Mă iubiţi, veţi păzi poruncile Mele" (Ioan 14:15); şi: „Cine are poruncile Mele şi le păzeşte, acela Mă iubeşte" (v. 21). Iată de ce a scris David: „Cât de mult iubesc Legea Ta! Toată ziua mă gândesc la ea" (Ps. 119:97); şi de ce a putut scrie apostolul Ioan: „Dar cine păzeşte Cuvântul Lui, în el dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvârşită; prin aceasta ştim că suntem în El" (1 Ioan 2:5).

Marea întrebare este: Cât de mult Îl iubeşti pe Domnul? Mâine vom medita asupra unui gând asemănător.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete din Psalmul 119, observând cum Îl iubea David pe Dumnezeu şi Cuvântul Său: 113, 119, 127, 159; 163–165. Vă încurajez să recitiţi meditaţia din 18 februarie.

A socoti

hēgeomai

Aşa cum am văzut ieri, Pavel a considerat totul ca fiind, nici mai mult, nici mai puţin, decât **gunoi,** în comparaţie cu a-L cunoaşte pe Domnul Isus mai profund şi mai intim (Flp.3:8). Dar cum a ajuns la această concluzie? Ce anume l-a determinat să aibă acest devotament faţă de Cristos, astfel încât chiar şi lucrurile bune să le considere fără valoare, în comparaţie cu El? Răspunsul este în cuvântul **a socoti,** pe care-l foloseşte de două ori în versetul 8 şi o dată în versetul 7: „Dar lucrurile, care pentru mine erau câştiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos."

Grecescul *hēgeomai* (2233) provine de la verbul *agō* (71), „a conduce", care literal înseamnă a conduce pe alţii înainte, a fi un lider sau un şef. Este folosit de cele mai multe ori cu referire la persoanele cu influenţă şi autoritate (Lc. 22:26; Fapte 15:22), cum ar fi liderii bisericii (Ev. 13:7, 17, 24), un magistrat cu rang înalt, ca Iosif în Egipt (Fapte 7:10) şi chiar Mesia (Mt. 2:6, care citează Mica 5:2).[171]

Metaforic, deci, acest cuvânt sugerează „a aduce ceva înaintea minţii", adică a se gândi la ceva pentru a-l putea vizualiza, aprecia sau preţui. Ce anume l-a determinat pe Pavel să facă această comparaţie frapantă? A fost această viziune înaltă, această preţuire înaltă, această valoare mare, date lui Cristos.

O altă apariţie remarcabilă a acestui cuvânt apare în Evrei 11:25–26, unde se spune despre Moise: „ci a vrut mai bine să sufere împreună cu poporul lui Dumnezeu decât să se bucure de plăcerile de o clipă ale păcatului. El socotea [*hēgeomai*] ocara lui Hristos ca o mai mare bogăţie decât comorile Egiptului, pentru că avea ochii pironiţi spre răsplătire." Ca şi Pavel, preţuirea şi aprecierea arătate de Moise faţă de Dumnezeu au depăşit tot ceea ce lumea putea oferi, iar Egiptul ar fi putut oferi tot ceea ce şi-ar fi putut dori un om ca Moise.

Un avertisment serios apare cu câteva versete înainte şi se referă la groaznica judecată care va cădea peste cel care-L „va călca în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, va pângări [*hēgeomai*] sângele legământului, cu care a fost sfinţit, şi va batjocori pe Duhul harului" (Ev. 10:29).

Provocarea pe care acest cuvânt o adresează inimilor noastre este evidentă. Care este părerea noastră despre Cristos (cf. Mt. 22:42)? Cât de mare este preţuirea noastră pentru El? Este El mai important decât orice altceva? Îl preţuim pe El mai mult decât tot ceea ce ne poate oferi lumea? Într-o zi în care preţuirea de *sine* este la putere, ce ar trebui să preţuim *cu adevărat*?

Versete de studiat: Care este provocarea din Filipeni 2:3 („a privi" este *hēgeomai*, a socoti)? Ce încurajare ne dă Dumnezeu în Iacov 1:2?

Perfect (Matur)

teleios

Când auzim cuvântul **perfect** în engleza modernă, credem că el înseamnă fără defect, ca un diamant perfect, de exemplu. În engleza veche, însă, termenul a însemnat „matur". Aceeaşi idee este reflectată şi de grecescul *teleios* (5046), derivat din *telos* (5056), care, la rândul lui, „însemna iniţial un punct de cotitură, o balama, punctul culminant în care se sfârşeşte o etapă şi începe alta; mai târziu, el a ajuns să însemne scop, sfârşit". Mai multe lucruri erau privite ca fiind un capăt sau o ţintă, cum ar fi căsnicia, cunoştinţele fizice şi intelectuale, şi, bineînţeles, moartea. Deci, orice lucru care şi-a atins *telos-ul*, scopul sau ţinta, este *teleios*, adică „complet".[172]

Teleios apare de mai multe ori în NT. În Efeseni 4:13, de exemplu, dorinţa lui Pavel pentru poporul lui Dumnezeu este ca „să ajungă la unirea credinţei şi a cunoştinţei Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălţimea staturii plinătăţii lui Hristos." În contextul din următoarele versete, în care e în contrast direct cu a fi „copii, plutind încoace şi încolo, purtaţi de orice vânt de învăţătură", ideea clară a cuvântului *teleios* este aceea de „adult complet, matur".

Ce înseamnă, deci, cuvântul *matur*? Ce este maturitatea? În limba engleză, cuvântul *matur* provine de la latinescul *matūrūs* (copt, matur, la timpul şi anotimpul potrivit), astfel încât cuvântul înseamnă „ajuns la completa creştere şi dezvoltare naturală, dezvoltare completă".

Deci, ce este, atunci, maturitatea *spirituală*? Înseamnă a fi pe deplin dezvoltat în Cristos, adică, aşa cum spune textul nostru, a ajunge „la înălţimea staturii plinătăţii lui Hristos". Cuvântul grecesc din tradus prin „statură" (*hēlikia*, 2244) se referea iniţial la vârstă, durată de viaţă, înălţime, şi chiar dimensiunea trupului. Este utilizat, de exemplu, pentru a-l descrie pe Zacheu, care era „mic de statură" (Lc. 19:3). Folosit în sens metaforic, aşa cum este aici, şi combinat cu „măsură" şi „plinătate", ideea redată este „măsura maturităţii în Cristos, măsura în care suntem conduşi de El şi în care ne asemănăm caracterului Său".

Deci, noi nu trebuie să ne măsurăm pe noi înşine în funcţie de standardul societăţii sau în funcţie de o listă legalistă, cu „ce este bine şi ce nu este bine" să facem. În schimb, noi trebuie să ne măsurăm în funcţie de statura lui Cristos. Pe scurt, *maturitatea spirituală înseamnă asemănarea caracterului nostru cu cel al lui Cristos* (Gal. 5:22–23). Dumnezeu doreşte ca Biserica să se zidească în funcţie de chipul lui Cristos, potrivit cu statura Lui.

Versete de studiat: În Romani 12:1–2, ce anume îl aduce pe creştin la maturitate?

Ce lucrare promovează, de asemenea, maturitatea, conform Coloseni 1:28?

Viclenie

kubeia

Azi începem studiul mai multor cuvinte care vorbesc despre „discernământ" (în latină, *discernere*: *dis*, „separat", *cernere*, „a cerne"). Scriptura subliniază în mod constant principiul „separării şi distincţiei dintre", pentru a observa şi înţelege diferenţele, a distinge adevărul de minciună.

Efeseni 4:14 este probabil cea mai ilustrativă descriere din Scriptură despre un creştin imatur, lipsit de călăuzire şi fără discernământ. Pavel vorbeşte despre **viclenia** oamenilor – prima cale pe care vine falsa învăţătură. Grecescul *kubeia* (2940), de la *kubos* (în româneşte, *cub*), apare numai aici în NT şi înseamnă literalmente „a juca zaruri". **Viclenia** sugerează, aşadar, prefăcătoria, trucurile şi frauda implicată în falsele învăţături.

Aceasta ne aminteşte de o veche scamatorie făcută cu ajutorul a trei cărţi de joc. Scamatorul pune trei cărţi de pe masă, dintre care una este regina, le amestecă şi apoi vă cere să „găsiţi dama". Veţi câştiga la prima încercare, dar când pariul creşte, veţi pierde din cauza unui mic truc făcut cu mâna. Scamatorul ia două cărţi cu mâna sa dreaptă, cartea de sus fiind între degetul mare şi arătător iar cartea de jos între degetul mare şi cel mijlociu, cu o mică distanţă între cărţi. În mod logic ne închipuim că ar trebui să pună cartea de jos prima, ceea ce a şi făcut la început, dar, de data aceasta, degetul arătător scoate uşor şi cu abilitate cartea de sus şi o pune jos, ceea ce vă face să pierdeţi regina din ochi. Acest lucru este foarte dificil de observat dacă mâinile scamatorului fac o mişcare rapidă de la stânga la dreapta în timp ce pune jos cărţile. Morala jocului: *vei pierde.*

Acesta este falsul învăţător. Prin „viclenia gurii" el îi păcăleşte pe cei neatenţi fără chiar să-şi dea seama, pentru că sunt naivi şi prea încrezători în cunoştinţele lor. Mândria îl face pe cel încrezător să devină de fiecare dată victima acestei scamatorii: el este convins că poate urmări regina, dar nu o poate face până la sfârşit din cauza trucului făcut cu mâna – mâna este mai rapidă decât ochiul. În mod asemănător, creştinii imaturi sunt prea încrezători în presupusele lor cunoştinţe şi sunt o pradă uşoară pentru falşii învăţători.

Iată de ce i-a avertizat Pavel pe prezbiterii efeseni veniţi din Milet că „se vor vârî între voi lupi răpitori, care nu vor cruţa turma. Şi se vor scula din mijlocul vostru oameni care vor învăţa lucruri stricăcioase, ca să-i tragă pe ucenici de partea lor" (Fapte 20:30).

Versete de studiat: Începeţi să citiţi mai multe texte despre discernământ, pe care vom continua să le prezentăm în următoarele câteva zile. 1 Împăraţi 3:5–14 relatează discuţia lui Dumnezeu cu Solomon. Se observă deseori că Solomon s-a rugat pentru „înţelepciune", dar, mai specific, ce anume a cerut el?

Şiretenie

panourgia

În continuarea studiului nostru despre discernământ, Efeseni 4:14 ne îndeamnă „să nu mai fim copii, plutind încoace şi încolo, purtaţi de orice vânt de învăţătură, prin viclenia oamenilor şi prin şiretenia lor în mijloacele de amăgire."

O a doua cale prin care vine falsa învăţătură este **şiretenia**. Această expresie reprezintă un singur cuvânt în greacă, *panourgia* (3834), dar este compus din două elemente, *pas* (3956, „tot") şi *ergon* (2041, „faptă"), căpătând astfel sensul „capabil de orice faptă"; sau, aşa cum îl defineşte Aristotel: „[capacitatea] lipsită de scrupule de a face orice."[173] *Acesta* este falsul învăţător. El este capabil de orice, se va coborî la orice nivel este nevoie pentru a manipula eroarea, va folosi orice minciună şi o va face să pară a fi adevărul, îndepărtându-i pe alţii de adevăr.

Un exemplu clar este modul în care „biblia" Martorilor lui Iehova (*The New World Translation*) modifică Ioan 1:1 în mod deliberat (şi necinstit) în scopul negării divinităţii lui Cristos: „La început era Cuvântul, şi Cuvântul era cu Dumnezeu, şi Cuvântul era un dumnezeu." Care este sursa acestei variante? Ei pretind că ea se bazează pe „cele mai vechi manuscrise", ceea ce, evident, este fals, lucru care se poate demonstra uşor. De fapt, ea a fost tradusă astfel din germană de Johannes Greber, în 1937, un fost preot catolic care a devenit spiritist şi care a susţinut că traducerea vine de la duhurile lui Dumnezeu.

Pavel foloseşte, de asemenea, *panourgia* în 2 Corinteni 4:2, unde credincioşii ar trebui să „lepede meşteşugirile ruşinoase şi ascunse, să nu umble cu vicleşug şi nu strice Cuvântul lui Dumnezeu. Ci, prin arătarea adevărului, să se facă vrednici să fie primiţi de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu."

Este tragic, dar, aşa-numite cărţi creştine sunt afişate aproape în fiecare zi pe rafturi – cărţi care nu interpretează corect Scriptura, ci *răstălmăcesc* adevărul pentru a se conforma la ceea ce autorul vrea să spună. Scriptura este citită greşit, interpretată greşit şi aplicată greşit, pentru a se conforma ideilor preconcepute ale scriitorului. Desigur, *nu* credem că acei autori încearcă dinadins să **înşele**, şi încă îi iubim ca fraţi creştini, totuşi aceste idei sunt nu mai puţin înspăimântătoare pentru că oamenii (chiar şi unii pastori) nu recunosc erorile evidente care se ascund în paginile lor.

Aşa cum vom vedea în următoarele câteva zile, trebuie să discernem în mod constant *tot* ce citim şi auzim.

Versete de studiat: Citiţi următoarele texte despre discernământ: Isaia 8:20; Ezechiel 44:23–24.

Planuri de amăgire

methodein tēs planēs

Cel de-al treilea mod prin care vine falsa învățătură despre care vorbește Pavel în Efeseni 4:14, este prin **planurile de amăgire** (*methodein tēs planēs*).

A plănui provine de la *methodeia* (3180, de aici și cuvântul *metodă*), cuvânt care nu apare în literatura greacă înainte de NT[174], și care înseamnă „a investiga după un plan stabilit" sau „o planificare, un sistem deliberat".[175] Este vorba, prin urmare, de un plan prestabilit, de un sistem bine elaborat de care uzează cei care predică o falsă doctrină. De asemenea, termenul este tradus *uneltiri* în Efeseni 6:11, cu referire la metodele și tacticile lui Satana.

Dorința unui fals învățător este de **a amăgi**, verb care în greacă este *planē* (4106), „a rătăci departe de calea dreaptă" și, deci, la figurat sugerează „amăgirea și greșeala". 2 Tesaloniceni 2:10–11 vorbește despre mulțimea celor pierduți care vor crede în Antihrist, motiv pentru care Dumnezeu le va „trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună". Deși acea zi nu a sosit încă, totuși, amăgirea, erezia și seducția falselor adevăruri se pot vedea peste tot. Atât de convingătoare sunt aceste false învățături, încât Însuși Domnul nostru a spus: „Căci se vor scula Cristoși mincinoși și proroci mincinoși; vor face semne mari și minuni, până acolo încât să-i înșele, dacă va fi cu putință, chiar și pe cei aleși" (Mt. 24:24).

Este tragic, însă există mulți credincioși sinceri în ziua de azi care sunt atât de naivi, încât cred aproape totul, urmând practic pe oricine. Mulți creștini cred că, atâta timp cât unii învățători Îi menționează pe Dumnezeu sau pe Isus, indiferent de celelalte lucruri pe care el (sau ea) spune, totul este în regulă. Chiar și cu toată educația noastră fără egal, cu libertatea de care ne bucurăm, cu viața noastră sofisticată, cu tot accesul liber la Cuvântul lui Dumnezeu, la cărțile creștine și la o multitudine de traduceri ale Bibliei (traduceri care, desigur, sunt parte a problemei), se pare că oricine, indiferent de învățăturile pe care le predică, îi poate face pe alții să-l urmeze și poate chiar obține sprijin financiar de la creștini individuali, de la biserici locale, și chiar de la denominații întregi, de la asociații și părtășii. Ca copiii mici, creștinii aceștia sunt captivați de ceva nou – o nouă interpretare, o idee, o frază memorabilă sau un termen, o metodă de „slujire" și nenumărate alte lucruri.

În 1887, Robert Shindler, un pastor și prieten apropiat al lui Charles Spurgeon, a scris în minunata publicație a lui Spurgeon, *Sabia și mistria*: „Este foarte clar faptul că oamenii sunt dispuși să uite de cele vechi de dragul celor noi. Dar, de cele mai multe ori, în teologie, ceea ce este adevărat nu este nou, și ceea ce este nou nu este adevărat."[176] O, dacă am recunoaște acest lucru în zilele *noastre*!

Versete de studiat: Citiți următoarele texte despre discernământ: Matei 7:15–16; 24:4, 5, 11, 23–26; Marcu 13:22–23.

A discerne (1)

diakrinō

Azi vom studia propriu-zis cuvântul **a discerne**, aşa cum este el folosit în Scriptură. Cei mai mulţi oameni cunosc vechea zicală: „Cer roşu dimineaţa – semn rău pentru marinari; cer roşu noaptea – semn bun." Pe aceasta zicală se bazează Matei 16:2–3. Contextul se referă la momentul în care Isus a fost ispitit de către farisei să le arate un semn din cer. Dar El le-a întors provocarea şi le-a zis: „Făţarnicilor, faţa cerului ştiţi s-o deosebiţi, şi semnele vremurilor nu le puteţi deosebi?" Cu alte cuvinte, ei puteau recunoaşte un simplu fenomen natural, dar nu aveau niciun discernământ spiritual privitor la cine era Isus cu adevărat.

Cuvântul grecesc *diakrinō* este unul din multele cuvinte asemănătoare care exprimă judecata şi discernământul. Literalmente, el înseamnă „a face o distincţie", lucru pe care fariseii *nu l-au putut* face şi pe care mulţi creştini de azi *nu vor* să îl facă.

Acest cuvânt apare, de asemenea, în contextul reglementării **limbilor** (vezi 25 iunie), şi a celorlalte daruri-semne din 1 Corinteni 14:29: „Cât despre proroci, să vorbească doi sau trei, şi ceilalţi să judece [*diakrinō*]." Această „supapă de siguranţă" a fost un scut împotriva falselor doctrine; alţii trebuiau să asculte ceea ce li se spunea şi „să facă o distincţie".

O imagine clară a discernământului apare în Faptele apostolilor 17:11. După părăsirea oraşului Tesalonic din cauza modului dur în care au fost trataţi de evrei, Pavel şi Sila s-au îndreptat către Berea, la circa şaptezeci de km depărtare. Intrând în sinagogă, au găsit un grup de credincioşi care „aveau o inimă mai aleasă decât cei din Tesalonic. Au primit Cuvântul cu toată râvna şi cercetau [*anakrinō*, vezi meditaţia de mâine] Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este aşa." În timp ce mulţi din Tesalonic „au primit cuvântul lui Dumnezeu pe care l-au auzit" (1 Tes. 2:13), bereenii erau complet dedicaţi studiului Scripturii, pentru a vedea dacă ceea ce le spunea Pavel era adevărat.

Acesta este discernământul şi e lucrul de care avem noi nevoie azi. Noi trebuie să ascultăm fiecare cuvânt pe care ni-l spune un învăţător şi să cercetăm fiecare cuvânt pe care îl scrie un autor. Pot să adaug, de asemenea, că aceasta include şi ceea ce citiţi acum. Ceea ce scriu trebuie să fie comparat cu Scriptura şi numai cu Scriptura. A spus bine cine a spus: „Adevărul spune: «Cercetează-mă!», în timp ce toleranţa spune: «Lasă-mă în pace!»"

Versete de studiat: Citiţi următoarele texte despre discernământ: Faptele apostolilor 20:28–31; 2 Corinteni 11:3, 13–15.

A discerne (2)

anakrinō

Un alt cuvânt tradus **a discerne** este *anakrinō* (350). Pavel le-a declarat corintenilor, care nu aveau maturitate şi discernământ, şi nu erau nici spirituali: „Dar omul firesc nu primeşte lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; şi nici nu le poate înţelege, pentru că trebuie judecate duhovniceşte. Omul duhovnicesc, dimpotrivă, poate să judece totul, şi el însuşi nu poate fi judecat de nimeni" (1 Cor. 2:14–15).

„Spiritual" este *pneumatikos* (4152, vezi 15 februarie) şi înseamnă „necarnal"[177] sau „dominat de Duh, în opoziţie cu lucrurile fireşti".[178] A fi cu adevărat spirituali înseamnă a nu fi dominaţi de instinctele sau opiniile noastre naturale, ci de Duhul Sfânt. De aceea, Pavel spune mai departe că persoana spirituală „judecă toate lucrurile". Acesta este un principiu esenţial. Atât „judecă", cât şi „discerne", sunt traducerea verbului *anakrinō*. Începând din anul 400 î.H. termenul desemna „procesul de interogare care duce la o hotărâre; a examina, a interoga, a se informa şi a investiga". Alte concepte cu rădăcina *krinō* (2919) sunt a cerceta şi a cerne.[179]

Aşa cum am menţionat ieri, a discerne ceva nu înseamnă a spune: „Ei bine, atâta timp cât acest învăţător biblic vorbeşte despre Dumnezeu sau despre Isus, atunci totul este în regulă." Mai degrabă, adevărata spiritualitate şi adevărata maturitate înseamnă a examina *totul*, a investiga, a cerceta şi a cerne fiecare aspect din ceea ce se predică şi se practică, nu din perspectiva firească, a înclinaţiei naturale sau a opiniei personale, ci a autorităţii Duhului Sfânt şi a Cuvântului lui Dumnezeu.

Din păcate, cei mai mulţi oameni, la fel ca şi corintenii, sunt orice, numai *spirituali* nu; ei sunt, de fapt, exact opusul, privind totul din perspectiva *lor*, nu a lui *Dumnezeu*. Persoana cu adevărat spirituală, pur şi simplu nu acceptă tot ceea ce îi iese în cale; mai degrabă, el sau ea analizează acel lucru din punct de vedere *biblic*, pentru a vedea dacă este corect sau greşit.

Aşa cum am menţionat ieri, bereenii din Faptele apostolilor 17:11 „cercetau [*anakrinō*] Scripturile în fiecare zi" pentru a putea discerne dacă ceea ce îi învăţa Pavel era adevărat. Cât de mult avem nevoie de bereeni azi!

Versete de studiat: Citiţi următoarele texte despre discernământ: 1 Timotei 6:20–21; Filipeni 3:2 („scrâjilaţi" este *katatomē*, 2699, mutilare, măcelărire).

A discerne (3). Judecător

kritikos

Evrei 4:12 se numără printre cele mai puternice declarații despre discernământ din NT: „Căci Cuvântul lui Dumnezeu este viu şi lucrător, mai tăietor decât orice sabie cu două tăişuri: pătrunde până acolo că desparte sufletul şi duhul, încheieturile şi măduva, judecă simțirile şi gândurile inimii." Aici, cuvântul grecesc care redă funcția de **judecător** este *kritikos* (2924) şi apare numai aici în NT. Începând de la Platon, termenul se referea la „un judecător competent, cu experiență".[180] Ce descriere perfectă a Cuvântului lui Dumnezeu! Este cel care discerne, judecătorul gândurilor oamenilor şi chiar al intențiilor lor, al ideilor, noțiunilor şi scopurilor lor (în greacă, *ennoia*, 1771).

Trebuie să adăugăm un paragraf din vechea scriere *Didahia*, numită şi *Învățătura celor doisprezece apostoli*. Acesta este un document de la începutul secolului al II-lea, cu un autor necunoscut, şi conține învățăturile privind orânduiala în biserică. Cu toate că nu a fost recunoscut ca făcând parte din canonul Scripturii, a fost un document foarte prețuit de Biserica primară (şi ar trebui să fie şi azi). Ca şi Scriptura, el conținea şi avertismente împotriva falşilor învățători: „Primiți bine pe orice apostol când soseşte, ca şi cum ar fi apostolul Domnului. Dar el nu trebuie să rămână mai mult de o zi. În caz de nevoie, poate rămâne şi a doua zi. Dacă rămâne trei zile, este un fals profet. La plecare, un apostol nu trebuie să accepte nimic decât suficientă hrană pentru a-i ajunge până la următoarea găzduire. Dacă cere bani, este un fals profet" (11:4–6). După cum am văzut în meditația din 13 iunie, există mulți învățători care **caută să obțină un câştig** de pe urma Cuvântului lui Dumnezeu şi a credincioşilor, persoane care fac „totul pentru bani". Acest document vechi a recunoscut asemenea învățători şi i-a avertizat pe creştini.

Cineva poate cita Matei 7:1: „Nu judecați, ca să nu fiți judecați." Unii oameni, cu o intenție bună, argumentează: „Vezi, Isus ne spune să nu judecăm pe nimeni; noi nu trebuie să criticăm ceea ce cred sau spun alții." Dar, oare, acesta este sensul versetului? Dacă acesta ar fi fost sensul, atunci Pavel L-a contrazis pe Domnul Isus de multe ori. Dar greşeala pe care o fac acești cititori este că nu *citesc în context* (v. 2–5). Isus spune foarte clar că noi nu trebuie să judecăm şi să discernem *în mod ipocrit* şi nici să judecăm motivele şi atitudinile cuiva, care nu au nimic de a face cu ceea ce ne învață cineva. Oamenii pot avea cea mai curată motivație şi cea mai corectă atitudine, dar nu aceasta este problema, *problema este ce anume predică ei.*

Versete de studiat: Citiți Matei 7:1–5 şi observați ce spune Domnul nostru despre discernământ.

A cerceta

dokimazō

Pavel foloseşte un alt cuvânt pentru a sublinia importanţa discernământului. El a scris tesalonicenilor: „Cercetaţi toate lucrurile, şi păstraţi ce este bun. Feriţi-vă de orice se pare rău" (1 Tes. 5:21–22).

A cerceta este *dokimazō* (1381) şi înseamnă „a testa, a declara bun, a stabili calitatea prin testare". Un termen înrudit, *dokimos* (1384), era folosit iniţial ca un termen tehnic pentru monedele originale. Deci, Pavel spune: „Examinaţi totul, puneţi totul la încercare, verificaţi fiecare lucru pentru a vedea dacă este adevărat sau fals. Dacă e bun, păstraţi-l şi ţineţi-vă de el! Dacă nu, depărtaţi-vă de el!"

Comentatorul John Gill scria, cu vreo 100 de ani înainte de venirea lui Spurgeon la Londra: „Feriţi-vă de orice vi se pare rău, de orice eroare doctrinară. Nu numai eroarea evidentă şi erezia trebuie evitate, ci şi orice pare a avea urme de eroare, sau seamănă cu eroarea, sau orice e suspicios, sau orice poate cauza o eroare sau duce la aceasta; deci, toate cuvintele şi expresiile noi de acest gen ar trebui evitate, şi să ne ţinem tare de cuvintele sănătoase."[181]

Apostolul Ioan repetă chemarea lui Pavel la discernământ, folosind şi el *dokimazō* în 1 Ioan 4:1: „Preaiubiţilor, să nu daţi crezare oricărui duh; ci să cercetaţi duhurile, dacă sunt de la Dumnezeu; căci în lume au ieşit mulţi proroci mincinoşi." Putea fi Scriptura mai clară decât atât? *Nu credeţi orice duh.* Am putea numi mulţi învăţători de azi care pot spune orice, iar oamenii îi vor crede. Învăţătura lor este, de fapt, foarte rar, poate niciodată, pusă la îndoială. De asemenea, există azi multe pretenţii la autoritate spirituală, nenumărate afirmaţii în legătură cu ce „vrea să spună Biblia", dar fiecare dintre acestea trebuie examinate, testate şi verificate.

De multe ori am împărtăşit acest lucru cu oile pe care le păstoresc eu însumi, spunându-le că păstorii trebuie şi ei testaţi şi verificaţi. Acesta este motivul pentru care toţi păstorii ar trebui să rămână *numai lângă Scriptură*, predicând numai Cuvântul lui Dumnezeu. Noi nu ar trebui să căutăm lucruri noi, noi termeni sau noi filosofii. Dacă rămânem lângă Scriptură, aceasta va lăsa puţin loc erorii.

Versete de studiat: Observaţi semnificaţia următoarelor apariţii ale termenului *dokimazō*: Romani 12:2; 1 Corinteni 3:13 („a dovedi"); Galateni 6:4; Filipeni 1:10 („a deosebi"); 1 Timotei 3:10.

Imeneu şi Alexandru

Humenaios kai Alexandros

Legat de problema discernământului, trebuie să observăm că Pavel menționează, în 1 Timotei 1:8–20, doi învățători falşi *pe nume*: **Imeneu şi Alexandru** (*Humenaios* [5211] *kai Alexandros* [223]). Imeneu naufragiase în credință şi, mai târziu, chiar a negat doctrina învierii, aşa cum a făcut-o şi un alt eretic, Filet (2 Tim. 2:17). Deşi identitatea lui Alexandru e nesigură (cf. 2 Tim. 4:14), se ştie că el a fost un adversar al lui Pavel în ceea ce priveşte doctrina, aşa că Pavel n-a avut nicio reținere în a-i menționa numele.

În atmosfera de azi, tolerantă, care respectă în primul rând principiul corectitudinii politice, un astfel de act ar fi clasificat drept lipsă de dragoste şi cauzator de diviziuni, chiar dacă lucrurile predicate de persoana aceea distrug adevărul biblic şi îi rănesc pe oameni din punct de vedere spiritual. Din păcate, mulți creştini ar prefera azi să Îl rănească pe *Cristos* decât pe un fals învățător! Oamenii se tem atât de tare că o demascare ar putea răni sentimentele vreunui eretic, încât îi permit acestuia să contrazică sau să nege adevărul biblic.

De-a lungul istoriei, ereticii au fost mereu demascați pentru greşelile lor teologice. În secolul al II-lea, primul dintre „marii eretici" a fost învățătorul gnostic Marcion; acesta a fost demascat de credincioşii Iustin Martirul şi Policarp. În secolul al IV-lea, Arius a fost demascat pentru erezia sa, după care Isus nu era egal cu Dumnezeu, ci era o ființă creată. Atanasie, dar şi alții, l-au combătut cu vehemență. (Arianismul este încă viu azi, cea mai recentă formă a lui apărând în romanul *Codul lui Da Vinci* de Dan Brown.[182]) Şi cum pot aşa-zişii evanghelici de azi să-i ignore pe Reformatorii care au denunțat fiecare rit, ritual şi sacrilegiu al romano-catolicismului? În schimb, mulți tolerează doctrinele acestei biserici şi chiar promovează unitatea cu acest sistem decăzut.

Unul din cele mai evidente exemple contemporane de apostazii strigătoare la cer este cea a lui Robert Schuller, care susține că „esența păcatului este lipsa respectului de sine" şi că mântuirea „înseamnă a fi ridicat din păcat (abuzul psihologic al sinelui...) şi din ruşine la respectul de sine".[183] În mod asemănător, învățători precum Joel Osteen şi alții refuză în mod categoric (şi pe față) să predice despre păcat şi definesc mântuirea în nişte termeni nebuloşi pentru a nu răni „nevoile resimțite" de ascultătorii lor.

„O jumătate de adevăr prezentat ca şi cum ar fi întregul adevăr, este un neadevăr." Dacă Îl iubim cu adevărat pe Cristos, vom lupta împotriva neadevărului fără a ne scuza. Deşi, cu siguranță, vom „[spune] adevărul *în dragoste*" (Ef. 4:15, s.a.; 25 iulie), nu ne vom ruşina niciodată **să spunem adevărul**, un principiu pe care îl vom explora mâine.

Versete de studiat: Citiți următoarele texte despre discernământ: Coloseni 2:8; 2 Petru 2:1–3.

A spune adevărul (1)

alētheuō

După ce, în 1–3 februarie, am examinat cuvântul *alētheia* **(adevăr)**, azi descoperim o altă formă a acestuia în Efeseni 4:15, într-un context în care se vorbeşte despre discernământ: „ci, **spunând adevărul**, în dragoste, să creştem în toate privinţele, ca să ajungem la Cel ce este Capul, Hristos" (Ef. 4:15). A spune adevărul nu este opţional, nu este doar „o altă abordare de slujire, printre multe altele". Ci este *singura metodă stabilită în vederea zidirii şi menţinerii Bisericii.*

Aşa cum ne amintim, *alētheia* (225) este ceea ce este demn de încredere şi neschimbător. Cuvântul grecesc din textul nostru, însă, este forma verbală *alētheuō* (226), care este, de fapt, traducerea expresiei studiate azi. Unii comentatori consideră acest termen ca fiind unul dificil sau chiar „aproape imposibil de exprimat în mod satisfăcător în engleză".[184] Alţii subscriu acestei păreri, traducându-l în diferite moduri: „a creşte în adevăr", „cei ce umblă în adevăr", „a te ţine de sau a urma adevărul", „a profesa adevărul", şi chiar „a adera la adevăr, adică a practica integritatea".[185] Unele traduceri moderne ale Bibliei îl redau şi ele greşit, cum este de exemplu traducerea *New Living Translation:* „a se ţine de adevăr".

Aceste traduceri sunt inexacte din trei motive:

În primul rând, un comentator care scrie că acest cuvânt „nu se traduce în mod normal cu «a spune»", face o greşeală, deoarece chiar aşa se traduce de obicei. Bazându-se pe normele uzului limbii greceşti clasice, o autoritate în domeniul limbii greceşti afirmă: „Verbul *alētheuō* înseamnă pur şi simplu a spune adevărul. De exemplu, Platon afirmă că cel care susţine dreptatea spune adevărul (*alētheuei*), iar cel care susţine nedreptatea rosteşte falsităţi (*pseudoito,* în *Republica,* 589c)."[186] În plus, timpul verbului (cazul nominativ, numărul plural, genul masculin, timpul patricipiu prezent) redă ideea de „a spune adevărul continuu".

În al doilea rând, contextul arată că Pavel discuta despre darurile de vorbire şi el afirmă clar că oamenii chemaţi la acele funcţii trebuie să spună adevărul.

În al treilea rând, cealaltă apariţie a verbului *alētheuō* din NT este în Galateni 4:16: „M-am făcut oare vrăjmaşul vostru, pentru că v-am spus adevărul?" Termenul grecesc aici este un alt participiu prezent (*alētheuōn,* cazul nominativ, numărul singular, genul masculin), redând ideea: „Oare am devenit duşmanul vostru pentru că spun în continuu adevărul?" Desigur, răspunsul este un „da" hotărât. Majoritatea oamenilor nu doresc să li se spună adevărul *deloc,* cu atât mai mult să li se spună *în mod continuu.* Însă adevărul este singurul lucru pe care creştinul trebuie să îl spună.

Versete de studiat: Citiţi Proverbele 8:7 şi Zaharia 8:16 şi observaţi îndemnul de a spune adevărul.

A spune adevărul (2)

alētheuō

În încheierea meditației noastre asupra textului din Efeseni 4:15, este necesar să subliniem faptul că trebuie **să spunem adevărul** întotdeauna, adică ceea ce este vrednic de încredere și neschimbător.

Comentatorul Albert Barnes face această afirmație excelentă, care se referă nu doar la predicatori, ci îi include pe toți creștinii:

> Adevărul trebuie spus – adevărul simplu, neînfrumusețat. Aceasta este calea de a evita greșeala și aceasta e calea prin care îi protejăm pe alții împotriva greșelii. În opoziție cu toate trucurile, viclenia, ipocrizia, frauda și înșelătoria care caracterizează lumea de azi, creștinii trebuie să spună adevărul și numai adevărul. Fiecare afirmație pe care ei o fac trebuie să fie adevărul nespoit; fiecare promisiune a lor trebuie să fie adevărată; fiecare descriere pe care o fac despre sentimentele altora trebuie să fie adevărul simplu. Adevărul este reprezentarea lucrurilor așa cum sunt ele; și nu există o virtute mai valoroasă la un creștin decât iubirea de adevăr.[187]

Din păcate, însă, nu aceasta este regula zilelor noastre. Vocabularul multor membri ai bisericii este format din fraze corecte din punct de vedere politic, expresii sentimentale și bâlbâieli psihologice. În loc ca falșii învățători să fie confruntați cu greșeala lor, noi îi îmbrățișăm cu lingușeli precum: „Fratele nostru ne-a pus înainte un gând intrigant, provocator"; sau: „Fratele nostru are dreptul la propriile lui idei, iar noi ar trebui să fim deschiși la ele". Nu, noi trebuie să spunem **adevărul**.

Ce este atât de dificil în legătură cu acest principiu? De ce atât de mulți oameni evită, redefinesc sau ignoră adevărul? Răspunsul este simplu: *Cunoașterea adevărului ne face responsabili.* Atâta timp cât nu cunoaștem adevărul, nu trebuie să facem nimic cu el sau să acționăm conform lui. Majoritatea oamenilor nu vor să audă adevărul, pentru că se simt confortabili cu propriile lor idei și filosofii și vor să continue cu ele, fără a fi provocați să le schimbe.

Asupra importanței predicării doctrinare, un mare predicator comentează: „Dacă îndepărtați doctrina, îndepărtați coloana vertebrală a creștinismului – tendonul, mușchiul, puterea și gloria sa".[188] Apoi, el îi compară pe aceia care doresc să abandoneze doctrina cu marinarii care vor să plece pe mare fără hărți maritime.

Ce imagine perfectă a zilelor noastre! Azi, cele mai căutate sunt bisericile cu programe atractive și strălucitoare, dar este evitată predicarea adevărului. Mulți lideri creștini cred că ei știu mai multe decât Dumnezeu, mai multe chiar decât Pavel, apostolul inspirat de Dumnezeu, mai multe decât mulți lideri importanți din istoria Bisericii. Drept rezultat, suntem martorii multor naufragii.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând din nou mandatul de a spune adevărul: Faptele apostolilor 26:25; 1 Timotei 2:7.

[A spune adevărul] în dragoste

en agapē

Nu vom uita să menționăm agentul care trebuie să controleze vorbirea noastră când **spunem adevărul**. Pentru ca discursul nostru să nu fie aspru, răutăcios, insensibil sau arogant, Pavel introduce în Efeseni 4:15 un principiu care trebuie să controleze vorbirea noastră – noi trebuie să spunem adevărul **în dragoste** (vezi 19–21 ianuarie).

Deşi Pavel a scris multe mustrări serioase, uneori chiar caustice, la adresa credincioşilor din Corint, de exemplu, nimeni de acolo nu l-ar fi putut acuza că este neprietenos sau lispit de iubire. În mod asemănător, acest principiu ne va împiedica şi pe noi să spunem adevărul în mod nepoliticos, lipsit de bunătate, cu aroganță sau distructiv. Un pastor nu trebuie niciodată să își „intimideze" credincioşii, şi nici credincioşii nu trebuie să fie aroganți, amenințători, sau să folosească „tehnici de intimidare" în mărturisirea Evangheliei. Scopul nostru este să-i aducem pe oameni la Domnul şi la adevărul Său, însă într-un mod plin de *iubire* şi *smerenie*.

În plus, tot dragostea este elementul de echilibru dintre convingere şi curaj. Când copilul lui Dumnezeu are convingeri şi se ține de ele cu curaj, el va fi numit un om cu „mintea îngustă", „intolerant," „încăpățânat", şi în multe alte moduri, dar atunci când iubirea este elementul de echilibru, oamenii vor observa diferența.

Un comentator demonstrează cu abilitate comparația dintre iubire şi adevăr, subliniind faptul că a spune adevărul fără dragoste ne face *neplăcuți*, în timp ce a exprima numai iubirea, fără adevăr, ne face *necredincioşi*.[189] Cu alte cuvinte, „adevărul gol" îi poate îndepărta de noi pe oamenii de care încercăm să ne apropiem, în timp ce „iubirea necontrolată" poate înăbuşi chiar adevărul pe care încercăm să îl împărtăşim.

Faimosul misionar în China şi traducător al Bibliei, de la începutul secolului al XIX-lea, Robert Morrison (1782–1834), ne împărtăşeşte cum, în tinerețea sa, pe când era student – să fi avut în jur de şaisprezece ani – a luat micul dejun cu Caesar Malan, un predicator reformat elvețian din Geneva. Când acesta a descoperit că Morrison era tânăr student la teologie, Malan a spus: „Ei bine, tinere, ai grijă să ții sus lampa adevărului, pentru ca oamenii să vadă. Ține-o sus, sus, şi păstrează fitilul arzând! Dar aminteşte-ți un lucru: nu trebuie să arunci lampa în ochii oamenilor; aceasta nu îi va ajuta să vadă." Morrison mai spune că şi-a amintit acele cuvinte adeseori de-a lungul vieții sale, şi aşa ar trebui să facem şi noi.[190]

Versete de studiat: Citiți 1 Corinteni 3:1–2; 12:1; 14:20, 39, observând cum Pavel foloseşte termenul afectiv *frați* în timp ce le spune adevărul acelor creştini fireşti.

A se osteni

kopiaō

Verbul grecesc *kopiao* (2872) şi substantivul *kopos* (2873) apar de mai multe ori în NT (de circa douăzeci şi şase şi, respectiv, douăzeci de ori), şi subliniază o diferenţă profundă între **omul cel vechi** (vezi 9 martie) şi **omul cel nou** (vezi 1 ianuarie). În timp ce vechiul om **fură** (vezi 15 martie) şi încearcă să obţină bani folosind diverse „şmecherii", omul nou doreşte **să lucreze** în mod cinstit (Ef. 4:28).

Cu toţii am fost martorii mentalităţii de tip „îmbogăţeşte-te rapid", fie că această mentalitate ia forma dorinţei de a câştiga la loterie, a cumpărării proprietăţilor imobiliare sau a celei mai noi „scheme de tip piramidă". Cu siguranţă, nu este nimic greşit în sine în a avea bogăţii şi bani, dar *„iubirea* de bani este rădăcina tuturor relelor" (1 Tim. 6:10, s.a.). Într-adevăr, iubirea de bani este cea care îi împinge pe oameni să îşi dorească o „îmbogăţire rapidă".

Prin contrast, creştinul evlavios nu trăieşte în acest fel. *Kopiaō* sugerează „străduinţa şi efortul", „procesul prin care devii obosit" şi „oboseala şi extenuarea ce rezultă din aceasta".[191] De exemplu, Petru a folosit acest cuvânt când i-a spus Domnului că El şi tovarăşii lui „au trudit" toată noaptea pe mare încercând să pescuiască ceva, dar că nu au prins nimic (Lc. 5:5). Nu ştim mai multe despre ea, dar Pavel salută o anume Maria, spunând că „s-a ostenit mult" pentru Cristos şi pentru alţi slujitori ai Lui (Rom.16:6). El mai laudă alte trei credincioase din biserica din Roma – Trifena, Trifosa şi Persida – pentru acelaşi motiv. Aceste slujitoare credincioase s-au trudit şi s-au sacrificat în slujba Domnului.

În mod special, importantă este datoria unui pastor de a se osteni în studierea Cuvântului lui Dumnezeu: „Presbiterii care cârmuiesc bine, să fie învredniciţi de îndoită cinste, mai ales cei ce se ostenesc cu propovăduirea şi cu învăţătura pe care o dau altora" (1 Tim. 5:17). În contrast cu tendinţa din ziua de azi ca pastorii să se eschiveze de la studiu, Pavel afirmă cu claritate că responsabilitatea pastorului este de a se epuiza în studierea Cuvântul lui Dumnezeu.

Care este răsplata lui Dumnezeu pentru lucrul făcut cu credincioşie? Vom putea spune împreună cu Pavel: „Ca în ziua lui Hristos să mă pot lăuda că n-am alergat, nici nu m-am ostenit în zadar" (Flp. 2:16; cf. 1 Cor. 15:58; Ev. 6:10).

Mâine vom studia un alt cuvânt **(a lucra)** care subliniază şi el osteneala noastră.

Versete de studiat: Care este promisiunea din 1 Corinteni 3:8? Citiţi despre „ostenelile" şi „necazurile" lui Pavel (ambele sunt *kopos*) din 2 Corinteni 11:23–33 şi comparaţi toate acestea cu propria voastră slujire. Aceasta ne va smeri!

A lucra

ergazomai

Atât de importantă este **lucrarea** noastră pentru Domnul, încât Pavel nu se mulţumeşte doar cu a folosi *kopiaō* (2872) în Efeseni 4:28, ci adaugă: „să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să dea celui lipsit".

A lucra este *ergazomai* (2038), termen care se referă la muncă în general, cum ar fi lucrul „pe un câmp (Mt. 21:28) sau în cadrul unei meserii (Fapte 18:3), sau chiar la «a face negoţ»" (Mt. 25:16).[192] Nu numai că lucrăm până la punctul extenuării (*kopiaō*), ci o facem sistematic, o facem în fiecare zi, pe câmp, în meseria noastră, în negoţul nostru sau în slujirea creştină.

La baza societăţii este nevoia de a lucra. *Chiar înainte de căderea în păcat,* omului i s-a cerut să lucreze (Gen. 2:15), lucru care a devenit apoi, după Cădere, şi mai necesar, dar şi mai dificil (Gen. 3:17–19). Atât de fundamental este lucrul acesta, încât Pavel le-a spus tesalonicenilor: „Cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănânce" (2 Tes. 3:10). Fiecare rabin evreu era deprins cu o meserie, căci, aşa cum spuneau rabinii: „Dacă nu îţi înveţi fiul o meserie, îl înveţi să fie hoţ." Ca întotdeauna, Domnul este modelul nostru, iar El a fost un tâmplar. Ce principiu important e acesta pentru zilele noastre, când atât de mulţi oameni nu au o etică a muncii, când mulţi tineri nu sunt învăţaţi cum să lucreze.

Vom face observaţia că termenii de „ajutor social" şi „asistenţă socială" au fost creaţii ale liberalismului politic, ceea ce, prin definiţie, este socialismul, „redistribuirea bogăţiei". Există, cu siguranţă, cazuri când oamenii au nevoie de ajutor, cum ar fi cazul din 1 Corinteni 16:1–3, unde nevoile credincioşilor din biserica din Ierusalim au fost împlinite de către credincioşii bisericilor din Galatia (cf. Gal. 6:10), dar sistemul de ajutor social în societatea noastră este în mod oribil abuzat. Oamenii care lucrează sprijină milioane de alţi oameni care *pot,* dar *nu vor* să lucreze. Acest lucru este de netăgăduit în nenumărate cazuri documentate în care oamenii spun: „De ce să muncesc, când pot primi bani fără să muncesc?" Deci, nu numai că o spune Scriptura, dar chiar şi bunul simţ ne spune că, dacă un om poate lucra, atunci ori lucrează, ori nu mănâncă. *Principiile* biblice au întotdeauna *motive* practice.

Deci, fie că avem o slujbă într-un mediu necreştin, fie că este într-un mediu creştin, lucrăm sistematic şi întotdeauna spre slava lui Dumnezeu şi spre binele celor în nevoie.

Versete de studiat: Ce este promis celui care face „binele" (Rom. 2:10)? Conform 1 Tesaloniceni 4:11–12, care trebuie să fie motivul nostru în tot ceea ce facem?

Urmaşi (1)

mimētēs

Apostolul Pavel afirmă ceva uluitor în Efeseni 5:1: „Fiţi, deci, urmaşi ai lui Dumnezeu, ca nişte copii preaiubiţi" (KJV). **Urmaşi** traduce grecescul *mimētēs* (3402), de unde provine cuvântul *a mima.* Aceasta e traducerea cea mai potrivită şi sugestivă a termenului.

Aşa cum relatează o autoritate în limba greacă, acest cuvânt este foarte vechi, fiind atestat încă din secolul al VI-lea î.Hr. în limba greacă seculară. După Aristotel, la începutul civilizaţiei omul a deprins anumite abilităţi prin copierea comportamentului animalelor. De exemplu, ţesutul şi torsul au fost învăţate de la păianjeni, iar construirea caselor a fost învăţată de la păsări. Piesele de teatru, pictura, sculptura şi poezia erau simple „imitaţii ale realităţii". Chiar şi actorul era numit *mimos* („mim").

Totodată, comentatorul William Barclay (*Ephesians* [Efeseni]) observă: „Imitarea era un element important în formarea unui orator. Profesorii de retorică declarau că învăţarea oratoriei depindea de trei lucruri – teorie, imitare şi practică. Partea principală a formării lor era studiul şi imitarea maeştrilor de retorică care trăiseră înaintea lor."[193]

Pavel a folosit acest cuvânt în NT, însă i-a dat un sens mult mai profund. Gândiţi-vă la acest lucru un moment, în lumina prezentului; oamenii îi mimează pe atleţi, pe oamenii din programele de divertisment, pe liderii lumii, personalităţile militare, şi aşa mai departe. Dar creştinul trebuie să-L imite pe Dumnezeu; noi trebuie să copiem caracterul, atitudinile şi acţiunile Sale. Există un vechi proverb care spune: „Imitaţia este cea mai sinceră formă de flatare."[194] Eu am fost întotdeauna uimit de mimii care îi pot imita atât de bine pe oamenii celebri. Dar şi mai minunat e creştinul care Îl imită pe Dumnezeu. *Dacă primul caz necesită talent pentru a o face, cel de-al doilea necesită o minune.* Nu talentul îl învredniceşte pe creştin să-L imite pe Dumnezeu, ci mai degrabă minunea pe care o face Duhul Sfânt în el, producând „roada Duhului" (Gal. 5:22–23).

Spurgeon a spus: „Deşi ne şi smereşte astfel, această poruncă ne înnobilează; căci ce lucru măreţ este să fim imitatori ai lui Dumnezeu!... A fost un timp când oamenii se mândreau cu studierea lui Homer, iar vieţile lor erau îndemnate la eroism prin versul lui războinic. Alexandru cel Mare a purtat *Iliada* cu el într-o cutie încrustată cu pietre preţioase, iar cariera lui militară s-a datorat în mare parte imitării războinicilor din Grecia şi din Troia. Ambiţia noastră este mult mai nobilă decât aceea de a fi cuceritori într-un război; noi dorim să-L imităm pe Dumnezeul păcii, pe Cel al cărui nume este dragoste."[195] Mâine vom continua aceste gânduri.

Versete de studiat: E uimitor de câte ori citim în Scriptură că noi trebuie să-L imităm pe Dumnezeu. În versetele acestea, observaţi cum trebuie să-L imităm: Matei 5:48; Ioan 15:12; Filipeni 2:3–8; 1 Petru 2:21-22.

Urmaşi (2)

mimētēs

În Efeseni 5:1, Pavel ne dă un exemplu viu a aceea ce înseamnă să fim un *mimētēs* (3402), un „imitator" al lui Dumnezeu. El spune că trebui să facem aceasta „ca nişte copii preaiubiţi". Într-adevăr, nu este un imitator mai bun decât un copil. Este unul din modurile prin care el sau ea învaţă.

Nu am uitat niciodată o reclamă pe care am văzut-o la televizor cu mulţi ani în urmă. Deşi scurtă şi fără dialog, impactul ei a fost foarte puternic. Un tată cu băieţelul lui, care părea să fi fost de vreo doi ani, stăteau împreună sub un copac. Tatăl şi-a vârât mâna în buzunarul cămăşii, a luat un pachet de ţigări, a aprins una, şi a pus pachetul între el şi fiul său. Văzând gestul tatălui său, băieţelul a luat pachetul şi s-a uitat la el. Camera s-a oprit pe această imagine, iar ideea transmisă a fost foarte clară.

Când citeşte cineva îndemnul lui Pavel, prima reacţie poate fi una de îndoială. Este oare cu adevărat posibil să Îl imităm pe Dumnezeu? Nu este oare un lucru naiv să spui aşa ceva? Nu este puţin exagerat? Oare Pavel nu s-a lăsat puţin dus de val? Cum putem noi, care suntem păcătoşi şi trăim într-o lume păcătoasă, să fim imitatori ai lui Dumnezeu? Răspunsul la aceste întrebări se poate găsi dacă privim la atributele (caracteristicile) lui Dumnezeu.

În primul rând, există „atributele naturale" ale lui Dumnezeu. Ele reprezintă acele caracteristici care descriu ceea ce este Dumnezeu în *natura* Sa, şi includ omniscienţa, omnipotenţa, omniprezenţa, eternitatea, suveranitatea şi imuabilitatea Sa. Aceste atribute se numesc „incomunicabile", deoarece este imposibil să fie transmise omului.

În al doilea rând, însă, există „atributele morale" ale lui Dumnezeu. Acestea sunt caracteristicile care descriu *caracterul* lui Dumnezeu şi ceea ce face El; acestea includ sfinţenia, neprihănirea, dreptatea, mila, harul şi dragostea Lui. Aceste atribute, pe de altă parte, sunt „comunicabile", adică pot fi transmise oamenilor. Dumnezeu poate (şi chiar face acest lucru) transmite sfinţenie, neprihănire, dreptate, milă, har şi dragoste oamenilor, astfel încât noi putem să le manifestăm în vieţile noastre.

Deci, cum Îl putem imita pe Dumnezeu? *Prin manifestarea atributelor Sale morale.* Putem, într-adevăr, să Îl imităm pe Dumnezeu dacă posedăm „atributele caracterului" Său.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând în fiecare caz un atribut moral al lui Dumnezeu şi provocarea care ne este adresată nouă de a-L imita: 1 Petru 1:16; 1 Timotei 6:11; Filipeni 4:8–9; Iacov 2:13; Evrei 12:28–29.

Curvie

porneia

Am studiat dragostea *adevărată*, adică a fi imitatori ai lui Dumnezeu. În contrast se află *falsa* iubire, adică viața trăită în necurăție. Pavel menționează mai multe caracteristici ale acestei false iubiri în Efeseni 5:3–7, pe care îl vom studia în zilele următoare.

Prima caracteristică este **curvia.** Termenul grecesc este *porneia* (4202). Inițial, el se referea la prostituție. El este derivat din cuvântul înrudit, *pornē* (4204), care înseamnă „prostituată" (Mt. 21:31; 1 Cor. 6:15). Termenul a fost folosit în Septuaginta cu referire nu numai la prostituția obișnuită, ci și la prostituția religioasă, care era parte a ritualurilor de fertilitate prezente în închinarea la Baal. Prin întreținerea de relații sexuale cu prostiuatele templului, se presupunea că bărbații se puteau împărtăși din puterea fertilizatoare și din armonia cosmică, împreună cu zeul fertilității, Baal.

Mai târziu, în limbajul rabinic, care a fost preluat de NT, *porneia* a ajuns să fie folosit pentru orice tip de relații sexuale în afara căsătoriei, incluzând: sexul premarital, sexul extramarital, homosexualitatea, lesbianismul, sodomia, pedofilia, incestul și bestialitatea. Toate acestea se puteau întâlni frecvent în lumea greco-romană, care a devenit atât de pervertită, încât oamenii, cei de rând și cei din elita societății, au ajuns să se complacă în toate aceste activități, fără rușine sau scrupule.

Nu e situația aceasta asemănătoare cu cea din zilele noastre? Deși se aud câteva strigăte slabe împotriva perversiunilor sexuale, atitudinea principală este indiferența. „Ce mare scofală?" sună părerea generală. „Până la urmă, este la latitudinea fiecăruia ce face în particular."

Chiar și cuvântul *curvie* este evitat (*chiar de creștini*). În loc de „curvie" sau chiar de „sex premarital", auzim fraze precum „descoperirea sexualității cuiva" și „a trăi împreună". În loc de „adulter", auzim despre „a avea o relație amoroasă". În loc de „homosexualitate" (cu atât mai puțin „sodomie"), auzim de „comunitatea gay" și de „stil de viață alternativ". În loc de „pornografie", auzim „artă". Omul își schimbă terminologia pentru că nu recunoaște că Satana a pervertit creația lui Dumnezeu! Chiar și traducerile moderne ale Bibliei slăbesc sensul cuvântului *porneia,* folosind *imoralitate* în loc de ceea ce înseamnă el cu adevărat – *curvie.* Care este diferența? Conform dicționarului Webster, *imoralitatea* este pur și simplu ceea ce sistemul de valori morale ale unei anume societăți nu permite, în timp ce *curvia* este același lucru indiferent de locul unde se întâlnește ea.

În contrast cu acea filosofie, atât antică, cât și modernă, orice relații sexuale în afara căsătoriei sunt interzise: „nici să nu fie măcar pomenite între voi, așa cum se cuvine unor sfinți" (Ef. 5:3).

Versete de studiat: Care este sursa curviei și a altor rele (Mt. 15:19)? Ce tip de curvie se petrecea chiar în sânul bisericii din Corint (1 Cor. 5:1)?

Necurăţie

akatharsia

A doua caracteristică a falsei iubiri este **necurăţia** (Ef. 5:3). Grecescul *akatharsia* (167) este un termen mai larg decât *porneia* (**curvia**). Pavel foloseşte acest cuvânt în Efeseni 4:19 pentru a arăta că omul a mers atât de departe, a trecut chiar şi de sentimentul de vină pentru păcatul său, încât s-a dedat total unei vieţi murdare.

Akatharsia este, de fapt, legat de conceptele VT de „curat" şi „necurat". Cineva putea deveni „necurat" în mai multe moduri – mâncând carne necurată, de exemplu – aşa că Pavel „împrumută" termenul, îl transpune în viaţa creştină şi demonstrează că tot ceea ce vine din falsa iubire a lui Satana este necurat, impur şi poluat. Nu numai faptele imorale sunt necurate, ci şi *gândurile* şi *fanteziile* imorale sunt necurate. Azi există nenumărate cărţi despre fanteziile sexuale ale oamenilor, iar lumea are neobrăzarea de a numi aceste lucruri „iubire"!

Un exemplu insidios de necurăţie de felul acesta (dacă nu e chiar curvie pe faţă) este vulgaritatea *pornografiei*. Acest termen este derivat din cuvântul *pornos*, care e unit cu cuvântul *graphe* (1124), care înseamnă „a scrie", aşa că avem sensul de scriere sau pictare a păcatului sexual şi implică toate sensurile pe care le-am menţionat ieri. Dar, deşi unele tipuri de pornografie sunt considerate „rele", alte tipuri, precum revista *Playboy*, au un anumit grad de respectabilitate şi nu sunt considerate cu adevărat pornografie de unii oameni, ci mai degrabă „artă". În ultimii ani, foarte multe picturi şi sculpturi nespus de revoltătoare au fost expuse în galerii de artă, fiind chiar plătite cu banii din impozite.

Conform revistei *Forbes Magazine* (5–25–01), revistele pornografice câştigă 1 miliard de dolari anual, pornografia pe Internet un alt miliard de dolari, filmele în regim de plată 128 milioane, iar filmele pe DVD pentru adulţi între 500 milioane şi 1,8 miliarde de dolari, întrunind un total de 2,6 până la 3,9 miliarde de dolari pe an. Dacă aceste cifre nu sunt suficiente pentru a ne îngrozi, ce să mai spunem despre complicitatea conducerii locale şi de stat, care strâng impozite din vânzarea acestor perversiuni? Până la urmă, se spune: „Este o afacere ca oricare alta!"; şi „Nu putem reglementa noi moralitatea".

Mulţi bărbaţi (chiar şi dintre creştini) au început cu pornografia şi au sfârşit prin imposibilitatea de a avea relaţii normale cu soţia, ori s-au transformat chiar în persoane care abuzează de copii. Un asemenea comportament „nu trebuie nici măcar numit printre [creştini]" (Ef. 5:3). Noi trebui să fim mereu în gardă împotriva necurăţiei şi „să ne ferim de orice se pare rău" (1 Tes. 5:22).

Versete de studiat: Ce trebuie să facem cu păcate precum necurăţia şi curvia (2 Cor. 12:21; Col. 3:5)? În loc de necurăţie, la ce ne-a chemat Dumnezeu (1 Tes. 4:7)?

Lăcomie

pleonexia

A treia caracteristică a falsei iubiri este **lăcomia** (Ef. 5:3). Grecescul *pleonexia* (4124) înseamnă „dorință lacomă de a avea mai mult", ceea ce este o bună definiție a cuvântului *lăcomie.* Am întrebat recent un bărbat creştin, fermier lăptar, care ne vizita biserica: „Cum merg afacerile?" El a răspuns: „Plătim facturile şi familia are tot ce-i trebuie. Este suficient!" M-am bucurat de această atitudine evlavioasă. Lumea spune: „Trebuie să am *mai mult!*", în timp ce Dumnezeu spune: „Eu mă voi îngriji de *nevoile* tale!" (Mt. 6:33; Flp. 4:19; s.a.).

Ca şi *akatharsia* **(necurăție)**, acest cuvânt este folosit în Efeseni 4:19, unde este tradus „lăcomie". Motivația principală a omului este lăcomia, pofta şi satisfacerea sinelui. Acest lucru este şi mai intensificat în problemele sexuale. De ce? Pentru că impulsul sexual al omului este puternic şi, dacă nu este controlat, poate fi pervertit în moduri inimaginabile.

Este fascinant să observăm că omul consideră în mod greşit toate aceste manifestări despre care am vorbit până acum drept „iubire", când, de fapt, ele reprezintă exact opusul, *ura.* De ce? Pentru că iubirea este *lipsită de* egoism, nu *egoistă;* pentru că iubirea *dăruieşte,* nu *ia;* deoarece iubirea *împlineşte* pe alții, nu caută *satisfacerea de sine.* Adevărata iubire întotdeauna împlineşte adevăratele *nevoi,* în timp ce satisfacerea de sine nu face decât să hrănească şi mai mult *pofta.*

De asemenea, este semnificativ faptul că **lăcomia** este deseori un „păcat ignorat". Am citit despre un preot catolic care a declarat că, în timpul atâtor ani în care a ascultat felurite confesiuni, i-a fost dat să audă tot felul de păcate, chiar şi crime, dar niciodată nu a auzit pe cineva mărturisind păcatul **lăcomiei.** Într-adevăr, noi nu credem că acest lucru este păcat, dar cu siguranță că este. Pavel continuă în Efeseni 5:5 şi spune că „niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli, nu are parte de moştenire în Împărăția lui Hristos şi a lui Dumnezeu." De vreme ce Efes era un oraş cheie în ce priveşte închinarea antică păgână (de ex.: închinarea la zeița Diana), cititorii lui Pavel au înțeles imediat despre ce vorbea el.

Aici este o provocare pentru noi. Aşa cum credincioşii din Efes şi-au curățit viețile de idolatrie, şi noi ar trebui să facem la fel şi să nu permitem ca vreun lucru păgân să ne atingă viețile, începând de la horoscoape şi terminând cu sărbătoarea Halloween. *Între creştinism şi idolatrie nu poate fi pace.* Ce tragic este că atâția creştini, inclusiv predicatori, nu par să înțeleagă cât de mult urăşte Dumnezeu idolatria şi *tot* ceea ce ține de ea! Iar lăcomia este doar o altă formă de idolatrie.

Versete de studiat: Care este sfatul Domnului nostru în Luca 12:15? În 2 Petru 2:1–3, cine se foloseşte de lăcomie?

Indecență

aischrotes

Dacă primele trei caracteristici ale falsei iubiri implică *faptele* necurate, următoarele trei privesc *vorbirea* necurată. A patra caracteristică pe care o vom studia este, deci, **vorbirea indecentă** (Ef. 5:4). Rădăcina cuvântului *aischrotes* (151) este *aisch*, termen care se referea inițial la tot ceea ce este urât și rușinos, ajungând să însemne tot ceea ce este pur și simplu indecent. Spiros Zodhiates rezumă semnificația acestui termen astfel:

> Semnifică ceva nepotrivit, un comportament nepotrivit, în fapte sau vorbire sau chiar în gândire sau intenție; orice fel de comportament dizgrațios; comportament care, dacă este adus la lumină, face ca persoanei respective să-i fie rușine de ea însăși; comportament urât, rușinos, de orice fel; comportament contrar unei persoane care Îl urmează pe Dumnezeu (numai în Ef. 5:4). Ataşamentul și conformitatea față de Dumnezeu implică un comportament de care Dumnezeu să nu Se rușineze și care să nu aducă rușine persoanei atunci când este adus la lumină.[196]

Cât de plină e lumea de azi de indecență! Îmi amintesc de romanul lui Oscar Wilde, *Portretul lui Dorian Gray*. Subiectul cărții este despre un portret pictat, care îmbătrânește și se urâțește, devenind orglinda vieții pline de imoralitate a lui Dorian Gray, în timp ce el, omul, rămâne tânăr și frumos. După acest roman s-a turnat chiar un film în 1945, și chiar și atunci efectele speciale au fost atât de bine realizate încât să arate trăsăturile bărbatului din portret schimbându-se de la frumusețe la ceva ce inspiră repulsie.

Ceea ce este interesant, însă, este că, deși firul narativ pare să condamne acest stil de viață, Wilde îl apăra, de fapt, apărându-și propria homosexualitate. În capitolul 2, de exemplu, el scrie: „Singurul mod prin care poți să scapi de o ispită este să-i cedezi". În apărarea scriiturii lui, pe care criticii au numit-o imorală, el a scris în prefața romanului: „Nu există carte morală sau imorală. Cărțile sunt, fie bine scrise, fie prost scrise. Aceasta este tot".

Aceeași atitudine există în zilele noastre, când oamenii sunt amorali și totul este relativ. Ca și pe personajul din acest roman, indecența lui Wilde l-a dus la ruină. După 2 ani de închisoare pentru sodomie, sănătatea lui Wilde, banii și faima, chiar și talentul scriitoricesc, s-au pierdut. Bolnav, pe patul de moarte, cu o inflamație la creier, el a căutat în final pacea prin convertirea la romano-catolicism.

Așadar, în viața credinciosului, nu există loc pentru urâțenie și indecență, nici în cuvânt, nici în faptă.

Versete de studiat: De unde a spus Domnul că vine vorbirea stricată (Mt. 12:34; 15:19)?

Vorbe nechibzuite

morologia

A cincia caracteristică a falsei iubiri o reprezintă **vorbele nechibzuite** (Ef. 5:4). Acest termen şi următorul sunt mult mai subtile şi mai frecvente decât **indecenţa.** Mulţi oameni nu vor avea o trăire sau o vorbire caracterizate de stricăciune, dar vor practica aceste alte două lucruri.

Vorbirea nechibzuită, sintagmă care apare numai aici în NT, este traducerea termenului *morologia* (3473). Grecescul *moros* (3474; în engleză *moron*) înseamnă „prost, stupid, nebun", iar *logia* provine de la *log*, „cuvânt sau discurs". Ideea transmisă aici este a vorbi lucruri prosteşti şi fără sens. Scriind unui pastor, Pavel foloseşte din nou această idee: „Dar de întrebările nebune [*moros*], de înşirările de neamuri, de certuri şi ciorovăieli privitoare la Lege, fereşte-te căci sunt nefolositoare şi zadarnice" (Tit 3:9). Iată un sfat înţelept pentru un păstor! Solomon adaugă: „Limba înţelepţilor dă ştiinţă plăcută, dar gura nesocotiţilor împroaşcă nebunie" (Prov. 15:2).

Nu are niciun sens să conversăm cu o persoană pierdută care vorbeşte continuu numai prostii. Dar trebuie să facem remarca aceasta, că nu are rost să vorbim nici cu un creştin care face acelaşi lucru. Cât de mult se vorbeşte azi despre lucruri nefolositoare! „Talk show"-urile contemporane (atât laice, cât şi creştine) sunt pline de discuţii lipsite de sens. Auzim mulţi oameni exprimându-şi opiniile, dar nimeni nu prezintă, nici nu doreşte măcar să audă principiile absolute conţinute în Cuvântul lui Dumnezeu. Într-adevăr, mulţi vor „un forum pentru exprimarea opiniilor", nu o afirmare a adevărului. Aceasta este exact ceea ce le-a declarat Pavel corintenilor: „Eu nu am venit în forumul grecesc ca să dezbat vreo filosofie nouă, ci mai degrabă să predic adevărul Evangheliei" (1 Cor. 2:1–5).

Din păcate, putem să adăugăm noi, există chiar şi un „discurs nebunesc" care se aude de la amvoane azi. De la „predicuţe" care te fac să te simţi bine, la vorbăria psihologică, se constată peste tot absenţa adevărului. Creştinul nu trebuie nici măcar să-şi piardă timpul frecventând locurile în care nu este prezentat Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă oamenii nu vor adevărul, dacă ei nu doresc ceea ce spune Dumnezeu, nu a mai rămas nimic de spus. Haideţi să nu ne *pierdem* timpul cu vorbărie nechibzuită, ci mai degrabă să ne *investim* timpul în adevăr.

Versete de studiat: Citiţi 2 Timotei 2:15–17, observând ce *ar trebui* să facă şi ce *nu* ar trebui să facă un pastor şi care este *consecinţa* dacă el nu îndeplineşte aceste lucruri.

Glume proaste

eutrapelia

A şasea caracteristică a falsei iubiri sunt **glumele proaste** (Ef. 5:4). *Eutrapelia* (2160, apare numai aici) e un cuvânt fascinant. Prefixul *eu* (2195) înseamnă „bun" sau „bine" (de aici, *eulogie*, „cuvinte bune", şi *eugenetică*, „gene bune"). Rădăcina, *trepō*, (nu se află în NT) înseamnă „a întoarce". *Eutrapelia*, deci, înseamnă „ceea ce se întoarce cu uşurinţă". În acest context despre discurs, ideea este aceea de a întoarce sensul unui discurs către un o altă semnificaţie. Nu numai glumele şi povestirile de prost gust se includ, ci şi cuvintele inocente cărora li se dă un sens dublu.

E semnificativ faptul că Pavel foloseşte acest cuvânt, căci, se ştie că efesenii erau maeştri în acestea, de aici provenind mulţi oratori glumeţi. Există chiar o zicală antică: „Sunt un cavaler neserios, căci m-am născut în Efes!" Cât de des se poate întâlni azi acest stil de viaţă! Mulţi comedianţi sunt maeştrii acestui tip de „umor". Ei iau ceva inocent, ba chiar ceva pur, şi îl transformă în ceva murdar.

Deci, acest fel de vorbire nu trebuie să caracterizeze un creştin. Din păcate, această vorbire s-a infiltrat în Biserică într-o *formă subtilă*. Deşi nu este vorba de un limbaj vulgar sau aluziv, din ce în ce mai mult popularitatea vorbitorilor creştini este dată de cât de amuzanţi şi distractivi sunt. Deşi, cu siguranţă, nu suntem împotriva umorului în predică, trebuie să fim *foarte* atenţi şi să îl folosim foarte puţin, pentru că noi nu ne ducem la biserică pentru a râde sau a ne distra, ci pentru „a creşte în harul şi în cunoştinţa Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos" (2 Pt. 3:18).

Nu e semnificativ faptul că, în timp ce foarte puţini oameni vor veni să asculte expunerea Scripturii, *mii* de oameni se vor îngrămădi să asculte „un comediant creştin" sau un „predicator" care va folosi multe „istorioare" amuzante pentru a-şi condimenta „predicile"? Dar nu este, de asemenea, semnificativ faptul că niciun verset al Scripturii nu Îl înfăţişează pe Domnul nostru spunând vreo glumă?

Recomandarea modernă este: „Captaţi atenţia audienţei cu o glumă şi apoi mai presăraţi şi altele pe ici pe colo, în predică." Dar unde sugerează Scriptura o astfel de idee lumească? Pavel nu scrie nicăieri: „Ştiţi, mi s-a întâmplat un lucru amuzant când eram pe drumul Damascului." De ce nu spune Scriptura: „Oamenii vor accepta mai uşor adevărul dacă îl spunem în glumă"? *Pentru că păcatul, mântuirea şi doctrina nu sunt amuzante!* Ele sunt probleme de viaţă şi de moarte, care trebuie prezentate cu reverenţă, **cumpătare** (vezi 23 mai) şi **seriozitate** (vezi 24 mai). Sper că nu mi se va considera o îndrăzneală prea mare, însă *oamenii care au nevoie de umor nu iubesc adevărul.*

Versete de studiat: Citiţi predica lui Petru din ziua de Rusalii (Fapte 2:14–38) şi predica lui Pavel din Antiohia Pisidiei (13:16–41). Aţi găsit cea mai mică glumă sau alt divertisment în predicarea lor?

A se gândi

logizomai

Pavel le-a scris credincioşilor din Filipi: „În cele din urmă, fraţilor, tot ce este adevărat, tot ce este nobil, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este plăcut, tot ce este vrednic de admirat, orice faptă măreaţă, orice este vrednic de laudă, la acestea să vă gândiţi!" (Flp. 4:8, NTR).

A se gândi este verbul *logizomai* (3049), care înseamnă „a chibzui, a cumpăni, a socoti, a se ocupa cu socoteli sau calcule".[197] În timp ce în greaca clasică, în special în scrierile lui Platon, termenul se referea la o gândire neinfluenţată de sentimente, care doreşte să înţeleagă şi să aplice faptele, mai târziu i s-a adăugat şi ideea de caracter subiectiv, emoţional şi volitiv. Aşa cum a făcut deseori, Pavel a dat acestui cuvânt o semnificaţie şi mai profundă, şi anume, că el „trebuie orientat înspre faptele stabilite de Dumnezeu", cu rezultatul că acum „devine termenul pentru «judecata credinţei»". Întreaga noastră activitate de gândire, cumpănire şi punere de întrebări, e aşezată în contextul standardelor lui Dumnezeu.[198]

Acum este uşor să înţelegem exact ceea ce le-a spus Pavel filipenilor şi ceea ce ne spune el nouă, celor de azi. Cum trebuie să gândim? În modul rece, calculat, detaşat, al filosofului? E clar că nu. În timp ce, cu siguranţă, ne folosim mintea şi apreciem faptele, noi aplicăm întotdeauna acele lucruri într-un mod subiectiv, ele ne afectează voinţa şi caracterul şi sunt cântărite în balanţa standardelor lui Dumnezeu.

Pavel merge un pas mai departe, specificând mai multe lucruri la care trebuie să ne gândim, pe care să le cântărim şi să le aplicăm. Un comentator îi numeşte cei „şase termeni etici".[199] Am analizat deja trei dintre aceste subiecte în studiile anterioare.

În primul rând, trebuie să ne gândim la lucruri care sunt „adevărate" (**adevăr**, vezi 1–3 februarie), adică, să ne gândim la ele aşa cum sunt ele în realitate, nu ascunse, falsificate, sau înţelese greşit.

În al doilea rând, trebuie să ne gândim la lucruri care sunt „vrednice de cinste, nobile" (**seriozitate**, vezi 24 mai), lucruri solemne, demne, sublime şi maiestuoase.

În al treilea rând, trebuie să ne gândim la lucruri care sunt **curate** (vezi 12 mai), lucruri care sunt, din punct de vedere moral, şi chiar doctrinar, sfinte şi curate.

În următoarele zile vom examina alte subiecte pe care le menţionează aici Pavel. Proverbele 23:7 declară: „Aşa cum gândeşte un om în inima lui, aşa este el" (KJV). Cineva a spus odată: „S-ar putea să nu fii ceea ce gândeşti că eşti, dar *ceea* ce gândeşti, aceea eşti."

Versete de studiat: La ce concluzie minunată ajunge Pavel în Romani 3:28 („a socoti" este *logizomai*)? Ce altă concluzie trage el în Filipeni 3:13 („a crede" este *logizomai*)?

Drept (Neprihănit)

dikaios

Al patrulea lucru la care ar trebui **să ne gândim** este ceea ce este **drept** (Flp. 4:8). Grecescul *dikaios* (1342) este un cuvânt foarte des întâlnit în NT, însemând „integru" şi „neprihănit".

În sens strict social, grecii antici numeau pe cineva neprihănit dacă se conforma virtuţilor sociale acceptate. Acest termen a fost transformat în Septuaginta, unde toate virtuţile se bazau pe Legea lui Dumnezeu. Aici, *dikaios* este traducerea ebraicului *saddiq* (6662H) şi apare de circa 180 ori (de ex.: Gen. 7:1; Prov. 10:30; etc.), dar este, de asemenea, şi traducerea multor alţi termeni, cum ar fi *yēsēr* (3477H, „drept", Ps. 119:137).

NT foloseşte acest cuvânt (şi altele înrudite) în mai multe moduri. Deşi el apare în aproape fiecare carte, Pavel îl foloseşte cel mai frecvent: îl aplică la Dumnezeu (Rom. 3:26), Cristos (2 Tim. 4:8), om (Rom. 1:17; 3:10), şi chiar lucrurilor, ca în textul nostru (dar şi în Rom. 7:12; Col. 4:1).

La baza mântuirii omului din păcat stă problema lui *dikaios*. Scriptura declară cu o claritate uimitoare că neprihănirea omului nu este suficientă pentru a-l mântui. Aşa cum nici ţinerea Legii nu este suficientă (Rom. 3:20; „justificat", *dikaioō*, 1344) şi nici faptele bune (Tit 3:5; „neprihănire", *dikaiosunē*, 1343). Isus a declarat: „Căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece neprihănirea cărturarilor şi a Fariseilor" – ceea ce era, practic, imposibil, deoarece ei cunoşteau toată Legea – „cu niciun chip nu veţi intra în Împărăţia cerurilor" (Mt. 5:20).

Apoi, Scriptura afirmă cu aceeaşi precizie că numai prin neprihănirea lui Cristos suntem mântuiţi (Rom. 3:26, 28; 5:1; Gal. 2:16), neprihănire pe care o primim numai prin credinţă (Rom. 1:17).

Având această fundaţie, de vreme ce cei drepţi trăiesc prin credinţă, ei trebuie să se *gândească* acum la lucrurile drepte. Sau, aşa cum afirmă puritanul Matthew Henry: „La toate lucrurile care sunt... conforme cu regulile dreptăţii şi neprihănirii, în toate relaţiile noastre cu oamenii, fără necurăţia sau amestecul păcatului."[200]

Recent, William Hendrickson a declarat: „După ce au primit neprihănirea de la Dumnezeu, atât neprihănirea imputată, cât şi neprihănirea lucrată în ei, credincioşii ar trebuie să se gândească la lucrurile drepte. În mintea lor, ei ar trebui să mediteze, cu recunoştinţă, la faptele neprihănite ale lui Dumnezeu (Apoc. 15:3), să aprecieze neprihănirea atunci când o întâlnesc în alţii, şi să ia hotărârea de a vorbi drept şi a face fapte neprihănite."[201]

Versete de studiat: Ce avantaj are persoana neprihănită, conform Iacov 5:16?

În 1 Ioan 2:29, ce indică faptele neprihănite?

Vrednic de iubit

prosphilēs

Al cincilea lucru la care trebuie **să ne gândim** este tot ceea ce este **vrednic de iubit** (Flp. 4:8). Adjectivul *prosphilēs* (4375) care apare numai în acest verset în NT, şi este compus din *pros* (4314), „la" sau „spre", şi *phileō* (5368), **a iubi.** Aşa cum am învăţat în meditaţia din 21 ianuarie, *phileō* se referă la stimă, la preţuire şi la o afecţiune plină de tandreţe.

Majoritatea comentatorilor afirmă că acest cuvânt înseamnă acceptabil, plăcut, amabil; deci, la astfel de lucruri trebuie să ne gândim şi să ne comportăm ca atare. Deşi comentatorii au dreptate, totuşi, există un principiu mai profund aici pe care trebuie să îl învăţăm.

În lumina cuvântului *phileō*, eminentul erudit scoţian al secolului al XIX-lea, John Eadie, specializat în studiul limbii greceşti, subliniază că acest cuvânt era o apariţie obişnuită la scriitorii clasici, şi „semnifică ceea ce este drag tuturor sau care are calitatea de a trezi afecţiune"[202]. Cu alte cuvinte, aşa cum explică un alt comentator, „sensul lui fundamental este «ceea ce trezeşte iubirea»... Astfel, mintea creştinului trebuie să fie concentrată pe lucrurile care trezesc din partea celorlalţi... admiraţia şi afecţiunea."[203]

Ce provocare! Creştinul trebuie să se gândească şi să facă lucruri care îl vor face să fie îndrăgit de alţii, lucruri care, nu numai că vor *exprima* iubirea *faţă de ceilalţi*, dar vor *inspira*, de asemenea, iubirea *altora*. William Tyndale a prins această idee în traducerea sa din 1534, redând-o astfel: „orice lucru asociat cu iubirea."

Dar cum realizăm ceea ce am afirmat mai sus? Este destul de clar, nu-i aşa? Cu siguranţă, nu ne vom face iubiţi de alţii, şi cu atât mai puţin de Dumnezeu, dacă mințim, furăm, înjurăm, bârfim, ne enervăm, sau dacă dăm dovadă de vreun alt fel de comportament neevlavios. Mai degrabă vom trezi admiraţia şi afecţiunea lui Dumnezeu şi a altora printr-un comportament evlavios. Iar singurul mod prin care putem *face* şi *vorbi* astfel de lucruri este *să ne gândim* la aceste lucruri.

Versete de studiat: Citiţi 1 Corinteni 13. Ce acţiuni şi atitudini ne vor face iubiţi de ceilalţi?

Vrednic de primit

euphēmos

Al şaselea şi ultimul lucru la care trebuie să ne **gândim** este tot ceea ce este **vrednic de primit** (Fil. 4:8). *Euphēmos* (2163) este un alt cuvânt interesant, care apare numai aici în NT. Ca şi *prosphilēs* (**vrednic de iubit**), şi acesta e un cuvânt compus, din particula *eu* (2095), „bun, bine", şi *phēmē* (5345), „zvon, faimă".

Pe când păgânii superstiţioşi foloseau *euphēmos* cu sensul de a gândi sau a rosti numai cuvinte de bun augur, care prevesteau binele, ideea esenţială, aceea de a rosti cuvinte pozitive, este întru totul adevărată. Termenul a fost tradus în multe moduri de către comentatori şi traducători: *cu reputaţie bună, admirabil, onorabil, superior, prielnic,* etc. Oricare variantă am alege, acest cuvânt sugerează cel puţin trei aplicaţii.

În primul rând, noi trebuie să gândim şi să vorbim despre lucruri care sunt *vrednice* a fi gândite sau spuse, la lucruri valoroase. Poate că ni s-a întâmplat să stăm la o masă, de exemplu, iar o conversaţie care a început bine a devenit mai apoi frivolă, uşuratică sau chiar licenţioasă. Deşi nu este nimic greşit în a vorbi despre vreme sau poate chiar despre ultimul roman thriller al romancierului preferat, gândurile şi vorbirea noastră trebuie să fie concentrate pe lucrurile înalte, nobile.

În al doilea rând, noi trebuie să gândim şi să vorbim despre lucruri care-i pot câştiga pe alţii, nu la lucruri care să-i ofenseze. De aici provine şi cuvântul *eufemism,* cuvânt care derivă direct de la *euphēmos.* Un eufemism înseamnă „substituţia unui cuvânt sau a unei expresii ofensatoare sau neplăcute cu una plăcută sau inofensivă" (Webster). Deseori spunem, de exemplu, că cineva „s-a stins", în loc să spunem „a murit". Probabil că cel mai infam eufemism dintre toate a fost expresia folosită de Hitler – „soluţia ultimă" – care însemna exterminarea atât a tuturor evreilor europeni, cât şi a celorlalte „rase inferioare". Deci, deşi nu ne referim aici la absurdităţile unor fraze „corecte din punct de vedere politic", dorinţa noastră ar trebui să fie întotdeauna aceea de a nu ofensa pe nimeni.

În al treilea rând, noi trebuie să gândim şi să vorbim lucruri pozitive şi constructive, mai degrabă decât lucruri negative şi distrugătoare. Un mod de a gândi distrugător e acela de a te concentra pe păcatele trecutului şi de a fi înfrânţi de acele amintiri. Da, păcatul ar trebui întotdeauna să ne îndurereze, şi dorinţa noastră trebuie să fie să îl biruim, dar nu trebuie să îi permitem să ne deprime şi să ne fure bucuria. Aceste gânduri nu sunt „vrednice de primit".

Deşi cu acest termen am ajuns la finalul celor şase lucruri etice asupra cărora ni se recomandă să medităm, Pavel mai adaugă alte două cuvinte profunde pe care le vom examina în continuare.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând lucrurile nebuneşti la care nu se merită să ne gândim sau să vorbim despre ele: 1 Timotei 1:4; 4:7; 6:4-5; 2 Timotei 2:23; Tit 3:9.

Virtute

aretē

Pe lângă cele şase valori etice la care creştinul trebuie să se gândească, apostolul Pavel mai adaugă încă două cuvinte în Filipeni 4:8 – **virtute** şi **laudă.** Acestea pot părea nelalocul lor la început. Oare cele şase nu sunt suficiente pentru a sublinia lucrurile la care trebuie să ne gândim? Dar observaţi că nu avem doar şase concepte introduse prin „tot ce este", ci şi două introduse prin „orice este". Cu alte cuvinte, ultimele două par să fie incluse pentru a completa ceea ce primele şase nu acoperă. Pavel vrea să cuprindă totul şi reuşeşte în mod strălucit şi practic.

Virtute este *aretē* (703), şi este un concept cu filiaţii adânci în filosofia greacă. Printre scriitorii clasici, acest termen avea sensul de excelenţă în orice domeniu, excelenţă raţională, calităţi morale sau putere fizică. Pentru stoici, în special, virtutea reprezenta cel mai de preţ lucru.

Este extrem de interesant faptul că Pavel foloseşte acest cuvânt (îl foloseşte numai aici), deoarece ideea clară sugerată este de merit şi de realizare a omului. Aşadar, de ce ar folosi el un astfel de cuvânt? J. B. Lightfoot, un faimos exeget al epistolei către filipeni, a înţeles fără îndoială răspunsul. El este de părere că Pavel, prin virtute, înţelegea „orice valoare implicată de vechea concepţie păgână despre virtute"[204].

Cu alte cuvinte, recunoscând că există o anumită doză de bine în moralitatea omului, Pavel spune, în esenţă: „*Orice* este excelent, moral sau de valoare, chiar şi în virtutea general umană, chiar şi în sensul pur secular, chiar şi în învăţăturile vechiului vostru sistem filosofic, gândiţi-vă şi la acestea." Deşi nu a putut menţiona orice virtute morală existentă, cel puţin el a folosit un cuvânt care cuprindea toate lucrurile bune *posibile* care nu fuseseră deja acoperite de primele şase concepte.

Un simplu acrostih ne-ar putea ajuta să înţelegem acest cuvânt. Să ne gândim, aşadar, la lucruri care sunt:

Valoroase,
Ideale,
Reale,
Trainice,
Utile,
Temeinice şi
Excelente.

Versete de studiat: O altă curiozitate este faptul că Petru, un om relativ needucat, foloseşte, de asemenea, *aretē*, în cealaltă apariţie a acestui cuvânt din NT (1 Pet. 2:9, „puterile minunate"; 2 Pet. 1:3, 5). Citiţi 2 Petru 1:3–10, observând lista lui de virtuţi evlavioase.

Laudă (1)

epainos

Ieri am observat faptul că, în Filipeni 4:8, Pavel a adăugat două cuvinte reprezentând lucrurile la care trebuie să se gândească un creştin: **virtutea** şi **lauda.** Pentru a putea include toate lucrurile, el le adaugă pe acestea două care acoperă principiile pe care primii şase termeni nu le acoperă.

Laudă este traducerea substantivului *epainos* (1868), un cuvânt compus din prefixul *epi* (1909), „pe", şi substantivul *ainos* (136), „laudă". Sensul principal este acela de „aplauze", şi se referă la cuvinte elogioase, aprobare şi recunoaştere publică. De exemplu verbul *aineō* (134), este folosit în evanghelii pentru a descrie laudele mulţimii la adresa Domnului Isus. La naşterea Lui, îi vedem atât pe îngeri (Lc. 2:13), cât şi pe păstori, lăudându-L (Lc. 2:20). La intrarea Sa „triumfală" în Ierusalim (Lc. 19:37), ne putem imagina uşor mulţimea ridicându-şi mâinile şi strigând laude.

Apoi, *epainos,* împreună cu verbul *epaineō* (1867), se pot regăsi de circa şaptesprezece ori în NT. Un exemplu oarecum negativ apare în pilda ispravnicului necredincios, unde un om bogat „l-a lăudat" pe ispravnicul său pentru că lucrase cu viclenie (Lc. 16:8). Lucrul opus a fost valabil în ceea ce-l priveşte pe Pavel, care *nu* i-a putut lăuda pe credincioşii corinteni pentru unele fapte ale lor (1 Cor. 11:22).

De asemenea, întâlnim cuvântul *epainos* folosit de multe ori cu referire la elogiile, lauda, aprobarea şi recunoaşterea care I se cuvin doar lui Dumnezeu. Pavel îl foloseşte de trei ori în Efeseni 1, unde declară: „spre lauda slavei harului Său, pe care ni l-a dat în Preaiubitul Lui" (v. 6; cf. v. 12, 14).

Ce spune, deci, Pavel în textul nostru? Că trebuie să ne gândim la lucruri care sunt vrednice de laudă, lucruri care merită să fie lăudate. Pe scurt, noi trebuie să ne gândim la lucrurile care Îi aduc laudă lui *Dumnezeu.*

Deci, cele şase concepte introduse prin „tot ce este" şi cele două introduse prin „orice este" sunt principiile la care noi trebuie să ne gândim. Şi cum putem face acest lucru? Un comentator biblic reuşeşte să surprindă foarte bine ideea: „Noi trebuie să alegem în mod deliberat să ne gândim la lucrurile bune. Minţile noastre nu intră în mod automat pe aceste făgaşuri. Majoritatea suntem leneşi din punct de vedere mental. Şi, din cauza căderii în păcat, suntem în mod natural înclinaţi către lucrurile corupte. Secretul prin care ne putem călăuzi gândurile este să ne folosim în mod activ voinţa, în cooperare cu Duhul Sfânt, căutând «să ne gândim la aceste lucruri»."[205]

Mâine vom examina un alt cuvânt care înseamnă **laudă.**

Versete de studiat: Care este calea prin care Îl putem lăuda pe Dumnezeu, conform 1 Petru 1:7? Ce declară 1 Corinteni 4:5 despre lauda pe care o vom căpăta?

Slavă [şi] laudă (2)

doxa

Cuvântul tradus cel mai frecvent cu **laudă** în NT este *doxa* (1391); însă, chiar mai des decât laudă, el e tradus cu **slavă**. Ca şi în cazul termenului *charis* (**har**) şi al altor cuvinte din NT, avem aici unul din cele mai elocvente exemple ale faptului că, în NT, sensul cuvintelor este transformat. În greaca seculară, *doxa* înseamnă opinie sau presupunere, în special opinie umană favorabilă, care include o evaluare făcută de alţii, cum ar fi: faimă, bună reputaţie, onoare sau laudă.

În NT, însă, avem o imagine complet diferită. În timp ce ideile de reputaţie şi onoare se află încă prezente, conceptul de opinie dispare în întregime; din cele 165 de apariţii, niciuna nu se referă la aceasta (şi nu este folosit nici de vreunul din părinţii post-apostolici cu acest sens). Cu alte cuvinte, opinia subiectivă, schimbătoare şi egoistă a omului nu mai contează deloc. Tot ceea ce rămâne este constanta eternă a faimei, a reputaţiei, a onoarei şi a laudei lui Dumnezeu.

Mai semnificativ este faptul că ideile de „strălucire" şi „slavă" au fost adăugate sensului cuvântului *doxa*, concepte care fuseseră străine limbii greceşti seculare. Acum, termenul denotă „strălucirea divină şi cerească, caracterul înălţat şi măreţ al lui Dumnezeu, şi chiar fiinţa lui Dumnezeu"[206]. Aşa cum declară Evrei 1:3, Cristos „este oglindirea slavei Lui şi întipărirea Fiinţei Lui [a Tatălui]."

Această schimbare de sens se datorează unei transformări din Septuaginta, unde a dispărut complet sensul de „opinie", iar *doxa* a tradus ebraicul *kābōd* (3519H, „onoare, slavă, maiestate, bogăţie"). Ca şi *doxa*, el se referă la „manifestarea luminoasă a persoanei Sale, la revelarea Sa plină de slavă"[207].

Puritanul Thomas Watson a scris: „Atunci când Îl lăudăm pe Dumnezeu, noi Îi răspândim faima şi renumele, noi arătăm lumii excelenţele Sale. În felul acesta Îl slăvesc îngerii; ei sunt coriştii cerului şi proclamă cu putere laudele Sale. A-L lăuda pe Dumnezeu este unul din cele mai înalte şi curate acte religioase. În rugăciune ne purtăm ca oamenii; în laudă ne purtăm ca îngerii."[208]

Cuvântul englezesc *doxology* (doxologie, exprimarea unei laude) e derivat din *doxa*; şi cine ar putea să mai adauge ceva la imnul lui Thomas Ken (secolul al XVII-lea)?

Lăudaţi-L pe Dumnezeu, de la care curg toate binecuvântările;
Lăudaţi-L, voi, toate creaturile de-aici de jos;
Lăudaţi-L acolo sus, voi, oştiri cereşti;
Lăudaţi pe Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Amin!

Versete de studiat: În următoarele referinţe din VT, observaţi rădăcinile grecescului *doxa* în ebraicul *kābōd:* Exodul 33:18; 40:34; Psalmii 72:19; Isaia 6:3; Ezechiel 1:28.[209] Acum citiţi Luca 2:9 (naşterea lui Isus) şi 9:28–31 (schimbarea la faţă a lui Isus) şi observaţi aceleaşi elemente vizuale. Aleluia!

Strălucire

apaugasma

Aşa cum am menţionat în treacăt ieri, Evrei 1:3 declară că Cristos „este strălucirea slavei Lui [a Tatălui] şi întipărirea Fiinţei Lui". **Strălucire** este *apaugasma* (541, întâlnit numai aici), şi provine din verbul *augazō* (826, „a ilumina sau a străluci"). Îl regăsim pe *augazō*, de exemplu, în 2 Corinteni 4:4: „a căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind [*augazō*] lumina Evangheliei slavei lui Cristos, care este chipul lui Dumnezeu."

Prin adăugarea prefixului *apo* (575), „de la", *apaugasma* capătă sensul de strălucire emisă de un trup luminos. Aici este o minunată aluzie la un element al naturii. Iată comentariul lui John Gill: „Se face aluzie la soare şi la strălucirea lui sau la raza lui: aşa că unii traduc cu «raza slavei Sale»"; aceasta ne mai ajută să observăm faptul că Tatăl şi Fiul au aceeaşi natură, ca soarele şi raza sa; şi la faptul că Unul nu a existat înaintea Celuilalt, şi totuşi sunt distincţi Unul faţă de Altul şi nu pot fi despărţiţi sau separaţi Unul de Altul."[210]

Gândiţi-vă! Domnul Isus Cristos este strălucirea minunată a slavei lui Dumnezeul Tatăl. Deşi este *distinct ca persoană* de Tatăl, Fiul este *în esenţă una* cu Tatăl, aşa cum spune şi Domnul nostru Însuşi în Ioan 10:30 („Eu şi Tatăl una suntem.") Ce paradox!

În plus, de vreme ce Fiul este splendoarea plină de lumină a Tatălui, şi de vreme ce lumina este eternă (Ioan 1:1–4), noi avem o demonstraţie clară a faptului că Fiul este, de asemenea, etern. Acest lucru îl condamnă pe oricine respinge *divinitatea* lui Cristos sau se îndoieşte de caracterul de *Fiu veşnic* al lui Cristos. Deşi în ultimul timp au avut loc, printre învăţătorii biblici, dezbateri referitor la caracterul de *Fiu veşnic* al lui Cristos, noi trebuie să insistăm asupra faptului că El este din veşnicie Fiul lui Dumnezeu (Ioan 8:58; 17:5, 24; Col. 1:17; Apoc. 22:13).

Acest lucru este subliniat mai departe în textul nostru prin cuvântul „fiinţă". Cuvântul grecescul este *hon,* care este forma de masculin al participiului prezent al verbului *eimi* (1510), „a fi". „Acesta înseamnă", aşa cum ne spune o autoritate în limba greacă, faptul că „niciodată nu a existat un moment în care Isus Cristos să nu fi fost [strălucirea plină de lumină] a Tatălui", ceea ce nu numai că include eternitatea trecută, ci se referă şi „la întruparea Sa, când El a făcut curăţirea păcatelor noastre"[211].

Meditaţi azi la strălucirea lui Dumnezeu şi concentraţi-vă pe slava Sa!

Versete de studiat: Pentru a vă pregăti pentru meditaţia de mâine, citiţi Ioan 1:1–9. De câte ori foloseşte Ioan cuvântul **lumină**? (Ne vom întoarce la Ev. 1:3 în data de 14 august pentru a examina **întipărirea Fiinţei Lui**.)

Întuneric

skotos

Cel mai bun mod de a aprecia **lumina** (vezi 15–16 iunie) este să ne gândim la **întuneric**. Îmi amintesc că, pe când aveam vreo doisprezece ani, am mers cu familia în vacanță în Vest și am făcut un tur al peșterilor Carlsbad. La un moment dat, în timp ce ne aflam în peșteră, ghidul nostru ne-a spus să stăm nemișcați pentru că dorea să ne arate ce înseamnă cu adevărat întunericul. Apoi a stins luminile din peșteră. Niciodată nu am putut uita acel întuneric; a fost absența totală, absolută, a luminii.

Ideea transmisă de grecescul *skotos*, însă, este mult mai profundă; ea se referă „în principal, la *efectul* întunericului asupra omului", adică la puterea limitată de a vedea a acestuia și la bâjbâirea în incertitudine.[212] Un comentator exprimă acest lucru într-un mod crud, dar întru totul adevărat: „Întunericul este simbolul și sfera ignoranței și a depravării."[213] În mod ironic, Socrate a fost de aceeași părere: „Există un singur bine, cunoașterea, și un singur rău, ignoranța"[214]; ca și poetul Robert Browning: „Ignoranța nu înseamnă inocență, ci păcat."[215] De ce este **ignoranța** un păcat (vezi 16 august)? Pentru că orice ne desparte de Dumnezeu este păcat, iar ignoranța face exact acest lucru.

Ignoranța este, într-adevăr, problema omului. După cum a scris Alfred Lord Tennyson în 1850: „Lăsați ca cunoașterea să crească din ce în ce mai mult."[216] Dar chiar și în această epocă de incredibilă cunoaștere și de uimitoare realizări, oamenii sunt ignoranți din cale-afară. Ei „învață întotdeauna și nu pot ajunge niciodată la deplina cunoștință a adevărului" (2 Tim. 3:7).

Așa cum afirmă majoritatea comentatorilor, cel mai semnificativ aspect se află în Efeseni 5:8: „Odinioară erați întuneric." Versetul nu spune că eram *în* întuneric, ci că noi înșine *eram* întuneric. Ca să ilustrăm, nu e ca și cum am fi trăit într-o cameră întunecată și că stăteam acolo asemenea unei mobile, ci mai degrabă că noi înșine am fost parte din întuneric. Ce înseamnă acest lucru? Gândiți-vă la următoarele contraste: din punct de vedere *intelectual*, lumina semnifică *adevărul*, în timp ce întunericul semnifică *ignoranța* (vezi 2 octombrie); la fel, din punct de vedere al *moralității*, lumina simbolizează *sfințenia*, iar întunericul simbolizează *impuritatea*.

Și în istorie se adevereşte acest lucru. De exemplu, „Evul mediu întunecat" (cca 590–1000) a fost o perioadă de mare ignoranță, de superstiție și de imoralitate. Din cauza întunericului care a locuit în el, omul a fost ignorant, superstițios și imoral de-a lungul secolelor. Este de ajuns să ne gândim la practicile imorale ale religiilor păgâne, ca să nu le mai menționăm pe acelea ale societății moderne, pentru a vedea că omul *este* cu adevărat întuneric.

Acest lucru ne îndeamnă cu atât mai mult să ne bucurăm în Lumină.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând în fiecare contrastul dintre ceea ce *eram* și ceea ce *suntem:* Romani 13:12; 1 Tesaloniceni 5:4–5; 1 Petru 2:9; 1 Ioan 1:6.

Întipărirea Fiinţei Lui

charaktēr [şi] *hupostasis*

Azi ne întoarcem la Evrei 1:3 pentru a medita la o altă referinţă despre Domnul Isus. Nu numai că El este „oglindirea slavei Lui (a Tatălui)", ci este şi „întipărirea Fiinţei Lui". Pare că scriitorul (care este, fără îndoială, Pavel) nu s-a mulţumit să spună că Cristos este strălucirea minunată a Tatălui, înseşi razele gloriei care vin de la Tatăl, întocmai ca razele de lumină care vin de la soare; el dorea să exprime mai mult.

Întipărirea Fiinţei Lui este *charaktēr* (5481), unul din acele cuvinte greceşti foarte sugestive. Cuvântul nostru, *caracter,* este transliterarea directă a acestuia. *Charaktēr* este derivat de la *charassō* (nu se regăseşte în NT), şi înseamnă „a sculpta". Sensul lui a evoluat în greaca clasică. El s-a referit la început la o persoană care ascute sau zgârie; apoi la o persoană care scrie pe piatră, lemn sau metal, adică la un gravor; ulterior, el a ajuns să însemne imprimarea însăşi, ca de exemplu o pecete pentru baterea de monede sau o literă folosită în imprimare. În cele din urmă a ajuns să semnifice (ca şi cuvântul nostru, *caracter*) „structura psihologică şi trupească fundamentală cu care se naşte cineva, structură unică pentru fiecare persoană şi care nu poate fi schimbată prin educaţie sau progres"[217].

Cuvântul **persoană** (*hupostasis,* 5287), la rîndul lui, se referă la ceea ce se află poziţionat sub un alt lucru, adică la fundaţia acestuia, adevărata esenţă şi substanţă a acestuia. Termenul mai este folosit în această bine cunoscută descriere a credinţei: „Credinţa reprezintă substanţa [*hupostasis*] lucrurilor în care nădăjduim, evidenţa lucrurilor care nu se văd" (Ev. 11:1, KJV). Cu alte cuvinte, fundamentul, esenţa credinţei este o încredere absolută că, deşi nu vedem nimic, ştim totuşi că aceste lucruri sunt adevărate şi că sunt ale noastre.

Aceste lucruri demonstrează cu tărie „caracterul" Domnului nostru. Gândiţi-vă la acest lucru! El este imprimarea precisă a substanţei lui Dumnezeu, copia exactă a esenţei Lui. Prin aceşti termeni, împreună cu termenul **oglindire** din acelaşi verset, scopul autorului este de a demonstra gloria lui Cristos. Cum se poate îndoi cineva de divinitatea lui Cristos, aşa cum o fac mulţi? Ce blasfemie este să ne îndoim, să nesocotim sau să negăm esenţa Sa plină de slavă!

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete într-o atitudine de închinare faţă de Domnul nostru în slava Sa: Romani 16:27; 2 Corinteni 4:6; 2 Tesaloniceni 2:14; Evrei 13:21; 2 Petru 3:18.

Deşertăciune

mataiotēs

Omul este o fiinţă foarte inteligentă. Nimeni nu poate nega faptul că descoperirile şi realizările sale sunt extraordinare. Bunăoară eu, care am studiat ştiinţa computerelor şi istoria ei, am descoperit că inteligenţa precursorilor şi a pionierilor acestei ştiinţe este absolut uimitoare. În mod asemănător, multe alte invenţii – de la automobil la avion şi aerosol – dovedesc inteligenţa şi priceperea omului.

Totuşi, cu tot geniul său, Pavel îl descrie pe omul neregenerat ca fiind un om care trăieşte în **deşertăciunea** gândurilor (Ef. 4:17). Termenul grecesc care corespunde cuvântului „gânduri" este *nous* (3563), şi se referă la intelect, gândire, raţiune şi înţelegere. **Deşeretăciune** este *mataiotēs* (3153) şi semnifică tot ceea ce este fără scop, inutil, gol, neroditor şi fără valoare. În concluzie, întreaga gândire a omului este fără scop şi nefolositoare, pentru că este în totalitate îndreptată către sine, nu către Dumnezeu.

Cât de diferită este această atitudine în comparaţie cu versetul din Proverbele: „Frica Domnului este începutul ştiinţei; dar nebunii nesocotesc înţelepciunea şi învăţătura" (1:7), adevăr amplificat în 9:10 (KJV): „Frica de Domnul este începutul înţelepciunii; şi cunoaşterea [Celui sfânt] este pricepere" (cf. Iov 28:28, Ps. 111:10).

De unde vine cunoaşterea? *Dintr-o atitudine corectă faţă de Dumnezeu.* Mai întâi, trebuie să ne temem de El. Dacă nu Îl recunoaşte pe Dumnezeu ca fiind suprem, suveran şi sacru, dacă nu crede în existenţa Lui, în caracterul Său absolut şi în mânia Sa, omul nu va putea *niciodată* să descopere **adevărul** (vezi 1–3 februarie). *Ştiinţa* fără Dumnezeu duce la evoluţie. *Filosofia* fără Dumnezeu duce la existenţialism, psihologie umanistă şi nenumărate alte noţiuni goale. *Religia* fără Dumnezeu produce diferite manifestări, de la fanatismul violent al Islamului, la închinarea la o piatră sau la un băţ practicată de păgâni, şi până la „mântuirea" bazată pe fapte bune, susţinută de toate religiile. *Toată cunoaşterea începe cu Dumnezeu, iar acest început este teama de Ceea ce este El.*

Culmea nebuniei omului este să ignore Biblia şi apoi să spere că poate avea cunoaştere adevărată. **Nebunul** (vezi 1 aprilie) este cel care nu numai că nu *doreşte* să-L cunoască pe Dumnezeu, dar şi tratează cu *dispreţ* această cunoaştere. Nebunul disprețuieşte Scriptura, pe Cristos, Evanghelia şi pe slujitorii Iui Dumnezeu. Nebunul disprețuieşte autoritatea, disciplina şi orice absoluturi în ce priveşte comportamentul. Drept rezultat, chiar dacă este deştept, el este deficitar din punct de vedere intelectual. Iată ceea ce nu este şi nu trebuie să fie niciodată un creştin.

În următoarele două zile vom examina alte două cuvinte care demonstrează deficienţa omului.

Versete de studiat: *Mataiotēs* apare numai în alte două locuri din NT (Rom. 8:20; 2 Pet. 2:17–18). Puteţi distinge care este ideea autorului în fiecare caz?[218]

Ignoranță

agnoia

După ce scrie despre **deşertăciunea** gândirii omeneşti (Ef. 4:17), Pavel continuă cu **ignoranța** omului (v. 18). În lumina multelor realizări ale omului şi a evidentei sale inteligențe, o astfel de declarație pare cel puțin ciudată. Dar Pavel ştia despre ce vorbeşte.

Ignoranță este *agnoia* (52; de aici şi cuvântul agnostic). Aşa cum ne informează un erudit în domeniul limbii greceşti, ignoranța aceasta nu este cauzată de ceva exterior, ci de om însuşi.[219] Un alt erudit subliniază faptul că, în antichitate, termenul se putea referi la un om care trăieşte fără cunoştință, fie pentru că nu a auzit adevărul, fie pentru că a refuzat să-l accepte şi, „dacă l-ar fi primit, acesta l-ar fi eliberat de ignoranța cu privire la originea sa"[220]. Cu alte cuvinte, el a închis ochii la adevăr; a refuzat să creadă ceea ce se afla chiar în fața lui.

Acest lucru îl demască pe aşa-numitul agnostic. El afirmă că nu crede că putem şti dacă există un Dumnezeu, dar spune acest lucru numai pentru că nu *vrea* să cunoască. El este „în mod voit ignorant" (2 Pet. 3:5), sau, aşa cum am auzit un predicator spunând, este „nebun de bună-voie". Dacă ar crede, ar fi eliberat din închisoarea propriei lui ignoranțe.

Aceasta este ideea din Romani 1:18: „Mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu şi împotriva oricărei nelegiuiri a oamenilor, care înăbuşă adevărul în nelegiuirea lor." „A înăbuşi" este *katechō* (2722), şi este compus din rădăcina *echō* (2192), „a avea sau a ține", şi prefixul *kata* (2596), „jos". Ideea, deci, este de a „ține jos, a reprima, a suprima". Traducerea lui William Tyndale din 1534 şi Biblia de la Geneva îl redau prin „a respinge", iar traducerea YLT prin „a reprima".

Omul va face tot ce poate să suprime, să reprime şi să respingă adevărul lui Dumnezeu. El încearcă să facă acest lucru prin evoluție, filosofie şi chiar religie. Pavel continuă în Romani 1:28: „N-au căutat să păstreze pe Dumnezeu în cunoştința lor." „A păstra" este, din nou, verbul *echō*, „a avea sau a ține". Omul nu a dorit să aibă vreo cunoaştere despre Dumnezeu şi nici acum nu are această dorință. Pur şi simplu nu vrea să aibă cunoştință de Dumnezeu!

Ce mângâiere binecuvântată este pentru creştin să ştie că nu mai trebuie să trăiască în ignoranță!

Versete de studiat: Ce declară Faptele apostolilor 17:30 cu privire la ignoranța omului? Ce anume cere 1 Petru 1:14 de la credincios?

Orbire

pōrōsis

Ca şi cum **vanitatea** gândurilor omeneşti şi **ignoranţa** nu ar fi un rău destul de mare, Pavel menţionează în continuare şi **orbirea** (Ef. 4:18). Iată un adevăr fascinant! **Orbire** este traducerea termenului *pōrōsis* (4457), care nu înseamnă numai „orbire", ci şi „împietrire". El derivă din *pōroō* (4456) şi *pōrōs* (nu este folosit în NT), care înseamnă „a se împietri, a forma o crustă (ca atunci când oasele rupte se vindecă), şi, deci, a se pietrifica, a deveni dur".[221] Şi, putem adăuga, crusta aceea este mai dură decât osul însuşi.

Omul a fost, într-adevăr, frânt prin căderea în păcat, iar inima sa a continuat să se întărească faţă de Dumnezeu, rezultatul final fiind acela că s-a pietrificat, a devenit tare ca piatra. Probabil vi s-a întâmplat să discutaţi cu anumiţi oameni despre lucrurile spirituale şi pur şi simplu să vedeţi cum feţele lor se pietrifică treptat; cu cât le vorbeaţi mai mult, cu atât se împietreau mai tare. La acest lucru se referă Pavel. Aşa cum scrie un comentator biblic: „O împietrire lăuntrică a inimii lor a fost cauza acestei ignoranţe înnăscute a lor, lucru care a dus la întunecarea minţii lor, în ciuda luminii din natură şi a luminii moştenite de la Adam şi Noe, iar odată cu această întunecare, a venit şi îndepărtarea de Dumnezeu. Inima lor a devenit tare ca piatra şi nu a mai răspuns niciunui impuls moral sau spiritual."[222]

Pavel s-a referit la o imagine similară atunci când i-a scris lui Timotei că unii oameni au fost „însemnaţi cu fierul roşu în însuşi cugetul lor" (1 Tim. 4:2). „Însemnat" este *kauteriazō* (2743; de aici şi verbul *a cauteriza*). Aşa cum un ţesut rănit îşi pierde simţurire din cauza deteriorării nervilor, în acelaşi mod omul nu mai are niciun simţ spiritual, pentru că păcatul l-a cauterizat.

Cine este în centrul aceste probleme? Satana însuşi. Aşa cum a scris Pavel: „a căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu" (2 Cor. 4:4).

Din fericire, profetul Ezechiel a avut o viziune despre mântuirea care avea să fie revelată în NT şi a scris: „Vă voi da o inimă nouă şi voi pune în voi un duh nou; voi scoate din trupul vostru inima de piatră şi vă voi da o inimă de carne."

Această mântuire, această „inimă de carne" cauzează bucuria noastră.

Versete de studiat: Citiţi Marcu 8:14–21 („împietrit" din v. 17 este verbul *pōroō*). Aici, Isus Îşi mustră ucenicii pentru insensibilitatea lor spirituală. Acest lucru ne provoacă şi pe noi să nu cădem în aceeaşi greşeală.

Neroditor

akarpos

Acum câteva zile (vezi 13 august) am analizat cuvântul **întuneric.** În Efeseni 5:11, Pavel îmbogăţeşte această imagine, poruncind: „nu luaţi deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului!"

Neroditor este *akarpos* (175). Rădăcina *karpos* (2590) apare de circa şaizeci şi şase de ori în NT şi se referă în primul rând la fructul pomilor (Mt. 21:19) sau la roadele pământului (Iac. 5:7, 18). Însă, sensul extins al acestui termen este mult mai important. „Modul în care este folosit termenul *roadă* indică în mod precis că nu este vorba de o acţiune deliberată din partea omului, născută din iniţiativa lui. Ci este vorba mai degrabă despre «a aduce roadă», fapt ce rezultă din faptul că s-a întors la Dumnezeu şi din puterea Duhului care lucrează în el."[223] Cu alte cuvinte, aşa cum un pom sau o plantă produc rod în mod automat, pentru că este în natura lor să dea rod, tot aşa şi creştinul produce în mod automat roada spirituală. Noi nu producem roadă datorită *efortului nostru,* ci datorită *energiei Duhului.* Roada vine pentru că aceasta este în natura noastră. De aceea a spus Domnul nostru: „După roadele lor îi veţi cunoaşte" (Mt. 7:20).

Când este adăugat prefixul *a* (1; „alfa privativ", vezi 1 aprilie), *akarpos* înseamnă exact opusul: „neroditor, nefructuos, sterp, neproductiv". Printre cele opt apariţii din NT, regăsim acest termen folosit cu referire la „sămânţa căzută între spini" din pilda semănătorului: „sămânţa căzută între spini este cel ce aude Cuvântul; dar îngrijorările veacului acestuia şi înşelăciunea bogăţiilor îneacă acest Cuvânt, şi ajunge neroditor" (Mt. 13:22). Iuda îl foloseşte pentru a se referi la cei apostaţi, care sunt „nişte nori fără apă, mânaţi încoace şi încolo de vânturi, nişte pomi tomnatici fără rod, de două ori morţi, dezrădăcinaţi" (Iuda 1:12).

Deci, după cum rodirea vine în mod automat, din cauza înclinaţiei naturale, tot aşa e şi cu lipsa de rod. Omul nemântuit nu trebuie să se străduiască să fie neroditor; acest lucru vine în mod natural. După cum a declarat Domnul Isus: „orice pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele. Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune" (Mt. 7:17–18).

Acest lucru ne provoacă şi pe noi, împreună cu Pavel, să „nu avem nicio părtăşie cu lucrările neroditoare ale întunericului" (Ef. 5:11), ci mai degrabă să producem rod pentru slava lui Dumnezeu. Mâine vom descoperi cum putem produce **roadă** în viaţa creştină.

Versete de studiat: Ce este numit neroditor în 1 Corinteni 14:14? În 2 Petru 1:5–8, ce virtuţi previn lipsa de rodire?

Roadă (1)

karpos

Aşa cum am descoperit ieri, *karpos* nu se referă numai la **roada** produsă de plante, ci sugerează şi faptul că această roadă este produsă în mod automat, pentru că este în natura plantei să rodească. Acelaşi lucru este adevărat şi în ceea ce-l priveşte pe *adevăratul* creştin. Credinciosul adevărat *va produce roade*. Aceasta este, de fapt, dovada de netăgăduit că o persoană *este* creştină. Dar în ce constă această roadă în viaţa unui creştin? NT declară că există nu mai puţin de cinci tipuri de roade, pe care le vom examina în următoarele câteva zile.

În primul rând, roada cel mai des menţionată de învăţătorii biblici este *mărturisirea lui Cristos.* Unii creştini cred că *singurul mod* prin care putem aduce roadă este prin câştigarea sufletelor pentru Cristos. Dar nu numai că există şi alte tipuri de rod, mai trebuie să spunem că nu doar *câştigarea* cuiva pentru Cristos ne face roditori; noi suntem roditori şi atunci când pur şi simplu Îl *mărturisim* pe El, indiferent dacă cineva crede sau nu.

Într-adevăr, ideea că noii convertiţi reprezintă roada se poate regăsi, de exemplu, în Romani 1:13, unde Pavel scrie: „de multe ori am avut de gând să vin la voi, ca să culeg vreun rod printre voi, ca printre celelalte neamuri." Acest lucru implică în mod clar oameni care cred în Cristos. Pavel menţionează, de asemenea, „cel dintâi rod al Ahaiei" (1 Cor. 16:15), referire la noii convertiţi. Domnul Isus a vorbit şi El despre „seceriş" (Ioan 4:35), imagine care implică în mod clar recoltarea. Dar, în versetele care urmează, El adaugă: „Cine seceră, primeşte o plată, şi strânge rod pentru viaţa veşnică; pentru ca şi cel ce seamănă şi cel ce seceră să se bucure în acelaşi timp. Căci în această privinţă, este adevărată zicerea: «Unul seamănă, iar altul seceră»". De asemenea, în Marcu 1:17, Isus a comparat evanghelizarea cu prinderea peştilor, dar, aşa cum ştie orice pescar, chiar dacă nu prinzi peşte de fiecare dată când pleci la pescuit, tot pescar eşti.

Acest principiu este extrem de important, pentru că, în evanghelizare, este foarte uşor să devii orientat către succes. Tehnicile de manipulare prin presiune, predicarea unei credinţe superficiale sau ideea de a fi „sensibil la nevoile păcătosului", cât şi alte abuzuri au fost folosite pentru „a se obţine rezultate" şi pentru a ne arăta ca fiind „plini de succes", dar lucrurile acestea au generat, de asemenea, şi multă mândrie. Prin contrast, Dumnezeu ne-a poruncit să mergem şi să mărturisim (Fapte 1:8), indiferent dacă vom vedea sau nu oameni convertiţi. Dumnezeu binecuvântează credincioşia, nu rezultatele, pentru că El este responsabil de rezultate (1 Cor. 3:4–10). Putem fi siguri, aşadar, de faptul că noi aducem rod atunci când Îl mărturisim pe Cristos.

Versete de studiat: Citiţi 1 Corinteni 3:4–10, observând cine este responsabil de *mărturisire* şi cine este responsabil de *câştigarea sufletelor.*

Roadă (2)

karpos

Deşi cel mai des menţionat tip de roadă spirituală este *mărturisirea lui Cristos*, mai există câteva alte tipuri de roade.

În al doilea rând, există *închinarea la Cristos*. Evrei 13:15 este versetul cheie: „Prin El, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă de laudă, adică, rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui". În timp ce evreul din VT oferea propriu-zis sacrificii pe altar, atât din roadele turmelor sale, cât şi din ale câmpului, creştinul din NT oferă rodul buzelor sale în închinare, adică mulţumirile şi laudele noastre.

Există o imagine minunată a acestui fapt chiar în VT: „Întoarceţi-vă la Domnul: Spuneţi-I: «Iartă toate nelegiuirile, primeşte-ne cu bunăvoinţă: şi Îţi vom aduce taurii buzelor noastre»" (Osea 14:2, KJV). Din nefericire, majoritatea traducerilor moderne pierd bogăţia sensului prezentat aici. „Tauri" este ebraicul *par* (6499H), care, în sens literal, se referea la un tăuraş folosit pentru sacrificiu. În timp ce „roadă" este sensul figurat al cuvântului *par* (NIV, NASB, etc.), versiunea KJV demonstrează întreaga putere a cuvântului traducându-l literal. Ideea este că lauda buzelor noastre este un sacrificiu tot atât de bun precum este un viţel. Noi, deci, aducem o roadă importantă atunci când ne închinăm lui Dumnezeu şi când Îl lăudăm.

În al treilea rând, roadă înseamnă şi *comportamentul integru*. Pavel le-a scris romanilor: „Dar acum, odată ce aţi fost izbăviţi de păcat şi v-aţi făcut robi ai lui Dumnezeu, aveţi ca rod sfinţirea, iar ca sfârşit: viaţa veşnică" (Rom. 6:22). Pe coloseni, de asemenea, i-a îndemnat: „pentru ca astfel să vă purtaţi într-un chip vrednic de Domnul, ca să-I fiţi plăcuţi în orice lucru: aducând roade în tot felul de fapte bune, şi crescând în cunoştinţa lui Dumnezeu" (Col. 1:10).

Dar, cel mai reprezentativ dintre toate versetele, este cel din Filipeni 1:10–11: „ca să deosebiţi lucrurile alese, pentru ca să fiţi curaţi şi să nu vă poticniţi până în ziua venirii lui Hristos, plini de roada neprihănirii, prin Isus Hristos, spre slava şi lauda lui Dumnezeu." Deşi în unele manuscrise mai vechi apare termenul „roadă" (singular), în majoritatea manuscriselor şi a versiunilor vechi apare termenul „roade" (plural). Acesta se potriveşte mult mai bine cu accentul pus de Pavel. El doreşte ca aceşti sfinţi să fie „plini" de aceste roade, adică de aceste manifestări ale sfinţeniei. John Gill a scris: „Pentru ca ei să fie ca pomii încărcaţi de fructe... din abundenţă."[224]

Versete de studiat: Citiţi Psalmul 136, observând fiecare binecuvântare pentru care ar trebui să Îl lăudăm pe Dumnezeu. Folosind imagistica VT, ce virtute este numită de Pavel „o jertfă de bun miros" adusă lui Dumezeu, în Efeseni 5:2?

Roadă (3)

karpos

Până acum am examinat trei tipuri de roadă din viața creştinului: mărturisirea lui Cristos, închinarea la Cristos şi comportamentul integru. Azi vom încheia cu încă două tipuri de roadă.

În al patrulea rând, roadă este şi *caracterul nostru atrăgător.* Esența caracterului lui Cristos, şi, deci, a caracterului creştin, este rezumat în Galateni 5:22–23: „Roada Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioşia, blândețea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege."

Această roadă a Duhului este indicatorul exterior, *dovada* mântuirii, şi fiecare credincios sincer *va poseda* aceste aspecte într-o măsură sau alta. Acest lucru, de fapt, urmează ca necesitate; de vreme ce *Cristos* este în noi, *caracterul* Lui este în noi şi nu are nevoie decât să crească, să se dezvolte şi să capete profunzime. Isus a afirmat: „Îi veți cunoaşte după roadele lor. Culeg oamenii struguri din spini, sau smochine din mărăcini? Tot aşa, orice pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele. Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune" (Mt. 7:16–18).

Cine, deci, produce această roadă a caracterului creştin? Ea nu provine din propriul efort, adică din puterea mlădițelor (Ioan 15:4). Tot aşa cum roada propriu-zisă este produsă pe mlădițe prin puterea viței, tot aşa, Cristos este „Vița, [iar noi suntem] mlădițele" (Ioan 15:5).

În al cincilea rând, ultimul tip de roadă spirituală constă în *împărtirea bogățiilor noastre cu alți creştini.* De două ori Pavel se referă la „daruri" ca fiind „roadă". Iată ce le-a scris el romanilor: „După ce-mi voi împlini dar însărcinarea aceasta, şi le voi încredința aceste daruri, voi pleca în Spania şi voi trece pe la voi" (Rom. 15:28). Ocazia cu care a scris Pavel aceste versete a fost strângerea de ajutoare pentru sfinții săraci din Ierusalim. Cei care au oferit aceste daruri au oferit altora rodul muncii şi al iubirii lor.

Câțiva ani mai tarziu, Pavel le-a scris filipenilor: „Căci mi-ați trimis în Tesalonic, o dată, şi chiar de două ori, ceva pentru nevoile mele. Nu că umblu după daruri. Dimpotrivă, umblu după câştigul care prisoseşte în folosul vostru" (Flp. 4:16–17). De două ori filipenii au trimis sprijin financiar lui Pavel şi el a numit acest lucru „roadă".

Ce binecuvântare este să ştim că, datorită faptului că suntem mlădițe în Vița cea vie, noi putem produce roade care să dea slavă Viței. Mâine vom analiza încă o dată rodirea.

Versete de studiat: Citiți Psalmul 1, observând contrastele dintre o persoană evlavioasă şi una neevlavioasă.

A curăți

kathairō

Înainte de a părăsi subiectul acesta de o importanță vitală ce descrie roada din viața creștinului, este esențial să observăm că Însuși Domnul nostru menționează în Ioan 15 că există anumite niveluri de rodire, cât și modalitatea de a „mări productivitatea".

În primul rând, Domnul menționează că există unele mlădițe care nu aduc roadă deloc (v. 2). Aceasta se referă la mlădițe fără viață care vor fi rupte și aruncate în foc. Aplicația spirituală este clară: o persoană care nu aduce roadă nu este un credincios adevărat și va ajunge într-o zi în iad.

Domnul nostru continuă și ne spune că, deși, toate mlădițele vor produce roadă, unele vor produce roadă mai multă decât altele. El spune că unele vor produce „roadă" (v. 2), altele vor produce „mai multă roadă" (v. 2), iar unele vor produce „multă roadă" (v. 5, 8). Cum putem ajunge la nivelul al treilea? Cum putem să ne „mărim productivitatea" în calitate de creștini?

În primul rând, ne mărim productivitatea prin *curățare.* În versetul 2, Isus spune despre mlădițele de la „nivelul 1" că El le va **curăța**, astfel încât ele vor da „mai multă roadă". Verbul *kathairō* (2508) înseamnă „a curăța, a tăia, a elibera de orice amestec nepotrivit". Cuvintele din vocabularul nostru de azi, *katharsis* și *kathartic,* provin din acest cuvânt. Așa cum îngrijitorul unei vii curăță mlădițele de copili, de mană și de paraziți, la fel și Tatăl îndepărtează lucrurile din viața noastră care ne încetinesc progresul, care ne împiedică dezvoltarea și previn producerea roadelor.

În al doilea rând, ne mărim roada prin *rămânerea* noastră în Cristos. Versetele 4 și 5 vorbesc despre „rămânerea" noastră în Cristos. Tot așa cum o plantă matură va da mai multe roade decât o plantă nouă, la fel și noi, cu cât **rămânem** (vezi 2 iunie) mai mult în Cristos, cu atât vom produce mai multă roadă.

În al treilea rând, ne putem mări roada prin *propagare.* Vechiul proverb: „oricine poate număra semințele dintr-un măr, dar nimeni nu poate număra merele dintr-o sămânță" este foarte adevărat. Pe măsură ce producem roadă sub forma persoanelor noi convertite la Cristos, dar și a altor tipuri de roadă, și ei, la rândul lor, vor produce roadă, și astfel progresia continuă.

Veniți să ne cercetăm inimile și să ne întrebăm: „La ce nivel de producere a roadelor mă aflu? Oare dau slavă Viței atât cât pot eu? Ce anume trebuie să fie curățat la mine pentru a-mi putea mări productivitatea?"

Versete de studiat: Pentru ce I-a mulțumit Pavel lui Dumnezeu în 2 Timotei 1:3 („curat" este substantivul *katharos*). Ce anume implică o inimă „curată" (*katharos*) conform 2 Timotei 2:22?

A mustra

elegchō

Aşa cum am menţionat pe data de 18 august, Pavel le-a poruncit efesenilor să „nu luaţi deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului" (Ef. 5:11). Dar, ca să nu ne închipuim că e îndeajuns să fugim doar de păcat, aşa cum ar face-o un călugăr retrăgându-se în mănăstire, Pavel adaugă că noi trebuie să **osândim** sau **să mustrăm** „lucrările neroditoare ale întunericului".

În greaca clasică, atât Platon, cât şi Aristotel, au folosit *elegchō* (1651) pentru o „expunere logică a faptelor, în scopul combaterii argumentului (de obicei sofisticat) al unui oponent". Apoi, cuvântul a căpătat „sensul principal de a convinge, a combate".[225]

Acest sens este esenţial acelaşi cu cel din NT. Acest cuvât este atât de puternic, încât Richard Trench, erudit în domeniul limbii greceşti, scrie: „Cuvântul înseamnă a mustra pe cineva spunându-i adevărul în faţă, astfel încât acea persoană să mărturisească sau cel puţin să fie convinsă de păcatul ei."[226] În comentariul său la cartea Efeseni, John Calvin afirmă: „Sensul literal al cuvântului e să aduci la lumină ceea ce era înainte necunoscut."[227]

Ce imagine vie! Noi trebuie să aducem cu forţa păcatul la lumină pentru a-l da pe faţă. Aceasta este *în special* responsabilitatea pastorilor, aşa cum afirmă Pavel cu claritate în 2 Timotei 4:2 şi Tit 1:9, 13 (cf. 2:15). Această atitudine este cel puţin contrară atitudinii din zilele noastre. Deşi tendinţa în creştere în multe biserici este aceea de a evita chiar şi *menţionarea* falsei doctrine sau a păcatului, accentul repetat al lui Pavel este că aceste practici trebuie *combătute.* Atitudinea care domneşte în societatea noastră este „toleranţa". „Cum *îndrăznim* să spunem că ceva este în neregulă?", este fraza care se aude peste tot. Prin contrast, creştinul evlavios va aprecia observaţia tăioasă a comentatorului Kent Hughes:

„Conform lumii, creştinismul trebuie să fie cât se poate de larg şi de tolerant. Adevărul este că acei clerici care gândesc astfel, care consideră orice formă de păcat ca fiind în regulă, devin foarte curtaţi de mass-media. Un accent pus pe cultură, o cămaşă de episcop de culoare roşie şi îndemnul de a plasa prezervative în Bibliile Ghedeon vă vor asigura un loc în emisiunea *Good Morning, America.* Cultura noastră adoră personalităţile «cu mintea deschisă», care nu îi judecă pe alţii, personalitate de tipul «trăieşte şi lasă-i şi pe alţii să trăiască»."[228]

Să ne rugăm pentru oameni care să susţină adevărul fără a face compromisuri!

Versete de studiat: Ce instrument folosim pentru a osândi (mustra) (Ef. 5:13)? În 1 Timotei 5:20, care este scopul mustrării („a mustra" este *elegchō*)?

A se trezi (deştepta)

egeirō

Aşa cum în ochii noştri nu pătrunde nicio lumină atunci când dormim din punct de vedere fizic, în acelaşi mod, nicio lumină spirituală nu pătrunde atunci când dormim din punct de vedere spiritual. Prin urmare, Pavel porunceşte în Efeseni 5:14: „De aceea zice: «Deşteaptă-te tu, care dormi, scoală-te din morţi, şi Hristos te va lumina!»"

A se deştepta este *egeirō* (1453). Folosit în sens literal, el înseamnă „a se ridica din somn, implicând, de asemenea, şi ideea de ridicare din poziţia pentru somn"[229]. De exemplu, în Matei 8:25, unde ni se relatează cum ucenicii înspăimântaţi au venit la Isus „şi L-au deşteptat, strigând: «Doamne, scapă-ne, că pierim!»", ni-i putem imagina pe ucenici scuturându-L pe Isus pentru a-L trezi şi încercând să-L ridice pe picioare pentru a face ceva în ajutorul lor. Folosit în sens metaforic, termenul se referă la trezirea dintr-o letargie sau lene.

Aş vrea, totuşi, să subliniez faptul că ambele idei sunt valide. Pentru a ilustra, aş dori să dau un exemplu din viaţa mea. Aşa cum li se întâmplă majorităţii băieţilor adolescenţi, îmi amintesc cum părinţii mei încercau să mă trezească din acel profund somn adolescentin, somn în care aş fi dormit liniştit chiar şi dacă prin camera mea ar fi trecut un tren de marfă. După ce mă trezeau în cele din urmă şi obţineau un răspuns, unul din ei, cinci minute mai târziu, mă striga din nou: „Eşti treaz?", iar eu răspundeam morocănos: „Da!" Dar oare eram? Desigur că nu. Eram conştient, dar eram încă poziţia pentru somn, departe de a fi treaz, activ şi pregătit pentru a începe ziua.

Acelaşi lucru este adevărat din punct de vedere spiritual. Mulţi creştini sunt conştienţi – mărturisesc că cred în Cristos, merg la biserică, se roagă, şi aşa mai departe. Dar mulţi dintre ei nu sunt cu adevărat treji, nu au renunţat cu adevărat la poziţia pe care o aveau în timpul somnului, nu sunt activi şi nu sunt pregătiţi să facă faţă provocărilor şi îndatoririlor vieţii creştine.

Pavel continuă afirmând că aceşti creştini sunt, de fapt, „morţi". Nu, aceasta nu înseamnă că ei sunt morţi din punct de vedere *spiritual*; ci, mai degrabă, înseamnă că sunt morţi din punctul de vedere al *eficienţei*; adică, aceşti creştini nu cresc şi nu au nicio vitalitate practică, nicio mărturie folositoare. Versetul mai sus menţionat este o chemare la pocăinţă şi la reînnoirea dedicării faţă de Domnul. Dacă răspundem acestei chemări, Pavel ne asigură că „Hristos [ne] va lumina" (Ef. 5:14). Ideea este aceea că El ne va da chiar mai multă **lumină** (vezi 13 august) decât avem; cu alte cuvinte, El va face Cuvântul Său să strălucească şi mai mult în inimile şi în minţile noastre.

Versete de studiat: Citiţi Matei 26:36–41 şi gândiţi-vă la provocarea care ne este adresată. Ce ar trebui să facem noi în loc să dormim (1 Tes. 5:6)?

A luat robia roabă

ēchmalōteusen aichmalōsian

Mulți studenți de teologie s-au întrebat ce înseamnă aceste cuvinte ciudate: **„a luat robia roabă"** (Ef. 4:8). O învățătură des întâlnită consideră că **robia** se referă la sfinții din VT, care, deşi mântuiți, erau ținuți într-un fel de robie. Conform acestei învățături, Isus a coborât în Hades (iad), i-a eliberat pe aceştia din robie şi i-a dus în rai. O astfel de învățătură este înrădăcinată în *tradiția* Romano-Catolică, nu în Scriptură[230], şi nici măcar nu se apropie de sensul real al acestei sintagme.

Expresia în greacă spune mai exact: „El a luat captivitatea captivă". *Ēchmalōteusen* este aoristul indicativ al verbului *aichmalōteuō* (162), „a lua ca prizonier", iar *aichmalōsian* (161), „starea de a fi prizonier", este o formă substantivală derivată de la *aichmalōtos* (164), prizonier. Imaginea sugerată e cea a procesiunilor triumfale ale cuceritorilor, în special cele ale romanilor. Limbajul descrie un lider cuceritor care lua prizonieri, îi mâna în lanțuri şi apoi îi făcea parte din procesiunea sa triumfală.

Întâlnim aceeaşi expresie în VT. În Judecători 5:12, Debora Îl laudă pe Dumnezeu pentru victoria asupra Canaanului: „Trezeşte-te, trezeşte-te, Debora! Trezeşte-te, trezeşte-te şi zi o cântare! Scoală-te, Barac, Şi adu-ți robii de război!" Ideea e clară: voi îi veți face prizonieri acum pe cei care v-au ținut pe voi în robie. În Amos 1:3–6, Dumnezeu pronunță judecata asupra popoarelor din jurul lui Israel, pentru că „au luat pe toți oamenii prinşi de război şi i-au dat Edomului" (Amos 1:3–6), adică filistenii au dat un mare număr din israeliți cruzilor edomiți.

Deci, ce vrea să spună Pavel? Un comentator biblic susține că „aceasta este o imagine despre Domnului Isus Cristos care, în procesiunea Sa triumfală, poartă pe Satana, iadul, păcatul şi moartea – cei mai mari duşmani care ai omului, cei care au ținut omenirea în robie atât de mult timp. Căpeteniile întunericului care au fost controlat acea robie sunt acum duşi ei înşişi în robie."[231]

Ce imagine! Domnul nostru este, într-adevăr, Cuceritorul cuceritorilor, Regele regilor, Domnul domnilor! Cei care ne-au ținut legați odată sunt acum robi ai Marelui Cuceritor şi mărşăluiesc în lanțuri înaintea Lui. Ca şi cum acest lucru nu ar fi îndeajuns, Pavel afirmă în continuare că Cristos a dat **daruri spirituale** (vezi 15 feb.) credincioşilor care rămân pe pământ.

Versete de studiat: Efeseni 4:8 e un „semi-citat" din Psalmii 68:18. Textul este un imn de victorie ce sărbătoreşte cucerirea de către Dumnezeu a iebusiților şi urcarea Lui pe înălțime (reprezentat de chivotul Legământului) până la Muntele Sion (2 Sam. 6–7; 1 Cron. 13). Soldații luați prizonieri de către duşman au devenit „prizonieri luați într-un alt prizonierat", iar prăzile de război au intrat în proprietatea cuceritorului, care le putea împărți aşa cum dorea.[232]

Cu băgare de seamă

akribōs

La data de 14 iunie am meditat asupra cuvântului **a umbla**, care este grecescul *peripateō* (4043), „a se plimba, a umbla". Pavel foloseşte acest cuvânt din nou în Efeseni 5:15 pentru a specifica un mod extrem de important în care noi trebuie să umblăm, şi anume **cu băgare de seamă.** Ce cuvânt minunat! Este crucial pentru vieţuirea unui creştin!

Din nefericire, în zelul lor de a fi cât mai simple, traducerile moderne pierd forţa acestui cuvânt, înlocuindu-l cu expresia „aveţi grijă să". Corespondentul lui în limba română, *circumspect* provine din latinescul *circumspectus*. Forma verbală, *circumspectō*, înseamnă „a privi bine împrejur, a fi veghetor". În mod *circumspect* este, prin urmare, o traducere mult mai bună a termenului grecesc; el ne comunică să privim în jur peste tot în timpul umblării noastre.

Aceasta este şi ideea grecescului *akribōs* (în engleză, *accurate*), care sugerează precizia, atenţia, acurateţea şi exactitatea. El este folosit în Matei 2:8, unde ni se relatează cum Irod i-a trimis pe magi la Betleem şi le-a spus să „cerceteze cu de-amănuntul despre Prunc". El mai apare în Faptele apostolilor 18:25 cu referire la Apolo, care era „tare în Scripturi" (v. 24) şi „învăţa amănunţit [*akribōs*] pe oameni despre Isus". (Nu există cuvânt mai bun care să carecterizeze un predicator, dar acesta îi caracterizează, din păcate, pe tot mai puţini predicatori din zilele noastre.) Deci, noi trebuie să privim, să ne examinăm şi să ne cercetăm umblarea cu cea mai mare grijă. A fi înţelept înseamnă a umbla cu grijă, privind cu atenţie şi examinând toate lucrurile cu care intrăm în contact.

În unele ţări europene, pentru a proteja proprietatea, proprietarii deseori construiesc un zid înalt, al cărui vârf îl acoperă cu sticlă spartă, încrustată în mortar, pentru a-i descuraja pe intruşi să îl escaladeze. Uneori se poate vedea câte o pisică păşind „cu băgare de seamă" de-a lungul unui astfel de zid. Ea ridică cu mare grijă o labă şi o pune cu atenţie acolo unde nu este nicio bucăţică de sticlă. Odată ce a pus laba acolo, o mişcă şi pe cealaltă şi tot aşa.

Acest lucru ne reaminteşte imediat de principiul *discernământului*, pe care l-am examinat în iulie (15–22). Într-o vreme în care discernământul în Biserică a căzut în uitare, Pavel ne provoacă să „umblăm cu băgare de seamă", să investigăm şi să examinăm totul în jurul nostru. Cineva a afirmat cu înţelepciune: „Atunci când căpitanul nu ştie spre ce port se îndreaptă, niciun vânt nu este vântul potrivit."

Versete de studiat: Ce ne încurajează 1 Tesaloniceni 5:1–2 să facem („foarte bine" este *akribōs*)?

Timp

chronos [şi] *kairos*

Există două cuvinte în greacă traduse prin **timp**. Este interesant faptul că ambele apar în Faptele apostolilor 1:7: „El [Cristos] le-a răspuns: «Nu este treaba voastră să ştiţi vremurile sau soroacele; pe acestea Tatăl le-a păstrat sub stăpânirea Sa.»" „Vremurile" este grecescul *chronos* (5550; de aici şi *cronometru*), care înseamnă în principal „timp, durată de timp, trecerea timpului" sau, şi mai exact, „o perioadă de timp a cărei durată nu este precis determinată".[233] De exemplu, Faptele apostolilor 19:22, spune că Pavel „a mai rămas câtăva vreme în Asia" (adică, „pentru un timp", o perioadă nedefinită). Deşi există exemple în care *chronos* este folosit într-un sens mai specific, în comparaţie cu celălalt cuvânt folosit în verset, *chronos* se referă la o perioadă de timp care nu este cunoscută cu precizie.

Soroace este grecescul *kairos* (2540), care se referă la „un loc anume sau un punct crucial"[234], de exemplu o dată stabilită. Prin urmare, ideea din Faptele apostolilor 1:7 este că nu e treaba noastră să cunoaştem nici timpul nedefenit, nici cel definit al revenirii lui Cristos pe pământ. Unii învăţători spun că putem stabili cu exactitate „data" când va veni Isus, dar acest lucru este fals, căci orice „dată" este un timp definit. Alţi învăţători insistă că, deşi nu putem cunoaşte data *exactă*, putem cunoaşte totuşi „anul". Dar şi această aserţiune este falsă, căci un an este un timp *nedefinit*.

Există un motiv pentru care Domnul nostru face această declaraţie. Nu înseamnă că împărăţia Sa pământească nu este importantă; ci, mai degrabă, nu ni se spune când va veni El, pentru că El ne-a dat o sarcină care este mult mai presantă. Acea sarcină este afirmată chiar în următorul verset: „Ci voi veţi primi o putere, când Se va pogorî Duhul Sfânt peste voi, şi-Mi veţi fi martori în Ierusalim, în toată Iudea, în Samaria şi până la marginile pământului."

Lucrul cel mai presant pentru noi de făcut nu este să încercăm să ne dăm seama când va veni Isus, ci să fim martori activi pentru Domnul nostru. Există, desigur, o binecuvântare specială în studierea profeţiilor din cartea Apocalipsa (1:3), dar sunt unele persoane care sunt atât de absorbite de aceste profeţii, încât încep să neglijeze marea însărcinare pe care Dumnezeu le-a dat-o, ca să nu mai vorbim de falsele preziceri şi de aplicaţiile nerealiste pe care le fac unii cercetători.

Versete de studiat: Citiţi 1 Tesaloniceni 5:1–6, observând acelaşi principiu de bază pe care îl vedem în Faptele apostolilor 1:7–8.

Timpul [A răscumpăra ~]

kairos

Ieri am observat contrastul semnificativ dintre două cuvinte greceşti traduse prin termenul **timp.** Azi vom cerceta una din aparițiile foarte importante din NT a termenului *kairos* (2540), cuvântul care indică „un loc anume sau un punct crucial". În Efeseni 5:16, Pavel afirmă: „Răscumpărați vremea, căci zilele sunt rele" (cf. Col. 4:5).

„A răscumpăra" este verbul *exagorazō* (1805; vezi 22 ian.), „a cumpăra înapoi". Aşa cum Cristos ne-a cumpărat pe noi de pe piața de robi a păcatului (de ex.: Gal. 3:13; 4:5), Pavel foloseşte aceeaşi metaforă pentru a spune că noi trebuie să „cumpărăm înapoi" tot timpul nostru şi să-l dedicăm lui Dumnezeu. Dumnezeu vrea ca noi să ne preocupăm de momentele decisive ale timpului nostru şi de situațiile specifice ale vieții, să considerăm fiecare moment ca o oportunitate de a creşte, de a sluji şi de a depune mărturie. Nebunul *risipeşte* timpul (Ef. 5:15), dar înțeleptul îl *investeşte.*

Din păcate, deşi traducerile moderne încearcă din greu să fie relevante, deseori ele nu reuşesc să capteze adevăratul sens, adevărata putere şi scopul unui text. Aici, în loc de „răscumpărarea timpului", NIV spune: „profitând din plin de fiecare oportunitate"; NASB are următoarea versiune: „profitând din plin de timpul vostru"; iar ESV afirmă: „folosind cel mai bine timpul". *Dar nu aceasta vrea să spună textul.* A spune că *exagorazō* are unul din sensurile de mai sus înseamnă a susține un neadevăr; el nu înseamnă niciunul din aceste lucruri.[235]

Ceea ce fac versiunile moderne este să *interpreteze,* nu să *traducă.* Textul spune clar „a cumpăra înapoi" (sau a „răscumpăra", AV, NKJV, Tyndale şi YLT). Pavel foloseşte acest termen în mod intenționat pentru că este foarte sugestiv. El nu spune pur şi simplu: „profită din plin de timpul tău"; el spune mai mult decât atât – „cumpără-l", fă-l să fie al tău şi foloseşte-l în mod corect.

Recunoscând acest lucru, comentatorul R. C. H. Lenski scrie: „Noi spunem «folosiți» oportunitatea; Pavel spune «cumpărați-o», cumpărați tot ceea ce vă poate ea oferi. Aceasta înseamnă: plătiți prețul necesar, în ce priveşte efortul şi truda."[236] Deci, noi nu doar *folosim* timpul; noi îl *cumpărăm,* indiferent cât de mult ar costa el. Înțelepciunea nu se capătă ieftin. Necesită timp, efort, dedicare şi reprezintă o investiție de o viață.

Fiecare moment al zilei este o oportunitate, iar noi ar trebui să o folosim pe fiecare. O veche expresie latinească spune: *tempus fugit,* „timpul zboară"; sau, aşa cum spune poetul latin al secolului I î.H., Vergiliu: *fugit irreparabile tempus,* „fuge timpul ce nu mai poate fi recâştigat".[237] Oportunitățile pierdute nu mai pot fi niciodată regăsite.

Versete de studiat: Observați provocarea din versetele: Galateni 6:9–10 („vreme" şi „prilej" sunt *kairos*); Efeseni 6:18 („întotdeauna" este *kairos*"); 1 Petru 1:5.

Îmbătare [şi] destrăbălare

methuskō [şi] *asotia*

În Efeseni 5:18, Pavel porunceşte: „Nu vă îmbătaţi de vin, aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiţi plini de Duh." De ce aducem în discuţie acest subiect? Pentru că există o similitudine între beţie şi umplerea cu Duhul, şi anume faptul că ambele se referă la *control*. În timp ce **beţivul** este controlat de alcool şi şi-a *pierdut* controlul, persoana umplută cu Duhul Sfânt este controlată de Duhul şi îşi *păstrează* controlul.

Un erudit observă cu privire la grecescul *methuskō* (3182): „O folosire curioasă a cuvântului apare la Homer, unde descrie întinderea pieii unui bivol, care, pentru a deveni mai elastică, este *îmbibată*... (*methuskō*) în grăsime."[238] Deci, traducerea versetului ar putea fi: „Nu fiţi îmbibaţi de vin."

Totuşi, Pavel nu s-a mulţumit să folosească numai verbul *methuskō*. El adaugă *asotia* (**destrăbălare**, 810). Acest cuvânt interesant se referă la mai mult decât doar la cantitatea consumată. Rădăcina cuvântului este *sotia*, care, la rândul lui, provine de la *sōzō* (4982); „a salva, a elibera, a face întreg, a proteja de pericol, pierdere [şi] distrugere".[239] Prefixul *a* (1; „alfa privativ", 1 aprilie) face ca acest cuvânt să însemne exact opusul – fără siguranţă sau eliberare, fără protecţie împotriva pericolului, pierderii şi distrugerii.

Efesenii ştiau cu exactitate ceea ce a intenţionat să spună Pavel, pentru că mitologia greacă le era familiară. Dionysos era zeul vegetaţiei, în special zeul vinului. Închinarea la Dionysos se caracteriza prin orgii frenetice, asociate cu intoxicarea cu alcool. Folosirea simbolurilor falice, sfâşierea animalelor sălbatice în bucăţi, consumul de carne crudă şi dansul sălbatic erau, de asemenea, practicate, în special în Tracia şi Asia Mică (unde se afla şi Efes). Mai târziu, Dionysos, a devenit cunoscut ca Bachus, numele lui roman.

În luna lui Poseidon se organiza un festival în cinstea lui Dionysos în Atena. În timpul festivalului de trei zile ţinut în timpul primăverii, toţi erau beţi şi exista un concurs de băut vin. Alexandru cel Mare a prezidat un astfel de concurs, în care au murit treizeci de competitori. Acesta îmi aminteşte de petrecerile de Anul Nou din zilele de azi, precum şi de moartea unor studenţi la facultate, survenită în timpul unor concursuri de băut.

Prin urmare, Pavel foloseşte termenul **îmbătat** pentru a pune în contrast orgiile răului cu frumuseţea umplerii cu Duhul. Desigur, ideea este că efesenii nu trebuiau să se identifice cu aceşti păgâni. Nici noi nu ar trebui să ne *„pierdem"* în băutură sau droguri; mai degrabă, noi ar trebui să ne *îmbibăm* cu Duhul Sfânt.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând folosirea cuvântului *asotia* şi faptul că ea nu are vreun loc în viaţa unui credincios: Luca 15:13 („destrăbălat" este *asotos* [811]); Tit 1:6 („destrăbălare" este *asotia*); 1 Petru 4:3–4 („desfrâu").

Fiţi plini de Duh (1)

plērousthe en pneumati

Această expresie minunată (Ef. 5:18) a constituit, din păcate, subiectul unei îndelungi controverse. Este interesant faptul că Pavel nu foloseşte *methuskō* (3182), adică: „Fiţi *îmbătaţi* cu Duhul." **Umplerea cu Duhul** nu înseamnă pierderea controlului şi lipsa de raţiune, aşa cum este evident în viaţa unor creştini de azi. Există persoane care fac parte din „trezirea însoţită de râs", care încep să râdă isteric „în Duhul", iar altele se tăvălesc pe podea sau fug în jurul clădirii bisericii. Ce înseamnă oare acest lucru, dacă nu o formă virtuală de „beţie"?

Când ucenicii au fost acuzaţi că băuseră prea mult vin în Ziua de Rusalii (Fapte 2:13), acuzaţia a venit numai din partea celor care doreau să-şi bată joc de ei. Alţi observatori, însă, au fost uimiţi de ceea ce au văzut; nu era vorba despre o bâlbâială frenetică sau extatică, ci mai degrabă despre nişte oameni care erau sub controlul Duhului Sfânt şi care Îl proclamau pe Cristos într-un mod coerent, în limbi umane cunoscute, pe care nu le mai vorbiseră niciodată.

În loc de *methuskō*, apoi, Pavel foloseşte *pleroō* (4137; vezi şi 3–4 martie), care se referă la umplerea unui recipient şi înseamnă „a influenţa în totalitate, a controla". Aşa cum adaugă o autoritate in limba greacă, termenul înseamnă „a umple, a face să abunde, a furniza din plin, a se revărsa, a difuza peste tot".[240] Termenul este folosit, de exemplu, în Matei 13:48, cu referire la o plasă de pescuit plină cu peşte. Ideea principală, deci, este aceea că noi trebuie să fim permeabili în faţa Duhului şi, deci, controlaţi de Duhul.

Acum, toate acestea sunt frumoase ca *teorie*, dar ce înseamnă ele în *practică*? Deseori, predicatorii spun că „umplerea" înseamnă „control", dar ce presupune el mai exact? Aşa cum ne arată teologul Louis Sperry Chafer: „Nu este vorba de a dobândi mai mult din Duhul, ci mai degrabă ca Duhul lui Dumnezeu să stăpânească în întregime o persoană."[241] Aceasta înseamnă că noi suntem influenţaţi de El şi de nimic altceva. Pentru a rezuma: *a fi plin de Duh înseamnă a avea toate gândurile, dorinţele, valorile, motivele, scopurile, priorităţile şi orice altceva, concentrate pe lucrurile spirituale şi pe creşterea spirituală.*

Vom medita mai departe la umplerea cu Duhul în următoarele câteva zile.

Versete de studiat: Citiţi Faptele apostolilor 6:3 şi 7:55, observând folosirea cuvântului *plērēs* (4134), o formă a verbului *pleroō*. În ambele cazuri, „plin" este *plērēs*.

A fi plin de Duhul (2)

plērousthe en pneumati

În continuarea meditațiilor noastre despre **umplerea cu Duhul**, este interesant de observat faptul că, pe când NT se referă la unii creştini ca fiind plini de Duhul Sfânt, cum ar fi „diaconii" din Fapte 6:3 (vezi 8 iulie), trebuie să fi existat ceva cu privire la ei care să fi constituit *o dovadă a acestei umpleri.*

Ce anume vedeau oamenii la ei? Mai poate fi oare vreo îndoială că această dovadă a fost un caracter asemănător cu cel al lui Cristos? Aceasta este ideea din Galateni 5:22–23: „Roada Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioşia, blândețea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege." Atunci când acest caracter este prezent în viețile noastre, oamenii vor vedea controlul Duhului Sfânt în viețile noastre. Ei nu trebuie să vadă vreo izbucnire emoțională sau vreo experiență extatică; ci, mai degrabă, ei vor vedea un comportament asemănător cu al lui Cristos.

Construcția verbului grecesc „a fi umplut" (*plērousthe*) este foarte importantă. Una din cele mai mari erori despre umplerea cu Duhul este aceea că ea implică o „experiență de criză", vreun „eveniment dramatic", pe care unii l-au numit a doua binecuvântare, care vine doar în urma faptului că „stăruim după ea în rugăciune" o perioadă de timp. Dar Scriptura nu afirmă nimic din toate acestea. Din contră, consider că nu trebuie să ne *luptăm* pentru aceasta; ci trebuie doar să o *cerem.*

În primul rând, verbul este la *timpul prezent,* ceea ce înseamnă că acțiunea este continuă. Cu alte cuvinte, umplerea cu Duhul este o realitate continuă. Traducerea literală a termenului grecesc este: „Fiți mereu umpluți." Noi trebuie să fim *constant umpluți* cu Duhul.

În al doilea rând, verbul este la *modul imperativ,* ceea ce indică o poruncă militară, ceva ce putem controla. Umplerea cu Duhul nu este *opțională,* ci este *obligatorie.* Aşa cum declară Efeseni 5:17, aceasta e voia lui Dumnezeu. Prin urmare, Dumnezeu nu ne-ar da o poruncă dacă nu am fi în stare să împlinim această poruncă, astfel că depinde de noi să ne supunem. În timp ce „pecetluirea" (vezi 30 ianuarie) şi „botezul" (vezi 25 iunie) sunt îndeplinite de către Dumnezeu şi, deci, sunt la timpul aorist, „umplerea" este un fapt pe care noi îl permitem în viața noastră. Aşa cum vom detalia în meditația din 10 septembrie, principiul de bază al umplerii cu Duhul este *dorința noastră de a ne supune Lui;* noi trebuie să permitem Duhului Sfânt să preia controlul.

În al treilea rând, verbul este la *diateza pasivă,* adică acțiunea este suferită de subiect. Noi permitem Duhului Sfânt să acționeze asupra noastră şi să ne controleze. Veniți, ca în fiecare zi să ne înnoim supunerea față de controlul Duhului Sfânt.

Versete de studiat: În locul Duhului Sfânt, cine era în control în Fapte 5:3? În Romani 15:19, de care lucruri ne va „umple" puterea Duhului Sfânt?

Fiţi plini de Duhul (3)

plērousthe en pneumati

O altă întrebare care se ridică în ceea ce priveşte umplerea cu Duhul este: „Care este scopul ei, mai exact?" Tot ceea ce trebuie să facă cineva pentru a găsi un răspuns este să deschidă cartea Faptele apostolilor. Există cel puţin şase instanţe în Faptele apostolilor în care oamenii sunt umpluţi de Duhul (2:4; 4:8, 31; 7:55; 9:17; 13:9). În fiecare caz, scopul umplerii cu Duhul a fost împuternicirea pentru slujire şi, mai specific, *împuternicirea pentru proclamarea adevărului lui Dumnezeu*. Despre această putere se vorbeşte în Faptele apostolilor 1:8: „Ci voi veţi primi o putere, când Se va pogorî Duhul Sfânt peste voi, şi-Mi veţi fi martori în Ierusalim, în toată Iudea, în Samaria, şi până la marginile pământului" (vezi 7 iulie).

Petru este un exemplu minunat al acestei împuterniciri în vederea slujirii. În Evanghelii, rareori Îl vedem pe Domnul Isus fără Petru pe urmele Lui. El a dorit să fie cu Domnul şi să facă ce a făcut Domnul. Atâta timp cât a fost cu Domnul, s-a simţit invincibil. În grădina Ghetsimani, Petru chiar a tras sabia şi a fost gata să-i atace pe toţi cei veniţi să-L prindă pe Isus (Ioan 18:3–11). Dar, peste câteva ore, când Domnul nu a mai fost cu el, puterea şi curajul lui Petru s-au evaporat. El a ajuns să nege cu vehemenţă chiar şi faptul că Îl cunoştea pe Isus.

Un lucru ciudat s-a întâmplat, totuşi, câteva zile mai târziu. În Ziua de Rusalii, îl vedem acelaşi om, nenorocit înainte, predicând acum plin de curaj, fără teamă sau cea mai mică ezitare. Ce anume l-a schimbat? Răspunsul se poate găsi în Faptele apostolilor 4:8. În timp ce stătea în faţa Sinedriului, după ce a fost arestat, Petru a fost „umplut cu Duhul Sfânt". Domnul a venit din nou la el în forma Duhului Sfânt, care l-a umplut şi i-a dat putere să-L proclame. Chiar membrii Sinedriului s-au minunat de îndrăzneala lui (v. 13).

Conştientizarea *prezenţei* lui Cristos este cea care duce la transformarea unui om într-un *portret* al lui Cristos, la o asemănare a lui cu Cristos. După cum a scris Pavel corintenilor, care aveau cu siguranţă nevoie de acest îndemn: „Noi toţi privim cu faţa descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului, şi suntem schimbaţi în acelaşi chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului" (2 Cor. 3:18). În acest mod, *lucrarea* Lui, *voinţa* Lui, *căile* Lui şi *cuvintele* Lui vor deveni ale voastre.

Versete de studiat: Citiţi 1 Corinteni 2:1–5 şi 1 Tesaloniceni 1:5, observând puterea de proclamare pe care o conferă Duhul Sfânt.

Psalm

psalmos

Imediat după ce porunceşte să fim plini de Duhul Sfânt, Pavel menţionează câteva dovezi ale acestei umpleri. Prima este cântarea: „Vorbiţi între voi cu psalmi, cu cântări de laudă şi cu cântări duhovniceşti, cântaţi şi aduceţi din toată inima laudă Domnului" (Ef. 5:19).

Iată un principiu cu adevărat uimitor! *Nimic nu indică mai bine o viaţă plină de Duhul decât exprimarea ei prin cântec.* Fie că o persoană are o voce angelică, fie că este „afonă", creştinul plin de Duh este un creştin care cântă. În următoarele câteva zile vom examina câteva aspecte ale „muzicii bisericeşti" pe care Pavel o menţionează aici.

Prima este *psalmul* (*psalmos*, 5568). Un psalm este „un poem sacru de laudă, inspirat de Dumnezeu". Psalmii au fost, de fapt, creaţi pentru a fi cântaţi cu acompaniamentul unui instrument muzical cu coarde, precum harfa, lăuta sau lira (toate sunt din familia chitarei). De fapt, cuvântul *psalm* este pur şi simplu o transliterare a cuvântului grecesc ce apare ca titlu la cartea Psalmilor (*psalmoi*), cuvânt care la origine însemna ciupirea coardelor unui instrument muzical.[242]

Din păcate, există unii azi care nu doresc să accepte aceste instrumente muzicale. Cu câţiva ani în urmă, un predicator care îmi este prieten a călătorit şi a ţinut predici în diferite biserici. O parte din lucrarea sa era reprezentată de muzica pe care o cânta cu chitara. Un anume pastor a venit la el într-o zi şi i-a spus: „Nu-ţi pot permite să vii în biserica mea, pentru că foloseşti o chitară!" Prietenul meu l-a întrebat de ce, iar răspunsul a fost: „A, pentru că este un instrument cu coarde, iar noi credem că astfel de instrumente sunt lumeşti." Prietenul meu l-a întrebat cu dragoste: „Ei bine, atunci, nu aveţi un pian în biserică? Şi acesta este un instrument cu coarde." În mod evident pastorul nu a fost pregătit pentru această remarcă şi a mormăit un răspuns de genul: „Ei bine... avem, dar acolo nu se pot vedea coardele."

Deci, primul tip de muzică creştină este psalmul, un poem sacru de laudă, inspirat de Dumnezeu. De asemenea, trebuie să subliniem că, deşi psalmi noi nu mai sunt scrişi azi, pentru că nu se mai produc scrieri revelate, unii autori de imnuri *au adaptat* totuşi anumiţi psalmi. Robert Grant (1785–1838), de exemplu, a adaptat Psalmul 104 transformându-l într-un măreţ imn: „Veniţi să cântăm!" De asemenea, imnul glorios al lui Martin Luther, „Cetate tare-i Dumnezeu", este o adaptare a Psalmului 46.

Versete de studiat: Citiţi psalmul vostru preferat. Citiţi şi comparaţi Psalmul 46 şi Psalmul 104 cu versiunile imnurilor menţionate mai sus.

Imn

humnos

Al doilea tip de muzică pe care Pavel îl menționează în Efeseni 5:19 este **imnul**. În timp ce un *cântec gospel* este „un îndemn religios adresat oamenilor", iar un *colind* este „o simplă povestire în versuri a unui eveniment biblic semnificativ", *imnul* este „o odă de laudă adresată lui Dumnezeu cel Atotputernic".[243]

Cuvântul imn este o transliterare a grecescului *humnos* (5215), care apare în NT numai aici şi în Coloseni 3:16. Deşi originea lui este incertă, cuvântul este atestat în greaca seculară din timpul lui Homer, unde era „un cuvânt general folosit pentru a include cele mai variate forme poetice". De asemenea, în general, el se referea la „cântece adresate zeilor, în special cântece de laudă la adresa divinității"[244]. Este interesant faptul că, datorită acestei origini, „cuvântul «imn» nu apare nicăieri în scrierile părinților apostolici, deoarece el era folosit cu sensul de cântec de laudă la adresa zeităților păgâne şi, de aceea, primii creştini l-au evitat instinctiv"[245].

Totuşi, Pavel a folosit *hymnos* cu un motiv. Scopul său evident a fost să arate că, în loc de imnuri dedicate zeilor păgâni, creştinii cântă imnuri adresate singurului Dumnezeu adevărat. Conform lui Augustin, un imn are trei caracteristici: trebuie cântat, trebuie să fie de laudă şi trebuie să fie adresat lui Dumnezeu.

Un imn poate fi inspirat de Dumnezeu. Unii erudiți consideră că versete precum 1 Timotei 3:16, Filipeni 2:6–11 şi Evrei 1:3 sunt exemple de imnuri antice. Deşi la o analiză finală aceste considerații pot părea speculații, totuşi ele pot fi adevărate. 1 Timotei 3:16, de exemplu, este foarte poetic. El poate fi aranjat în şase versuri într-o serie de cuplete în care al doilea vers îl completează pe primul:

[Dumnezeu] a fost arătat în trup,
a fost dovedit neprihănit în Duhul,
a fost văzut de îngeri,
a fost propovăduit printre Neamuri,
a fost crezut în lume,
a fost înălțat în slavă.

Un imn poate fi şi „neinspirat", adică să nu fie scris de un autor al Scripturii. De-a lungul istoriei, mulți au scris versuri care Îl slăvesc pe Dumnezeu.

Imnurile vor fi mai bine înțelese în lumina ultimului tip de muzică bisericească, pe care o vom examina mâine.

Versete de studiat: Deşi acest lucru nu este în totalitate sigur, Filipeni 2:6–11 şi Evrei 1:3 este posibil să fi fost imnuri antice. Citiți-le şi meditați asupra lor.

Cântări duhovniceşti

pneumatikos ōdē

Al treilea tip de muzică pe care Pavel îl menţionează în Efeseni 5:19 este **cântarea duhovnicească**. Cuvântul **cântare** este *ōdē* (5603, de aici şi *odă*), cuvânt care în vremurile antice s-a referit la „orice tip de cântec, legat de război, de recoltă [sau] de sărbătoare".[246] Pavel, deci, îl caracterizează pe acesta de aici prin cuvântul **duhovnicesc** (*pneumatikos*, 4252). El nu a trebuit să spună „psalm duhovnicesc" sau „imn duhovnicesc", pentru că aceştia sunt deja duhovniceşti în conţinut, dar el a trebuit să precizeze faptul că aceste cântece sunt „cântece *duhovniceşti*".

Care sunt diferenţele între un „imn" şi „o cântare duhovnicească"? Există mai multe diferenţe subtile. (1) Imnul este o laudă adresată direct lui Dumnezeu, în timp ce o cântare duhovnicească este adresată oamenilor, aşa cum este ilustrat în cântecul „ ". (2) Imnul este obiectiv şi prezintă fapte obiective, în timp ce cântarea duhovnicească este mai subiectivă în exprimarea sentimentelor personale. Un bun exemplu al acestui fapt este cântecul „Când am pacea Domnului în inimă". (3) Un imn se concentrează pe atributele şi măreţia lui Dumnezeu, în timp ce o cântare duhovnicească este deseori evanghelistică, precum cântecul „Nu ai tu loc în inimă?" (4) Melodia unui imn este mai lină, mai sobră şi solemnă, în timp ce o cântare duhovnicească deseori are o melodie mai alertă sau un ritm înalt, cum sunt, de exemplu cântecele „E viu" şi „Curăţit eşti de păcat?" (5) Un imn, de obicei, nu are un refren, dar o cântare duhovnicească are.

Deşi cu siguranţă există multe cântări duhovniceşti bune, este de-a dreptul tragic faptul că imnurile au cam dispărut şi au fost înlocuite cu „refrene de laudă" şi alte cântece mai simple. Un predicator rezumă foarte bine aceste servicii bisericeşti: „Stare emoţională superficială, o lipsă de predicare biblică puternică şi lipsă de seriozitate în serviciul divin."[247] Sau, aşa cum Vance Havner a spus odată într-un mod minunat: „Dacă a fost vreodată o nevoie mai mare de muzicieni sfinţiţi, acum este momentul! Biserica a fost invadată de jazzul gospel, degenerând de la imnuri la un stil apropiat de cel al concertelor. Muzica bisericească a ajuns să trăiască vremuri rele."[248]

Imnuri precum „ şi multe altele sunt caracterizate nu numai prin lauda adusă lui Dumnezeu, ci şi prin profunzime şi adevăr doctrinar. Prin contrast, azi multă muzică este *superficială*, în loc să fie *substanţială*, cu un conţinut *slab*, nu unul *bogat*.

Versete de studiat: Citiţi Apocalipsa 5:9, 14:3 şi 15:3, observând cuvântul care precizează ce tip ce *ōdē* se cântă.

A cânta

adō

În Efeseni 5:19, Pavel adaugă un alt cuvânt care se referă la muzica bisericească. Este extrem de semnificativ faptul că accentul în NT nu se pune pe *muzică*, ci pe **cântat**. Ceea ce contează cu adevărat este ceea ce iese din gurile noastre, cuvintele pe care le cântăm.

În toate cele cinci apariții, grecescul *adō* se referă la laudele adresate lui Dumnezeu (Ef. 5:19; Col. 3:16; Apoc. 5:9; 14:3; 15:3). De aceea, muzica în sine nu este un *element* de închinare, ci, mai degrabă, un element *ajutător* pentru altceva. Muzica numai acompaniază, adică ajută cântarea; *muzica nu este niciodată în centrul atenției.* Cântatul însuși este cel mai frumos instrument muzical; tonurile, amploarea și inflexiunile vocii depășesc cu mult orice alt instrument. Scopul cântării este de a-L proclama pe Dumnezeu și Cuvântul Său.

În zilele noastre, din păcate, *muzica* este mai importantă. *Stilul* muzicii este acela care contează, iar acest fapt pur și simplu nu este biblic. Cineva care vă întreabă cu referire la biserica voastră: „Ce stil de muzică folosiți în serviciile voastre de închinare?", este o persoană care deja se află într-o eroare serioasă.

Este interesant să știm, de exemplu, că oamenii din timpul celui de-al Doilea Război Mondial nu au visat vreodată să meargă la o biserică și să spună: „Caut o biserică în care se cântă o muzică în stilul Benny Goodman sau Glen Miller!" Dar această atitudine este exact cea pe care o vedem noi azi. Stilul muzicii domină bisericile noastre, iar oamenii vor, de obicei, muzică pop sau chiar rock.

Am apreciat foarte mult declarația pe care am auzit-o la J. Ligon Duncan: „Muzica trebuie să treacă testul catacombelor."[249] Atunci când oamenii insistă că o iluminare bună a sălii și sunetul bun sunt cheile unei închinări de calitate, ei falimentează mizerabil. Dacă nu poate fi cântată în catacombe, sub străzile Romei, acea muzică nu este esențială și nici măcar bună. El mai adaugă: „Muzica mai trebuie să treacă și testul rugului." Este ușor să ni-l imaginăm pe vechiul luteran murind sub persecuția catolică și cântând *Cetate tare-i Dumnezeu*, vechiul imn al lui Luther. Oare ne putem imagina un martir cântând unul din cântecelele de laudă superficiale de azi?

Deși muzica bisericească este un subiect sensibil și un lucru foarte subiectiv, noi trebuie să avem mare grijă în alegerea muzicii. Ea trebuie să aibă mai întâi conținut și, în al doilea rând, să fie pur și simplu muzică bună. Acest lucru ne conduce la un alt cuvânt pe care îl vom examina mâine.

Versete de studiat: Citiți celelalte patru apariții ale verbului *adō* (Col. 3:16; Apoc. 5:9; 14:3; 15:3), observând în fiecare lauda oferită lui Dumnezeu. Observați, de asemenea, versetele din VT în care Septuaginta traduce cu *adō* ebraicul *shiyr* (7891H) („a cânta" în Ex. 15:21 și 1 Cron. 16:23).

A cânta

psallō

Pavel foloseşte un alt cuvânt cu referire la muzica din biserică, tradus prin **a cânta** în Efeseni 5:19. Desigur, *psallō* (5567) este înrudit cu *psalmos* (vezi 2 septembrie). Literal, el înseamnă să ciupeşti sau să loveşti coardele unui instrument muzical. Deşi în esenţă au acelaşi sens, diferenţa subtilă în uzul NT este acela că *„psalmos* înseamnă un imn de laudă", în timp ce *psallō* înseamnă „a cânta un cântec spiritual sau sacru".[250]

Deşi există unii creştini dragi care nu cred în folosirea instrumentelor muzicale în biserică, deoarece spun că niciunul nu este menţionat în NT, aceste cuvinte pe care le studiem dovedesc tocmai faptul că instrumentele erau prezente (deşi nu erau obligatorii). Niciun scriitor al NT nu a făcut din folosirea lor o problemă; instrumentele făceau parte din viaţă.

Aceste cuvinte subliniază mai întâi importanţa *melodiei* în muzică. Melodia poate fi definită ca „o serie de tonuri înalte sau joase organizate ritmic, care evită repetiţia inutilă şi care converg către un final culminant şi cu un anume scop". Melodia este esenţa cântecului şi nu trebuie să fie pusă în umbră sau copleşită de alte elemente. Majoritatea muzicii din Orient, de exemplu, este disonantă şi fără un final decisiv. Melodia este inexistentă şi nu se poate distinge un început şi un sfârşit. Acest lucru reflectă, de fapt, sistemele religioase ale Orientului, sisteme care învaţă că existenţa este lipsită de sens.

Un al doilea element al muzicii este *ritmul*. Deşi ritmul singur nu reprezintă muzică (de exemplu RAP-ul, un acronim pentru Rhythmic American Poetry [Poezie Americană Ritmică]), iar ritmul care copleşeşte melodia reprezintă o muzică proastă, ritmul rămâne, de fapt, baza muzicii. Fără el nu poate exista muzică.

Un al treilea element al muzicii este *armonia*, care nu a apărut până în secolul al XIX-lea d.H. Dintre cele trei tipuri de armonie, cea mai bună şi cea mai larg acceptată este „armonia pe trei voci" (*faux-bourdon*, bas fals). Aceasta înseamnă a cânta al treilea sau al şaselea ton peste sau sub melodia principală (de ex.: de la nota „do" a unui pian, a treia mai sus este „mi", următoarea este „sol", compunând „acordul do"). Scopul armoniei este acela de a face melodia mai frumoasă, care, din nou, nu trebuie să fie pusă în umbră sau copleşită de alte elemente. Un exemplu din muzica clasică ar fi „Ritualul primăverii" de Stravinsky, plin de atonalitate şi disonanţă, din cauza faptului că armonia a scăpat de sub control.

Deci, afirmăm din nou, muzica bună este cea *melodică*.

Versete de studiat: Citiţi celelalte apariţii din NT al cuvântului *psallō* (Rom. 15:9; 1 Cor. 14:15; Iacov 5:13; „a cânta" apare în toate trei). Observaţi, de asemenea, versetele din VT în care Septuaginta traduce ebraicul *zēmar* (2167H, „a cânta cu acompaniament muzical") prin termenul *psallō* (2 Sam. 22:50; Ps. 9:2; 18:49; 30:4; 47:6).

A se închina

proskuneō

Dacă muzica este prima dovadă că un creştin este plin de Duh, a doua este **închinarea**. Cuvintele „din toată inima, Domnului" din Efeseni 5:19 sunt ilustrative, dar grecescul *proskuneō* apare de multe ori în NT pentru a sublinia importanța închinării.

Acest cuvânt obişnuit înseamnă „a săruta umil, a săruta mâna, a se pleca, a se prosterna". Niciunul din aceste cuvinte nu este „sfânt" prin el însuşi. Ele se pot referi la orice recipient al închinării, dar noi le plasăm în contextul închinării în fața lui Dumnezeu, a plecării înaintea Lui pentru a-I da cinste, respect, laudă şi adorare. Deşi, propriu-zis, plecarea sau prosternarea, în sens literal, nu sunt cerute, ideea de a face acest lucru „în inimile noastre" cu siguranță că este.

Porunca de a ne închina se poate regăsi peste tot în Scriptură. Este tragic, dar multe biserici de azi se bazează pe principiul „împlinirii nevoilor oamenilor", când, de fapt, această idee este străină Scripturii şi ar trebui să stea departe de minţile noastre. Gândurile noastre ar trebui să se concentreze pe închinarea înaintea lui Dumnezeu. NT, ca şi VT, este plin de astfel de exemple.

În Matei 2:2, care a fost prima grijă a magilor când au venit în vizită la Isus? *Închinarea.* În Matei 4:8–10, care a fost problema centrală a celei mai mari lupte spirituale duse vreodată? *Închinarea.* Care a fost dorința Mariei din Betania în Ioan 12:1–3? *Închinarea.* Despre ce a discutat Domnul Isus cu femeia samariteană imediat după ce i-a spus despre mântuire, în Ioan 4:20–24? *Despre închinare.* Care a fost problema cheie pe care a accentuat-o Pavel în fața atenienilor, în Fapte 17:23? *Închinarea.* În Filipeni 3:3, care este caracteristica definitorie a adevăratului creştin? *Închinarea.* Şi, în final, care va fi activitatea noastră în rai, conform Apocalipsa 4:10–11? *Închinarea.*

Trebuie, de asemenea, să fim atenți *cum* ne închinăm. În primul rând, Dumnezeu nu va tolera închinarea la un dumnezeu fals (Ex. 34:14–15). În al doilea rând, Dumnezeu nu va accepta închinarea la adevăratul Dumnezeu într-un mod greşit, cum ar fi închinarea „definită aşa cum vrem noi", ilustrată de cazurile lui Nadab şi Abihu (Lev. 10:1–2) şi Uza (2 Sam. 6:1–9). În al treilea rând, Dumnezeu nu va accepta închinarea la adevăratul Dumnezeu cu o atitudine greşită, aşa cum sunt ritualurile, obiceiurile şi tradiția (Mc. 7:6, citând Is. 29:13; Amos 5:1, 21–23).

Veniți să fim foarte atenți în închinarea noastră față de Dumnezeul cel sfânt. Vom medita la un alt element al închinării mâine.

Versete de studiat: Citiți textele menționate în meditația de azi (care se continuă mâine). Meditați la centralitatea unei închinări adecvate din partea creştinului individual şi în biserică.

A da cinste

entrepō

Chiar în centrul conceptului şi practicii *închinării* se află principiul *reverenţei*. Cuvântul evreiesc din VT tradus „reverenţă" este, de obicei, *shachah*, acelaşi cuvânt folosit şi pentru închinare. În NT, însă, este folosit un alt cuvânt şi acesta este de-a dreptul remarcabil.

Grecescul *entrepō* (1788) înseamnă literalmente „a se întoarce în sine, a se smeri, a simţi respect sau apreciere faţă de altcineva". El este folosit, de exemplu, în pilda vierilor (Mt. 21:37; Mc. 12:6; Lc. 20:13). Un proprietar de vie a angajat oameni pentru a îngriji de via sa, dar aceştia erau ticăloşi. Când proprietarul şi-a trimis slujitorii să strângă recolta, îngrijitorii i-au bătut şi au aruncat în ei cu pietre, ba chiar i-au ucis pe unii. El l-a trimis, în cele din urmă, pe fiul său, gândind că îngrijitorii „îl vor primi cu cinste", dar aceştia l-au omorât. Pilda este, desigur, despre Domnul Isus şi despre mulţi slujitori ai lui Dumnezeu care au venit înaintea Lui.

Acest lucru este adevărat şi în zilele de azi, chiar şi în multe biserici. Noi pur şi simplu nu Îi dăm cinste Domnului. În loc să ne smerim şi să ne dăruim cu totul lui Dumnezeu, noi ne distrăm şi pretindem să ni se facă programe pe plac în biserică, iar Dumnezeu nu este tratat cu reverenţa care I se cuvine. Cum putem să ne mai închinăm când noi râdem de comedianţii „creştini", care îşi fac numărul pe scenă sau dansează în ritmul muzicii unei formaţii rock? Sincer, aceste lucruri ar trebui să ne îndurereze.

Acest curent nu este nou deloc, căci „nu este nimic nou sub soare" (Ecles. 1:9). Există şi exemple biblice de acest fel. Unul dintre cele mai profunde apare în 1 Împăraţi 18. Este demn de observat faptul că, atunci când Ilie *a întrebat* oamenii dacă erau gata să Îl urmeze pe Dumnezeu sau pe Baal, nicio persoană nu a răspuns (v. 21). Dar atunci când a întrebat dacă ar dori să vadă o „întrecere" între el şi preoţii lui Baal, ei au devenit cu adevărat entuziasmaţi cu privire la acest lucru (v. 24). Acum, nu cred nicio clipă că aceasta a fost motivaţia lui Ilie, însă ce imagine avem aici despre Biserica de azi! Oamenii doresc spectacol, doresc să aibă audienţă mare, să construiască biserici mari şi să pară plini de succes. Mulţi lideri creştini sunt mai mult decât fericiţi să ofere oamenilor tot ceea ce ei îşi doresc. Unde este baza scripturală pentru o astfel de filosofie de zidire a Bisericii?

Veniţi să ne întoarcem la adevărata închinare.

Versete de studiu: Continuaţi să citiţi versetele menţionate ieri.

Supunere

hupotassō

Al treilea rezultat al umplerii cu Duhul este „supunerea" (Ef. 5:21–6:4). Acesta e unul din cele mai greşit înţelese principii din Cuvântul lui Dumnezeu, principiu care a fost foarte mult aplicat în mod eronat şi de care s-a făcut abuz. Dar acest principiu e cel care conduce la discuţia mai profundă a lui Pavel despre familie şi responsabilităţile fiecărui membru al familiei, precum şi acelea ale angajatorilor şi ale angajaţilor.

Supunerea nu are nimic de-a face cu superioritatea, inferioritatea, autoritatea sau poziţia. Supunerea nu înseamnă „sclavie" şi nici nu implică „dominarea". Totodată, ea nu înseamnă acelaşi lucru ca „ascultarea".

A se supune e grecescul *hupotassō* (5293). Rădăcina, *tassō* (5021) avea la origine conotaţia militară de aducere a trupelor (sau a vaselor) în formaţie de luptă. De aici provine şi ideea de trimitere sau numire a cuiva pentru a îndeplini o sarcină, de a aranja şi a pune lucrurile în ordine. Prefixul *hupo* (5259), apoi, înseamnă „sub".

Să ilustrăm: atunci când cineva intră în armată, el nu mai este un individ independent; nu se mai conduce singur, ci în mod voluntar acceptă să se plaseze sub autoritatea altcuiva. Am fost uimit când, cu câţiva ani în urmă, armata a scos următorul slogan pentru a face recrutări: „O armată pentru Tine". E ceva foarte simplist, dar reflectă filosofia din zilele noastre, aceea de individualism şi independenţă, opusă supunerii. Ideea termenului *hupotassō* nu este aceea de a fi o armată în care să fim fiecare cineva, ci de *a se pune în mod voluntar sub ordinul cuiva.*

În calitate de creştini plini de Duh, noi ne supunem unul altuia, în conformitate cu poziţia prestabilită de Dumnezeu. Acest lucru nu implică faptul că o persoană e inferioară alteia. Ci, mai degrabă, înseamnă că un creştin e umil şi e doritor să se „supună altcuiva", aşa cum a hotărât Dumnezeu. Fără această ordine, se va instaura haosul.

Creştinul se supune guvernării stabilite de Dumnezeu şi respectă legile acesteia, cu condiţia ca aceasta să nu pretindă neascultarea de Cuvântul lui Dumnezeu (Rom. 13). Soţia creştină se supune soţului ei şi urmează conducerea lui caracterizată de evlavie (Ef. 5:22; 1 Cor. 11:3). La rândul lui, soţul creştin se supune sub directa conducere a lui Cristos şi îşi conduce soţia după Cuvântul lui Dumnezeu (Ef. 5:22, 25; 1 Cor. 11:3). Copiii creştini se supun părinţilor lor şi îi ascultă (Ef. 6:1-3). Angajatul creştin se supune angajatorului său şi îl ascultă în acelaşi mod în care se supune guvernării (6:4). Deci, umplerea cu Duhul implică supunere, care, la rândul ei, păstrează ordinea atât de necesară. Supunerea este cea care transformă casele şi locurile noastre de muncă.

Versete de studiu: Citiţi Efeseni 5:21–6:4, observând ordinea stabilită de Dumnezeu.

A stinge

sbennumi

Azi şi mâine vom încheia seria meditaţiilor noastre asupra umplerii cu Duhul, studiind cum putem fi, mai exact, plini de Duh. În NT există patru porunci privitoare la relaţia credinciosului cu Duhul Sfânt. Una din ele afirmă că nu trebuie să Îl **întristăm** pe Duhul Sfânt (vezi 21 martie). O alta ne spune că trebuie să „umblăm în Duhul" (Gal. 5:16; vezi **a umbla**, 14 iunie).

O altă poruncă pe care nu am menţionat-o înainte este că noi nu trebuie, cu niciun chip, **să stingem** Duhul Sfânt (1 Tes. 5:19). În sens literal, grecescul *sbennumi* (4570) înseamnă „a stinge prin scufundarea în apă, în opoziţie cu înăbuşirea focului".[251] El este folosit în sens literal în câteva locuri, precum Marcu 9:46, care vorbeşte despre iad ca despre un loc „unde viermele lor nu moare, şi focul nu se stinge". Îl întâlnim din nou în Efeseni 6:16, unde Pavel declară că „scutul credinţei" este capabil „să stingă toate săgeţile arzătoare ale celui rău". Scutul acoperit cu piele, al războinicului din antichitate, era deseori scufundat în apă, pentru a stinge săgeţile care fuseseră înmuiate în smoală şi aprinse.

În sens figurat, *sbennumi* înseamnă „a încetini, a împiedica, a reprima, de exemplu a opri Duhul Sfânt să-şi exercite întreaga influenţă".[252] Cum „înăbuşim" noi lucrarea Duhului Sfânt? Spunându-i „nu", împotrivindu-ne călăuzirii Lui, opunându-ne voii Lui.

Este semnificativ faptul că păcatul originar al lui Satana a fost răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu, aşa cum aflăm din Isaia 14:14: „Mă voi sui pe vârful norilor, voi fi ca Cel Preaînalt." Gândiţi-vă, atunci când un credincios spune „Voia *mea*!", în loc de „Voia *Ta*!", acesta se comportă exact ca Satana şi, prin urmare, stinge Duhul Sfânt. Cât de des întâlnim această tristă realitate în ziua de azi, caracterizată de egoism! Ca să fim mai direcţi, este un lucru satanic să îţi plasezi *sinele* deasupra *Duhului*, să te preocupe respectul de *sine* în loc să te preocupe respectul faţă de *Cristos*. Domnul Isus Însuşi s-a supus voii Tatălui în grădina Ghetsemani, afirmând: „Totuşi, facă-se nu voia Mea, ci a Ta", iar noi trebuie să procedăm la fel sau, altfel, vom stinge lucrarea Duhului Sfânt în noi.

Acest lucru ne conduce la o altă poruncă pe care o vom examina mâine.

Versete de studiat: Ce cuvânt sugestiv a folosit Ştefan pentru a descrie răzvrătirea evreilor împotriva lui Cristos (Fapte7:51)? Ce limbaj foloseşte Isaia pentru a descrie păcatul lui Israel împotriva Duhului Sfânt?

A se dărui pe sine

paristēmi

O altă condiție pentru a fi plini de Duh este *să ne oferim pe noi înșine* – iată adevăratul mod prin care putem fi umpluți cu Duhul.

Pavel a scris romanilor cu privire la acest subiect în 6:13 și 12:1, unde întâlnim grecescul *paristēmi* (3936), **a se dărui,** în 6:13 și „a se aduce pe sine" în 12:1. *Paristēmi* este un cuvânt compus din *histemi* (2476), „a pune sau a sta", și *para* (3844), „lângă". Prin urmare, termenul înseamnă „a face să stea lângă sau în fața". În greaca seculară el era folosit foarte des, cu sensul „a se pune la dispoziția cuiva", „a aduce [ca jertfă]", și „a aduce înaintea (împăratului sau a curții)".[253] Ideea pe care dorește Pavel să o exprime este clară: creștinului i se poruncește să se ofere înaintea lui Dumnezeu ca o jertfă spre slava și slujirea lui Dumnezeu, să se supună în totalitate voii lui Dumnezeu, neconformându-se tiparului lumii, ci tiparului lui Dumnezeu, așa cum este el revelat în Cuvântul Său.

Teologul Louis Sperry Chaffer a spus:

> Supunerea în fața voii lui Dumnezeu nu este demonstrată printr-un act particular: ea înseamnă mai degrabă a face din voia lui Dumnezeu regula de bază a întregii vieți. A fi în voia lui Dumnezeu înseamnă pur și simplu a fi dispus să faci voia Lui fără referință la un anumit aspect pe care El l-ar putea alege. Înseamnă să alegem să facem din voia Lui autoritatea finală, chiar înainte de a ști ceea ce dorește El să facem. Aceasta nu înseamnă, prin urmare, a fi disponibili să facem un anumit lucru: problema se pune dacă suntem gata să facem *orice*, unde, când și cum găsește cel mai bine cu cale El în dragostea Sa. Înseamnă a adopta atitudinea normală și naturală de încredere ca a unui copil, care și-a dat deja consimțământul față de voia Tatălui, chiar înainte ca voia Lui să fie revelată. Nu putem accentua îndeajuns această distincție... Trebuie să existe o relație de legământ, bazată pe încredere, în care voia Lui să fie acceptată *odată pentru totdeauna* și fără rezerve.[254]

Într-adevăr, modul prin care putem cunoaște *voia* lui Dumnezeu este prin cunoașterea *Cuvântului* Său. A fi supus, deci, înseamnă **a intra într-un legământ** (vezi 27 decembrie) cu Dumnezeu, a fi gata să ascultăm voia Lui chiar *înainte să știm ceea ce dorește ea*. Odată ce am acceptat acest lucru, vom accepta orice ne va cere Dumnezeu. Problema principală care se pune aici este autoritatea biblică. Trebuie să rezolvăm această problemă înainte de a ne putea adresa altor probleme.

Versete de studiat: Ce vrea să spună Pavel despre a se da pe sine rob, în Romani 6:16? Care a fost mărturia bisericilor din Macedonia (2 Cor. 8:1–5)?

A înflăcăra

anazōpureō

Apostolul Pavel i-a dat pastorului Timotei câteva sfaturi încurajatoare în ultima sa epistolă scrisă. El l-a provocat pe acest pastor uneori descurajat: „De aceea îți aduc aminte să înflăcărezi darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea mâinilor mele" (2 Tim. 1:6).

„A înflăcăra" este traducerea grecescului *anazōpureō* (329), care apare în NT numai aici. Rădăcina, *zōē* (2222; vezi 20 octombrie), înseamnă „viață", rădăcina *pur* (4442; de aici și *piroman)* înseamnă „foc", iar prefixul *ana* (303) înseamnă „sus". Dacă punem toate aceste elemente cap la cap, vom avea o imagine completă: „a stârni flacăra" sau „a învăpăia focul". Așa cum scrie o autoritate în limba greacă, termenul înseamnă „a stârni tăciunii care mocnesc și a-i face să ardă cu o flacără vie"[255]. Așa cum uneori trebuie să stârnim focul într-un cămin, să suflăm în el și să mai adăugăm combustibil, fiecare credincios are nevoie de același lucru, spiritual vorbind. Combustibilul este Cuvântul lui Dumnezeu, iar Duhul Sfânt este suflarea care reaprinde focul și pasiunea în credincios.

Mai specific, Pavel spune „să înflăcărăm *darul* lui Dumnezeu". Cu toate că „dar" s-ar putea referi la „darul spiritual" al lui Timotei (vezi 15 februarie), se pare că el se referă mai mult la ordinarea lui pentru lucrare. Pavel continuă spunând că acesta a fost primit „prin punerea mâinilor", o metaforă pentru ordinarea în lucrare. În mod evident, Pavel a fost prezent la ordinare; observați similaritatea dintre acest verset și 1 Timotei 4:14 (cf. Fapte 13:3; Tit 1:5).

Care sunt, deci, caracteristicile darului pe care Timotei trebuia să-l înflăcăreze? Răspunsul se află în versetul următor: „Căci Dumnezeu nu ne-a dat un duh de frică, ci de putere, de dragoste și de chibzuință." El îl provoacă pe Timotei să își amintească **puterea** *(dunamis,* vezi 28 februarie), **iubirea** *(agapē,* vezi 19 ianuarie), și **chibzuința** *(sōphronismos,* de la *sōphrōn,* **cumpătat,** vezi 23 mai) pe care le are în Cristos.

Cuvintele lui Pavel au fost adresate direct lui Timotei și, de aceea, se aplică în mod specific pastorilor; este, într-adevăr, ușor pentru un pastor să se descurajeze în fața imenselor dificultăți ale lucrării de slujire pastorală. Dar încurajarea lui Pavel se aplică, de asemenea, *fiecărui* credincios. Fiecare creștin va fi descurajat din când în când, iar cuvintele lui Pavel ne vor sluji drept provocare pentru a „înflăcăra" ceea ce ne-a dat Dumnezeu.

Versete de studiat: Atunci când sunteți ispitiți să fiți descurajați, citiți despre suferințele lui Pavel în întreaga sa lucrare (2 Cor. 11:23–30). În ciuda acelor greutăți, el a putut scrie cuvintele din 2 Corinteni 12:9–10. În acest context, este bine să citiți și meditația asupra cuvântului **disperare** (8 ianuarie).

Cap

kephalē

În meditația din 9 septembrie am făcut referire la ce înseamnă a fi „cap", principiu legat de cel de „supunere".

Cap este grecescul *kephalē* (2776), care înseamnă exact ceea ce implică, „cap, vârf, ceva ce este în cea mai de sus poziție în relație cu altceva", precum capul unei persoane (Mt. 8:20) sau al unui animal (Apoc. 9:17). Folosit în sens metaforic privitor la persoane, *kephalē* se referă la cineva care este „șef, căruia ceilalți îi sunt subordonați".[256] Unii interpreți încearcă să evite conotația de autoritate afirmând că termenul *kephalē* poate însemna și „sursă sau origine", dar singura dată când se face aluzie la acest sens e în greaca secular și se referă la „sursa unui rău".[257]

Pavel folosește acest cuvânt, de exemplu, în Efeseni 5:23: „căci bărbatul este capul nevestei." Dumnezeu a rânduit ca bărbatul să fie capul, liderul în casă. Soția trebuie ca în mod voluntar să se „subordoneze" acestei conduceri. Analogia cu trupul este crucială aici. Capul controlează trupul. Trupul, deci, nu acționează *înaintea capului* sau *în mod independent* de cap. Dacă trupul acționează independent, rezultatul va fi haosul sau chiar „convulsiile". Din nefericire, azi vedem multe familii în convulsii, fie din cauză că *nu există* conducere, fie conducerea este *greșită*.

În același verset, Pavel continuă dându-ne un alt exemplu, chiar mai semnificativ: „după cum și Hristos este capul Bisericii" (cf. 1:22; Col. 1:18). Cristos este Capul, Liderul, Conducătorul Bisericii. Dacă Biserica și, deci, fiecare creștin în parte, acționează independent de Cristos, se va instaura haosul.

Cu peste patruzeci de ani în urmă, A. W. Tozer a fost împovărat de aceeași problemă. Într-unul din cele mai puternice articole pe care le-a scris, el s-a lamentat: „Isus Cristos nu mai are azi aproape nicio autoritate în mijlocul grupurilor care se numesc după numele Său... [Acest lucru] poate fi asemănat cu situația unui împărat într-o țară în care forma de conducere este monarhia constituțională, limitată. Împăratul (uneori depersonalizat prin termenul „Coroana") nu este nimic mai mult decât un punct tradițional de referință, un simbol plăcut al unității și al loialității, asemenea unui steag sau unui imn național. El este preamărit, sărbătorit și susținut, dar autoritatea sa reală este mică. În anumite ocazii formale, el apare în veșmintele sale regale pentru a rosti un discurs banal, sec, scris de adevărații conducători ai țării."[258]

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând importanța vitală a conducerii lui Cristos: Matei 21:42 și Faptele apostolilor 4:11 (vezi 9 iulie); 1 Corinteni 11:3; Efeseni 1:22; Coloseni 2:10, 19.

Picioare (1)

pous

Aşa cum capul este folosit în Scriptură ca o metaforă puternică, la fel sunt folosite şi acele părţi ale corpului care se află la extremitatea opusă – **picioarele**. Corespondentul grecesc este foarte cunoscut, *pous* (4228), şi se referă, desigur, în sens propriu, la picioarele oamenilor (Mt. 10:14) şi ale animalelor (Mt. 7:6).

Însă, ceea ce ne atrage atenţia este folosirea metaforică a acestui cuvânt, *pous*. O asemenea folosire este atunci când picioarele se referă la întreaga persoană, fenomen întâlnit atât în greaca clasică, cât şi în NT. Romani 3:15, de exemplu, îi descrie pe oamenii păcătoşi ca fiind oameni care „au picioarele grabnice să verse sânge".

Un alt uz al cuvântului *pous* este în expresia de „a fi la picioarele cuiva", sugerând respectul, subordonarea sau închinarea. Ucenicii lui Isus, de exemplu, au şezut la picioarele Lui pentru a asculta învăţăturile Sale (Lc. 8:35; 10:39). De asemenea, Pavel a şezut la picioarele lui Gamaliel pentru a învăţa „Legea părinţilor noştri" (Fapte 22:3). Alţii s-au aruncat la picioarele lui Isus în închinare (Lc. 17:16; Apoc. 1:17; 22:8). Foarte emoţionant este exemplul femeii care a spălat picioarele lui Isus cu lacrimile ei şi le-a şters apoi cu părul ei (Lc. 7:38).

De departe, cel mai important uz metaforic al cuvântului *pous* este acela de simbol al puterii şi al domniei. O imagine binecunoscută din timpurile străvechi era piciorul cuceritorului pus pe grumazul duşmanului învins. La comanda lui Iosua, de exemplu, căpeteniile lui şi-au pus picioarele pe gâturile celor cinci împăraţi amoriţi învinşi (Ios. 10:24). Aceeaşi imagine este folosită cu referire la victoria lui Cristos asupra lui Satana, în Romani 16:20.

Se fac apoi referinţe la victoria supremă a Domnului nostru, când El va conduce şi va domni pe pământ. În 1 Corinteni 15:25, 27–28, Pavel aşteaptă această zi cu nerăbdare: „Căci trebuie ca El să împărăţească până va pune pe toţi vrăjmaşii sub picioarele Sale [...] Dumnezeu, în adevăr, «a pus totul sub picioarele Lui». Dar când zice că totul I-a fost supus, se înţelege că afară de Cel ce I-a supus totul. Şi când toate lucrurile Îi vor fi supuse, atunci chiar şi Fiul Se va supune Celui ce I-a supus toate lucrurile, pentru ca Dumnezeu să fie totul în toţi."

Ce zi minunată va fi aceea!

Versete de studiat: Observaţi, în Evrei 1:13 şi 10:13, faptul că termenul grecesc se referă în mod literal la „aşternut al picioarelor Lui".

Picioare (2)

pous

Mai există o folosire metaforică a termenului *pous* care merită o zi întreagă de meditație. Conform acestui sens, picioarele sunt „un instrument în vederea mișcării". Cel mai elocvent exemplu al acestui sens apare în Romani 10:15, un citat din Isaia 52:7: „Cât de frumoase sunt picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc Evanghelia!"

Cam la patruzeci de kilometri nord-est de Atena este faimoasa câmpie numită „Maraton", unde, în 490 î.H., generalul grec Miltiade i-a învins pe perșii conduși de Darius I. Pentru a anunța Atena despre victoria aceasta și pentru ca ei să nu se predea prematur flotei persane, Miltiade a trimis un alergător numit Fidipide să anunțe victoria. La sosirea în Atena, el le-a transmis mesajul, s-a prăbușit și a murit. Așa cum vă puteți imagina, „cursa de maraton" de azi este numită așa după acel incident.

Acești alergători erau folosiți frecvent în timpurile străvechi pentru a anunța rezultatul bătăliilor sau alte evenimente cruciale. Pentru ca acești alergători să fie observați la timp, tot timpul erau postate santinele. Aceste santinele erau antrenate special pentru a observa cum se mișca alergătorul. Dacă acesta din urmă alerga lent, însemna că aducea vești rele. Dar dacă se mișca repede, stârnind praful cu picioarele, santinela știa imediat că veștile erau bune și putea deja să răspândească vestea înainte ca alergătorul să sosească.

În acest context, Pavel declară că fiecare credincios este un astfel de alergător care duce vești bune, veștile pline de bucurie ale **Evangheliei** (vezi 5 februarie), oriunde merge. Acest lucru nu este o *opțiune* pentru credincios; este un *mandat*. Este datoria noastră de a proclama Evanghelia.

Dintre multele sale cărți, (după părerea mea) două pot fi considerate cele mai mari daruri oferite Bisericii de către pana unui teolog, pastor și învățător, Dr. R. C. Sproul: *The Holiness of God* [Sfințenia lui Dumnezeu] și *Chosen by God* [Aleși de Dumnezeu]. În ultima carte, el scrie despre progresia logică a gândirii lui Pavel din versetele Romani 10:13–15: „Fără trimitere, nu există predicatori. Fără predicatori, nu există predicare. Fără predicare, nu există auzirea Evangheliei. Fără auzirea Evangheliei, nu există credință în Evanghelie. Fără credința în Evanghelie, nu există chemarea Numelui Domnului în vederea mântuirii. Fără chemarea Numelui Domnului în vederea mântuirii, nu există mântuire."[259]

Versete de studiat: Citiți Isaia 52:7–9 și Romani 10:13–17, meditând la responsabilitatea voastră de a fi martori pentru Cristos.

Spălare

loutron

Una din cele mai mari provocări ale Cuvântului lui Dumnezeu se găseşte în Efeseni 5:26 şi este adresată direct soţului creştin. Făcând o paralelă între relaţia dintre Isus Cristos şi Biserică, pe de o parte, şi cea dintre soţ şi soţie, pe de altă parte, apostolul Pavel scrie: „ca s-o sfinţească, după ce a curăţit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt."

În mod inexplicabil, mulţi comentatori afirmă că această „curăţire" se referă la botez, dar textul nu spune acest lucru, şi nu există niciun singur lucru în acest context care să sprijine acea idee. Cuvintele semnifică lucruri clare, iar Pavel nu foloseşte cuvântul *botez (baptizō*, vezi 24–25 iunie). Dacă ar fi dorit să facă referire la botez, oare nu ar fi folosit cuvântul botez?

Trebuie să evidenţiem faptul că, dacă păstrăm acest punct de vedere referitor la acest verset, pentru a rămâne consecvenţi va trebui să îl păstrăm şi referitor la Tit 3:5, singurul loc în care *loutron* (3067, **spălare**) mai apare: „El ne-a mântuit, nu pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea naşterii din nou şi prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt." Dar este mântuirea noastră bazată pe *„botezul* naşterii din nou"? Doamne fereşte! Aceasta este doctrina eretică a naşterii din nou prin botez! Nicăieri în NT nu regăsim ideea că actul fizic al botezului ne mântuieşte. Şi botezul nu are nimic de-a face cu doctrina sfinţirii, pe care Pavel deja a menţionat-o.

Nu, Pavel foloseşte *loutron*, care *nu* înseamnă „botez" nici aici, nici în alt loc.[260] Mai degrabă, *loutron* se referă la un vas sau lavoar pentru spălare şi la actul însuşi de spălare. El este derivat din *louō* (3068), „a face baie". Este, de asemenea, semnificativ faptul că termenul grecesc este determinat cu articolul hotărât (*-a*), ceea ce înseamnă că se are în vedere *o anumită spălare*. Este posibil ca Pavel să se fi gândit la obiceiul grecesc de nuntă, în care, înaintea ceremoniei, mireasa era spălată într-un râu care era dedicat vreunui zeu sau vreunei zeiţe, deci sacru.

Pavel continuă afirmând *exact* la ce fel de spălare se referă. Textul nici nu putea fi mai clar. Aşa cum ne clarifică Harry Ironside: „Cuvintele se explică pe ele însele". Folosind o minunată metaforă, Pavel spune că soţul îşi curăţeşte soţia prin spălarea cu apă *prin cuvânt*. Cuvântul lui Dumnezeu este cel care curăţeşte; Cuvântul este cel care sfinţeşte. Căsătoriile noastre (şi căminele noastre) sunt curăţite în mod constant de prezenţa Cuvântului lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Ce declară Psalmul 119:9 şi Ioan 17:17 cu privire la studiul nostru de azi?

Cuvânt

rhēma

Deşi am menţionat de mai multe ori un termen tradus prin **cuvânt** (*logos*; vezi 5 februarie, 16 martie, 10 iulie), există şi un altul care, într-un anumit sens, este chiar mai semnificativ. În timp ce *logos* (3056) se referă adesea „în [NT], la proclamarea creştină în sens larg, *rhēma* (4487) se referă de obicei la cuvinte şi enunţuri individuale"[261].

Printre cele şaptezeci de prezenţe, el apare în Ioan 3:34 cu referire la Isus, care vine pentru a „[vorbi] cuvintele lui Dumnezeu". În 8:47 Isus Însuşi declară liderilor religioşi: „Cine este din Dumnezeu, ascultă cuvintele lui Dumnezeu: voi de aceea n-ascultaţi, pentru că nu sunteţi din Dumnezeu." Da, liderii religioşi ştiau multe despre *Cuvântul* lui Dumnezeu, adică despre VT, dar nu cunoşteau nimic despre *cuvintele* lui Dumnezeu. Pavel foloseşte *rhēma* în Romani 10:17: „Astfel, credinţa vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvântul lui Hristos." El îl mai foloseşte de trei ori în Efeseni: mai întâi, cu referire la adevărul mântuirii; în al doilea rând, cu referire la soţul creştin care îşi sfinţeşte soţia prin Cuvânt (5:26; vezi meditaţia de ieri); şi, în al treilea rând, în 6:17, specificând faptul că parte a armurii spirituale a creştinului este şi „Cuvântul [cuvintele] lui Dumnezeu".

În toate aceste versete, aşadar, accentul nu este pus pe întreaga Scriptură, ci mai degrabă pe *enunţuri individuale* care proclamă anumite adevăruri. Într-adevăr, *cuvintele* lui Dumnezeu reprezintă sabia Duhului!

Repet, cuvintele înseamnă lucruri, iată de ce cuvintele mă pasionează atât de mult! Evanghelicii spun: „O, da, noi credem în Cuvântul lui Dumnezeu!", dar adevărata problemă este: credem noi oare *cuvintele* lui Dumnezeu, fiecare dintre ele, fiecare literă şi iotă? Aş dori să subliniez cu iubire creştină că, dacă ar conta cu adevărat pentru noi *cuvintele* lui Dumnezeu, nu am avea atâtea probleme câte avem azi, cum ar fi mişcarea bisericilor sensibile la publicul căutător şi multe alte metode folosite în lucrare.

Aş dori, de asemenea, să afirm că, dacă punem accentul pe *cuvintele* Scripturii, conceptul de „echivalenţă dinamică" devine foarte îngrijorător. Această abordare a traducerii Bibliei înlocuieşte conceptul de traducere *cuvânt-pentru-cuvânt* cu o traducere *idee-pentru-idee*. Cu alte cuvinte, atâta timp cât înţelegem *gândul* autorului, atunci redarea ideii în cuvinte care corespund *exact* originalului nu mai este cu adevărat importantă. Deşi această abordare este populară, ea ar trebui să îi îngrijoreze pe cei care preţuiesc *cuvintele* Scripturii.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând semnificaţia cuvântului *rhēma:* Ioan 5:46–47; 6:63; 8:47; 17:8; 2 Petru 3:2; etc.[262]

Pată [şi] zbârcitură

spilos [şi] *rhutis*

Azi vom analiza trei sinonime, fiecare dintre ele fiind semnificativ pentru trăirea creştină. **Pată** este *spilos* (4696) şi se referă literal la un punct sau o pată, iar metaforic la un defect moral. Forma verbală, *spiloō* (4695, a păta, a întina), apare în Iacov 3:6 şi descrie limba: „Limba este şi ea un foc, este o lume de nelegiuiri. Ea este aceea dintre mădularele noastre, care întinează [*spiloō*] tot trupul şi aprinde roata vieţii, când este aprinsă de focul gheenei." Iată un important avertisment pentru noi, ca să fim atenţi la ceea ce spunem!

Substantivul *spilos*, apoi, apare numai de două ori în NT, ambele apariţii fiind folosite la figurat. Petru îi numeşte pe oamenii necredincioşi „întinaţi", adică oameni care au defecte morale (2 Pet. 2:13). Modul în care Pavel foloseşte acest termen este unic, prin faptul că el caracterizează cu ajutorul lui iubirea dintre soţul creştin pentru soţia sa, o iubire care trebuie să fie *fără* pată, adică fără nicio întinare morală (Ef. 5:27). Acest lucru cu siguranţă implică evitarea adulterului, a pornografiei şi a altor pete care distrug atât de multe căsătorii.

În acelaşi verset, Pavel adaugă faptul că o astfel de căsătorie este, de asemenea, fără **zbârcitură**. Ultimul termen este grecescul *rhutis* (4512, care provine dintr-un verb vechi, *rhuoō*, a aduna laolaltă), care indică „bătrâneţea sau boala".[263] Imaginea sugerată aici este aceea că, indiferent de câţi ani sunt cei doi căsătoriţi, relaţia „nu are zbârcituri", adică niciun semn de îmbătrânire. Da, noi îmbătrânim, semnele bătrâneţii devin vizibile, dar căsătoria noastră nu îmbătrâneşte. Am stat de vorbă cu multe familii care sunt căsătorite de mulţi ani, dar care continuă să afirme: „Suntem încă în luna de miere!" Slavă Domnului pentru o astfel de atitudine!

Nemulţumit numai cu atât, Pavel adaugă cuvintele „sau altceva de felul acesta"; toate acestea vor face ca acea căsătorie să fie „fără pată". Sintagma este *amōmos* (299, vezi 18 ianuarie), şi este folosită de Pavel în Efeseni 1:4, înseamnând „fără pată, fără defect". Acest cuvânt apare în Septuaginta în Leviticul 22:21 şi indică faptul că un animal de jertfă nu trebuie să aibă nicio pată sau defect.

Iată cum trebuie să trăim – curaţi în atitudine şi în acţiune, să fim „o jertfă vie" (Rom. 12:1). De ce ne-a ales Dumnezeu în Cristos înainte de întemeierea lumii? Nu doar pentru a ne putea duce în rai, ci pentru *a putea* fi sfinţi şi *a fi* sfinţi, atât în *poziţie*, cât şi în *viaţa practică*.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând faptul că un creştin trebuie să trăiască o viaţă pură (*amōmos*): Coloseni 1:22 („fără prihană"); 1 Tesaloniceni 3:13 („fără prihană"); Evrei 9:14 („fără pată"); Iuda 24 („fără prihană").

A îngriji

thalpō

În timp ce ne ocupăm de subiectul referitor la soțul creștin, haideți să analizăm un alt cuvânt pe care îl folosește Pavel în Efeseni 5:29; el afirmă că soțul evlavios își va **îngriji** soția.

Grecescul *thalpō* (2282), cu sensul de „a oferi căldură, a îngriji și a hrăni", sugerează o minunată imagine. În timp ce principiile lumești sfătuiesc bărbații să fie „macho", acest cuvânt ne duce cu gândul la o pasăre care încălzește cu trupul ei tot cuibul. Soțul (și tatăl) trebuie să ofere un loc moale, călduț, confortabil, și hrană. Da, soția este cea care conferă o notă feminină și împodobește acel cuib, dar soțul este cel care îi poartă de grijă de cele necesare. Da, Dumnezeu este sursa *primară* a tuturor acestor lucruri, dar El o face prin intermediul bărbatului din casă. Acesta a fost planul original al lui Dumnezeu cu privire la creație, dar Căderea în păcat l-a distrus și, deci, depinde de fiecare din noi, în plinătatea Duhului Sfânt (vezi 30 august), să restaurăm ceea ce a fost distrus. Fie ca fiecare soț să se întrebe: „Oare eu îmi îngrijesc și îmi hrănesc soția?"

Dr. Robert Seizer, în cartea sa *Mortal Lessons: Notes in the Art of Surgery* [Lecții mortale: note despre arta chirurgiei] oferă o minunată ilustrare a acestei sensibilități a unui soț. El ne povestește despre o operație în care a îndepărtat o tumoare și la care a fost nevoit să secționeze un nerv facial, lăsând gura unei femei distorsionată pentru totdeauna prin paralizie. Iată ce spune Dr. Seizer în propriile sale cuvinte:

> Tânărul ei soț este în cameră. Stă în partea opusă a patului și împreună par să stea în mijlocul haloului creat de lumina lămpii, în acea seară, izolați de mine. Cine sunt acești oameni, mă întreb eu, acest bărbat și această femeie cu o gură distorsionată (pe care eu am făcut-o), care se privesc și se ating unul pe altul cu atâta dragoste, cu atâta lăcomie? Tânăra femeie vorbește: „Gura mea va rămâne întotdeauna așa?" întreabă ea. „Da, așa va rămâne!" spun eu. „Pentru că nervul a trebuit tăiat." Ea dă din cap și rămâne tăcută. Dar tânărul bărbat zâmbește. „Mie îmi place!" spune el. „Este drăguță." Dintr-o dată îmi dau seama cine este el. Îl înțeleg și acum îmi cobor privirea. Când te întâlnești cu un zeu nu ai curajul să-l privești. Fără a-i păsa, el se apleacă pentru a săruta gura aceea strâmbă, iar eu, fiind atât de aproape, pot vedea cum își strâmbă buzele pentru a se acomoda cu ale ei, încercând să-i demonstreze ei că încă se pot săruta. Este posibil să-ți iubești partenerul de viață ca pe propriul tău trup. Practic, acest lucru înseamnă că soțul trebuie să facă tot ceea ce poate pentru a înțelege lumea ei.[264]

Versete de studiat: *Thalpō* apare numai într-un singur alt loc în NT (1 Tes. 2:7). Care este imaginea prezentată în acest verset? Citiți modul în care și-a găsit Iacov o soție în Geneza 29 (în special v. 16–30), observând cât de mult trebuie să o fi iubit pe Rahela.

Teamă (1)

phobos, phobeō

Aceste cuvinte provin dintr-un verb care nici măcar nu apare în NT, *phobomai*, care înseamnă literal „a fugi" şi care a fost folosit cel mai mult de către Homer. Mai târziu, el a ajuns să se refere la emoţia fizică de *teamă*, de teroare sau de anxietate. El înseamnă uneori şi respect, reverenţă, sentiment de care era cuprins cineva care venera zeii. De aici provine şi termenul *fobie*, o teamă iraţională de ceva anume.

Toate aceste sensuri, cu excepţia celui de „a fugi", apar atât în VT (de ex.: Iona 1:10,16), cât şi în NT. Familia acestui cuvânt este des întâlnită în NT, unde apare de 158 de ori. Există două moduri fundamentale în care sunt folosite aceste două cuvinte, şi vom medita asupra amândurora, azi şi mâine.

Primul mod în care verbul *phobeō* (5399) şi substantivul *phobos* (5401) sunt folosite este în sens general, de reală teamă sau groază. Păstorii din Luca 2:8–9, de exemplu, „s-au înfricoşat foarte tare" atunci când îngerul Domnului a apărut pentru a anunţa naşterea lui Mesia, determinându-l pe înger să spună: „Nu vă temeţi!" (v. 10). După ce Isus l-a vindecat pe omul posedat de diavol din ţinutul Gadarenilor, oamenii au fost îngroziţi („îi apucase o mare frică") şi L-au rugat pe Isus să plece (Lc. 8:37). Chiar şi ucenicii au început să strige de frică atunci când L-au văzut pe Isus mergând pe apă (Mt. 14:26). Din nefericire, deşi necredincioşii *ar trebui* să se teamă de mânia lui Dumnezeu şi de judecata care îi aşteaptă, „frica de Dumnezeu nu este înaintea ochilor lor" (Rom. 3:18).

Pentru credincios, însă, această teamă nu mai există. Aşa cum a scris Pavel: „Şi voi n-aţi primit un duh de robie, ca să mai aveţi frică; ci aţi primit un duh de înfiere, care ne face să strigăm: «Ava! adică: Tată!»" (Rom. 8:15). Creştinul nu se mai teme de Dumnezeu, pentru că acum el este într-un nou tip de relaţie cu El.

O altă teamă care dispare din viaţa creştinului este teama de moarte. Pavel ne asigură: „Da, suntem plini de încredere, şi ne place mult mai mult să părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la Domnul" (2 Cor. 5:8), căci „pentru mine a trăi este Hristos şi a muri este un câştig" (Flp. 1:21,23).

În cele din urmă, creştinul nu se mai teme nici de oameni sau de ceea ce ar putea să-i facă aceştia din cauza lui Cristos. Iată cum ne încurajează Petru: „Chiar dacă aveţi de suferit pentru neprihănire, ferice de voi! N-aveţi nicio teamă de ei, şi nu vă tulburaţi!" (1 Pet. 3:14; cf. Mt. 10:28).

Versete de studiat: Ce sentiment „izgoneşte frica" în 1 Ioan 4:18? Ce perspectivă produce aceasta, în consecinţă (Fapte 21:13)?

Teamă (2)

phobos, phobeō

Al doilea mod în care sunt folosite verbul *phobeō* (5399) şi substantivul *phobos* (5401) în NT este în sensul moral de reverenţă, închinare şi cinste.

Un exemplu perfect al acestui sens apare în Faptele apostolilor 9:31: „Biserica se bucura de pace [nu era persecutată] în toată Iudeea şi Galileea şi Samaria, şi era zidită; şi umbla în frica Domnului, şi în confortul Duhului Sfânt, se înmulţea." În centrul închinării este atitudinea de teamă şi reverenţă faţă de Dumnezeu. Aceeaşi atitudine îl îndeamnă pe adevăratul credincios să „[se curăţească] de orice întinare a cărnii şi a duhului şi [să ducă] sfinţirea până la capăt, în frica de Dumnezeu" (2 Cor. 7:1), iar pe credincioşi să se „[supună] unii altora în frica lui Hristos" (Ef. 5:21).

Puritanul Charles Bridges defineşte perfect această „teamă de Domnul" atunci când scrie: „Este acea reverenţă plină de afecţiune prin care copilul lui Dumnezeu se supune cu smerenie şi atenţie Legii Tatălui său. Mânia Sa este atât de amară, iar iubirea Sa atât de dulce; ştiind aceasta, în inima lui se naşte dorinţa aprinsă de a-I fi Lui pe plac şi – datorită pericolului de a falimenta din cauza propriei sale slăbiciuni şi ispitiri – de a manifesta o veghere sfântă şi *teamă*, «ca nu cumva să păcătuiască împotriva Lui»"[265].

Mulţi cercetători ai Bibliei au rămas nedumeriţi citind cuvintele „frică şi cutremur". Ele apar, de exemplu, în Efeseni 6:5, unde robii (sau angajaţii) trebuie să asculte de stăpânii lor (sau de angajatori) cu „frică şi cutremur". Această atitudine nu înseamnă a tremura de frica angajatorului, ci, mai degrabă, un respect pentru poziţia şi autoritatea sa.

Chiar mai profund decât acest sentiment, însă, este teama noastră de a ne neglija responsabilităţile şi, prin urmare, de a nu Îl asculta astfel pe Domnul. În 1 Corinteni 2:3, Pavel scrie că el a venit la corinteni „fricos şi plin de cutremur". Aceasta era teama de a nu falimenta, atât în faţa corintenilor, cât şi a Domnului.

Aceeaşi idee apare din nou în Filipeni 2:12, unde Pavel scrie: „lucraţi manifestarea în practică a mântuirii voastre, cu frică şi cutremur" (KJV). Observaţi faptul că versetul nu spune să lucrăm *pentru* mântuirea noastră, ci să lucrăm *manifestarea în viaţa practică* a acestei mântuiri. În calitate de credincioşi, noi manifestăm în practică mântuirea pe care o avem; adică, noi o *manifestăm*, o *dovedim* în faţa altora. Noi facem toate acestea cu atitudinea aceasta de a nu dori să Îl dezamăgim pe Domnul nostru.

Versete de studiat: Ce l-a determinat pe Pavel să facă sentimentul acesta de „frică şi cutremur" (1 Cor. 2:3–5)? În mod asemănător, ce ne îndeamnă pe noi să facem această reverenţă faţă de Dumnezeu (Ev. 12:28)?

A lipi

proskollaō

Grecescul *proskollaō* (4347) este un cuvânt foarte sugestiv din NT. El este folosit, de exemplu, de trei ori în contextul căsătoriei şi cu siguranţă că niciun alt cuvânt nu descrie mai bine ceea ce Dumnezeu a intenţionat să fie căsătoria.

Citând Geneza 2:24, Domnul Isus declară în Matei 19:4–5: „Oare n-aţi citit că Ziditorul, de la început i-a făcut parte bărbătească şi parte femeiască, şi a zis: «De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevasta sa, şi cei doi vor fi un singur trup?»" El adaugă în Marcu 10:5–9 că acesta a fost dintotdeauna planul lui Dumnezeu, „de la începutul lumii".

A se lipi este *proskollaō*, un cuvânt foarte frumos, care înseamnă „a lipi sau a cimenta împreună", şi sugerează cea mai intimă unire posibilă. Atunci când lipim sau cimentăm două lucruri împreună, nu este intenţia noastră ca ele să rămână lipite? Atunci, acest termen subliniază şi mai mult tragedia divorţului, care înseamnă separarea a ceea ce a fost lipit împreună.

Acelaşi concept stă şi la baza termenului ebraic tradus cu *a se lipi* în Geneza 2:24 (*proskollaō* în Septuaginta). *A se lipi* este ebraicul *dēbaq* (1692H), care înseamnă a se agăţa de, a se uni cu, a sta cu. El este folosit, de exemplu, în Iov 41:17 cu referire la măreaţa creatură a mării, leviatanul, ale cărui plăci osoase sunt strâns legate împreună, cât şi despre bulgării de noroi strâns lipiţi împreună, în Iov 38:38. Cel mai semnificativ este faptul că e folosit şi în Numeri 36:7, referitor la alipirea de o moştenire. Ce imagine vie! Aşa cum ne lipim de o moştenire şi nu îi dăm niciodată drumul, tot aşa ne lipim de căsătoria noastră ca şi cum ea ar înseamna însăşi viaţa noastră, lucru care, într-o anumită privinţă, este adevărat. Deci, planul lui Dumnezeu pentru căsătorie este ca ea să fie pentru totdeauna.

Proskollaō este folosit, de asemenea, cu referire la fiecare creştin în relaţia lui cu Dumnezeu. Faptele apostolilor 11:23 declară că fiecare dintre noi trebuie să rămână „alipit de Domnul". Metafora provine iarăşi din VT. Cel mai notabil verset este Deuteronomul 30:20: „iubind pe Domnul, Dumnezeul tău, ascultând de glasul Lui, şi lipindu-te de El: căci de aceasta atârnă viaţa ta şi lungimea zilelor tale" (cf. Deut. 10:20; Ios. 22:5; 23:8).

Veniţi să ne alipim de Domnul nostru şi de Cuvântul Său!

Versete de studiat: Care este principiul cheie al căsătoriei, conform lui Maleahi 2:14? (Vezi meditaţia de mâine.) Ce implică adevărata iubire pentru Domnul (Mt. 16:24–25)?

A se căsători [şi] căsătorie

gameō [şi] *gamos*

Am menţionat deja cuvântul **căsătorie** de multe ori până acum, aşa că acesta ar fi un moment bun să ne ocupăm de el în particular. Verbul **a se căsători** este *gameō* (1060), are rădăcina *gam* (sau *gem*), „a se potrivi, a se împerechea", şi înseamnă „a se căsători, a sărbători o nuntă, a avea relaţii sexuale". Substantivul **căsătorie** (1062), apoi, se referă la o nuntă, o căsătorie şi chiar la consumarea unei căsătorii.[266] Din aceste cuvinte, desigur, provin şi termeni ca *bigamie* şi *monogamie.*

Este un lucru interesant şi contrar părerii unora, dar monogamia a dominat lumea greacă, în ciuda faptului că există multe referiri la poligamie în miturile greceşti. De exemplu, eroul din scrierile lui Homer a fost monogam şi fidel. Totuşi, soţul grec avea libertatea de a avea concubine sau chiar relaţii cu prostituate, fără a fi stigmatizat de societate.

Deşi aceste cuvinte greceşti apar rareori în Septuaginta, atunci când apar, ele implică întotdeauna monogamia *şi* loialitatea în căsătorie, în timp ce adulterul era pedepsit cu moartea (Lev. 20:10; cf. Ex. 20:14). Trebuie să observăm, de asemenea, faptul că, deşi poligamia a fost practicată de Avraam şi de alţii – ceea ce reprezintă modelul folosit de mormoni pentru a-şi apăra practica – Dumnezeu doar a tolerat poligamia; dar ea nu a reprezentat niciodată planul Său pentru căsătorie.

Ce înseamnă, deci, căsătoria, în planul lui Dumnezeu? Principiul cheie al căsătoriei, conform lui Maleahi 2:14, este acela că ea reprezintă un **legământ** (vezi 27 decembrie) şi este deseori numit „legământul tovărăşiei". Un tovarăş este cineva cu care împărtăşim aceleaşi scopuri, valori, sentimente şi, în cazul căsătoriei, chiar şi trupurile noastre. Deci, atunci când intrăm în acest „legământ de tovărăşie", fiecare partener promite să-l iubească pe celălalt cu o **dragoste** *agapē* (vezi 19 ianuarie), să-i alunge singurătatea, să-i împlinească nevoile sexuale, să-l cinstească şi să-i fie credincios, dar şi să aibă copii, aşa cum ne porunceşte Dumnezeu; de asemenea, înseamnă multe alte lucruri.

Oricât de frumoasă este căsătoria – acum, când scriu această carte, se împlinesc treizeci şi doi de ani de când eu şi soţia mea ne-am căsătorit, dar încă ne simţim proaspăt căsătoriţi – când vom ajunge în cer nu va mai exista căsătorie (Mt. 22:30), căci acolo vom cunoaşte lucruri nespus mai glorioase. Între timp, însă, veniţi să avem căsătorii aşa cum Dumnezeu a intenţionat ca ele să fie.

Versete de studiat: Ce sfat ne dă Pavel, 1 Corinteni 7:8–9, cu privire la căsătorie şi cu privire la a rămâne necăsătorit? Ce ne spune 1 Timotei 4:1–3 despre impunerea celibatului de către unii?

A asculta

hupakouō

Cuvântul **a asculta** este unul din acele cuvinte de care cei mai mulți dintre noi fug. Prin natura noastră, noi nu vrem să ascultăm. Din copilărie şi până când devenim „maturi şi aşezați", nu ne place ca cineva să ne spună ce să facem. Pe măsură ce ne maturizăm, desigur, realizăm, în cele din urmă, că ascultarea este necesară. Fără ea, ar fi haos peste tot.

Verbul grecesc *hupakouō* (5219) este compus din *hupo* (5259), cu sensul „sub", şi *akouō* (191), însemnând „a auzi, a asculta". A asculta, deci, nu înseamnă doar „a respecta ordinele", cum cred cei mai mulți dintre noi. Mai degrabă, ascultarea înseamnă „a intra sub autoritatea cuiva şi a se supune".

Din cele aproximativ douăzeci şi unu de apariții ale acestui cuvânt (şi alte cincisprezece în cazul substantivului *hupakoē*, 5218, „ascultare"), Efeseni 6:1 este unul dintre cele mai des citate, referitor la ascultarea copiilor față de părinți. Dumnezeu cere copiilor să recunoască autoritatea părinților şi să îi asculte. Ei nu trebuie numai să „facă ce li se spune", ci şi să asculte şi să asimileze ceea ce aud. Deşi tinerii uneori se îndoiesc de ceea ce spun părinții, adevărul este că părinții ştiu mai multe decât cred copiii. Şi ei au fost copii odată. Au trecut prin aceleaşi probleme, tensiuni şi ispite.

În mod asemănător, sclavii (şi angajații), trebuie să se supună stăpânilor lor (şi angajatorilor). Ei trebuie să respecte autoritatea angajatorului şi să îndeplinească ordinele lui.

Mai important decât toate aceste exemple este faptul că fiecare credincios trebuie să asculte de Dumnezeu şi de Cuvântul Său. Noi trebuie să fim „ca nişte copii ascultători, să [nu ne lăsăm] târâți în poftele pe care le [aveam] altădată, când [eram] în neştiință" (1 Pet. 1:14), ci trebuie să ne curățim sufletele „prin ascultarea de adevăr" (1 Pet. 1:22). Mai mult, „orice gând" trebuie să „îl facem rob ascultării de Hristos" (2 Cor. 10:5). Atât de gravă este *neascultarea* de Cuvântul lui Dumnezeu, încât Pavel a scris: „Şi dacă n-ascultă cineva ce spunem noi în această epistolă, însemnați-vi-l, şi să n-aveți niciun fel de legături cu el, ca să-i fie ruşine" (2 Tes. 3:14).

Pavel i-a lăudat pe credincioşii din Roma pentru ascultarea lor, deoarece aceasta a ajuns o mărturie pentru alții (Rom. 16:19). Puteți să vă faceți şi voi remarcați prin ascultarea voastră?

Versete de studiat: De care lucru *nu* ar trebui să asculte un creştin, conform lui Romani 6:12? Ce principiu expune, apoi, Pavel în versetele 16 şi 17?

A onora

timaō

Verbul *timaō* (5091) înseamnă a prețui valoarea, a arăta respect față de cineva, **a onora**, a venera. În greaca clasică, substantivul *timē* (5092) însemna valoarea pe care cineva o acorda unei alte persoane. Acest concept a fost preluat în NT şi subliniază în mod potrivit ceea ce înseamnă a onora pe cineva (şi ce înseamnă a *nu* onora pe cineva). A onora pe cineva înseamnă a recunoaşte faptul că are valoare. Pe cine, deci, trebuie să onorăm?

În primul rând, trebuie să-L onorăm pe Dumnezeu. Citând Isaia 29:13, Domnul nostru a afirmat: „Fățarnicilor, bine a prorocit Isaia despre voi, după cum este scris: «Norodul acesta Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine»" (Mc. 7:6). Deşi mulți oameni spun că „Îl iubesc pe Dumnezeu" şi I se închină de pe buze, în realitate, ei Îl socotesc lipsit de valoare şi sunt departe de a fi adevărați creştini (cf. Mt. 7:21–23).

Domnul nostru spune iarăşi: „Pentru ca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl. Cine nu cinsteşte pe Fiul, nu cinsteşte pe Tatăl, care L-a trimis" (Ioan 5:23). În alt loc, El spune că şi noi vom fi cinstiți dacă Îl vom sluji: „Dacă Îmi slujeşte cineva, să Mă urmeze [...] Dacă Îmi slujeşte cineva, Tatăl îl va cinsti" (Ioan 12:26).

În al doilea rând, copiii trebuie să dea cinste părinților lor. Pavel a spus nu numai că copiii trebuie să *asculte* de părinți, ci şi că ei trebuie, de asemenea, să-i cinstească (Ef. 6:2). De unde a luat el această idee? Din Legea lui Dumnezeu (Ex. 20:12) şi de la Domnul Isus Însuşi (Mt. 15:4).

În al treilea rând, soțul trebuie să-şi cinstească soția. Deşi nu este folosit cuvântul *timaō*, principiul se regăseşte, cu siguranță, în Proverbele 31:10: „Cine poate găsi o femeie cinstită? Ea este mai de preț decât mărgăritarele." Soțul creştin îşi indrăgeşte soția (Ef. 5:29).

În al patrulea rând, noi trebuie să cinstim văduvele din biserică, adică, pe cele care sunt „cu adevărat văduve" (1 Tim. 5:3–5). „Una cu adevărat văduvă" este o văduvă care nu are niciun mijloc de sprijin, cum ar fi alți membri ai familiei. Deci, una din lucrările speciale ale bisericii locale este de a sprijini astfel de văduve evlavioase.

În al cincilea rând, suntem datori să cinstim fiecare persoană. Aşa cum a scris Petru: „Cinstiți pe toți oamenii" (1 Pet. 2:17). Deşi nu suntem de acord cu unele lucruri pe care le fac şi le zic oamenii, viața lor reprezintă un lucru valoros, şi dorința noastră este de a-i câştiga pentru Cristos pe cei pierduți.

Versete de studiat: În afară de onoare, ce altceva Îi aparține lui Dumnezeu (Apoc. 7:12)? Cine va da cinste lui Dumnezeu în cele din urmă (5:13)?

Pedeapsă, instruire

paideia

În greaca clasică, substantivul *paideia* (3809) şi alte cuvinte din această familie (*paideuō*, 3811, şi *paideutēs*, 3810), se referea iniţial la educaţia copiilor (deoarece rădăcina *pais* înseamnă copil sau băiat). El „denotă creşterea şi educarea copilului aflat în creştere, până la maturitate; el are nevoie de o astfel de călăuzire, învăţătură, instruire şi de o anumită constrângere sub forma disciplinei sau chiar a pedepsei"[267]. Această familie de cuvinte caracterizează într-adevăr cultura greacă, pentru că educaţia era un lucrul central.

Pavel reflectă această atitudine în Efeseni 6:4, unde se afirmă că tatăl este responsabil de creşterea copiilor „în mustrarea [*paideia*] şi învăţătura Domnului". La baza familiei şi, în cele din urmă, a societăţii, este instruirea dată copiilor. Acest lucru implică nu numai învăţarea, dar şi disciplinarea şi chiar pedepsirea. Aşa cum declară Proverbele 13:24: „Cine cruţă nuiaua, urăşte pe fiul său, dar cine-l iubeşte, îl pedepseşte îndată [adică, cu sârguinţă, imediat]." Prin natura lui, copilul este înclinat să nu asculte şi să nu se nu supună, pentru că este corupt şi egoist. Un copil trebuie obligat să se supună.

Atât de fundamental a fost acest principiu, încât Deuteronomul 21:18–21 ne spune că un copil care persevera în răzvrătire era omorât cu pietre. Desigur, aceasta în cazuri de răzvrătire extremă şi de perseverare în răzvrătire, fiind parte a legii sociale de atunci, lucru care nu mai e valabil azi. Dar acest exemplu demonstrează că un copil care nu învaţă disciplina este absolut lipsit de valoare pentru toţi, chiar şi pentru societate, lucru care, desigur, nu este crezut azi.

Pe de altă parte, aceste cuvinte sunt folosite pentru *fiecare* creştin (indiferent de vârstă). Cel mai notabil este 2 Timotei 3:16, unde avantajele Scripturii sunt „învăţătura", „mustrarea", „corectarea" şi „instruirea" (*paideia*). Una dintre funcţiile Scripturii este disciplinarea şi mustrarea a ceea ce este greşit. Imeneu şi Alexandru, de exemplu, a trebuit să fie mustraţi pentru ca să „înveţe [*paideuō*] să nu hulească" (1 Tim. 1:20, cf. 22 iulie). Mustrarea este, de fapt, dovada faptului că Dumnezeu ne iubeşte şi nu ar trebui să o disprețuim, ci să fim recunoscători pentru ea (Ev. 12:5–6; cf. Apoc. 3:9).

Mâine vom examina un cuvânt înrudit care subliniază şi mai mult instruirea creştinului.

Versete de studiat: Conform 1 Corinteni 11:32, care este unul dintre scopurile mustrării? Ce spune Pavel fiecărui pastor să „înveţe" în Tit 2:12–13?

Mustrare

nouthesia

Există un alt cuvânt important în NT care pune accentul pe o instruire corespunzătoare. Cuvântul este *nouthesia* (3559), tradus cu **mustrare** în cele trei apariții ale sale din NT (verbul *noutheteō*, 3560, apare de încă opt ori).

În Efeseni 6:4, Pavel spune că trebuie să ne creştem copiii în „mustrarea" Domnului. Deşi un erudit în limba greacă spune că *nouthesia* şi *paideia*, aşa cum sunt folosite aici, sunt „mai mult sau mai puțin identice", acest lucru pare puțin probabil. În primul rând, ne e greu să ne imaginăm că Pavel putea să fie redundant; în al doilea rând, *nouthesia* nu are niciodată sensul de pedeapsă.

În plus, o altă autoritate în limba greacă aprofundează problema, afirmând că *nouthesia* este termenul mai blând, sugerând instruirea prin încurajare şi avertizare, în timp ce *paideia* implică instruirea prin acțiune şi disciplină.[268] Pentru a simplifica, *paideia* e instruirea prin *acțiune*, în timp ce *nouthesia* e instruirea prin *cuvânt*. Deci, prin cuvânt şi acțiune, părinții trebuie să-şi educe copiii cu privire la fiecare domeniu al vieții.

Nouthesia are şi un alt sens, acela de „a avertiza". Părinții trebuie să-şi avertizeze copiii referitor la capcanele vieții şi la consecințele respingerii Cuvântului lui Dumnezeu. Mulți părinți plâng atunci când copilul lor o ia pe un drum greşit, dar, la o privire mai atentă descoperim că, în realitate, aceştia nu i-au învățat niciodată pe copii ce spune Cuvântul lui Dumnezeu şi nu i-au avertizat nici cu privire la consecințele neascultării de Cuvântul Său. Noi trebuie să ne avertizăm copiii cu privire la consecințele respingerii lui Dumnezeu şi a autorității Cuvântului Său, cu privire la pericolul unei vieți nesupuse lui Dumnezeu, cu privire la valorile şi la prioritățile greşite şi la lipsa de credincioşie față de Dumnezeu, în general.

Nu e ciudat faptul că părinții îşi avertizează copiii să nu atingă o sobă fierbinte, dar niciodată nu-ii avertizează împotriva pericolului mult mai mare de a-L neglija pe Dumnezeu şi Cuvântul Lui? Albert Barnes a scris: „Dacă un om nu îi învață pe copiii săi *adevărul*, alții îi vor învăța *eroarea*." Puritanul John Flavel a scris: „Dacă neglijezi să îi instruieşti în calea sfințeniei, oare diavolul va neglija şi el să-i îndrume pe calea răului?"[269]

De asemenea, *nouthesia* se poate aplica fiecărui credincios. Răzvrătirea lui Israel şi rătăcirea lor prin deşert, ca urmare a acesteia, ne slujesc drept exemplu nouă şi au fost scrise „pentru învățătura noastră" (1 Cor. 10:11). Apoi, în timpul lucrării sale de trei ani în Efes, Pavel spune că: „n-am încetat să sfătuiesc [împotriva falşilor învățători] cu lacrimi pe fiecare din voi" (Fapte 20:31).

Veniți să învățăm Cuvântul lui Dumnezeu!

Versete de studiat: În următoarele versete, observați folosirea verbului *noutheteō*: Romani 15:14; 1 Corinteni 4:14 („sfătuiesc"); Coloseni 1:28; 3:16; 1 Tesaloniceni 5:12.

Unicitate, simplitate

haplotēs

În greaca clasică, *haplotēs* (572) avea un sens numeric: „singur", în opoziție cu „dublu" (*diplous*, 1362). În sens etic, el a ajuns să însemne integritate, deschidere, a vorbi fără dublu înțeles. În NT, termenul a căpătat sensul de sinceritate, lipsă de ipocrizie, „simplitate".[270]

Din cele opt apariții în NT, Efeseni 6:5 se referă la sclavi (sau angajați), care ascultă de stăpânii pământeşti, „cu frică şi cutremur, în curăție de inimă, ca de Hristos." Un comentator scrie: „Supunerea se vede nu în acte formale, în pretexte sau ipocrizie, ci în realitatea şi în sinceritatea lăuntrică, precum şi într-o inimă neîmpărțită."[271] Nu valorează mare lucru a munci plângându-te mereu, cu o atitudine negativă, sau cu ipocrizie. Este posibil să fi făcut acel lucru bine, dar, în realitate, ai eşuat în contextul mai mare al muncii.

De asemenea, *haplotēs* apare în contextul „darului spiritual" (vezi 15 februarie) al dărniciei, conform lui Romani 12:8. Persoana cu acest dar dă „cu simplitate", adică fără un scop ascuns, fără a dori ceva în schimb sau chiar fără a aştepta mulțumiri şi recunoaştere. Aceeaşi idee este prezentă în 2 Corinteni 8:2, 9:11 şi 13. Aşa cum ne informează o autoritate în limba greacă, deşi *haplotēs* se traduce fie cu „generozitate", fie „cu mână largă", sensul „nu e exact acesta".[272] Mai degrabă, ideea este de a da cu o motivație corectă, şi anume, cu sinceritate, fără a avea un motiv ascuns.

Există o fascinantă apariție într-o formă similară, adjectivul *haplous* (573), din Matei 6:22–23, unde Domnul nostru declară: „Ochiul este lumina trupului. Dacă ochiul tău este sănătos [*haplous*], tot trupul tău va fi plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întuneric" (cf. Lc. 11:34). William MacDonald comentează:

> Aplicația este aceasta: ochiul bun aparține persoanei ale cărei motive sunt curate, care are o dorință unică de a promova cauza lui Dumnezeu şi care este dispusă să accepte învățăturile lui Cristos în mod literal. Toată viața acelei persoane este inundată de lumină. Ea crede cuvintele lui Isus, nesocoteşte bogățiile pământeşti, strânge comori în cer, ştiind că aceasta este singura bogăție sigură. Pe de altă parte, ochiul rău aparține persoanei care încearcă să trăiască în două lumi. Ea nu vrea să renunțe la comorile sale pământeşti şi totuşi vrea şi comori în cer. Învățăturile lui Isus par impracticabile şi imposibile pentru ea. Îi lipseşte o călăuzire clară, de vreme ce inima ei este plină de întuneric.[273]

Versete de studiat: Citiți versetele menționate azi, examinându-vă propriile impulsuri şi motivații în slujirea creştină.

De ochii oamenilor [şi] pentru aprecierea lor

ophthalmodouleia [şi] *anthropareskos*

Aşa cum am studiat ieri, unii oameni fac unele servicii altora cu un motiv ascuns, de a obţine ceva în schimb. Sunt şi alţii, totuşi, care o fac cu un alt motiv, şi anume acela de a fi apreciaţi sau lăudaţi.

Pavel menţionează acest lucru în numai două versete, ambele în contextul muncii sclavilor (sau angajaţilor), dar ele se aplică fiecărui creştin. În Efeseni 6:6, el scrie: „Nu de ochii oamenilor, căutând aprecierea lor; ci ca nişte robi ai lui Cristos, făcând din inimă voia lui Dumnezeu" (KJV) (cf. Col. 3:22).

Cei care caută aprecierea oamenilor sunt *anthropareskos* (441), de la *anthropos* (444), „om", şi *areskō* (700), „a mulţumi pe cineva". Augustus Strong oferă cea mai sugestivă definiţie: „a curta oamenii, adică a fi linguşitor". Cât de mulţi oameni se linguşesc pe lângă ceilalţi pentru a obţine aprobarea sau lauda lor! Expresia **de ochii oamenilor** este *ophthalmodouleia* (3787), care este compus din *ophthalmos* (3788), „ochi" (de aici şi *oftalmolog*), şi *douleia* (1397), „muncă, sclavie, robie", deci sensul implică faptul că cineva slujeşte numai atunci când o altă persoană are ochii aţintiţi asupra lui, doar de dragul aparenţelor.

Dar angajatul evlavios nu face acest lucru. El nu caută să pară ocupat doar când şeful este în jur; el nu munceşte doar de mântuială pentru a păstra aparenţele; el nu trebuie să fie constant supravegheat; nu-şi face munca nici măcar pentru a-şi mulţumi şeful, pentru a fi lăudat de acesta sau pentru a obţine o mărire de salariu. Pe scurt, el *nu încearcă să placă oamenilor*! Dorinţa lui este să placă Domnului, el vrea să facă „din inimă voia Domnului" (Ef. 6:6). Un comentator exprimă foarte bine acest lucru:

> Observaţi cum această motivaţie îndulceşte, sfinţeşte şi înnobilează munca noastră pe pământ. Munca devine, astfel, parte a închinării noastre. Animat de un astfel de gând, şcolarul se apucă plin de sârguinţă, cu bucurie, de tema sa. Funcţionarul nu mai are nevoie de privirea şefului său asupra sa pentru a-şi face lucrul. Meşteşugarul execută cu atenţie ordinele până la ultimul detaliu, atunci când simte că nu lucrează doar pentru oameni, ci pentru Cristos. Comerciantul nu mai vinde bunuri falsificate sau alterate atunci când simte că vinde nu oamenilor, ci Domnului Însuşi. Pastorul, medicul, avocatul, nu mai sunt mulţumiţi să îşi facă treaba de mântuială, formal, sau pentru a scăpa cât mai repede de datoria lor. Creditorul care îşi cere drepturile, nu cere mai mult decât este îndreptăţit să ceară, ci exact atât cât trebuie, iar debitorul plăteşte cu credincioşie.[274]

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând motivaţia lui Pavel în slujire: Galateni 1:10; 1 Tesaloniceni 2:4. Observaţi, de asemenea, această atitudine printre filipeni (Flp. 2:12).

A se lupta

palē

Apostolul Pavel ne dă unul dintre cele mai serioase avertismente din Scriptură atunci când scrie: „Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii şi sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii care sunt în locurile cereşti" (Ef. 6:12).

A se lupta este *palē* (3823), care apare numai aici în NT. O autoritate în limba greacă ne spune că acest lucru se referă la „o luptă între două persoane, în care fiecare face efortul de a-l doborî pe celălalt, şi care e decisă atunci când câştigătorul reuşeşte să-şi ţină [jos adversarul], cu mâna pe gâtul acestuia"[275]. Pavel îi scrie ceva foarte asemănător lui Timotei: „Luptă-te lupta cea bună a credinţei" (1 Tim. 6:12). Timotei a înţeles imediat ceea ce vroia să spună Pavel, că lupta spirituală este sălbatică. Istoria ne clarifică de ce.

Atât boxul, cât şi luptele antice, erau extrem de brutale. La meciurile de box, „grecii luptau aproape până la moarte cu mănuşi care aveau fier la degete, gros de aproape un centimetru". Capul era singura ţintă şi „nu exista nicio regulă împotriva lovirii unui om căzut la pământ". Nu existau nici perioade de odihnă sau runde. Lupta continua până ce unul din adversari se preda sau era înfrânt. Pe măsură ce a crescut brutalitatea în vremea grecilor antici, luptele şi boxul au fost combinate într-o nouă formă de încleştare, numită *pankration* – de la *pas* (3956), „tot", şi *kratos* (2904; vezi 12 aprilie), „putere", deci, literal, „joc al tuturor puterilor". Cu excepţia scoaterii ochilor şi a muşcăturilor, se accepta orice lovitură, inclusiv lovirea în stomac. Unii competitori faimoşi au câştigat în urma ruperii degetelor adversarilor. Unul din ei a rămas celebru pentru o lovitură foarte violentă, „cu degetele întinse şi unghiile ascuţite, încât a pătruns prin pielea adversarului şi i-a scos intestinele"[276].

Iată de ce spune Pavel că suntem în război! Pe cât era de barbar şi de violent anticul *pankration*, el spune că noi „ne luptăm" cu un duşman spiritual chiar mai mare. Înţelegem oare imaginea folosită de el? Pavel menţionează acest lucru din nou, în ultima sa epistolă, afirmând despre sine: „M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credinţa" (2 Tim. 4:7). Timotei a înţeles imediat cuvintele lui Pavel. Această luptă este, într-adevăr, „un război permanent". Nu este o „acţiune a poliţiei", un conflict minor, un litigiu sau orice alt lucru mărunt. Este un război total, pe viaţă şi pe moarte. Diavolul ne-a declarat război şi noi trebuie să facem acelaşi lucru.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând luptele şi victoria care fac parte din viaţa creştinului: 1 Corinteni 9:25–27; Coloseni 1:29; 2 Timotei 2:5; Evrei 12:1–4.

Atras [şi] momit

exelkō [şi] *deleazō*

Iacov ne dă un avertisment serios: „Ci fiecare este ispitit, când este atras de pofta lui însuşi şi momit" (Iac. 1:14). **Atras** este grecescul *exelkō* (1828). Rădăcina, *helkō* (1670), care înseamnă „a trage", „a remorca", sau, în cazul unor persoane, „a constrânge". Isus foloseşte acest cuvânt, de exemplu, cu referire la atragerea irezistibilă a sufletelor către El (Ioan 6:44; 12:32). Prefixul *ek* (1537), însă, înseamnă «afară» sau «departe», deci ideea sugerată este de a trage, a atrage sau a constrânge pe cineva să se îndepărteze de ceea ce este bine.

Chiar mai sugestiv este *deleazō* (**momit**), care înseamnă a muşca o momeală sau a prinde într-o cursă şi implică ideea de a muşca dintr-un cârlig. Un pescar sau un vânător folosesc o astfel de momeală pentru a atrage prada. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, atât trupele germane, cât şi cele japoneze, au trimis suveniruri-capcane, cu bombă, cum ar fi pistoale sau săbii de samurai. Trupele Viet Cong a făcut acelaşi lucru în Vietnam. Americanii le-au întors, bineînţeles, favorul; pentru că celor din Viet Cong le plăcea să scotocească prin proviziile americanilor, atunci când soldaţii americani părăseau o tabără, lăsau deseori pachete cu raţii de mâncare care erau conectate la o mină.

Toate acestea ni-l portretizează pe Satana şi înşelătoriile lui. El ne atrage folosind o momeală ce pare atractivă şi chiar *profitabilă*. Tot aşa cum pescarul, vânătorul şi soldatul ascund consecinţele muşcării din momeală, la fel face şi Satana. El încearcă să ascundă consecinţele păcatului. Camuflează cursa atât de bine, încât numai oprindu-ne şi examinând cu atenţie situaţia vom putea observa cursa. Vance Havner scrie: „Satana este Maestrul înşelăciunii, un înger al urii deghizat într-un înger de lumină. În pilda Domnului nostru, el nu smulge grâul, ci plantează neghină, care seamănă atât de mult cu grâul, încât puţini îşi dau seama de diferenţă, iar separarea finală este lăsată în seama îngerilor. Atunci când Moise face minuni, Iane şi Iambre sunt prezenţi să imite performanţa acestuia. Mântuitorul nostru a avertizat în mod repetat împotriva înşelătorilor care vor apărea în zilele de pe urmă."[277]

Câte decepţii satanice există azi! Există „curse ale societăţii", precum exagerarea mişcării feministe, noua moralitate şi altele, care continuă să distrugă familia şi să erodeze societatea. Mai există, de asemenea, şi nenumărate „capcane ale adevărului": erezii în biserică, filosofia umană, misticismul şi altele. Creştinul cu discernământ trebuie să fie mereu veghetor în detectarea şi evitarea înşelăciunilor satanice.

Versete de studiat: Cum i-a momit Satana pe Eva (Gen. 3:1–6), pe Acan (Ios. 7:21) şi pe David (2 Sam. 11:2)?

A ţine piept [şi] a se împotrivi

histemi [şi] *anthistemi*

În acel binecunoscut verset despre războiul spiritual, Pavel ne invaţă: „Îmbrăcaţi-vă cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteţi ţine piept împotriva uneltirilor diavolului" (Ef. 6:11). **A ţine piept** este *stēnai pros*, o expresie militară care înseamnă a sta în faţa cuiva pentru a apăra o poziţie crucială şi a o păstra. Mai departe, termenul „ca să puteţi" este *dunamai* (1410, vezi 28 februarie), care poate fi definit prin: „a înfrânge rezistenţa". Prin îmbrăcarea armurii lui Dumnezeu noi putem să înfrângem orice rezistenţă din partea lui Satana şi să învingem orice obstacol pe care îl pune el în calea noastră.

Ideea sugerată aici este în primul rând de apărare, de înfruntare a duşmanului pentru a ne păstra poziţia. Acest lucru ne este indicat şi de faptul că Dumnezeu ne-a dat cinci piese de armament *defensiv* (Ef. 6:14–17a) şi numai o armă *ofensivă*, sabia (Ef. 6:17b).

Un principiu militar de bază este acela de a-ţi păstra terenul pe care deja îl posezi. Una din problemele Războiului din Vietnam a fost aceea că armata americană deţinea un anumit teren ziua, iar „Charlie" (gruparea Viet Cong) îl lua înapoi noaptea. De asemenea, terenul era uneori luat de la duşman doar pentru a fi înapoiat mai târziu, când ne retrăgeam din zonă. Acest lucru a cauzat, bineînţeles, descurajare şi un sentiment de inutilitate în inimile multor soldaţi. În plus, pierderea oamenilor, a materialelor şi a banilor în această nebunie a fost incalculabilă.

Mai este ceva de menţionat aici. Este foarte semnificativ faptul că Pavel nu numai că afirmă faptul că armura ne face capabili *să ţinem piept* atacurilor lui Satana (v. 11), ci ne ajută şi să ***ne împotrivim*** atacurilor lui (v. 13). Cuvântul grecesc este diferit în acest caz. Rădăcina pentru termenul „a ţine piept" este *histemi* (2476), în timp ce pentru cuvântul **a se împotrivi** este *anthistemi* (436), care înseamnă „a porni împotriva, a se opune, a rezista". Este acelaşi cuvânt folosit în Iacov 4:7: „Împotriviţi-vă diavolului şi el va fugi de la voi." În lumina cuvântului cu sens defensiv pe care l-am menţionat mai devreme, acesta din urmă pare să aibă o conotaţie mai ofensivă. Nu doar că trebuie să fim *defensivi*, să ne păstrăm terenul, dar trebuie, de asemenea, să fim şi *ofensivi*, să dăm şi noi lovituri duşmanului. Din punct de vedere militar, nicio bătălie nu poate fi câştigată numai prin apărare. Dumnezeu nu vrea doar ca noi să ne păstrăm poziţia, ci vrea să ne împotrivim, să dăm şi noi lovituri duşmanului cu ajutorul Cuvântului lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând modul în care *anthistemi* este folosit de fiecare dată: Galateni 2:11 („a sta împotrivă"); 2 Timotei 3:8 („se împotrivesc"); 1 Petru 5:9.

Armură (1)

panoplian

Analizând din nou Efeseni 6:11: „Îmbrăcați-vă cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți ține piept împotriva uneltirilor diavolului", cuvintele *toată armura* reprezintă în greacă un singur cuvânt, *panoplian* (3833), de unde, desigur, provine şi cuvântul *panoplie*, o armură întreagă. Prefixul *pas* (3956) înseamnă „tot sau întreg", iar *hoplon* (3976) înseamnă „armă". Literal, deci, cuvântul înseamnă „toate armele" şi sugerează întreaga **armură**, atât ofensivă cât şi defensivă, a soldatului roman înarmat până în dinți. Am văzut cu toții imagini sau filme înfățișând soldatul roman; aceasta este imaginea vie şi dramatică pe care doreşte Pavel să o descrie aici.

În plus, verbul **îmbrăcați-vă** este la timpul aorist, indicând o îmbrăcare odată pentru totdeauna a armurii, fără a mai fi dată jos vreodată. De asemenea, el este la modul imperativ, arătând o comandă cu o conotație militară, ca în comanda „echiparea!" din armata modernă, în care soldații îşi iau tot echipamentul şi pleacă. În cele din urmă, acelaşi verb este la diateza reflexivă (vezi 8 ianuarie), ceea ce înseamnă că subiectul participă la rezultatele acțiunii sau se împărtăşeşte din beneficiile acțiunii. Deci, îmbrăcarea armurii lui Dumnezeu este în beneficiul nostru.

Punând toate aceste idei cap la cap, comanda militară a lui Dumnezeu este să îmbrăcăm toată armura şi să nu o mai dăm niciodată jos, ca să putem nu numai să supraviețuim, ci şi să fim biruitori în luptă. Nu este suficient pentru un soldat să meargă la luptă cu atitudinea că vrea doar să supraviețuiască. Generalul Douglas MacArthur a afirmat cu dreptate: „La război nu există altă alternativă decât victoria." Aplicația spirituală este clară: noi nu luptăm ca să supraviețuim, ci ca să învingem! Obiectivul nostru nu este numai acela de a ieşi nevătămați, ci de a face victime în rândurile duşmanului, a lui Satana şi a slujitorilor lui. Generalul George Patton afirmat corect: „Nimeni nu a câştigat vreodată războiul murind pentru țara sa; ci l-a câştigat făcând ca un alt biet [suflet] să moară pentru țara lui."

Deşi aceste sentimente ne-ar putea repugna, totuşi aceasta trebuie să fie atitudinea creştinului în războiul spiritual. Singurul mod prin care putem avea victorie este să ne luăm toate armele şi să le purtăm pe toată durata conflictului, un conflict care va dura până ce vom merge acasă la Domnul.

Versete de studiat: Citiți următoarele apariții ale termenului *hoplon*, observând faptul că viața creştină este o luptă: Romani 6:13 („unelte"); 13:12; 2 Corinteni 6:7; 10:4.

Armură (2)

panoplian

În Efeseni 6:14–18, Pavel enumeră „toate armele" (*panoplian*) din **armura** lui Dumnezeu, pe care noi trebuie să o purtăm în mod constant dacă vrem să supraviețuim în războiul spiritual în care am intrat împotriva lui Satana și a armatei lui.

Unu. Așa cum „cingătoarea" (o centură lată de piele) era susținătoarea armurii, păstrând toate piesele la locul lor, **adevărul**, atât cel *obiectiv* al Cuvântului lui Dumnezeu, cât și cel *subiectiv*, de a fi oameni vrednici de încredere, sinceri, corecți, reprezintă baza vieților noastre.

Doi. Așa cum „platoșa" (*thōrax*, 2382, de aici, *torace*, care se referă la regiunea pieptului) era purtată pentru protejarea organelor vitale din piept și abdomen, la fel și neprihănirea lui Cristos, imputată nouă, și care produce apoi în credincios un comportament drept și o viață sfântă, protejează „zonele noastre vitale", adică mărturia noastră, încrederea, pacea și bucuria.

Trei. Așa cum „sandalele" speciale ale soldatului îl ajutau să rămână pe poziție datorită țintelor fixate în tălpi, tot așa și picioarele noastre sunt încălțate cu **râvna** Evangheliei (vezi 8 oct.).

Patru. Așa cum soldatul din vechime putea sta în spatele unui „scut" imens, lat de 75 cm și înalt de 1,35 m (*thureos*, 2375) pentru a se putea proteja de „săgețile arzătoare" aruncate de dușman (vezi 10 sept.), credința în Cristos și Cuvântul Lui ne va proteja de ispitele pe care Satana le va trage asupra noastră în mod constant.

Cinci. Așa cum „coiful" protejează cea mai importantă parte a trupului, „mântuirea" noastră ne protejează de atacurile lui Satana asupra minții, atacuri precum îndoiala privind siguranța mântuirii noastre, descurajarea în viața și în slujirea creștină și chiar împotriva atacurilor intelectuale, ca evoluționismul, psihologia seculară, socialismul.

Șase. Așa cum soldatul roman purta o „sabie" scurtă, mortală (*machaira*, 3162), pe care o mânuia cu o rapiditate orbitoare și o exactitate fatală, așa și Cuvântul lui Dumnezeu (*rhēma*, 4487; vezi 17 sept.) este singura armă ofensivă, iar soldatul creștin trebuie să fie abil în mânuirea ei pentru a ataca tot neadevărul.

Șapte. Așa cum soldatul are puterea și încrederea de a merge în luptă, tot așa și creștinul primește putere pentru luptă prin **rugăciune** și „cereri" (*proseuchē*, 4335, și *deēsis*, 1162; vezi 28 mai), care îi dau încredere în Cristos pentru a lupta cu eficacitate.

Dragul meu prieten creștin, ți-ai luat oare toate armele? Mâine vom studia profunzimea termenului **a se îmbrăca**.

Versete de studiat: Recitiți versetele menționate în meditația de azi și pregătiți-vă de luptă!

A îmbrăca (a lua)

enduō

Privind încă o dată la îndemnul lui Pavel despre armura lui Dumnezeu, observăm cuvintele **a lua** (sau **a îmbrăca**). Aşa cum am menţionat deja (vezi 2 octombrie), ni se porunceşte să îmbrăcăm odată şi pentru totdeauna toată armura şi să nu o dăm jos niciodată, pentru că este în avantajul nostru.

Însă, grecescul *enduō* (1746) are un sens mult mai profund decât „a se îmbrăca". Este un cuvânt compus din prefixul *en* (1722), „în", şi *duō* (1416), „a se cufunda, a intra în sau sub, a îmbrăca ceva". Ideea completă a cuvântului, dacă ne întoarcem la vremurile lui Homer, este nu numai sensul propriu de a se îmbrăca, ci şi cel figurat de a asuma calităţi sau virtuţi. Aristofan, de exemplu, a folosit expresia „a prinde curaj"[278], adică a dobândi acea calitate în viaţă.

Acest lucru este demonstrat de câteva cuvinte minunate din NT. De exemplu, în pilda nunţii fiului de împărat (Mt. 22:1–14), un om nu a venit îmbrăcat („nu avea pe el", v. 11) cu hainele potrivite pentru acea ocazie, arătând dispreţ faţă de uzanţele acceptate pentru a participa la nuntă. Aceasta înfăţişează o persoană care declară că este creştină, dar care nu este „îmbrăcată cuvenit", care nu face ceea ce îi cere Dumnezeu.

Îngerii din Apocalipsa 15:6 sunt „îmbrăcaţi în in curat, strălucitor", însemn al sfinţeniei. În mod asemănător, sfinţii care Îl însoţesc pe Cristosul biruitor la a doua Sa venire sunt „îmbrăcaţi în in subţire, alb şi curat" (Apoc. 19:14), căci ei vor domni cu El în sfinţenie.

Se pare că lui Pavel i-a plăcut foarte mult acest cuvânt, de vreme ce l-a folosit de mai multe ori. De exemplu, în Efeseni 4:24 el ne porunceşte să „ne îmbrăcăm în omul cel nou" (vezi 1 ianuarie). Deci, cu ce *calităţi* trebuie să ne îmbrăcăm? „Neprihănirea şi sfinţenia pe care o dă adevărul."

Acest lucru ne aduce înapoi la ideea îmbrăcării armurii lui Dumnezeu. Aşa cum am văzut ieri, fiecare piesă din armură reprezintă o calitate specifică pe care noi trebuie să o dobândim înainte de a intra în luptă. Da, „ne îmbrăcăm" pentru a merge la luptă, dar facem cu mult mai mult. Asumăm calităţi şi caracteristici care sunt acum parte din fiinţa noastră, din propria noastră natură. Noi suntem, aşa cum spune Petru, „părtaşi firii dumnezeieşti, după ce [am fugit] de stricăciunea care este în lume prin pofte" (2 Pet. 1:4). Atunci când „ne îmbrăcăm în Hristos" (Gal. 3:27), ne asumăm şi calităţile Lui. Veniţi să trăim în felul acesta.

Versete de studiat: Atunci când „ne îmbrăcăm cu Hristos", ce ne îndeamnă acest lucru să facem (Rom. 13:14)? Cu ce calităţi ne îndeamnă Pavel să „ne îmbrăcăm" în Coloseni 3:12?

Soldat

stratiōtēs

De vreme ce trebuie să „îmbrăcăm armura lui Dumnezeu" pentru a putea lupta în războiul spiritual, aceasta face din fiecare dintre noi niște **soldați**. *Stratiōtēs* (4757) provine de la *stratos* (care nu se regăsește în NT), care însemna, la origine, literal, „a întinde" și, deci, a ajuns să însemne „a întinde tabăra afară" și, în cele din urmă, s-a referit la o armată. Iată de unde avem cuvântul *strategie*, adică planul general al unei bătălii, de la ideea „cum se va desfășura bătălia".

Deși *stratiōtēs* se referă, desigur, la un soldat propriu-zis (de ex.: Mt. 28:12; Mc. 15:16; etc.), Pavel l-a numit pe pastorul Timotei soldat: „Suferă împreună cu mine, ca un bun ostaș al lui Hristos" (2 Tim. 2:3; 1 Tim. 1:18). În timp ce pastorii trebuie să fie ceea ce am putea numi „forțe speciale", cărora li se dau misiuni mai dificile și mai specializate decât altor soldați, *toți* creștinii sunt soldați. Ce trebuie să facă, deci, soldații?

În primul rând, un soldat trebuie să îndure antrenamentul dificil. Așa cum spune Pavel, un soldat trebuie să „sufere greutăți". Acesta este un singur cuvânt în greacă, *kakopatheō* (2553), de la *kakos* (2556), „rău", și *pathos* (3806), „suferință", deci „a suferi răul și durerea". Fiind un cercetător al istoriei militare, eu am citit multe cărți despre soldații din trupele Navy SEAL, forțele speciale americane (antrenați pentru a acționa pe mare, în aer și pe pământ) și am fost impresionat de cerințele și de antrenamentul la care se supun ei. Cadeții află curând că „singura zi mai ușoară a fost cea de ieri" și că trei sferturi din cei care încep antrenamentul nu-l termină. A fi soldat creștin nu este ușor. Acest lucru necesită pregătire prin intermediul studiului și al rugăciunii.

În al doilea rând, un soldat trebuie să îndeplinească ordinele. Soldatul care nu se supune autorității și comenzilor venite de la superiori nu va rezista mult în armată. În mod asemănător, soldatul creștin trebuie să se supună autorității unui pastor (care și el, la rândul lui, se supune lui Cristos și Cuvântului Său). Pastorii, de fapt, vor da socoteală de autoritatea care le-a fost dată (Ev. 13:17; cf. v. 7). Din nefericire, unii creștini cred că pot fi „proprii lor șefi" în viața creștină, dar Dumnezeu a stabilit o autoritate în Biserică.

În al treilea rând, un soldat trebuie să ucidă dușmanul. Războiul nu înseamnă negociere, diplomație sau politică. Înseamnă a-ți ucide dușmanul și a-i distruge întăriturile. În același mod, „armele cu care ne luptăm noi nu sunt supuse firii pământești, ci sunt puternice, întărite de Dumnezeu ca să surpe întăriturile" (2 Cor. 10:4). Deci, soldatul creștin trebuie să fie abil în folosirea armelor (armurii) pe care Dumnezeu i le-a dat pentru luptă.

Versete de studiat: Citiți 2 Timotei 2. Puteți identifica toate cele șapte metafore pe care le folosește Pavel pentru a ilustra viața creștină?[279]

Stăpânitor

kosmokratōr

Deşi Satana este duşmanul nostru principal în războiul spiritual, el nu luptă singur. În timp ce el este comandantul, el are legiuni de soldaţi la dispoziţia lui. Efeseni 6:12 ne informează că există patru niveluri sau ranguri în lumea demonică. Ne vom referi în mod special la „stăpânitorii întunericului acestui veac" (sau „stăpânitorii lumii").[280]

Ei sunt numiţi stăpânitori ai **întunericului** (vezi 13 aug.). Despre ce întuneric e vorba? Charles Hodge scrie că el s-ar putea referi fie la „împărăţia întunericului", adică, la tot domeniul peste care domneşte Satana, fie la întunericul „ignoranţei şi alienării de Dumnezeu".[281] Noi suntem de părere că ambele variante sunt adevărate.

În primul rând, stăpânitor este *kosmokratōr* (2888, numai aici în NT). La origine, el avea conotaţii în astrologie, unde se presupune că omul şi lumea aceasta ar fi controlate de planete. Ulterior, el a ajuns să capete un câmp semantic mai larg, referindu-se la împăratul roman sau chiar la zeii păgâni. Fiind într-o cultură păgână, credincioşii din Efes au recunoscut fără îndoială conceptul pe care îl descria Pavel – acela că există într-adevăr lideri spirituali răi pe acest pământ.

În al doilea rând, aşa cum scrie Albert Barnes, e adevărat că „întunericul este emblema ignoranţei, a întunericului şi a păcatului; nicio descriere nu ar putea fi mai exactă decât aceea în care spiritele maligne sunt reprezentate ca stăpânind peste o lume aflată în întuneric."[282] Deşi omul se laudă cu cunoştinţele lui avansate, cu tehnologia lui uimitoare şi invenţiile sale inteligente, el e ignorant în ceea ce priveşte adevărul şi nu-L cunoaşte pe Dumnezeu.

Considerând întunericul ca şi **ignoranţă** (vezi şi 16 aug.), puritanul William Gurnall scrie în celebra sa carte, *Creştinul în armătură completă*: „Ignoranţa, mai mult decât alte păcate, îl face pe om rob lui Satana... În primul rând, ignoranţa deschide uşa pentru ca Satana să intre cu trupele sale de pofte. Dacă santinela e oarbă, oraşul va fi cucerit curând... În al doilea rând, ea se cuibăreşte în suflet şi sufletul devine înrobit de ea. Un astfel de om zace închis în temniţa lui Satan, unde nu mai vine lumina cercetării... În al treilea rând, [ea] elimină orice posibilitate de recuperare. Prietenii şi pastorii, da, chiar şi Cristos rămâne pe dinafară şi nu pot ajuta acea creatură."[283]

Ce trist e faptul că această ignoranţă este o plagă, nu numai în lume, ci şi în rândul creştinilor! Atâta timp cât ei rămân ignoranţi cu privire la Cuvântul lui Dumnezeu, sunt destinaţi să cadă victime atacurilor lui Satana. Nu mai există altă scăpare.

Versete de studiat: Recitiţi versetele propuse pentru studiu din zilele de 13 august (**întuneric**) şi 16 august (**ignoranţă**).

Pregătire (râvnă)

hetoimasia

O parte din armura lui Dumnezeu pe care noi trebuie să o purtăm în războiul spiritual sunt „sandalele Evangheliei", sandale care ne conferă stabilitate, ne ajută să rămânem pe poziție și să luptăm. Mai specific, Pavel declară că picioarele noastre trebuie să fie „încălțate cu râvna Evangheliei păcii" (Ef. 6:15).

Pregătire este *hetoimasia* (2091, numai aici în NT) și înseamnă „pregătire, atât în sensul activ, de «a se pregăti», cât și sensul pasiv, de «disponibilitate, abilitate și determinare»"[284]. Deși este folosit cu sens secular în Septuaginta, el are deseori un sens spiritual. Acesta se poate referi la tronul etern al lui Dumnezeu și, prin urmare, la natura și la ființa Sa (Ps. 103:19). Ultimele, la rândul lor, sunt întemeiate pe neprihănirea și pe dreptatea Sa (Ps. 89:14). El este și Acela care a „întemeiat" pământul, a „întărit (pregătit)" cerurile (Prov. 3:19; 8:27), Acela care „întărește" munții (Ps. 65:6) și care „pregătește" ploaia pentru pământ (Ps. 147:8). El face toate acestea, și chiar mai mult, deoarece credincioșia Sa este tare ca cerurile (Ps. 89:2).[285]

Acest cuvânt înseamnă mai mult decât „fermitate", așa cum îl redau unii traducători. Ideea sugerată este că noi trebuie să fim gata să facem tot ceea ce este nevoie: să rămânem pe poziție, să luptăm, să înaintăm, să urcăm, și orice altceva. Pavel folosește o altă formă a termenului (*hetoimos*, 2092, gata, pregătit) în Tit 3:1, referindu-se la credincioși, care trebuie „să fie gata să facă orice lucru bun".

De ce spune Pavel că noi trebuie să avem picioarele încălțate cu „râvna Evangheliei păcii"? Cu ce scop? Așa cum spun mulți comentatori, Pavel nu vorbește aici despre predicare sau mărturia personală, așa cum presupun unii învățători biblici. Mai degrabă (întregul context se referă la conflictul și lupta noastră împotriva lui Satana), el ne spune că noi trebuie să fim gata să facem tot ceea ce este necesar pentru Evanghelia păcii; Evanghelia păcii ne ajută să ne pregătim pentru luptă.

„Evanghelia păcii" se referă, întâi de toate, la vestea bună că cei credincioși au pace *cu* Dumnezeu. Datorită lui Cristos, noi nu mai suntem în vrăjmășie cu Dumnezeu. Cristos este cu adevărat „tratatul nostru etern de pace" (Ef. 4:8; Rom. 5:1). Dar noi avem și pacea *lui* Dumnezeu. În timp ce pacea *cu* Dumnezeu este *juridică*, pacea lui Dumnezeu este *experiențială*. Indiferent de circumstanțele în care ne aflăm, indiferent de conflictul sau necazul prin care trecem, noi avem o pace a minții și a inimii pe care lumea nu o poate înțelege. Deși lumea e în tulburare, noi ne simțim relaxați, asigurați și încrezători.

Versete de studiat: Ce îndemn ne dă Domnul nostru în Matei 24:44 („gata" este *hetoimos*)? Citiți Romani 5:1 și Filipeni 4:6–7 și meditați asupra păcii *cu* Dumnezeu și asupra păcii *lui* Dumnezeu, pe care le aveți în Cristos.

Fără prihană [şi] fără vină

anepileptos [şi] *anegkletos*

În meditaţia din 18 ianuarie (cf. 18 septembrie), am examinat termenul *amōmos*, care este tradus cu **fără prihană** (Ef. 1:4), „fără vină" (Col. 1:22), „fără pată" (Ev. 9:14), şi „fără zbârcitură" (Ef. 5:27). Azi vom examina alte două cuvinte care sunt traduse uneori „fără vină", dar au un sens mult mai profund în alt context.

În 1 Timotei 6:14, de exemplu, Pavel îl provoacă pe Timotei să păzească porunca, „fără prihană şi fără vină până la arătarea Domnului nostru Isus Hristos". **Fără vină** este *anepileptos* (423), care înseamnă, literal, „incapabil să fie prins", deci, la figurat, imposibil de a fi mustrat, ireproşabil, nevinovat. Cu alte cuvinte, nu există nimic rău în comportamentul acestui om pe care să-l poată observa un duşman şi din care să facă un motiv de acuzare.

În mod asemănător, Pavel le spune colosenilor că, datorită faptului că au fost împăcaţi cu Dumnezeu prin Cristos, ei sunt acum „înaintea Lui [...] fără vină" (Col. 1:22). Aici, **fără vină** este *anegkletos* (410), care poartă atât semnificaţia ideii de achitare într-o curte de justiţie, *cât şi* ideea de lipsă de acuzare, a fi liber, în mod legal, de orice acuzaţie.

Aşa cum sunt de acord mulţi comentatori, calitatea de „nevinovăţie" este, fără îndoială, cerinţa cea mai importantă în lista trăsăturilor necesare liderilor Bisericii, aşa cum o prezintă cu autoritate Pavel în 1 Timotei 3:1–7 şi Tit 1:5–9. De fapt, ambele cuvinte se află lista calităţilor necesare. „Fără prihană" este *anepileptos* în 1 Timotei 3:2 şi *anegkletos* în Tit 1:6.

Am avut de curând cinstea şi bucuria de a scrie o scrisoare de recomandare unui consiliu de ordinare cu privire la o persoană care mi-a fost de mult timp prieten şi care se pregătea să intre în lucrarea de slujire cu normă întreagă. Pentru că îl cunosc de douăzeci de ani şi chiar am călătorit cu el în slujire doi ani, mi s-a cerut părerea cu referire la caracterul lui. O formă a paragrafelor de mai sus a apărut în scrisoarea mea, deoarece aceste cuvinte descriau foarte bine caracterul lui. Nu era nimic în caracterul lui pe care să îl pot pune sub semnul îndoielii şi nici nu-mi imaginam că cineva ar putea face acest lucru. Eu văd în el cel mai înalt caracter moral şi un soţ şi un tată creştin care face tot posibilul pentru a fi asemenea lui Cristos.

Aceste cuvinte, prin urmare, ne provoacă pe fiecare dintre noi să fim deasupra oricărei acuzaţii şi chiar suspiciuni. Atunci când în noi se află un caracter cu adevărat asemănător lui Cristos (Gal. 5:22–23), nimeni nu va putea aduce vreo acuzaţie împotriva noastră.

Versete de studiat: Ce altă funcţie în Biserică necesită un om care să fie „fără prihană" (1 Tim. 3:10, *anegkletos*; cf. Fapte 6:3)?

Răbdare

hupomonē

O veche replică: „Vreau răbdare şi o vreau chiar acum", reflectă dificultatea dezvoltării **răbdării** în viețile noastre. Răbdarea nu vine peste noapte şi nu vine fără **încercare**, aşa cum vom descoperi mâine.

Grecescul *hupomonē* (5281) este un cuvânt compus din *menō* (3306; vezi 2–4 iunie), „a rămâne într-un loc, la un anumit moment, cu cineva", şi *hupo* (5259), „sub". Ideea este de „a rămâne sub", adică „a sta în urmă, a rămâne pe poziție, a supraviețui, a rămâne consecvent". În greaca clasică, el era „folosit frecvent în contexte militare"[286], însemnând a săpa tranşee şi a rămâne pe poziție.

Întâlnim două apariții fascinante ale termenului *hupomonē* în Apocalipsa 2:2–3. În versetul 2, Domnul îi laudă pe credincioşii din Efes pentru răbdarea lor, pentru că au trecut peste orice obstacol care le-a ieşit în cale în lucrarea de slujire, au rămas pe poziție şi au perseverat prin toate încercările; n-au dat înapoi niciun centimetru.

Apoi, Domnul nostru foloseşte acelaşi cuvânt, din nou, în versetul 3. Dar, în timp ce prima apariție se referă la *slujire*, cea de aici se referă la *suferință*. Majoritatea bisericilor din cele şapte menționate în Apocalipsa 2 şi 3 au trecut prin persecuție într-o anumită măsură sau alta, şi aşa s-a întâmplat şi cu cei din Efes, aşa cum ne relatează Faptele apostolilor 19. Ei au îndurat suferința plini de răbdare, fără a se plânge.

Dintre multele apariții ale cuvântului *hupomonē* din NT, Evrei 12:1 este una dintre cele mai provocatoare: „Şi noi, dar, fiindcă suntem înconjurați cu un nor aşa de mare de martori, să dăm la o parte orice piedică şi păcatul care ne înfăşoară aşa de lesne, şi să alergăm cu stăruință [sau: cu răbdare] în alergarea care ne stă înainte." Când privim mai atent la acei „eroi ai credinței" din Evrei 11, se poate să nu fim provocați la a avea răbdare?

Puritanul Thomas Adams aduce această încurajare: „Răbdarea este pentru suflet ca pâinea pentru trup... mâncăm pâine la toate mesele, atât pentru sănătate, cât şi pentru gustul ei bun; pâine cu carne, pâine cu peşte, pâine cu supă şi fructe. La fel este răbdarea pentru orice virtute; trebuie să sperăm cu răbdare, să ne rugăm cu răbdare, să iubim cu răbdare, şi orice lucru bun pe care îl facem, trebuie să îl facem cu răbdare"[287].

Versete de studiat: Împreună cu „mângâierea pe care o dau Scripturile", ce altceva produce răbdarea (Rom. 15:4)? Citiți Evrei 11, observând răbdarea fiecăruia din acei mari sfinți.

Necaz

thlipsis

Necaz este grecescul *thlipsis* (2347), un cuvânt ilustrativ care înseamnă propriu-zis „a zdrobi, a presa, a comprima, a apăsa", şi „provine din *thlaō*, a rupe"[288]. Un alt cuvânt provenit din acest termen este *thibō*, care apare în Matei 24:21 şi care descrie perioada de mare necaz din viitor, când va exista „un necaz aşa de aşa de mare cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, şi nici nu va mai fi".

Un alt exemplu grăitor al lui *thlipsis* apare atunci când Domnul nostru laudă biserica din Smirna: „Ştiu necazul tău şi sărăcia ta (dar eşti bogat), şi batjocurile, din partea celor ce zic că sunt ludei şi nu sunt, ci sunt o sinagogă a Satanei" (Apoc. 2:9). Aşa cum am menţionat ieri, majoritatea celor şapte biserici din Asia Mică au îndurat persecuţie într-o măsură sau alta. Însă, biserica din Smirna a îndurat o persecuţie chiar mai mare, fără îndoială pentru că a ţinut piept mai multor greutăţi, cărora celelalte biserici nu le-a ţinut. Din punct de vedere istoric, acei credincioşi au ţinut piept următoarelor trei erezii: închinarea la împărat (deoarece Smirna era centrul cultului imperial roman, care susţinea că „Cezar este Dumnezeu"), închinarea la zeii păgâni (existau foarte multe culte păgâne acolo) şi închinarea religioasă falsă (exemplificată prin sintagma „sinagogă a Satanei").

Grecescul *thlipsis*, de fapt, apare de multe ori în NT indicând faptul că necazul, suferinţa, persecuţia, nenorocirea şi alte dificultăţi fac pur şi simplu parte din viaţa creştină. În plus, mare parte din acest necaz va fi rezultatul direct al ascultării noastre faţă de Cuvântul lui Dumnezeu. În pilda semănătorului, de exemplu, ascultătorul înfăţişat prin „pământul stâncos" este entuziasmat la început, dar când vin necazul şi persecuţia „din pricina Cuvântului", el se leapădă imediat de el (Mt. 13:20–21). Pavel scrie deseori despre necazul pe care l-a suferit din cauza predicării adevărului (2 Cor. 1:8 [„necaz"]; 4:17 [„întristare"]; 7:4; Col. 1:24; etc.).

În final, care este valoarea necazului? Ce lucru bun aduce el în viaţa noastră? Aşa cum ne încurajează Pavel: „ne bucurăm chiar şi în necazurile noastre; căci ştim că necazul aduce răbdare" (Rom. 5:3). Observaţi: Nu veţi creşte niciodată în profunzime în viaţa de creştin fără necazuri, aşa că trebuie să ne bucurăm atunci când ele vin în viaţa noastră.

Versete de studiat: Cum au reacţionat creştinii din Tesalonic la necazuri (1 Tes. 1:6)? Ce va face Dumnezeu celor care provoacă întristare poporului Său (2 Tes. 1:6).

A se pocăi

metanoeō

Cuvântul **a se pocăi** este traducerea verbului *metanoeō* (3340), „a-şi schimba gândirea". Nu este surprinzător faptul că acest cuvânt este rareori folosit în greaca clasică, deoarece „societatea greacă nu s-a gândit niciodată la o schimbare radicală în viaţa unui om, la convertire sau la întoarcerea la Dumnezeu". De fapt, întregul concept de convertire nici nu se poate întâlni în gândirea grecească, dar este derivat din NT.[289]

Ideea sugerată de acest cuvânt este de întoarcere înapoi, de schimbare la nivelul minţii, de caracter maleabil, iar în sens teologic el implică „regretul sau părerea de rău, însoţite de o adevărată schimbare a inimii şi întoarcere către Dumnezeu"[290].

Un curent care ia amploare în învăţătura creştină de azi este o diluare continuă a Evangheliei. Aşa cum am observat mai înainte, Evanghelia este definită în termeni nebuloşi, după voia fiecărei persoane, în orice termeni consideră de cuviinţă. Creştinismul a fost redefinit pentru a fi mult mai atrăgător. „Credinţa ieftină", „Isus este Salvator, dar nu Domn", filosofia „Dumnezeu este iubire", şi alte pervertiri ale Evangheliei transformă creştinismul într-o altă religie în care ne simţim bine şi care ne împlineşte nevoile sociale, emoţionale şi chiar economice.

Nicăieri nu este această pervertire mai evidentă decât în ideea că nu este nevoie de pocăinţă pentru a „veni la Dumnezeu". Până la urmă, păcatul nefiind o problemă, nu este nimic de care noi să ne pocăim. Însă, aşa cum am observat în data de 18 ianuarie, păcatul *este* problema, iar pocăinţa se află chiar la esenţa mântuirii.

La naşterea Bisericii, de exemplu, Petru a predicat: „Pocăiţi-vă, şi fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veţi primi darul Sfântului Duh" (Fapte 2:38). De asemenea, el a predicat în Templu: „Pocăiţi-vă dar, şi întoarceţi-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se şteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremurile de înviorare" (3:19). Într-un mod mai fundamental, Domnul nostru a declarat clar care a fost motivul venirii Sale, şi anume să cheme „la pocăinţă [...] pe cei păcătoşi" (Mt. 9:13). Citim, de asemenea, despre faptul că El a poruncit unui număr de cinci biserici din cele şapte din Asia Mică să se pocăiască de păcatul lor (Apoc. 2:5; 2:16; 21–22; 3:3, 19).

Să nu ne înşelăm, orice aşa-zisă evanghelie, care nu predică pocăinţa, nu este adevărata Evanghelie, deoarece Dumnezeu „porunceşte acum tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască" (Fapte 17:30).

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete privitoare la Necazul cel mare, observând ceea ce oamenii *nu* vor face în acel timp: Apocalipsa 9:20–21; 16:9, 11.

A-şi aminti

mnemoneuō

În mustrarea adresată credincioşilor din Efes, care îşi părăsiseră dragostea dintâi pentru Domnul, Isus le-a poruncit: „Adu-ţi dar aminte de unde ai căzut; pocăieşte-te şi întoarce-te la faptele tale dintâi" (Apoc. 2:5). Cuvântul grecesc tradus prin **a-şi aminti** (*mnemoneuō*, 3421) se referă nu numai la capacitatea mentală de a-şi aminti ceva, ci şi la „a fi conştient" de acel lucru şi „a-l lua în considerare".[291] De asemenea, acest verb este la timpul prezent, sugerând ideea de „a-ţi aminti în mod continuu". Domnul Isus a dorit ca efesenii să îşi amintească constant „de unde au căzut", lucru care are două implicaţii.

În primul rând, Domnul nostru vrea, de fapt, să spună: „Amintiţi-vă de unde aţi venit!" Unul din cele mai frumoase versete din Cuvântul lui Dumnezeu este Isaia 51:1: „Ascultaţi-Mă, voi, care umblaţi după neprihănire, care căutaţi pe Domnul! Priviţi spre stânca din care aţi fost ciopliţi, spre gaura gropii din care aţi fost scoşi." Poporului Israel, Dumnezeu i-a spus, în esenţă: „Aminteşte-ţi trecutul; aminteşte-ţi de unde ai venit; aminteşte-ţi că naţiunea ta există numai datorită puterii Mele care te-a creat, o naţiune născută dintr-un bărbat bătrân şi o femeie bătrână, care erau trecuţi de vârsta la care puteau avea copii!" (v. 2–3). Veniţi să ne reamintim şi noi ce am fost – pierduţi, păcătoşi care meritam iadul! Dar Dumnezeu ne-a iubit, a avut milă de noi şi Şi-a trimis unicul Fiu să moară în locul nostru. Aşa cum le-a spus Pavel efesenilor despre bogăţiile lor în Cristos, în capitolele 1–3 din epistola adresată lor, ar trebui ca noi să ne facem un obicei din citirea acelor capitole în viaţa noastră creştină, pentru a ne reaminti ce bogăţii avem în El.

În al doilea rând, Domnul nostru spune, de fapt: „Amintiţi-vă relaţia pe care o aveam odată!" Dragă frate creştin, îţi aminteşti bucuria, entuziasmul, pacea pe care ai simţit-o când te-ai întors la Cristos? Îţi aminteşti foamea şi setea pe care le-ai avut să cunoşti mai mult din Cuvântul lui Dumnezeu? Mulţi creştini au lăsat toate acestea în urmă pentru valorile şi prioritățile lumii. Alţii le-au părăsit pentru ceea ce este nou şi neobişnuit, abandonând învăţătura sănătoasă şi umblând după amuzament în serviciul religios. Iar alţii au permis ca viaţa lor creştină să devină monotonă, făcând toate lucrurile din inerţie.

Fie ca relaţia voastră cu Mântuitorul să continue să fie la fel de apropiată şi personală azi cum era şi în ziua convertirii voastre! De fapt, ar trebui să fie şi mai intimă decât atunci!

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând în fiecare ceea ce noi ar trebui să ne amintim: Luca 17:32; Ioan 15:20; 2 Timotei 2:8; Evrei 13:7.

Sărăcie

ptocheia

Un cuvânt grecesc pentru **sărăcie** este *penēs* (3993) şi apare numai o dată în NT (2 Cor. 9:9). El se referă la un „sărac", care nu are prea multe lucruri, şi care lucrează din greu pentru a obţine acel puţin.

Un alt cuvânt tradus **sărăcie** este substantivul *ptocheia* (4432), care apare în NT (împreună cu adjectivul *ptōchos*, 4434, şi verbul *ptocheuō*, 4433) de circa patruzeci de ori. Acesta se referă la un cerşetor, la cineva care este complet lipsit, care nu are nimic. Acesta este cuvântul pe care Domnul îl foloseşte pentru a o descrie pe „văduva săracă" care a dat tot ce a avut lui Dumnezeu (Mc. 12:42–43). De asemenea, Pavel l-a folosit cu aplicare la „săracii dintre sfinţii care sunt în Ierusalim" (Rom. 15:26).

Un alt exemplu dramatic al apariţiei termenului *ptocheia* este în Apocalipsa 2:9, unde Domnul nostru vorbeşte din nou despre credincioşii din Smirna (vezi 11 octombrie). Din punct de vedere material, acei credincioşi erau lipsiţi. A fi urmaş al lui Cristos în Smirna însemna a nu avea slujbă, bani sau multe posesiuni materiale. (Câţi dintre noi ar fi gata să-L urmeze azi pe Cristos, dacă aceasta ar înseamna o asemenea stare de sărăcie?)

Însă, care sunt adevăratele **bogăţii**? Aşa cum am analizat în meditaţia din 28 ianuarie, adevărata bogăţie nu înseamnă lucrurile *materiale*, ci lucrurile *spirituale*. Domnul spune în continuare credincioşilor din Smirna: „Ştiu necazul tău şi sărăcia ta (dar eşti bogat)." Pavel s-a referit la propriile sale greutăţi în acelaşi mod: „ca nişte săraci, şi totuşi îmbogăţim pe mulţi; ca neavând nimic, şi totuşi stăpânind toate lucrurile" (2 Cor. 6:10).

Şi reversul medaliei este, de asemenea, adevărat. Într-un contrast dramatic faţă de acei credincioşi din Smirna, care erau săraci din punct de vedere material, dar bogaţi din punct de vedere spiritual, credincioşii din Laodicea se considerau astfel: „sunt bogat, m-am îmbogăţit, şi nu duc lipsă de nimic", dar, din punct de vedere spiritual erau „ticăloşi, nenorociţi, săraci, orbi şi goi" (Apoc. 3:17).

Iată o mare încurajare şi o provocare pentru fiecare credincios. Ce tip de bogăţii ne dorim noi: materiale sau spirituale? Am prefera să fim bogaţi în ochii oamenilor sau ai lui Dumnezeu? Suntem noi gata să fim săraci din punct de vedere material pentru cauza lui Cristos?

Versete de studiat: Citiţi şi meditaţi asupra textului Iacov 2:2–6. Ce ne învaţă Iacov?

Nicolaiţi

Nikolaitēs

În scrisorile lui Isus către cele şapte biserici din Asia Mică (Apoc. 2–3) este menţionată de două ori o sectă interesantă. Secta se numea a **Nicolaiţilor** (*Nikolaitēs*, 3531). În timp ce efesenii nu tolerau învăţăturile acestui grup (2:6), cei din Pergam le acceptau (2:15), şi, deşi există o oarecare ambiguitate referitor la această sectă, există câteva evidenţe sigure cu privire la învăţătura ei.

Erezia Nicolaiţilor a fost înfiinţată fie de Nicolae (menţionat ca fiind unul din primii diaconi ai Bisericii primare, Faptele apostolilor 6:5), fie de cineva care a pervertit câteva dintre ideile predicate de Nicolae. Oricare ar fi adevărul, după părerea comună a mai multor părinţi ai Bisericii, această sectă a transformat „libertatea" în „libertinaj". Fără îndoială, ei argumentau: „S-a terminat cu Legea; acum trăim în har şi avem libertatea de a face ceea ce dorim". Rezultatul acestei credinţe a fost complacerea în păcat şi necurăţia.

Comentatorul William Barclay rezumă foarte bine învăţăturile lor, pe baza părinţilor Bisericii:

> Ireneu spune despre Nicolaiţi că duceau „o viaţă de complacere în păcat, fără limite" , 1.26.3). Hipolit spune că el [Nicolae] era unul din cei şapte care „s-au îndepărtat de învăţătura corectă şi avea obiceiul de a învăţa că probleme precum mâncarea şi stilul de viaţă sunt chestiuni indiferente" (, 7:24).
>
> (6:8) îi descriu pe Nicolaiţi ca fiind „neruşinaţi în necurăţie". Clement din Alexandria spune că ei se „dedau plăcerilor precum caprele... ducând o viaţă de complacere în păcat". Dar el îl absolvă pe Nicolae de orice vină şi spune că aceştia au pervertit învăţătura şi declaraţia lui că „trebuie să abuzezi de trupul tău". Nicolae a vrut să spună că trebuie să ne purtăm aspru cu trupul; ereticii au pervertit declaraţia lui, dându-i înţelesul că trupul poate fi folosit cu câtă neruşinare îşi doreşte orice om (, 2:20). E evident faptul că Nicolaiţii predicau un stil de viaţă uşuratic.[292]

Bineînţeles, oricine crede într-un asemenea libertinaj nu este un creştin adevărat. Totuşi, mulţi creştini de azi, deşi nu cred în „libertinaj", duc libertatea prea departe, gândind că pot face ceea ce doresc, chiar dacă aceasta duce la poticnirea unui alt credincios. Însă, Pavel denunţă cu claritate această atitudine în 1 Corinteni 8:4–13. Noi trebuie întotdeauna să luăm seama „ca nu cumva această slobozenie [a noastră] să ajungă o piatră de poticnire pentru cei slabi" (8:9)

Versete de studiat: Citiţi 1 Corinteni 8:4–13, observând preocuparea lui Pavel referitoare la creştinii care îi fac pe alţii să se poticnească.

Mană

manna

Mulți dintre noi ne reamintim întâmplarea în care Dumnezeu i-a hrănit pe copiii lui Israel în deşert, aşa cum e redată în Exodul 16:1–35. În versetul 15 descoperim o declarație ciudată. Când oamenii s-au trezit în prima dimineață, ei au văzut „ceva mărunt ca nişte grăunțe" pe pământ (v. 14) şi apoi au spus: „Este mana! Căci nu ştiau ce este" (KJV). Nu este, oare, ciudat? Cum ar putea să o numească în vreun fel dacă nu ştiau ce era?

Răspunsul se poate regăsi în înțelesul cuvântului **mană**. Acesta este o transliterare a termenului ebraic *mēn* (4478H), care înseamnă literal: „Ce este aceasta?" Versiunea Bibliei YLT sună astfel: „Şi fiii lui Israel văd şi îşi spun unul altuia: «Ce este aceasta?» Căci nu au ştiut ce era." Moise continuă, apoi, spunându-le tot ceea ce aveau nevoie să ştie despre ea: „Este pâinea pe care v-o dă Domnul ca hrană" (Ex. 16:15).

Iată ceea ce fiecare din noi trebuie să ştie când vine vorba despre hrana pe care ne-o dă Dumnezeu. Scepticii au încercat să explice această mană făcând-o să se refere la substanțele naturale din deşert, cum ar fi lichenii care cresc pe stânci sau granulele excretate de insecte pe tufişurile de tamarisc. Dar toate aceste explicații vin dintr-o inimă necredincioasă, care ignoră faptul că Dumnezeu ne poate hrăni în mod supranatural.

Este semnificativ faptul că mana este menționată şi în NT. În Ioan 6:31–35, Domul nostru se aseamănă pe Sine Însuşi cu acea hrană de la Dumnezeu. După ce le-a fost povestit modul în care Dumnezeu îi hrănise pe părinții lor cu mană, oamenii I-au cerut un semn, ca să arate cine era El. El a răspuns că era „adevărata pâine din cer" şi „pâinea vieții".

În mod asemănător, în scrisoarea Lui către credincioşii din Pergam, El scrie că celor care vor birui, le va da să mănânce din „mana ascunsă" (Apoc. 2:17). Ce fel de mană este aceasta? Este Domnul Isus Însuşi, Pâinea vieții care este ascunsă de lumea care nu crede. Gândiți-vă! Cristos Însuşi este considerat hrana noastră spirituală. Noi suntem hrăniți prin comuniunea cu Cristos şi cu Cuvântul Său. Această mană ascunsă este Cristos şi Cuvântul Său! Veniți să ne hrănim cu ea zilnic!

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând în fiecare din ele promisiunea că Dumnezeu ne va hrăni: Deuteronomul 8:3 (Mt. 4:4); Psalmii 23:1–5; Matei 6:25–34; Filipeni 4:19. Există vreun motiv să ne îndoim?

A ţine cu tărie

krateō

În timp ce grecescul *katechō* (2722; vezi 16 august) înseamnă „a ţine jos, a reprima, a suprima", există o diferenţă subtilă între el şi cuvântul *krateō* (2902). Ultimul înseamnă „a apuca, a prinde, a se ţine tare de". Irod, de exemplu, „îl prinsese" pe Ioan Botezătorul şi-l pusese în temniţă (Mt. 14:3), iar soldaţii romani au „pus mâinile" pe Domnul Isus în Grădina Ghetsimani (26:50).

Chiar mai semnificativă este ideea de a se ţine tare de ceva, pe care o regăsim în Matei 28:9, de exemplu, unde femeile „s-au apropiat să-I cuprindă picioarele [lui Isus] şi I s-au închinat". Regăsim această idee şi în legătură cu fariseii, care se ţineau tare de tradiţia oamenilor şi nu de poruncile lui Dumnezeu (Mc. 7:8).

Am ajuns astfel poate la cea mai vie apariţie a verbului *krateō*. În scrisoarea către biserica din Tiatira, Domnul nostru porunceşte: „Numai ţineţi cu tărie ce aveţi, până voi veni!" (Apoc. 2:25). Iată o provocare pentru toţi credincioşii de a se **ţine cu tărie**, de a se lipi şi de a nu da niciodată drumul la ceea ce au. Şi ce anume avem noi? Îl avem pe *Domnul Isus Cristos*. Noi trebuie să ne ţinem tare de El până ce El va veni să ne ducă acasă.

Aceasta este, de fapt, prima menţionare din Apocalipsa a venirii lui Cristos pentru a-şi lua Biserica. Trebuie, de asemenea, să observăm faptul că timpul verbului este aorist (acţiune terminată, petrecută în trecut). Semnificaţia acestui fapt este că acei credincioşi „renunţaseră" la anumite adevăruri şi trebuiau mai întâi să se alipească din nou de ele şi să nu le mai dea drumul niciodată. Ce multă nevoie avem să ne ţinem strâns de adevăr! Câtă nevoie avem să ne alipim de Mântuitorul, nu de lume şi de filosofiile ei!

O altă apariţie a acestui cuvânt ne aduce o altă provocare: „Aşadar, fraţilor, rămâneţi tari şi ţineţi învăţăturile pe care le-aţi primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră" (2 Tes. 2:15). Cea mai mare dorinţă a creştinului ar trebui să fie aceea de a creşte în harul şi în cunoaşterea lui Cristos (2 Pet. 3:18). Forţa motivatoare din vieţile noastre ar trebui să fie dorinţa de a cunoaşte doctrina biblică şi de a ne ţine tare de ea, nu de **tradiţiile** omeneşti (vezi 19 octombrie) sau de alte lucruri.

Versete de studiat: Care sunt lucrurile de care trebuie să ne lipin şi să ne ţinem cu tărie, conform Evrei 4:14 şi 6:18?

A păzi

tēreō

Azi ne vom apleca asupra unui alt cuvânt care este tradus o singură dată **a se ține tare**, în versiunea KJV (Apoc. 3:3), însă şi mai des prin **a ține** (sau „ținut"), uneori prin „a păzi", iar alteori prin vreo formă a cuvântului „a veghea".

Grecescul *tēreō* (5083) este derivat din *tēros* (gardian sau paznic; nu e întâlnit în NT) şi, deci, înseamnă a ține ochii ațintiți asupra, a supraveghea, a observa cu atenție şi chiar a păzi, cu sensul de a proteja. În NT, termenul apare foarte des, de circa şaptezeci de ori. În sens literal, el este folosit în Faptele apostolilor 12:6, unde ni se relatează că Petru se afla la închisoare, iar paznicii „păzeau uşa temniței".

Însă, sensul figurat este cel care ne provoacă şi ne încurajează cel mai mult. Una din cele mai importante dovezi ale mântuirii, de exemplu, se află în 1 Ioan 2:3–5, unde citim: „Şi prin aceasta ştim că Îl cunoaştem, dacă păzim poruncile Lui. Cine zice: «Îl cunosc», şi nu păzeşte poruncile Lui, este un mincinos, şi adevărul nu este în el. Dar cine păzeşte Cuvântul Lui, în el dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvârşită; prin aceasta ştim că suntem în El" (cf. Ioan 14:23–24). Ioan foloseşte *tēreō* nu mai puțin de trei ori pentru a arăta care sunt atitudinile pe care un adevărat copil al lui Dumnezeu trebuie să le aibă față de Cuvântul lui Dumnezeu: îl contemplă cu atenție, îl ascultă cu credincioşie şi îl păzeşte plin de grijă. Ioan continuă, apoi, adăugând faptul că păstrarea poruncilor lui Dumnezeu ne face mai eficienți în **rugăciune** (1 Ioan 3:22; vezi 28–29 mai).

Alte apariții ale cuvântului *tēreō* ne încurajează în alt aspect al trăirii creştine, şi anume, puritatea vieții. Aşa cum i-a spus Pavel lui Timotei, şi, prin implicație, tuturor creştinilor: „pe tine însuți păzeşte-te curat" (1 Tim. 5:22). Iacov ne dă şi el aceeaşi poruncă: „Religia curată şi neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani şi pe văduve în necazurile lor, şi să ne păzim neîntinați de lume" (Iac. 1:27). Într-adevăr, a rămâne curat în lumea aceasta rea în care trăim înseamnă să fim mereu veghetori la viețile noastre şi să ne păzim de tot ceea ce ne poate întina.

Să ne dorim fiecare din noi ca, atunci când vom ajunge la sfârşitul vieții, să putem spune împreună cu Pavel: „M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit [m-am ținut cu tărie de ea şi am păstrat-o] credința" (2 Tim. 4:7).

Versete de studiat: Care este promisiunea din Ioan 8:51? Pentru ce anume s-a rugat Isus pentru noi în Ioan 17:15?

Tradiție

paradosis

Cuvântul **tradiție** este unul foarte sensibil. Tuturor ne plac anumite tradiții, fie că sunt tradiții pe care numai familia noastră le respectă, fie că sunt sărbători naționale, și cu toții tindem să adoptăm o poziție foarte defensivă dacă cineva atacă sau critică una din tradițiile noastre.

Cu toate acestea, însă, trebuie să acceptăm adevărul că și tradițiile trebuie privite cu aceeași examinare atentă și cu același discernământ (vezi 15 iulie) cu care privim orice lucru. Tradițiile nu sunt nicăieri mai bine ilustrate decât în exemplul fariseilor cu care Domnul nostru a avut controverse în numeroase ocazii.

Matei 15:1–9, de exemplu, este, probabil, cel mai bun exemplu. Fariseii au venit la Isus și L-au întrebat de ce ucenicii nu s-au spălat pe mâini înainte să mănânce. Răspunsul lui Isus clarifică faptul că aceasta era una din tradițiile lor legaliste, care nu avea nimic de-a face cu vreo poruncă a lui Dumnezeu.

De-a lungul istoriei lor, în special în timpul exilului babilonian și în perioada inter-testamentară, rabinii evrei au adăugat mii de tradiții omenești la Legea lui Dumnezeu, făcându-le egale cu aceasta. Se dădea atâta importanță spălării ceremoniale, de care se vorbește în acest caz, încât un rabin a insistat asupra faptului că „oricine își are locuința în țara lui Israel și își mănâncă hrana obișnuită cu mâinile spălate ceremonial, poate fi liniștit știind că va obține viața veșnică". Un alt rabin a susținut că ar fi mai bine să mergi 7 kilometri pe jos, abătându-te din drum ca să iei apă, decât să mănânci cu mâinile nespălate. Dar Legea lui Moise nu conține nicio poruncă referitor la spălarea mâinilor înainte de a lua masa (cu excepția preoților, cărora li se cerea să se spele înainte de a mânca din mâncarea jertfită; Lev. 22:6, 7).

Grecescul *paradosis* (3862) este derivat de la *paradidōmi* (3860; vezi 4 noiembrie), care, în acest sens, înseamnă „a transmite sub forma unei învățături". Ideea sugerată de *paradosis* este „o tradiție, o doctrină sau o poruncă transmisă sau comunicată de la unul la altul, fie învățătură divină, fie umană".[293] O, ce mare este pericolul **tradițiilor** omenești! Trebuie să avem mare grijă să nu „[călcăm] porunca lui Dumnezeu în folosul datinii [noastre]" (Mt. 15:3). Să fim atenți să nu călcăm niciodată Cuvântul lui Dumnezeu prin vreo tradiție pe care o îmbrățișăm. Trebuie să le testăm cu mare grijă.

În contrast cu tradițiile omenești sunt tradițiile (doctrinele) care fac parte din adevărul lui Dumnezeu. Așa cum am observat acum două zile, 2 Tesaloniceni 2:15 declară: „Așadar, fraților, rămâneți tari și țineți învățăturile pe care le-ați primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră..

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând folosirea, fie pozitivă, fie negativă, a termenului *paradosis* în fiecare din ele: Matei 15:1–9; 1 Corinteni 11:2 („învățături"); Galateni 1:14; Coloseni 2:8; 2 Tesaloniceni 3:6.

Viață (1)

zōē

Nu există contrast mai puternic între două cuvinte ca acela dintre *moarte* (vezi **mort**, 12 februarie) și **viață**. Este un contrast extrem.

Din termenul grecesc tradus **viață** (*zōē*, 2222), precum și din „a trăi" (*zaō*, 2198), provin cuvinte precum *zoologie* și *protozoare*. Ideea transmisă este de a avea viață sau existență, în opoziție cu moartea și non-existența. În gândirea grecilor din antichitate, viața nu era un lucru, ci însemna *vitalitate*. Din acest motiv, *zōē* nu poate fi folosit la plural. Cu alte cuvinte, noi nu avem mai multe „vieți", așa cum am putea avea mai multe cărți sau mai mulți pantofi; viața este, mai degrabă, o realitate singulară, vitală și activă.

Acest cuvânt (împreună cu *zaō*) apare de vreo 278 de ori în NT. Acest lucru este normal, de vreme ce viața nu este numai un concept fundamental, ci și pentru faptul că mesajul Scripturii se referă la viața *spirituală*. Versetul universal cunoscut, Ioan 3:16, este un exemplu tipic. Scriptura nu vorbește numai despre viața *fizică*, ci, lucru mult mai important, despre viața *veșnică*. În timp ce viața fizică ajunge la un capăt, viața veșnică este exact ceea ce spune ea însăși că este – ține pentru totdeauna. Ce spune deci, Ioan 3:16 și întreaga Scriptură despre această „existență și vitalitate veșnică"?

În primul rând, viața veșnică este în contrast cu moartea veșnică. Ioan 3:16 ne spune cu claritate că, fără Cristos, orice persoană „va muri". Pavel, de asemenea, face acest lucru clar în cuvintele sale introductive către romani: „Mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuiri a oamenilor, care înăbușă adevărul în nelegiuirea lor" (Rom. 1:18). Fără Cristos, orice persoană va petrece eternitatea sub mânia lui Dumnezeu, în iadul veșnic (Ioan 3:36; Rom. 6:23; Apoc. 20:15; 21:8; etc.).

În al doilea rând, viața veșnică vine numai „prin El", adică, prin Isus Cristos. Isus Însuși a afirmat despre Sine: „Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine" (Ioan 14:6). Articolul hotărât „-a" indică cu claritate faptul că Isus este singura cale prin care putem avea viață.

În al treilea rând, viața veșnică vine prin **credință**, așa cum ne este indicat de cuvântul „a crede" (*pisteuō*; vezi 8 februarie). Mântuirea nu vine prin fapte (Ef. 2:8–9; Tit 3:5) sau prin meritele oamenilor. Ea vine prin credința în lucrarea împlinită numai de Cristos.

O, cât de mult ar trebui să ne bucurăm în vitalitatea veșnică pe care o avem în Cristos!

Versete de studiat: Citiți Ioan 6:1–69. Câte referințe la viață puteți număra numai în acest text?

Viaţă (2)

bios

Tot astfel cum engleza are un singur cuvânt pentru **iubire**, iar greaca are patru (vezi 19–21 ianuarie), ea are, de asemenea, un singur cuvânt care semnifică **viaţă**, în timp ce greaca are două. (Este interesant de observat faptul că latina are şi ea tot unul singur: *vita*.) Deşi unii erudiţi consideră că *zōē* (2222) şi *bios* (979; de aici provin şi *biografie, biosferă* etc.) sunt sinonime, acest lucru nu este adevărat; a le considera sinonime înseamnă a pierde din vedere unele adevăruri foarte importante.

Aşa cum ne explică o autoritate în limba grecacă, *zōē* se referă la viaţa *intensivă*, adică, „la viaţa prin care trăim" (în latină, *vita qua vivimus*), în timp ce bios se referă la viaţa *extensivă*, adică, „viaţa pe care o trăim" (latină, *vita quam vivimus*).[294] În termeni mai simpli, *zōē* vorbeşte despre *realitatea* vieţii, adică despre viaţa însăşi, în timp ce *bios* vorbeşte despre *durata, mijloacele* şi *modul de* viaţă. De exemplu, în pilda fiului rătăcitor (sau, mai exact, „pilda celor doi fii răzvrătiţi şi a tatălui plin de bucurie"), fiul cel mai tânăr şi-a cerut imediat moştenirea, iar tatăl i-a dat fiului său „cele de trai" (*bios*), adică mijloacele de viaţă; apoi, fiul a risipit toate mijloacele sale de trai (Lc. 15:30).

Mult mai profund, însă, este modul în care *bios* este folosit pentru a ilustra *modul* de viaţă. De exemplu, Pavel îi scrie lui Timotei: „pentru împăraţi şi pentru toţi cei ce sunt înălţaţi în dregătorii, ca să putem duce astfel o viaţă paşnică şi liniştită, cu toată evlavia şi cu toată cinstea" (1 Tim. 2:2). În ce mod trebuie să trăiască Biserica? Pe cât posibil, ea trebuie să rămână în pace (lipsită de probleme interne) şi paşnică (lipsită de probleme externe). Deşi nu trebuie niciodată să compromită adevărul, ea nu trebuie să fie nici distrugătoare, nici la nivelul comunităţii locale, nici la nivelul naţional.

Un alt uz al cuvântului *bios* este în Timotei: „Niciun ostaş nu se încurcă cu treburile vieţii, dacă vrea să placă celui ce l-a scris la oaste" (2 Tim. 2:4). Iată o provocare pentru pastori, ca viaţa lor să nu fie dedicată lucrurilor trecătoare, ci lucrurilor lui Cristos şi Cuvântului Său.

Exemplul suprem al folosirii cuvântului *bios* cu acest sens este în 1 Ioan 2:16, unde citim despre: „pofta firii pământeşti, pofta ochilor şi lăudăroşia vieţii". Un credincios nu trebuie, desigur, să trăiască în acest mod.

Versete de studiat: Observaţi importanţa termenului *bios* în fiecare din versetele următoare: Luca 8:14, 43; 21:4.

A veghea

grēgoreuō

Cuvântul **a veghea** este traducerea grecescului *grēgoreuō* (1127), derivat din *egeirō* (1453; „a se ridica, a se trezi") şi care înseamnă literal „a veghea, a se abţine de la somn". Ulterior, sensul s-a modificat, de la sensul literal la sensul metaforic şi religios de atenţie, stare de veghe şi vigilenţă.

Regăsim acest cuvânt de mai multe ori în NT şi fiecare apariţie este semnificativă. În predica de pe Muntele Măslinilor, de exemplu, Domnul nostru vorbeşte despre cea de-a doua Sa venire: „Vegheaţi dar, pentru că nu ştiţi în ce zi va veni Domnul vostru" (Mt. 24:42; cf. 25:13). De vreme ce nu ştim când Se va întoarce El, noi trebuie să rămânem veghetori şi atenţi la lucrurile Domnului.

În Matei 26:36–41, suntem martorii unei scene ruşinoase. Iată-L pe Isus în grădina Ghetsimani, cerându-le ucenicilor să vegheze împreună cu El şi să-I fie sprijin, în timp ce El Se duce să Se roage. Însă, când Se întoarce, El îi găseşte adormiţi şi-i întreabă: „Ce, niciun ceas n-aţi putut să vegheaţi împreună cu mine?" (Mt. 26:40). Apoi, îi îndeamnă: „Vegheaţi şi rugaţi-vă, ca să nu cădeţi în ispită; duhul, în adevăr, este plin de râvnă, dar carnea este neputincioasă" (v. 41). În ambele cazuri, „a veghea" este *grēgoreuō*. Da, cu toţii avem slăbiciuni fizice, dar trebuie să ne ridicăm deasupra lor. Este imperativ să fim întotdeauna veghetori şi să rămânem lângă Domnul.

Într-unul dintre cele mai importante texte din NT referitor la datoria pastorilor în biserică, Pavel a subliniat mai întâi acele responsabilităţi prezbiterilor efeseni prezenţi la Milet şi apoi a declarat: „De aceea, vegheaţi!" (Fapte 20:17, 31). Câtă nevoie avem azi ca păstorii să vegheze asupra *tuturor lucrurilor* pentru a-şi proteja oile!

Grēgoreuō apare, de asemenea, în 1 Corinteni 16:13: „Vegheaţi, fiţi tari în credinţă, fiţi oameni, întăriţi-vă!" A fi creştin înseamnă a fi atent la lucrurile spirituale, a rămâne lângă Cristos întotdeauna, a nu ceda niciun centimetru în ceea ce priveşte credinţa creştină; noi trebuie să rămânem puternici şi să nu renunţăm niciodată.

O altă apariţie a acestui cuvânt este în 1 Petru 5:8: „Fiţi treji, şi vegheaţi [*grēgoreuō*]! Pentru că potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcneşte şi caută pe cine să înghită." Trebuie să fim mereu veghetori cu privire la umblarea noastră creştină pentru a nu cădea în vreuna din cursele lui Satana (vezi 1 octombrie)

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând folosirea verbului *grēgoreuō*: Coloseni 4:2; 1 Tesaloniceni 5:6, 10.

Uşă

thura

Aşa cum ne putem da seama, sensul cuvântului **uşă** este foarte clar. Grecescul *thura* (2374) se referea la uşa unei case, la „poarta" care ducea de la stradă în curte, uşa unui ţarc pentru oi, la uşa unei camere izolate sau a unei celule de închisoare, la poarta oraşului şi chiar la intrarea unei peşteri sau a unui mormânt.

Desigur, aceste sensuri literale se regăsesc în NT. Cele mai evidente exemple sunt cele trei „uşi minune" din cartea Faptele apostolilor, unde Petru şi Ioan (5:19), Petru singur (12:6–11), şi Pavel şi Sila (16:26–31), au fost eliberaţi în mod miraculos din închisoare.

Însă, sensul figurat este cel care ne atrage atenţia din nou. Un astfel de exemplu este declaraţia Domnului că intrarea în Împărăţia Lui necesită intrarea pe o uşă; însă, atunci când acea uşă se va închide în judecată, nu vor mai exista oportunităţi de intrare pentru cei care vor bate, iar Stăpânul le va spune că nu i-a cunoscut niciodată (Lc. 13:24–25; cf. Mt. 7:21–23).

Cel mai semnificativ exemplu din toate este faptul că Însuşi Domnul e numit „Uşa". Printre multe alte metafore pentru Cristos – Pâinea vieţii (Ioan 6:31–35), Lumina lumii (8:12), Viţa (15:5) şi multe altele – şi aceasta implică o imagine foarte vie. Vorbind din nou despre Sine, Domnul nostru declară în Ioan 10:1–10 că adevăratul păstor al oilor intră pe uşă. Apoi continuă afirmând că falşii păstori încearcă să sară în staulul oilor pe altă parte pentru a fura oile (sau cel puţin pentru a le lua lâna). Ca o măsură de siguranţă, Isus afirmă în versetul 5: „Ele [oile] nu merg deloc după un străin; ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor."

Deşi această măsură de siguranţă funcţionează în cazul animalelor numite oi, din nefericire, ea nu funcţionează în cazul multor creştini din ziua de azi, pentru că *ei pur şi simplu nu Îl ascultă pe Păstor.* Unde le vorbeşte Păstorul? În zilele noastre se spune că El vorbeşte prin viziuni, vise, îndemnuri interioare şi alte mijloace subiective de acest gen. Aceşti oameni sinceri cred că ei Îl aud pe Păstor, dar *nu este aşa.* El vorbeşte numai prin Scriptură. (Această interpretare reprezintă opinia autorului şi nu opinia editurii, n.ed.)

Veniţi să „plecăm urechile" la vocea Păstorului şi să recunoaştem ca autoritativă numai vocea Lui. Mâine vom examina un alt sens figurat al acestui cuvânt – **uşa deschisă**.

Versete de studiat: Care este aplicaţia evidentă din Matei 6:6? Ce ne spune Domnul nostru în Matei 28:2?

Uşă deschisă

thuran aneōgmenēn

În scrisoarea Sa adresată bisericii evlavioase din Filadelfia, Domnul nostru face o declaraţie minunată: „Ştiu faptele tale: iată, ţi-am pus înainte o uşă deschisă, pe care nimeni n-o poate închide" (Apoc. 3:8). **Deschisă** este grecescul *anoigō* (455), „a deschide", şi este folosit de cele mai multe ori împreună cu *thura* (2374) în NT, însemnând o **uşă deschisă.**

Iată o minunată referinţă despre oportunităţile de a mărturisi şi de a proclama Cuvântul lui Dumnezeu. Uşa este, într-adevăr, larg deschisă! Pavel a vorbit despre această uşă în mod repetat. Atunci când el şi colaboratorii săi s-au întors în Antiohia (biserica sa de origine, care îl trimisese să planteze biserici), ni se spune că „după venirea lor, au adunat Biserica, şi au istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei, şi cum deschisese Neamurilor uşa credinţei" (Fapte 14:27). El a scris credincioşilor corinteni: „căci mi s-a deschis aici o uşă mare şi largă, şi sunt mulţi potrivnici" (1 Cor. 16:9). Cu altă ocazie, el scris: „Când am ajuns la Troa pentru Evanghelia lui Hristos, măcar că mi se deschisese acolo o uşă în Domnul, n-am avut linişte în duhul meu [...] şi am plecat în Macedonia" (2 Cor. 2:12–13). El i-a încurajat pe credincioşii din Colose să se roage ca „Dumnezeu să ne deschidă o uşă pentru Cuvânt, ca să putem vesti taina lui Hristos" (Col. 4:3). Acest lucru ne provoacă pe fiecare dintre noi să căutăm uşi deschise pentru a *mărturisi* cu *buzele* noastre şi pentru a fi *mărturie* prin *viaţa* noastră.

Deşi există alte aspecte ale slujirii creştine, adevărata esenţă a slujirii este *mărturisirea lui Cristos*. Faptele apostolilor 1:8 ne reaminteşte despre însărcinarea care a fost dată fiecărui credincios: „Ci voi veţi primi o putere, când Se va pogorî Duhul Sfânt peste voi, şi-Mi veţi fi martori în Ierusalim, în toată Iudea, în Samaria, şi până la marginile pământului."

Cât de tragic este atunci când falimentăm să observăm o uşă deschisă, o oportunitate, atunci când Dumnezeu ne-o dă! În comentariul său pe Apocalipsa 3:8, Lehman Strauss observă că, după cel de-al Doilea Război Mondial, Japonia a reprezentat o uşă larg deschisă pentru lucrarea creştină. Mai mult, generalul Douglas MacArthur, a făcut apel la creştinii din America să trimită 5000 de misionari prin acea uşă deschisă. Dar noi nu am răspuns acestei chemări.

Să fim atenţi să nu mai pierdem oportunităţile pe care ni le dă Dumnezeu.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând din nou însărcinarea care este dată fiecărui credincios: Matei 24:14; 28:19–20; Romani 10:14.

Rece [şi] în clocot [şi] căldicel

psuchros [şi] *zestos* [şi] *chliaros*

Cuvintele din Apocalipsa 3:15–16 sunt printre cele mai sugestive din Scriptură: „Ştiu faptele tale: că nu eşti nici rece, nici în clocot. O, dacă ai fi rece sau în clocot! Dar, fiindcă eşti căldicel, nici rece, nici în clocot, am să te vărs din gura Mea." Cât este de grăitor!

Problema din biserica din Laodicea este că era „căldicică". Dar ce anume *este* starea de a fi „căldicel"? Pentru a înţelege această stare, trebuie să examinăm toţi cei trei termeni folosiţi de Domnul.

În primul rând, să observăm termenul **rece.** Grecescul de aici nu este *psuchos* (5592), „rece", ci *psuchros* (5593), „îngheţat, inert din cauza frigului". Aşa cum ştim, trupurile noastre tremură când suntem afară şi vremea este rece, deoarece acesta este modul prin care trupurile noastre produc căldură. Dar atunci când cineva îngheaţă şi moare, trupul îi devine inert, incapabil de a se mişca. *Rece* este folosit aici în sens metaforic, sugerând o depărtare completă de creştinism. Cu alte cuvinte, persoana care este rece din punct de vedere spiritual este pierdută şi nici măcar nu-i pasă că este pierdută.

În al doilea rând, să observăm cuvântul **în clocot.** Grecescul *zestos* (2200; de aici şi englezescul *zest,* entuziasm) înseamnă „a fierbe, a fi fierbinte, a fi fervent" şi ilustrează un element care este atât de fierbinte, încât este pe punctul de a fierbe. Prin urmare, cuvântul *în clocot* este folosit în sens metaforic pentru a ilustra cât de fervenţi trebuie să fim noi în lucrurile spirituale. Un exemplu al acestui zel spiritual a fost Zacheu (Lc. 19:2–9), care, după ce L-a primit pe Cristos, a fost gata, după legea evreiască, să înapoieze de patru ori mai mult oricărui om de la care luase bani în mod nedrept. Am putea, de asemenea, observa şi fervoarea inegalabilă a apostolului Pavel.

În al treilea rând, am ajuns la **căldicel.** În greacă îi corespunde termenul *chliaros* (5513), care apare numai aici în NT şi înseamnă „căldicel, un amestec de rece şi fierbinte". Această imagine avea o semnificaţie specială pentru laodiceni, pentru că oraşul beneficia de apă fierbinte, adusă prin viaducte de la faimosul izvor fierbinte din Hieropolis, şi apă rece din Colose (oraş cunoscut pentru apa lui, pură, rece). Deseori, apa din ambele surse ajungea căldicică în Laodicea. Această apă călduţă era dezgustătoare.

Deci, imaginea Laodicenilor este foarte sugestivă, într-adevăr – mulţi se declaraseră creştini, dar nu erau deloc creştini. Iată o descriere perfectă a ceea ce se numeşte *apostazie*: *a te declara creştin, dar a nega adevărurile fundamentale ale creştinismului.*

Care din aceste cuvinte vă descriu pe voi? Vom continua mâine pe această temă.

Versete de studiat: Citiţi 2 Timotei 3:1–4:4, observând caracteristicile apostaziei care se pot vedea în zilele noastre.

Laodiceni

Laodikeus

În lumina meditației de ieri, se ridică întrebarea: ce a cauzat apostazia **laodicenilor**? (Apoc. 3:15–16)? De ce erau aceşti oameni **căldicei**? Un răspuns probabil se poate regăsi în numele lor. **Laodiceni** este corespondentul grecescului *Laodikeus* (2994), cuvânt compus din două cuvinte: *laos* (2992), care înseamnă „popor", şi *dike* (1349), care înseamnă (în funcție de context) „lege, drept, obicei şi chiar pedeapsă dată". Ideea conținută de acest cuvânt este „legea sau obiceiul poporului" sau, pur şi simplu, „conducerea poporului".

După cum vedeți, societatea acelor zile (şi a zilelor noastre, putem adăuga) era *centrată pe popor*. Oamenii au ajuns să-şi fie ei înşişi autoritate, în loc să permită Cuvântului lui Dumnezeu să fie acea autoritate. Pot îndrăzni să adaug că acest lucru este adevărat chiar în Biserică în vremea de acum. *Niciodată înainte, în toată istoria Bisericii,* ea nu a fost atât de „centrată pe oameni" aşa cum este acum. Noi construim biserici şi lucrări creştine numai pe baza a ceea ce vor oamenii. Dacă aceasta nu este „conducerea poporului", atunci ce este?

Să ne gândim în profunzime la aceste cuvinte scrise de John R. W. Stott în 1980: „Poate că niciuna din cele şapte scrisori [din Apoc. 2–3] nu este mai potrivită pentru a caracteriza secolul al XX-lea decât această scrisoare. Ea descrie religiozitatea respectabilă, sentimentală, nominală, superficială, care este atât de răspândită în mijlocul nostru azi. Creştinismul nostru este slab şi anemic. Arătăm de parcă am fi făcut o baie cu apa căldicică a religiei."[295]

Cu adevărat, noi trăim în „epoca laodiceană" a istoriei Bisericii, epoca umanismului, în care „omul este centrul tuturor lucrurilor" şi în care el se consideră autoritatea finală în orice subiect şi problemă. Această filosofie este atât de prevalentă, se infiltrează atât de uşor şi e atât de distrugătoare, încât a pătruns în fiecare aspect al societății umane.

În viața *socială*, „binele suprem" este azi complacerea în plăceri, hrănită de bani şi lucruri materiale. În viața *politică*, oamenii strigă pentru a fi auziți şi cer o „democrație" (adică, conducerea poporului). Chiar şi în viața *religioasă*, Cuvântul lui Dumnezeu nu este singura autoritate. Nu numai că teologii liberali neagă principiile fundamentale ale credinței, ci mulți creştini sunt mai impresionați de răspunsurile date de Dr. Phil sau de alți „guru în psihologie", decât de răspunsurile date de Dumnezeu. În locul expunerii Scripturii, ei vor amuzament.

Să nu ne mai lăsăm conduşi de ceea ce *dorim noi,* ci de ceea ce *spune Dumnezeu*.

Versete de studiat: Citiți Exodul 32, observând ce se întâmplă atunci când „oamenii" (v. 1) obțin ceea ce doresc.

Cină, a cina

deipnon, deipneō

Cu mulți ani în urmă, când soția mea și cu mine obișnuiam să călătorim foarte mult în lucrare, am stat în multe case creștine și deseori am luat unele mese ale zilei în diferite case. Am descoperit repede că semnificația termenilor *prânz* și *cină* depindea de obiceiul local. Deci, pentru a preveni înțelegerea greșită (și, probabil, sentimentul ulterior de jenă), am ajuns să folosim termenii *masa de prânz* și *masa de seară*.[296]

Totuși, printre evrei, greci și romani, termenul **cină** (*deipnon*, 1173) se referea la masa principală a zilei, care era mâncată către seară și deseori se prelungea până târziu în noapte (de ex.: Lc. 14:16–17; Ioan 12:2–4; etc.).

O apariție extrem de semnificativă a verbului *deipneō* (1172), „a mânca sau a lua cina", apare în Apocalipsa 3:20, unde Domnul nostru scrie din nou **Laodicenilor:** „Iată Eu stau la ușă, și bat. Dacă aude cineva glasul meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine." Ceea ce m-a uimit întotdeauna în legătură cu această scenă este faptul că Domnul este aici portretizat ca aflându-Se în afara propriei Sale Biserici și cerând să fie primit înăuntru. Cât de adevărat este azi acest lucru! Apostații L-au dat pe Isus afară chiar din ceea ce aparținea Lui.

Însă, în cazul celor care Îl ascultă, El va veni și va mânca cu ei. Mesele reprezentau reuniuni intime în lumea antică. În special, importante erau mesele în care era prezent un oaspete; acesta era întotdeauna cinstit. Așa cum ne relatează o autoritate în domeniu: „Pe vremea [NT], *triclinium* începea să fie folosit. Acesta presupunea aranjarea a trei mese pe cele trei laturi ale unui pătrat, cu un acces prin latura a patra, deschisă, astfel ca servitorii să poată veni și pleca pentru a aduce hrana și a lua resturile de mâncare. Canapelele erau aranjate în spatele celor trei mese, aproape una de alta, pentru ca oaspetele să se poată apleca să mănânce. Oaspetelui i se oferea o pernă, iar el stătea întins pe partea stângă, sprijinindu-se pe brațul stâng, astfel încât brațul drept să poată lua de pe masă ceea ce dorea. Acest aranjament dădea posibilitatea slujitorilor să le spele picioarele în timp ce oaspeții continuau banchetul. Probabil că și Isus a folosit o canapea la un *triclinium*, atunci când picioarele Sale au fost spălate (Lc. 7:46)."[297]

Să ne cercetăm fiecare inimile și să ne întrebăm: „Este oare Domnul onorat în biserica în care slujesc sau a rămas afară și cere voie să intre?"

Versete de studiat: Citiți despre ospățul Nunții Mielului, pe care îl așteptăm cu toții (Apoc. 19:1–10).

Cina Domnului

Kuriakon deipnon

Deşi până acum am examinat separat ambele cuvinte din titlul meditaţiei de azi – *kurios* (vezi 8 aprilie) şi *deipnon* (vezi 27 octombrie) – în 1 Corinteni 11:20 ne atrage atenţia sintagma *Kuriakon deipnon*.

Contextul prezentat aici descrie pervertirea Cinei Domnului de către mulţi credincioşi din biserica din Corint. Ei o transformaseră (pe ea, cât şi aşa-zisa masă a dragostei) într-o petrecere, în care unii se îmbuibau şi se îmbătau. Din acest motiv, Pavel scrie că aceasta nu mai era o Cină adevărată a Domnului, pentru că nu putea cu niciun chip să-I aducă cinste Lui.

Aşa cum aflăm în continuare din versetele 24–25, Cina Domnului înseamnă o aducere aminte („o pomenire"), de fapt, o celebrare a ceea ce a realizat Domnul nostru pe cruce. Acesta *nu* este un act mântuitor (vezi, de asemenea, 28 mai), ci, mai degrabă, un act de închinare şi laudă a lui Dumnezeu pentru lucrarea încheiată a lui Cristos. Aceasta este una din cele patru părţi ale activităţii Bisericii menţionate în Faptele apostolilor 2:42: „Ei stăruiau în învăţătura apostolilor, în legătura frăţească, în frângerea pâinii şi în rugăciuni."

Ceea ce m-a uimit de-a lungul multor ani este controversa cu privire la cât de des ar trebui să luăm Cina Domnului, când din NT reiese cu claritate că ar trebui să luăm cina în fiecare Zi a Domnului. Consecvenţa ne dictează că *toate cele patru* activităţi din Faptele apostolilor 2:42 ar trebui să fie practicate în fiecare Zi a Domnului. Deşi se argumentează că Scriptura *nu porunceşte* cu ce frecvenţă să luăm Cina Domnului, ne punem întrebarea: atunci când există un *precedent* atât de clar, de ce mai avem nevoie de altceva?

Pavel adaugă: „Pentru că, ori de câte ori mâncaţi din pâinea aceasta şi beţi din paharul acesta, vestiţi moartea Domnului, până va veni El" (1 Cor. 11:26). „A vesti" este *kataggellō* (2605), a anunţa public, a proclama. Este un termen derivat din *kerux* şi *kērussō* (2783 şi 2784; vezi 18 mai), şi se referă la crainicul împărătesc, care anunţa dorinţele regelui, ca şi în 2 Timotei 4:2, când Pavel i-a spus lui Timotei să „predice Cuvântul". Deci, de fiecare dată când luăm Cina Domnului, noi proclamăm Evanghelia. Aşadar, nu ar trebui aceasta să fie practicată în fiecare Zi a Domnului?

Deşi aceasta a fost practica Bisericii de-a lungul istoriei şi cu toate că mulţi oameni mari ai credinţei au subliniat importanţa ei[298], dintr-un motiv ciudat, după Reformă s-a petrecut o schimbare. Iar noi pierdem mult prin această schimbare.

Versete de studiat: Citiţi 1 Corinteni 11:17–29, meditând asupra semnificaţiei glorioase a Cinei Domnului.

Părtăşie (1)

koinōnia

În creştinism există „o legătură" între adevăraţii credincioşi, legătură ce nu se poate regăsi în lume, cluburi, organizaţii, uniuni şi societăţi secrete. Cuvântul lui Dumnezeu numeşte această legătură **părtăşie**. Cuvântul *koinōnia* (2842) vorbeşte despre părtăşie, unire apropiată şi legătură frăţească. El era folosit în greaca seculară pentru a se referi la o întreprindere comună, la un parteneriat sau la o asociere în afaceri, şi chiar la căsătorie, pentru că sugera o unire puternică care putea ţine doi oameni împreună.

Folosirea în NT a cuvântului *koinōnia* este poate cel mai bine exprimată de eruditul în limba greacă Kenneth Wuest: „participare comună într-un interes sau o activitate comună."[299] Ideea este aceea de parteneriat, de împărtăşire în comun a unui lucru.

Una din apariţiile cele mai semnificative ale acestui cuvânt este în Faptele apostolilor 2:42, care subliniază cele patru aspecte ale activităţii în Biserică: „Ei stăruiau în învăţătura apostolilor, în legătura frăţească, în frângerea pâinii şi în rugăciuni." Unul din lucrurile esenţiale ale oricărei biserici locale este, aşadar, parteneriatul, o comuniune apropiată cu alţi credincioşi. Urmând ca al doilea element după cel fundamental de doctrină şi învăţătură, observăm că este un lucru crucial ca credincioşii să aibă părtăşie unul cu altul.

Deci, ce înseamnă, în practică, părtăşia? Deşi unii înţeleg părtăşia între creştini ca fiind timpul petrecut împreună la o cafea după slujba religioasă, mersul la o partidă de fotbal sau alte astfel de activităţi, adevărata părtăşie creştină înseamnă mult mai mult. Ea implică o adevărată unire, o legătură în gândire, dorinţă şi scop.

În Epistola către filipeni, Pavel îşi exprimă mulţumirea sa faţă de acel grup de credincioşi şi le spune că se roagă pentru ei şi că e bucuros de „părtăşia lor în Evanghelie" (1:3–5, KJV). El a fost, într-adevăr, mulţumitor şi bucuros pentru părtăşia lor şi participarea lor la Evanghelie. Acest lucru a fost evident în faptul că ei dăruiseră cu mari sacrificii pentru lucrarea lui de slujire şi îi trimiseseră ajutoare de mai multe ori (Flp. 4:16).

Cea mai minunată părtăşie este aceea pe care noi o avem cu Isus Însuşi. Pavel a scris din nou în Filipeni: „Şi să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi părtăşia suferinţelor Lui, şi să mă fac asemenea cu moartea Lui" (3:10). A fi partener cu Domnul, a avea o legătură comună cu El, chiar în suferinţă, ar trebui să fie cea mai mare dorinţă a noastră. Atunci când devine o realitate pentru noi, ea reprezintă, de asemenea, şi cea mai mare mângâiere pentru noi.

Versete de studiat: În ceea ce priveşte părtăşia, care sunt provocările din 1 Ioan 1:6–7?

Părtăşie (2)

koinōnia

În lumina *adevăratei* **părtăşii** creştine, e la fel de important să ne gândim la celălalt aspect al părtăşiei, şi anume la lucrurile cu care *nu* trebuie să avem părtăşie. Pavel a detaliat acest aspect în 2 Corinteni 6:14–7:1 (ar fi bine să citiţi textul înainte să continuaţi).

Prima metaforă a lui Pavel se bazează pe Deuteronomul 22:10 (cf. Lev. 19:19), care spune să nu ari cu un bou şi cu un măgar înjugaţi împreună, pentru simplul motiv de bun simţ că pasul lor şi modul de a trage este inegal. Următoarele metafore folosite de Pavel continuă să zidească pe această imagine, adăugând alte comparaţii vii şi chiar şi mai contradictorii. Ceea ce doreşte el să transmită este foarte clar: este *imposibil să aduci împreună aceste contrarii; ele nu au nimic de-a face unele cu altele.*

Pavel foloseşte mai multe cuvinte grăitoare care descriu o relaţie. Pe lângă *koinōnia* (tradus „legătură" aici), **părtăşie** e şi grecescul *metochē* (3352), cu sensul de împărtăşire, participare. Următorul termen este „înţelegere", *sumphōnēsis* (4857; de aici şi *simfonie*), însemnând unison şi înţelegere. Următorul termen e „parte", adică grecescul *meris* (3310), o parte sau porţiune din ceva. În cele din urmă, „legătură" este *sunkatathesis* (4783), un acord sau un consens. Mai poate exista îndoială cu privire la importanţa separării creştinului de lume? Pavel adăugă un cuvânt după altul, pentru a nu mai fi nicio neînţelegere cu privire la pericolul apropieri prea mari dintre un creştin şi un necreştin.

Aceste cuvinte ne oferă mai multe aplicaţii evidente privind separarea de lume. *Unu.* Nu este *niciodată* bine ca un creştin să se căsătorească cu un necreştin. De fapt, dintre toate tipurile de relaţii posibile, aceasta este inadmisibilă. E lipsit de înţelepciune şi chiar a face curte unei persoane necredincioase, de vreme ce nu poate exista vreun interes comun; astfel, nu va exista nici ispita de a te căsători cu acea persoană. *Doi.* Un creştin nu trebuie să se asocieze în afaceri cu un necredincios; vor exista cu siguranţă valori, metode, motive şi scopuri diferite. *Trei.* Un creştin nu ar trebui să fie membru al vreunei asociaţii sau organizaţii secrete de acest gen. Astfel de organizaţii (de ex.: masonii) *nu* sunt creştine, aşa cum reiese clar chiar şi dintr-o examinare *concisă* a literaturii lor.

De ce dăm o importanţă atât de mare acestei probleme? Pentru că Dumnezeu vrea ca noi să fim curaţi, „să fim separaţi" şi să „nu ne atingem de ce este necurat" (2 Cor. 6:17). Dumnezeu nu vrea ca noi să fim pângăriţi de rău sau de părtăşia cu cei care fac răul. Dacă avem părtăşie cu răul, rupem părtăşia şi comuniunea cu Dumnezeu. El ne poate „primi" numai dacă noi suntem separaţi de această lume.

Versete de studiat: În următoarele versete, observaţi principiul repetat de a nu avea o relaţie apropiată cu cei necredincioşi: Proverbele 1:1–15; 4:14–15; 13:20; 24:1–2; 1 Corinteni 5:9; 15:33; Iacov 4:4.

A se întovărăşi (cu)

sunanamignumi

Reluând problema **părtăşiei**, haideţi să analizăm un alt cuvânt din NT, care este înrudit cu el. Atât de importante sunt tovărăşiile bune, încât Pavel repetă în 1 Corinteni 5:9–10 ceea ce deja le scrisese deja acelor credincioşi într-o altă scrisoare, care nu s-a păstrat. El le scrie îndemnându-i să „nu aibă tovărăşie" cu curvarii, cu cei lacomi de bani, cu cei zgârciţi sau cu cei ce se închină la idoli. Apoi continuă: „Ci v-am scris să nu aveţi nicio tovărăşie cu vreunul care, măcar că îşi zice «frate», totuşi este curvar, sau lacom de bani, sau închinător la idoli, sau defăimător, sau beţiv, sau hrăpăreţ; cu un astfel de om nu trebuie nici să mâncaţi" (KJV, v. 11).

Cuvintele „a avea legătură" (v. 9, 11) sau „a se întovărăşi" reprezintă traducerea unui singur cuvânt grec, *sunanamignumi* (4874), un cuvânt compus din rădăcina *anamignumi* (care nu apare în NT), „a se amesteca cu", şi *sun* (4862; vezi 10 iulie), „împreună", cuvânt care intensifică rădăcina. Ideea completă, deci, este aceea de „a se amesteca împreună". Hipocrate, celebrul fondator al medicinei ştiinţifice din secolul al V-lea î.H., a folosit acest termen cu sensul amestecării diferitor ingrediente pentru a face un medicament. Teofrast, un savant din secolul al IV-lea î.H., îl foloseşte cu referire la diferitele ierburi care răsar şi se amestecă cu grâul.

Din nou, aplicaţia se impune de la sine. Creştinul nu trebuie să se amestece sau să aibă o relaţie apropiată cu cei care practică asemenea păcate grave. Acest text (1 Cor. 5:9–13), de fapt, se referă la disciplinarea în biserică. Dacă un creştin persistă în vreun păcat de felul acesta, el trebuie dat afară din biserică, iar ceilalţi nu trebuie să aibă nimic de-a face cu el. De ce? Pentru că păcatul este „contagios". Este o boală transmisibilă. Da, noi vom avea *contact* cu lumea, aşa cum spune Pavel în versetul 10, dar noi nu trebuie să avem *tovărăşie* cu ea.

Avraam este un exemplu perfect al acestui principiu. Evrei 11:9 spune despre el: „Prin credinţă a venit şi s-a aşezat el în ţara făgăduinţei, ca într-o ţară care nu era a lui, şi a locuit în corturi, ca şi [sau: cu] Isaac şi Iacov, care erau împreună moştenitori cu el ai aceleiaşi făgăduinţe." Lucrul cel mai semnificativ aici este că el nu a trăit cu oamenii acelui ţinut, ci, mai degrabă, cu „Isaac şi Iacov". Deşi el cu siguranţă a avut contact cu ei, a rămas un străin pentru păgânii din jurul lui şi a trăit în mijlocul familiei sale evlavioase. Prin contrast, Lot „şi-a întins corturile până la Sodoma" (Gen. 13:12) şi a terminat prin a trăi *în* Sodoma.

Veniţi să fim atenţi în fiecare zi cu cine ne întovărăşim.

Versete de studiat: Care a fost rugăciunea Domnului nostru în Ioan 17:15 cu privire la relaţia creştinului cu lumea? Tot astfel, care este porunca lui Pavel din 2 Tesaloniceni 3:14?

A îndemna

paroxusmos

Înainte de a părăsi subiectul **părtăşiei** şi al **tovărăşiei** creştine, veniţi să mai analizăm un cuvânt înrudit cu acestea. În afară de faptul că ne ajută să mutăm frigiderul şi au grijă de casa noastră cât timp suntem plecaţi în vacanţă, la ce altceva mai sunt buni prietenii creştini?

Răspunsul se află în Evrei 10:24: „Să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste şi la fapte bune." **A îndemna** este traducerea unui termen grecesc foarte puternic, *paroxusmos* (3948; de aici provine şi termenul *paroxism*, tensiune extremă, izbucnire). Rădăcina *oxunō* (3961) înseamnă a ascuţi, a incita, a irita, iar prefixul *para* (3844) sugerează mişcarea către un anumit punct. Ideea transmisă este aceea de impulsionare, incitare, determinare a cuiva să facă ceva.

Folosit în sens negativ, el se referă la o ceartă aprinsă sau chiar la o dispută plină de furie (de ex.: a incita la mânie). Din nefericire, atunci când Pavel nu a vrut să îl ia pe Ioan Marcu în ce-a de-a doua sa călătorie – şi pe bună dreptate, pentru că Marcu îi părăsise în timpul primei călătorii (Fapte 13:13) – „cearta" dintre Pavel şi Barnaba a fost atât de acerbă, încât s-au despărţit (Fapte 15:36–40).

Regăsim acest cuvânt în Fapte 17:16, unde „duhul lui Pavel se întărâta [*paroxusmos*] la vederea acestei cetăţi pline de idoli". El era revoltat să vadă câtă idolatrie şi păgânism era în acel oraş (Atena). Acest lucru ne reaminteşte de faptul că Dumnezeu nu va tolera păgânismul, în special atunci când este amestecat cu Numele Lui şi închinarea la Dumnezeu. Măcar de ar fi şi creştinii de azi la fel de revoltaţi la vederea oricărei forme de idolatrie şi păgânism!

Folosit în sens pozitiv, însă, *paroxusmos* înseamnă literal „ascuţire"; prin urmare, la figurat, sensul este de îndemnare, de stimulare şi de încurajare. Deci, fiecare dintre noi ar trebui să caute moduri prin care să fie o încurajare pentru alţi creştini, un mod de a-i îndemna pe alţii să facă bine în orice împrejurare se află; ar trebui să căutăm moduri prin care să ne arătăm dragostea şi preocuparea noastră pentru bunăstarea lor şi viaţa lor spirituală. Evrei 10:25 accentuează natura esenţială a adunării laolaltă a bisericii.

Iată pentru ce sunt prietenii creştini. Ei ne sunt alături pentru a ne ajuta în umblarea noastră creştină. Printre aceşti prieteni se pot număra partenerul de viaţă, un coleg de muncă sau un alt creştin din adunare, care ne vor încuraja şi ne vor provoca la sfinţenie, poate chiar ne vor monitoriza, dacă este nevoie.

Aveţi un astfel de prieten? Dacă nu, rugaţi-vă şi cereţi-I lui Dumnezeu să vă dea unul.

Versete de studiat: Citiţi 2 Corinteni 8:12–18 pentru a vedea un exemplu al valorii unei asemenea încurajări reciproce.

Ajutor

epichoregia

În Filipeni 1:19, apostolul Pavel scrie un adevăr glorios: „Căci ştiu că lucrul acesta se va întoarce spre mântuirea mea prin rugăciunile voastre şi prin ajutorul Duhului lui Isus Hristos". Pavel nu vorbeşte aici despre „mântuirea" sufletului său. Grecescul *sōtēria* (4991; vezi 7 aprilie) înseamnă siguranţă, eliberare şi apărare în faţa pericolului sau a distrugerii. Pavel se referă, aşadar, la eliberarea sa din închisoare, de vreme ce acolo se găseşte în momentul în care îşi redactează scrisoarea. Mijloacele pe care Dumnezeu le va folosi pentru această eliberare, aşa cum spune Pavel mai departe, vor fi două: *rugăciunile* oamenilor lui Dumnezeu şi *ajutorul* Duhului Sfânt.

Ajutor este *epichoregia* (2024), un cuvânt compus din rădăcina *chorēgeō* (5524), derivată din *chorēgos* (care nu apare în NT), „liderul corului antic, care întreţinea corul pe cheltuiala lui".[300] *Chorēgos*, la rândul lui, provine din *choros* (5525; de aici şi *cor*), „cor, dans", şi *hēgeomai* (2233), „a conduce". Prefixul *epi* (1909), „pe", îi conferă sensul deplin de „a revărsa provizii mai mari peste". Ori de câte ori un oraş grecesc trebuia să organizeze un spectacol special, cineva trebuia să plătească toţi cântăreţii şi dansatorii. Donaţia trebuia să fie una generoasă, deci acest cuvânt a ajuns să se refere la un ajutor generos, îmbelşugat.

Deci, Pavel nu se baza pe resursele sale limitate, care se diminuau tot mai mult. El s-a bazat pe puterea şi pe resursele generoase, îmbelşugate, pe care Dumnezeu le-a oferit prin Duhul Sfânt care locuia în el. Deşi **rugăciunea** (vezi 28–31 mai) altor credincioşi este foarte importantă şi utilă, Pavel s-a bazat cel mai mult pe resursele spirituale în Cristos, prin Duhul.

Prin urmare, care sunt acele resurse practice pe care le avem noi prin Duhul Sfânt? El ne călăuzeşte (Rom. 8:14), ne cheamă la o lucrare specială (Fapte 13:2, 4), ne călăuzeşte în timpul slujirii (Fapte 8:27–29), ne iluminează Cuvântul lui Dumnezeu (1 Cor. 2:10–13), ne învaţă Cuvântul (Ioan 16:13–14), ne împuterniceşte pentru slujire (Fapte 1:8), produce caracter asemănător cu al lui Cristos (Gal. 5:22–23) şi face posibilă comuniunea cu Dumnezeu prin rugăciune (Iuda 20; Rom. 8:26–27), prin laudă (Flp. 3:3) şi mulţumire (Ef. 5:18–20).

Ne mai mirăm de faptul că Pavel şi-a găsit bucuria în „ajutorul Duhului lui Isus Hristos"?

Versete de studiat: Citiţi fiecare verset menţionat mai sus, observând cu atenţie fiecare resursă pe care o avem în Duhul.

A lupta împreună

sunathleō

Azi vom studia un cuvânt cu care se poate identifica orice atlet. Iată ce a scris Pavel filipenilor, dar şi nouă: „Numai purtaţi-vă într-un chip vrednic de Evanghelia lui Hristos, pentru ca, fie că voi veni să vă văd, fie că voi rămâne departe de voi, să aud despre voi că rămâneţi tari în acelaşi duh şi că luptaţi cu un suflet pentru credinţa Evangheliei" (Flp. 1:27).

A lupta este traducerea verbului *sunathleō* (4866), folosit numai de Pavel în NT. Din rădăcina *athleō* (118), desigur, provin şi cuvinte precum *atlet* şi *atletism*, cuvânt care înseamnă a lupta sau a se întrece, a fi campion la jocuri publice, ca luptele, boxul sau la *pankration* (vezi 30 septembrie). Prin urmare, acest cuvânt elocvent sugerează o luptă dedicată în totalitate, concentrată către un singur ţel, aşa cum numai la atleţii adevăraţi se poate întâlni.

După cum am observat în studiile anterioare, viaţa creştină este, într-adevăr, o luptă care necesită dedicare totală. Noi **luptăm** (vezi 30 septembrie) împotriva lui Satana şi a cohortelor lui, **ne apărăm cu putere** (vezi 26 decembrie) împotriva celor care ne atacă „credinţa dată sfinţilor odată pentru totdeauna" (Iuda 3).

Dar prin prefixul *sun* (4862; vezi 10 iulie şi 31 octombrie), „împreună", Pavel adaugă ideea că noi, creştinii, ar trebui să „ne luptăm *împreună*, aşa cum ar face-o o echipă". Aşa cum numai o echipă unită poate fi eficientă, tot aşa şi între oamenii lui Dumnezeu trebuie să existe unitate, cum indică şi contextul. Iată un mare defect al Bisericii contemporane. Lucrul de care avem nevoie azi este lucrul în echipă. Există atâta ceartă, atâta accent pus pe lucruri minore şi atâta neprihănire de sine în Biserică, încât am ajuns să pierdem lupta cu echipa lui Satana.

Gândiţi-vă! Dacă ne-am lupta împreună în acelaşi spirit şi cu acelaşi scop, aşa cum fac echipele atletice pe care le vedem azi, lumea ar începe să observe Biserica, aşa cum observă acele echipe. O, dacă noi, creştinii, am deveni la fel de *entuziasmaţi* şi tot atât de *loiali* echipei şi lucrării lui Dumnezeu, aşa cum fac oamenii în raport cu echipele lor favorite!

Din nou, pentru ce ne luptăm noi? „Pentru credinţa Evangheliei." Aşa cum citim în Iuda 3, *credinţa* este un substantiv care se referă la întregul adevăr conţinut în Cuvântul lui Dumnezeu, adică la creştinismul istoric, evanghelic. Responsabilitatea noastră este *păstrarea*, *răspândirea* şi *proclamarea* Cuvântului lui Dumnezeu.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând lupta din fiecare: Filipeni 4:3 („au lucrat" este *sunathleō*); 2 Timotei 2:4–5 („a se lupta" este *athleō*).

A preda (a da, dat)

paradidōmi

Azi vom medita asupra unui cuvânt cu adevărat puternic. Grecescul *paradidōmi* (3860) apare de circa 120 de ori în NT şi este tradus cel mai adesea prin **a preda** (sau o formă similară), iar uneori prin a da, dat sau trădat.

Rădăcina *didōmi* (1325) înseamnă „a da din proprie iniţiativă şi de bunăvoie".[301] Prefixul *para* (3844) adaugă ideea de a preda cuiva sau în mâna altuia; astfel, sensul complet este: „a preda pe cineva în mâna cuiva". Cuvântul era folosit în greaca clasică cu sensul legal de predare a unui prizonier pentru a fi judecat. În mod asemănător, sensul de bază din NT este acela de a da pe cineva judecăţii şi morţii. În Matei 4:12, el este folosit cu referire la Ioan Botezătorul, atunci când a fost „aruncat în temniţă" pentru a fi dat morţii.

Luând acest lucru în considerare, este demn de observat că majoritatea aparițiilor cuvântului *paradidōmi* se referă la Domnul Isus, care a fost dat pentru a suferi un anumit tip de moarte. Acesta a fost adevăratul motiv pentru care El a venit pe pământ la prima Sa venire. El nu a venit pentru a trăi sau pentru a „judeca lumea" (Ioan 12:47); El a venit să moară pentru ca păcătoşii să poată fi mântuiţi. Vedem acest lucru în fiecare moment al ultimilor Sale zile pe pământ: El a fost „dat" în mâinile oamenilor (Mt. 17:22), „dat" în mâinile preoţilor (Mt. 20:18), „dat" în mâinile Neamurilor (Mt. 20:19), „dat" în mâna dregătorului Pilat din Pont (Mt. 27:2), „dat" pentru a fi osândit la moarte (Lc. 24:20) şi „dat" ca să fie răstignit (Mt. 26:2).

De asemenea, este semnificativ faptul că *paradidōmi* este folosit cu aplicaţie la răspunsul creştinilor la ceea ce a făcut Cristos pentru ei. Faptele apostolilor 15:25–26 îi descrie pe Pavel, Barnaba şi alţi „oameni [aleşi] [...] care şi-au pus în joc [*paradidōmi*] viaţa pentru Numele Domnului Nostru Isus Hristos". Putem noi, oare, să spunem acest lucru despre noi înşine? Suntem noi dispuşi să „ne predăm" oricăror necazuri şi suferinţe ar veni în viaţa noastră, pentru cauza lui Cristos?

Mai există un sens important al termenului *paradidōmi*. El este folosit şi cu sensul de „a înmâna, transmitere a cunoştinţelor de la învăţător la elev".[302] Acest sens se regăseşte din nou în Iuda 3, aşa cum am observat în meditaţia de ieri, unde Iuda scrie că fiecare credincios trebuie să „[lupte] pentru credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna". După cum „credinţa" reprezintă predicarea şi învăţătura apostolilor date şi transmise mai departe, această credinţă care cuprinde creştinismul istoric, evanghelic, este credinţa pe care noi trebuie să continuăm să o transmitem mai departe.

Versete de studiat: Observaţi provocarea adresată credinciosului în 2 Corinteni 4:11. Citiţi 1 Corinteni 11:2 şi 23, observând din nou transmiterea Cuvântului lui Dumnezeu.

Nume

onoma

Grecescul *onoma* (3686) este rădăcina fascinantului cuvânt *onomatopee*, denumirea unui lucru sau a unei acțiuni prin folosirea unui sunet asociat cu acesta, ca de exemplu „bâzzz" sau „șșșșș". Pentru superstițioșii greci antici, a cunoaște numele cuiva însemna a avea putere asupra lui. În gândirea grecească de mai târziu, mai ales printre stoici, numele erau legate de caracterul sau de natura obiectului. Acest lucru ducea la concluzia că un zeu, cu cât se găsea mai sus pe scara ierarhică, cu atât avea mai multe nume.

Cât de important este un **nume**? Așa cum relatează un scriitor: „Exista și mai există încă o credință universală că numele unui obiect, al unei persoane sau al unei ființe superioare este mai mult decât o simplă etichetă aplicată în mod accidental celui care îl poartă. Numele este o parte indispensabilă a unei personalități."[303]

Acest lucru era adevărat în VT, căci numele erau foarte semnificative în gândirea evreiască, *onoma* apărând de circa 1000 ori în Septuaginta. Nabal, de exemplu, era un nebun, iar numele lui reflectă acest lucru (1 Sam. 25:25). În mod asemănător, *Eva* înseamnă „mama tuturor celor vii" (Gen. 3:20), *Isaac* înseamnă „el râde", o reamintire a faptului că părinții lui au râs la gândul că ar mai putea concepe un copil la vârsta lor înaintată; *Babel* înseamnă „confuzie", de aici și numele turnului unde Dumnezeu a amestecat limbile pământeşti.

În NT întâlnim *onoma* de multe ori (228). În cazul oamenilor, de exemplu, observăm că numele lor le reflectă caracterul. *Pavel* înseamnă „mic", și chiar aceasta era părerea sa despre sine (Ef. 3:8). Porecla *Boanerghes* (transliterată de la termenul caldean *bēn*, 1123H, *fiu*, și *regesh*, 7285H, *tumult, tunet*) este asociat lui Iacov și lui Ioan, adică erau „fii tunetului" (Mc. 3:17).

Cele mai semnificative nume sunt, desigur, cele ale lui Dumnezeu. *Toate* numele Sale sunt semnificative: **Dumnezeu, Isus, Cristos, Mântuitor, Domnul, Eu sunt, Alfa și Omega, Cel Atotputernic** (vezi 3–6, 8–12 aprilie) etc.

Și nouă ne-au fost date nume semnificative: **sfânt** (vezi 9 ianuarie), **slujitor** (vezi 11 februarie), **prieten** (vezi 18 noiembrie), **creștin** (vezi 29 noiembrie), **străini, oaspeți** și **cetățeni** (vezi 2 decembrie). Dumnezeu trăiește întotdeauna la înălțimea numelor Sale. Oare noi trăim la înălțimea numelor care ne-au fost date?

Versete de studiat: Ce ne spune Filipeni 2:9–10 despre numele lui Cristos? Ce ne spune Evrei 1: 4 că este „mai presus"? (Vom afla mai multe despre lucrurile care sunt „mai presus" în Evrei în data de 10 decembrie.)

Inspirație

theopneustos

Fără îndoială, doctrina **inspirației** este doctrina centrală dintre cele care au de a face cu Scriptura. Primul text cheie, este, desigur, 2 Timotei 3:16–17: „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire: pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârşit şi cu totul destoinic pentru orice lucrare bună."

În timp ce **revelația** (vezi 17 februarie) se referă la actul prin care Dumnezeu Îşi face cunoscut adevărul Său şi la conținutul acelui adevăr, **inspirația** se referă la *modul* în care Dumnezeu face cunoscut acest adevăr. În următoarele două zile, vom examina acest minunat subiect.

Din punct de vedere tehnic, termenul *inspirat* provine din Vulgata latină (*divinitus inspirata*) şi se referă la „*in*spirație". Grecescul *theopneustos* (2315), însă, care apare numai aici în NT, înseamnă literal „suflat de Dumnezeu" adică, *ex*pirat de Dumnezeu. Acesta este compus din *theos* (2316; vezi 3 aprilie), „Dumnezeu", şi *pneō* (4154), „a respira greu sau a sufla".

Cel mai bun mod de a înțelege aceste cuvinte este să le punem în contrast cu altele două. Unul este *psuchō* (5594), „a respira natural". Prin contrast, *pneō* se referă la o expirație de aer puternică. În NT, el este „folosit numai cu referire la «suflarea» unui vânt periculos, la vântul de sud care aduce căldura (Mt. 7:25,27; Ioan 6:18; Lc. 12:55) sau la vânturile distructive din Apoc. 7:1"[304]. Un alt cuvânt este *aēr* (109), „a respira în mod inconştient", în timp ce *pneō* se referă la o respirare conştientă.

Toate acestea oferă o definiție clară a inspirației: *Inspirația este o suflare conştientă şi plină de putere a lui Dumnezeu în scriitorii Scripturii.* Această definiție explică cu claritate ce înseamnă faptul că Scripturile sunt „inspirate de Dumnezeu". Scriptura e „expirația" lui Dumnezeu, adică El a „suflat" cu toată energia Sa cuvintele Sale în scriitorii Scripturii, în acelaşi timp păstrând intactă personalitatea şi stilul acestora. *Acesta* este miracolul inspirației.

Aşa cum vom vedea în zilele următoare, inspirația este cea care face ca Scriptura să fie caracterizată de acuratețe, plină de autoritate şi capabilă să mustre şi să cerceteze. De ce? *Pentru că ea reprezintă cuvintele rostite de Dumnezeu.* De fapt, Biblia declară de sute de ori că Dumnezeu Însuşi vorbeşte, prin fraze precum: „aşa vorbeşte Domnul" (854), „Domnul a zis" (219), „Isus a zis" (65), „Isus spune" (43), „Dumnezeu a spus" (46) şi „Dumnezeu spune" (4).[305]

Versete de studiat: Citiți versetele dinainte de 2 Timotei 3:16–17 (v. 1–15).

De ce este nevoie de inspirație?

Îndreptare [şi] a face cu totul destoinic

epanorthosis [şi] *exartizō*

În 2 Timotei 3:16–17, Pavel ne spune că, datorită **inspirației,** Scriptura este de folos (*ophelimos*, 5624), adică „utilă, benefică, avantajoasă" pentru cinci lucruri. Deja am examinat cuvintele „**învățătură**" (vezi 22 mai) – nimic nu este mai folositor ca aceasta – „mustrare" (**a mustra**, vezi 23 august) şi „**instruire**" (vezi 26 septembrie), iar azi ajungem la un *al patrulea* beneficiu, **îndreptarea.**

Grecescul *epanorthōsis* (1882; apare numai aici în NT) este foarte interesant, fiind compus din trei cuvinte. Rădăcina *orthos* (3733) înseamnă „drept, corect", de unde şi cuvinte precum *ortodonție* (tratarea rănilor, deformărilor şi bolilor dinților), *ortopedie* (corectarea leziunilor, deformărilor şi a bolilor osoase) şi *ortodox* (în conformitate cu dreapta învățătură sau credință). Dacă adăugăm prefixul *epi* (1909), „la" sau „pe", şi prefixul *ana* (303), care denotă repetiția, rezultatul este „a ridica din nou, a îndrepta din nou".

Ideea conținută în acest minunat cuvânt este de a pune lucrurile la loc, unde ar trebui să fie. Iată ce înseamnă îndreptarea sau corecția. Păcatul este, mai întâi, dat în vileag, mustrat şi pedepsit, iar apoi urmează restaurarea. Iată ce face Cuvântul lui Dumnezeu: îndreaptă lucrurile, le îmbunătățeşte, le restaurează şi ne aduce înapoi unde ar trebui să fim.

În al cincilea şi ultimul rând, Cuvântul lui Dumnezeu ne face **cu totul destoinici.** Grecescul *exartizō*, care are rădăcina *artios* (739), „complet, capabil sau potrivit" (tradus şi „desăvârşit" în textul nostru; apare numai în NT), este intensificat de prefixul *ek* (1537), „afară". Deci, Dumnezeu ne dă Cuvântul Său pentru ca noi să putem fi „echipați, cu totul destoinici sau în întregime potriviți unei anumite însărcinări".

În statele vestice, precum Colorado, vânătoarea, pescuitul şi campingul fac parte din viață. Acolo îşi desfăşoară activitatea nişte oameni care încarcă tot echipamentul şi proviziile necesare pe cai, sunt uneori şi ghizi, ducând vânătorii, pescarii sau excursioniştii în munți pentru o săptămână sau mai mult. Aşa cum aceşti oameni sunt „cu totul destoinici şi pregătiți" pentru însărcinarea lor, tot aşa şi Dumnezeu ne pregăteşte în totalitate pentru această îndatorire, trăirea şi slujirea în lume.

Cuvintele „om al lui Dumnezeu" se referă direct la **pastor-învățător** (vezi 30 iunie). Mai precis, el trebuie să fie deplin echipat, iar atunci când este, el va fi capabil să „[desăvârşească] sfinții în vederea lucrării de slujire" (Ef. 4:11–12). Prin aplicație, atunci când Cuvântul conduce în viața noastră, şi noi vom fi complet echipați, destoinici pentru orice lucrare bună, adică pentru o trăire sfântă şi slujire creştină.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând că noi trebuie să fim pregătiți pentru viața creştină: 2 Timotei 2:21; 2 Corinteni 9:8; Efeseni 2:10; Tit 3:1.

Tare

bebaios

Un alt text important privitor la doctrina **inspirației** este 2 Petru 1:19: „Şi avem cuvântul prorociei făcut şi mai tare; la care bine faceți că luați aminte, ca la o lumină care străluceşte într-un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă şi va răsări luceafărul de dimineață în inimile voastre."

În primul rând, Cuvântul lui Dumnezeu este caracterizat de *acurateţe.* „Prorocia" se referă, desigur, la Scripturile VT. În versetele 15–18, Petru scrie despre schimbarea la față a lui Cristos, dar acum el declară că există ceva mult mai sigur decât „experiența personală". Cât de important este acest lucru, mai ales în lumina faptului că atâția creştini vorbesc azi despre propria lor „experiență"! Petru spune că şi el a avut o experiență, dar că ea nu se poate compara cu „cuvântul prorociei făcut şi mai tare", adică cu *Cuvântul scris al lui Dumnezeu.*

Tare este *bebaios* (949) şi înseamnă „potrivit pentru a călca pe ceva, având o fundație solidă, durabilă, de nezdruncinat, tare, de încredere şi precisă". Folosit în sens legal, termenul însemna „valid şi legal". Aşa cum ne informează o autoritate în limba greacă, „speranța şi încrederea omului sunt asigurate cu tărie, ca de o ancoră, atunci când obiectul încrederii este Cuvântul lui Dumnezeu, pe care El l-a confirmat legal printr-un jurământ (Ev. 6:16, 19)"[306]. Aşa cum adaugă o altă autoritate, acest cuvânt „în NT nu este folosit cu referire la persoane, ci la obiecte (Ev. 6:19), cu referire la ceea ce nu dă greş sau şovăie, neclintit, pe care cineva se poate baza"[307]. Deci, atâta timp cât ne agățăm de Cuvânt, noi vom fi fermi, neclintiți, siguri. Motivul pentru această „dovadă mai sigură" este acela că Cuvântul lui Dumnezeu ne-a fost dat prin inspirație, aşa cum spune Petru în continuare în versetele 20–21.

În al doilea rând, cuvintele „a lua aminte" ne învață că Cuvântul lui Dumnezeu este *mustrător.* Cuvântul lui Dumnezeu este provocator şi util în toate lucrurile. Câtă nevoie disperată avem să-L ascultăm! Aşa cum spune textul nostru, el este lumina care străluceşte în întuneric şi lumea noastră de azi este cu adevărat în întuneric. Există, de fapt, un singur lucru care depăşeşte strălucirea Scripturii: cea de-a doua venire a lui Cristos („se va crăpa de ziuă").

În al treilea rând, bebaios demonstrează cu claritate că Cuvântul lui Dumnezeu *are autoritate.* Autoritatea nu este în rațiunea umană şi nici în Biserică sau în tradițiile sale, ci numai în Scriptură. Numai aceasta este **tare, sigură.**

Versete de studiat: Ce ne face să fim siguri, conform lui Romani 4:16? De ce anume trebuie noi să fim siguri în 2 Petru 1:10?

Particular [şi] interpretare

idios [şi] *epilusis*

Aşa cum declară 2 Petru 1:20, „nicio profeţie din Scriptură nu s-a născut din propria imaginaţie a cuiva" (NTR). Cu toate că sintagma „din propria imaginaţie a cuiva" (*idias epiluseōs*, „se tâlcuieşte singură", în versiunea Cornilescu,) este controversată, sensul ei nu este deloc dificil din punct de vedere lingvistic şi contextual. **A cuiva (singură**, Cornilescu) este grecescul *idios* (2398), care înseamnă „aparţinând lui însuşi sau propriu cuiva, particular". El apare de 114 de ori, în versete precum Ioan 10:3 (oile [Lui]), 1 Corinteni 3:8, şi 1 Petru 3:1.

În mod asemănător, câţi oameni nu stau azi singuri şi strică Cuvântul lui Dumnezeu pentru a se potrivi cu *propriile lor* scopuri! Cât de mulţi sunt aceia care interpretează singuri Cuvântul lui Dumnezeu pentru a se potrivi stilului lor de viaţă şi pentru a-şi justifica acţiunile şi atitudinile!

Interpretare este grecescul *epilusis* (1955; apare numai aici în NT). O autoritate în limba greacă încearcă să explice termenul, dar reuşeşte pe jumătate: „proclamare, punere în circulaţie", iar *metaforic*, „interpretare". Mult mai sugestiv este Spiros Zodhiates: „*Epilusis;* forma genitivală *epiluseōs*, substantiv feminin ce provie de la *epiluō*, a rezolva. Expunere, interpretare. În 2 Pet. 1:20, 21, termenul indică faptul că nicio profeţie nu reprezintă interpretarea vreunei persoane umane particulare, ci se referă la expunerea voinţei şi a scopurilor lui Dumnezeu de către profeţii înşişi."[308] Un alt comentator adaugă: „*Epiluō, epilusis*. Sensul literal este «a elibera», *epiluō* [1956] înseamnă «a rezolva» (o problemă) în Faptele apostolilor 19:39 şi «a explica» în Marcu 4:34. *Epilusis* înseamnă «expunere» sau «interpretare» în 2 Pet. 1:20."[309]

Deci, „interpretare" nu reprezintă un sens *metaforic*, ci, mai degrabă, *sensul* de bază. Accentul care se pune aici e pe faptul că profeţii înşişi nu au *originat* („pus în circulaţie") Scripturile şi nici măcar nu au *interpretat* cuvintele pe care Dumnezeu li le-a dat să le scrie.

Acest punct de vedere este de o importanţă vitală, în lumina unei expresii comune pe care o auzim când vine vorba de Biblie. Cu toţii am auzit oamenii spunând, după ce cităm din Biblie: „Ei bine, aceasta este interpretarea ta referitor la Biblie; fiecare om are propria lui interpretare."

După cum se menţionează în capitolul „Descoperind bogăţiile Cuvântului lui Dumnezeu" (Un cuvânt de avertizare privind secţiunea de «Interpretare», pag. 395), un principiu esenţial al interpretării Bibliei este de *a permite Scripturii să se interpreteze singură*. Acest principiu este numit *analogia scripturae*, „analogia Scripturii" sau compararea Scripturii cu Scriptura. Modul de „interpretare" a Bibliei este să o luaţi aşa cum este. Ceea ce contează nu este modul în care oamenii *interpretează* cuvintele lui Dumnezeu, ci ceea ce *spun* cuvintele lui Dumnezeu cu claritate.

Versete de studiat: Citiţi 1 Petru 1:10–12, observând modul în care profeţiile mesianice nu sunt urmare a raţionamentului uman. Citiţi 2 Timotei 3:16–17 din nou şi reamintiţi-vă că acest lucru este adevărat despre „toată Scriptura".

Mânat

pherō

2 Petru 1:21 este cheia de boltă, punctul culminant referitor la ceea ce Petru a scris despre subiectul **inspirației** Scripturii: „Căci nicio prorocie n-a fost adusă prin voia omului: ci oamenii sfinți au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt." Scriptura nu a fost rezultatul experienței vreunui om. Ea nu a fost nici rezultatul interpretării cuiva. Ea nu a venit nici măcar de la cei care au scris-o. Atunci, de unde a venit ea? Oameni sfinți ai lui Dumnezeu au fost mișcați de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

Grecescul tradus prin **mânați** este același cuvânt tradus cu „s-a auzit" și „venind" din 2 Petru 1:17–18. Este termenul *pheromenoi*, participiul pasiv prezent al verbului *pherō* (5342). Atât în greaca seculară, cât și în greaca NT, *pherō* înseamnă „a aduce, a purta", la care adăugăm imaginile în care „ideea de a purta este asociată cu cea de mișcare" și de „a purta, împreună cu ideea de mișcare înspre un anumit loc".[310]

Luca a folosit acest cuvânt pentru a descrie modul în care un vas este purtat de vânt (Fapte 27:15, 17). Se pare că Petru a iubit acest termen, căci îl folosește de șase ori în cele două epistole ale sale (tradus și cu „adusă" în textul nostru). Fiind un om care își petrecea timpul afară, el a dorit parcă să picteze un tablou. Și ce pictură minunată a ieșit! Azi, oamenii sunt mânați, motivați și stăpâniți de multe lucruri, dar oamenii pe care i-a folosit Dumnezeu au fost controlați de un singur lucru, de Duhul Sfânt.

Această idee este subliniată de timpul verbului. Pentru că este pasiv, înțelegem că asupra „oamenilor sfinți" (subiectul) a acționat Duhul Sfânt, iar pentru că este la timpul prezent, înțelegem că această acțiune a fost continuă. Deci, acei „oameni sfinți" erau „continuu mânați" de Duhul Sfânt. Poate că Petru se gândea: „Este ca și cum scriitorii Scripturii au ridicat pânzele și lăsat ca suflarea Duhului Sfânt să îi poarte, să îi ducă înspre destinația lor."

Iată ceea ce înseamnă sintagma teologică *inspirație verbală, plenară.* „Verbală" înseamnă că Duhul Sfânt a călăuzit alegerea cuvintelor, iar „plenară" înseamnă deplină, completă. Biblia, deci, este revelația deplină, completă, a lui Dumnezeu. Toate acestea ne conduc la o definiție conclusivă a **inspirației**: *activitatea lui Dumnezeu prin care El a supravegheat receptarea și comunicarea mesajului Său, chiar și în cazul cuvintelor specifice folosite, în timp ce a permis exprimarea stilului și personalității fiecărui scriitor, rezultând astfel Cuvântul lui Dumnezeu.*

Versete de studiat: Citiți celelalte patru apariții în care Petru folosește *pherō*, observând imaginea pe care o ilustrează în fiecare din ele: 1 Petru 1:13 („adus"); 2 Petru 1:17 („s-a auzit"); 1:18 („venind"); 2:11 („aduc").

Iotă [şi] frântură de slovă

iota [şi] *keras*

Domnul nostru Însuşi declară un adevăr minunat: „Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul şi pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile" (Mt. 5:18).

Iotă este grecescul *iota* (2503), care se referă la litera evreiască *yod*, cea mai mică literă din alfabetul ebraic. Aşadar, Domnul nostru vrea să spună că nici cea mai mică literă din Cuvântul lui Dumnezeu nu va trece până ce nu se vor împlini toate lucrurile.

Dar nici aceasta nu e de ajuns, căci Domnul mai foloseşte expresia **frântură de slovă**, care traduce grecescul *keraia* (2762). Acest cuvânt provine din *keras* (2768), folosit pentru a se referi la cornul unui animal (de ex.: Apoc. 13:11) şi la coarnele altarelor. Deci, acest cuvânt era folosit pentru a se referi la liniile mici sau semnele de pe literele evreieşti, care schimbau întregul sens al cuvintelor. Deci, nu numai fiecare *literă* şi fiecare *cuvânt* sunt importante, ci şi *fiecare urmă lăsată de peniţă*. Nici cel mai mic semn scris cu peniţa „nu va trece", adică nu va dispărea, nu va pieri. Domnul nostru spune din nou în Ioan 10:35: „Scriptura nu poate fi desfiinţată." Ce limbaj mai puternic ar putea fi folosit? Într-adevăr, nu mai există îndoială, nu mai există nedumerire; Cuvântul lui Dumnezeu este inspirat de Dumnezeu.

Acest text este, de fapt, cel din urmă cui bătut în sicriul criticii înalte. Evanghelicii sunt criticaţi pentru „raţionament în cerc", atunci când susţin că Biblia vorbeşte despre sine ca fiind inspirată. „Până la urmă", spun ei, „imaginaţi-vă că 2 Timotei 3:16–17 şi 2 Petru 1:19–21 nu sunt autentice; imaginaţi-vă că au fost scrise de vreun succesor al apostolilor din secolul al II-lea şi reflectă doar părerea acestuia despre Scripturi; deşi aceste versete ne spun că inspiraţia Scripturii a fost învăţătura Bisericii primare, ele tot nu dovedesc realitatea acestei pretenţii." Dar textul nostru (şi multe altele) arată fără îndoială că Isus Cristos Însuşi a proclamat inspiraţia Scripturii.[311]

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând ce declară fiecare despre Scriptură: Psalmii 119:89, 90, 102; Isaia 40:8; 1 Petru 1:25.

A căuta să (a studia)

spoudazō

În 2 Timotei 2:15, Pavel scrie: „Caută să te înfăţişezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n-are de ce să-i fie ruşine, şi care împarte drept Cuvântul adevărului."

A căuta (a studia) este *spoudazō* (4704), un verb derivat din substantivul *spoudē* (4710), însemnând rapiditate, grabă, sârguinţă. În greaca clasică, acest verb însemna „a se grăbi" şi este îndeaproape legat de expresiile „a fi zelos, activ, preocupat de ceva".[312] Ideea redată în NT este aceea de „efort plin de zel".

Cu privire la textul nostru, mulţi cred că noile traduceri ale Bibliei, care traduc expresia prin „fii sârguincios (NASB) sau „fă tot ce poţi mai bine" (NIV), sunt variante mai bune. Un comentariu popular spune: „«A studia» (KJV) este, în mod evident, un termen prea îngust, referindu-se azi de obicei la studierea cărţilor." Din contră, noi credem că frumuseţea versiunii KJV din engleza veche spune mult mai mult. În dicţionarul său neabreviat, Webster spune că „a studia", „a fi sârguincios" şi „a fi zelos" sunt „înrudite", şi apoi defineşte *a studia* drept „o stare de a fi absorbit în contemplare". Acum, cu toată sinceritatea, nu este aceasta o definiţie mai bună?

Într-adevăr, atitudinea noastră în abordarea Scripturii trebuie să fie aceea de „a fi absorbiţi în contemplare". Cât de neglijentă, de superficială şi de sentimentală este interpretarea Bibliei în zilele noastre! Mulţi cred că pot citi câteva versete, pot face o „aplicaţie" rapidă şi apoi pot trece la următoarea activitate. Mulţi predicatori procedează la fel când îşi pregătesc predica, petrecând o oră sau două în Cuvânt şi apoi venind cu o predicuţă topică, superficială, pentru nişte creştini infantili. Din nefericire, unele colegii biblice sunt cele mai vinovate, deoarece aceasta este abordarea pe care ele o promovează.

Un alt pericol foarte mare pentru interpretarea sinceră este practica des întâlnită de a formula o idee, o opinie sau o poziţie preconceputăşi *apoi* să mergi la Scriptură pentru a încerca să o argumentezi. Se povesteşte deseori despre un predicator care a afirmat: „Am o predică foarte bună în minte; tot ce am nevoie este un verset din Scriptură care să i se potrivească." Replica poate fi amuzantă, dar este mult mai des întâlnită decât credem noi. Este, de asemenea, populară printre oamenii care au avut o anumită concepţie toată viaţa lor şi refuză să accepte o altă învăţătură.

Trebuie să o spun foarte clar, trebuie ca noi să ne dăm la o parte pentru a-L lăsa pe Dumnezeu să vorbească. Trebuie să lăsăm la o parte tot ceea ce *credem noi* şi apoi să abordăm Scriptura pentru a afla ce *spune Dumnezeu*.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând folosirea verbului *spoudazō*: Efeseni 4:3 („căutaţi"); 2 Petru 3:13–14 („siliţi-vă"); 1:10 („căutaţi" este *spoudē*).

Lucrător [şi] a împărţi drept

ergatēs [şi] *orthotomeō*

2 Timotei 2:15 declară că pastorul sârguincios (şi, prin aplicaţie, orice creştin) trebuie să fie „un lucrător care n-are de ce să-i fie ruşine, şi care împarte drept Cuvântul adevărului".

Lucrător este *ergatēs* (2040; vezi şi **a lucra**, 27 iulie), care se referea la „un lucrător ca membru al unei clase (în mod frecvent acesta era un sclav) sau la un grup profesional (în special muncitorii de la fermă)".[313] Iată, într-adevăr, adevărata imagine a păstorului din NT, căci Pavel scrie unui păstor. El trebuie să trudească în Cuvântul lui Dumnezeu, aşa cum fac în munca lor un sclav sau un lucrător de la fermă.

Cuvintele „să te înfăţişezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat" reaccentuează acest fapt, arătând că lucrătorul este total dedicat lui Dumnezeu şi Cuvântului Său. Aceasta este, mai întâi şi mai presus de orice, responsabilitatea pastorului, care este chemat prin vocaţia sa să se dedice acestor lucruri şi care are timpul necesar să o facă. Prin aplicaţie, însă, toţi creştinii pot (şi ar trebui) să studieze Cuvântul sub călăuzirea pastorului lor; desigur, ei nu vor avea timpul şi nici instrumentele pentru a se dedica total acestui lucru, dar pot face un **studiu** de bază.

Deseori noi gândim greşit că motivul şi scopul studierii Scripturilor este cunoaşterea. Deşi este adevărat că ne dorim cunoaşterea (**adevăr**, 1–3 februarie), scopul nostru principal ar trebui să fie acela de a „împărţi drept cuvântul adevărului". **A împărţi drept** este *orthotomeō*, un cuvânt compus din *orthos* (3733; vezi 7 noiembrie), „drept", şi *temnō* (care nu se află în NT), „a tăia sau a împărţi". Cuvântul a fost folosit în antichitate cu referire la tăierea unei brazde drepte, lucru care îl preocupă întotdeauna pe plugar atunci când ară. În mod asemănător, un dulgher este preocupat de tăierea dreaptă a unei scânduri, iar o croitoreasă de o cusătură dreaptă.

Acesta este, deci, scopul celui care studiază Scriptura: să o taie drept, să o împartă drept, pentru a fi înţeleasă clar şi aplicată cu precizie. Scopul nostru este spiritual, nu intelectual. Însă, cum realizăm acest lucru? Trebuie să repet, este nevoie de muncă, de *ore* de studiu laborios; nu le putem substitui cu nimic, nu putem folosi scurtături. Nu vom interpreta corect Biblia dacă vom citi din când în când câte un verset şi vom extrage câte un principiu. Trebuie să trudim pentru a putea împărţi drept Cuvântul. Acesta trebuie să fie scopul şi pasiunea noastră.

Versete de studiat: Ce avertisment ne dă 2 Corinteni 4:2 privitor la modul de a trata Scriptura? Care a fost porunca lui Pavel pentru Timotei privind lucrarea sa, în 1 Timotei 4:12–16?

Inimă

kardia

În Matei 22:37–38, Domnul nostru declară: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot **cugetul** tău. Aceasta este cea dintâi şi cea mai mare poruncă."

Inimă este *kardia* (2588), de la care derivă, desigur, şi termeni medicali precum *cardiac* şi *cardiolog*. Semnificaţia acestui cuvânt este imensă. El a fost folosit în greaca seculară atât în sens propriu, cât şi figurat, însă sensul figurat era cel mai profund, referindu-se la inimă ca la sediul emoţiilor şi al spiritualităţii. În timpul lui Homer (secolul al VIII-lea î.H.) şi ulterior, termenul a căpătat un sens chiar mai important, cuprinzând în aria sa semantică atât *viaţa intelectuală*, cât şi cea spirituală a omului, incluzând voinţa omului şi capacitatea de a lua decizii.

Aceste sensuri au fost în mod natural preluate de NT, unde au aplicaţii remarcabile. De exemplu, *kardia* apare în capitolul dedicat Fericirilor: „**Ferice** de cei cu inima curată, căci ei vor vedea pe Dumnezeu!" (Mt. 5:8). Cine este fericit, binecuvântat (vezi 12 ianuarie)? Cel care este curat în sentimentele, în gândurile şi în faptele sale.

Aici, în textul nostru, cuvintele lui Isus au un sens foarte clar. Majoritatea oamenilor, chiar şi creştini, asociază inima doar cu sentimentele, fapt care, la rândul lui, produce o viaţă emoţională oscilantă şi chiar o dorinţă după sentimentalism şi amuzament în serviciul religios. Dar viaţa creştină nu constă numai în sentimente, ci este şi o viaţă în care au rol raţiunea şi voinţa. De fapt, aşa cum specifică o autoritate în limba greacă, în NT există o apropiere de sens între inimă (*kardia*) şi minte (*nous*; vezi 2 aprilie).

Prin urmare, principiul de a-L iubi pe Dumnezeu cu toată inima noastră reprezintă cu adevărat „inima" vieţii creştine. Dacă Îl iubim cu adevărat cu sentimentele, cu gândurile şi cu deciziile noastre, acest lucru va influenţa tot ceea ce facem şi ce spunem. Dacă Îl iubim cu adevărat, vom trăi în sfinţenie, vom dori Cuvântul Său, Îl vom asculta pe El, îi vom zidi şi îi vom sluji pe ceilalţi, şi lista poate continua.

Începeţi ziua de azi punându-vă întrebarea: „Oare Îl iubesc cu adevărat pe Dumnezeu?"

Versete de studiat: În lumina studiului despre *kardia*, ce ne spune Romani 1:21 despre păcătoşenia omului? Ce declară Romani 10:9–10 despre mântuire?

Înger

angelos

Termenul *înger* este, bineînțeles, o transliterare a grecescului *angelos* (32). În timpul lui Homer, el se referea doar la „un mesager", dar rolul acestui mesager era unul sacru, el aflându-se sub protecția specială a zeilor.[314]

Aceste concepte păgâne nu au niciun fundament scriptural şi acelaşi lucru se poate spune despre unele concepții greşite care au apărut în iudaism. De exemplu, mulți evrei credeau că îngerii formează un consiliu pe care Dumnezeu îl consultă înainte de a întreprinde orice acțiune. De asemenea, mulți credeau şi că anumiți îngeri controlează stelele, mările, ploaia, ninsoarea şi alte astfel de lucruri. Apoi, alții credeau că „îngerii cronicari" scriu tot ceea ce spun oamenii şi că fiecare popor şi fiecare copil au un „înger păzitor".

Ultima idee este încă populară în zilele noastre, fără îndoială drept rezultat al **tradițiilor** evreieşti (vezi 19 octombrie), dar şi al scrierilor lui Toma d'Aquino, teolog cunoscut pentru amestecarea filosofiei umane (în special Aristotel) cu gândirea creştină. Din punctul lui de vedere, înainte de naştere, fiecare persoană este protejată de îngerul păzitor al mamei, iar apoi i se dă unul propriu la naştere.[315]

Scriptura, însă, nu afirmă nicăieri aceste lucruri. Ceea ce *afirmă* Scriptura cu privire la acest subiect se poate regăsi, de exemplu, în Evrei 1:14: „Nu sunt oare toți duhuri slujitoare trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moşteni mântuirea?" De asemenea, citim în Matei 18:10: „Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din aceşti micuți; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururea fața Tatălui Meu care este în ceruri." Observăm din aceste versete că îngerii îi slujesc pe cei credincioşi în mod colectiv (pronumele „lor" indică ideea de colectivitate). Imaginea sugerată este că ei caută întotdeauna fața lui Dumnezeu pentru a auzi porunca Lui de a-i ajuta pe credincioşi.

Preaiubitul Henry Morris (care a plecat la Domnul în timp ce scriam această carte) rezumă foarte bine rolul îngerilor: „Ei îşi îndeplinesc lucrarea în beneficiul celor care vor moşteni mântuirea în diferite moduri, lucrare care include: instruirea (Fapte 10:3–6), eliberarea (Ps. 34:7; 91:11), mângâierea (Mt. 1:20; Lc. 22:43) şi, în cele din urmă, ducerea în slavă, atunci când murim (Lc. 16:22). Ei au fost creați pentru a fi duhuri slujitoare, trimise continuu să lucreze (adică, să slujească) în beneficiul acelora care vor moşteni mântuirea."[316]

Versete de studiat: Citiți versetele de mai sus, observând lucrarea îngerilor. Ideea din Evrei 1:4–14 era de a arăta evreilor că Cristos, printre alte lucruri, era mai presus decât îngerii. Citiți acel text şi observați argumentele autorului.

Ucenic

mathētēs

Ucenic este grecescul *mathētēs* (3101) şi înseamnă mult mai mult decât se crede de obicei. Deşi provine din verbul *manthanō* (3129), „a învăţa", înseamnă mai mult decât doar a fi student sau a învăţa. *Manthanō*, de fapt, este sinonim cu *epignōsis*[317], „cunoaştere deplină şi minuţioasă" (vezi 19 februarie).

În greaca clasică, *mathētēs* reprezenta ceea ce am putea numi „un ucenic", o persoană care nu învăţa numai informaţii de la un învăţător, ci deprindea şi alte lucruri, cum ar fi atitudinile şi filosofia sa. Astfel, *mathētēs* era ceea ce am putea numi un „elev-tovarăş", un ucenic care nu stătea doar în clasă ascultând prelegerile, ci care îşi urma învăţătorul pretutindeni pentru a învăţa şi din experienţa vieţii, nu numai doar din teorie.

Deşi ideea de bază se reîntâlneşte în NT, *mathētēs* are o semnificaţie chiar mai profundă. Este interesant faptul că, deşi apare de peste 260 de ori, aceste apariţii sunt numai în evanghelii şi în Faptele apostolilor. Termenul sugerează un ataşament total faţă de Domnul Isus, o legătură de suflet care merge chiar mai departe decât ideea de ucenic. A fi un ucenic al lui Cristos înseamnă să fim, aşa cum au fost cei doisprezece ucenici, cu El zi şi noapte, fără încetare. A fi ucenicul Lui înseamnă că noi suntem urmaşii Lui cu adevărat, adevăraţi credincioşi, imitând tot ceea ce face El şi citând tot ceea ce spune El.

Deşi unii învăţători fac deosebire între **„creştin"** (vezi 29 noiembrie) şi „ucenic devotat", această idee este o invenţie modernă, străină de Scriptură. Aceste două sintagme sunt în mod clar sinonime (Fapte 6:1–2, 7; 11:26; 14:20, 22; 15:10).

Una din cele mai semnificative apariţii ale termenului *mathētēs* este chiar prima apariţie: „Când a văzut Isus noroadele, S-a suit pe munte; şi după ce a şezut jos, ucenicii Lui s-au apropiat de El. Apoi a început să vorbească şi să-i înveţe" (Mt. 5:1–2). Ce urmează în capitolele 5–7, desigur, a fost intitulat „Predica de pe munte". Prima trăsătură care iese în evidenţă este că predica nu a fost adresată mulţimilor, ci ucenicilor, adevăraţii credincioşi. Ea nu tratează problema mântuirii, ci despre cum trebuie să trăiască un adevărat urmaş al lui Cristos. Din acel moment, ucenicii nu numai că şi-au putut aminti cuvintele pe care Isus le-a rostit, ci au putut vedea, de asemenea, acele cuvinte puse în practică în viaţa Lui.

La finalul lucrării Domnului nostru pe pământ, regăsim forma verbală în „Marea trimitere" pe care El a dat-o ucenicilor Săi: „Duceţi-vă, deci, şi faceţi ucenici din toate neamurile [...]" (Mt. 28:19). „A învăţa" este *matheteuō* (3100), deci ucenicii, la rândul lor, „fac ucenici" din ceilalţi, care şi ei, la rândul lor, fac alţi ucenici. Aceasta este, cu adevărat, însărcinarea noastră.

Versete de studiat: În următoarele câteva zile, citiţi Predica de pe munte şi gândiţi-vă la ce înseamnă a fi ucenicul lui Isus, un creştin adevărat.

A urma

akoloutheō

Grecescul *akoloutheō* (190) provine din *akolouthos* (care nu se regăseşte în NT), „însoţitor, urmaş", care, la rândul lui, provine din *keleuthos* (nu există în NT), „cale", şi prefixul *a* (1), ce indică unitatea (vezi 28 noiembrie). Termenul înseamnă, deci, „a însoţi, a merge undeva cu cineva, a merge în urmă, a urma". Pe lângă sensul literal, în greaca clasică a existat şi sensul metaforic de „a urma curentul, a înţelege (Platon), a urma opinia cuiva, a fi de acord (Platon), [sau] a se adapta (Tucidide)"[318].

Există însă cazuri în NT în care *akoloutheō* nu implică ideea de a fi un adevărat **ucenic**, iar aceste apariţii se referă la mulţimile care L-au urmat pe Isus, dar care nu aveau nicio convingere religioasă sau devotament (Mt. 4:25; 8:1; 21:9; Mc. 10:32).

Prin contrast, cuvântul are o semnificaţie specială atunci când este folosit cu aplicaţie la indivizi, în special atunci când Isus cheamă anumite persoane să-L urmeze. De exemplu, când Isus l-a chemat pe Matei, El a spus: „Vino după Mine!" Răspunsul lui Matei a fost acela că, într-adevăr, „a mers după El" (Mt. 9:9). Ce înseamnă, deci, a-L urma pe Cristos?

În primul rând, Îl urmăm pe Cristos în *mântuire.* A veni la Cristos înseamnă o convertire adevărată, dedicare şi schimbare. Aşa cum vedem în exemplul omului bogat (Mt. 19:21–22) şi al omului care a spus că trebuia să meargă să-şi îngroape mai întâi tatăl (Lc. 9:61), mântuirea înseamnă a părăsi totul pentru a-L urma pe Cristos. Aşa cum a mărturisit Petru: „Iată că noi am lăsat tot şi Te-am urmat" (Mt. 19:27).

În al doilea rând, Îl urmăm pe Cristos în *separare.* Când Isus i-a chemat pe Petru şi pe Andrei, „îndată, ei şi-au lăsat mrejele şi au mers după El" (Mc. 1:16–18). Ei nu numai că *au lăsat* totul în urmă, dar totul *a rămas* în urmă. Isus a declarat: „Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii" (Ioan 8:12). Adevăratul credincios este separat de lume şi nu mai urmează lucrările întunericului.

În al treilea rând, noi Îl urmăm pe Cristos în *slujire.* Deşi cuvintele „urmează-mă" sunt redate în greacă printr-un alt cuvânt în Matei 4:19 (*deute,* 1205, „Vino aici!"), provocarea de a fi „pescari de oameni" rămâne aceeaşi. A fi un *urmaş* al lui Cristos înseamnă a-L *proclama* pe Cristos.

În al patrulea rând, noi Îl urmăm pe Cristos în *suferinţă.* „Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine însuşi, să-şi ia crucea şi să Mă urmeze" (Mc. 8:34). A-L urma pe Cristos înseamnă a suferi şi poate chiar a muri pentru El. De aceea, El a spus tuturor: „Cine nu-şi ia crucea lui şi nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine" (Mt. 10:38).

Versete de studiat: Citiţi versetele menţionate la cele patru puncte de mai sus, meditând la faptul că, aşa cum spune un autor: „Ucenicia înseamnă mai mult decât a merge la plimbare împreună cu Mântuitorul."[319]

Prieten

philos

Iubitul nostru Domn foloseşte în Ioan 15:15 un cuvânt care ar trebui să ne încălzească sufletele aşa cum puţine cuvinte o pot face: „Nu vă mai numesc robi, pentru că robul nu ştie ce face stăpânul său; ci v-am numit prieteni, pentru că v-am făcut cunoscut tot ce am auzit de la Tatăl Meu."

Deşi suntem încă „robii" lui Dumnezeu (vezi 11 februarie), Domnul nostru face aici declaraţia uimitoare că, fiindu-I ucenici, Îi suntem şi *prieteni.* **Prieten** este *philos* (5384), adică o persoană pentru care avem „o afecţiune sinceră" (vezi şi 21 ianuarie).

În funcţie de etapa de dezvoltare ale limbii greceşti clasice, *philos* s-a referit fie la „cei care urmează un lider politic", la „«clienţii» care se strâng în jurul unui om bogat şi celebru", fie la „asistenţii legali şi suporterii politici". Mai târziu, el a căpătat un sens mai profund, acela conform căruia „datoria supremă a unui prieten este să se sacrifice pentru prietenul lui, chiar până la moarte"[320].

Această ultimă consideraţie este fundamentul termenului *philos* din NT. Ioan 15:13 declară: „Nu este mai mare dragoste decât să-şi dea cineva viaţa pentru prietenii săi." Iar Domnul nostru Şi-a dat, într-adevăr, viaţa pentru noi, datorită iubirii Sale adevărate, perfecte şi altruiste (*agapē,* vezi 19 ianuarie) De asemenea, *philos* apare în Septuaginta în versete precum Proverbele 17:17: „Prietenul adevărat iubeşte oricând şi în nenorocire ajunge ca un frate."

Deci, dragul meu prieten creştin (şi folosesc acest termen cu sinceritate), care este relaţia ta cu Domnul? Oare poţi fi numit, ca şi Avraam, conform lui Iacov 2:23: „prietenul lui Dumnezeu"? (cf. 2 Cron. 20:7; Is. 41:8.) De ce a fost Avraam numit prietenul lui Dumnezeu? Datorită ascultării sale, lucru care ne readuce la Ioan 15:14: „Voi sunteţi prietenii Mei, dacă faceţi ce vă poruncesc Eu."

Deşi toţi avem multe cunoştinţe printre oameni, un număr mai restrâns de rudenii apropiate şi poate un număr şi mai mic de asociaţi sau colegi, vom avea, desigur, puţini prieteni *adevăraţi* (Prov. 18:24).

Versete de studiat: Ce ar putea să vă coste credinţa în Cristos, conform lui Luca 21:16–17? Ce tip de prietenie înseamnă duşmănie cu Dumnezeu (Iac. 4:4)?

Viță

ampelos

Privind din nou la Ioan 15, așa cum am făcut ieri (vezi și 3–4 iunie), în versetele 1–5 Domnul nostru descrie în mod sugestiv relația noastră cu El, referindu-se la Sine ca **Vița** (*ampelos*, 288).

Viticultura este printre cele mai vechi, dacă nu *cea mai veche*, dintre toate formele agriculturii. Despre Noe, citim: „Noe a început să fie lucrător de pământ și a sădit o vie. A băut vin, s-a îmbătat și s-a dezgolit în mijlocul cortului său" (Gen. 9:20–21). Este semnificativ faptul că Noe ilustrează atât metaforele pozitive, cât și cele negative, pe care le reprezintă vița: fertilitatea și creșterea, pe de o parte, și desfrânarea prin beție, pe de altă parte.

Vița a reprezentat o imagine foarte importantă în VT. De exemplu, în Isaia 5:1–7, Israel este vița, Dumnezeu este Stăpânul viei, iar recolta sunt strugurii sălbatici, care nu sunt buni de nimic; via aceasta va fi în cele din urmă pustiită.

Vița este, prin urmare, o imagine centrală aici în Ioan 15. Cel mai semnificativ lucru, și aflat în contrast dramatic cu Israel, este faptul că Domnul nostru spune despre Sine: „Eu sunt adevărata viță" (v. 1). Așa cum am observat la 10 aprilie, Isus a pus semnul egalității între Sine și Dumnezeu, folosind cuvintele **Eu sunt** și declarând că El există prin Sine și că nu are început. Această declarație este, de fapt, ultima dintre cele șapte declarații „Eu sunt" ale lui Cristos în Evanghelia lui Ioan, afirmații care declară divinitatea Sa.[321]

Deci, vița ne oferă cel puțin trei imagini practice.

În primul rând, în viță există *viață*. „Despărțiți de mine nu puteți face nimic", spune Domnul nostru (Ioan 15:5). Aceasta, din cauză că El *este* viața: „În El era viața; și viața era lumina oamenilor" (Ioan 1:4). El este Creatorul, dătătorul vieții (Ioan 1:1–3).

În al doilea rând, în viță este *longevitate*. Așa cum am observat în meditațiile din 2–4 iunie, așa cum ramurile au rămas în viață pentru că **au rămas** în viță, tot așa și noi avem viață pentru că rămânem în adevărata Viță.

În al treilea rând, în viță este *rod delicios*. Și acest cuvânt l-am examinat înainte (**roadă**, vezi 19–22 august), dar se merită să-l repetăm. Fiecare credincios adevărat ori produce *roadă*, ori produce *mai multă* roadă, ori produce *multă* roadă, toate astea datorându-se faptului că rămâne în adevărata Viță.

Versete de studiat: Citiți Ioan 15:1–11 din nou și bucurați-vă că faceți parte din Viță.

A apuca

katalambanō

Printre cele mai provocatoare versete din Scriptură este Filipeni 3:12: „Nu că am şi câştigat premiul, sau că am şi ajuns desăvârşit; dar alerg înainte, căutând să-l apuc, întrucât şi eu am fost apucat de Hristos Isus."

O problemă importantă legată de viaţa creştină este că noi putem cu uşurinţă să ajungem satisfăcuţi şi mulţumiţi de nivelul spiritual pe care l-am atins. Un motiv este acela că tindem să ne comparăm cu alţi creştini, care nu au făcut un progres spiritual prea mare. Al doilea motiv este că, deşi ne putem *autoevalua* (din nou în comparaţie cu alţii), rareori *ne examinăm* cu adevărat (2 Cor. 13:5).

Creştinii din biserica din Sardes (Apoc. 3:1), de exemplu, s-au *autoevaluat* şi şi-au făcut chiar un nume, însă Isus a spus că ei erau morţi. În mod asemănător, biserica din Laodicea (3:17) *s-a autoevaluat* şi a crezut despre sine că era bogată, dar, la o examinare mai atentă, Isus a spus că ei erau „ticăloşi, nenorociţi, săraci, orbi şi goi".

Când Pavel *s-a examinat* pe sine, însă, a realizat că nu a ajuns desăvârşit şi că nu a **apucat** încă premiul. Termenul grecesc este *katalambanō* (2638), „a prinde, a apuca cu dorinţă aprinsă", iar la figurat, „a pricepe şi a înţelege în mod deplin". Aceasta este o aluzie clară la jocurile greceşti, în care lupta pentru premiu era acerbă, iar dorinţa de a câştiga premiul era foarte mare.

Iată-l pe apostolul Pavel care, deşi creştin de circa treizeci de ani, deşi a plantat numeroase biserici peste tot în lumea cunoscută la acea vreme şi a scris mai multe scrisori inspirate de Dumnezeu, care aveau să devină parte din Sfânta Scriptură, încă spune: „Nu am ajuns încă. Nu am câştigat încă premiul. Nici măcar nu pot să *înţeleg* pe deplin premiul. Prin urmare, continui să mă arunc înainte, **să alerg înainte** [vezi 21 iunie] către el, să îl urmăresc, să caut să câştig **premiul** [vezi 22 iunie] cunoaşterii lui Cristos" (Flp. 3:13b–14).

Ce încurajare! Dacă Pavel a putut să afirme un asemenea lucru, ce să mai spunem despre noi? Fiecare din noi ar trebui să avem ceea ce am putea numi „o insatisfacţie spirituală". Nu trebuie să fim niciodată mulţumiţi cu nivelul nostru spiritual. Există *întotdeauna* mai mult.

Versete de studiat: Ce ne provoacă Pavel să „pricepem" în Efeseni 3:18? Revedeţi meditaţiile din 20–23 februarie în acest context.

A se naşte (din nou)

gennaō (anōthen)

Unul din cuvintele greceşti traduse cu **a se naşte** este *tiktō* (5088), „a da naştere, a purta, a aduce" (de ex.: Lc. 2:11). Mult mai des întâlnit este *gennaō* (1080), de la care sunt derivate cuvintele *generaţie* şi *genetic*. Folosit în sens literal, el se referă la taţi dând naştere urmaşilor (de ex.: Mt. 1:1–16a) şi la femei născând copii (Mt. 1:16b).

Sensul metaforic este, însă, cel mai important. Un aspect al acestuia este modul evreiesc de a folosi cuvântul *a naşte* ca o imagine a relaţiei dintre un învăţător şi **ucenicul** său (16 nov.) De exemplu, în zilele lui Isus, era un lucru obişnuit ca un rabin să se adreseze elevului său sau chiar oricărui membru al comunităţii cu sintagma „fiul meu".

O altă implicaţie a sensului metaforic este „naşterea din Dumnezeu în sens spiritual, adică regenerarea, sfinţirea, aducerea la viaţă şi dăruirea de putere omului natural prin împărţirea unei noi vieţi şi a unui nou duh în Cristos (1 Ioan 5:1)"[322]. Iată ceea ce înseamnă a fi „născut din Dumnezeu" (1 Ioan 3:9) şi a fi „fii de Dumnezeu" (Rom. 8:14).

Cel mai semnificativ dintre toate este termenul **naştere din nou** (Ioan 3:3, 7). **Din nou** este traducerea cuvântului *anōthen* (509), compus din *ano* (507), „deasupra, de sus" (vezi 20 iunie), şi sufixul *then*, care înseamnă „de la". Sensul propriu, deci, este „a fi născut de sus", şi chiar aşa este redat în YLT. Sintagma „naştere din nou" este şi ea corectă, pentru că această naştere reprezintă o naştere nouă care poate veni numai de la Dumnezeu (traducerea lui Tyndale din 1534 o redă prin termenul „născut a doua oară"), iar Nicodim a recunoscut că aceasta este o „a doua" naştere (Ioan 3:4).

Un alt cuvânt grecesc minunat redat prin **naştere din nou** este *anagennaō* (313), care apare numai de două ori în NT. Deşi tradus prin „naştere din nou" în 1 Petru 1:23, el este redat chiar şi mai explicit în 1 Petru 1:3: „Binecuvântat să fie Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, potrivit cu îndurarea Sa bogată, *ne-a născut din nou*, prin învierea lui Isus Cristos din morţi, la o nădejde vie" (KJV, s.a.). Aici este, într-o formă concisă, exprimată doctrina „regenerării". Noi avem o viaţă nouă în Cristos, deoarece am fost „născuţi din nou". Ce altceva putem spune decât *aleluia*?

Versete de studiat: Care este contrastul în Galateni 4:28–29? La ce dau naştere întrebările nefolositoare („a da naştere" este *gennaō*) conform lui 2 Timotei 2:23? Care este promisiunea din 1 Ioan 5:4?

Cale

hodos

În peste 100 de apariții din NT regăsim cuvântul *hodos* (3598), care înseamnă **cale**, drum, autostradă sau stradă, în toate formele ei posibile. Pentru greci, acest cuvânt se referea la „calea îngustă bătătorită de aceia care au călătorit pe ea înainte sau la drumurile late făcute pentru trafic, pe care pot trece trăsurile cu cai, pot mărşălui trupe şi pot avea loc procesiuni".[323]

Probabil că Domnul nostru a avut acelaşi contrast în minte atunci când a declarat în Predica de pe munte (vezi 16 noiembrie): „Intrați pe poarta cea strâmtă. Căci largă este poarta, lată este calea care duce la pierzare, şi mulți sunt cei ce intră pe ea. Dar strâmtă este poarta, îngustă este calea care duce la viață, şi puțini sunt cei ce o află" (Mt. 7:13–14).

Cu toate că auzim afirmații de felul următor în zilele de azi: „Multe sunt căile care duc în rai" şi că trebuie să avem o „minte deschisă, largă" şi „atotcuprinzătoare", aceasta *nu* este învățătura lui Isus. El a fost foarte îngust în declarația Lui referitoare la cine avea să fie mântuit. Da, învățătura populară este aceea că „în cele din urmă toți vor fi mântuiți", dar Isus spune exact opusul, că puțini sunt cei care vor fi mântuiți.

Înțelegerea acestui cuvânt ne ajută să prindem înțelesul deplin al versetului din Ioan 14:6. Drept răspuns la întrebarea lui Toma din versetul 5, „Doamne, nu ştim unde Te duci; cum putem să ştim calea într-acolo?", Isus a răspuns: „Eu sunt calea, adevărul şi viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine." Acesta este cea de-a şasea afirmație „Eu sunt" din cele şapte rostite de Domnul nostru în Evanghelie, prin care Îşi afirmă dumnezeirea (vezi 19 noiembrie). Articolul hotărât (-a) ce succedă cuvântul „viață", demonstrând că Isus este singura viață, este acelaşi articol care succedă cuvântul „cale", demonstrând că Isus este singura cale către această *viață*.

Acest verset declară, într-adevăr, suprema revelație de sine a lui Cristos, în cele trei aspecte ale ei. Deşi oameni cred că există multe căi către Dumnezeu – moralitatea, umanitarismul, respectarea regulilor religioase, sacramentele şi multe alte lucruri sub soare – totuşi există o singură cale, Isus Cristos. Acelora care spun: „Aceasta este o gândire îngustă", le răspundem: „Aveți dreptate. *Este* îngustă, deoarece şi *calea* este îngustă." Calea către Cristos vorbeşte despre păcat, neprihănire, judecată şi pocăință, şi puțini oameni doresc să meargă pe această cale.

Versete de studiat: Care este „calea cea nouă şi vie" despre care ne relatează Evrei 10:19–23? Care este avertismentul serios din 2 Petru 2:21?

A blasfemia, blasfemie

blasphemia, blasphemeō

A blasfemia şi **blasfemie** sunt transliterări directe ale substantivului grecesc *blasphemia* (988) şi ale verbului *blasphemeō* (987). În greaca seculară, acestea se referă nu numai la „vorbirea abuzivă", ci şi la „cea mai puternică formă de batjocură personală şi calomniere". Ele au aproape aceeaşi semnificaţie ca *loidoria* (3059), a se deda la o vorbire dură, insolentă şi abuzivă[324] (în Mat. 27:39, *blasphemeō* e tradus „îşi băteau joc").

Lucrul cel mai semnificativ la aceste cuvinte e că, în timp ce cuvântul nostru în limba română, *a blasfemia*, înseamnă a-L vorbi de rău pe *Dumnezeu*, cuvântul grecesc înseamnă a vorbi de rău pe *oricine*. Aşa cum subliniază o sursă, descoperim nu mai mult de şase moduri de folosire a acestui termen în NT, în funcţie de obiectul blasfemiei.[325]

Unu. Mai presus de orice, există blasfemia împotriva lui Dumnezeu. Blasfemia supremă împotriva lui Dumnezeu va veni din partea lui Anticrist (Apoc. 13:5–6). Blasfemia lui monstruoasă se va manifesta prin faptul că se va slăvi pe sine, Îl va batjocori pe Dumnezeu şi va nega lucrarea Sa. Anticristul se va întrona pe sine în Templu (2 Tes. 2:4), numindu-se „Dumnezeu". În mod asemănător, oricine Îl poate blasfemia pe Dumnezeu vorbind împotriva Lui în orice mod, cum a făcut Pavel înainte de convertirea sa (1 Tim. 1:13) şi cum fac nenumăraţi oameni de azi prin falsa lor religie.

Doi. Există blasfemia împotriva lui Cristos, ca atunci când oamenii şi-au bătut joc de pretenţiile Lui de a fi Mesia (Mt. 27:39; Mc. 15:29), cum a făcut şi unul dintre tâlharii de pe cruce (Lc. 23:39).

Trei. Există blasfemia împotriva Duhului Sfânt, despre care se spune chiar că este „păcatul de neiertat" (Mc. 3:28–29). Deşi există o controversă referitor la modul în care cineva comite acest păcat, o autoritate în limba greacă rezumă lucrurile foarte bine: „Aceasta nu se poate referi la simpla rostire a unei formule verbale în care apare cuvântul [*Duh*]. Ci denotă respingerea conştientă şi răuvoitoare a puterii şi a harului mântuitor al lui Dumnezeu arătate omului."[326]

Patru. Există blasfemia împotriva Cuvântului lui Dumnezeu. Indiferenţa faţă de Cuvântul lui Dumnezeu sau răzvrătirea împotriva acestuia înseamnă a-l blasfemia, aşa cum se declară în 1 Timotei 6:1 şi Tit 2:5.

Cinci. Există blasfemie chiar şi împotriva îngerilor. Gnosticii primului secol au disprețuit ideea de îngeri, iar Iuda 8 pare să se refere la astfel de învăţători care „disprețuiesc stăpânirea", ca şi 2 Petru 2:10–11.

Şase. Există blasfemie împotriva oamenilor. Aşa cum Pavel a fost „calomniat" (1 Cor. 4:13, 1 Cor. 10:30, „vorbit de rău"), şi noi ar trebui să ne aşteptăm la aceleaşi lucruri (1 Pt. 4:4, „vă batjocoresc").

Versete de studiat: Citiţi versetele menţionate în studiul de azi, observând gravitatea blasfemiei, indiferent de obiectul ei.

Erezie (1)

hairesis

Erezie este un alt cuvânt transliterat din greacă. Sensul literal al substantivului *hairesis* (139) e cu adevărat interesant. În greaca clasică, el însemna „acaparare, luare, achiziție, alegere, dorință după ceva și decizie hotărâtă". Mai târziu, în greaca epocii elenistice, el „denota învățătura sau școala unui anumit filosof, cu care o persoană se identifica prin alegere"[327]. În Septuaginta, el se referea la o alegere, căci traduce termenul ebraic *nedēbēh* (5071H) din Leviticul 22:18 și 21 („dar de bunăvoie").

Modul în care *hairesis* este folosit în NT este asemănător cu cel din epoca elenistică și din Septuaginta. Erezia implică o alegere, o decizie deliberată de a „se prinde" de o anumită învățătură care nu este ortodoxă. Faptele apostolilor 5:17 menționează „secta [*hairesis*] Saducheilor", o facțiune evreiască ce nega doctrina învierii din morți. Faptele apostolilor 15:5 se referă la o altă sectă, iudaizatorii, care învățau că mântuirea se dobândește prin fapte, adăugând circumcizia ca o cerință obligatorie. Această problemă a determinat întrunirea Consiliului din Ierusalim (vezi versetele următoare), care a stabilit definitiv principiul mântuirii numai prin har și numai prin credință.

Pacostea falselor învățături și a falșilor învățători a existat dintotdeauna. Iată de ce este atât de important **discernământul** (vezi 15–22 iulie). Scopul principal al epistolei 2 Petru este să avertizeze împotriva falșilor învățători care aveau să se infiltreze în Biserică. Acest avertisment este cel mai clar rezumat în 2 Petru 2:1: „În norod s-au ridicat și proroci mincinoși, cum și între voi vor fi învățători mincinoși, care vor strecura pe furiș erezii nimicitoare, se vor lepăda de Stăpânul, care i-a răscumpărat, și vor face să cadă asupra lor o pierzare năpraznică." În acest verset descoperim cel puțin trei principii.

Unu. Falsa învățătură este *înșelătoare.* „Pe furiș" este *pareisagō* (3919), a strecura înăuntru pe alături, a aduce ceva înăuntru prin contrabandă. Falsa învățătură va fi „introdusă pe ușa laterală", dacă cineva nu își dă seama ce este ea cu adevărat.

Doi. Falsa învățătură este *degradantă.* Falșii învățători Îl neagă pe Domnul și lucrarea Sa într-un mod sau altul și, făcând astfel, ei Îi deformează persoana și lucrarea Lui și Îl **blasfemiază.**

Trei. Falsa învățătură este *distrugătoare.* „Nimicitoare" este *apōleia* (684), a distruge complet. Falsa învățătură nu numai că distruge doctrina adevărată și viețile victimelor sale, ci îi distruge și pe cei ce o răspândesc („pierzare năpraznică").

Vom continua aceste importante meditații mâine.

Versete de studiat: Ce alte „fapte ale firii pământești" sunt menționate împreună cu „ereziile" („certurile de partide") în Galateni 5:19–21? Ce poruncă dă Pavel privitor la eretici (*hairetikos*, 141) în Tit 3:10 („cel ce aduce dezbinare")?

Erezie (2)

hairesis

Trebuie să facem observația că termenul **erezie** a căpătat un sens mult mai larg în zilele noastre, în comparație cu un alt cuvânt – *apostazie*. Deși între cele două există o linie de demarcație foarte fină, totuși există o distincție.

Apostazia, reprezentată prin existența „curente religioase", reprezintă o îndepărtare de la adevărul creștin în general; ele se *declară* a fi creștinism, dar, în realitate, ele îl neagă. Această negare poate cuprinde tot adevărul creștin sau doar unul singur (cum ar fi dumnezeirea lui Cristos sau mântuirea prin har); acest lucru e atât de important, încât rezultă în distrugerea întregului adevăr biblic. *Un apostat nu este creștin.* Istoria ne oferă exemplul lui Arius (preot paroh din Alexandria, secolul al IV-lea), care învăța că Isus nu a fost egal cu Dumnezeu, ci a fost, de fapt, o ființă creată. Arianismul a continuat să existe în diferite forme de atunci (vezi 22 iulie).

Termenul *erezie*, așa cum este folosit azi, are un sens mult mai larg. Un creștin adevărat poate comite erezia. Ea apare atunci când, deși un creștin păstrează celelalte doctrine fundamentale ale Scripturii, deviază de la una singură. Un exemplu din istoria Bisericii e folosirea imaginilor. În timp ce în Biserica primară nu a fost *niciodată* folosită vreo imagine, pentru că Dumnezeu *a interzis acest lucru*, ele au început să fie folosite prin embleme precum porumbelul, peștele, ancora, vița și mielul. Treptat, această manifestare a luat amploare prin picturi, sculpturi și bijuterii care descriau evenimente biblice, obiecte, sfinți, martiri și chiar pe Cristos Însuși.

Poate unii se vor supăra din cauza acestei observații, totuși, practici de acest fel, cum ar fi agățarea de icoane ale lui Isus pe perete, lipirea de simboluri creștine pe mașinile noastre și purtarea de bijuterii cu simboluri religioase, eu cred că reprezintă, de fapt, o erezie. Acest comportament violează o poruncă *foarte clară* a lui Dumnezeu de a nu folosi imagini (Ex. 20:3–5; cf. Mt. 22:36–38; vezi și 9 dec.).

Exemplele sunt multe. Așa zisele cruciade creștine s-au bazat pe învățătura eretică conform căreia creștinii puteau folosi forța împotriva necredincioșilor. Apoi, există învățătura eretică potrivit căreia Dumnezeu cere creștinilor să fie săraci, dar și cealaltă extremă, „doctrina prosperității", adică faptul că Dumnezeu ne răsplătește „investiția" și ne face bogați. Mișcarea bisericilor sensibile la publicul căutător care apelează la „nevoile simțite" ale oamenilor pentru a-i ademeni să vină la biserică, e o erezie; NT nu învață nicăieri această abordare. Spiritul de „toleranță" din Biserica de azi e o erezie, pentru că Dumnezeu ne poruncește să facem deosebire între **adevăr** și greșeală și să condamnăm cu tărie și fără echivoc falsa învățătură. Da, acestea sunt „cuvinte grele" (cf. Ioan 6:60), dar, așa cum a scris puritanul John Trapp: „Rareori scapă adevărul fără a avea fața rănită."[328]

Versete de studiat: Revedeți studiul asupra **discernământului** (vezi 15–22 iulie) pentru a vă reaminti de importanța lui crucială..

Comoară (1)

thesauros

Încă o dată întâlnim un cuvânt care provine direct din greacă şi are aproape aceeaşi pronunţie – termenul grecesc este *thesauros* (2344), iar termenul nostru este *tezaur* sau *comoară*.

În epoca NT, atât în cultura păgână, cât şi în cea evreiască, exista o practică des întâlnită de a avea un tezaur chiar în templul religios, în care erau depozitate darurile şi taxele. De fapt, în cultura elenă, această practică se poate regăsi încă din anul 700 î.H. Acest tezaur era numit *thesauros*, „trezorerie, cutie pentru tezaur, casă de depozitare". Mai târziu, termenul a ajuns să se refere la însuşi **tezaurul (comoara)**.

Întâlnim acest cuvânt (împreună cu verbul *thesaurizō*, 2343, „a depozita ceva pentru a fi folosit mai târziu") de douăzeci şi şase de ori în NT. Magii, de exemplu, au adus „daruri" („comori") Mântuitorului la naşterea Lui (Mt. 2:11), iar Moise a ales mai degrabă să sufere cu israeliţii, deoarece „socotea ocara lui Cristos ca o mai mare bogăţie decât comorile Egiptului" (Ev. 11:25–26). În pilda bogatului căruia i-a rodit ţarina, ceea ce a făcut ca acel om să fie nebun a fost faptul că „a [strâns] comori pentru el şi nu [s-a îmbogăţit] faţă de Dumnezeu" (Lc. 12:21).

Cel mai semnificativ text este Matei 6:19–21, care oferă aceeaşi provocare: „Nu vă strângeţi comori pe pământ, unde le mănâncă moliile şi rugina, şi unde le sapă şi le fură hoţii; ci strângeţi-vă comori în cer, unde nu le mănâncă moliile şi rugina şi unde hoţii nu le sapă, nici nu le fură. Pentru că unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră."

Metaforele sunt cu adevărat elocvente aici, căci Domnul foloseşte *thesauros* de cinci ori. În versetul 19, El, de fapt, spune: „Nu strângeţi comori pentru voi înşivă aici pe pământ!" A deţine, a păstra şi a ascunde bogăţii pământeşti nu este în beneficiul nimănui, căci acestea se pot devaloriza şi pot fi furate. Versetul 20 declară: „Strângeţi comori în cer." Adevăratele **bogăţii** (vezi 28 ianuarie), adevărata avere nu stă în lucrurile *materiale*, ci în lucrurile *spirituale*.

În cele din urmă, acolo unde este „comoara" voastră, adică, lucrul pe care îl preţuiţi cel mai mult, arată ce fel de inimă aveţi. Veţi avea sau o inimă lacomă, sau una generoasă, o inimă care strânge pentru sine sau care ajută pe alţii, o inimă care trăieşte pentru bani sau una care trăieşte pentru slujire.

Versete de studiat: Ce contrast scoate Domnul în evidenţă în Luca 6:45? Ce comori minunate sunt ascunse în Cristos (Col. 2:3)?

Comoară (2)

thesauros

Una dintre cele mai semnificative apariții ale verbului *thesaurizō* este în 1 Corinteni 16:2: „În ziua dintâi a săptămânii, fiecare din voi *să pună deoparte* acasă ce va putea, după câștigul lui, ca să nu se strângă ajutoarele când voi veni eu" (s.a.). În acest verset descoperim cel puțin patru principii ale dărniciei creştine.

În primul rând, observăm că este menționată o *perioadă* propice pentru dărnicie. Cuvintele „în ziua dintâi a săptămânii" nu lasă nicio îndoială cu privire la ziua în care oamenii lui Dumnezeu din NT se întâlneau pentru a se închina (cf. Fapte 20:7). De asemenea, este evident faptul că dărnicia este o parte a închinării. Absența articolului hotărât („-a"), demonstrează că dărnicia nu se petrecea în „săptămâna" cutare, cum ar fi în duminica din Postul Mare sau duminica dintâi a lunii sau alte astfel de evenimente stabilite de oameni. Dărnicia trebuie să fie regulată, în fiecare Zi a Domnului.

În al doilea rând, observăm *cine* trebuie să dea. Expresia „fiecare din voi" nu exclude pe nimeni de la această practică importantă. Fiecare creştin trebuie să dea pentru susținerea lucrării lui Dumnezeu.

În al treilea rând, observăm *locul* unde trebuie să dăruim. Cuvintele „în ziua dintâi a săptămânii" şi „a pune deoparte" subliniază faptul că biserica locală este locul unde oamenii lui Dumnezeu trebuie să dea. Imaginea „trezoreriei" antice nici nu putea fi mai clară. Deşi nu este o opinie populară, în Scriptură nu se menționează alt loc unde trebuie să dăruim decât în biserica locală, cu excepția dărniciei față de cineva care este în nevoie (Iac. 2:15–17).

În al patrulea rând, e vorba de *cantitatea* dărniciei. Cuvintele „după câştigul lui" ar trebui să ne încurajeze să ştergem pentru totdeauna cuvântul *zeciuială* din vocabularul nostru. Legea mozaică prevedea mai multe „zeciuieli", care, atunci când au fost totalizate, s-au ridicat la aproximativ 23%.[329] Acestea nu erau daruri de bunăvoie, ci, mai degrabă, taxele cerute de guvern.

De asemenea, şi creştinilor li se cere să-şi plătească impozitele (Rom. 13:6), dar dărnicia lor față de Dumnezeu nu se calculează în procente. Dărnicia noastră depinde de modul în care Dumnezeu ne-a dat nouă câştig. „După câştigul lui" este verbul *euodoō* (2137), care provine de la *eudos* (care nu apare în NT), „a călători uşor prin", iar literalmente înseamnă „a prospera, a face o călătorie bună". Ideea implicată nu este doar de bani, ci de o călătorie bună în general. Dumnezeu ne-a dat o călătorie bună? Noi, prin urmare, ar trebui să dăm în consecință – sistematic, în mod jertfitor şi sublim.

Versete de studiat: Ce exemplu de dărnicie ne dă văduva săracă din Marcu 12:41–44? Pentru ce i-a lăudat Pavel pe corinteni în 2 Corinteni 8:2?

Frate

adelphos

Frate este traducerea grecescului *adelphos* (80; de aici, *Philadelphia* – oraşul dragostei frăţeşti), un cuvânt compus din *delphus* (care nu apare în NT), „pântece", şi prefixul *a* (1). Acest prefix nu este utilizat numai ca „alfa negativ", ceea ce face ca sensul unui cuvânt să fie exact opusul (vezi 1 aprilie), ci este utilizat şi în mod „colectiv", semnificând unitatea.

Ideea sugerată de *adelphos* este „unul născut din acelaşi pântece". Iniţial, termenul s-a referit la un frate natural (sau o soră, femininul fiind *adelphē*, 79). Mai târziu, termenul a ajuns să fie aplicat oricărei rudenii apropiate, ca de exemplu un nepot sau chiar un cumnat. În cele din urmă, există mai multe exemple în Septuaginta în care *adelphos* este utilizat cu referire la compatrioţii israeliţi (de ex.: Ex. 2:11; Lev. 19:17), arătând o relaţie strânsă, fără vreo urmă de rudenie.

Pe lângă sensul evident de rudenie, (de ex.: Petru şi Andrei [Mt. 4:18]), practica de a folosi **frate** pentru a se referi la un alt israelit a fost preluată de NT. După cum ne indică o autoritate, sensul acesta de frate creştin apare de vreo treizeci de ori în Faptele apostolilor şi de 130 de ori în epistolele lui Pavel[330]; deci, acest concept are o importanţă imensă. Veniţi să medităm la ce înseamnă a fi frate (sau soră, 1 Cor. 7:15) în Cristos.

În primul rând, acest lucru înseamnă că avem acelaşi Tată. Aşa cum am menţionat în data de 21 noiembrie, creştinul a fost **născut din nou** („născut de sus") şi a fost „născut din Dumnezeu" (1 Ioan 3:9). Observăm aici un principiu de o mare profunzime, şi anume că noi toţi avem acelaşi Tată, Dumnezeul Suveran al Universului. Maleahi a întrebat: „N-avem toţi un singur Tată? Nu ne-a făcut un singur Dumnezeu?" (Mal. 2:10). În mod asemănător, Pavel a menţionat deseori faptul că Dumnezeu este „Tatăl *nostru*", adică al tuturor creştinilor (Rom. 1:7; Gal. 1:4; 1 Cor. 1:3; Ef. 1:2; etc.)

În al doilea rând, a fi fraţi în Cristos arată o relaţie de familie. În versete ca Romani 16:14 (şi contextul) şi 2 Timotei 4:21, Pavel vorbeşte la modul colectiv despre mai mulţi credincioşi, ilustrând în mod minunat faptul că fiecare biserică locală ar trebui să fie o familie.

În al treilea rând, a fi fraţi în Cristos înseamnă apropiere. Atât de apropiată trebuie să fie relaţia dintre fraţii creştini, încât fiecare să fie gata să-şi dea viaţa pentru celălalt (1 Ioan 3:16).

În al patrulea rând, a fi fraţi în Cristos înseamnă a avea o moştenire viitoare. În timp ce fraţii pământeşti pot primi părţi diferite de moştenire atunci când se deschide testamentul tatălui, creştinii împărtăşesc aceeaşi „[bogăţie a] slavei moştenirii Lui în sfinţi" (Ef. 1:18).

Versete de studiat: Citiţi accentul pus de apostolul Ioan pe atitudinile şi acţiunile adevăraţilor fraţi creştini: 1 Ioan 2:9–11; 3:10–17; 4:20–21.

Creştin

Christianos

Apărând de numai trei ori în NT (Fapte 11:26; 26:28; 1 Pet. 4:16), cuvântul **creştin** este o transliterare evidentă a grecescului *Christianos* (5546), care, literal, înseamnă „din partida lui Cristos". A numi pe cineva după numele unui învățător sau a unui lider nu era un lucru neobişnuit, aşa cum urmaşii lui Irod erau numiți Irodieni (*Herodianos*, 2265; Mc. 3:6).

Deşi o autoritate în limba greacă susține că „termenul a fost în primul rând folosit de necreştini", dar că „acest lucru nu implică faptul că a fost folosit în bătaie de joc"[331], este puțin probabil să fie aşa. Cuvântul era de obicei folosit de *ne*credincioşi, deoarece credincioşii vorbeau despre ei înşişi folosind termeni ca *frați* sau *sfinți*. Când Petru foloseşte termenul, el o face în contextul persecuției. O altă autoritate comentează: „Fiind aplicat creştinilor de către cei din afara grupării lor, termenul acesta conținea un element de ridiculizare, iar acest lucru nu era diferit de faptul de a fi numit *Nazarēnos*"[332] (vezi **Nazarinean**, 14 aprilie).

Deşi azi este la modă să fii numit „creştin" şi cu toate că în multe cercuri cineva poate crede orice doreşte despre absolut orice şi tot va fi considerat „creştin", acest lucru nu era valabil la originea termenului. A fi creştin însemna ceva. Cuvântul descria în mod clar o persoană care se purta ca şi Cristos, unul care trăia în neprihănire, care condamna falsa religie şi nu „umbla" cu oricine. Era un termen care, dacă era folosit, cauza persecuție, nu acceptare. El însemna a fi un **ucenic** (vezi 16 noiembrie).

A fi numit „creştin" înseamnă a te bucura de o cinste mare, dar este un termen căruia trebuie şi noi să îi facem cinste. Despre Alexandru cel Mare circula o poveste conform căreia el avea un tiz, dar nu unul care îi făcea prea mare cinste prin faptele lui. Unul dintre soldații săi a fost adus înaintea lui Alexandru cel Mare pentru a fi judecat. După ce a ascultat acuzațiile, acesta din urmă s-a întors către soldat şi l-a întrebat: „Care este numele tău?" „Alexandru!", a fost replica lui. Din nou, împăratul l-a întrebat: „Cum te numeşti?" Şi a doua oară soldatul a răspuns: „Alexandru!" Cu un strigăt furios, împăratul a tunat: „Am întrebat, care este numele tău?" Când soldatul a răspuns a treia oară: „Alexandru!", marele general a replicat cu mânie: „Spui că numele tău este Alexandru? Eşti găsit vinovat de delictele de care eşti acuzat, iar acum trebuie să fii pedepsit. Trebuie ori să-ți schimbi comportarea, ori să-ți schimbi numele, căci niciun om nu are voie să poarte numele Alexandru, numele meu, şi să facă lucrurile pe care le-ai făcut tu."[333]

Versete de studiat: Citiți cele trei exemple în care apare cuvântul *Christianos* şi meditați la provocarea de a trăi în aşa fel încât să onorăm acest nume.

Ispită

peirasmos

Ispita este deseori un subiect greşit înţeles. Mulţi dintre noi credem că ispita este un păcat, că ispita este marea problemă în trăirea creştină. Din contră, puritanul Thomas Watson scria: „Diavolul ispiteşte pentru a putea înşela; dar Dumnezeu îngăduie ca noi să fim ispitiţi pentru a ne încerca. Ispita este încercarea sincerităţii noastre."[334]

Acest citat pune punctul pe i. Substantivul *peirasmos* (3986) provine din verbul *peirazō* (3985), „a pune la încercare, a testa", deci ideea sugerată este de „test, încercare". El a fost folosit în greaca clasică cu referire la un test medical, care putea dovedi fie starea de sănătate, fie de boală. Noi, prin urmare, suntem testaţi pentru a se vedea dacă suntem sinceri, adică dacă suntem cu adevărat ceea ce pretindem a fi. Aşa cum afirmă cu claritate Iacov, Dumnezeu nu ne ispiteşte niciodată, ci, mai degrabă, noi suntem ispitiţi de propriile noastre pofte (Iac. 1:12–16), cât şi de Satana (1 Cor. 10:9), adaugă Pavel, iar testul are scopul de a arăta dacă vom rămâne credincioşi adevărului. Deci, *ispita* nu este un păcat, ci, mai degrabă, *cedarea* în faţa ispitei este un păcat.

Pentru a merge puţin mai în profunzime, cu ce scop suntem noi testaţi *în realitate*? Suntem noi oare testaţi pentru a nu greşi? Deşi acest lucru reprezintă o parte a testului, vom afirma că cea mai importantă parte a testului nu este numai pentru a se arăta dacă suntem sinceri sau nu, ci şi pentru a se arăta *cum* vom dovedi sinceritatea noastră. Cu alte cuvinte, cum obţinem victoria asupra ispitei? Oare prin vreo tehnică psihologică sau prin simpla putere a voinţei?

Răspunsul se poate regăsi în ispitirea Domnului nostru (Mt. 4:1–11). În fiecare din ispitele lui Satana – prima adresându-se **poftelor** (vezi 11 mai) firii pământeşti (v. 2–3), a doua poftei ochilor (v. 8–9) şi a treia lăudăroşeniei vieţii (v. 5–6) – *Domnul a ieşit învingător pentru că a citat Cuvântul lui Dumnezeu* (v. 4, Deut. 8:3; v. 7, Deut. 6:16, Deut. 6:13–14.)

Deci, afirmăm că adevăratul test în ispitire este de *a se arăta dacă Cuvântul lui Dumnezeu este cel care ne călăuzeşte deciziile.* Aceasta este promisiunea din 1 Corinteni 10:13. Nu numai că Dumnezeu nu permite ca vreo ispită să ne copleşească, dar El „pregăteşte mijlocul de a ieşi din ea". Şi care este acel mijloc? *Cuvântul Său.*

Ţineţi minte: Cu cât cunoaşteţi mai mult Scriptura, cu atât vă va fi mai greu să păcătuiţi.

Versete de studiat: Citiţi Matei 4:1–11 şi observaţi cum a câştigat victoria Domnul nostru. Revedeţi şi meditaţiile din 10 şi 11 martie.

A vindeca

therapeuō

Cuvântul *terapie* se referă la tratamentul unei boli şi îşi are originile în grecescul *therapeuō* (2323). Interesant este faptul că sensul lui original din greaca clasică timpurie nu avea nimic de-a face cu medicina; el însemna „a servi, a sluji, a face un serviciu în mod voluntar". Platon, de exemplu, l-a folosit cu referire la munca depusă de sclavi în slujirea stăpânilor lor. Mai târziu, atât la Platon, cât şi la alţi scriitori, el a căpătat sensul de îngrijire a bolnavilor, de aplicare a unui tratament medical şi de vindecare.[335]

În timpul scrierii acestei cărţi, am avut o problemă de sănătate care a necesitat vizita la clinica noastră locală, care fusese recent „reorganizată". M-am dus la ghişeul recepţiei şi am văzut un afiş care începea cu: „Anunţ pentru clienţii noştri." Din nefericire, nu mai suntem consideraţi pacienţi care au nevoie de îngrijire şi cu atât mai puţin oameni care au nevoie de servicii, ci, mai degrabă, suntem clienţii care susţin o afacere. Ca şi în cazul avorturilor, această atitudine este departe de intenţia originară a Jurământul lui Hipocrate.

Prin contrast, *therapeuō* se referă la slujire sau îngrijire fără plată, lucru care stă, de fapt, la baza îngrijirii medicale. Deşi este nevoie să plătim pentru a susţine sistemul medical, banii ar trebui să fie pe un loc secundar în raport cu ceea ce a însemnat la origine practicarea medicinei.

Observăm cu claritate lucrul acesta atunci când ne întoarcem la modul în care foloseşte NT cuvântul *therapeuō*, care apare de patruzeci şi trei de ori, din care patruzeci de apariţii se găsesc în evanghelii şi în Faptele apostolilor. În toate acestea, sensul este de acela vindecare (cu excepţia textului din Fapte 17:25, unde ideea este că Dumnezeu nu are nevoie de temple pentru a I se aduce „închinare").

Mai departe, *therapeuō* se referă de două ori (Lc. 4:23; 8:43) la vindecarea obişnuită prin mijloace medicale. În restul versetelor, vindecarea se produce în mod miraculos. În centrul *lucrării* lui Isus pe pământ s-a aflat *vindecarea*, care nu a slujit numai drept confirmare a faptului că El era Mesia (Lc. 4:40–41; Ioan 2:11; cf. Mt. 12:38–40), ci a ilustrat, de asemenea, şi mai marea putere de vindecare spirituală pe care numai El o putea aduce.

După vindecarea femeii cu problema scurgerii de sânge, care se atinsese de poala hainei lui Isus cu credinţa că va fi vindecată, El i-a zis: „Îndrăzneşte, fiică; credinţa ta te-a mântuit, du-te în pace" (Lc. 8:43–48). Ea a plecat nu numai vindecată de boala ei fizică, ci vindecată „complet", vindecată spiritual în Cristos.

Veniţi să ne bucurăm pe toată durata acestei zile de vindecarea adevărată pe care o avem în Marele nostru medic.

Versete de studiat: Citiţi Matei 8:5–13. Ca şi în cazul femeii cu scurgere de sânge, care este ideea acestui incident?

Străini, oaspeţi [şi] cetăţeni

zenos, paroikos, [şi] *sumpolitēs*

Deşi am menţionat cuvântul *paroikos* în meditaţia din 10 iunie, azi îl vom studia mai atent, fapt care ne va încuraja în umblarea noastră creştină. În Efeseni 2:19, Pavel scrie: „Aşadar, voi nu mai sunteţi nici străini, nici oaspeţi ai casei, ci sunteţi împreună cetăţeni cu sfinţii."

Pavel foloseşte aici doi termeni a căror înţelegere ne poate aduce mai aproape de înţelegerea unui adevăr preţios: **străini** şi **oaspeţi**. Deşi sinonime, există totuşi între ele o deosebire subtilă.[336] **Străini** este traducerea lui *xenos* (3581), care în greaca clasică se referea la o persoană care nu aparţinea comunităţii, în contrast direct cu *politēs* (4177, un „cetăţean" al ţării), *epichōrios* (un „locuitor" al ţinutului; nu apare în NT) şi *endēmos* („indigen" dintr-o ţară; nu apare în NT). El se putea referi şi la un peregrin sau un refugiat. Pentru greci, un *zenos* era acelaşi lucru cu un barbar. De aici provine şi cuvântul *xenofobie* – o teamă şi o ură pentru străini sau pentru orice este ciudat şi necunoscut.

Oaspete este *paroikos* (3941), un cuvânt compus din *para* (3844, lângă sau de-a lungul) şi *oikos* (3624, casă), deci „lângă casă", „aproape de casă" sau o „persoană care are o casă lângă alţii". Acesta este tot un străin, dar unul care trăia lângă locuitorii unei ţări, un vecin care se bucura de protecţia comunităţii (a indigenilor), dar care nu avea drept de cetăţenie, deoarece el este cetăţean al altei ţări. Este vorba despre un „străin cu reşedinţă", un călător care este acceptat şi care plăteşte o „taxă pentru străini" pentru a putea trăi în acea zonă fără a fi naturalizat.

Prin urmare, Pavel le spunea efesenilor că ei nu mai erau nici *zenos*, nici *paroikos*, nici străini aflaţi în trecere, nici emigranţi cu autorizaţie de şedere. El îi numeşte **cetăţeni**, *sumpolitēs* (4847). Rădăcina *politēs* (4177) se referea la un cetăţean, un locuitor al unui oraş, un om liber care avea drepturi de cetăţean. Prin adăugarea prefixului *sun* (4862, „împreună cu"), ideea este de a se bucura de dreptul de cetăţenie împreună cu alţii.

Punând totul cap la cap, înţelegem că Pavel le spunea efesenilor că ei au o cetăţenie comună în Cristos. Acest lucru trebuie să fi făcut o mare impresie asupra lor. Poate că în mintea lor s-au gândit: „Dacă un cetăţean roman are atâtea privilegii, ce mari trebuie să fie privilegiile pe care le avem noi în Cristos! Cu adevărat, noi suntem cetăţenii unui imperiu mult mai mare decât cel roman!" Fie ca acest ultim gând să producă o impresie profundă şi asupra noastră!

Versete de studiat: Citiţi Efeseni 2:12–18. Faţă de ce am fost noi „străini"? Ce a realizat sângele lui Cristos?

Străini [şi] călători

paroikos [şi] *parepidemos*

În continuarea meditaţiei de ieri (şi a celei din 10 iunie), trebuie să observăm că Pavel foloseşte unii din aceşti termeni şi în alte versete, pentru a ilustra faptul că un creştin este un „străin" şi chiar un „călător", dar de data aceasta *în raport cu lumea*, pentru că adevărata noastră cetăţenie este acum în ceruri. Referindu-se la evreii din Egipt, dar extinzând aceasta şi la creştini, el a predicat celor din Antiohia că cei din poporul lui Dumnezeu erau „străini [*paroikia*] pe pământul Egiptului" (Fapte 13:17, KJV).

În mod asemănător, în acea listă de „eroi ai credinţei" din Evrei 11, el a scris, cu privire la toate acele suflete credincioase: „În credinţă au murit toţi aceştia, fără să fi căpătat lucrurile făgăduite: ci doar le-au văzut şi le-au urat de bine de departe, mărturisind că sunt străini [*zenos*] şi **călători** pe pământ" (v. 13). **Călători** este aici *parepidemos* (3927), similar cu *paroikos*, însă referindu-se mai mult sau mai puţin la un rezident temporar, fără permisiunea de şedere.

Şi Petru a folosit termenul în prima sa epistolă, scriind: „către aleşii care trăiesc ca străini [*parepidemos*], împrăştiaţi prin Pont, Galatia, Capadocia, Asia şi Bitinia" (1 Pet. 1:1). În 2:11 el îi încurajează pe creştini „ca pe nişte străini [*paroikos*] şi călători [*parepidemos*]" să „se ferească de poftele firii pământeşti care se războiesc cu sufletul".

Ce provocare şi ce încurajare sunt cuvintele acestea pentru un creştin! Oricât de minunată ar fi viaţa, oricât de binecuvântată este cetăţenia americană, toate acestea pălesc şi devin nesemnificative în lumina faptului că noi suntem numai locuitori temporari pe acest pământ. Noi suntem doar în trecere. Cetăţenia noastră este în Oraşul ceresc.

Din nefericire, mulţi predicatori de azi nu pun suficient accent pe acest adevăr, preferând să se axeze pe reforma politică şi transformarea socială. Eu însă Îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru acei oameni care sunt ca acel om al lui Dumnezeu din secolul al XVII-lea, Jeremy Taylor, care a scris: „Credinţa este fundamentul creştinului, speranţa este ancora lui, moartea este portul lui, Cristos este pilotul şi raiul este ţara lui."[337] Şi, aşa cum l-am auzit odinioară pe preaiubitul Vance Havener spunând: „Noi nu suntem cetăţeni ai acestei lumi, care încearcă să ajungă în rai; noi suntem, mai degrabă, cetăţeni ai raiului, care trec prin această lume."

Versete de studiat: Citiţi Psalmul 119:19 şi 54, meditând la ceea ce va fi mângâierea noastră în timpul călătoriei noastre.

Cruce

stauros

Crucea. Când rostim acest cuvânt ne întoarcem la punctul central al istoriei. VT îl *prefigurează*, NT îl *prezintă*, iar creştinul îl *proclamă*. Crucea este mântuirea noastră. Un studiu al crucii ca obiect folosit în răstignire este un exerciţiu foarte dur. Învăţăm foarte multe chiar printr-un studiu concis al acestui lucru.

Răstignirea a fost, fără îndoială, cel mai crud, mai dizgraţios, mai barbar şi mai dureros mod de execuţie pe care şi l-a putut imagina vreodată o minte depravată. A fost probabil inventat de perşi, care l-au folosit pentru a nu păngări pământul, care era consacrat zeului lor Ormuzd. Alexandru cel Mare a introdus apoi obiceiul în Egipt şi în Cartagina, iar romanii l-au preluat de la cartaginezi şi l-au „perfecţionat". Acest mod de execuţie era rezervat sclavilor, străinilor, revoluţionarilor şi celor mai răi criminali.

În timp ce practicile variau în funcţie de cultură, dovezile arheologice indică faptul că romanii preferau crucea în formă de „T". Spre deosebire de forma tradiţională, această cruce arăta ca litera T, lemnul vertical fiind numit „stipes", iar cel orizontal fiind numit „patibulum". Numai partea numită *patibulum*, pe care Domnul a fost obligat să o poarte în starea de slăiciune fizică în care se afla, cântărea între 35 şi 45 de kilograme.

La locul răstignirii, lemnul numit *stipes* era fixat în pământ, în timp ce victima era trântită la pământ, cu braţele întinse de-a lungul *patibulum*-ului. În unele culturi se foloseau sfori pentru a lega victima, dar romanii preferau „cuie", piroane de fier între doisprezece şi optsprezece centimetri lungime şi de un centimetru grosime. Istoria mai confirmă faptul că piroanele nu erau bătute în palmele mâinilor, care nu puteau susţine greutatea trupului unui om, ci în încheieturile mâinilor (vezi **mână**, 24 decembrie), provocând o durere de neimaginat, deoarece marele nerv median era zdrobit sau secţionat. *Patibulum*-ul era apoi ridicat pe *stipes*, iar picioarele erau bătute în cuie prin călcâie, făcând ca genunchii să se îndoaie şi picioarele să se întoarcă într-o parte, în timp ce greutatea trupului atârna de încheieturile mâinilor.

Cel mai inuman aspect al acestei execuţii era acela că greutatea omului ţinea muşchii intercostali într-o stare de expirare şi paraliza muşchii pectorali, astfel încât omul nu se putea ridica să respire. Aceasta ducea la hipercardie, spasme şi asfixiere.

Este semnificativ faptul că termenul nostru românesc *excruciant* vine de la termenul latinesc *excruciatus*, „din cruce". Toate acestea, şi multe altele, au fost îndurate de Mântuitorul nostru pentru noi.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând semnificaţia crucii în fiecare din ele: Matei 16:24–25; 1 Corinteni 1:18; Efeseni 2:16; Filipeni 3:10.

Oră

hōra

Aşa cum ne putem da imediat seama, cuvântul *hōra* (5610) denotă o anumită perioadă de timp. Deşi se poate referi la un an, o zi, un moment, un anotimp sau chiar la o etapă a vieţii, sensul propriu este similar cuvântului **oră** din vocabularul nostru. Când Isus l-a vindecat pe băiatul pe care ucenicii Săi nu l-au putut vindeca, Matei ne spune că „Isus a certat dracul, care a ieşit afară din el. Şi băiatul s-a tămăduit chiar în ceasul acela" (Mt. 17:18, cf. 15:28). Prin urmare, descoperim că acest cuvânt are mai multe sensuri.

În primul rând, el este folosit pentru *exprimarea* timpului. De exemplu, Marcu ne spune că, la răstignirea lui Isus, s-a lăsat întunericul de la ceasul al şaselea până la ceasul al nouălea, lucru care a fost ciudat, pentru că era chiar în mijlocul zilei (de la amiază la ora trei după-amiaza, după ora evreiască).

În al doilea rând, hōra este folosit cu referire la un timp *stabilit.* Observăm mai multe exemple în NT: un ceas de rugăciune (Fapte 3:1), ceasul suferinţei lui Isus (Ioan 12:27), ceasul cinei (Lc. 14:17), şi ceasul judecăţii lui Cristos (Apoc.14:7).

În al treilea rând, hōra este folosit pentru un moment *dinainte stabilit,* adică un timp când ceva este prevăzut să se întâmple. Glorificarea lui Isus, de exemplu, a fost stabilită dinainte să aibă loc la răstignire, iar acest lucru a fost hotărât înainte ca lumea să fi fost creată chiar (cf. Ioan 2:4; 12:23; 17:1).

În al patrulea rând, hōra este folosit cu referire la un moment *aşteptat.* Isus a vorbit despre nădejde şi aşteptare, folosind acest cuvânt, atunci când i-a spus femeii samaritene că „vine ceasul când nu vă veţi închina Tatălui, nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim [...] Dar vine ceasul, şi acum a şi venit, când închinătorii adevăraţi se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr; fiindcă astfel de închinători doreşte şi Tatăl" (Ioan 4:21, 23). De asemenea, El le-a spus ucenicilor să se aştepte la persecuţie dacă Îl vor proclama pe El (Ioan 16:2).

În al cincilea rând, hōra este folosit cu referire la un timp *profetic.* Cel mai bun exemplu sunt chiar cuvintele lui Isus: „De aceea, şi voi fiţi gata; căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiţi" (Mt. 24:44). Apoi El continuă: „Vegheaţi dar, căci nu ştiţi ziua, nici ceasul în care va veni Fiul omului" (Mt. 25:13). Acesta este *ceasul* pe care îl aşteptăm cu toţii.

Versete de studiat: Ce a spus Pavel că este timpul să facem în Romani 13:11?

În contextul timpului, care este ideea lui Pavel din Galateni 2:4–5?

Piatră

petra

În greaca clasică, *petra* (4073) se referea la o piatră mare, un bolovan, o stâncă, rocă sau chiar un lanț muntos. De aici (şi din rădăcina *petros*, 4074, o piatră mai mică pe care un om o poate arunca) provin şi cuvintele *a pietrifica* (a transforma materia organică în rocă) şi *petrol* (produs care e extras din pământ sau chiar dintr-o rocă, ca în cazul pământului bituminos). Termenul are şi un sens figurat, folosit de Homer în *Odiseea*, indicând un caracter hotărât, inflexibil. Eschil şi Euripide l-au folosit şi ei cu referire la încăpățânare.

În mod similar, deşi *petra* nu este folosit des în Septuaginta, atunci când apare, el are următoarele sensuri: rocă sau stâncă, la sensul propriu (Ex. 17:6; Num. 20:8), nume metaforic pentru Mesia (Is. 8:14), un caracter inflexibil (Is. 50:7), o inimă împietrită (Ier. 5:3), şi unul din numele lui Dumnezeu (2 Sam. 22:2).[338]

Fără îndoială, cea mai importantă apariție din NT a termenului *petra* este în Matei 16:18, unde Domnul nostru îi spune lui Petru: „Tu eşti Petru, şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea, şi porțile Locuinței morților nu o vor birui." Deşi acest verset a fost pervertit de dogma romano-catolică într-o gravă eroare teologică, aici nu este decât un simplu joc de cuvinte. Domnul nu spune că El îşi va clădi Biserica pe Petru (al cărui nume este *Petros*, o piatră ce poate fi aruncată), aşa cum susține doctrina catolică, ci pe El Însuşi, piatra cea mare, stânca, piatra de fundație (cf. **piatra din capul unghiului**, vezi 9 iulie). Apoi El adaugă că, datorită acestei fundații, nimic nu va putea „birui" (*katischuō*, 2729, „a învinge, a înfrânge, a cuceri") Biserica Sa.

Un text minunat care conține cuvântul *petra* este Matei 7:24–25, unde Domnul nostru vorbeşte din nou: „De aceea, pe orişicine aude aceste cuvinte ale Mele, şi le face, îl voi asemăna cu un om cu judecată, care şi-a zidit casa pe stâncă. A dat ploaia, au venit şuvoaiele, au suflat vânturile şi au bătut în casa aceea, dar ea nu s-a prăbuşit, pentru că avea temelia zidită pe stâncă." Trăim într-o epocă a nisipurilor mişcătoare (vezi Mt. 7:26–27), unde „adevărul" se schimbă în mod constant şi se presupune că este diferit pentru fiecare persoană. Aceia care vor construi pe această filosofie îşi vor vedea „casa" dărâmându-se. Dar când construim pe temelia **adevărului** (vezi 1–3 februarie), a Cuvântului lui Dumnezeu, vom rămâne în veci.

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând modul în care este folosit *petra* în fiecare din ele: Romani 9:33; 1 Corinteni 10:4; 1 Petru 2:8.

Mulţime

ochlos

Azi vom analiza un cuvânt extrem de interesant, cu o semnificaţie practică. **Mulţime** este traducerea grecescului *ochlos* (3793), termen care, deşi în greaca clasică avea conotaţii militare, referindu-se la o companie, la o trupă sau la o armată, cel mai adesea ilustrează o mulţime de oameni forfotind în jur, o gloată, o mulţime confuză, sau o adunătură de oameni. Într-un mod şi mai ilustrativ l-a folosit Platon, cu aplicaţie la „o mulţime fără conducător şi fără direcţie... în care oamenii nu au putere de judecată"[339].

Din cele 174 apariţii ale acestui termen în NT, sensul pe care îl întâlnim cel mai adesea este acela de mulţime dezorganizată. De exemplu, în prima apariţie, Matei ne spune că „multe noroade" au mers după Domnul Isus, dar, „când a văzut Isus noroadele, S-a suit pe un munte" pentru a scăpa de mulţime şi pentru a-Şi instrui ucenicii, dându-le cea mai măreaţă învăţătură a Sa, Predica de pe munte (Mt. 4:25–5:1 şi mai departe).

Întâlnim acest *ochlos* în repetate rânduri în evanghelie, referindu-se la asemenea mulţimi (de ex.: Mt. 8:1, 18; 9:8, 33; etc.). Cel mai semnificativ este Ioan 6, unde Ioan afirmă cu claritate că „o mare gloată mergea după El, *pentru că vedea semnele pe care le făcea cu cei bolnavi*" (v. 2, s.a.). Majoritatea oamenilor Îl urmau pe Isus numai din curiozitate şi/sau pentru a vedea ce pot obţine de la El.

Pe măsură ce avansăm în lecturarea capitolului, suntem martorii hrănirii celor cinci mii de oameni, vedem cum aceştia vor să-L facă rege cu forţa şi asistăm la plecarea Lui în munţi pentru a putea fi singur (v. 5–15). A doua zi, „norodul" (v. 22, *ochlos*) s-a adunat din nou, moment în care Domnul a rostit predica Sa despre Pâinea vieţii, în care El a prezentat o afirmaţie foarte îngustă cum că numai El este singura cale înspre viaţa veşnică (v. 26–59). Vedem, apoi, că mulţi au categorisit felul său de vorbire ca fiind „prea de tot" şi „din clipa aceea, mulţi din ucenicii Lui s-au întors înapoi, şi nu mai umblau cu El" (v. 60, 66).

Aplicaţia practică a acestui fapt este evidentă. Este trist, într-adevăr, că multe biserici din zilele noastre sunt compuse doar din *ochlos*, mulţimi de oameni asemănătoare cu cele care Îl urmau pe Isus. Apelând la ceea ce oameni doresc să vadă, la amuzament, incitare emoţională şi alte astfel de mijloace fireşti, strângem mulţimi de oameni în jurul nostru, dar Cristos şi adevărul Lui sunt împinşi undeva în fundal sau chiar înlăturaţi definitiv. În loc să fim „centraţi pe Mântuitorul", am devenit „seeker-sensitive", centraţi pe nevoile celor care caută trăiri religioase.

Versete de studiat: Citiţi Ioan 6:22–71, observând în duh de rugăciune tragedia acelei scene.

Ipocrit (fățarnic)

hupokritēs

Cuvântul **ipocrit**, un cuvânt teribil în orice limbă, provine direct din grecescul *hupokritēs* (5273). Fiind compus din *hupo* (5259), „sub" (denotând caracterul secret), şi *krinō* (2919), „a judeca", ipocritul este un prefăcut, o persoană care spune despre sine că este ceva, când, de fapt, realitatea este alta. În greaca clasică, termenul însemna a explica sau a interpreta ceva, iar mai târziu a ajuns să fie folosit în teatru – *hupokritēs* era actorul care «răspundea», cel care apărea pe scenă şi transforma mesajul unitar al corului în dialog, sau «interpretul», cel care explica subiectul audienței".[340]

Este interesant, însă, că sensurile clasice ale termenului *hupokritēs* nu apar niciodată în NT; sensul figurat este folosit de fiecare dată. Ipocritul este unul care „joacă un rol", cel care spune cuvintele potrivite, care îşi joacă rolul cu multă convingere, dar care nu este cine pretinde că este.

Din cele douăzeci şi una de apariții din NT, termenul apare numai în evanghelii, în special în cele sinoptice, *întotdeauna* rostit de buzele Domnului Însuşi. De o semnificație deosebită este citarea de către Isus a versetului din Isaia 29:13, în Matei 15:7–9: „Fățarnicilor, bine a prorocit Isaia despre voi, când a zis: «Norodul acesta se apropie de Mine cu gura şi Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. Degeaba Mă cinstesc ei, învățând ca învățături nişte porunci omeneşti.»"

Deşi *hupokritēs* apare numai în evanghelii, substantivul din aceeaşi familie lexicală, *hupokrisis* (5272) apare în epistole. Cea mai serioasă idee o găsim în întâmplarea narată de Pavel, când se referă la „fățărnicia" (*hupokrisis*) lui Petru în Galateni 2:11–13. Dintr-un anume motiv, poate pentru a păstra unitatea sau de conveniență, Petru practic a compromis Evanghelia, retrăgându-se din mijlocul credincioşilor veniți dintre Neamuri, dorind să apară în fața iudaizatorilor (vezi 2 aprilie; 4 iulie; 24 noiembrie) ca fiind de acord cu ei cu privire la necesitatea ținerii **Legii**, când el ştia că nu acesta era adevărul. Pavel a trebuit să îl mustre pentru acest compromis. În mod tragic, aceeaşi greşeală o fac şi azi unii învățători creştini, care insistă în respectarea strictă a legii, *deşi marea parte a epistolei către galateni se referă exact la această eroare.*

După cum şi Pavel îl avertizează pe Timotei, ipocrizia se va înmulți, precum şi alte erori, în zilele din urmă (1 Tim. 4:1–2). Trebuie să ne păzim cu mare grijă de ipocrizie şi să trăim ceea ce spunem că suntem.

Versete de studiat: Citiți Matei 23, observând modul în care Domnul nostru a condamnat caustic şi intolerant ipocrizia.

Lege

nomos

Pentru că ieri i-am menționat pe iudaizatori, azi vom analiza problema mult dezbătută a **Legii**. Substantivul este *nomos* (3551), fiind derivat, la rândul lui, din verbul *nemō* (care nu apare în NT), „a împărți, a distribui, a porționa". Prin urmare, *nomos* se referea inițial la „împărțire și la ceea ce decurge din ea... [și anume] obicei, uzanță, statut, lege, în special în contextul împărțirii bunurilor, a legii și a ordinii"[341].

Unii învățători biblici vorbesc despre „legea" VT și „harul" NT. Acest lucru este puțin înșelător, pentru că **harul** a funcționat *întotdeauna*, iar Legea funcționează *încă*, deși acum este o lege *diferită*.

Ce vrem să spunem cu aceasta? Isus Însuși a afirmat: „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorocii: am venit nu să stric, ci să împlinesc" (Mt. 5:17). El chiar a rezumat *toată* Legea în două porunci: iubește-L pe Dumnezeu și pe aproapele tău, căci „în aceste două porunci se cuprinde toată Legea și Prorocii" (Mt. 22:36–40).

Deci, dacă vechea Lege a fost împlinită, ce lege funcționează acum? *Legea dragostei.* Așa cum a scris Pavel: „Cine iubește pe alții, a împlinit Legea [...] Dragostea nu face rău aproapelui: dragostea, deci, este împlinirea Legii" (Rom. 13:8, 10). De asemenea, el le-a spus galatenilor: „Căci toată Legea se cuprinde într-o singură poruncă: «Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți»" (Gal. 5:14). El adaugă și faptul că, pe măsură ce „[purtăm] sarcinile unii altora", împlinim „astfel legea lui Hristos" (Gal. 6:2).

Această lege nouă este, de fapt, *mult* superioară celei vechi. Isus oferă mai multe exemple în Matei 5. În timp ce vechea lege a spus să nu comitem adulter, cea nouă spune ca nici măcar să nu privim cu poftă (v. 27–28; cf. Ex. 20:14). În timp ce vechea lege a spus să nu jurăm strâmb, cea nouă spune: „Să nu jurați nicidecum", adică, cu ușurință sau în mod profanator (v. 33–34; cf. Lev. 19:12). În timp ce vechea lege a spus: „ochi pentru ochi", cea nouă spune: „întoarce și celălalt obraz" (v. 38–39; cf. Ex. 21:24).

Așa cum declară Galateni 3:1–3 (KJV), nu vechea lege ne face „perfecți" (maturi, *teleios*, vezi 14 iulie) ci mai degrabă Duhul Sfânt face aceasta prin legea lui Cristos. În timp ce vechea lege era „îndrumătorul", Cristos este acum învățătorul (Gal. 3:24).

Versete de studiat: Citiți Galateni 5:16–26, observând superioritatea umblării în Duhul în comparație cu urmarea „învățăturilor începătoare, slabe și sărăcăcioase" ale vechii legi (Gal. 4:9).

Jertfă

thusia

Pentru a continua pe linia meditației de ieri, nu putem vorbi despre **Lege** fără a analiza și cuvântul **jertfă**, deoarece acest concept a fost central în legământul din VT. Începând de la Homer, *thusia* (2378) a fost folosit întotdeauna cu referire la o jertfă, în special la „o jertfă mistuită de foc". Mai târziu, termenul a ajuns să includă ideea de omorâre a unui animal pentru jertfă.

În Septuaginta, bineînțeles, acest cuvânt a fost folosit cu aplicație la sistemul de jertfe iudaic al leviților. Ideea jertfei era ridicarea păcatului și arăta înspre jertfa perfectă care avea să fie Cristos.

Când venim la NT, observăm că *thusia* este folosit de douăzeci și nouă de ori pentru a se referi la o jertfă adusă într-un mod sau altul. În Matei 9:13, de exemplu, Domnul nostru citează Osea 6:6 pentru a arăta că *ritualul* jertfelor, fără *pocăința* interioară, nu avea nicio valoare. Domnul nostru continuă afirmând că El era împlinirea sistemului de jertfe mozaic, că sângele Său era „sângele legământului celui nou, care se varsă pentru mulți, spre iertarea păcatelor" (Mt. 26:28).

Așa cum confirmă cartea Faptele apostolilor și istoria Bisericii primare, sistemul de jertfe nu mai era necesar și a fost abandonat. În NT, accentul din epistole se pune pe faptul că jertfa lui Cristos este jertfa perfectă, singura care poate realiza **ispășirea**, ridicarea definitivă a păcatului nostru (Rom. 3:23–25; vezi meditația de mâine).

De departe, cel mai semnificativ uz al termenului *thusia* apare în Evrei, unde îl regăsim de cincisprezece ori. Dacă ar exista vreo expresie care să rezume cartea Evrei, aceasta ar fi expresia *mai bun/mai bună*. Tot ce este prezentat în această carte este mai bun/bună: o preoție mai bună (*Cristos*; 2:17; 5:1–9), o jertfă mai bună (*Cristos*; 7:27), o viață mai bună (*Cristos*; 9:9–14), o mijlocire mai bună (*Cristos*; 10:1–12). Într-adevăr, așa cum aflăm din Evrei 10:1, Legea, cu toate jertfele și ritualurile ei, a fost „o umbră a bunurilor viitoare". Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu că nu mai avem nevoie de acea *umbră*, căci acum avem *substanța*. Nu mai avem nevoie de *imagini*, căci acum avem *Persoana*. Nu mai avem nevoie de *Lege*, căci acum avem *un Mântuitor viu*.

Oare azi se mai pot aduce *jertfe*? Da, de fapt, se mai pot aduce jertfe. Fiecare *dintre noi* trebuie să fim „o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească" (Rom. 12:1). Sfințenia în trăirea noastră zilnică este o amintire perpetuă a faptului că Cristos a rezolvat problema păcatului.

Versete de studiat: Citiți textele din Evrei menționate mai sus, bucurându-vă în tot ceea ce avem mai bun în Cristos.

Ispăşire

hilastērion

Înainte de a părăsi subiectul Legii şi sistemul de jertfe din VT, se cuvine să analizăm un alt cuvânt important, **ispăşire**. Atât substantivul *hilastērion* (2435), cât şi verbul *hilaskomai* (2433), îşi au rădăcina în cuvântul *hileōs* (2436), „împăcat sau milostiv", când vorbim despre zei, şi „bucuros, favorabil sau milos", când vorbim despre oameni. În greaca antică, aşadar, *hilastērion* transmitea ideea de a aduce un dar zeilor pentru a-i îmbuna şi pentru a beneficia de mila lor.

Prin urmare, acest cuvânt era folosit în Septuaginta cu referire la sistemul levitic. Este folosit, de fapt, pentru a traduce cuvântul ebraic ce înseamnă „capac al ispăşirii" (*kappōreth*, 3727H) din Exodul 25:17–22, peste care marele-preot împrăştia sânge în Ziua ispăşirii pentru păcatele poporului.

Apoi, citim în NT uimitoarea declaraţie a apostolului Pavel în Romani 3:25: „Pe El Dumnezeu L-a rânduit mai dinainte să fie, prin credinţa în sângele Lui, o jertfă de ispăşire, ca să-Şi arate neprihănirea Lui; căci trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea îndelungii răbdări a lui Dumnezeu." Pavel face senzaţionala declaraţie că Cristos Însuşi era adevăratul capac al ispăşirii, că acel Chivot al legământului indica spre El, care nu numai că, asemenea marelui-preot, avea să aducă jertfa, dar care, ca şi **Mielul** (vezi 17 decembrie) avea *să fie* El Însuşi jertfa.

Din nou, cartea Evrei clarifică aceste lucruri: „şi a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfânt, nu cu sânge de ţapi şi de viţei, ci cu însuşi sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veşnică" (Ev. 9:12). Spre deosebire de jertfele din VT, care au trebuit repetate de nenumărate ori, timp de secole, jertfa lui Cristos a fost adusă odată pentru totdeauna (Ev. 10:10). Nimeni nu a exprimat acest lucru mai bine decât teologul A. A. Hodge:

> Jertfele viţeilor şi ţapilor erau ca monedele sau bancnotele, acceptate ca plată, cu valoarea înscrisă pe ele, până în ziua când se face adevărata echivalare a valorii. Dar jertfa lui Cristos era aurul care a şters în mod definitiv toată datoria, prin valoarea sa intrinsecă. Deci, când Cristos a murit, perdeaua care îl separa pe om de Dumnezeu a fost ruptă de sus până jos de nişte mâini supranaturale. Când adevărata ispăşire s-a produs, întregul sistem simbolic ce îl reprezenta a devenit *functum-officio* [„şi-a îndeplinit sarcina" – n.ed.] şi a fost abolit. Curând după aceasta Templul a fost dărâmat la pământ, iar ritualul a devenit pentru totdeauna imposibil.[342]

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând cum apostolul Ioan a fost şi el captivat de adevărul ispăşirii realizate de Cristos: 1 Ioan 1:7; 2:1–2; 4:10.

Promisiune

epaggelia

În greaca clasică, ideea originară a cuvântului *epaggelia* (1860) a fost numai aceea de a anunța ceva. El era folosit și în sens legal, denotând o convocare sau o promisiune de a face sau de a da ceva. Homer, de exemplu, a folosit acest cuvânt pentru a vorbi despre un anunț public sau despre declararea unei intenții.

O schimbare profundă a sensului lui a intervenit în NT. În timp ce în literatura greacă oamenii erau cei care promiteau întotdeauna ceva zeilor și niciodată invers, în NT de obicei Dumnezeu este Cel care face promisiunea. De fapt, deși familia acestui cuvânt apare deseori, rareori se referă la promisiunile făcute de oameni lui Dumnezeu.

Cât este de profund acest lucru! Luca 24:49 este unul din primele versete în care apare acest termen, iar aici Domnul vorbește despre venirea Duhului Sfânt: „Și iată că voi trimite peste voi făgăduința Tatălui Meu: dar rămâneți în cetatea Ierusalimului până veți fi îmbrăcați cu putere de sus" (cf. Fapte 1:4; 2:33). Așa cum am studiat deja, Pavel scrie despre acestea și în Efeseni 1:13: „Și voi, după ce ați auzit cuvântul adevărului (Evanghelia mântuirii voastre), ați crezut în El și ați fost pecetluiți cu Duhul Sfânt, care fusese făgăduit." Ce promisiune!

Cu mult înainte de versetul din Efeseni, Faptele apostolilor 13:23: „Din sămânța lui David, Dumnezeu, după făgăduința Sa, a ridicat lui Israel un Mântuitor, care este Isus", relatează despre promisiunea pe care a făcut-o Dumnezeu lui David în 2 Samuel 7:11–12 despre împărăția viitoare. Efeseni 6:2–3 ne reamintește despre prima poruncă a lui Dumnezeu căreia îi era atașată și o promisiune: „Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta [...] ca să fii fericit și să trăiești multă vreme pe pământ" (cf. Ex. 20:12).

Ce binecuvântare este să știm că Dumnezeu Își va împlini întotdeauna promisiunile Sale (Ev. 6:17; 2 Pet. 3:9)! Atunci când ne punem **credința** (vezi 8 februarie) în promisiunile Lui, putem fi siguri că am pus-o acolo unde trebuie.

Versete de studiat: Cine se mai poate bucura de promisiunea pe care a făcut-o Dumnezeu lui Israel în Efeseni 3:6? Cum sunt moștenite promisiunile lui Dumnezeu (Ev. 6:12, 15)?

Lampă

luchnos

Azi şi mâine vom compara două cuvinte datorită aparentei similarităţii dintre ele; în realitate, însă, între ele există o deosebire importantă. Aşa cum afirmă un erudit în limba greacă, *luchnos* „se referă la o lampă de mână, alimentată cu ulei", iar *lampas* se referă la „o torţă".[343]

De exemplu, întâlnim termenul *luchnos* (3088) în Matei 5:15–16: „Şi oamenii n-aprind lumina [*luchnos*] ca s-o pună sub obroc, ci o pun în sfeşnic [*luchnia*, 3087, lampadar] şi luminează tuturor celor din casă. Tot aşa să lumineze şi lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune şi să slăvească pe Tatăl vostru, care este în ceruri." Deşi *lumină* şi *sfeşnic* sunt traduceri relativ apropiate, originalul grec ne spune că este vorba despre **o lampă** şi un *lampadar*. Uleiul este folosit în Biblie ca simbol al Duhului Sfânt, astfel că imaginea sugerată aici este aceea că noi nu *ascundem* lumina lui Cristos şi nici nu o *păstrăm* pentru noi înşine, ci, mai degrabă, împuterniciţi de Duhul Sfânt, o manifestăm pentru ca toţi să o vadă.

Regăsim acelaşi adevăr în Apocalipsa 1:12, 13 şi 20, unde cele şapte biserici sunt asemănate cu „sfeşnice", adică cu „lampadare". Bisericile însele nu dau naştere luminii; mai degrabă, fiecare biserică este purtătoarea luminii lui Cristos, prin puterea Duhului Sfânt.

De asemenea, un alt verset semnificativ este Apocalipsa 2:5, unde Domnul nostru spune bisericii din Efes că, dacă nu se pocăieşc de păcatul lor, El le va lua „sfeşnicul" (*luchnia*). Aşa cum explică comentatorul biblic Adam Clark: „Îmi retrag ceremoniile instituite, îţi îndepărtez păstorii şi îţi trimit foamete în ce priveşte Cuvântul."[344] Acesta este un avertisment înspăimântător. Din nefericire, există o foamete în ce priveşte Cuvântul lui Dumnezeu în nenumărate biserici de azi! Cuvintele Domnului nostru ilustrează în mod viu faptul că El va veni şi le va lua lumina, ceea ce va însemna, de asememea, şi faptul că viaţa şi vitalitatea adevărată vor dispărea.

Domnul nostru a vorbit într-un mod apreciativ despre Ioan Botezătorul, declarând că „Ioan era lumina, care este aprinsă şi luminează" (Ioan 5:35). **Lumină** este *luchnos*, oferindu-ne din nou imaginea „uleiului" Duhului Sfânt, împuternicindu-l ca martor al lui Cristos, care avea să vină. În mod semnificativ, Domnul nostru continuă spunând că El era „un martor mai mare decât chiar Ioan" (v. 36, KJV). Aşa cum am menţionat deja, El este „Lumina Lumii (vezi **lumină**, *phōs*, 15–16 iunie).

Veniţi să fim şi noi „lămpile pline de uleiul cel sfânt", aşa cum Dumnezeu vrea să fim.

Versete de studiat: Ce adevăr minunat aflăm din Apocalipsa 21:23 („lumină") şi 22:5 („sfeşnic")? Despre ce „lumină" este vorba în 2 Petru 1:19?

Torţă

lampos

Aşa cum am menţionat ieri, există o diferenţă între *lunchos* (o lampă de mână, alimentată cu ulei) şi *lampas*, **torţă**. Deşi cuvântul *lampă* provine din *lampas*, similaritatea se opreşte aici.

Poate cel mai viu exemplu al acestui contrast apare în Apocalipsa 4:5, unde citim despre viziunea lui Ioan cu privire la tronul lui Dumnezeu din ceruri: „Din scaunul de domnie ieşeau fulgere, glasuri şi tunete. Înaintea scaunului de domnie ardeau şapte lămpi de foc [*lampas*, torţe], care sunt cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu."

În timp ce **lampă** (*luchnos*), imagine folosită de Ioan în 1:12, 13 şi 20, se referă la o lumină care arde lin, torţa (*lampas*) se referă la un foc intens, strălucitor. Numărul şapte fiind folosit peste tot în Scriptură ca numărul perfecţiunii, acest fapt descrie lucrarea perfectă şi feluritǎ a Duhului Sfânt, lucrare care include şapte aspecte. Care este, mai precis, această lucrare? Aflăm din Isaia 11:2: „Duhul *Domnului* [sugerând dumnezeirea] Se va odihni peste El, duh de *înţelepciune* şi de *pricepere*, duh de *sfat* şi de *tărie*, duh de *cunoştinţă* şi de *frică de Domnul* [indicând reverenţa; s.a.]."

Pe lângă acestea, textul nostru descrie judecata Duhului Sfânt. În Biblie, torţa deseori ilustrează războiul (de ex.: Jud. 7:16, 20; Naum 2:3–4). Aici Îl vedem, deci, pe Dumnezeu pregătindu-Se de război împotriva omului păcătos şi rebel şi-L vedem pe Duhul Sfânt descris ca fiind „torţa de război" a lui Dumnezeu. Deşi Duhul Sfânt a fost iniţial trimis de Cristos ca să fie *Mângâietorul* acelora care *L-au primit pe El* (Ioan 14:16; etc.), acelaşi Duh va veni ca şi *Răzbunător* al acelora care *L-au respins*.

Un alt mod sugestiv de folosire al termenului *lampas* apare în pilda celor zece fecioare (Mt. 25:1–13). Ideea pildei, desigur, este despre importanţa de a fi pregătit pentru întoarcerea Domnului. În timp ce cinci dintre fecioare (adică, domnişoare de onoare) au fost pregătite pentru venirea mirelui, prin faptul că ele aveau untdelemn în candele pentru eventualitatea în care el ar fi sosit mai târziu decât era aşteptat, celelalte cinci nu erau pregătite, neavând untdelemn. Aplicaţia este clară, ultimele cinci fecioare simbolizând pe cei care *se declară* creştini, fără a fi creştini în realitate.

Ce este demn de observat aici este faptul că „lămpile" sunt redate prin grecescul *lampas*, nu *luchnos*. Imaginea, deci, nu este aceea de lămpi mici, ci mai degrabă de torţe ce ard cu lumină mare. Aşa cum observă o autoritate în limba greacă, în cultura orientală, torţele, dar şi lămpile, erau alimentate cu ulei.[345]

Câţi oameni cunoaşteţi care nu sunt gata pentru sosirea Mirelui?

Versete de studiat: Citiţi Ioan 18:3 („torţe") şi Apocalipsa 8:10 („lampă"), observând adevărata imagine ce reiese din folosirea termenului *lampas*.

A căuta

zēteō

Începând de la Homer, ideea din *zēteō* (2212) este de **a căuta** ceva. Acesta a devenit un „termen tehnic aplicat căutării cunoașterii, în special cercetării filosofice". Ocazional, a fost folosit și pentru investigația juridică.[346]

Este uimitor faptul că *zēteō* apare de vreo 400 de ori în Septuaginta, traducând cel mai adesea ebraicul *bēqash* (1245H), „a căuta, a încerca să obții ceva". El este folosit atât cu sensul general de a căuta ceva, așa cum Iosif și-a căutat frații (Gen. 37:16), dar și în sensul spiritual de a-L căuta pe Dumnezeu, ca în Isaia 9:13, unde ni se spune că oamenii *nu* L-au căutat pe Dumnezeu, și în Ieremia 29:13, unde se spune că cei care Îl *caută* cu adevărat Îl vor găsi „dacă [Îl] vor căuta cu toată inima".

Modul în care *zēteō* este folosit în NT urmează aceleași concept în vreo 120 de apariții. Când studiem acest cuvânt mai îndeaproape, însă, suntem profund impresionați de faptul că voința stă în centrul căutării. În cazurile următoare, de exemplu, în care negustorul căuta perla perfectă (Mt. 13:45), în care femeia căuta cu ardoare o monedă pierdută (Lc. 15:8), și chiar în care Iuda căuta momentul prielnic pentru a-L trăda pe Isus (Mt. 26:16), observăm că voința este cea care dictează.

Această observație ne pune la dispoziție o aplicație puternică pentru ziua de azi. *Căutarea lui Dumnezeu de către noi este de o importanță capitală.* Dacă înainte de convertire niciun om „nu-L caută [*ekzēteō*, 1567, „a căuta cu ardoare") pe Dumnezeu" – așa că Dumnezeu este cel care ne caută pe noi (Lc. 19:10) – adevăratul credincios poate și *trebuie* să Îl caute pe Dumnezeu cu toată puterea. Domnul nostru Însuși a declarat în Matei 6:33 (vezi și contextul): „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, și toate aceste lucruri [adică, nevoile materiale] vi se vor da pe deasupra."

Mai departe, din cauză că Dumnezeu caută „adevărați închinători", care „să se închine Lui în Duh și adevăr", ar trebui ca dorința noastră cea mai aprinsă să fie aceea de a aduce laude slavei sale, de a-I înălța Numele, de a slăvi natura Lui și de a căuta voia Lui. Într-o vreme în care majoritatea oamenilor caută să-și împlinească propriile lor interese și dorințe, datoria noastră este aceea de a „căuta [...] lucrurile care sunt ale lui Isus Cristos" (Flp. 2:21, KJV), să „căutăm lucrurile de sus, unde Cristos șade la dreapta lui Dumnezeu" (Col. 3:1, KJV).

Versete de studiat: Ce *nu* a căutat Pavel în Galateni 1:10 și în 1 Tesaloniceni 2:6? Ce altceva ar trebui noi să căutăm, conform lui 1 Corinteni 14:12?

Conştiinţă

suneidēsis

Puritanul John Trapp ne reaminteşte: „Conştiinţa este spionul lui Dumnezeu şi supraveghetorul omului", dar şi „capelanul său domestic".[347] O altă părere, mai puţin pretenţioasă, sună astfel: „Conştiinţa este ceea ce-l face pe un băiat să-i spună mamei sale [ce a făcut] înainte ca să-i spună sora lui."[348]

Grecescul *suneidēsis* (4893), compus din *sun* (4862), „împreună", şi *eidō* (1492), „a cunoaşte", are o evoluţie interesantă. Iniţial, acest termen se referea la cunoştinţa pe care o dobândea cineva privind înapoi în trecutul său şi evaluând ceea ce a fost bun sau rău. Treptat, el a căpătat sensul de azi, de conştiinţă morală. Este interesant de ştiut că în literatura greacă antică termenul se referă aproape întotdeauna la o conştiinţă *rea*, în timp ce în scrierile latinilor (în special la Cicero), de obicei se referea la o conştiinţă „bună", „curată" sau chiar „cea mai bună". În perioada NT (chiar şi în scrierile omului de stat Seneca), conştiinţa a ajuns să fie privită ca „un gardian pus de Dumnezeu să supravegheze omul".[349]

Cu privire la modul de folosire al lui *suneidēsis* în NT, o autoritate în limba greacă rezumă foarte bine lucrurile: „Conştiinţa este mărturia Duhului în inima omului, cu privire la obligaţia sa faţă de Dumnezeu."[350] Apostolul Pavel exprimă câteva din ideile sale folosindu-se de acest cuvânt de nouăsprezece ori (excluzând cartea Evrei). El îi mustră pe corinteni, de exemplu, că, deşi au libertatea în Cristos de a practica ceva, ar trebui să nu-l mai practice dacă acest lucru ar vătăma conştiinţa unui frate mai slab (1 Cor. 8:7, 10, 12).

În contrast cu cineva care ar manipula în mod necinstit Biblia pentru a înşela oamenii, aşa cum a fost acuzat că a făcut, Pavel a făcut apel la conştiinţele oamenilor pentru a le arăta, prin puterea lui Dumnezeu, că Evanghelia era adevărată (2 Cor. 4:2).

Lucrul cel mai notabil este că Pavel a descris o situaţie gravă în 1 Timotei 4:2, cazul unor oameni a căror „conştiinţă a fost însemnată cu fierul roşu" (NTR). Aşa cum am observat în meditaţia din 17 august, „însemnat cu fierul roşu" este *kauteriazō* (de aici şi verbul *a cauteriza*). Tot aşa cum deteriorarea nervilor însoţeşte un ţesut rănit, „nervii spirituali" ai omului au fost cauterizaţi de păcat. Conştiinţa sa a devenit atât de insensibilă încât nu mai simte nimic.

Prin contrast, ce binecuvântare este să ştim că putem „să ne apropiem cu o inimă curată, cu credinţă deplină, cu inimile stropite şi curăţite de un cuget rău, şi cu trupul spălat cu o apă curată" şi că putem să „ţinem fără şovăire la mărturisirea nădejdii noastre, căci credincios este Cel ce a făcut făgăduinţa" (Ev. 10:22–23).

Versete de studiat: Ce a putut să susţină Pavel fără urmă de îndoială în faţa conducătorilor evrei (Fapte 23:1 şi 24:16)? Citiţi 1 Pet. 3:16–17 şi meditaţi la provocarea adresată de Petru.

Miel

arnion [şi] *amnos*

Iniţial, grecescul *probaton* (4263) a fost un termen general pentru toate animalele cu patru picioare, mai ales cele îmblânzite, domestice. Mai târziu, sensul lui s-a restrâns numai la „oile" mature, fiind tradus astfel în patruzeci şi unu de apariţii din NT. Prin contrast, *arnion* (721, diminutiv de la *arnos*) se referă la un miel tânăr, un mieluşel. Ambele cuvinte apar în contextul în care Isus îl cheamă din nou la lucrare pe Petru în Ioan 21 (în v. 15, „mieluşei" este *arnion*, iar „oiţele" şi „oile" din versetele 16–17 sunt *probaton*). Mai târziu, *arnion* a devenit sinonim cu *amnos* (286), o oaie tânără, de obicei de un an, folosită pentru jertfă.

Prima din cele patru apariţii din NT ale termenului *amnos* este în scena impresionantă din Ioan 1:29 (şi 36), în care Ioan Botezătorul vesteşte: „Iată Mielul lui Dumnezeu", care înseamnă, literal: „Miel*ul* [nu un miel sau orice miel] oferit de Dumnezeu." Luca Îl compară pe Cristos cu un miel supus înaintea celor ce îl tund (Fapte 8:32), iar Petru declară că Isus este Mielul „fără cusur şi fără prihană" (1 Pet.. 1:19). *Amnos* este, de asemenea, utilizat în Septuaginta cu referire la un miel de jertfă (de ex.: Ex. 29:38).

Interesant, totuşi, este că, deşi Ioan foloseşte *amnos* doar de două ori, mai târziu în Evanghelia sa el adoptă termenul *arnion* (21:15), dar şi apoi în toată cartea Apocalipsei (de douăzeci şi nouă de ori). De ce există această diferenţă a termenilor? O autoritate în limba greacă ne precizează: „*Amnos tou theou* [Mielul lui Dumnezeu] denotă darul lui Dumnezeu, Cristos, pe care El l-a destinat să poarte păcatul lumii, în timp ce *arnion* accentuează faptul că El, Cel care este Domnul veşnic, este şi Cristos cel răstignit pentru noi".[351] Cu alte cuvinte, *arnion* Îl reprezintă pe Cristos *atât ca* un Răscumpărător, *cât şi* ca un Conducător.[352]

În cartea sa minunată, *The Master Theme of the Bible* [Tema predominantă a Bibliei], iubitul nostru frate plecat la Domnul, J. Sidlow Baxter, urmăreşte tema Mielului în Biblie, observând zece texte în care Mielul este menţionat în mod special: 1) Geneza 4:3–7a dovedeşte *necesitatea* Mielului. 2) Geneza 22:6–8 prezintă *oferirea* Mielului. 3) Exodul 12:3–23 înregistrează *uciderea* Mielului. 4) Leviticul 16 descrie *caracterul* Mielului. 5) Isaia 53:6–8 stabileşte *personalitatea* Mielului. 6) Ioan 1 dezvăluie *identitatea* Mielului, Isus. 7) Fapte 8 declară că Mielul numit Isus este *Mesia cel promis*. 8) 1 Petru 1:18–21 confirmă *învierea* Mielului. 9) Apocalipsa 5:6–8 arată *întronarea* Mielului. 10) În cele din urmă, Apocalipsa 21–22 proclamă *domnia veşnică* a Mielului.[353]

Există doar un singur cuvânt pe care îl putem adăuga: *Aleluia!*

Versete de studiat: În următoarele câteva zile, citiţi textele citate de Baxter şi meditaţi la *Tema predominantă a Bibliei*.

Leu

leōn

Printr-un uimitor contrast, în timp ce Isus este numit „**Mielul**", El este numit şi „**Leul**". Însă, la această idee vom reveni puţin mai târziu.

Cuvântul **leu** din vocabularul nostru provine din grecescul *leōn* (3023), care se poate regăsi în diferite scrieri care merg înapoi până în vremea lui Homer. Nu se referă doar la animalul propriu-zis, ci are, de asemenea, şi un sens figurat, referindu-se, de exemplu, la constelaţia leului sau la un om curajos sau violent. Dintre toate animalele, leul este reprezentat cel mai adesea în fabulele antice, de obicei ca un simbol al puterii şi al curajului.

Leul este menţionat de vreo 150 de ori în Septuaginta, de cele mai multe ori într-un mod comparativ. Ezechiel 1:10, de exemplu, descrie faptul că heruvimii au feţe de leu, sugerând puterea acestora.

O caracteristică fascinantă a utilizării cuvântului *leōn* în NT este faptul că fiecare apariţie (există nouă) face referire la VT. Pavel, de exemplu, îi scrie lui Timotei despre faptul că a fost „izbăvit din gura leului" (2 Tim. 4:17), adică dintr-un pericol de moarte, o aluzie la faptul că Daniel a fost izbăvit din groapa cu lei (Dan. 6:22). Aceeaşi referinţă la Daniel o regăsim în Evrei 11:33. (Observaţi *Versetele de studiat* pentru azi pentru a găsi un alt exemplu.)

Revenind la Apocalipsa, în 4:7 întâlnim din nou heruvimul din Ezechiel 1 şi apoi mai multe imagini care folosesc figura unui leu (Apoc. 9:8, 17; 10:3; 13:2).

Cea mai măreaţă imagine dintre toate, însă, este în Apocalipsa 5:5, unde citim: „Iată că Leul din seminţia lui Iuda, Rădăcina lui David, a biruit ca să deschidă cartea, şi cele şapte peceţi ale ei." Privind înapoi la Geneza 49:8–10, unul dintre „bătrânii" din faţa tronului ceresc îl menţionează pe cel mai important membru al tribului lui Iuda, pe Domnul Isus Însuşi, care este din „sămânţa lui David", adică Cel care împlineşte legământul lui Dumnezeu cu David (cf. Is.. 11:1, 10). El este reprezentat acolo ca ţinând un sceptru, deoarece va deveni Regele lui Israel şi va conduce lumea.

Însă, înainte ca Regele să vină să conducă, El trebuie să judece. Imaginea descrisă aici are loc chiar înainte de începerea judecăţilor din Necazul cel mare în Apocalipsa 6 şi continuă până în Apocalipsa 18. Pe când Cristos a venit prima dată ca *Miel* să fie *înjunghiat*, El va veni a doua oară ca un *Leu*, ca *să înghită*. „Amin, vino Doamne Isuse!" (Apoc. 22:20).

Versete de studiat: Citiţi avertismentul lui Petru despre apostazie în 1 Petru 5:8, şi apoi observaţi cum şi el face referire la VT (Ezec. 22:25; Osea 13:8).

Carte (1)

biblos [şi] *biblion*

Grecescul *biblos* (976) este „împrumutat" din limba egipteană. Iniţial, el s-a referit la planta de papirus şi apoi la tulpina sa fibroasă, care a fost exportată în Grecia prin portul Byblos din Siria. Acolo, planta era pregătită prin despicarea tulpinii, presarea şi lipirea a două straturi pentru a forma o foaie. Mai multe foi erau apoi lipite pentru a forma un sul, înfăşurat ulterior la ambele capete. Deoarece papirusul nu era foarte rezistent, devenind fragil odată cu trecerea timpului şi putrezind când era expus la umiditate, el a fost în cele din urmă înlocuit cu „vellum", material pregătit din piei de animale, de exemplu de viţel, antilopă, oaie sau vacă.

Ulterior, cuvântul *biblos* a ajuns să fie folosit nu doar cu referire la sensul propriu de papirus, ci la orice material pe care se scria. În cele din urmă, el a ajuns să însemne sul, **carte**, scrisoare sau orice scriere. Cuvântul *biblion* (975) este diminutivul lui *biblos*. El a început să fie folosit mai frecvent în Septuaginta şi în NT grecesc. În limba greacă seculară aceşti termeni au ajuns să se refere la orice carte sfântă, iar acest sens a fost inclus şi în scrierile lui Josephus şi ale lui Filon, care au numit cărţile din VT *hierai bibloi* (cărţi sfinte). Cuvântul *Biblie* din vocabularul nostru de azi provine, deci, din expresia grecească *ta biblia.*

O apariţie a termenului *biblion* (ebraică *sēpher*, 5612H) care iese întotdeauna în evidenţă în Septuaginta, se găseşte în Neemia 8. Versetul 1 spune: „Tot poporul s-a strâns ca un singur om pe locul deschis dinaintea porţii apelor. Au zis cărturarului Ezra să se ducă să ia cartea Legii lui Moise, dată de Domnul lui Israel."

Scena descrisă aici este întoarcerea israeliţilor după şaptezeci de ani de robie în Babilon şi terminarea reconstrucţiei zidurilor Ierusalimului. Ceea ce ar trebui să ne impresioneze profund este faptul că, spre deosebire de ceea ce se petrece în zilele noastre, ei nu au cerut o ceremonie fastuoasă, o piesă de teatru, un concert de muzică, un discurs motivaţional sau un timp devoţional de zece minute, care să facă apel la sentimentele lor. *Ei au cerut Cartea lui Dumnezeu.*

Mai mult, ei *au stat în picioare şase ore* pentru a le fi citită Legea. Din moment ce acum vorbeau aramaică şi nu ebraică, Legea a trebuit să le fie explicată, a avut loc o „expunere", oferindu-ne nouă o imagine inconfundabilă a predicării expozitive (vezi 18 mai). În acest scop a fost construit şi un amvon (Neem. 8:4).

Observaţi că, din punct de vedere istoric, nicio trezire nu s-a produs fără predicarea din Cartea lui Dumnezeu. Fie ca aceasta să fie şi dorinţa noastră azi!

Versete de studiat: Citiţi Neemia 8, observând patru principii pe care le-au înţeles oamenii cu privire la Cuvântul lui Dumnezeu: *sfinţenia* sa (v. 1), *seriozitatea* sa (v. 3–8), *siguranţa* sa (v. 9–12) şi *supunerea* lor (v. 14–18).

Carte (2)

biblos [şi] *biblion*

Aşa cum am menţionat ieri, ca şi Septuaginta, NT foloseşte diminutivul *biblion* mult mai des decât *biblos* (treizeci şi patru de ori în comparaţie cu zece). Îl întâlnim mai întâi în Matei 19:7, unde este folosit cu referire la „o scriere". Când Isus s-a dus la sinagogă, „i s-a dat cartea profetului [Isaia]", din care El a citit paragraful din 61:1–2 şi a declarat că El este împlinirea acelui text (Lc. 4:16–20).

Cele mai remarcabile apariţii din NT ale acestui termen sunt cele din cartea Apocalipsa. În 1:11, de exemplu, Domnul Isus îi porunceşte lui Ioan: „Ce vezi, scrie într-o carte şi trimite-o celor şapte Biserici din Asia." Şi ce Carte a fost scrisă! O carte care niciodată nu a încetat să fie tipărită, o carte care descrie ceea ce va face Dumnezeu în viitor, cum Îşi va finaliza El „povestea Lui".

Probabil cea mai dramatică scenă dintre toate este cea din Apocalipsa 5:1–9, unde Ioan este în ceruri, privind aceste evenimente viitoare şi văzând „în mâna dreaptă a Celui ce şedea pe scaunul de domnie o carte, scrisă pe dinăuntru şi pe dinafară, pecetluită cu şapte peceţi" (Apoc. 5:1). Sulurile erau utilizate în antichitate şi pentru scrierea unui testament, a unui contract sau a unui document privind dreptul de proprietate asupra unei bucăţi de pământ. Acesta din urmă este şi cazul descris aici, dar cu o diferenţă semnificativă. Deşi această carte reprezintă un „titlu de proprietate", ea nu se referă doar la o *parcelă* de pământ, ci la *întregul pământ*, care aparţine celui care L-a creat, Isus Cristos (Ioan 1:1–3).

În conformitate cu obiceiurile juridice antice, sulul era scris şi pe partea interioară *şi* pe cea exterioară. Pe partea interioară erau scrise detaliile documentului, iar pe partea exterioară erau suficiente informaţii pentru a clarifica despre ce teren era vorba şi cine era proprietarul lui de drept. Apoi, el era sigilat şi depozitat într-un loc sigur, până când a venit momentul ca proprietarul să îl deschidă.

O caracteristică unică a acestei cărţi, totuşi, este aceea că, în loc să detalieze *ceea ce* va moşteni proprietarul pe bună dreptate, aceasta detaliază *ce va face El* pentru a obţine moştenirea. Care sunt aceste detalii? Apocalipsa 6–19 ni le relatează. Acolo citim despre judecăţile care vor veni peste o rasă de oameni răzvrătită şi despre modul în care Proprietarul va răscumpăra pământul, urmat de instaurarea Împărăţiei Lui de 1000 ani (capitolul 20).

Ce carte!

Versete de studiat: Ce altă carte menţionează Apocalipsa în 20:12 şi 21:27? Ce avertisment citim în Apocalipsa 22:19 cu privire la cei care vor face modificări în Cartea lui Dumnezeu?

A plânge

dakruō [şi] *klaiō*

Există o diferenţă importantă între cele două cuvinte traduse **a plânge** în NT, dintre care *dakruō* (1145), este cel mai blând. El înseamnă „a vărsa lacrimi", sau chiar „o lacrimă". Acesta este, de fapt, cuvântul folosit în Ioan 11:35, unde se spune despre Isus că „a vărsat o lacrimă" (şi nu „Isus plângea", aşa cum redau cele mai multe traduceri acest verset) pentru Lazăr cel mort. Prin contrast, *klaiō* (2799) descrie un plânset şi o lamentare care vin dintr-o durere copleşitoare. Maria şi cei care erau cu ea plângeau astfel în versetul 33, dar nu Domnul Isus. Isus a vărsat doar o lacrimă pentru Lazăr şi pentru cei care erau îndureraţi, căci ştia că îl va ridica pe Lazăr din morţi.

Singura dată când *klaiō* este folosit cu referire la Domnul Isus, de fapt, este atunci când El a plâns pentru oraşul Ierusalim, în Luca 19:41, fapt menţionat numai de Luca în evanghelia sa. Domnul nostru este îndurerat de reala superficialitate a oamenilor, care, deşi acum se bucură de intrarea Sa în oraş, aveau să strige curând: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!" (Lc. 23:21).

O altă apariţie a acestui cuvânt este în Luca 22:62, unde, drept rezultat al faptului că se lepădase de Domnul lui, „Petru a ieşit afară şi a plâns cu amar". „Cu amar" este grecescul *pikrōs* (4090), de la *pikros* (4089), „amar, dureros" şi este folosit aici la figurat, sugerând un plâns violent, necontrolat.

În lumina studiului de ieri asupra cuvântului **carte** din Apocalipsa 5:1–9, un alt exemplu de durere copleşitoare a fost atunci când apostolul Ioan „a plâns mult, pentru că nimeni nu fusese găsit vrednic să deschidă cartea şi să se uite în ea" (Apoc. 5:4). De ce plângea Ioan? El plângea pentru un pământ care părea să fie iremediabil blestemat, care părea să fie pentru totdeauna robit păcatului şi morţii, deoarece nu exista nimeni care putea deschide cartea şi răscumpăra pământul din robia sa.

Deşi durerea lui Ioan era, cu siguranţă, de înţeles, ea era inutilă, căci „unul din bătrâni [i-a] zis: «Nu plânge: Iată că Leul din seminţia lui Iuda, Rădăcina lui David, a biruit ca să deschidă cartea şi cele şapte peceţi ale ei»" (Apoc. 5:5).

Deşi există şi azi mult plâns şi jale, când ne întristăm din cauza păcatului şi a morţii pe care le vedem în jur, va veni o zi când Domnul nostru va deschide acel „titlu de proprietate" şi va răscumpăra această lume căzută.

Versete de studiat: Citiţi acea minunată scenă din Apocalipsa 5:1–14, observând din nou **Leul** (18 dec.) şi **Mielul** (17 dec.), singurul vrednic să solicite acel „titlu de proprietate" asupra întregii creaţii.

Singurul născut

monogenēs

În acest verset al versetelor citim: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Său fiu născut, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veşnică" (Ioan 3:16, KJV).

Împreună cu marile adevăruri ale acestui verset, cum ar fi **dragostea** lui Dumnezeu (*agapē*, vezi 19–20 ianuarie) pentru poporul Lui şi viața veşnică pe care o primim prin **credința** (*pisteuō*, vezi 8 februarie) în Cristos, acest verset este unic, deoarece apostolul Ioan este singurul scriitor al Scripturii care foloseşte termenul *monogenēs* (3439) pentru a descrie relația lui Isus cu Tatăl. Mai multe traduceri moderne (ESV, NRSV NLT, CEV şi GWT) înlocuiesc „singur născut" cu „singurul fiu" sau „unicul fiu" (NCV şi NIV). Aceste traduceri în mod clar nu înseamnă acelaşi lucru ca „singurul născut". Deci, care variantă este corectă sau chiar are importanță?

Monogenēs este un substantiv compus, desigur, format din *monos* (3441; de aici şi cuvântul *monografie*), „singur, fără alții", şi *genos* (1085; de aici şi cuvântul *genă*), „vlăstar, copil". Ideea clară este de „singurul vlăstar", „singurul moştenitor fizic" sau, cum spune un comentator, „singurul născut".[354] În greaca antică acest cuvânt era folosit pentru a se referi la o ființă unică.

Deci, a spune „singurul fiu" sau, mai rău, „unicul fiu", nu este corect şi este, ca să fiu sincer, o eroare gravă. Isus *nu* este *singurul* Fiu al lui Dumnezeu, altfel Pavel s-ar fi înşelat când a scris că Cristos este „cel întâi născut dintre mai mulți frați" (Rom. 8:29). Cine sunt aceşti frați? Noi suntem! Noi suntem fiii lui Dumnezeu prin actul suveran al lui Dumnezeu de **înfiere** (vezi 2 ianuarie). Isus, însă, este, aşa cum spune un traducător, „singurul născut în mod unic".[355]

Ioan clarifică acest lucru mai devreme în evanghelia sa, atunci când scrie că Cristos este „singurul născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr" (1:14, KJV) şi „singurul Lui Fiu născut, care este în sânul Tatălui" (1:18, KJV). El scrie din nou în prima sa epistolă că „Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu născut, ca noi să trăim prin El" (1 Ioan 4:9, KJV). Din păcate, traducerile menționate mai sus repetă eroarea lor în toate cele trei versete.

O autoritate în limba greacă rezumă foarte bine lucrurile: „[Ioan] înțelege aici conceptul de fiu în termenii naşterii. Pentru [Isus], a fi Fiul lui Dumnezeu nu înseamnă doar a fi beneficiarul iubirii lui Dumnezeu. Înseamnă a fi născut din Dumnezeu."[355]

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând ideea clară de „unicitate" şi ideea de „singur născut" din fiecare: Luca 7:12; 8:42; 9:38; Evrei 11:17.

Apărare (răspuns)

apologia

Atunci când facem ceva care ofensează sau răneşte pe cineva, ne „cerem scuze" sau „iertare", adică recunoaştem că am făcut o greşeală. Însă, sursa acestor cuvinte are un sens foarte diferit. Grecescul *apologia* (627) este alcătuit din *apo* (575; vezi 17 februarie), „de la", şi *logos* (3067; vezi 5 februarie, 16 martie, 10 iulie), „discurs". În greaca clasică el era folosit ca termen legal referitor la un avocat care prezintă un discurs de apărare a clientului său.

Această idee este preluată în NT. Pavel, de exemplu, în Faptele apostolilor 22:1, *s-a apărat* în faţa poporului din Ierusalim pentru că a vorbit împotriva Legii. De asemenea, el i-a „răspuns" lui Festus în apărarea credinţei sale în Faptele apostolilor 25:8 (cf. v. 15), precum şi lui Agripa în Faptele apostolilor 26:1.

Fiecare creştin este îndemnat să fie „întotdeauna gata să [răspundă] oricui [îi] cere socoteală de nădejdea care este în [el], dar cu blândeţe şi teamă" (1 Pet. 3:15). Aceasta nu înseamnă a „ne certa pe subiectul religiei", ci, mai degrabă, a spune cuiva de ce suntem creştini, a prezenta cu multă grijă Evanghelia.

Nu se poate menţiona acest cuvânt fără a aborda şi subiectul „apologeticii", ramura teologiei dedicată apărării creştinismului. Aici avem două şcoli principale de gândire.

În primul rând, există apologetica „argumentării", care susţine că, prin argumente raţionale şi prin prezentarea dovezilor putem dovedi existenţa lui Dumnezeu şi faptul că Biblia este autentică.

În al doilea rând, există apologetica „presupoziţiilor", care susţine că în loc să *demonstrăm* existenţa lui Dumnezeu, trebuie să *presupunem* că El există; adică trebuie să pornim de la ideea că Dumnezeu există, ori altfel nu putem cunoaşte nimic, pentru că numai în El şi în Cuvântul Său putem afla adevărul. În timp ce şcoala „argumentării" acuză partizanii „presupoziţiilor" de un raţionament circular şi de faptul că subminează caracterul raţional al credinţei creştine, aceştia din urmă îi critică pe primii pentru că pornesc de la om şi apoi încearcă să ajungă la Dumnezeu, încercând, deci, să îi ducă pe oameni în cer prin puterea raţiunii.

Dar nu este momentul aici să dezbatem această chestiune, însă, indiferent care abordare este corectă, fiecare dintre noi trebuie să fie pregătit să proclame faptele referitoare la Domnul Isus. Un „apologet" scrie: „Unii oameni spun că cel mai bun atac este o apărare bună, dar eu vă spun că cea mai bună apărare este un atac bun... Cea mai bună apărare a creştinismului este prezentarea clară, simplă, a ceea ce Cristos a spus despre Sine că este, prin puterea Duhului Sfânt."[357]

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând fiecare uz al cuvântului *apologia* în fiecare din ele: Filipeni 1:7, 17; 2 Timotei 4:16.

Mână

cheir

Mână este grecescul *cheir* (5495; de aici şi cuvântul *chiromanție*), un cuvânt cu adevărat vechi, atestat încă din perioada miceniană a istoriei Greciei (1600–1200 î.H.). Acesta se referea inițial nu numai la „mână", ci la brațul întreg, de la degete la umăr. De aceea, nu este greşit a spune că Isus a fost răstignit pe cruce bătându-i-se în cuie încheieturile mâinilor, nu palmele (vezi **cruce**, 4 decembrie; cf. Ioan 20:25).

Cu toate acestea, sensul figurat al termenului *cheir* iese în evidență. Deoarece despre activitatea unei persoane se spune că este „lucrarea mâinilor sale", mâinile au devenit un simbol al puterii. În mitologia greacă, de exemplu, din „mâinile zeilor" veneau protecția oamenilor şi intervenția acestora în evenimentele pământeşti. Asclepios, zeul vindecării, se presupune că vindeca prin atingerea celor bolnavi cu mâna lui.

În Septuaginta, a cădea în mâinile cuiva însemna a fi în puterea lui, ca şi în Judecătorii 2:14, unde, din cauza idolatriei lui Israel, Dumnezeu „i-a vândut în mâinile vrăjmaşilor lor". Cel mai semnificativ lucru, însă, este că, în peste 200 de cazuri, observăm expresia „mâna lui Iahve", o referire la faptul că „e întotdeauna lucrarea lui Dumnezeu cea prin care El îşi arată puterea, în creație, dar şi în faptele sale"[358] (Ex. 7:4; Is. 45:11–12; etc.)

Vedem aceeaşi idee prezentă peste tot în NT. Mai mult, nu este vorba doar despre „Iahve", ci şi despre Cristos. După cum ne spune Ioan 3:35: „Tatăl iubeşte pe Fiul şi a dat toate lucrurile în mâna Lui" (cf. 13:3). Domnul nostru Însuşi declară în Ioan 10:28: „Eu le dau viața veşnică, în veac nu vor pieri, şi nimeni nu îi va smulge din mâna Mea." Ce promisiune mângâietoare dătătoare de siguranță!

În plus, pe tot parcursul NT vedem cum „mâinile lui Dumnezeu" simbolizează numeroase aspecte ale lucrării Sale: creația (Fapte 7:50; Ev. 1:10); suveranitatea (Fapte 4:28); o pedeapsă dreaptă (Ev. 10:31); purtare de grijă deosebită (Lc. 1:66); împuternicirea proclamării Evangheliei (Fapte 11:21); şi supunerea noastră umilă în fața providenței Lui (1 Pet. 5:6).

Ce provocare ne aduc toate aceste lucuri? Nu numai că ne bucurăm de lucrarea „mâinilor lui Dumnezeu", dar Dumnezeu, de asemenea, ne lasă şi nouă ceva de făcut cu mâinile *noastre*. Veniți ca fiecare din noi „să [lucrăm] cu mâinile [noastre] la ceva bun" (Ef. 4:28).

Versete de studiat: Citiți versetele citate mai sus referitoare la lucrarea lui Dumnezeu, bucurându-vă în tot ceea ce înfăptuieşte El.

Idol

eidōlon

Cuvântul nostru **idol** este derivat din grecescul *eidōlon* (1497). Homer a folosit *eidōlon* cu referire la fantome şi apariţii. Ulterior, în greaca clasică târzie, el a căpătat alte sensuri nereligioase, însemnând o imagine, o copie sau „orice formă fără substanţă, o imagine reflectată în oglindă sau în apă, o imagine sau o idee în minte"[359].

Însă, în Septuaginta, *eidōlon* este utilizat pentru a traduce circa cincisprezece cuvinte din ebraică, întotdeauna cu referire la chipurile zeilor păgâni şi la zeii înşişi. A doua poruncă a lui Dumnezeu din Lege, de exemplu, interzicea crearea oricărui „chip cioplit" (Ex. 20:4; cf. Deut. 5:8). După multe recăderi în păcatul idolatriei, Ezechiel a profeţit că judecata lui Dumnezeu va cădea asupra lui Israel pentru această urâciune: „Altarele voastre vor fi pustiite, stâlpii voştri închinaţi soarelui vor fi sfărâmaţi, şi voi face ca morţii voştri să cadă înaintea idolilor voştri. Voi pune trupurile moarte ale copiilor lui Israel înaintea idolilor lor, şi vă voi risipi oasele în jurul altarelor voastre" (Ezec. 6:4–5).

Revenind la NT, observăm că modul în care Septuaginta a utilizat *eidōlon* a fost preluat, deoarece descoperim multe referiri la aversiunea faţă de idoli. Atât corintenilor, cât şi tesalonicenilor, de exemplu, Pavel le reaminteşte în mod special modul în care obişnuiau să se închine la idoli şi cum s-au întors apoi la Dumnezeu. El i-a lăudat pe tesaloniceni pentru că „de la idoli [s-au] întors la Dumnezeu, ca să [slujească] Dumnezeului celui viu şi adevărat" (1 Tes.1:9). În mod asemănător, în introducerea sa la învăţătura privind „darurile spirituale" (15 febr.), el le-a reamintit corintenilor de starea lor de la început: „vă duceaţi la idolii cei muţi" (1 Cor. 12:2), iar în cea de-a doua sa epistolă el menţionează contradicţia totală care există între „Templul lui Dumnezeu" şi „idoli" (2 Cor. 6:16).

Citim apoi despre porunca foarte clară a lui Ioan adresată „copilaşilor", aceea de a se „păzi [pe ei înşişi] de idoli (1 Ioan 5:21). Aşa cum observă comentatorul Albert Barnes, un idol nu este numai „o imagine sau reprezentare a Divinităţii", ci înseamnă şi „a face din [orice] un obiect de adoraţie, în locul Dumnezeului adevărat".[360] Oamenii fac acest lucru în nenumărate moduri, fac zei din bani, posesiuni materiale, succes, şi chiar din alte persoane.

Este bine pentru noi să ni se reamintească, în special în acest moment particular al anului, cine este Dumnezeul adevărat şi de cât de uşor ne putem face alţi dumnezei, dându-le mai multă importanţă decât Lui, sau care să-L înlocuiască sau să-I submineze în mod subtil autoritatea.

Versete de studiat: Ce incident este prezentat în Faptele apostolilor 7:41 şi în contextul mai larg? Care a fost unul dintre principiile pe care l-a recomandat Iacov pentru a fi prezentat celor dintre neamuri la Conciliul de la Ierusalim, conform Faptele apostolilor 15:20?

A se lupta

epagōnizomai

Una dintre caracteristicile cele mai predominante şi tragice ale zilelor noastre este un dezinteres aproape total faţă de **adevăr** (vezi 1–3 februarie). Puritanul William Gurnall a avut dreptate când a afirmat cu peste 350 de ani în urmă în comentariul său clasic la Efeseni 6:10–20, *Creştinul în armătură completă*: „A nu dori [adevărul] înseamnă a-l dispreţui." Aşa cum am menţionat anterior (vezi 19 februarie şi 2 iunie), relativismul stăpâneşte azi. Majoritatea oamenilor cred că adevărul este diferit pentru fiecare persoană. Ceea ce este adevărat pentru unul s-ar putea să nu fie adevărat şi pentru altul. Fiecare persoană trebuie să-şi găsească propriul adevăr, ceea ce este bine pentru el. Valorile absolute aproape au dispărut.

Chiar şi mai tragic este faptul că multe persoane care se declară creştine gândesc exact în acelaşi mod. Pentru mulţi dintre aceştia, doctrina nu contează cu adevărat, iar adevărul este relativ, Biblia fiind deschisă „interpretării" oricui.

Din acest motiv, creştinii evlavioşi trebuie îndemnaţi *să iubească* **adevărul**. Nimic nu ar trebui să fie *mai important*, sau chiar *egal* ca importanţă, decât adevărul. Gurnall scrie din nou: „[Adevărul] este marea comoară pe care Dumnezeu o oferă sfinţilor Lui, cu însărcinarea strictă şi solemnă de a o păstra împotriva tuturor celor care subminează adevărul sau se opun lui. Unele lucruri le încredinţăm noi lui Dumnezeu, pe altele ni le încredinţează El nouă... şi ceea ce, în principal, ne încredinţează Dumnezeu, este adevărul Lui."[361]

Nu există nicio dovadă mai bună a acestei afirmaţii decât Iuda 3 (vezi 3–4 noiembrie), unde autorul ne îndeamnă: „să luptaţi pentru credinţa, care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna." „Credinţa", aici, nu este un verb cu aplicaţie la actul de a crede, ci, mai degrabă, este vorba de un substantiv care se referă la întregul adevăr revelat, care constituie creştinismul istoric, evanghelic.

Cuvintele **a se lupta cu hotărâre** reprezintă un singur cuvânt în greacă, *epagōnizomai* (1864), cuvânt care apare numai aici în NT. În centrul acestui cuvânt compus este rădăcina *agōn* (73; de aici şi *agonie*), care înseamnă „dispută, controversă, [o] competiţie în care se caută victoria".[362] Aceasta, împreună cu verbul *agōnizomai* (75), se refereau iniţial la luptele şi disputele implicate în jocurile greceşti. Prin adăugarea prefixului *epi* (1909, „pentru"), Iuda ne spune că trebuie să luptăm pentru credinţă. Ca şi Pavel în Efeseni 6:10–20 (vezi 30 septembrie şi zilele următoare), Iuda foloseşte imagini vii pentru a ne înfăţişa războiul spiritual în care suntem implicaţi, un război total, care nu manifestă milă faţă de eroare sau de cei care răspândesc eroarea.

Versete de studiat: Citiţi următoarele versete, observând modul în care este folosit *agōnizomai* în fiecare din ele: 1 Corinteni 9:25 („se luptă"); 1 Timotei 6:12 („luptă-te"); 2 Timotei 4:7 („m-am luptat").

Legământ

diathēkē

Legământ este *diathēkē* (1242), cuvânt care, în greaca clasică, se referă la un testament şi, prin urmare, denotă o decizie irevocabilă, care nu poate fi anulată de nimeni.

Bineînţeles, conceptul de legământ este predominant în VT. *Diathēkē*, de fapt, apare de 270 de ori, de obicei traducând ebraicul *beriyth* (1285H), un cuvânt cu sens larg, acoperind mai multe tipuri de înţelegeri, inclusiv o alianţă între prieteni (1 Sam. 18:3) şi conducători (1 Împ. 5:12). Aşa cum am observat pe 23 septembrie, un legământ este şi **căsătoria**, un legământ menit să fie permanent.

Cele mai importante, totuşi, sunt legămintele pe care Dumnezeu le-a făcut cu diferite persoane, cum ar fi: Noe (Gen. 6:18), Avraam (2 Împ. 13:23) şi Moise (Ex. 19:5–6 şi urm.). Fiecare dintre aceste legăminte au rămas valabile şi pentru descendenţii acestora.

De o semnificaţie specială, desigur, a fost legământul mozaic, un „legământ condiţionat", în care Dumnezeu binecuvânta oamenii dacă ei rămâneau în ascultare. Făcut numai cu Israel, acesta consta din porunci (aspectul moral; Ex. 20:1–6), pedepse (aspectul social; Ex. 21:1–24:11), precum şi ritualurile religioase (aspectul religios; Ex. 24:12–31:18). Scopul central al Legii a fost acela de a dezvălui păcatul omului (Rom. 3:20) şi a-i atrage atenţia către Cristosul care va veni, care avea să îndeplinească toate simbolurile şi imaginile cuprinse în Lege (Mt. 5:17).

Epistola către evrei este o carte glorioasă, în care întâlnim *diathēkē* nu mai puţin de paisprezece ori. Aşa cum am menţionat pe 10 decembrie, expresia *mai bun* rezumă mesajul cărţii mai bine ca orice altă expresie. În 7:22 citim: „El s-a făcut chezaşul unui legământ mai bun" (7:22). Şi care este acest „nou testament" (sau legământ)? Isus Însuşi ne-a spus atunci când a instituit Cina Lui: „Acest pahar este legământul cel nou, făcut în sângele Meu, care se varsă pentru voi" (Lc. 22:20). Din nou, cartea Evrei declară: „Hristos a căpătat o slujbă cu atât mai înaltă cu cât legământul al cărui mijlocitor este El, e mai bun, căci este aşezat pe făgăduinţe mai bune" (8:6).

Să ne bucurăm de textul din Evrei 9:13–15: „Căci, dacă sângele taurilor şi al ţapilor şi cenuşa unei vaci, stropită peste cei întinaţi, îi sfinţeşte şi le aduce curăţirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul cel veşnic, S-a adus pe Sine însuşi jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăţi cugetul vostru de faptele moarte, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu! Şi tocmai de aceea este El mijlocitorul unui legământ nou [...]."

Mai bun! Ce cuvânt!

Versete de studiat: Citiţi Evrei 9:13–28, observând contrastul dintre Vechiul şi Noul Legământ.

Mijlocitor

mesitēs

Mijlocitor este *mesitēs* (3316), cuvânt derivat din *mesos* (3319), „în mijloc, la mijloc", şi, deci, înseamnă „cel care se află la mijloc, între două părţi sau organisme". În greaca clasică, *mesos* a devenit un termen juridic, care desemna neutralitatea (de aici şi expresia latinească *neuter*, „niciunul din doi"), fiind o persoană care stă între două părţi aflate în conflict, cu scopul de a arbitra şi a soluţiona o problemă. Prin urmare, omul care stă la mijloc este numit *mesitēs*.

În timp ce conceptul de mijlocitor nu se regăseşte în VT – deşi Pavel se referă la Moise şi la Lege ca un mijlocitor în sens negativ (Gal. 3:19–20) – utilizarea lui în NT este extrem de semnificativă.

Unul din aceste versete este 1 Timotei 2:5: „Căci este un singur Dumnezeu şi este un singur mijlocitor între Dumnezeu şi oameni: Omul Isus Hristos." Contextul în care a fost făcută această declaraţie este acela al păgânismului grecesc, în care exista credinţa în mai mulţi zei şi zeiţe. În contrast cu aceştia, Pavel îi spune lui Timotei cât de important este ca el să-L proclame pe singurul Dumnezeu, la care se poate ajunge prin singurul Mijlocitor, Isus Cristos. Şi azi avem nevoie disperată de acest mesaj! Nu numai că oamenii se închină mai multor zei, dar false religii, precum romano-catolicismul, susţin că „preotul" este un „mijlocitor" necesar între om şi Dumnezeu. Dar Pavel afirmă clar că numai Cristos este Cel care, prin moartea şi învierea Sa, mijloceşte pentru noi.

Demn de remarcat, din nou, este modul în care este folosit acest cuvânt în epistola către evrei. Aşa cum am observat ieri, Cristos „a căpătat o slujbă cu atât mai înaltă cu cât legământul al cărui mijlocitor este El, e mai bun, căci este aşezat pe făgăduinţe mai bune" (8:6). Din nou, Cristos este *mai bun* decât toate lucrurile şi, de aceea, este cu siguranţă un mijlocitor infinit mai bun decât Legea (cf. 9:15 şi 12:24).

Ar trebui, de asemenea, să observăm că, deşi *mesitēs* apare doar de şase ori, conceptul de Cristos ca mijlocitor este evident în multe alte cazuri. Ideea de mijlocitor nici că poate fi mai clară în Ioan 14:6, unde citim că Cristos este *singura cale* către Dumnezeu. Din nou, Evrei vorbeşte despre Cristos ca fiind Marele nostru Preot, care merge la Tatăl în numele nostru (4:14–16; 7:25). De asemenea, Ioan declară că El este Apărătorul nostru, minunatul nostru Avocat al apărării care, în mod constant, ne pledează cazul (1 Ioan 2:1).

Încă o dată, să ne bucurăm că Cristos este *mai bun*!

Versete de studiat: Citiţi versetele menţionate în meditaţia de azi, precum şi Matei 11:25–30, şi bucuraţi-vă în Mijlocitorul vostru.

S-a sfârşit!

teleō

Cuvintele **s-a sfârşit** (Ioan 19:30), pe care Domnul nostru le-a rostit pe cruce, afirmă un adevăr profund. Termenul grecesc este *teleō* (5055), derivat din *telos* (5056) şi care „iniţial însemna un punct de cotitură, o balama, punctul culminant în care se termină o etapă şi începe alta; mai târziu, scopul, finalul". Mai multe lucruri erau considerate ca fiind un final sau un scop: căsnicia, cunoaşterea fizică şi intelectuală, şi, bineînţeles, moartea. *Teleō*, deci, înseamnă „a duce la un *telos*, a încheia".[363]

Teleō apare, de exemplu, în Apocalipsa 20:5–7, unde se referă la momentul când „se vor sfârşi cei o mie de ani", adică, atunci când Mileniul se va încheia şi evenimentele finale vor avea loc pe pământ.

Printre alte apariţii ale acestui cuvânt, **s-a sfârşit** este cel mai semnificativ. Această declaraţie afirmă că scopul răscumpărării a fost atins, că mântuirea prin jertfa lui Isus a fost realizată. Acesta a fost scopul despre care Isus Însuşi a vorbit în Ioan 4:34: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis, şi să împlinesc [*teleioō*] lucrarea Lui" (cf. Ioan 17:4; Fapte 13:29). Această expresie avea, de fapt, rădăcini în cultura antică. Aşa cum scrie Charles Ryrie: „Chitanţele pentru taxele găsite în foile de papirus au acest singur cuvânt grec scris, care înseamnă «plătit în întregime»".[364] Într-adevăr, Cristos a plătit preţul întreg pentru păcatul nostru. Nimic altceva nu mai *trebuie* plătit sau *ar putea* fi plătit. Mântuirea este numai prin **har** (vezi 13–14 februarie).

În plus, construcţia propriu-zisă în limba greacă (*tetelestai*) este la timpul perfect, fapt care descrie o acţiune care a avut loc în trecut, rezultatele acesteia continuând în prezent. De vreme ce nu are echivalent direct în limba engleză, este deseori tradus prin „a fost". De exemplu, YLT îl transpune astfel: „A fost sfârşit." Semnificaţia este acum clară. Deşi *lucrarea* reală pe Calvar s-a petrecut acum 2000 de ani, *rezultatele* nu s-au diminuat deloc de-a lungul secolelor. Deci, când Isus a rostit aceste cuvinte, **s-a sfârşit**, lucrarea de răscumpărare a fost realizată pentru totdeauna.

Puneţi-vă timp deoparte azi pentru a medita asupra mântuirii şi a vă bucura într-o mântuire care este cu adevărat încheiată în Cristos.

Versete de studiat: Potrivit cu Romani 10:4 (cf. Gal. 3:13), ce altceva a fost dus la „sfârşit" (*telos*) prin lucrarea lui Cristos? În umblarea noastră creştină, ce ne va opri de la împlinirea („a împlini", *teleō*) poftelor cărnii (Gal. 5:16)?

Aleluia

allēlouia

Ce bucurie vine odată cu studiul acestui cuvânt! Grecescul *allēlouia* (239) este o transliterare a două cuvinte ebraice: *hēlal* (1984H), „a lăuda", şi *Yēh* (3050H), o formă prescurtată de la „Iahve" (3068H), un nume atât de sacru pentru evrei încât nici măcar nu-l pronunţau, ci l-au tradus prin **DOMNUL** (*kurios*, 8–9 apr.) în loc de „Dumnezeu" în Septuaginta. Cât de tragic este, totuşi, faptul că, deşi practicau asemenea obiceiuri în ce priveşte lucrurile exterioare, în interior s-au răzvrătit şi L-au hulit chiar pe Dumnezeul căruia pretindeau că I se închinau.

Ar trebui să mai adăugăm, de asemenea, că, deoarece ebraicul este *hēlal*, la termenul grecesc şi românesc ar trebui să se audă sunetul „h", adică **Haleluia**.[365]

Acest cuvânt, prin urmare, înseamnă „laudă Ţie, Yah" sau „lăudaţi pe DOMNUL". Regăsim acest cuvânt de douăzeci şi patru de ori în cartea Psalmilor. Cu excepţia apariţiei din Psalmii 135:3, el apare întotdeauna la început sau la sfârşit, „sugerând că era un apel standardizat la laudă în închinarea în Templu"[366]. Termenul se mai poate regăsi „asociat cu lucrarea leviţilor, care Îl lăudau pe Dumnezeu dimineaţa şi seara (1 Cron. 23:30)"[367]. Alţi psalmi, cum ar fi 106 şi 117, folosesc acest cuvânt, după cum observă un comentator, „pentru a manifesta spiritul de anticipare milenară şi de laudă"[368].

În utilizarea ulterioară, întâlnim *allēlouia* doar de patru ori în NT, toate apariţiile fiind în Apocalipsa 19, în anticipare glorioasă a Împărăţiei de o mie de ani. Observăm în aceste versete patru lucruri pentru care Dumnezeu trebuie să fie lăudat.

În primul rând, în versetul 1, El este lăudat pentru *mântuirea* Lui: „După aceea, am auzit în cer ca un glas puternic de gloată multă, care zicea: «Aleluia! A Domnului, Dumnezeului nostru, este mântuirea, slava, cinstea şi puterea!»"

În al doilea rând, în versetele 2–3, El este lăudat pentru dreapta Sa *răsplătire*: „Pentru că judecăţile Lui sunt adevărate şi drepte [...] Şi au zis a doua oară: «Aleluia! [...] Fumul ei se ridică în sus în vecii vecilor!»"

În al treilea rând, în versetul 4, El este lăudat pentru *reputaţia* Lui, adică, pur şi simplu pentru Ceea ce este El: „Şi cei douăzeci şi patru de bătrâni şi cele patru făpturi vii s-au aruncat la pământ şi s-au închinat lui Dumnezeu, care şedea pe scaunul de domnie. Şi au zis: «Amin! Aleluia!»"

În al patrulea rând, în versetul 6, El este lăudat pentru *domnia* Sa: „Şi am auzit, ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: «Aleluia! Domnul, Dumnezeul nostru Cel Atotputernic, a început să împărăţească.»"

Nu mai este nimic de spus, decât: *Aleluia!*

Versete de studiat: Citiţi Psalmii 145–150, observând lauda (alţi psalmi de laudă: 104–106; 111–113; 115–117; 135).

Amin

amēn

Iată un cuvânt care este adesea trecut cu vederea în studiul biblic, când, de fapt, este foarte semnificativ. **Amin** este o transliterare a ebraicului *ēmēn* (543H). Unul din scopurile cuvântului este de a confirma o declarație și ar putea fi tradus în diverse moduri: „așa să fie", „așa este", „ai dreptate" și chiar „adevărat". Este demn de remarcat că, în întregul NT, așa cum observă o autoritate, „numai Domnul Isus folosește *amēn* la începutul unei propoziții, ca un cuvânt de întărire". În plus, deoarece *amēn* este echivalent cu *alēthos* (adevărat, cu adevărat, într-adevăr), Domnul Isus îl folosește pentru a spune că El Însuși este **adevărul** (vezi 1–3 februarie). Ioan 1:51, de exemplu, ar putea fi redat: „Eu, care sunt Amin [Adevărul Însuși], vă spun un adevăr sigur și infailibil."[379]

O altă utilizare a termenului *amēn* a fost inițial ca răspuns, rostit de către ascultătorii sau cititorii care erau prezenți atunci când se rostea adevărul. Două alte autorități grecești ne spun că un anumit obicei, care a trecut din sinagogă la adunările creștine, era ca, atunci când cineva a încheiat o rugăciune solemnă, ceilalți prezenți să răspundă cu „Amin!" și, astfel, să-și însușească tot ceea ce fusese spus.[370]

Ce palpitant! Regăsim apoi termenul de mai multe ori în VT, de exemplu, în timp ce oamenii răspundeau cu laudă în timp ce ascultau corul (Ps. 41:13, 72:19, 89:52), dar și ca răspuns la alte declarații ale adevărului (1 Cron. 16:36; Neem. 8:6; Ps. 106:48).

Acest lucru ne provoacă să spunem „Amin!" la adevărurile Cuvântului lui Dumnezeu, pentru a ni le însuși. În Romani 11:36, de exemplu, ca răspuns la declarația: „Din El, prin El, și pentru El sunt toate lucrurile. A Lui să fie slava în veci!", putem răspunde împreună cu Pavel: „Amin!". De asemenea, tot cu Pavel, în rugăciunea sa care încheie prima parte a Epistolei către efeseni, putem spune un „Amin!" din toată inima (Ef. 3:21) la toate marile adevăruri din aceste capitole. Și, drept răspuns la promisiunea Domnului nostru: „Da, Eu vin curând!", din Apocalipsa 22:20, putem spune, împreună cu toată biserica: „Amin!" (Apoc. 22:21).

Dragul meu prieten creștin, fă ca *amin* să devină un cuvânt important în vocabularul tău creștin. Autorul și editorul acestei cărți speră că ai fost binecuvântat din plin prin aceste studii și că ai putut spune „Amin!" de multe ori. Fie ca Dumnezeu să te binecuvânteze din plin în timp ce trăiești *în* puterea Lui și *pentru* slava Sa.

Amin!

Versete de studiat: Citiți următoarele versete, observând ce adevăr este afirmat în fiecare: Matei 5:18; 17:20; 18:3; Ioan 3:3; 8:51, 58; 16:23.

***Soli deo gloria* – Numai a lui Dumnezeu să fie slava!**

Descoperind bogăţiile Cuvântului lui Dumnezeu

Deşi studiile din această carte acoperă multe cuvinte din NT, ele nu sunt, cu siguranţă, exhaustive; există nenumărate alte comori care aşteaptă să fie dezgropate. Cel care studiază ar putea dori chiar să meargă un pic mai adânc în studierea unor cuvinte prezentate în această carte. Acest capitol, prin urmare, prezintă câteva principii şi proceduri, precum şi unele instrumente lingvistice, care-l vor ajuta pe cel ce studiază să examineze cuvintele greceşti din NT.

Studiu de bază

Pentru mulţi studenţi, următoarele instrumente de bază pentru studierea cuvintelor din NT vor fi suficiente.

În primul rând, un instrument fundamental este o concordanţă. O astfel de concordanţă, desigur, universal cunoscută, este *Concordanţa Exhaustivă a Bibliei, a lui Strong*. Este disponibilă nu numai în formă de carte, ci practic fiecare program cu Biblia pe calculator o include. Aceasta prezintă fiecare cuvânt aşa cum este folosit în traducerea KJV, urmat de o listă de referinţe biblice şi o porţiune scurtă a versetului în care apare cuvântul respectiv, împreună cu un număr pe care pastorul şi teologul baptist Augustus Strong (1836–1921) l-a atribuit acestui cuvânt. Acest număr poate fi folosit pentru a căuta cuvântul în dicţionarul de la sfârşitul cărţii. Iată un exemplu pentru cuvântul **iubire**, aşa cum apare el în concordanţă:

Iubire

Matei 6:5 căci ei **iubesc** faptul de a se ruga stând în picioare în *5368*

Matei 6:24 sau va urî pe unul şi **va iubi** pe celălalt *25*

Definiţiile de dicţionar corespunzătoare, apoi, apar după cum urmează. Numerele cu caractere italice sunt pentru cuvintele greceşti, iar numerele tipărite cu caractere normale corespund cuvintelor din ebraică. De asemenea, reţineţi regulile de pronunţie ale fiecărui cuvânt.

25. ἀγαπάω **agapaō**, *a-ga-pá-o;* probabil de la ἄγαν **agan** (mult) [sau comp. 5689]; a *iubi* (într-un sens social sau moral): – iubire, a fi iubit. Comp. *5368*.

5368. φιλέω **phileō**, *fi-lé-o;* de la *5384; a fi prieten cuiva* (*a fi ataşat de* (*a ţine la* [o persoană sau un obiect]), adică, *a avea afecţiune pentru* (denotă ataşament *personal*, sentimente sau simţire; deşi *25* este mai larg, cuprinzând în special

rațiunea și consimțământul *deliberat* al voinței ca o chestiune de principiu, datorie și bună-cuviință: cele două sunt foarte apropiate, ca și *2309* și *1014*, sau ca *2372* și, respectiv, *3563*; prima dintre ele referindu-se la inimă, iar ultima la *cap*); spec., *a săruta* (ca semn de tandrețe): – sărut, iubire.

Definițiile și numerele lui Strong sunt deci, utile studentului. Numerele sunt atât de larg folosite, încât majoritatea instrumentelor grecești disponibile azi dau trimiteri la aceste numere, permițând astfel studenților să găsească rapid ceea ce au nevoie. Fiecare student al Bibliei rămâne profund îndatorat eforturilor lui Strong.

Pe de altă parte, deși *Concordanța Exhaustivă Strong* este foarte utilă, *Concordanța analitică a lui Young*, scrisă de teologul aparținând Scottish Free Church, Robert Young (1822–1888), folosește o abordare puțin diferită și este, în anumite privințe, superioară în analizarea cuvintelor grecești. Iată două explicații la aceleași cuvinte menționate mai sus:

IUBI, a –

5. *A iubi,* ἀγαπάω *agapaō*

Matei 5:43 Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău

Matei 5:44 Vă spun, iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blastămă

Matei 5:46 Dacă iubiți numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai așteptați

Matei 6:24 Fie el va urî pe unul și va iubi pe celălalt

7. *A fi prieten,* φιλέω *phileō*

Mat. 6:5 căci lor le place să se roage stând în picioare în sinogogi.

Această abordare este puțin „mai ușoară" decât a lui Strong, enumerând toate referințele pentru un cuvânt grecesc într-o secțiune separată, în loc să aibă numere introduse peste tot în text într-o listă lungă. Deși la Strong întâlnim definiții mai lungi, definițiile lui Young, deși mai scurte, se disting clar în fața ochilor. De un real folos este Indexul-Lexicon al lui Young, de la finalul cărții. Acesta afișează fiecare cuvânt grecesc împreună cu modurile diferite în care acel cuvânt este tradus în KJV și numărul de aparițiilor în care apare acea traducere. Iată articolele pentru cuvintele ce corespund termenului **iubire**, așa cum le-am utilizat noi:

AGAPAO ἀγαπάω

Iubire 135

Part. trecut Iubit 7

PHILEO φιλέω

A săruta 3

iubire 22

Unele articole arată că un anumit cuvânt este tradus în mai multe

moduri. Motivul este, de obicei, contextul în care apare cuvântul; contextul poate da de multe ori unui cuvânt un sens oarecum diferit. Un exemplu bun este grecescul *dunamis*, pe care l-am examinat în meditația din 28 februarie. El are nu mai puțin de paisprezece traduceri. Iată lista corespunzătoare lui *dunamis* în Indexul-Lexicon al lui Young:

DUNAMIS δύναμις
capacitate 1
abundență (de putere) 1
sens 1
tărie 4
faptă plină de tărie 1
lucrare plină de tărie 11
miracol 8
putere 77
rezistență 7
violență 1
virtute 3
lucru minunat 1
făcător de minuni (putere) 1
puternic (*gen.*) 2 (putere 1)

Deci, atunci când vine vorba de o concordanță, concordanța lui Young este cea mai utilă (în opinia autorului). Concordanța Strong este cu adevărat necesară doar pentru sistemul său de numerotare, deoarece multe alte instrumente disponibile azi fac trimiteri la numerele sale şi furnizează mai multe explicații. Aceasta poate fi complet înlocuită, de fapt, de *The Complete Word Study New Testament (Noul Testament cu studiul complet al cuvintelor)*, pe care urmează să-l examinăm.

În al doilea rând, The Complete Word Study New Testament (Noul Testament cu studiul complet al cuvintelor) mai sus menționat (AMG Publishers) editat de Dr. Spiros Zodhiates este un instrument absolut necesar în studiul limbii greceşti din NT. Acesta conține textul integral al NT (KJV), cu un număr Strong deasupra fiecărui cuvânt. Numerele tipărite cu caractere normale corespund dicționarului Strong inclus în partea finală a cărții, în timp ce numerele tipărite cu caractere aldine corespund secțiunii de „Instrumente lexicale", care oferă definiții mai detaliate. De asemenea, deasupra fiecărui cuvânt apar litere care se referă la construcția gramaticală a cuvântului grecesc şi care sunt explicate în secțiunea „Simboluri gramaticale". De exemplu, literele „pfip", ce apar deasupra cuvintelor „S-a sfârşit" din Ioan 19:30 (vezi meditația din 29 decembrie), indică o construcție la indicativ perfect pasiv. Acest instrument minunat are, de asemenea, multe alte

caracteristici, printre care: introducere pentru fiecare carte, note de subsol explicative, precum şi un index al versetelor.

În al treilea rând, pentru un studiu mai aprofundat, studentul are nevoie de un dicționar de cuvinte greceşti foarte bun, iar eu nu pot decât să recomand cu căldură *The Complete Word Study Dictionary: The New Testament (Dicționarul complet al cuvintelor din Noul Testament)*, redactat de Dr. Zodhiates. Făcând referiri la numerele lui Strong, fiecare cuvânt din NT este definit şi explicat. Caracteristicile principale includ: derivarea cuvintelor, comentarii exegetice, istoria şi etimologia cuvintelor, precum şi lista de sinonime şi antonime (de asemenea, cu numere Strong). Aceste cărți scrise de Dr. Zodhiates, precum şi altele, sunt, de asemenea, disponibile pentru computerul dumneavoastră pe CD-ROM-ul produs de AMG, *Bible Essentials*. Un alt dicționar pe care merită să-l aveți este *Vine's Expository Dictionary of Old and New Testament* (Nelson).

Aceste trei (sau patru) cărți vor oferi studenților toate instrumentele de care au nevoie pentru a studia în mod adecvat şi a înțelege cuvintele folosite în NT.

În al patrulea rând, studentul ar putea avea nevoie şi de alte două cărți pentru studiul cuvintelor. Un instrument clasic este cartea în patru volume *Word Studies in the Greek New Testament (Studiul cuvintelor din Noul Testament în greacă)* de Kenneth Wuest (Eerdmans). Deşi nu cuprinde fiecare carte a NT, multe din ele sunt incluse: Marcu, Romani, Galateni, Efeseni, Coloseni, Filipeni, Evrei, Epistolele pastorale, epistolele lui Petru şi ale lui Ioan. De asemenea, există numeroase alte studii ale cuvintelor în diferite secțiuni şi indexuri foarte bune.

Un alt instrument clasic este cartea în patru volume *Word Studies in the New Testament (Studii ale cuvintelor din Noul Testament)* (Eerdmans) scrisă de către savantul prezbiterian M.R. Vincent (1834-1922). Acesta cuprinde întregul NT, cu toate că nu fiecare verset. Wuest citează deseori din Vincent, aşa că pe Vincent îl puteți cumpăra numai pentru a acoperi informațiile care nu le găsiți la Wuest.

Aş dori să adaug, de asemenea, că, deşi unii învățători biblici recomandă şi *Word Pictures in the New Testament (Imagini ale cuvintelor din Noul Testament)* (Broadman), eu nu recomand acest volum. Mi se pare foarte slab în comparație cu instrumentele deja menționate şi nu merită investiția.

Studiu avansat

Instrumentele menționate mai jos sunt numai pentru studenții care doresc să avanseze mult mai adânc în studiul cuvintelor din NT şi nu sunt pentru cei ce nu sunt gata de efort mai mare în studiu. Aceste instrumente

sunt fie lucrări mai vechi, care sunt un pic mai greu de citit, sau sunt atât de detaliate, încât mulți studenți s-ar simți copleşiți. De asemenea, ultimii menționați sunt gramaticile greceşti pentru studenții interesați.

În primul rând, există *Trench's Synonyms of the New Testament (Sinonime din Noul Testament a lui Richard Trench)* (1807-1886). Deşi se clasează la un nivel mediu, între cel de bază şi cel avansat, menționez această lucrare pentru că tinde spre complexitate, cu toate că mulți cititori în engleză se pot descurca cu ea. Scopul său principal este să examineze diferențele dintre cuvinte similare. Capitolul 51, de exemplu, explică mai multe cuvinte traduse prin „rugăciune" (vezi meditația noastră din 28 şi 29 mai).

În al doilea rând, cartea *The New International Dictionary of New Testament Theology (Noul Dicționar Internațional al Teologiei Noului Testament* (Zondervan), ce cuprinde patru volume, este un instrument indispensabil pentru studiul mai aprofundat al cuvintelor din NT. Acesta analizează utilizarea din greaca clasică, VT (Septuaginta) şi apoi utilizarea din NT a fiecărui cuvânt. Deşi nu este exhaustiv, volumul cuprinde cuvinte care au o importantă semnificație teologică şi a fost folosit foarte mult în scrierea aceastei cărți.

În al treilea rând, există lucrarea mamut de 10 volume (9212 pagini!), *Theological Dictionary of the New Dictionary (Dictionar Teologic al Noului Testament* (Eerdmans), editat în principal de savantul german Gerhard Kittel (1853-1948), care a fost folosit, de asemenea, de multe ori în scrierea acestei cărți. Şi acesta prezintă seminicația cuvintelor în greaca clasică, în Septuaginta şi în NT (în special context iudaic), dar mult mai detaliat. Înainte de a aborda această carte este nevoie cel puțin de abilitatea de a lucra cu limba greacă. Aş adăuga, de asemenea, că această lucrare necesită *discernământ* teologic; există unele cazuri în care este evident un punct de vedere liberal, deci utilizatorul ar trebui să fie fundamentat într-o teologie biblică sănătoasă. Există, de asemenea, un un volum prescurtat al acestei lucrări, numit cu afecțiune „Micul Kittel".

În al patrulea rând şi în cele din urmă, pentru studentul care vrea să învețe cu adevărat gramatica greacă, există numeroase instrumente. O lucrare clasică este *New Testament Greek for Beginners a lui J. Gresham Machen (Greaca Noului Testament pentru începători)*, dar există şi lucrări mai uşoare, cum ar fi cea a lui Ian Macnair, scrisă într-un stil mai uşor, *Teach Yourself New Testament Greek (Învață singur greaca Noului Testament)* (Thomas Nelson Publishers). Unii profesori nu vor aprecia minimalizarea importanței diacriticelor (p. 115), dar acesta este un excelent studiu al gramaticii de bază. Pentru studii avansate, şi numai pentru studenții foarte serioşi, există *Greek Grammar Beyond Basics: An Exegetical Syntax of the New Testament (Gramatica greacă aprofundată – Sintaxa Exegetică a Noului Testament)* de Daniel Wallace

(Zondervan).

Un cuvânt de precauție referitor la „Interpretare"

Să fie foarte clar, *studiul unui cuvânt este doar un aspect* al „împărțirii drepte a cuvântului adevărului" (2 Tim. 2:15). A ne baza interpretarea exclusiv pe etimologia unui cuvânt, izolând cuvântul din versetul în care apare sau o scoțându-l din contextul întregii Scripturi, toate acestea sunt lucruri foarte periculoase, ca să nu spunem mai mult. Pe lângă „principiul gramatical" pe care l-am subliniat mai devreme, există mai multe alte principii de interpretare corectă a Bibliei, care trebuie *întotdeauna* respectate. Iată un foarte scurt rezumat al celor mai importante.

În primul rând, este vorba de „principiul simplității". A interpreta „în mod simplu" (sau „literal") înseamnă a explica sensul original al vorbitorului sau al scriitorului, conform uzului normal, obișnuit, și folosirea corectă a cuvintelor și a limbii. Unele dintre cele mai atroce erezii din istorie s-au produs prin „alegorizarea" sau „spiritualizarea" Scripturii. Biblia, prin urmare, trebuie să fie luată în sensul ei simplu, cu excepția cazului în care este evident că aceasta trebuie luată în alt mod. Atunci când Scriptura vorbește la figurat, ea însăși ne atenționează că este vorba despre sensul figurat chiar în contextul imediat, în contextul mai larg al Scripturii, sau prin intermediul referințelor istorice.

În al doilea rând, există „principiul contextual". Probabil că cel mai încălcat principiu de interpretare a Bibliei este scoaterea versetelor din contextul lor. Acest principiu, deci, implică analizarea cuvintelor din jurul cuvântul în cauză, a versetelor care înconjoară acest verset, și tema de bază a cărții unde apare versetul. Nu știu cui trebuie să-i dau credit pentru această idee, dar, pe bună dreptate, s-a afirmat: „Un text fără un context este un pretext".

În al treilea rând, este vorba despre „principiul comparației". Niciun verset al Scripturii nu este independent. Compararea Scripturii cu Scriptura este un principiu absolut esențial în interpretarea corectă a unui anumit text. Acest principiu este numit *analogia scripturae,* „analogia Scripturii", adică compararea Scripturii cu Scriptura.[371] Cu alte cuvinte, îi permitem Scripturii să se interpreteze pe sine.

În al patrulea rând, este vorba despre „principiul istoric". Este de o importanță vitală să înțelegem obiceiurile sociale, numele și evenimente istorice, climatul politic și conducătorii, și chiar referințele geografice care ar putea fi pertinente pentru un anumit text. Niciun studiu al Scripturii nu este complet (sau onest), fără contextul istoric.

În al cincilea rând, există „principiul iluminării". În timp ce studiem Cuvântul lui Dumnezeu, trebuie să ne amintim mereu că ceea ce facem nu

este vreun exercițiu intelectual. Scopul nostru final nu este intelectual, ci spiritual. Prin urmare, indiferent cât de mult studiem Cuvântul, indiferent ce instrumente noi folosim, indiferent câte principii respectăm, nimic nu poate înlocui iluminarea care vine de la Duhul Sfânt.

În al şaselea şi ultimul rând, există „principiul practic". Prin aceasta nu vreau să spun că trebuie să stăm relaxați şi să ne întrebăm: „ce vrea să-mi spună mie Biblia?" Aceasta se practică destul de des în biserica de azi, până acolo încât oamenii susțin că primesc „revelații noi". Ceea ce vrem să spunem este că ar trebui să ne întrebăm cu simplitate: „În lumina studiului meu atent cu privire la ce *spune* Biblia, ce *îmi cere* ea acum să fac?" Nu este nimic misterios în acest lucru, pentru că, odată ce trecem prin procesul de interpretare, aplicația se dezvăluie singură. Noi nu trebuie să *căutăm* aplicația: devine ea însăşi evidentă.

Fie ca Dumnezeu să vă binecuvânteze din plin în timp ce dezgropați bogățiile infinite ale Cuvântului Său.

Note

[1] Robert McCrum, William Cran şi Robert MacNeil, *The Story of English*, Elisabeth Sifton Books, Viking Penguin, New York, 1986, p. 51.
[2] Ibid, p. 20 (sublinierea aparţine originalului).
[3] Barclay, p. 136–137.
[4] Gleason L. Archer în Merrill C. Tenney (Editor), *Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, Zondervan, Grand Rapids, 1975, vol. Ill, p. 870.
[5] Trench, p. 15.
[6] Citat în Mal Couch, *An Introduction to Classical Evangelical Hermeneutics*, Kregel Publications, Grand Rapids, 2000, p. 55.
[7] Trench, p. 233 (sublinierea aparţine originalului).
[8] Kittel, Vol. I, p. 360.
[9] Aceasta este varianta redată de Textul Tradiţional şi Textul Majoritar, dar *nu* de Textul Critic, care, aşa cum menţionează John Eadie (*A Commentary on the Greek Text of the Epistle of Pavel to the Ephesians*, Wipf and Stock Publishers, Eugene, OR, 1998; (retipărire a ediţiei din 1861), p. 237, se bazează numai pe două manuscrise, Sinaiticus şi Vaticanus.
[10] Zodhiates, 1573. (Toate referinţele la cartea *The Complete Word Study Dictionary: New Testament* al lui Zodhiates folosesc numărul Strong şi nu numărul paginii.)
[11] Thayer, 1573. (Toate referinţele la *Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament* folosesc numărul Strong şi nu numărul paginii.)
[12] *The Bible Exposition Commentary*, Scripture Press Publications, Wheaton, 1989. Ediţie electronică realizată de Logos Library Systems, comentariu la Efeseni 1:1.
[13] Zodhiates, 3107.
[14] Ibid.
[15] Zodhiates, 1679.
[16] Brown, vol. 2, p. 239.
[17] Citat în William Barclay, *Daily Study Bible: The Letters to the Galatians and Ephesians*, Westminster John Knox Press, 1982, ediţie electronică, comentariu la Efeseni 2:12.
[18] J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, Zondervan, Grand Rapids, 1960, vol. 6, p. 165 (sublinierea aparţine originalului).
[19] „Little Kittel" p. 7 (Kittel, vol. I, p. 36–37).
[20] „Little Kittel" p. 8–9 (Kittel, vol. I, p. 48).
[21] Zodhiates, 4183, şi John Eadie, p. 141.
[22] Trench, p. 58.
[23] Trench, p. 290.
[24] Brown, vol. I, p. 697.
[25] Zodhiates, 4678.
[26] Brown, vol. 2, p. 616.
[27] Brown, vol. 2, p. 296.
[28] Charles Hodge, *A Commentary on the Epistle to the Ephesians*, Banner of Truth Trust, Londra, 1964, p. 37.
[29] Citat în Brown, vol. 3, p. 840–841, pe baza scrierilor lui Aristotel (*Politica*, 1, 9,

p. 1256b–1258a, 8; 2, 9, p. 1269a, 34f) şi ale lui Platon (*Republica* 7, 521a; 8, 547b; *Phaedo* 279c).

[30] Eadie (*Ephesians*), p. 68.

[31] Kittel, vol. I, p. 238.

[32] William Barclay, *The Letters to Timothy, Titus, and Philemon*, Westminster, Philadelphia, 1975, p. 89.

[33] Zodhiates, 331.

[34] Zodhiates, 4100.

[35] „Little Kittel". p. 849, 854. Referinţele în paranteze sunt adăugate de author. O discuţie mai aprofundată în Kittel, vol. I, p. 205.

[36] Zodhiates, 1401.

[37] Eadie (*Ephesians*), p. 120–121.

[38] Thayer, 5485.

[39] Brown, vol. 2, p. 115.

[40] Warren Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary*, Victor Books, Wheaton, IL, 1997, ediţie electronică, comentariu la Efeseni 1:17.

[41] Thayer, 1922.

[42] Zodhiates, 4114.

[43] „Little Kittel", p. 1242 (Kittel, vol. VIII, p. 605).

[44] John R. W. Stott, *Noua societate a lui Dumnezeu: Mesajul Epistolei către efeseni*, Cartea Creştină, Oradea, 1994, p. 100–101.

[45] Zodhiates, 3788.

[46] Brown, vol. 3, p. 127.

[47] Citat în Albert Barnes, *Barnes Notes on the New Testament*, Kregel Publications, Grand Rapids, 1974, şi ediţia electronică în *The Online Bible*, comentariu la Efeseni 1:18.

[48] Earle, p. 295.

[49] Eadie (*Ephesians*), p. 94–95.

[50] Eadie (*Ephesians*), p. 95.

[51] Martyn Lloyd-Jones, *The Unsearchable Riches of Christ*, Baker Book House, Grand Rapids, p. 306.

[52] Brown, vol. 2, p. 606.

[53] Citat în Brown, vol. 2, p. 611, din *Luther's Works*, XXXI, 1957, 344.

[54] *Calvin's Commentaries*. Vezi şi *Sermons on Ephesians* (p. 122–123). Aceasta este şi părerea lui Martyn Lloyd-Jones, William Hendrickson, R. C. H. Lenski, Charles Hodge şi a altora.

[55] Joseph Excell (editor), *The Biblical Illustrator* (publicat prima dată în 1887; ediţie electronică de Ages software), din comentarii la Efeseni 5:18.

[56] Pentru un studiu mai aprofundat, vezi Brown, vol. 3, p. 585–586 şi Trench, p. 245–247.

[57] William Barclay, *Daily Study Bible: The Letter to the Romans*, Westminster John Knox Press, 1982, ediţie electronică.

[58] *God's Way of Reconciliation: Studies in Ephesians Chapter 2*, Baker, Grand Rapids, 1979, p. 21–22.

[59] Wuest, *Ephesians*.

[60] Brown, vol. 3, p. 719.

[61] Brown, vol. 2, p. 470.

[62] Zodhiates, 2372.
[63] M. R. DeHaan, *Windows on the Word*, Radio Bible Class, Grand Rapids, 1984, p. 11.
[64] Brown, vol. 3, p. 377.
[65] Brown, vol. 3, p. 1081.
[66] Zodhiates, 3004.
[67] Eadie (*Ephesians*), p. 357.
[68] Brown, vol. 2, p. 99.
[69] Hunter Mead, *Types and Problems of Philosophy*, ed. a III-a, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1959, p. 62.
[70] Citat în Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7,700 Illustrations* (ediție electronică în Logos Library Systems).
[71] A. T. Robertson, *New Testament Word Pictures* (ediție electronică în Biblia Online), comentariu la Efeseni 4:31.
[72] Martyn Lloyd-Jones, *Darkness and Light*, Baker Book House, Grand Rapids, p. 282–283.
[73] Brown, vol. 2, p. 105.
[74] Zodhiates, 5543.
[75] Thayer, 5543.
[76] DeHaan, *Windows on the Word*, p. 88.
[77] Thayer, 1656.
[78] William Hendrickson, *New Testament Commentary: Ephesians*, Baker Book House, Grand Rapids, p. 117 (sublinierea aparține lui W. H.).
[79] Trench, p. 75.
[80] Thayer, 4891.
[81] Brown, vol. 3, p. 587–589.
[82] Zodhiates, 5424.
[83] Thayer, 40.
[84] Citat în James Montgomery Boice, *Foundations of the Christian Faith*, InterVarsity Press, Downers Grove, IL, 1986, ediție revizuită, p. 674. Trebuie să subliniez faptul că Boice *nu* este de acord cu această definiție. Din contră, el o critică și arată cum biserica a căzut în „secularism".
[85] Zodhiates, 1.
[86] Baker și Carpenter, 7706. (Toate referințele la Baker și Carpenter, *The Complete Word Study Dictionary: Old Testament* folosesc numărul Strong și nu numărul paginii.)
[87] John Philipps, *Exploring Revelation*, ed. rev., Moody, Chicago, 1987; retipărire, Loizeaux, Neptune, N.J., 1991, p. 22–23.
[88] Baker și Carpenter, 6055.
[89] *Metropolitan Tabernacle Pulpit*, predica 3479.
[90] Martyn Lloyd-Jones, *God's Way of Reconciliation*, p. 133.
[91] Walter L. Liefeld, *Ephesians*, InterVarsity Press, Downers Grove, IL, 1997, ediție electronică, Logos Library Systems.
[92] *Confesiuni*, Cartea X, capitolul 8.
[93] Kittel, vol. II, p. 704.
[94] M. R. Vincent, p. 851.
[95] Brown, vol. 3, p. 130.
[96] Zodhiates, 4920.

[97] Zodhiates, 3850.
[98] Brown, vol. 4, p. 259.
[99] Josh McDowell, *Mai mult decât un simplu tâmplar* (fără datele apariției), p. 83.
[100] Ambele citate în McDowell, p. 90–91.
[101] *Antichități iudaice*, 15.11.5; *Războiul iudeilor*, 5.5.2; și 6.2.4.
[102] Brown, vol. 2, p. 722 (s.a.).
[103] Brown, vol. 3, p. 591.
[104] Zodhiates, 1199.
[105] Trench, p. 163.
[106] Eadie (*Ephesians*), p. 225.
[107] M. R. Vincent, citat în Wuest.
[108] Thayer, 2644.
[109] Thayer, 575.
[110] „Little Kittel", p. 40. Kittel, vol. I, p. 254.
[111] „Little Kittel", p. 41. Kittel, vol. I, p. 258.
[112] Brown, vol. 1, p. 232.
[113] Mt. 3:1; Mc. 1:4, 7; Lc. 3:3; Fapte 10:37.
[114] Mt. 4:17, 23; 9:35; 11:1; Mc. 1:14, 38-39; Lc. 4:44; 8:1; 1 Pet. 3:19.
[115] Mt. 10:7; 24:14; 26:13; Mc. 3:14; 6:12; 13:10; 14:9; 16:15, 20; Lc. 9:2; 24:47; Fapte 8:5; 9:20; 19:13; 20:25; 28:31; Rom. 10:8, 14–15; 1 Cor. 1:23; 9:27; 15:11–12; 2 Cor. 1:19; 4:5; Gal. 2:2; Col. 1:23; 1 Tes. 2:9; 1 Tim. 3:16; 2 Tim. 4:2.
[116] Zodhiates, 3874.
[117] Alford, citat în Wuest.
[118] Citat în „Does The Truth Matter Anymore?", studiu audio de John MacArthur (Word Pictures; CrossTV, Boca Raton).
[119] Brown, vol. 2, p. 92.
[120] Brown, vol. 2, p. 92, 95.
[121] *Calvin's Commentaries: Isaiah* (ediție electronică; *Biblia Online*).
[122] Zodhiates, 3454.
[123] Brown (vol. 2, p. 643) citează următoarele: Eros (*Symposium*, 189c–193d; 202d–212a); creația (*Timaeus*, 29d–92b); lumea care va veni (*Gorgias*, 523a–524a); judecata morților (*Republica*, 10, 614a–621d).
[124] Zodhiates, 3454.
[125] Trench, p. 202.
[126] Zodhiates, 2171.
[127] Trench, p. 201–202 și Zodhiates, 155.
[128] Berry, p. 59.
[129] Zodhiates, 89.
[130] Brown, vol. 3, p. 1147.
[131] Kittel, vol. II, p. 653.
[132] Brown, vol. 3, p. 224.
[133] *Calvin's Commentaries: Isaiah* (ediție electronică; *Biblia Online*).
[134] Respectiv: *hamartanei* (indicativ prezent activ) și *hamartanōn* (participiu indicativ prezent).
[135] Jamieson, Fausset și Brown, *A Commentary: Critical, Experiential, and Practical*, 3 vol.,

Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, retipărire în 1993, vol. 3, p. 435 (sublinierea aparține originalului).

[136] Zodhiates, 1506.

[137] Zodhiates, 1710.

[138] Brown, vol. 3, p. 943.

[139] Kittel, vol. I, p. 238.

[140] Brown, vol. 2, p. 490.

[141] Jacob Neusner, *The Mishnah: A New Translation*, Yale University Press, New Haven, 1988, Sukkah 5:2–4.

[142] Zodhiates, 3767.

[143] Brown, vol. 3, p. 348.

[144] Brown, vol. 1, p. 271.

[145] 1 Cor. 15:9; 10:27 şi trei citate din LXX: Rom. 9:7 (Gen. 21:12); Rom. 9:25 (Osea 2:23, 25); Rom. 9:26 (Osea 1:10). Brown, vol. I, p. 275.

[146] Brown, vol. 2, p. 187.

[147] Walter Elwell (editor), *Baker Theological Dictionary of the Bible*, Baker Book House, Grand Rapids, 1996, p. 138.

[148] Citat în Detzler, p. 33.

[149] Zodhiates (908, p. 314) spune foarte bine: „Întregul paragraf din Ef. 4:1–5 indică dorința lui Pavel de a exista unitatea Duhului în trupul lui Cristos. Nu se face nicio referire la botezul în apă. Versetul spune: «Un singur Domn, o singură credință, un singur botez». Acest botez trebuie să fie deci, botezul spiritual, botezul în Duhul, despre care Ioan Botezătorul a spus că va fi realizat de Cel care va veni după el (Mt. 3:11; Mc. 1:8; Lc. 3:16; Ioan 1:33), şi pe care Isus Cristos Însuşi l-a promis în Fapte 1:5. Aceasta a avut loc în Fapte 2... Scopul acestui botez în Duhul este clar în 1 Cor. 12:13, fiind incorporarea tuturor credincioşilor în trupul lui Cristos, Biserica (Ef. 1:22, 23)."

[150] Brown, vol. 3, p. 1078.

[151] (1) Nu mai mult de trei, şi de preferat doar doi, trebuiau să vorbească; (2), nu trebuiau să vorbească în acelaşi timp; (3) tot ceea ce se spunea trebuia să fie tradus de către un singur traducător; (4) în cazul în care nu era prezent vreun traducător, posibilul vorbitor nici nu trebuia să vorbească; (5) totul trebuia să se facă fără confuzie sau tulburare; şi (6) femeile trebuiau să tacă, adică, nu trebuiau să practice darurile de vorbire în forul public sau în locul de închinare. Deşi ultimele două se aplică în mod special în contextul profeției, acestea sunt, în mod evident, principii universale pentru ordinea în biserică.

[152] Zodhiates scrie: „În NT, *prophētēs* corespunde cu persoana care în VT vorbea sub influența şi inspirația divină. Aceasta includea prezicerea evenimentelor viitoare, sfătuirea, mustrarea şi amenințarea persoanelor sau a popoarelor, ca un ambasador al lui Dumnezeu şi interpretul voii Sale către oameni (Ezec. 2). Prin urmare, profetul nu exprima gândurile sale proprii, ci ceea ce primea de la Dumnezeu, păstrându-şi, cu toate acestea, starea de conştiință şi stăpânirea de sine (Ex 7:1; 2 Pet. 1:20, 21; mai ales 1 Cor. 14:32)... În Ef. 2:20; 3:5, profeții, numiți împreună cu Apostolii (adică, cei Unsprezece şi cei pe care i-a trimis direct Isus) ca fiind temelia Bisericii din NT, trebuie să fie înțeleşi ca exclusiv profeți ai NT. Aceştia sunt enumerați în Ef. 4:11, între apostoli şi evanghelişti (vezi 1 Cor. 12:28). Profeții NT au fost pentru Biserica creştină ceea ce profeții VT au fost pentru Israel. Ei au păstrat intactă legătura imediată dintre

Biserică şi Dumnezeul mântuirii lor. Ei au fost mesageri sau transmiţători. Aceşti profeţi nu erau ordinaţi în bisericile locale şi nici nu au succesori" (4396, p. 1244–1246).

[153] Martyn Lloyd-Jones, *Christian Unity. An Exposition of Ephesians 4:1-16*, Baker, Grand Rapids, 1982, p. 189.

[154] Aşa cum scrie Dr. John MacArthur: „Nu se face nicio menţiune [reală] la ultimele două funcţii de slujire să le fi înlocuit pe primele două, pentru că în NT funcţionau toate. Dar realitatea este că, în timp ce au continuat să slujească Bisericii, evanghelıştii şi [pastorii-învăţători] au preluat ştafeta de la apostolii şi de la profeţii din prima generaţie." (*The MacArthur New Testament Commentary: Ephesians* [Moody Press, Chicago, 1986], p. 142).

[155] Louis Sperry Chafer, *Systematic Theology*, Dallas Seminary Press, Dallas, 1947, vol. III, p. 20.

[156] Brown, vol. 3, p. 564.

[157] Brown, vol. 3, p. 766, 768.

[158] Regula Granville-Sharp: „...Atunci când există două substantive în acelaşi caz legate prin *kai* (şi), primul substantiv având articol hotărât, iar a doilea substantiv neavând articol, al doilea substantiv se referă la acelaşi lucru la care se referă şi primul şi este o descriere a primului" (citat de Kenneth Wuest, *The Pastoral Epistles in the Greek New Testament* [Eerdmans, Grand Rapids, 1952], p. 195). El scrie din nou: „Această construcţie ne cere să înţelegem că termenul «pastori» şi «învăţători» se referă la aceeaşi persoană, şi că termenul «învăţător» este o caracteristică a celui numit «pastor». Expresia, prin urmare, se referă la pastorii care sunt şi învăţători, «pastori-învăţători»" (Kenneth Wuest, „Chapter IV, Greek Grammar and the Deity of Christ", *Treasures from the Greek New Testament* [Eerdmans, Grand Rapids, 1945]).

[159] Charles Hodge, *Ephesians*, Banner of Truth Trust, Londra, 1964, p. 120-121.

[160] *A da învăţătură* (1 Tim. 1:3; 2:12; 3:2; 4:11; 6:2, 3; 2 Tim. 2:2, 24; Tit 2:4); *învăţătură* (Tit 1:11; 2:12); *a predica* (1 Tim. 4:2); *predicare* (2 Tim. 4:7; Tit 1:3); *a vorbi* (1 Tim. 2:7; Tit 2:1; 2:15 [1 Tim. 5:14 şi Tit 3:2 nu se potrivesc aici]); *a îndemna* (1 Tim. 2:1; 6:2, 2 Tim. 4:2; Tit 1:9; 2:6, 9, 15); *doctrină* (1 Timotei 1:3, 10; 4:6, 13, 16; 5:17; 6:1, 3; 2 Tim. 3:10, 16; 4:2, 3; Tit 1:9; 2:1, 7, 10); *a mustra* (1 Tim. 4:1; 5:20; 2 Tim. 4:2; Tit 1:13, 2:15); *a certa* (2 Tim. 4:2).

[161] M. R. Vincent, *Word Studies in the New Testament*, ediţie într-un volum, Associated Publishers and Authors, Inc, Grand Rapids.

[162] Matthew Henry, *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, Sovereign Grace Publishers, Wilmington, DE, 1972, ediţie electronică în *Biblia Online*, comentariu la 1 Timotei 5:17.

[163] *Faith of the Early Fathers*, vol. 2, p.194.

[164] Brown, vol. 1, p. 715.

[165] Brown, vol. 3, p. 349–351.

[166] R. C. H. Lenski, *Commentary on the New Testament: Galatians, Ephesians, Philippians*, Hendrickson Publishers, Peabody, MA, 1937, 2001, p. 454.

[167] Zodhiates, 3056.

[168] Aşa cum scrie Martyn Lloyd-Jones în *God's Way of Reconciliation*, p. 362.

[169] *Vine's Expository Dictionary*.

[170] Zodhiates, 837.
[171] Zodhiates, 2233.
[172] Brown, vol. 2, p. 59.
[173] Brown, vol. 1, p. 412.
[174] Brown, vol. 3, p. 943.
[175] Thayer şi, respectiv, Wuest.
[176] *The Sword and the Trowel*, numărul din martie 1887.
[177] Augustus Strong.
[178] Zodhiates, 4152.
[179] Brown, vol. 2, p. 362.
[180] Brown, vol. 2, p. 362.
[181] John Gill, *The New John Gill's Exposition of the Entire Bible*. Completat inițial în 1766. Modernizat şi adaptat pentru calculator de Larry Pierce pentru *Biblia Online*. Comentariu la 1 Tesaloniceni 5:22.
[182] *Codul lui Da Vinci* de Dan Brown (RAO, Bucureşti, 2007). Deşi pare doar un roman din genul thriller cu desfăşurarea în zilele noastre, acesta are un scop ascuns care realizează mult mai mult. Începând cu curatorul ucis la un muzeu din Paris, eroul şi eroina poveştii trebuie să descifreze indiciile lăsate în urmă de către omul ucis şi, astfel, descoperă un complot vechi şi sinistru. *Şi care este acest secret vechi?* Presupusa poveste „adevărată" pe care creştinismul a încercat să o ascundă de 1600 ani, şi anume, că Isus a fost doar un alt om, care, de fapt, a ajuns să se căsătorească cu Maria Magdalena. Nu numai ca este vorba despre arianism şi gnosticism într-un înveliş nou, dar este, de asemenea, plin de nenumărate erori istorice, care evidențiază faptul că autorul este, fie incredibil de ignorant, fie doar un mincinos evident. De exemplu, referindu-se la Consiliul de la Niceea din 325, Brown susține că „până în acel moment în istorie, Isus a fost privit de urmaşii Săi ca un profet muritor... un om mare şi puternic, dar om, cu toate acestea." *Dar acest lucru pur şi simplu nu este adevărat!* Istoria dovedeşte dincolo de orice îndoială că primii creştini s-au închinat lui Isus Cristos ca Mântuitorului şi Domnului lor înviat. Înainte de apariția unor declarații doctrinare complete, liderii creştini primari au scris rezumate ale doctrinei, numite „regulă" sau „canon" al credinței, care declarau aceste lucruri. Canonul bine-cunoscutului episcop din secolul al II-lea doilea, Irineu, de exemplu, şi-a avut punctul de pornire de la versetul din 1 Corinteni 8:6: „Totuşi pentru noi nu este decât un singur Dumnezeu: Tatăl, de la care vin toate lucrurile şi pentru care trăim şi noi, şi un singur Domn: Isus Cristos, prin care sunt toate lucrurile şi prin El şi noi." Nu există nicio îndoială că primii creştini L-au considerat pe Domnul nostru ca fiind Dumnezeu.
[183] Robert H. Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, Word Books, Waco, TX, 1982, p. 98,
[184] *Expositor's Greek Testament* în Kenneth Wuest *(Ephesians)*.
[185] Respectiv: Calvin; *Expositor's* în Wuest; Jamieson, Fausset şi Brown; Lloyd-Jones; şi Hendrickson.
[186] Brown, vol. 3, p. 877. Restul citatului este: „Totuşi, uneori *aletheuō* înseamnă a se dovedi adevărat; sau, la pasiv, a fi îndeplinit (Xenophon, *Institutio Cyri* 4, 6–10)." Dar niciunul din aceste sensuri nu ar avea sens în context.
[187] Albert Barnes, *Barnes Notes on the New Testament*, Kregel Publications, Grand Rapids,

1974, şi ediţia electronică în *Biblia Online*, comentariu la Efeseni 4:15.

[188] Atribuit lui Spurgeon în *The Biblical Illustrator*, dar nu a putut fi confirmat.

[189] John Phillips, *Exploring Ephesians and Philippians*, Kregel Publications, Grand Rapids, 1993, 1995, p. 122.

[190] Joseph Excell, ed., *The Biblical Illustrator* (publicat iniţial în 1887; ediţie electronică de Ages software), din comentarii la Efeseni 4:15.

[191] Brown, vol. 1,p. 262.

[192] Zodhiates, 2038.

[193] William Barclay, *Daily Study Bible: The Letters to the Galatians and Ephesians*, Westminster John Knox Press, 1982, ediţie electronică, comentariu la Efeseni 5:1.

[194] Se presupune că aparţine lui Charles Caleb Colton (1780–1832), *The Lacon; Citat în Bartlett's Familiar Quotations*, ed. a XVI-a, Little, Brown, and Company, Boston, 1882, 1992, p. 393.

[195] *Metropolitan Tabernacle Pulpit*, vol. 29, predica 1725.

[196] Zodhiates, 151.

[197] Zodhiates, 3049.

[198] Kittel, vol. IV, p. 284, 288; Brown, vol. 3, p. 824.

[199] John Eadie, *A Commentary on the Greek Text of the Epistle of Paul to the Philippians*, Wipf and Stock Publishers, Eugene, OR, 1998; retipărire a ediţiei din 1858, p. 253.

[200] *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, ediţie electronică în *Biblia Online*, comentariu la Filipeni 4:8.

[201] William Hendrickson, *New Testament Commentary: Exposition of Philippians*, Baker Book House, Grand Rapids, p. 198.

[202] John Eadie, *A Commentary on the Greek Text of the Epistle of Paul to the Philippians*, Wipf and Stock Publishers, Eugene, OR, 1998; retipărire a ediţiei din1858, p. 255.

[203] Ralph P. Martin şi Gerald F. Hawthorne, *Word Biblical Commentary: Philippians, Revised*, Thomas Nelson, Nashville, 2004, p. 251.

[204] J. B. Lightfoot, *Philippians: The Crossway Classic Commentaries*, Crossway Books, Wheaton, IL, 1994, 1998, ediţie electronică, Logos Library System, comentariu la Filipeni 4:8.

[205] John Phillips, *Exploring Ephesians and Philippians*, p. 169.

[206] Kittel, vol. II, p. 237.

[207] Brown, vol. 2, p. 44.

[208] Thomas Watson, *A Body of Divinity*, The Banner of Truth Trust, Carlisle, PA, 1992, retipărire a ediţiei din 1692, p. 15.

[209] Observaţi, de asemenea, şi cuvântul ebraic opus *iy-kēbōd* (350H, literal, „nu este slavă") în 1 Samuel 4:21–22 („Ichabod").

[210] John Gill, *The New John Gill's Exposition of the Entire Bible*, comentariu la Evrei 1:3.

[211] Zodhiates, 541.

[212] Brown, vol. 1, p. 421 (s.a.).

[213] Eadie, *Ephesians*, p. 379.

[214] Diogenes Laertius, *Vieţile filosofilor*, Cartea a II-a, sec. 31. Citat în *Bartlett's*, p. 70.

[215] *The Inn Album* [1875], II. Citat în *Bartlett's*, p. 468.

[216] In Memoriam [1850], Prolog, st. 7. Citat în *Bartlett's*, p. 457.

[217] Brown, vol. 2, p. 288.

[218] Pavel îl foloseşte pentru a descrie starea nenorocită a naturii umane, iar Petru pentru a-i descrie pe apostaţi.

[219] „Alienarea lor nu îşi avea cauza în ceva external, obişnuit sau superficial, ci *în ei înşişi* – într-o ignoranţă vinovată caracteristică propriei lor naturi sau inimi" (Kenneth Wuest, *Ephesians*, s.a.).

[220] Brown, vol. 2, p. 406.

[221] Brown, vol. 2, p. 153. Şi Kenneth Wuest (*Ephesians*): „acoperirea cu o calozitate".

[222] R. C. H. Lenski, *Commentary on the New Testament: Galatians, Ephesians, Philippians*, Hendrickson Publishers, Peabody, MA, 1937, 2001, p. 556–557.

[223] Brown, vol. l, p. 722.

[224] *The New John Gill's Exposition of the Entire Bible*, comentariu la Filipeni 1:13.

[225] Brown, vol. 2, p. 140.

[226] Trench, p. 29, 30.

[227] *Calvin's Commentaries: Ephesians* (ediţie electronică; *Biblia Online*), comentariu la Efeseni 5:11.

[228] Kent Hughes, *Ephesians: The Mystery of the Body of Christ*, Crossway Books, Wheaton, IL, 1990, ediţie electronică, Logos Research Systems.

[229] Zodhiates, 1453.

[230] Termenul din latină este *limbus patrum*, adică „limbul părinţilor". Ideea propriu-zisă din spatele cuvântului *limbus* este „margine sau frontieră", iar ideea de bază a cuvântului *limbo* este „o stare sau loc de închisoare". Deci, învăţătura pe baza sintagmei *limbus patrum*, care a fost aleasă în Evul Mediu, se referă la un loc la marginea iadului care, aşa cum îl descrie *Enciclopedia Catolică*, a fost locul unde „cei drepţi care au trăit în timpul VT şi care, fie la moarte, fie după o perioadă de disciplină în purgatoriu, au atins sfinţenia perfectă necesară pentru intrarea în slavă, au fost obligaţi să aştepte venirea Fiului lui Dumnezeu întrupat pentru ca El să-Şi îndeplinească misiunea pământească. Între timp ei au fost nevoiţi să stea «în închisoare»"... în aşteptarea „fericirii mai mari în care nădăjduiau" („Limbo" în *Enciclopedia Catolică*, Ediţia Clasică 1914 [http://www.newadvent.org/cathen]). Am putea adăuga, de asemenea, că o învăţătură similară este şi *limbus infantium* („limbul copiilor"), care, în conformitate cu învăţătura catolică, este locul unde merg copiii nebotezaţi; deoarece aceştia nu au fost botezaţi, ei nu pot merge la cer, dar, pentru că ei nu au făcut niciun rău, se duc la un loc de fericire, fără nicio „durere". De aceea se pune un accent atât de mare pe botezul copiilor în învăţătura dată părinţilor, pentru ca ei să îşi poată vedea copiii din nou în ceruri.

[231] Martyn Lloyd-Jones, *Christian Unity*, p. 153.

[232] Există, evident, o discrepanţă uşoară între Psalmul 68:18 şi textul nostru. Psalmul spune *„ai luat în dar* oameni", dar Pavel scrie *„a dat* daruri *pentru* oameni". Criticul liberal vede imediat o contradicţie aici, care, crede el, este un argument împotriva inspiraţiei şi infailibilităţii Scripturii. Dar nu este nicio problemă, deoarece Domnul nostru le-a făcut pe *amândouă*: El a primit şi a dat. Pe de o parte, Fiul le-a primit de la Tatăl, iar pe de altă parte, Fiul le-a dat Bisericii. Ca un rege victorios care primea prada de război şi apoi o distribuia celor care au ajutat la cucerire, tot aşa şi Regele regilor a daruri de la Tatăl său şi le-a împărţit Bisericii Lui.

[233] Brown, vol. 3, p. 839.

[234] Kittee vol. III, p. 455.
[235] Vezi Strong (1805), Brown (vol. 1, p. 268–269), Kittel (vol. I, p. 125); Zodhiates (1805), etc.
[236] R. C. H. Lenski, *Ephesians*, p. 614.
[237] Eugene Ehrlich, *Amo, Amas, Amat and More*, Harper and Row, Hudson Group, New York, 1985, p. 136.
[238] M. R. Vincent în Wuest (*Ephesians*).
[239] Zodhiates, 810.
[240] Wuest (*Ephesians*).
[241] Louis Sperry Chafer, *Major Bible Themes*, Zondervan Publishing House, Grand Rapids, ediție revizuită, 1974, p. 115.
[242] Brown, vol. 3, p. 671–672.
[243] Harvey Marks, *The Rise and Growth of English Hymnody*, Fleming H. Revell Company, New York, 1938, p. 29.
[244] Brown, vol. 3, p. 668.
[245] Zodhiates, 5215.
[246] Zodhiates, 5603.
[247] J. Ligon Duncan, din discursul său „Muzica centrată pe Dumnezeu", rostit la Ligonier Ministries' 2004, Conferința pastorilor din Orlando, Florida.
[248] Vance Havner, *Moments of Decision*, Baker Book House, Grand Rapids, 1985; tipărit inițial de Fleming H. Revell, 1976, p. 50.
[249] Duncan, *op. cit.*
[250] Brown, vol. 3, p. 671.
[251] Brown, vol. 3, p. 109.
[252] Zodhiates, 4570.
[253] Brown, vol. 1, p. 474.
[254] Louis Sperry Chafer, *He That Is Spiritual*, ediție revizuită, Zondervan, Grand Rapids, 1971, p. 91–92 (sublinierea aparține originalului).
[255] Earle, p. 402 (citând din Walter Lock, *A Critical and Exegetical Commentary on the Pastoral Epistles*, p. 85).
[256] Zodhiates, 2776.
[257] Brown, vol. 2, p. 157. Așa cum relatează Kent Hughes: „Dr. Wayne Grudem, într-un studiu atent a 2336 de cazuri în care apare *kephalē* în literatura greacă clasică – toate referințele non-clasice din Philo, Josephus, , Epistola lui Aristias, Testamentele celor Doisprezece Patriarhi și Aquila, Symmachus și Theodocian, afirmă: «Nu au fost descoperite cazuri în care *kephalē* să aibă sensul de sursă, origine»" (*The Role Relationship of Men and Women, ed.* George W. Knight III [Moody Press, Chicago, 1985], p. 65–69).
[258] A. W. Tozer, „The Waning Authority of Christ in the Church", *God Tells the Man Who Cares*, Christian Publications, Harrisburg, 1970, p. 163.
[259] R. C. Sproul, *Chosen by God*, Tyndale House, Wheaton, 1986, p. 209–210.
[260] Așa cum indică Zodhiates (3067): „Din nefericire, Strong, în dicționarul său, îi atribuie sensul figurat de botez." Vezi Zodhiates, 908 (secțiunea XIV, C) și 3067 pentru excelentele sale explicații referitoare la acest cuvânt și la întregul verset.
[261] Brown, vol. 3, p. 1121.

[262] Altele: Fapte 2:14; 10:44; 11:14, 16; 26:25; 1 Cor. 12:4; Evr. 1:3; Iuda 17; Apoc.17:17; etc.
[263] Eadie, *Ephesians*, p. 421.
[264] Richard Seizer, *Mortal Lessons: Notes on the Art of Surgery*, Simon and Schuster, New York, 1976, p. 45–46. Citat în R. Kent Hughes, *Preaching the Word: Colossians and Philemon – The Supremacy of Christ* (ediție electronică în Logos Library Systems), comentariu la Coloseni 3:19.
[265] Charles Bridges, *Exposition of the Book of Proverbs*, Zondervan, Grand Rapids, 1959, p. 3–4.
[266] Brown, vol. 2, p. 575.
[267] Kittel, vol. V, p. 596.
[268] Trench, p. 126. Așa cum admite R. C. H. Lenski (*Ephesians*, p. 650), explicația lui Trench referitoare la aceste sinonime este și acum cea mai bună. Zodhiates (3559) este de acord cu Trench: „*Paideia* este instruire și formare prin faptă și disciplină. *Nouthesia* este termenul mai blând, fără de care *paideia* ar fi incolmplet."
[269] I. D. E. Thomas, *The Golden Treasury of Puritan Quotations*, The Banner of Truth Trust, Carlisle, PA, 1989 republicat, p. 204.
[270] Brown, vol. 3, p. 572.
[271] *Expositor's Greek Testament.*
[272] Zodhiates, 572.
[273] William MacDonald, *Believer's Bible Commentary*, Thomas Nelson Publishers, Nashville, 1995, p, 1226.
[274] W. Grant în *The Biblical Illustrator*, comentariu la Efeseni 6:6.
[275] Thayer, 3823.
[276] Will Durant, *The Story of Civilization, Vol. II, The Life of Greece*, Simon and Schuster, New York, 1939, 1966, p. 214–215; *Vol. III, Caesar and Christ*, p. 382.
[277] Vance Havner (compilare de Dennis Hester), *The Vance Havner Notebook*, Baker Book House, Grand Rapids, 1989, p. 272.
[278] Brown, vol. I, p. 314.
[279] Un fiu (v. 1); un ostaș (v. 3–4); un alergător la întreceri sportive (v. 5); un plugar (v. 6); un lucrător (v. 15); un vas (v. 21); și un rob (v. 24).
[280] Acesta pare să se refere la acei demoni care se specializează în infiltrarea în sistemele politice. Daniel 10:13 vorbește de „căpetenia împărăției Persiei", care a fost forța spirituală din spatele conducătorului fizic. O astfel de putere a stat în spatele fiecărui conducător rău din istorie.
[281] Charles Hodge, *A Commentary on the Epistle to the Ephesians*, ediție electronică de la Logos Library Systems, comentariu la Efeseni 6:12.
[282] Albert Barnes, *Barnes Notes on the New Testament*, comentariu la Efeseni 6:12.

[284] Kittel, vol. II, p. 704.
[285] Brown, vol. 3, p. 117.
[286] Brown, vol. 2, p. 772.
[287] I. D. E. Thomas, *The Golden Treasury of Puritan Quotations*, The Banner of Truth Trust, Carlisle, retipărire 1989, p. 204.
[288] Zodhiates, 2347.

[289] Brown, vol. I, p. 356.
[290] Zodhiates, 3340.
[291] Brown, vol. 3, p. 230.
[292] William Barclay, *Daily Study Bible: The Revelation of John*, Westminster John Knox Press, 1982, ediție electronică, comentariu la Apocalipsa 2:15.
[293] Zodhiates, 3862.
[294] Trench, p. 107.
[295] John R. W. Stott, *What Christ Thinks of the Church*, Eerdmans, Grand Rapids, 1980, p. 116.
[296] O ambiguitate similară era și în termenul grecesc *ariston* (712), care literalmente înseamnă „fără limite, nedefinit", și se referea la o masă care nu era luată la un moment special; pentru evrei, uneori, termenul a corespundea micului dejun de la noi sau, uneori, prânzului (vezi Lc. 11:38 și, în special, 14:12, unde *ariston* și *deipnon* apar împreună).
[297] Ralph Gowers, *The New Manners and Customs of Bible Times*, The Moody Bible Institute of Chicago, Chicago, p. 1987.
[298] William MacDonald, *Believer's Bible Commentary* (p. 1588); H. A. Ironside, *1 Corinthians* (p. 350–353, 342); John Calvin, *Institutes* (Cartea a IV-a, Cap. 14, Secțiunea 44); Francis Turretin, *Institutes of Elenctic Theology* (vol. 3, p. 445); Matthew Henry, *Commentary* (1 Cor. 11:26); A. C. Gaebelein, *Acts* (p. 344, 367); Louis Sperry Chafer, *Systematic Theology* (vol. VII, p. 229); John Murray, *Collected Writings* (vol. 2, p. 376, 380); Wayne Grudem, *Systematic Theology* (p. 999). Vezi articolul complet al autorului referitor la acest subiect la *www.TheScriptureAlone.com*.
[299] Kenneth Wuest, *Word Studies in the Greek New Testament*, ediție electronică de Logos Library Systems, comentariu la Filipeni 2:1.
[300] Zodhiates, 5524.
[301] Zodhiates, 1325.
[302] Brown, vol. III, p. 772–773.
[303] Kittel, vol. V, p. 243.
[304] Kittel, vol. VI, p. 452.
[305] Numărarea a fost făcută cu ajutorul *QuickVerse 4.0* pe KJV.
[306] Brown, vol. I, p. 658.
[307] Zodhiates, p. 331.
[308] Spiros Zodhiates, *The Complete Word Study Dictionary: New Testament*, AMG Publishers, Chattanooga, 1992, p. 630.
[309] „Little Kittel", p. 544.
[310] Zodhiates, 5342.
[311] Pentru o prezentare excelentă a acestui subiect, vezi explicația din cartea lui Laird Harris, *Inspiration and Canonicity of the Bible*, Zondervan Publishing House, Grand Rapids, 1957, p. 45–71. Deși cred că ideile sale sunt excelente, nu sunt de acord cu el referitor la comentariile sale privind critica textuală și dovada manuscriselor.
[312] Kittel, vol. VII, p. 559.
[313] Brown, vol. 3, p. 1147.
[314] Kittel, vol. I, p. 74.
[315] *Summa Theologica*, Partea 1, întrebarea 113.

[316] Henry Morris, *Defender's Study Bible*, World Publishing, Grand Rapids, 1995, comentariu la Evr. 1:14.
[317] Zodhiates, 3129.
[318] Brown, vol. 1, p. 481.
[319] Detzler, p. 162.
[320] Kittel, vol. IX, p. 147, 153.
[321] Celelalte şase sunt „Pâinea vieţii" (6:35); „Lumina lumii" (8:12); „Uşa" (10:9); „Păstorul cel bun" (10:11); „Învierea şi Viaţa" (11:25); „Calea, Adevărul şi Viaţa" (14:6).
[322] Zodhiates, 1080.
[323] Kittel, vol. V, p. 42.
[324] Kittel, vol. I, p. 621.
[325] Cinci dintre aceste puncte au fost uşor adaptate din Detzler, p. 42–43. Noi am adăugat al patrulea punct.
[326] Kittel, vol. I, p. 624.
[327] Brown, vol. 1, p. 533.
[328] I. D. E. Thomas, *The Golden Treasury of Puritan Quotations*, The Banner of Truth Trust, Carlisle, PA, 1989 retipărire, p. 300.
[329] Observaţi cele 10 la sută din Lev. 27:30 pentru leviţi, 10 procente din Deut. 14 pentru a susţine sărbătorile naţionale, precum şi alte 10 procente în fiecare al treilea an pentru rezerva orfanilor şi a văduvelor, potrivit Deut. 14:28–29.
[330] Kittel, vol. I, p. 145.
[331] Kittel, vol. IX, p. 537.
[332] Brown, vol. 2, p. 343.
[333] Citat în Pavel Lee Tan, *Encyclopedia of 7,700 Illustrations*, ediţie electronică în Logos Library Systems.
[334] I. D. E. Thomas, *The Golden Treasury of Puritan Quotations*, The Banner of Truth Trust, Carlisle, PA, 1989 retipărită, p. 295.
[335] Kittel, vol. II, p. 128-129.
[336] Din Barclay, *Analiză semantică a unor termeni din Noul Testament*, p. 240–247, Brown, vol. 1, p. 686–691, Detzler, p. 362–363 şi Earle, p. 305.
[337] Citat în Detzler, p. 363.
[338] Kittel, vol. VI, p. 95.
[339] Kittel, vol. V, p. 583.
[340] Brown, vol. 2, p. 468.
[341] Brown, vol. 2, p. 439.
[342] Citat în Augustus Strong, *Systematic Theology*, Fleming H. Revell Company, New York, 1954, p. 728, din A. A. Hodge, *Popular Lectures on Theology*, p. 247.
[343] Trench, p. 179.
[344] *Adam Clarke's Commentary on the Whole Bible*, ediţie electronică în *Biblia Online*, comentariu la Apocalipsa 2:5.
[345] Trench, p. 179.
[346] Brown, vol. 3, p. 530.
[347] I. D. E. Thomas, *The Golden Treasury of Puritan Quotations*, The Banner of Truth Trust, Carlisle, PA, 1989 republicat, p. 59.
[348] Citat în Detzler, p. 91.

[349] Brown, vol. 1, p. 348–349.
[350] Zodhiates, 4893.
[351] Brown, vol. 2, p. 412.
[352] Kittel, vol. I, p. 341.
[353] J. Sidlow Baxter, *The Master Theme of the Bible*, Tyndale House, Wheaton, 1973, p. 21–34.
[354] John F. Walvoord şi Roy B. Zuck, *The Bible Knowledge Commentary*, Scripture Press Publications, Wheaton, 1983, 1985.
[355] *Wuest's Expanded Translation*, Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, 1961.
[356] Kittel, vol. IV, p. 741.
[357] Josh McDowell, *The New Evidence that Demands a Verdict*, Thomas Nelson, Nashville, 1999, p. XXXI.
[358] Kittel, vol. IX, p. 427.
[359] Brown, vol. 2, p. 284.
[360] Albert Barnes, *Barnes Notes on the New Testament*, comentariu la 1 Ioan 5:21.
[361] William Gurnall, *The Christian in Complete Armour*, vol. I, p. 294 şi, respectiv, 306.
[362] Zodhiates, 73.
[363] Brown, vol. 2, p. 59.
[364] *The Ryrie Study Bible*, Moody Press, Chicago, 1978.
[365] Aşa cum spune Lehman Strauss: „Aleluia" fără iniţiala «h» este o pronunţie greşită, prin pierderea aspiratei iniţiale" (*The Book of Revelation* Loizeaux Brothers, [Neptune, NJ, 1964], p. 315).
[366] Zodhiates, 239.
[367] Baker şi Carpenter, 1984.
[368] William R. Newell, *The Book of Revelation*, Moody Press, Chicago, 1935, p. 292.
[369] Zodhiates, 281.
[370] Thayer, 281. Vezi şi Brown, vol. 1, p. 97–99.
[371] Acest lucru este explicat de principiul: *Scripturam ex Scriptura explicandam esse* („Scriptura trebuie să fie explicată de Scriptură"). Acest principiu este legat de un altul: *Analogia Fide* („analogia credinţei"), adică doctrina biblică trebuie să fie interpretată în raport cu mesajul de bază al Bibliei, care este Evanghelia, conţinutul credinţei, sau, în mod simplu spus, „Credinţa" (cf. 1 Cor. 2:13; 15:1-4; Iuda 3).

Bibliografie

Notele fac trimiteri la această bibliografie

Archer, Gleason, R. Laird Harris şi Bruce Waltke, *Theological Wordbook of the Old Testament*, Moody Bible Institute, Chicago, 1980.

Baker, Warren şi Eugene Carpenter, *The Complete Word Study Dictionary: Old Testament*, AMO Publishers, Chattanooga, 2003.

Barclay, William, *Analiză semantică a unor termeni din Noul Testament*, trad. Doris Laurenţiu, Societatea Misionară Română, Wheaton, IL, 1992.

Berry, Harold J., *Gems from the Original*, Back to the Bible Broadcast, Lincoln, NE, 1972.

Brown, Colin, ed. gen., *The New International Dictionary of New Testament Theology* (3 vol.), Zondervan, Grand Rapids, 1975.

Detzler, Wayne A., *New Testament Words in Today's Language*, Victor Books, Wheaton, 1986.

Earle, Ralph, *Word Meanings in the New Testament*, Hendrickson Publishers, Peabody, MA, 1997.

Hodges, Zane C. şi Arthur L. Farstad, *The Greek New Testament According to the Majority Text*, Thomas Nelson Publishers, Nashville, 1985.

Kittel, Gerhard, ed. *Theological Dictionary of the New Testament*, 10 vol., Eerdmans, Grand Rapids, 1964. Retipărit 2006.

Roberson, A. T., *Word Pictures in the Greek New Testament*, Ediţie electronică în *Biblia Online*.

Strong, James, *Strong's Exhaustive Concordance*, Versiune electronică actualizată de *Biblia Online*.

Thayer, Joseph, *Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament*, Associated Publishers and Authors, Grand Rapids, n.d.

Trench, Richard, *Synonyms of the New Testament*, Hendrickson, Peabody, MA, 2000.

Vincent, M. R., *Word Studies in the New Testament* (ediţie cu un singur volum), Associated Publishers and Authors, Grand Rapids, n.d.

Vine, W. E., *An Expository Dictionary of New Testament Words*, Fleming H. Revell Company, Old Tappan, NJ, 1966. Ediţie electronică, Logos Research Systems.

Wuest, Kenneth, *Word Studies in the Greek New Testament* (4 vols.), Eerdmans, Grand Rapids, 1966.

Young, Robert, *Young's Analytical Concordance to the Bible*, Hendrickson Publishers, Peabody, MA, n.d.

Zodhiates, Spiros, *The Complete Word Study Dictionary: New Testament*. AMG Publishers, Chattanooga, 1992.

Index scriptural

Geneza
1:1 4/22
2:15 7/27
2:24 9/22
3 5/11
3:8 5/13
3:15 4/15
3:17 4/28
3:17–19 7/27
3:20 11/5
4:3–7 12/17
6:18 12/27
7:1 8/6
9:4 1/24
9:20–21 11/19
12:2 4/12
13:12 10/31
13:16 4/12
15:5 4/12
17:1–2 4/12
15:2 2/10
18 6/9
19 6/9
22:6–8 12/17
24:16 4/16
28:3 4/12
35:11 4/12
37:16 12/15
39:4 2/10
43:14 4/12
48:3 4/12
49:8–10 12/18

Exodul
2:11 11/28
3:14 4/10
7:4 12/24
12:3–23 12/17
16:1–35 10/16
17:6 12/6
19:5–6 12/27
20:1–6 12/27
20:4 12/25
20:12 2/7, 9/25, 12/12
20:14 9/23, 12/9
21:1–24:11 12/27
21:24 12/9
24:12–31:18 12/27
25:17–22 12/11
29:38 12/27
34:14–15 12/17, 9/7

Leviticul
10:1–2 9/7
11:44–45 1/18, 6/19
16 12/17
16:21–22 1/25
17:6 12/6
17:11 1/24
19:12 12/9
19:17 11/28
19:19 10/30
20:3–5 11/25
20:10 9/23
22:6–7 10/19
22:18 11/24
22:21 1/18, 9/18, 11/24
23:43 6/16

Numeri
11:16 7/2
20:8 12/6
23:19 6/3
27:21 1/27
36:7 9/22

Deuteronomul
4:24 4/7
5:8 12/25
6:4–5 12/25
6:13–14 11/30
6:16 11/30
7:7–8 1/19
8:3 11/30
9:3 4/7
10:15 1/19
10:20 9/22
21:18–21 9/26
22:10 10/30
27:1 7/2
30:20 9/22
31:6 6/3
31:27 1/19
32:6 1/3

Iosua
10:24 9/14
22:5 9/22
23:8 9/22

Judecătorii
2:14 12/24
5:12 8/25
7:16 12/14
7:20 12/14

1 Samuel
25:25 11/5

2 Samuel
2:7 4/5
4 2/14
6:1–9 9/7
7:11 2/7
7:11–12 12/12
9 2/14
18:3 12/27
22:2 12/6

1 Împărați
5:12 12/27
17:17–22 4/30
18 9/8

2 Împărați
13:23 12/27

1 Cronici
6:54–81 1/27
16:36 12/31
23:30 12/30
24:5f 1/27
29:10 1/3

2 Cronici
20:7 11/18

Neemia
8 12/19
8:6 12/31

Iov
5:9 5/26
9:10 5/26
28:28 8/15
38:38 9/22
41:17 9/22

Psalmii
31:5 5/22
34:7 11/15
40:8 5/29
41:13 12/31
46 9/2
49:14–15 3/25
51:4 1/31
51:17 1/31
65:6 10/8
68:5 1/3
72:19 12/31
79:9 8/19, 12/29
89:2 10/8
89:14 10/8
89:52 12/31
91:11 11/15
103:13 1/3
103:19 10/8
104 9/2
106 12/30
106:48 12/31
107 12/30
110:1 4/5
111:10 8/15
118:22 7/9
119:89 6/2
119:97 6/11, 7/12
119:119 6/11
119:127 6/11
119:137 8/6
119:159 6/11
119:161 5/24
133 4/5
135:3 12/30
136:26 3/8
141:3 3/20
145–150 12/30
146:5 1/12
147:8 10/8

Proverbele
1:7 8/15
3:19 10/8
6:16–19 3/13
8:27 10/8
9:10 8/15
10:30 8/6
13:24 9/26
15:2 8/3
16:18 5/6
17:17 11/18
18:24 11/18
23:7 8/5
24:10 1/8
30:5 8/2
31:10 9/25

Eclesiastul
1:9 9/8

Isaia
5:1–7 11/19
6:5 4/13
6:9–10 4/26, 4/28
7:14 4/15, 4/16
8:8 4/15
8:10 4/15
8:14 12/6
9:13 12/15
11:1 12/18
11:10 12/18
11:2 12/14
14:14 9/10
28:16 7/9
29:13 4/24, 9/7, 9/25, 12/8
40:8 6/2, 11/11
40:31 5/9
41:4 4/11
41:8 11/18
41:27 5/17
44:6 4/11
45:11–12 12/24
48:12–13 4/11
50:7 12/6
50:12 4/26
51:1–3 10/13
52:7 5/17, 9/15
53:6–8 12/17
55:11 4/28
61:1–2 12/20
63:9–11 3/21
66:2 5/24

Ieremia
5:3 12/6
17:9–10 6/1
17:23 1:19
29:13 12/15
31:3 2/22
31:9 1/3

Plângerile lui Ieremia
3:22 4/7

Ezechiel
1:10 12/18
36:26 8/17

Daniel
3:17 3/1
5:27 6/18
6:22 12/18

Osea
6:6 12/10
14:2 8/20

Amos
1:3–6 8/25
5:1 9/7
5:21–23 9/7

Iona
1:10 9/20
1:16 9/20

Naum
2:3–4 12/14

Maleahi
2:10 11/28
2:14 5/12, 9/23
5:2 7/13

Matei
1:1–16 11/21
1:18 4/16
1:20 11/15
1:21 4/4
1:23 4/15
1:25 1/17
2:2 9/7
2:3 4/28
2:6 7/13
2:8 8/25
2:11 11/26
3:7–8 6/17
3:8 6/18
3:11 1/10
3:13–17 6/24
4:1–11 5/11, 11/30
4:8–10 9/7
4:11 4/24, 5/11
4:12 11/4
4:18 11/28
4:19 11/17
4:21 7/6
4:23 5/17
4:25 11/17
4:25–5:1 12/7
5–7 11/16
5:1 4/24
5:1–2 11/16
5:3–11 1/12
5:8 11/14
5:11 3/23
5:15–16 12/13
5:17 12/9, 12/27
5:18 11/11
5:20 8/6
5:27–28 12/9
5:33–34 12/9
6:7–9a 6/17
6:9–13 5/29
6:19–21 11/26
6:22–23 9/28
6:28 7/11
6:33 8/1, 12/15
7:1 7/20
7:6 9/14
7:13–14 11/22
7:15–18 3/16
7:16–18 8/21
7:17–18 8/18
7:20 8/18
7:21–23 9/25, 10/23
7:23 1/17
7:24–27 12/6
7:25 11/6
7:27 11/6
8:1 11/17, 12/7
8:18 12/7
8:20 9/13
8:25 4/24, 8/24
9:1–8 3/22
9:2–8 3/2
9:8 12/7
9:9 11/17
9:13 10/12, 12/10
9:33 12/7
10:14 9/14
10:24 4/8
10:28 9/20
10:38 11/17
11:30 3/23
12:38–40 12/1
13:5 2/20
13:13 4/27
13:20–21 10/11
13:22 8/18
13:32 7/11
13:45 12/15
13:48 3/16, 8/30
14:3 10/17
14:26 9/20
15:1–9 10/19
15:3 10/19
15:4 9/25
15:5 4/17
15:7–9 12/8
15:28 12/5
16:2–3 7/18
16:13–17 4/5
16:18 3/19, 5/15, 7/11, 12/6
17:9 2/12
17:18 12/5
17:22 11/4
18:10 11/15
19:4–5 9/22
19:7 12/20
19:21–22 11/17
19:27 11/17
19:28 3/27
20:18 11/4
20:19 11/4
21:9 11/17
21:19 8/18
21:28 7/27
21:31 7/30
21:12–13 3/2
21:23 3/2
21:37 9/8
22:1–14 10/5
22:30 9/23
22:36–38 11/25
22:36–40 12/9
22:37–38 2/25, 4/23, 11/14
22:42 7/13
23:23 3/26
24:21 10/11
24:24 7/17
24:42 10/22
24:44 12/5
25:1 4/16
25:5 4/16

25:1–13 12/14
25:11 4/16
25:13 10/22, 12/5
25:14–30 2/9
25:16 7/27
26:2 11/4
26:16 7/27, 12/15
26:22 3/21
26:28 12/10
26:36–41 10/22
26:39 5/29
26:50 10/17
27:2 11/4
27:39 11/23
27:57–58 5/14
27:60 1/1, 4/29
27:64 2/12
27:65 4/29
28:2 4/29
28:9 10/17
28:12 10/6
28:12–13 4/29
28:18–19 6/17
28:19 11/16
28:19–20 7/7, 12/16

Marcu
1:17 8/19
1:16–18 11/17
1:19 7/6
1:22 3/2
2:5–9 4/10
3:6 11/29
3:17 11/5
3:28–29 11/23
4:3 4/28
4:8 7/11
4:33 4/28
4:34 11/9
5:29 5/14
7:6 9/7, 9/25
7:8 10/17
7:20–23 2/24
8:22–26 2/24
8:34 11/17
9:46 9/10
10:5–9 9/22
10:32 11/17
12:6 9/8
12:28–34 4/9
12:32 4/3
12:35 4/5
12:42–43 10/14
14:19 3/21
14:36 1/4
15:16 10/6
15:29 11/23
15:46 4/29
16:3–4 4/29

Luca
1:19 5/17
1:27 4/16
1:31 4/4
1:66 12/24
2:8–9 9/20
2:10 5/17, 9/20
2:11 4/6
2:13 8/10
2:20 8/10
2:30 2/24
4:16 5/19
4:16–20 12/20
4:23 12/1
4:40–41 12/1
5:5 7/26
5:39 3/23
6:35 3/23
6:41–42 2/24
6:48 6/12
7:6–9 1/10
7:34 3/25
7:38 9/14
7:46 10/27
8:35 9/14
8:37 9/20
8:43 12/1
8:43–48 12/1
9:28–31 8/11
9:61 11/17
10:25–37 3/26
10:39 9/14
11:34 9/28
11:40 4/1
12:20 4/1
12:21 11/26
12:27 7/11
12:42 2/10
12:55 11/6
13:24–25 10/23
14:16–17 10/27
14:17 12/5
15:6 3/25
15:8 12/15
15:9 3/25
15:24 3/25
15:30 10/21
15:32 3/25
16:1 2/10
16:3 2/10
16:4 2/10
16:8 2/10
16:3 4/8
16:8 8/10
16:15 6/1
16:19–31 4/28
16:22 11/15
17:16 9/14
18:32 2/16
19:3 7/14
19:2–9 10/25
19:9 6/24
19:10 4/15, 12/15
19:37 8/10
19:41 12/21
20:13 9/8
21:1 4/17
22:20 12/27
22:26 7/13
22:43 11/15
22:62 12/21
23:21 12/21
23:39 11/23
23:42–43 6/24
24:2 4/29
24:20 11/4
24:29 2/7
24:49 12/12

Ioan
1 12/17
1:1 4/10, 7/16
1:1–3 4/11, 7/10, 11/19, 12/20
1:1–4 8/12
1:4 6/15, 11/19
1:4–5 2/26
1:7–9 2/26
1:12 3/2
1:12 12/14
1:13 12/14
1:20 12/14
1:14 2/1, 4/10, 5/5, 6/11, 6/15, 12/22
1:17 2/13
1:18 4/10, 12/22
1:27 6/18
1:29 3/22, 12/17
1:36 12/17
1:41 4/5
1:45–45 4/14
1:51 12/31
2:4 12/5
2:11 12/1
2:16 3/22
2:3–5 10/18
3:3 11/21
3:7 11/21
3:6 6/4
3:16 4/17, 10/20, 12/22
3:22 10/18
3:34 9/17
3:35 12/24
3:36 10/20
4 4/6
4:1–42 4/14
4:9 12/22
4:20–24 9/7
4:21 12/5
4:23 12/5
4:34 12/30
4:35 8/19
4:36 6/4
4:42 4/5, 4/6
5:16–18 4/10
5:23 9/25
5:35–36 12/13
6 12/7
6:18 11/6
6:31–35 10/16, 10/23
6:44 10/1
6:60 11/25
7:52 4/14
8:12 6/15, 6/16, 10/23, 11/17
8:23 6/20
8:31 6/4
8:31–32 2/3
8:47 9/17
8:58 4/10, 8/12
10:1–10 10/23
10:12–16 6/30
10:27–28 2/22
10:28 12/24
10:30 8/12
10:30–33 4/10
10:31 11/9
10:35 11/11
11:33 12/21
11:35 12/21
11:41 6/20
11:43–44 3/29
11:12 3/29
12:1–3 9/7
12:2–4 10/27
12:23 12/5
12:26 9/25
12:27 12/5
12:32 10/1
12:35 2/26
12:46 2/26
12:47 11/4
13:3 12/24
13:33 6/6
13:15 6/4
14:6 1/6, 2/5, 10/20, 11/22, 12/28
14:13 1/7
14:15 6/6, 7/12
14:16 4/15, 6/3, 6/5, 6/6, 12/14
14:17 6/6
14:18 6/6
14:21 7/12
14:23–24 10/18
14:26 6/5
15:1 11/19
15:4–5 8/21
15 6/3, 8/22, 11/19
15:5 6/4, 10/23, 11/18, 11/19
15:4–16 6/3
15:13 11/18
15:14 11/18
15:19 1:19
15:26 6/5
16:2 12/5
16:7 6/5
16:8 6/5
16:13 2/1
16:13–14 11/2
17:1 12/5
17:4 12/30
17:5 8/12
17:15–16 6/10
17:24 8/12
18:3–11 9/1
18:37–38 2/3
19:17 5/8
19:30 12/29, 12/30
20:1 4/29
20:25 12/24
20:28 4/8
21 12/17
21:15–17 1/21
21:17 3/21

Faptele apostolilor
1:4 2/7, 12/12
1:7 3/2, 8/27
1:8 7/7, 7/11, 8/19, 9/1, 10/24, 11/2
1:24 6/1
2:4 9/1
2:4–8 6/26
2:9–11 6/26
2:13 8/30
2:23 1/17, 12/12
2:33 2/7, 12/12

2:38 4/4, 10/12
2:39 6/19
2:41 6/24
2:42 10/28, 10/29
2:46 7/6
3:1 12/5
3:6 4/4
3:19 10/12
3:21 3/27
4:8 9/1
4:28 12/24
4:31 1/5, 9/1
5:17 11/24
5:19 10/23
6:1–2 11/16
6:7 11/16
6:1–6 5/10, 7/8
6:3 8/31
6:5 10/15
6:7 11/16
7:10 7/13
7:50 12/24
7:55 9/1
8 12/17
8:1 5/16
8:5 6/29
8:23 5/3
8:27–29 11/2
8:32 12/17
9:1–9 2/16
9:17 9/1
9:17–18 6/24
9:31 9/21
10:3–6 11/15
10:47 6/24
11:21 12/24
11:23 9/22
11:26 11/16, 11/29
11:30 7/8
12:6 10/18
12:6–11 10/23
13:1 5/16, 6/28
13:2 11/2
13:4 11/2
13:3 9/12
13:9 9/1
13:13 11/1
13:15 5/20
13:16–52 5/20
13:17 12/3
13:23 2/7, 12/12
13:29 12/29
13:39 12/30
14:11 4/3
14:20 11/16
14:22 11/16
14:23 7/8
14:27 10/24
15:2 7/8
15:4 7/8
15:6 7/8
15:4 7/8
15:5 11/24
15:8 6/1
15:10 11/16
15:21 5/19
15:22 7/13
15:22–23 7/8
15:25–26 11/4
15:36–40 11/1
16:4 7/8
16:18 4/4
16:25 12/1
16:25–26 6/23
16:26–31 10/23
17:11 7/18, 7/19
17:16 11/1
17:23 9/7
17:25 12/1
17:30 10/12
18:3 7/27
18:25 8/26
19:8–29 3/30
19:22 8/27
19:39 11/9
20:7 11/27
20:17 5/16, 7/8
20:17–31 10/22
20:20 7/6
20:28 7/3
20:29–30 7/15
20:31 9/27
20:32 3/19
20:35 1/12
21:8 6/29
21–22 6/23
22:1 12/23
22:3 9/14
23:1 12/16
25:8 12/23
25:15 12/23
26:1 12/23
26:5 2/2
26:6 12/12
26:10 1/9
26:11 2/16
26:18 2/24
26:25 2/2
26:28 11/29
27:15 11/10
27:17 11/10
28:25–28 4/26

Romani

1:1 2/10
1:5 2/8, 4/9
1:7 11/28
1:8 2/8
1:9 5/30
1:11 2/15
1:13 8/19
1:16 4/7
1:17 8/6
1:18 4/7, 8/16, 10/20
1:21–32 2/20
1:28 8/16
1:30 2/16, 5/6
1:31 1/21
2:28 3/10
3:10 8/6
3:10–18 2/20
3:11 4/26
3:15 9/14
3:18 2/24, 9/20
3:20 1/25, 8/6, 12/27
3:23 3/7
3:23–25 12/10
3:25 12/11

3:26 8/6
3:28 8/6
4:7–8 12/1, 3/7
4:3 1/12
5:1 3/25, 8/6, 10/8
5:2 1/6, 3/25, 3/28
5:3 10/11
5:4 2/12
5:7–8 3/25
5:9 3/25
5:17 3/27
5:15–20 3/6
5:21 3/28
6 3/11
6:1 4/20
6:4 2/12, 3/27, 3/28, 3/29
6:6 3/9, 3/12, 3/28
6:7 2/11
6:8 3/28
6:13 3/25, 9/11
6:18 2/11
6:22 6/4, 8/20
6:23 10/20
7 3/10
7–8 3/11
7:5 3/10
7:12 8/6
7:18 3/10
7:19 3/10
7:23 3/10
7:24 3/10
8 3/10, 3/11
8:1 3/11
8:2 7/4
8:3–4 3/11
8:4 1/2
8:5 3/11
8:6 6/20
8:8–9 3/11
8:12–13 3/11
8:14 11/2, 11/21
8:15 1/4, 9/20
8:18 1/8
8:17 1/27
8:26–27 11/2
8:29 1/16, 12/22
8:35 2/22
8:39 2/22
9:2 5/30
9:20–21 4/21
9:21 3/2
9:23 3/26
10:2 2/19
10:3 2/8
10:9–10 1/31, 4/7, 4/8, 4/9
10:15 9/15
10:17 9/17
11:20 5/15
11:31 3/26
11:33 5/26
11:36 12/31
12:1 9/11, 9/18, 12/10
12:1–2 5/21
12:5 5/14
12:6–8 2/15
12:8 9/28
12:10 1/21
13 9/9
13:6 11/27
13:8 12/9
13:10 12/9
13:10 3/3
14:12 6/22
15:4–5 5/20
15:13 1/14
15:18 2/8
15:21 4/26
15:26 10/14
15:28 8/21
16:6 7/26
16:14 11/28
16:19 2/8, 9/24
16:20 9/14
16:26 4/9

1 Corinteni

1:2 4/4
1:3 11/28
1:10 5/21
1:31 4/19, 5/7
2:1–5 8/3
2:3 9/21
2:9–10 2/20
2:14–15 7/19
3:6–7 3/19, 4/28
3:4–10 8/19
3:18–20 5/3
3:8 11/9
3:21 5/7
4:2 2/9, 2/10
4:6 5/7
4:5 2/26
4:7 4/19, 5/7
4:13 11/23
4:18 5/7
4:19 5/7
5:2 5/7
5:9–13 10/31
6:9 10/24
6:15 7/30
6:19–20 1/22
6:20 1/22
7:15 11/28
7:25 4/16
7:28 4/16
7:36 4/16
8:1 3/5
8:4–13 7/5, 10/15
8:6 4/3
8:7 12/16
8:10 12/16
8:12 12/16
8:9 3/2, 10/15
8:4–6 3/2
8:12 3/2
8:18 3/2
9:1 6/27
9:16 5/7
9:24–27 6/21, 6/22
10:9 11/30
10:11 9/27
10:13 3/11, 11/30
10:30 11/23
11:3 9/9
11:20 10/28
11:22 8/10
11:24–25 10/28
11:26 10/28

12:2 12/25
12:4–11 2/15
12:10 6/26
12:12 11/2
12:14 11/2
12:13 6/25
12:12–27 5/14
12:12–31 3/3
13:4 5/7, 5/9
13:10 2/15
14:2 6/26
14:9 6/26
14:11 6/26
14:21–22 6/26
14:26 6/26
14:26–31 3/19
14:27–34 6/26
14:29 7/18
14:37 6/28
15:19 1/13
15:22 3/25, 3/27
15:25 9/14
15:27–28 9/14
15:58 7/26
16:1–3 7/27
16:2 3/15, 11/27
16:5 6/4
16:13 10/22
16:15 8/19

2 Corinteni
1:8 10/11
2:12–13 10/24
3:4–5 1/10
3:18 9/1
4:2 7/16, 12/16
4:4 8/12, 8/17
4:17 10/11
5:8 9/20
5:10 6/22
5:17 1/1, 1/25, 1/29, 4/9, 4/22
5:21 4/16
6:10 10/14
6:14–7:1 10/30
6:16 12/25
6:18 4/12
7:1 9/21
7:4 10/11
7:8–9 3/21
8:2 9/28
9:9 10/14
9:11 9/28
9:13 9/28
9:13 2/8
9:13–15 2/14
10:3–4 10/6
10:5 9/24
11:2 5/12
11:4 5/10
11:23–33 1/8
13:5 6/9, 11/20

Galateni
1:2 5/16
1:4 11/28
1:6–9 2/6, 5/17, 6/24
1:8–9 2/13, 4/7, 4/19
1:7 5/17
1:13 2/2
1:15–16 6/19
1:16 6/27
2:11–13 12/8
2:16 8/6
2:20 1/22, 3/28
3:1 4/2
3:3 4/2
3:1–3 7/4, 12/9
3:11 1/25
3:13 1/22, 8/28
3:19–20 12/28
3:24 12/9
3:27 10/5
4:5 8/28
4:6 1/4
4:7 2/11
4:16 7/23
4:30 2/3
5:1 7/4
5:14 12/9
5:16 9/10
5:16–26 12/9
5:21 9/21
5:22–23 6/4, 6/18, 7/14, 7/28, 8/21, 8/31, 10/9, 11/2
6:2 12/9
6:5 9/21
6:10 7/27
6:14 4/19
6:16 3/26

Efeseni
1:1 2/9
1:2 11/28
1:2–14 1/11, 1/28
1:4 1/15, 1:18, 1/19, 2/22, 9/18
1:5 1/16
1:6 8/10
1:7 1/28, 5/26
1:8 1/26
1:11 1/16, 1/27
1:12 8/10
1:13 1/29, 1/30, 2/5, 2/7, 4/7, 5/17, 12/12
1:14 1/2/, 1/29, 8/10, 10/9
1:17 2/17, 2/19
1:18 2/24, 2/25, 2/26, 5/26, 6/19, 11/28
1:19 2/27, 2/28, 2/29, 5/31
1:20 3/31
1:22–23 3/3
1:22 2/27, 9/13
1:23 3/4
2:1 3/6
2:1–3 1/2, 1/20, 1/23, 2/12, 3/25, 3/26, 4/18
2:1–4 2/6
2:1–5 2/20
2:2 5/31
2:4 1/20, 2/22, 3/25
2:5 3/28, 3/29
2:6 2/23, 3/31
2:7 2/22, 5/26
2:8 8/25
2:5–10 3/25
2:8 4/18
2:8–9 4/17, 4/19, 4/20, 10/20
2:10 4/20, 4/21, 4/22

2:11–18 2/21
2:12 1/13
2:13 1/24
2:12–13 3/25
2:14 1/11, 5/1
2:15 1/1
2:16 5/13
2:18 1/6
2:19 12/2
2:20 6/27, 6/28, 7/9
2:21 7/9, 7/11
3:1 6/23
3:2–3 6/27
3:8 5/5, 5/26
3:10 5/27
3:12–13 1/5, 1/6, 1/7
3:13 1/8
3:16 5/26
3:17 6/9, 6/10, 6/12
3:18 2/20, 2/21, 2/22, 2/23, 12/31
3:19 3/4
3:20–21 3/1
4:1 5/21, 6/18, 6/23
4:2 5/8, 5/9, 5/10
4:2–3 5/4, 5/5
4:3 5/2, 5/3
4:4 5/14
4:5 4/9, 6/25
4:7 2/15
4:8 8/25, 10/8
4:10 3/4
4:11 2/15, 6/29, 6/30, 7/6
4:11–12 3/19, 11/7
4:11–16 5/16
4:12 7/7
4:13 3/4, 7/14
4:14 7/16, 7/17
4:15 3/20, 7/15, 7/22, 7/23, 7/24, 7/25
4:17–32 6/15
4:17 11/2, 8/15, 8/16
4:18 8/16, 8/17, 10/8
4:19 7/31, 8/1
4:22 3/12
4:22–29 3/12, 3/13, 11/2
4:24 1/1, 10/5
4:26 3/14
4:27 3/17
4:28 3/15, 7/26, 7/27, 12/24
4:29 3/16, 3/20
4:30 3/21
4:31 3/22, 11/2
4:32 3/24
5:1 7/28, 7/29
5:3 7/30, 7/31, 8/1
5:3–7 7/30
5:4 8/2, 8/3, 8/4
5:5 8/1
5:8 6/15, 6/16, 8/13
5:11 8/18, 8/23
5:14 8/24
5:15 8/26, 8/28
5:16 8/28
5:15–17 3/15
5:17 8/31
5:18 3/4, 8/29, 8/30
5:18–20 11/2
5:19 9/2, 9/3, 9/4, 9/5, 9/6, 9/7
5:21–6:4 9/9
5:22 9/9
5:23 4/6, 5/15, 9/13
5:25 5/15, 9/9
5:26 9/16
5:25–26 4/25
5:26 5/15
5:27 5/15
5:27 9/18, 10/9
5:29 9/19, 9/25
6:1 9/24
6:2 9/25
6:2–3 2/7, 12/12
6:4 9/25, 9/26, 9/27
6:5 9/21, 9/28
6:6 9/29
6:10 2/29
6:10–20 12/26
6:11 7/17, 10/2
6:12 9/30, 10/3, 10/7
6:12–20 6/21
6:14–17 10/2
6:14–18 10/4
6:15 10/8
6:16 9/10

Filipeni

1:1 1/14, 7/3, 7/8
1:3–5 10/29
1:4 1/14
1:10 6/8
1:10–11 8/20
1:19 11/2
1:21 9/20
1:23 9/20
1:25 1/14
1:27 11/3
2:1 5/20
2:2 1/14
2:5 6/4
2:6–8 2/11
2:6–11 9/3
2:8 5/5
2:10 4/4
2:11 4/8
2:12 9/21
2:13 5/31
2:16 7/26
2:21 12/15
2:29 1/14
3:3 9/7, 11/2
3:7 7/13
3:8 7/12, 7/13
3:10 2/18, 7/12, 10/29
3:12 11/20
3:14 6/20, 6/21, 6/22
4:1 1/14
4:2 5/10, 5/21
4:2–3 5/3
4:6 5/28
4:7 6/4
4:8 5/12, 5/24, 8/5, 8/6, 8/7, 8/9, 8/10
4:11–13 1/12
4:13 1/7
4:16 10/29
4:16–17 8/21
4:19 8/1

Coloseni
1:9 3/5
1:9–10 2/19
1:10 6/4, 8/20
1:17 8/12
1:20–21 5/13
1:21 2/25, 3/25
1:22 10/9
1:24 10/11
2:12 3/28
2:13 3/28
2:19 5/3
3:1–2 6/20
3:1–3 3/31
3:16 9/3, 9/5
3:22 9/29
4:1 2/11, 8/6
4:2 5/28
4:3 10/24
4:5 8/28
4:6 3/16
4:16 5/19

1 Tesaloniceni
1:8 2/8
1:9 4/3, 12/25
2:12 6/18
2:13 7/18
2:14 5/16
2:17 5/11
2:19 6/22
3:10 7/27
4:7 6/19
4:11–12 7/27
5:8 1/13
5:17 3/5, 5/30
5:19 9/10
5:21–22 7/21
5:22 7/31
5:25 3/5
5:27 5/19

2 Tesaloniceni
1:7–8 2/8
1:12 2/14
2:4 11/23
2:10–11 7/17
2:15 10/17, 10/19
3:10 7/27
3:14 9/24, 10/31

1 Timotei
1:2 3/26
1:13 2/16, 11/23
1:8–20 7/22
1:18 10/6
1:20 9/26
2:1 5/28, 5/29
2:2 5/24, 10/21
2:5 12/28
2:7 5/18
2:9 5/23
2:15 10/17
3:1 6/19
3:1–7 7/3, 10/9
3:2 5/22, 5/23, 7/1, 10/9
3:3 5/2
3:4 5/24
3:8 5/24
3:8–13 7/8
3:11 5/24
3:15 2/4, 5/16
3:16 9/3
4:1–2 12/8
4:2 8/17, 12/16
4:5 5/29
4:8 10/8
4:13 5/19, 5/20, 5/22
4:14 2/15, 9/12
5:3–5 9/25
5:17 7/2, 7/26
5:22 10/18
6:1 11/23
6:3–5 4/24
6:6 9/29
6:10 7/26
6:12 9/30
6:14 6/19, 10/9
6:15 4/13, 10/8

2 Timotei
1:2 3/26
1:3 5/30
1:6 9/12
1:7 2/28
1:8 6/23
1:9 6/19
1:11 5/18
2:2 5/16, 5/19
2:3 10/6
2:4 10/21
2:11 3/28
2:15 11/12, 11/13
2:17 7/22
3 5/18
3:2 5/6
3:7 2/3, 8/13
3:16 9/26
3:16–17 11/6, 11/7, 11/11
4:1 7/20
4:1–2 6/17
4:1–4 5/25
4:2 5/21, 8/23, 10/28
4:2–4 5/18
4:3 5/10
4:5 6/29
4:7 9/30, 10/18
4:8 6/22, 8/6
4:14 7/22
4:17 12/18
4:21 11/28

Tit
1:2 6/3
1:4 3/26
1:5 9/12
1:5–9 10/9
1:6 10/9
1:8 5/23
1:9 8/23
1:13 8/23
1:14 5/19
2:2 5/23, 5/24
2:5 5/23, 11/23
2:6 5/23
2:7 5/24
2:12 5/23
2:13 4/6

2:15 5/21
3:1 10/8
3:5 3/26, 3/27, 8/6, 9/16, 10/20
3:9 8/3

Filimon
1 6/23
9 6/23

Evrei
1:3 8/11, 8/12, 8/14, 9/3
1:14 11/15
1:10 12/24
2:4 6/27
2:17 12/10
4:12 6/1, 7/20
4:14–16 1/5, 12/28
5:1–9 12/10
5:7 5/29
5:9 1/31, 4/7
6:10 7/26
6:17 2/7, 12/12
6:16 11/8
6:19 11/8
6:20–21 11/8
7:22 12/27
7:25 12/28
7:27 12/10
8:6 12/27, 12/28
9:8–9 4/27
9:9–14 12/10
9:12 12/11
9:13–15 12/27
9:14 10/9
9:15 12/28
10:1 12/10
10:1–12 12/10
10:10 12/11
10:19 1/5
10:22 4/24, 4/25
10:22–23 12/16
10:24 11/1
10:25 11/1
10:29 7/13
10:31 12/24
11 2/8, 10/10, 12/3
11:1 8/14
11:9 10/31
11:25–26 7/13, 11/26
11:33 12/18
12:1 10/10
12:5 5/20
12:5–6 9/26
12:15 3/17
12:24 12/28
12:28–29 7/29
12:29 4/7
13:5 6/3, 6/4
13:7 7/13, 10/6
13:15 8/20
13:17 7/13, 10/6
13:22 5/20
13:24 7/13

Iacov
1:5 3/5
1:9–10 2/23
1:12 6/22
1:12–16 11/30
1:14 10/1
1:19 5/9
1:26–27 2/2
1:27 10/18
2:15 11/27
2:16 5/14
2:19 4/9
2:23 11/18
2:26 2/12
3:1 6/22
3:6 9/18
4:6 5/6
4:7 10/2
4:13 6/13
5:7 8/18
5:16 5/31
5:18 8/18

1 Petru
1:1 12/3
1:1–2 1/17
1:2 4/9
1:3 11/21
1:13 2/25
1:14 9/24
1:15–16 6/19
1:16 1:18
1:18 1/21
1:18–21 12/17
1:20 1/17, 11/9
1:22 9/24
1:23 11/21
1:23 6/2
1:25 6/2
1:19 12/17
2:2 7/11
2:3 3/23
2:11 5/21, 6/10, 12/3
2:16 7/5
2:17 9/25
2:21 6/18
3:1 11/9
3:6 4/8
3:8 3/24
3:14 9/20
3:15 12/23
4:1–4 11/23
4:10 2/10, 5/27
4:16 11/29
5:4 6/22
5:6 12/24
5:8 10/22
5:10 4/17

2 Petru
1:4 1/12, 10/5
1:15–18 11/8
1:17–18 11/10
1:19 11/8
1:19–21 11/11
1:20–21 11/9
1:21 11/10
2:1 11/24
2:1–2 6/13
2:3 6/13
2:5 5/18
2:10–11 11/23
2:13 9/18
2:20 4/6

3:1–2 6/8
3:5 8/16
3:9 2/7, 12/12
3:18 8/4, 10/17

1 Ioan
1:8–10 6/7
1:9 1/31, 3/5, 4/25
1:45–46 4/14
2:1 6/5, 6/7, 12/28
2:3–5 10/18
2:5 7/12
2:6 6/4, 6/18
2:15 3/8
2:16 5/6, 5/11, 10/21
2:17 6/4
2:21 3/13
3:1–3 2/23
3:3 5/12
3:6 6/4, 6/7
3:8–10 1/2
3:9 11/21, 11/28
3:16 11/28
4:1 7/21
4:19 1:19, 2/22
5:1 11/21
5:3 6/11
5:13 4/6
5:14 5/29
5:14–15 1/7
5:15 5/28
5:21 12/25

2 Ioan
2 6/2
4 6/14
1:6 6/18

3 Ioan
3–4 6/14

Iuda
1:12 8/18
3 11/3, 12/26
4 6/13
8 11/23
12 8/18
20 11/2

Apocalipsa
1:3 8/27
1:8 4/12
1:10 5/15
1:8 4/11
1:11 4/11, 12/20
1:12 12/13
1:13 12/13
1:17 9/14
1:20 12/13
2:2–3 10/10
2:5 10/12, 10/13, 12/13
2:6 10/15
2:7 4/28
2:9 10/11, 10/14
2:10 5/17
2:11 4/28
2:13 6/10
2:15 10/15
2:16 10/12
2:17 4/28, 10/16
2:20 12/31
2:21–22 10/12
2:23 6/1
2:25 10/17
2:29 4/28
3:1 11/20
3:3 10/12, 10/18
3:6 4/28
3:8 10/24
3:9 9/26
3:13 4/28
3:15–16 10/25, 10/26
3:17 6/11, 10/14, 11/20
3:19 10/12
3:20 10/27
3:22 4/28
4:5 12/14
4:7 12/18
4:8 4/12
4:10–11 9/7
5:1–9 12/20, 12/21
5:5 12/18
5:6–8 12/17
5:9 1/22, 2/21, 9/5
6–20 12/20
7:1 11/6
7:9 2/21
7:12 5/28
9:8 12/18
9:17 9/13, 12/18
10:3 12/18
11:17 4/12
13:2 12/18
13:5–6 11/23
13:11 11/11
14 4/12
14:3 9/5
14:7 12/5
15 4/12
15:3 4/12, 8/6, 9/5
15:6 10/5
16:7 4/12
17:14 4/13
18:8 6/17
19:1–6 12/30
19:6 4/12
19:14 10/5
19:15 4/12
19:16 4/13
20:5–7 12/29
20:9 2/21
20:15 10/20
21 12/17
21:6 4/11
21:8 10/20
21:22 4/12
22 12/17
22:8 9/14
22:13 4/11, 8/12
22:20 12/18, 12/31
22:21 12/31

Index de cuvinte româneşti

Acces 1/6
Adâncime 2/20
Adevăr 2/1, 2/2, 2/3
Aduşi la viaţă 3/28
Ajutor 11/2
Alegere 1/15
Aleluia 12/30
Alerga înainte, (a) 6/21
Alfa şi Omega 4/11
A luat robia roabă 8/25
Amărăciune 3/17
Amin 12/31
Aminti, (a-şi) 10/13
Apărare 12/23
Apostol 6/27
Apropia, (a se) 4/24, 4/25
Apuca, (a) 11/20
Armură 10/3, 10/4
Arvuna 1/29
Asculta, (a) 9/24
Atotputernic 4/12
Atras 10/1
Auzi, (a) 4/28
Avea un câştig, (a) 6/13
Batjocoritor 2/16
Bine 3/18
Binecuvântat 1/12
Bine închegat 7/10
Biserică 5/15, 5/16
Blasfemia, (a) 11/23
Blândeţe 5/8
Blestemat şi blestem 2/6, 2/7
Bogăţie 1/28
Bogăţii de nepătruns 5/26
Boteza, (a) 6/24, 6/25
Bucurie 1/14
Bun 3/23
Cale 11/22
Cap 9/13
Carne 3/10, 3/11
Carte 12/19, 12/20
Călători 12/3
Căsători, (a se) 9/23
Căsătorie 9/23
Căuta, (a) 12/15
Căuta să, (a) 11/12
Cânta 9/5, 9/6
Cântări duhovniceşti 9/4
Cel mai neînsemnat dintre toţi 5/5
Cerceta, (a) 7/21
Cetăţeni 12/2
Chemare 6/19
Chemare cerească 6/20
Cina, (a) 10/27
Cina Domnului 10/28
Cină 10/27
Comoară 11/26, 11/27
Conştiinţă 12/16
Creaţie 4/22
Credincios 2/9
Credinţă (a crede) 2/8
Creşte, (a) 7/11
Creştin 11/29
Cristos 4/5
Cruce 12/4
Cu băgare de seamă 8/26
Cumpătat 5/23
Cunoaştere 2/18, 2/19
Cunoaştere dinainte 1/17
Cunoscătorul inimilor 6/1
Cunună 6/22
Curat 5/12
Curăţi, (a) 8/22
Curvie 7/30
Cuvânt 9/17
Cuvânt stricat 3/16
Da, (a) 11/4
Da cinste, (a) 9/8
Da har, (a) 3/20
Dar 4/17, 4/18
Dar Dumnezeu 3/25
Daruri spirituale 2/15
Dărui pe sine, (a se) 9/11
De ochii oamenilor 9/29
Desăvârşire 7/6
Destoinic 1/10
Destrăbălare 8/29
Deşertăciune 8/15
Dezbrăcare 3/12
Diacon 7/8
Discerne, (a) 7/18, 7/19, 7/20
Disperare 1/8
Domn 4/8, 4/9
Drept 8/6
Dumnezeu 4/3
Emanuel 4/15
Episcop 7/3
Erezie 11/24, 11/25
Eu sunt 4/10
Evanghelia 2/5
Evanghelist 6/29
Face cu totul destoinic, (a) 11/7
Fapte bune 4/20
Fără prihană 1/18
Fără prihană şi fără vină 10/9
Fățarnic 12/8
Fecioară 4/16
Fierbinte şi puternică (rugăciunea) 5/31
Fiţi plini de Duhul 8/30, 8/31, 9/1
Frate 11/28
Fura, (a) 3/15
Gândi, (a se) 8/5
Glume proaste 8/4

Index de cuvinte româneşti

Greşeli 3/6
Gunoi 7/12
Har 2/13, 2/14
Hotărî dinainte, (a) 4/23
Idol 12/25
Iertare 1/25
Ignoranţă 8/16
Iluminare 2/26
Imeneu şi Alexandru 7/22
Imn 9/3
Indecenţă 8/2
Inimă 11/14
Inspiraţie 11/6
Instruire 9/26
Interpretare 11/9
Iotă şi frântură de slovă 11/11
Ipocrit 12/8
Ispăşire 12/11
Ispită 11/30
Ispravnic 2/10
Istorisiri închipuite 5/25
Isus 4/4
Iubire 1/19, 1/20, 1/21
Îmbătare 8/29
Îmbrăca, (a) 10/5
Împăca, (a) 5/13
Împărţi drept, (a) 11/13
Împotrivi, (a se) 10/2
Înălţime 2/23
Închina, (a se) 9/7
Încredere 1/7
Îndelunga răbdare 5/9
Îndemna, (a) 5/21, 11/1
Îndemnare 5/20
Îndepărta, (a) 3/22
În dragoste (a spune adevărul) 7/25
Îndrăzneală 1/5
Îndreptare 11/7
Îndurare 3/26
Înfiere 1/2
Înflăcăra, (a) 9/12
Îngădui, (a se) 5/10
Îngâmfa, (a se) 5/7
Înger 11/15
Îngriji 9/19
Înrădăcinaţi 6/11
Întemniţat 6/23
Întipărirea Fiinţei Lui 8/14
Întovărăşi cu, (a se) 10/31
Întrista, (a) 3/21
Întuneric 8/13
Înţelege, (a) 4/26
Înţelegere 2/25
Înţelepciune şi pricepere 1/26
Învăţătură 5/22
Învia împreună, (a) 3/29
Înviere 4/30
Jertfă 12/10
Judecător 7/20
Lampă 12/13
Laodiceni 10/26
Laudă 8/10, 8/11
Lăcomie 8/1
Lărgime 2/21
Lăuda, (a se) 4/19
Legământ 12/27
Legătură 5/3
Lege 12/9
Leu 12/18
Libertate 7/4, 7/5
Limbi 6/26
Lipi, (a) 9/22
Locui, (a) 6/9, 6/10
Lua seama, (a) 5/19
Lucra, (a) 7/27
Lucrare 4/21
Lucrător 11/13
Lume 3/8
Lumină 6/15, 6/16
Lungime 2/22
Lupta, (a se) 9/30, 12/26
Lupta împreună, (a) 11/3
Mană 10/16
Marea iubire 1/20
Martor 7/7
Matur 7/14
Mărturisi, (a) 1/31
Mânat 11/10
Mână 12/24
Mândrie 5/6
Mângâietor 6/5
Mânie 3/14
Mântuire 4/7
Mântuitor 4/6
Miel 12/17
Mijlocitor 6/7, 12/28
Milos 3/24
Minciună 3/13
Momit 10/1
Mort 2/12
Moştenire 1/27
Mulţime 12/7
Mustra, (a) 8/23
Mustrare 9/27
Naşte [din nou], (a se) 11/21
Nazarinean 4/14
Nebun 4/1, 4/2
Necaz 10/11
Necurăţie 7/31
Nemărginită mărime 2/27
Neprihănit 8/6
Neroditor 8/18
Nespus de felurit 5/27
Nicolaiţi 10/15
Nume 11/5
Oaspeţi 12/2
Ochi 2/24
Om nou 1/1
Omul vechi 3/9
Onora, (a) 9/25
O nouă creaţie 3/30
Oră 12/5
Orbire 8/17
Osteni, (a se) 7/26
Pace 1/11
Parabolă 4/27
Particular 11/9
Pastor-învăţător 6/30, 7/1

Pată şi zbârcitură 9/18
Păcat 3/7
Părtăşie 10/29, 10/30
Păzi, (a) 10/18
Pecetluit 1/30
Pedeapsă 9/26
Perfect 7/14
Pentru aprecierea lor 9/29
Piatra din capul unghiului 7/9
Piatră 12/6
Picioare 9/14, 9/15
Planuri de amăgire 7/17
Plânge, (a) 12/21
Plinătate 3/3, 3/4, 3/5
Pocăi, (a se) 10/12
Poftă 5/11
Preda, (a) 11/4
Predestinare 1/16
Predica, (a) 5/17, 5/18
Pregătire 10/8
Premiu 6/22
Prezbiter 7/2
Prieten 11/18
Prin urmare 6/17
Profet 6/28
Promisiune 12/12
Psalm 9/2
Putere 2/28, 2/29, 3/1, 3/2
Răbdare 10/10
Rămâne, (a) 6/2, 6/3, 6/4
Răscumpărare 1/22, 1/23
Răspuns 12/23
Râvnă 10/8
Rece şi în clocot şi căldicel 10/25
Rege 4/13
Regenerare 3/27
Revelaţie 2/17
Roadă 8/19, 8/20, 8/21
Rob 2/11
Rostogoli, (a) 4/29
Rugaţi-vă neîncetat 5/30
Rugăciune 5/28, 5/29
S-a sfârşit! 12/29
Sărăcie 10/14
Sânge 1/24
Seriozitate 5/24
Sfânt 1/9
Sigur 11/8
Simplitate 9/28
Sincer 6/8
Singurul născut 12/22
Slavă 8/11
Slujitor 2/11
Smerenie 5/4
Socoti, (a) 7/13
Soldat 10/6
Spălare 9/16
Speranţă 1/13
Spune adevărul, (a) 7/23, 7/24, 7/25
Stâlpul şi temelia adevărului 2/4
Stinge 9/10
Stăpânitor 10/7
Străini 12/2, 12/3
Strălucire 8/12
Studia, (a) 11/12
Supunere 9/9
Şedea împreună, (a) 3/31
Şiretenie 7/16
Tată 1/3, 1/4
Teamă 9/20, 9/21
Temelie 6/12
Timp 8/27
Timpul (a răscumpăra) 8/28
Torţă 12/14
Tradiţie 10/19
Trezi, (a se) 8/24
Trup 5/14
Ţine cu tărie, (a) 10/17
Ţine piept, (a) 10/2
Ucenic 11/16
Umbla, (a) 6/14
Un alt Mângâietor 6/6
Unicitate 9/28
Unitate 5/2
Urma, (a) 11/17
Urmaşi 7/28, 7/29
Uşă 10/23
Uşă deschisă 10/24
Veghea, (a) 10/22
Viaţă 10/20, 10/21
Viclenie 7/15
Vindeca, (a) 12/1
Virtute 8/9
Viţă 11/19
Vorbe nechibzuite 8/3
Vorbire stricată 3/16
Vrednic 6/18
Vrednic de iubit 8/7
Vrednic de primit 8/8
Zidi, (a) 3/19
Zidul de la mijloc 5/1

Index de cuvinte greceşti şi ebraice

(Cuvintele ebraice sunt urmate de un "H")

a 1/18, 4/1, 4/11, 8/18, 8/29
'ab (H) 1/2
abba 1/4
adelphos 11/28
adō 9/5
agapē 1/19, 1/20
agathois ergois 4/20
agathos 3/18
aggellō 2/5
agnoia 8/16
agora 1/22
agorazō 1/22
aichmalōsian 8/25
airō 3/22, 4/29
aischrotes 8/2
aitēma 5/28
airō 4/29
akarpos 8/18
akatharsia 7/31
akoloutheō 11/17
akouō 4/28
akribōs 8/26
akrogoniaios 7/9
alētheia 2/1, 2/2, 2/3
alētheuō 7/23, 7/24
allēlouia 12/30
allos paraklētos 6/6
'almeh (H) 4/16
amēn 12/31
anagenna 11/21
ēmēn (H) 12/31
amnos 12/17
amōmos 1/18
ampelos 11/19
anakrinō 7/19
anathema 2/6
anazōpureō 9/12
anechomai 5/10
anegkletos 10/9
anepileptos 10/9
anēr 1/1
anexichniaston plouton 5/26
angelos 11/15
anistēmi 4/30
anō klēseōs 6/20
anoētos 4/2
anoigō 10/24
anōthen 11/21
anthistemi 10/2
anthropareskos 9/29
anthropos 1/1, 9/29
apaugasma 8/12
aphesis 1/25
aphrōn 4/1
apokuliō 4/29
apokalupsis 2/17
apokatallassō 5/13
apōleia 11/24
apologia 12/23
apolutrōsis 1/23
apostolos 6/27
apotithēmi 3/12
aretē 8/9
arnion 12/17
arrabōn 1/29
areskō 9/29
asotia 8/29
astorgos 1/21
auxanō 7/11
axios 6/18
baptizō 6/24, 6/25
bēqash (H) 12/15
bara (H) 3/30, 4/22
basileus 4/13
bathos 2/20
bebaios 11/8
beriyth (H) 12/27
betulēh (H) 4/16
biblion 12/19, 12/20
biblos 12/19, 12/20
bios 10/21
blasphemeō 11/23
blasphemia 11/23
brabeion 6/22
chara 1/14
charaktēr 8/14
charis 2/13, 2/14
charisma 5/4, 8/6
cheir 12/24
chērem (H) 2/7
chliaros 10/25
chrēstos 3/23
Christianos 11/29
Christos 4/5
chronos 8/27
dēbaq (H) 9/22
dakruō 12/21
dēmēh (H) 4/13
deēsis 5/28
de theos 3/25
deipnon, deipneō 10/27
deleazō 10/1
desmios 6/23
diakonos 7/8
diakoneō 7/8
diakonia 7/8
diakrinō 7/18
diamenō 6/2
dianoia 2/25
diathēkē 12/27
didaskalia 5/22
didaskalos 6/30
didaskalous 6/30, 7/1
didōmi charis 3/20
dikaios 8/6
diōkō 6/21

dokimazō 7/21
dōron 4/17, 4/18
douleia 9/29
doulos 2/11
doxa 8/11
dunamis 2/28, 3/1
echō 8/16
egeirō 8/24
egō eimi 4/10
eilikrinēs 6/8
eidōlon 12/25
eirēne 1/11
eirēnopoios 1/11
ek 1/28, 10/1
ekkakeō 1/8
ekklēsia 5/15, 5/16
eklegomai 1/15
eklektos 1/15
eklerothemen 1/27
elachistoteros 5/5
elegchō 8/23
eleos 3/26
eleutheria 7/4, 7/5
Elohim (H) 4/3
elpis 1/13
elpizō 1/13
Emmanouel 4/15
Emporeuomai 6/13
en agapē 7/25
enduō 10/5
energeō 5/31
enteuxis 5/29
entrepō 9/8
epaggelia 2/7, 12/12
epagōnizomai 12/26
epainos 8/10
epanorthosis 11/7
epichoregia 11/2
epignosis 2/19
epiluō 11/9
epilusis 11/9
episkopos 7/3
epithumia 5/11
ergatēs 11/13
ergon 7/16
ergazomai 7/27
eros 1/21
ethos 3/23
eu 2/5
euaggelion 2/5
euangelistēs 6/29
euangelizō, euangelion 5/17
eucharistia 5/28
euchē 5/29
euodoō 12/27
euphēmos 8/8
eusplagchnos 3/24
eutrapelia 8/4
exagorazō 1/22, 8/28
exartizō 11/7
exelkō 10/1
exousia 3/2
gameō 9/23
gamos 9/23
gennaō 11/21
ginōsis 2/18
ginoskō 1/17
glossa 6/26
graphē 7/31
gregoreuō 10/22
hagios 1/9
hagnos 5/12
haima 1/24
hairesis 11/24, 11/25
hēlal (H) 12/30
hamartia 3/7
haplotēs 9/28
hedraiōma 1/4
hēgeomai 7/13
helkō 10/1
henotēs 5/2
hetoimasia 10/8
hilastērion 12/11
hikanos 1/10
hiketēria 5/29
histemi 10/2
hodos 11/22
homo 1/31
homologeō 1/31
hōra 12/5
horizō 1/16
hubristēs 2/16
huiothesia 1/2
Humenaios kai Alexandros 7/22
humnos 9/3
hupakouō 9/24
huperballon megethos 2/27
huperēphanos, alazoneia 5/6
hupo 9/9
hupokritēs 12/8
hupomonē 10/10
hupostasis 8/14
hupotassō 9/9
hupsos 2/23
idios 11/9
Iesous 4/4
Immēnu'el (H) 4/15
iota 11/11
ischus 2/29
iy-kēbōd (H, notă) 8/11
Jeshua (H) 4/4
kēbōd (H) 8/11
kainos 1/1
kainos anthropos 1/1
kainos ktisis 3/30
kairos 8/27, 8/28
kappōreth (H) 12/11
kardia 4/23, 11/14
kardiognōstes 6/1
karpos 8/18, 8/19, 8/20, 8/21
kata 1/28
katalambanō 11/20
katartismos 7/6
katatomē 7/19
katechō 8/16, 10/17
kathairō 8/22
katischuō 12/6
katoikeō 6/9, 6/10

Index de cuvinte greceşti şi ebraice

kauchaomai 4/19
kauteriazō 8/17
kephalē 9/13
keras 11/11
kērussō 5/18
klaiō 12/21
klēpto 3/15
kleroō 1/27
klēros 1/27
klēsis 6/19
koinonia 10/29, 10/30
kopiaō 7/26
kosmokratōr 10/7
kosmos 3/8
krateō 10/17
krinō 7/19
kritikos 7/20
ktizō 4/22
kubeia 7/15
Kuriakon deipnon 10/28
Kurios 4/8, 4/9, 12/30
Lampos 12/14
Laodikeus 10/26
Leōn 12/18
logeō 1/31
logizomai 8/5
logos 2/5, 3/16, 7/10, 9/17
loidoria 11/23
luchnos 12/13
lutroō 1/23
loutron 9/16
lupeō 3/21
makarios 1/12
makrothumia 5/9
mēn (H) 10/16
manna 10/16
martus 7/7
mataiotēs 8/15
mathētēs 11/16
megethos 2/27
mēkos 2/22
melek (H) 4/13
menō 6/2, 6/3, 6/4
mesitēs 12/28
mesotoichon 5/1
metanoeō 10/12
methodeia 7/17
methodein tēs planēs 7/17
methusko 8/29, 8/30
mimētēs 7/28, 7/29
mnemoneuō 10/13
mōmos 1/18
monogenēs 12/22
morologia 8/3
moros 8/3
muthos 5/25
Nazarēnos 4/14
Nedēbēh (H) 11/24
nekros 2/12
neos 1/1
Nikolaitēs 10/15
Nomos 12/9
nouthesia 9/27
ochlos 12/7
oikodomē 3/19
oikonomos 2/10
oikos 2/10
onoma 11/5
ophthalmodouleia 9/29
ophthalmos 2/24, 9/29
orgē 3/14
orthotomeō 11/13
oun 6/17
paideia 9/26
palaios anthropos 3/9
palē 9/30
paliggenesia 3/27
panoplian 10/3, 10/4
panourgia 7/16
pantokratōr 4/12
par(H) 8/20
parabolē 4/27
paradidōmi 10/19, 11/4
paradosis 10/19
parakaleō 5/21
paraklēsis 5/20
paraklētos 6/5, 6/7
paraptōma 3/6
pareisagō 11/24
parepidemos 12/3
paristēmi 9/11
paroikos 12/2, 12/3
paroxusmos 11/1
parrēsia 1/5
parthenos 4/16
pas 7/16
pater 1/3
peirasmos 11/30
penēs 10/14
pepoithesis 1/7
peripateō 6/14
petra 12/6
pherō 11/10
phileō 1/21
philos 1/21, 11/18
philostorgos 1/21
phobeō 9/20, 9/21
phobos 9/20, 9/21
phōs 6/15, 6/16
phōtizō 2/26
phronesis 1/26
phusioō 5/7
pikria 3/17, 11/2
pisteuō 2/8
pistos 2/9
planē 7/17
plastos 6/13
platos 2/21
pleonexia 8/1
plērōma 3/3, 3/4, 3/5
plērousthe en pneumatic 8/30, 8/31, 9/1
ploutos 1/28
pneumatikos 2/15
pneumatikos charisma 2/15
pneumatikos ōdē 9/4
poiēma 4/21
poikilos 5/27
poimēn 6/30, 7/1

pollēn agapēn 1/20
polis 5/15
polupoikilos 5/27
polus 1/20
poluso 5/27
pornē 7/30
porneia 7/30
pōrōsis 8/17
pous 9/14, 9/15
prautēs 5/8
presbuteros 7/2
pro 1/16
proetoimazō 4/23
proginoskō 1/17
proorizō 1/16
prophētēs 6/28
prosagōgē 1/6
prosechō 5/19
proserchomai 4/24, 4/25
proseuch 5/28
proseuchomai adialeiptōs 5/30
proskollaō 9/22
proskuliō 4/29
proskuneō 9/7
prosphilēs 8/7
psallō 9/6
psalmos 9/2
pseudos 3/13
psuchos 10/25
psuchros 10/25
ptocheia 10/14
qērab (H) 4/24
rhēma 9/17, 10/4
rhizoō 6/11
rhutis 9/18
sapros logos 3/16
sēma (H) 4/28
sarx 3/10, 3/11
sbennumi 9/10
semnotēs 5/24
Sadday (H) 4/12
saddiq (H) 8/6
sēpher (H) 12/19
Shaddai (H) 4/12
shalom (H) 1/11
shiyr (H) 9/5
sklērunō 3/30
skotos 8/13
skubalon 7/12
sōma 5/14
sophia 1/26
sōphrōn 5/23
sōtēr 4/6
sōtēria 4/7
sōzō 8/29
sphragizō 1/30
spilos 9/18
spoudazō 11/12
stauros 12/4
Stephanos 6/22
stergō 1/21
stratiōtēs 10/6
stulo 1/4
sumpolitēs 12/2
sunanamignumi 10/31
sunarmologeō 7/10
sunathleō 11/3
sundesmos 5/3
sunegeirō 3/29
suneidēsis 12/16
suniēmi 4/26
sunkathizō 3/31
suzōopoieō 3/28
tapeinophrosunē 5/4
tassō 9/9
teleios 7/14
teleō 12/29
telos 7/14, 12/29
tēreō 10/18
thalpō 9/19
themelioō 6/12
theopneustos 11/6
theos 4/3
therapeuō 12/1
thesaurus 11/26, 11/27
thlipsis 10/11
thura 10/23
thuran aneōgmenēn 10/24
thusia 12/10
timaō 9/25
to A kai to ō 4/11
Yēh (H) 12/30
Yahweh (H) 4/8, 12/30
Yēsēr (H) 8/6
zēmar (H) 9/6
zaō 10/20
zaqen (H) 7/2
zenos 12/2
zēteō 12/15
zōē 10/20
zestos 10/25

Indexul numerelor Strong

(Numerele cuvintelor ebraice sunt urmate de un "H")

1	1/18, 4/1, 4/11, 8/18, 8/29	212	5/6, 5/11	575	2/17, 5/13, 8/12, 8/12, 12/23
		213	5/6		
2H	1/2	219	11/6	602	2/17
4	11/6	223	7/22	604	5/13
5	1/4	225	2/1, 2/2, 2/3, 4/24, 7/23	617	4/29
18	3/18, 4/20	226	7/23	627	12/23
26	1/19, 1/20	228	11/5	629	1/23
32	11/15	239	12/30	659	3/12
40	1/9, 4/1	243	6/6	684	11/24
43	11/6	264	3/7	700	9/29
46	11/6	266	3/7	703	8/9
52	8/16	286	12/17	719	7/10
53	5/12	288	11/19	721	12/17
58	1/22	299	1/18, 9/18	728	1/29
59	1/22	303	4/30, 9/12, 11/7	739	7/6, 11/7
65	11/6	313	11/21	794	1/21
71	7/13	329	9/12	810	8/29
73	12/26	334	2/6	826	8/12
75	12/26	350	7/19	837	7/11
79	11/28	350H (note)	8/11	854	11/6
80	11/28	386	4/30	859	1/25
89	5/30	410	10/9	899	2/20
109	11/6	421	5/26	906	2/27
118	11/3	423	10/9	907	6/24
129	1/24	430	5/10, 5/25	911	6/24
134	8/10	430H	4/3	935	4/13
136	8/10	435	1/1	949	11/8
139	11/24	436	10/2	975	12/19
142	3/22, 4/29	441	9/29	976	12/19
151	8/2	444	1/1, 9/29	979	10/21
155	5/28	450	4/30	987	11/23
161	8/25	455	10/24	988	3/17, 11/23
162	8/25	507	6/20, 11/21	989	2/16
164	8/25	509	11/21	1012	1/17
167	7/31	514	6/18	1017	6/22
175	8/18	541	8/12	1123H	11/5
190	11/17	543H	12/31	1060	9/23
191	4/28, 9/24	572	9/28	1062	9/23
204	7/9	573	9/28	1078	3/27

1080	11/21	1401	2/11	1860	2/7, 12/12
1085	12/22	1410	10/2	1864	12/26
1097	2/18	1411	2/28, 3/1	1867	8/10
1100	6/26	1416	10/5	1868	8/10
1123H	11/5	1430	3/19	1882	11/7
1124	7/31	1435	4/17, 4/18	1909	2/19, 8/10, 11/2,
1127	10/22	1453	8/24, 10/22		11/7, 12/26
1137	7/9	1477	1/4	1922	2/19
1145	12/21	1485	3/23	1939	5/11
1161	3/25	1492	12/16	1955	11/9
1162	5/28, 10/4	1497	12/25	1956	11/9
1172	10/27	1506	6/8	1984H	12/30
1173	10/27	1510	4/10, 8/12	1985	7/3
1196	6/23	1515	1/11	2024	11/2
1198	6/23	1518	1/11	2026	3/19
1199	6/23, 5/3	1537	1/28, 5/15, 10/1, 11/7	2038	7/27
1205	11/17	1567	12/15	2040	11/13
1242	12/27	1573	1/8	2041	4/20, 7/16
1245H	12/15	1577	5/15	2087	6/6
1247	7/8	1586	1/15	2088	7/7
1248	7/8	1588	1/15	2090	4/23
1249	7/8	1646	5/5	2091	10/8
1254H	3/30, 4/22	1651	8/23	2092	10/8
1257	5/30	1656	3/26	2095	2/5, 3/24, 5/28, 8/8
1265	6/2	1657	7/4, 7/5	2097	5/17
1271	2/25, 4/26	1670	10/1	2098	2/5, 5/17
1285H	12/27	1679	1/13	2099	6/29
1317	5/22	1680	1/13	2137	11/27
1319	5/22	1692H	9/22	2155	3/24
1320	6/30	1694	4/15	2160	8/4
1325	3/20, 11/2, 11/4	1710	6/13	2163	8/8
1330H	4/16	1722	10/5	2167H	9/6
1342	8/6	1746	10/5	2169	5/28
1343	8/6	1753	2/29, 5/31	2171	5/29
1344	8/6	1754	5/31	2192	8/16
1349	10/26	1771	7/20	2195	8/4
1362	9/28	1775	5/2	2198	10/20
1376	2/16	1783	5/29	2200	10/25
1377	6/21	1788	9/8	2205H	7/2
1381	7/21	1805	1/22, 8/28	2212	12/15
1384	7/21	1820H	4/13	2222	9/12, 10/20, 10/21
1391	8/11	1828	10/1	2323	12/1
1397	9/29	1849	3/2	2233	7/13, 11/2

2244	7/14	2675	7/6		7/10, 9/17
2265	11/29	2677	7/6	3059	11/23
2282	9/19	2699	7/19	3067	9/16, 12/23
2311	6/12	2722	8/16, 10/17	3068	9/16
2315	11/6	2729	12/6	3068H	12/30
2316	3/25, 4/3, 11/6	2730	6/9, 6/10	3076	3/21
2323	12/1	2736	6/20	3084	1/23
2343	11/26	2743	8/17	3087	12/13
2344	11/26	2744	4/19	3088	12/13
2347	10/11	2762	11/11	3091H	4/4
2372	3/14, 5/9	2764H	2/7	3100	11/16
2374	10/23, 10/24	2768	11/11	3101	11/16
2375	10/4	2776	9/13	3107	1/12, 3/23
2378	12/10	2783	5/18, 10/28	3115	5/9
2382	10/4	2784	5/18, 10/28	3117	5/9
2398	11/9	2799	12/21	3129	11/16
2424	4/4	2813	3/15	3144	7/7
2425	1/10	2819	1/27	3153	8/15
2428	5/29	2820	1/27	3162	10/4
2433	12/11	2821	6/19, 6/20	3174	2/27
2435	12/11	2842	10/29	3180	7/17
2436	12/11	2872	7/26, 7/27	3182	8/29, 8/30
2476	4/30, 9/11, 10/2	2873	7/26	3306	6/2, 6/3, 6/4, 10/10
2479	2/29	2888	10/7	3310	10/30
2480	5/31	2889	3/8	3316	12/28
2503	11/11	2902	10/17	3319	12/28
2508	8/23	2904	2/29, 4/12, 9/30	3320	5/1
2532	4/11	2906	3/17	3340	10/12
2537	1/1, 3/30	2919	7/19, 12/8	3352	10/30
2540	8/27, 8/28	2924	7/20	3372	2/22
2549	3/17	2936	3/30, 4/22	3392	3/17
2553	10/6	2937	3/30	3402	7/28, 7/29
2556	10/6	2940	7/15	3421	10/13
2564	5/15, 5/21	2960	5/15	3439	12/22
2572	2/17	2962	4/8, 5/15	3441	12/22
2588	4/24, 11/14	2985	12/14	3454	5/25
2589	6/1	2992	10/26	3470	1/18
2590	8/18	2994	10/26	3473	8/3
2596	1/28, 6/9, 7/6, 8/16	3004	3/16	3474	8/3
2605	10/28	3023	12/18	3477H	8/6
2638	11/20	3049	8/5	3498	2/12
2644	5/13	3050H	12/30	3519H	8/11
2673	3/9	3056	1/31, 2/5, 3/16,	3531	10/15

3551	12/9	3919	11/24	4202	7/30
3559	9/27	3927	12/3	4204	7/30
3560	9/27	3933	4/16	4228	9/14
3563	4/2, 8/15	3936	9/11	4240	5/8
3581	12/2	3939	6/10	4245	7/2
3598	11/22	3941	6/10, 12/2	4249	5/26
3611	6/9	3948	11/1	4252	9/4
3619	3/19	3954	1/5	4253	1/16, 4/23
3623	2/10	3956	4/12, 7/16, 9/30, 10/3	4263	12/17
3624	2/10, 3/19, 12/2	3961	6/14, 11/1	4264	5/27
3670	1/31	3962	1/3, 1/4	4267	1/17
3674	1/31	3976	10/3	4282	4/23
3686	11/5	3985	11/30	4309	1/16
3709	3/14	3986	11/30	4314	8/7
3710	3/14	3993	10/14	4318	1/6
3724	1/16	4006	1/7	4334	4/24
3727H	12/11	4012	6/14	4335	5/28, 10/4
3733	11/7, 11/13	4043	6/14, 8/26	4336	5/28, 5/30
3767	6/17	4073	12/6	4337	5/19
3787	9/29	4074	12/6	4347	9/22
3788	2/24, 9/29	4088	3/17	4348	7/5
3793	12/7	4089	12/21	4351	4/29
3804	3/10	4090	12/21	4352	9/7
3806	3/10, 10/6	4098	3/6	4375	8/7
3809	9/26	4100	2/8	4396	6/28
3810	9/26	4103	2/9	4428H	4/13
3811	9/26	4106	7/17	4432	10/14
3820	3/9	4112	6/13	4433	10/14
3823	9/30	4114	2/21	4434	10/14
3824	3/27	4124	8/1	4442	9/12
3825	3/27	4136	4/25	4456	8/17
3833	10/3	4137	3/3, 8/30	4457	8/17
3834	7/16	4138	3/3, 3/4	4478H	10/16
3841	4/12	4149	1/28	4487	9/17, 10/4
3844	3/6, 5/21, 9/11, 11/1, 11/4, 12/2	4152	2/15, 7/19	4492	6/11
		4154	11/6	4512	9/18
3850	4/27	4161	4/21, 4/22	4550	3/16
3860	10/19, 11/4	4164	5/27	4561	3/10
3862	10/19	4166	6/30, 7/1	4570	9/10
3870	5/21	4172	5/15	4587	5/24
3874	5/20	4177	12/2	4624	7/5
3875	6/5, 6/7	4182	5/27	4645	3/30
3900	3/6	4183	1/20, 5/27	4657	7/12

4678 1/26, 5/27
4695 9/18
4696 9/18
4698 3/24
4704 11/12
4710 11/12
4735 6/22
4757 10/6
4769 1/4
4776 3/31
4783 10/30
4806 3/28
4847 12/2
4857 10/30, 10/31
4862 3/31, 5/3, 7/10, 10/31, 11/3, 12/2, 12/16
4864 5/15
4866 11/3
4874 10/31
4883 7/10
4886 5/3
4891 3/29
4893 12/16
4920 4/26
4972 1/30
4982 8/29
4983 5/14
4990 4/6
4991 4/7, 11/2
4998 5/23, 5/24
5012 5/4, 5/5
5021 9/9
5046 7/14
5055 12/29
5056 7/14, 12/29
5071H 11/24
5083 10/18
5088 11/21
5091 9/25
5092 9/25
5117 3/17
5197 2/16
5206 1/2
5211 7/22
5215 9/3
5218 9/24
5219 9/24
5228 2/27
5235 2/27
5244 5/6
5259 9/9, 9/24, 10/10, 12/8
5272 12/8
5273 12/8
5281 10/10
5287 8/14
5293 9/9
5311 2/23
5342 11/10
5345 8/8
5368 1/21, 3/24, 8/7
5384 1/21, 11/18
5387 1/21
5399 9/20, 9/21
5401 9/20, 9/21
5424 4/1
5428 1/26
5448 5/7
5457 2/26, 6/15
5461 2/26
5479 1/14
5481 8/14
5485 2/13, 2/14, 2/15, 3/20, 4/17, 5/28
5486 2/15
5495 12/24
5513 10/25
5524 11/2
5525 11/2
5543 3/23
5546 11/29
5547 4/5
5550 8/27
5567 9/6
5568 9/2
5579 3/13
5592 10/25
5593 10/25
5594 11/6
5598 4/11
5603 9/4
5610 12/5
5612H 12/19
5624 11/7
5959H 4/16
6005H 4/15
6499H 8/20
6662H 8/6
7126H 4/24
7285H 11/5
7706H 4/12